JAMES JOYCE

ULISAS

ANTRA KNYGA

JAMES
JOYCE
ULISAS

JAMES

JOYCE

ULISAS

ROMANAS

II KNYGA (13–18 EPIZODAI)

Iš anglų kalbos vertė

JERONIMAS BRAZAITIS

Vertimo bendraautoris

SAULIUS REPEČKA

LIETUVOS RAŠYTOJŲ
SĄJUNGOS LEIDYKLA
VILNIUS

Knygos išleidimą rėmė
Lietuvos kultūros ir sporto rėmimo fondas

Versta iš:
James Joyce,
Ulysses,
Penguin Books,
Harmondsworth, 1982.

ISBN 9986-39-371-X
Jo-94
UDK 820(417)-3

VASAROS vakaras jau buvo pradėjęs globti pasaulį savo paslaptingu glėbiu. Toli vakaruose leidosi saulė, ir paskutinis pernelyg greit prabėgusios dienos spindulys dar meiliai lūkuriavo virš jūros ir smėlėto kranto, virš išdidaus seno ir mielo Houto rago, per amžius saugančio įlankos vandenis, virš apaugusių piktžolėmis uolų, nusidriekusių palei Sendimaunto pakrantę[1], ir galiausiai, bet tai ne mažiau svarbu, virš kuklios bažnyčios[2], iš kurios kartkartėm per tylą atsrovendavo garsai maldos tai, kurios tyras švytėjimas yra kaip amžina kelrodė audrų blaškomai žmogaus širdžiai, Marijai, jūros žvaigždei.

Trys draugės sėdėjo ant uolų, mėgaudamosi vakaro vaizdu ir vėjeliu – gaiviu, bet ne pernelyg vėsiu. Jos dažnai panūsdavo ateiti čia, į šį pamėgtą kampelį, jaukiai paplepėti netoli raibuliuojančių bangų ir aptarti savo moteriškus reikalus, Sisi Kefri ir Edi Bordmen su mažyliu vežimėlyje, taip pat Tomis ir Džekis Kefriai, du nedideli garbanotagalviai berniukai, aprengti jūreiviškais kostiumėliais su derančiomis prie jų kepuraitėmis – ant abiejų buvo tas pats užrašas „H. M. S. Belleisle“[3]. Todėl, kad Tomis ir Džekis Kefriai buvo dvyniai, vos ketverių metukų, bet triukšmingi, kartais labai jau išdykę dvyniai, bet vis vien mieli berniūkščiai skaisčiais, linksmais veideliais, tokie žavūs. Jie kapstėsi smėlyje su kibirėliais ir kastuvėliais, kaip ir visi vaikai, statydami pilis, arba žaidė dideliu spalvotu kamuoliu, ir jų džiaugsmui nebuvo ribų. Edi Bordmen stumdė vežimėlį, sūpavo putnų mažylį, jaunasis džentelmenas tuo metu patenkintas krykštavo. Jam buvo dar tik vienuolika mėnesių ir devynios dienos – toks mažytis strapalas, tik nese-

niai pradėjęs švebeldžiuoti pirmuosius kūdikiškus žodžius. Sisi Kefri palinko virš jo, norėdama pakutenti putlius skruostelius ir mielą duobutę smakre.

– Nagi, vaikuti, – tarė Sisi Kefri, – pasakyk garsiai garsiai. Aš noriu vandenuko.

Ir mažylis sučiauškėjo kartodamas:

– E none deni den.

Sisi Kefri apglėbė mažulėlį, nes labai mylėjo vaikus, būdavo tokia kantri su mažais sirgaliukais, ir Tomio Kefrio niekuomet nebūtų pavykę įkalbėti išgerti ricinos aliejaus, jeigu ne Sisi Kefri – ji suimdavo jam už nosies ir pažadėdavo viliojantį juodos duonos kampelį, apteptą auksiniu sirupu. Kokią įtaigos galią turėjo ta mergina! Bet, žinoma, mažėlis Bordmenas ir taip buvo tiesiog auksinis, gražutis lepūnėlis su nauju puošniu seilinuku. Ne, Sisi Kefri nebuvo iš tokių sugadintų gražuolių kaip Flora Makflimsi[4]. Nebuvo po saule geresnės širdies mergaitės – čigoniškos akys visuomet juokiasi, o vyšniasirpėse lūpose skamba išdykėliški žodelyčiai, be galo miela mergina. Edi Bordmen irgi juokėsi iš keistos mažojo broliuko kalbos.

Bet būtent tą akimirką tarp ponaičių Tomio ir Džekio kilo nedidelis vaidas. Berniukai visada bus berniukai, ir abu mūsų dvynukai nebuvo šios auksinės taisyklės išimtis. Jų nesantaikos obuoliu tapo smėlio pilaitė, kurią ponaitis Džekis pastatė, o ponaitis Tomis, manydamas, kad iš gero – nieko gero, panoro architektūriškai patobulinti paradinėmis durimis – tokiomis kaip Martelo bokšte. Kad ir koks užsispyręs buvo ponaitis Tomis, ponaitis Džekis irgi pasirodė esąs nesukalbamas ir ištikimai laikydamasis principo, kad kiekvieno mažojo airio namas yra jo tvirtovė, su tokiu įkarščiu puolė savo nekenčiamą varžovą, jog gerokai nukentėjo ir tariamasis užpuolikas, ir (deja, deja!) geidžiamoji pilis. Suprantama, kad gavusio atkirtį ponaičio Tomio šauksmas atkreipė draugių dėmesį.

– Ateik čia, Tomi, – įsakmiai pašaukė jį sesuo, – tuoj pat! O tu, Džeki, kaip tau ne gėda, pargriovei vargšą Tomį ant purvino smėlio. Palauk, dar įkrėsiu tau už tai!

Neišlietų ašarų migla aptrauktomis akimis ponaitis Tomis priėjo prie jos, nes vyresniosios sesės žodis dvyniams buvo įstatymas. Labai jau gailiai jis atrodė po šio liūdno nutikimo. Maža karo vyro kepurytė

ir apatinės kelnytės – pilnos smėlio, bet Sisi jau seniai buvo įvaldžiusi smulkių gyvenimo nemalonumų šalinimo meną, ir netrukus ant gražaus jo kostiumėlio nebeliko nė smiltelės. Tik mėlynose akyse vis dar tviskėjo karštos ašaros – jos, atrodė, tuojau pat nuriedės skruostais, taigi ji bučiniu užgydė skauduliuką, ranka pagrasė tam nusižengėliui ponaičiui Džekiui ir pasakė, jei tik jį pačiups, tai ir pričiups, o jos akys perspėjamai blykstelėjo.

– Bjaurus begėdis Džekis! – sušuko ji.

Apkabino mažojo jūrininko pečius ir meiliai klausė:

– Koks tavo vardelis? Gal sviestas ir duonelė?

– Pasakyk mums, – tarė Edi Bordmen. – ką myli. Ar myli Sisi?

– Neea, – graudžiai suniurnėjo Tomis.

– Žinau, – nelabai prielankiai pasakė Edi Bordmen, šelmiškai žvelgdama trumparegėmis akimis. – Žinau, ką myli Tomis. Tomis myli Gerti.

– Neea, – paprieštaravo Tomis, vos sulaikydamas ašaras.

Mitriu motinišku protu Sisi sumojo, kas čia ne taip, ir šnibžtelėjo Edi Bordmen, kad pavėdėtų jį už vežimėlio, kur anas džentelmenas nematytų, ir pasergėtų, kad šis neapšlapintų savo naujų gelsvai rudų batukų.

Bet kas buvo Gerti?

Gerti Makdauel – ji sėdėjo netoli savo draugių ir paskendusi mintyse užsisvajojusiomis akimis žvelgė į tolumą – tikrų tikriausiai buvo toks puikus žaviosios airių mergystės pavyzdys, apie kokį tik galėjai svajoti. Visi, kas ją pažinojo, tvirtino ją esant nuostabią, nors, kaip žmonės dažnai pabrėždavo, ji labiau panėšėjo į Giltrepus nei į Makdauelus. Jos figūra buvo liekna ir gracinga, netgi, galima sakyti, trapi, nors tos pastilės su geležimi, kurias pastaruoju metu vartojo, labai labai padėjo, jos buvo daug geresnės už anas „Našlės Velč“ piliules moterims, ir jai gerokai sumažėjo tų išskyrų, kurių būdavo anksčiau, ir nuovargio jausmas. Vaškinis jos veido – tyro it dramblio kaulas – blyškumas buvo kone kaip dvasios, nors rožės pumpurą primenančios lūpos atrodė kaip tikras Kupidono lankas, graikų tobulumo. Jos rankos ilgais, plonais pirštais buvo tartum iš alebastro, išraižyto plonyčių venų, tokio baltumo, kokį galėjo suteikti tik citrinų sultys ir kremų karalienė, bet netiesa, kad ji miegodavo užsimovusi minkštos odos pirštines ar mirkydavo kojas pieno vonioje. Kartą Berta Sapl

pripasakojo apie tai Edi Bordmen, tyčia pamelavo, nes buvo susipykusi su Gerti (draugės, kaip ir visi mirtingieji, suprantama, kartais truputėlį apsipykdavo) ir perspėjo Edi, kad nieku gyvu neišplepėtų, jog tai ji papasakojo jai, antraip niekada daugiau su ja nekalbės. Ne. Garbė tik tam, kas jos nusipelnė. Gerti buvo įgimtas subtilumas, lėtas karališkas *hauteur*[5], kurio neginčijamas įrodymas buvo švelnios jos rankos ir aukšta keltis. Jei tik gerasis likimas jai būtų leidęs gimti, kaip dera, aukštos kilmės dama ir jeigu ji būtų gerai išsimokslinusi, Gerti Makdauel orumu galėtų lengvai prilygti bet kuriai šalies damai ir regėti save dailiai apsirengusią, su diadema ant kaktos bei paslaugiais gerbėjais prie kojų, besivaržančiais tarpusavy, kad galėtų išreikšti savo pagarbą. Ir, galimas daiktas, šitai, ta meilė, kuri būtų galėjusi gimti, retsykiais suteikdavo jos švelniabruožiui veidui dėl neišsakytos prasmės kupiną įtampos išraišką, nušviesdavusią gražias akis ilgesingu švelnumu – tokiam žavesiui nedaug kas galėjo atsispirti. Kodėl moterų akys tokios kerinčios? Gerti žvilgsnis buvo melsviausias airių mėlis, paryškintas blizgančių blakstienų ir tamsių išraiškingų antakių. Kadais tie antakiai neatrodė tokie meilikaujamai gundantys. Tai madam Vera Veriti, „Princesės“ žurnalo „Gražuolės“ puslapio redaktorė, pirmoji jai patarė išbandyti antakių ryškiklį, suteikusį jos akims jaudinančią išraišką, kuri tokia nuostabi geriausiuose madų žurnaluose, ir ji niekad to nepasigailėjo. Dar ten buvo apie moksliškai išgydomą rožę ir kaip išlikti lieknai, padidinti savo ūgį ir tavo veidas gražus, betgi nosis? Toji tiktų poniai Dignem, mat josios kaip sagutė. Tačiau vainikuojantis Gerti nimbas, didžiausias jos turtas buvo nuostabūs plaukai. Jie buvo tamsiai rudi ir natūraliai bangavosi. Kaip tik tąryt juos pakirpo, nes patekėjo jaunas mėnuo, ir plaukai supo jos gražią galvutę vešlių sruogų vainiku, taip pat nusikarpė nagus, nusikerpi ketvirtadienį – į turtus. Ir štai dabar, po Edi žodžių, skundeivai raudoniui, švelniam kaip šviesiausias rožės žiedelis, persmelkus jos skruostus, ji atrodė tokia graži, taip saldžiai mergiškai susidrovėjusi, kad tikrų tikriausiai Puikiojoj Dievo žemėj Airijoj nebuvo jai lygios.

Ji minutėlę patylėjo nuleidusi liūdnokas akis. Norėjo atsikirsti, bet kažkas sulaikė žodžius ant liežuvio galo. Noras ragino kalbėti – išdidumas liepė tylėti. Gražiosios lūpos valandėlę pasipūtė, bet tuomet ji pakėlė akis ir pratrūko džiaugsmingu juokeliu, kuriame tilpo visas

ankstyvo gegužės ryto gaivumas. Puikiai žinojo, geriau už visus, kas privertė žvairąją Edi taip pasakyti, mat sumenko jo dėmesys, o juk tai buvo paprastas įsimylėjėlių ginčas. Kaip visuomet būna, kažkam baisiai užnižo snapas, kad tas vaikinas, su dviračiu, gyvenantis prie Landan Bridž kelio, nuolatos važinėjasi pirmyn ir atgal palei jos langus. Tik dabar tėvas jam prisakė vakarais būti namuose ir daug mokytis, kad gautų stipendiją vidurinėj, kur dar ėjo, paskui jis ketino stoti į Triničio koledžą ir išsimokinęs būti gydytoju, kaip ir jo brolis V. A. Vailis, kuris dalyvavo universiteto Triničio koledžo dviračių lenktynėse. Jam turbūt ne ypač rūpėjo tai, ką ji jaučia – tą niūrią, maudžiančią tuštumą širdy, kartais nusmelkiančią iki sielos gelmių. Tačiau jis buvo jaunas ir laikui bėgant galbūt išmoktų ją mylėti. Jis buvo iš protestantų šeimos, o Gerti, suprantama, žinojo, Kas ėjo pirmutinis, o už Jo – Švenčiausioji Mergelė ir iš paskos – šventas Juozapas. Bet vaikinas buvo neabejotinai išvaizdus, turėjo dailią nosį, buvo toks, koks atrodė, kiekvienu savo coliu džentelmenas, galvos forma – irgi tokia, iš pakaušio be kepurės visur būtų jį pažinusi, – nedažnai pasitaikantis dalykas, – ir kaip jis pasukdavo prie žibinto dviratį, paleidęs vairą iš rankų, ir kaip maloniai kvepėjo geros cigaretės kvapas, be to, jie buvo vienodo ūgio, štai kodėl Edi Bordmen tarėsi esanti tokia baisiai gudri, nes priešais jos sodelį jis nė nemanė važinėtis pirmyn ir atgal.

Gerti buvo apsirengusi paprastai, bet su instinktyviu Ponios Mados gerbėjos skoniu, nes jautė, jog yra maža viltelė, kad jis pasirodys. Išvaizdi elektrinės spalvos palaidinukė, pačios nudažyta populiariais dažais (mat „Lady's Pictorial“ pranašavo, kad elektrinė bus madinga), su šaunia V formos iškirpte, siekiančia tarpelį, bei kišenėle nosinaitei (joje ji visuomet laikydavo prikvepintą mėgstamais kvepalais vatos gumulėlį, nes nosinaitė gadino liniją), ir jūreiviškas trijų ketvirčių sijonėlis, prakirptas, kad nevaržytų žingsnio, tobulai išryškino jos smulkią, grakščią figūrą. Ji buvo su maža koketiška meilutėle skrybėlaite iš plačiom karnom perpintų šokoladinės spalvos šiaudų, pakraščiai kontrastingai apvedžioti kiaušinio lukšto ir melsvos spalvos ripsu, o šone – peteliške surištas kaspinas, priderintas prie bendros spalvinės gamos. Visą šios savaitės antradienio popietę davėsi ieškodama ko nors, kas tiktų prie to ripso, kol pagaliau vasariniame Klerio išpardavime rado ko norėjusi, kaip tik, nors truputį ir apiblukęs nuo kabė-

jimo krautuvėj, bet niekad nepasakytumėt, uolektis – du ir pensas. Ji viską padarė savo rankom, ir koks buvo džiaugsmas, kai ją pasimatavo, šypsodamasi gražutėliam atspindžiui, grąžinamam jai veidrodžio! O kai movė ją ant ąsočio, kad išlaikytų formą, tarė sau, kad netrukus keleto jos pažįstamų personų spindesys prislops. Jos bateliai buvo didžiausia batsiuvystės naujiena (Edi Bordmen didžiavosi, kad yra labai *petite*[6], bet ji niekuomet neturėjo tokios pėdos kaip Gerti Makdauel, penkto numerio, ir niekad neturės, jau greičiau jai ant delno plaukai pradės augti), lakuotom nosytėm ir vos viena šaunia sagtele ant aukštai iškeltos kelties. Po sijono kraštu savo tobulas proporcijas rodė dailiai nutekinta kulkšnis, o jos dailių formų blauzdų, apmautų plonų siūlų kojinėmis su aukštais užkulniais ir plačiais keliaraiščiais, buvo matyti tik tiek, kiek dera, ir ne daugiau. O dėl baltinių, jais Gerti rūpinosi labiausiai, ir kas gi, žinąs apie jaudinančias saldžiųjų septyniolikos viltis ir baimes (nors su savo septyniolika Gerti jau buvo atsisveikinusi), bus tokios žiaurios širdies, kad smerktų ją? Ji turėjo keturis dailius komplektėlius, kuo gražiausiai išsiuvinėtus, trijų dalių, dar ir naktiniai, ir kiekvienas komplektėlis – perrištas skirtingų spalvų kaspinėliais – ryškiai rožiniu, blankiai melsvu, violetiniu ir žirnių žalumo; pati juos vėdindavo, melsvindavo, kai jie grįždavo namo iš skalbyklos, lygindavo juos, turėjo tokį plytgalį, ant kurio statydavo lygintuvą, mat nepasitikėjo tomis skalbėjomis – buvo mačiusi, kaip jos apsvilina rūbus. Vilkėjo melsvąjį – dėl sėkmės, tikėdamasi ir ne, tai jos spalva taip pat laiminga nuotakai reikia vilkėt ką nors melsvo nes žalsvasis kurį buvo apsivilkusi anądien prieš savaitę vien liūdesį sukėlė todėl kad tėvas jam liepė būti namuose ir ruoštis baigiamajam vidurinės ir todėl kad ji vylėsi jog jis galimas dalykas pasirodys todėl kad kai ji rytą rengėsi vos neužsitraukė senųjų išvirkščiai o tai reiškia sėkmę ir mylimųjų susitikimą jeigu apsivelki tai išvirkščiai – bet kurią dieną, bet ne penktadienį.

Ir vis dėlto, ir vis dėlto! Ta kupina įtampos išraiška jos veide! Kankinantis sielvartas – visąlaik įsigraužęs. Visa jos siela matyti akyse, ji bet ką atiduotų, kad tik galėtų pabūti savo gerai pažįstamo kambarėlio vienumoje, kur, davusi valią ašaroms, gerai išsiverktų ir išlietų užgniaužtus jausmus. Bet ne per daug, nes ji žinojo, kaip gražiai verkti prieš veidrodį. Ir jis tarė, Gerti, tu miela. Pablyškusi vakaro šviesa

krinta ant veido, be galo liūdno ir ilgesingo. Gerti Makdauel dūsauja tuščiai. Taip, ji iš pat pradžių žinojo, kad išsvajotos vedybos, ir vestuvių varpai, skambantys poniai Regi Vaili, T. C. D.[7] (nes toji, kuri ištekės už vyresniojo brolio, bus ponia Vaili), ir aukštuomenės kronikoje: ponia Gertrūda Vaili vilkėjo prabangų pilkų tonų tualetą, papuoštą prašmatnia melsvąja lape – tik tuščias dalykas. Jis per jaunas, kad suprastų. Nepatikėtų meile, prigimtine moters teise. Seniai, tą pobūvio vakarą pas Storsus (jis tuomet dar dėvėjo trumpas kelnes), kai jie liko vieni, jis slapukiškai apsivijo ranka jos liemenį, ir ji pabalo iki pat lūpų. Keistai užkimusiu balsu pavadino ją mažyte ir nuvogė pusę bučinio (pirmojo!), bet pataikė tik į jos nosies galiuką ir tuoj pat išskubėjo iš kambario metęs kažkokią pastabą apie užkandžius. Smarkus vyrukas! Charakterio tvirtumu Regis Vailis niekada neišsiskyrė, o tasai, kuris pasipirš Gerti Makdauel ir ją laimės, turi būti vyras tarp vyrų. Bet laukti, visada laukti, kol kas nors susidomės, o dar ir metai keliamieji, ir netrukus baigsis. Ne koks žavingas princas, kuris paklos retą ir nuostabią meilę jai po kojom, yra jos grožio idealas, ne, veikiau vyriškas vyras griežtu ramiu veidu, iki šiol neradęs savo idealo, jo plaukai, galimas dalykas, šiek tiek nubarstyti sidabru, jis supras ją, suspaus globėjiškam glėby, priglaus prie savęs visa jausmingos prigimties galia ir nuramins ilgu ilgu bučiniu. Būtų tarsi danguje. Štai tokio vyro ji ilgisi šį malonų vasaros vakarą. Visa savo širdimi trokšta būti jo vienintelė, jo prisiekusi nuotaka ir turte, ir skurde, ir ligoj, ir sveikatoj, kol mirtis mus išskirs, nuo šios iki pat tos dienos.

Ir kol Edi Bordmen buvo užsiėmusi mažuoju Tomiu už vežimėlio, ji kaip tik svarstė, ar kada nors išauš tokia diena, kai ji galės pavadinti save būsima jo žmonele. O tuomet jos galės kalbėti apie ją, kol pamėlynuos, ir Berta Sapl, ir Edi, toji pikčiurna – mat lapkritį jai sukaks dvidešimt dveji. Taip pat ji pasirūpintų, kad jam nestigtų žemiškų gėrybių, nes Gerti buvo moteriškai išmintinga ir žinojo, kad kiekvienam vyrui patinka namų jausmas. Jos paplotėliai, apskrudinti iki rudai auksinio puikaus atspalvio, ir nuostabaus purumo karalienės Anos pudingas užsitarnaudavo tik puikiausių pagyrų, nes jos ranka buvo tokia lengva ir kuriant ugnį, ir įberi aukštos kokybės miltų su mielėmis ir visad suki ta pačia kryptimi paskui grietinėlė pienas ir cukrus gerai išplaki kiaušinio baltymą nors valgyti ji nemėgdavo kai būdavo kokių

žmonių ji jų drovėdavosi ir dažnai pasvarstydavo kodėl negalima valgyti ko nors poetiško sakykime žibučių ar rožių ir jie turėtų gražiai įrengtą saloną su paveikslais ir graviūromis ir senelio Giltrepo mielo šunelio Gariouveno atrodė tuoj prakalbės, toks buvo panašus į žmogų, fotografija ir kartūninius kėdžių užtiesalus, ir tą sidabrinį padėklą skrebučiams iš vasarinio Klerio išpardavimo, kokie būna turtinguose namuose. Jis būtų aukštas, plačių pečių (ją visuomet žavėjo aukšti – kaip tik į vyrus), baltais blizgančiais dantimis po rūpestingai pakirptais vešliais ūsais, ir jie vyktų į žemyną praleisti medaus mėnesio (trys nuostabios savaitės!), paskui, apsigyvenę gražioje nuošalioje vietoje, mielame mažame jaukiame namelyje, kasryt kartu valgytų pusrytėlius, paprastus, bet puikiai patiektus, tik jiems abiem, ir prieš išeidamas tarnybon jis stipriai ir širdingai apkabintų savo brangią žmonikę ir minutėlę įdėmiai pažvelgtų į akis.

Edi Bordmen paklausė Tomą Kefrį, ar jau padarė, ir jis atsakė taip, taigi ji užsegiojo jo plačias kelnytes ir liepė bėgti sau žaist su Džekiu ir nuo šiolei būt geram ir nesipešt. Bet Tomis pasakė, kad nori kamuolio, o Edi jam atsakė *ne,* tas mažutis žaidžia su kamuoliu ir jeigu jis paims jį, kils peštynės, bet Tomis pasakė, kad tai jo kamuolys ir jis nori savo kamuolio, ir ėmė trypti kojomis žemę, jūs tik pamanykit. Na ir charakteris! O, jis jau buvo vyras, buvo mažasis Tomis Kefris – vos išsispardęs iš vystyklų. Edi pasakė jam *ne ne,* ir tegu liaujasi, ir liepė Sisi Kefri jam nenusileist.

– Tu ne mano sesuo, – pasakė užsispyrėlis Tomis. – Čia mano kamuolys.

Tačiau Sisi Kefri mažyliui Bordmenui liepė pažiūrėti aukštyn, į jos pirštą, o pati paskubom pačiupo kamuolį ir metė tolyn ant smėlio, ir Tomis, pasiekęs savo, kiek kojos neša pasileido paskui jį.

– Kad tik būtų ramybė, – nusijuokė Sisi.

Ir pakuteno mažučius pyplio skruostelius, kad jis pamirštų, ir pažaidė virė virė košę, vaikai atsilošę, tam davė, tam davė, o tam ir neliko. Bet Edi staiga baisiausiai įširdo, kad jis va ir vėl pasiekė savo, nes visi visada jį lepina.

– Duočiau jam į vieną vietą, – tarė ji, – oi, duočiau nesakysiu kur.

– Į esubėnikę, – linksmai nusijuokė Sisi.

Gerti Makdauel nuleido galvą ir paraudo, pamaniusi, kad Sisi išta-

rė nederamą panelei dalyką, ir dar šitaip garsiai, jai būtų labai gėda, nė už ką nepasakytų, apsipylė sodriu rožės raudoniu, o Edi Bordmen pasakė, kad yra tikra, jog tas džentelmenas priešais išgirdo, ką ji sakė. Bet Sisi tai nėmaž nesujaudino.

– Tegul! – sušuko ji, šelmiškai kresteldama galvą ir intriguojamai užriesdama nosį. – Duosiu ir jam į tą pačią vietą, nespės nė mirktelėti.

Padūkėlė Sisi su lėlytės garbanom. Kartais ima ir prajuokina. Pavyzdžiui, paklausia, ar nenorėtum dar puodelio kiniškos arbatos su uogiečių aviene arba ant nagų raudonu rašalu išsipaišo ąsočius ir vyrų veidus net šonai plyšta ar užsimano žinote ko ir sako jau bėgsiu aplankysiu mis Sisi. Jau tokia ji buvo, ta Sisimisi. O argi pamirši kada tą vakarą, kai ji apsivilko tėvo kostiumą, apsvilintu kamščiu išsipaišė ūsus ir rūkydama cigaretę vaikštinėjo Traitonvilio gatve? Kalbant apie pokštus, niekas negalėjo jos pranokti. Bet drauge ji buvo įkūnytas nuoširdumas, viena drąsiausių ir teisingiausių širdžių, kokias kada nors Dievas sukūrė, ne tokia kaip tie dviveidžiai tipai, perdėm saldūs, kad iš jų būtų kokios naudos.

Ir tuomet iki jų oru atskriejo balsų skambesys ir gaudžiančių vargonų giesmė. Tai buvo vyrų blaivininkų globos namai, vadovaujami gerbiamo dvasininko Džono Hjuzo, S. J., rožinis, pamokslas ir Švenčiausiojo Sakramento palaiminimas. Jie ten buvo susibūrę draugėn, nepaisydami socialinės klasės skirtumų (ir toks reginys buvo ganėtinai pamokantis), toje paprastoje šventovėje greta bangų, patyrę šio varginančio pasaulio audras, suklupę prie skaisčiosios kojų, kalbėjo Dievo motinos iš Loreto litaniją, melsdami jos užtarimo, tokie seni žinomi žodžiai, šventoji Marija, šventoji ir skaisčiausia iš mergelių. Kaip liūdna buvo tai girdėti vargšei Gerti! Jei tik jos tėvas būtų ištrūkęs iš girtavimo pabaisos gniaužtų, tvirtai prisiekdamas negerti arba vartodamas anuos įprotį girtuokliauti išgydančius „Pearson's Weekly“ aprašytus miltelius, ji dabar galbūt važinėtų nuosava karieta ir niekam neturėtų lenktis. Ji vis kartodavo tai sau, giliai paskendusi svajose žiūrėdama į gęstančias žarijas, nedegdama šviesos, mat bjaurėjosi dviguba šviesa, arba valandų valandas svajingai žvelgdavo per langą į lietų, teškenantį surūdijusiame kibire, užsigalvojusi. Bet tasai šlykštus nuoviras, sudaužęs šitiek širdžių ir šeimų, metė šešėlį ant jos vaikystės dienų. Dargi – jai net teko namuose regėti dėl nesaikingo gėrimo kilu-

sį smurtą, ji matė tikrą savo tėvą, nuodų garų auką, elgiantis visiškai netinkamai, nes geriau už viską pasauly Gerti žinojo, kad vyras, palietęs moterį kitaip, nei vedamas švelnumo, yra vertas tik blogiausio iš blogiausių vardo.

O balsai vis giedojo, nuolankiai kreipdamiesi į Mergelę galingiausiąją, gailestingiausiąją Mergelę. O Gerti, panirusi į mintis, beveik nematė ir negirdėjo nei savo draugių, nei gyvai strikinėjančių dvynių, nei Sendimaunto Gryno pusėje pasirodžiusio džentelmeno, – apie jį Sisi pasakė, kad tas vyras – toks panašus į tėvą, – išėjusio trumpam pasivaikščioti pajūriu. Jo niekada nepamatysi kauštelėjusio, bet, nepaisant to, ji nenorėtų, kad jis būtų jos tėvas, gal todėl, kad buvo per senas ar panašiai, arba dėl jo veido (tai buvo aiškus daktaro Felo atvejis[8]), ar dėl nosies su karbunkulu bei spuogais ir smėlio spalvos ūsų, panosėje jau truputį žilstelėjusių. Vargšas tėtis! Tebemylėjo jį, su visomis ydomis, kai uždainuodavo „Pasakyk man, Meri, kaip tau prisimeilint“ arba „Mylimoji ir trobelė prie Rošelės“, o vakarieniaudami jie valgydavo troškintų moliuskų – širdučių su salotomis ir „Leizenbio“ salotų padažu, ir kai dainuodavo „Jau mėnuo patekėjo“ su misteriu Dignemu, kuris taip staiga numirė ir jau buvo po velėna, Dieve, pasigailėk jo, nuo širdies smūgio. Jos motina šventė gimtadienį, tuomet ir Čarlis buvo grįžęs namo atostogų, ir Tomas, ir misteris Dignemas su ponia, ir Patsis, ir Fredis Dignemas, jie visi ruošėsi kartu nusifotografuoti. Niekam nė į galvą nebūtų šovę, kad jam tiek nedaug likę. Dabar jau atgulė poilsio. Ir jos motina jam pasakė, tebūnie tai perspėjimas iki pat jo dienų pabaigos, o jis net negalėjo nueiti į laidotuves dėl podagros, ir jai teko eiti į miestą ir atnešti iš jo kontoros laiškus bei Keitsbio linoleumo su kamščiamedžiu pavyzdžius – meniškas raštas, tiktų net rūmams, labai patvarus, namuose visąlaik šviesu ir linksma.

Gerti buvo tikrai gera duktė, visai kaip antra motina šeimoje ir angelas pagalbininkas su maža širdele, verta, kiek vertas jos svorio aukso gabalas. O kai motinai užeidavo pašėlę skeliantys galvos skausmai, ne kas kitas, o Gerti trindavo jai kaktą mentolo žvakele, nors jai nepatiko, kad motina uosto tabaką, ir tai buvo vienintelis dalykas, dėl kurio jos pasiginčydavo, – tabako uostymas. Visi baisiausiai ją gyrė už jos švelnumą. Būtent Gerti kas vakarą užsukdavo pagrindinį dujų čiau-

pą, būtent Gerti toj vietoj, kur niekuomet nepamiršdavo kas porą savaičių įberti chlorkalkių, ant sienos pakabino bakalėjininko misterio Tanio kalėdinį kalendorių, įdiliškų dienų paveikslėlį – jame jaunas džentelmenas su tokiu kostiumu, kokius tuomet dėvėdavo, ir trikampe skrybėle senamadiškai galantiškai dovanojo puokštę gėlių savo mylimajai pro jos lango groteles. Čia aiškiai slypėjo kažkokia istorija. Spalvos buvo parinktos kažkaip žavingai. Ji vilkėjo ploną baltą prigludusį drabužį, poza – iš anksto apgalvota, o džentelmenas šokolado spalvos apdaru atrodė kaip tikras aristokratas. Ji dažnai svajingai žvelgdavo į juos, kai būdavo ten tam tikru reikalu, ir atsmaukusi rankovę liesdavo savo rankas, baltas ir švelnias, visai kaip josios, ir galvodavo apie tuos laikus, mat Volkerio tarimo žodyne, priklausiusiame seneliui Giltrepui, buvo skaičiusi apie tas idiliškas dienas ir ką jos reiškia.

Dvyniai dabar žaidė tiesiog nepriekaištingai, kaip ir dera broliams, kol galiausiai ponaitis Džekis, kuris iš tiesų buvo tikras akiplėša, reikia su tuo susitaikyti, tyčia iš visų jėgų spyrė kamuolį žemyn, dumbliais apaugusių uolų link. Nereikia nė sakyti, kad vargšas Tomis nedelsė balsiai išreikšti savo nusiminimo, bet, laimė, sėdėjęs vienas juodai apsirengęs džentelmenas galantiškai puolė pagalbon ir sulaikė kamuolį. Abu mūsų čempionai smarkiais riksmais pareikalavo savo žaislo, ir norėdama išvengti rūpesčių Sisi Kefri šūktelėjo tam džentelmenui, atmeskit jį man, prašom. Džentelmenas kartą kitą nusitaikė ir metė kamuolį palei krantą Sisi Kefri link, bet kamuolys nusirito šlaitu žemyn ir sustojo tiesiai po Gerti sijonu, netoli balutės šalia uolos. Dvyniai vėl jo pareikalavo, ir Sisi liepė jai paspirti – lai jie pešasi dėl jo – taigi Gerti atitraukė koją, bet norėjo, kad tasai kvailas kamuolys neatriedėtų žemyn pas ją, ir spyrė, tačiau nepataikė, ir Edi su Sisi nusijuokė.

– Nepavyko – mėgink dar, – tarė Edi Bordmen.

Gerti pritariamai šyptelėjo ir prikando lūpą. Švelnus raudonis užsėlino ant žaviųjų jos skruostų, bet ji jau buvo pasiryžusi joms parodyti, taigi vos kilstelėjo sijoną, truputį, bet užtektinai, gerai nusitaikė ir smagiai spyrė kamuolį, šis nulėkė toli toli, o paskui jį – ir tiedu dvyniai, pajūrio krūmokšnių pusėn. Aišku, tai buvo grynas pavydas, ir nieko daugiau, kad atkreiptų dėmesį to džentelmeno, stebinčio priešais. Ji pajuto karštą kraujo bangą, o tai visuomet Gerti Makdauel

būdavo pavojaus signalas, atplūstant ir užsiliepsnojant skruostuose. Iki tol jie buvo persimetę tik kuo nerūpestingiausiais žvilgtelėjimais, bet dabar ji išdrįso įdėmiau pažvelgti į jį iš po savo naujos skrybėlaitės krašto, ir veidas, čia, prieblandoje, pasitikęs jos įdėmų žvilgsnį, išblyškęs ir keistai perkreiptas, jai pasirodė liūdniausias iš visų, kuriuos kada nors buvo mačiusi.

Pro atvirą bažnyčios langą sklido kvapnūs smilkalai, o su jais – kvapnūs vardai tos, kuri buvo pradėta be prigimtinės nuodėmės gėdos, dvasios inde, melskis už mus, garbingasis inde, melskis už mus, ypatingo atsidavimo inde, melskis už mus, mistine rože. Ir buvo ten rūpesčių iškankintos širdys, ir triūsiantys dėl duonos kasdieninės, ir daug tokių, kur nusidėjo ir paklydo, sudrėkusiomis nuo atgailos, tačiau dėl to ir švytinčiomis viltimi akimis, nes tėvas Hjuzas jiems papasakojo, ką pasakęs didysis šventasis Bernardas[9] savo garsioje Marijos maldoje apie pamaldžiausios Mergelės užtarėjos galią, jog niekada per amžius nebuvo paminėta, kad tie, kurie meldė jos visagalės globos, kada nors būtų buvę apleisti.

Dabar dvyniai vėl žaidė visai linksmai, mat vaikystės rūpesčiai – lyg greit praeinanti vasaros liūtis. Sisi taip įsižaidė su mažyliu Bordmenu, kad tas net spiegė iš pasitenkinimo, plodamas ore kūdikiškais delniukais. Ku kū, šūktelėjo ji iš už vežimėlio gaubto, ir Edi paklausė, kur dingo Sisi, tuomet Sisi iškišo galvą ir šūktelėjo ū!, ir, prisiekiu, tas vyrukas taip apsidžiaugė! Tada ji liepė jam pasakyti tėtė.

– Pasakyk tėtė, mažuli. Sakyk tė tė tė tė tė tė tė.

Ir mažulis stengėsi kaip įmanydamas tai ištarti, nes, kaip vienuolikos mėnesių, buvo labai protingas, visi taip tvirtino, didelis pagal savo amžių, sveikas – lyg iš paveiksliuko, tiesiog mažytis meilės gumulėlis, iš jo tikrai išaugs koks garsus vyras, kalbėjo žmonės.

– Aba ba ba ba.

Sisi seilinuku nušluostė jam burnytę ir norėjo jį pasodinti, kaip dera, ir kad jis pasakytų tė tė tė, bet atsegusi diržėlį šūktelėjo, dievuliau šventas, jis kiaurai peršlapęs, reikia po juo apverst dvigubą antklodėlę. Žinoma, jo kūdikiška didenybė labai maištaudavo prieš tokius tualeto formalumus ir, kad visi žinotų, paskelbė:

– Ajabaa baaajabaa baaa.

Ir dvi žavios apvalios mielos didelės ašaros nuriedėjo jo skruostais.

Bergždžia dabar jį buvo raminti sakant ne, ne ne, mažyli, ne, ir pasakojant apie gaga ir kur yra pumpum, bet Sisi, išradinga kaip visuomet, įkišo jam į burnytę buteliuko čiulptuką, ir mažasis pagonis greit nurimo.

Gerti meldė Apvaizdą, kad jos vežtųsi savo klyksnį vaiką namo ir netampytų jai nervų, metas jau vėlyvas, kad būtų lauke, ir tuos vaikiščius dvynius. Ji žvelgė į tolimą jūrą. Ši priminė paveikslėlius, kuriuos tas žmogus piešdavo spalvotomis kreidelėmis ant šaligatvio, būdavo taip gaila juos ten palikti, kad visus nutrintų, tas vakaras ir slenkantys debesys, ir Beilio švyturys ant Houto, ir klausaisi muzikos kaip ši, ir kvapas smilkalų, kuriuos smilkė bažnyčioj, tarytum koks vėjelis. Ir kai taip žvelgė, jai stipriai dunksėjo širdis. Taip, tai į ją jis žiūrėjo, ir jo žvilgsnis buvo prasmingas. Jo akys degindamos skverbėsi į ją, lyg būtų tyrusios kiaurai, skaičiusios pačią jos sielą. Nuostabios tai buvo akys, nepaprastai išraiškingos, bet ar gali jomis pasitikėti? Žmonės būna tokie keisti. Iš jo tamsių akių ir protingo pablyškusio veido ji tuoj pat sumojo, kad jis – svetimšalis, atspindys tos nuotraukos, kurią ji turėjo, Martino Harvio, aktoriaus, moterų dievaičio, jeigu ne ūsiukai, nors jie patiko jai – ji nebuvo taip pamišusi dėl teatro kaip Vini Ripingem, užsimaniusi, kad jodvi visad rengtųsi vienodai, mat taip buvo vienoj pjesėj, bet iš tos vietos, kur sėdėjo, negalėjo įžiūrėti, ar jo nosis kaip erelio, ar truputį *retrousse*[10]. Jo drabužiai bylojo apie didį gedulą, ji matė tai, o veide buvo įrašyta istorija apie persekiojantį liūdesį. Ji viską pasauly būtų atidavusi, kad tik galėtų sužinotų priežastį. Jis žvelgė taip įdėmiai, tokiu sustingusiu žvilgsniu, jis matė, kaip ji spyrė kamuolį, galbūt būtų išvydęs ir blizgančias plienines jos batų sagteles, jeigu ji taip užsisvajojusi būtų pasupusi juos galais žemyn. Ji džiaugėsi, kad nuojauta pašnabždėjo jai apsimauti permatomas kojines – tikėjosi sutikti Regį Vailį, bet šitai jau liko toli praeityje. Štai tas, apie kurį ji taip dažnai svajodavo. Tik jis buvo jai svarbus, ir jos veidą nutvieskė džiaugsmas, nes ji taip troško jo, nes instinktyviai jautė, kad jis nepanašus į nieką kitą. Visa mergaitės moters širdimi veržėsi prie jo, savo svajonių sutuoktinio, nes akimoju suprato, kad tai – jis. Ir jei jis patyrė kančių, yra nusidėjęs daug mažiau, negu kiti yra jam nusidėję[11], arba net jeigu jis pats buvo nusidėjėlis, piktas žmogus – jai tai nerūpėjo. Net jeigu būtų protestantas ar metodistas, nesunkiai jį atverstų, jeigu

jis nuoširdžiai ją pamiltų. Yra žaizdų, kurias išgydo tik širdies balzamas. Ji buvo švelni moteris, ne tokia kaip tos kaprizingos panelės, nemoteriškos, kurias jis pažinojo, tos dviratininkės, rodančios, ko neturi, o ji tik trośko viską patirti, viską atleisti, jei tik sugebėtų, padaryti taip, kad jis pamiltų ją ir liautųsi galvojęs apie praeitį. Tuomet galbūt švelniai ją apkabintų, kaip tikras vyras, prispaustų gležną jos kūną prie savęs, kad net suskaustų, ir mylėtų ją, brangiausią savo mergytę, vien tik ją.

Nusidėjėlių prieglauda. Paklydėlių guodėja. *Ora pro nobis*[12]. Kaip gerai pasakyta, kad kiekvienas, kuris tikėdamas ištikimai jai meldžiasi, niekad nepražus ir nebus atstumtas: ir kaip tinkamai, kad ji – prieglaudos dangus paklydusiems dėl septynių sielvartų, pervėrusių jos pačios širdį. Gerti mintyse regėjo visą bažnyčios vaizdą, apšviestus langų vitražus, žvakes, gėles ir melsvas Švenčiausiosios Mergelės brolijos vėliavas, o tėvas Konrojus talkino prie altoriaus kanauninkui O'Henlonui, nudelbęs akis įnešdavo ir išnešdavo įvairius daiktus. Jis atrodė beveik kaip šventasis, jo klausykla buvo tokia tyli ir švari, ir tamsi, o plaštakos – tarytum iš balto vaško, ir jeigu ji kada taptų dominikone, vilkinčia tą baltą jų drabužį, jis tikriausiai aplankytų vienuolyną per šventojo Dominyko noveną. Jis pasakė jai tąsyk, kai ji prisipažino jam apie tai per išpažintį, rausdama iki pat plaukų šaknelių iš baimės, kad jis pamatys, tegu labai nesirūpina, nes tai tik gamtos balsas, ir šiame gyvenime mes visi, jis pasakė, esame pavaldūs gamtos dėsniams, ir tai ne nuodėmė, mat kyla iš moters prigimties, kokią ją sukūrė Dievas, taip jis pasakė, ir kad mūsų Švenčiausioji Panelė pati tarusi arkangelui Gabrieliui, tegu man atsitinka taip, kaip skelbia Tavo Žodis. Jis buvo toks malonus ir šventas ir dažnai, labai dažnai ji pasvarstydavo ką jam padovanoti, gal nertą arbatinuko gaubtą rauktais apvadais išsiuvinėtą gėlėmis arba laikrodį nors jie turėjo laikrodį ji matė jį ant židinio atbrailos baltą su paauksinimais ir kanarėle kuri iššokdavo iš mažo namelio pranešti kelinta valanda tądien kai užsuko nuėjo ten pasiklausti apie gėles keturiasdešimties valandų adoracijai nes buvo sunku nuspręsti ką dovanoti gal albumą su spalvotais Dublino vaizdais o gal kitų vietų.

Tie pasidygėtini vaikiščiai dvyniai vėl ėmė peštis, Džekis metė kamuolį jūros pusėn, ir abu nulėkė paskui jį. Beždžioniukai, įkyrėjo kaip musės. Kas nors turėtų gerai iškaršti jiems kailį, kad žinotų, kur jų

vieta, abu. Sisi ir Edi riktelėjo jiems įdurmais, kad grįžtų, – pabūgo, kad plūstelės potvynis ir jie prigers:

– Džeki! Tomi!

O jiems nė motais! Tiek daug išmano! Ir Sisi pasakė, kad tai paskutinis kartas, kai išsivedė juos laukan. Ji pašoko, šūktelėjo jiems ir nubėgo pro jį šlaitu žemyn, atmetinėdama atgal plaukus – jie būtų visai neblogos spalvos, jei būtų kiek ilgesni, bet kad ir kokiais, kaipgi jie vadinami, trinalais juos trynė, neaugo ilgesni, ir tiek, mat nebuvo duota, taigi jai liko tik numoti ranka. Ji lėkė ilgais it stručio žingsniais, net keista, kad aukščiausiose vietose nesuplyšo sijonas, nes Sisi Kefri daug kuo panėšėjo į berniūkštį ir mėgo vaidinti geriausią, kai tik jai pasirodydavo, kad atsirado puiki proga pasireikšti, o kadangi bėgikė ji buvo kaip reikiant, lėkė taip, kad jis matytų visą jos apatinio sijono kraštą ir liesas blauzdas kuo aukščiau. Išties jai būtų buvusi gera pamoka, jei būtų už ko užkliuvusi netyčiom, tyčia, lėkdama ant aukštų ir lenktų kaip kablys prancūziškų kulnų, kad atrodytų aukštesnė, ir virtusi kūlio, *Tableau!*[13] Labai mielas vaizdelis, vyrui yra į ką pažiūrėti.

Karaliene angelų, Karaliene patriarchų, Karaliene pranašų, Visų šventųjų, jie meldėsi, Karaliene švenčiausiojo rožinio, ir tėvas Konrojus padavė kanauninkui O'Henlonui smilkytuvą, o šis įbėrė į jį smilkalų ir pasmilkė Švenčiausiąjį Sakramentą, o Sisi Kefri pagavo dvynius, jai net rankos panižo pliaukštelėti jiems skambių ausų, bet to nepadarė mat pamanė dar jis pamatys ir apsiriko kaip niekad gyvenime nes Gerti net nežiūrėdama matė kad jis nė akimirkai neatitraukia nuo jos akių ir kanauninkas O'Henlonas grąžino smilkytuvą tėvui Konrojui ir priklaupė žvelgdamas viršun į Švenčiausiąjį Sakramentą o choras pradėjo giedoti *Tantum ergo* bet ji tik supo koją aukštyn žemyn į taktą melodijai kylant ir leidžiantis pagal *Tantumer gosa cramen tum*[14]. Tris vienuolika ji sumokėjo už tas kojines Sperou krautuvėj Džordžo gatvėje antradienį, ne, pirmadienį prieš Velykas, nė akutė dar nenubėgusi, ir jis kaip tik žiūrėjo į jas, permatomas, o ne į anos, niekuo neypatingas, nei linijos nei formos (na ir įžūlybė!), jis juk ne aklas, kad nepamatytų skirtumo.

Sisi kilo paplūdimiu su dvyniais ir kamuoliu, skrybėlė kažin kaip persikreipusi į šoną nuo lakstymo, kaip tikra baidyklė, tempiasi tuodu vaikiščius, plona palaidinukė, kurią nusipirko vos prieš porą savai-

čių, nukarusi it maišas ant nugaros, apatinuko kraštas išlindęs, kabo kaip kokioj karikatūroj. Gerti ką tik trumpam nusiėmė skrybėlaitę, norėdama pasitaisyti plaukus, – niekuomet ant merginos pečių nesipuikavo gražesnė, dailesnė galvutė su riešuto rudumo garbanomis, – maža spindulinga vizija, tiesiog varanti iš proto savo švelnumu. Daug ilgų mylių reikėtų nukeliauti, kol rastum galvutę, gaubiamą plaukų, panašių į šiuos. Ji kone įžvelgė jo akyse skubrų atsiliepiantį susižavėjimo tvyksnį, nuo jo sudilgčiojo visi jos nervai. Ji vėl užsidėjo skrybėlaitę, taip, kad viską matytų iš po jos bryliaus, ir jos batelis su sagtimi ėmė sūpuotis greičiau, mat jai nudilgė širdį, kai jo akyse dilgtelėjo ta išraiška. Jis žvelgė į ją taip, kaip smauglys žvelgia į savo auką. Jos moteriškas instinktas kuždėjo, kad ji pažadino jame velnią, ir vos tik pagalvojus apie tai, deginantis raudonis plūstelėjo nuo kaklo iki pat kaktos, kol gražutis jos veidas tapo nuostabia rože.

Edi Bordmen tai irgi matė, nes žvairavo į Gerti pro akinius su šypsenėle kaip sena pana, apsimetusi, kad čiūčiuoja vaiką. Ji buvo įkyri kaip uodas, ir visada tokia bus, todėl niekas negalėjo susidraugauti su ja, kišančia nosį į ne savo reikalus. Ji tarė Gerti:

– Ir apie ką gi taip susimąstei?

– Ką? – atsiliepė Gerti su šypsena, paryškinta dantų baltumo. – Aš tik svarsčiau, ar jau vėlu.

Mat ji meldė Dievą, kad tie snarglianosiai dvyniai ir šitas kūdikis nešdintųsi iš čia greičiau namo, todėl mandagiai užsiminė apie vėlyvą metą. Bet kai Sisi sugrįžo, Edi jos paklausė, kiek valandų, o panelė Sisi, žodžio kišenėje neieškanti, jai atsakė, kad pusvalandis po bučinio – metas vėl bučiuotis. Tačiau Edi norėjo žinoti tiksliai, nes joms buvo liepta grįžti anksti.

– Luktelk, – tarė Sisi, – paklausiu savo dėdę Piterį, ana va, kiek jo minklė rodo.

Ir ji nuėjo, o jis, pamatęs ją besiartinant, pastebėjo Gerti, ištraukė iš kišenės ranką pradėdamas nervintis ir ėmė žaisti laikrodžio grandinėle žvelgdamas į bažnyčią. Nors ir karštos prigimties, suprato Gerti, bet pavydėtinai moka valdytis. Ką tik buvo pavergtas jos grožio, akių negalėdamas atplėšti, o kitą akimirką – štai jums ramus rimtaveidis džentelmenas, kiekviena jo solidžios figūros linija byloja apie savitvardą.

Sisi tarė atsiprašau, ar negalėtumėt pasakyti, kiek dabar tiksliai valandų, ir Gerti pamatė, kaip jis išsiėmė laikrodį, pasiklausė jo, pakėlė akis ir krenkštelėjęs pasakė, labai gaila, bet laikrodis sustojęs, bet jis manąs, kad turbūt po aštuonių, nes saulė jau nusileidusi. Jo balsas skambėjo kultūringai, ir, nors jis kalbėjo ritminga intonacija, švelniuose tonuose buvo girdėti lyg ir koks virpesys. Sisi padėkojo, iškišusi liežuvį grįžo atgal ir pasakė, jog dėdės vandens įrenginys[15] liovėsi teškenęs.

Ir jie užgiedojo antrąją *Tantum ergo* strofą, kanauninkas O'Henlonas vėl atsistojo ir pasmilkė Švenčiausiąjį Sakramentą, atsiklaupė ir pasakė tėvui Konrojui, kad nuo vienos žvakės tuoj užsidegs gėlės, tėvas Konrojus atsistojo ir pastatė ją tiesiai, ir ji matė, kaip džentelmenas prisuka laikrodį, pasiklauso, ar tiksi, ir ji pasiūbavo koją smarkiau, pirmyn ir atgal į muzikos taktą. Temo, bet jis galėjo įžiūrėti ir žiūrėjo visą laiką, kol suko laikrodį ar ką kita su juo darė, paskui įsidėjo jį atgal ir vėl susikišo rankas į kišenes. Ji pajuto visą kūną užplūstantį tam tikrą pojūtį, ir iš to, kad sudilgčiojo galvos odą ir ėmė dirginti korsetas, suprato, jog tai prasideda, nes paskutinįsyk irgi taip buvo, kai ji per jaunatį nusikirpo plaukus. Jo tamsios akys vėl susmigo į ją, siurbdamosi kiekvieną jos apybrėžą, galima sakyti, garbindamos ją kaip relikviją. Jei apskritai kada aistringam vyro žvilgsny gali išvysti atvirą susižavėjimą, tai jis, lengvai įžiūrimas, buvo matyti šio vyro veide. Jis skirtas tau, Gertrūda Makdauel, ir tu tai žinai.

Edi ėmė ruoštis namo jai jau tikrai buvo metas ir Gerti pastebėjo kad ta trumpa jos užuomina padarė norimą poveikį nes reikėjo tolokai paėjėti iki tos vietos kur galėjai užstumti viršun vežimėlį Sisi nuėmė dvyniams kepuraites sutvarkė jiems plaukučius kad pasirodytų patraukli ir kanauninkas O'Henlonas atsistojo su užsirietusiu ant sprando arnotu o tėvas Konrojus padavė jam lapelį su tekstu kad iš jo paskaitytų ir jis perskaitė *Panem de coelo praestitisti eis*[16] o Edi su Sisi visą laiką šnekėjo apie laiką ir klausinėjo ją bet Gerti sugebėjo atsilyginti joms tuo pačiu ir atsakinėjo mandagiai ir kandžiai kai Edi paklausė ar ji taip sielvartauja dėl to kad ją palikęs mylimas bernelis Gerti staiga susigūžė. Jos akys trumpai šaltai sužaibavo išsakydamos didžiulę neišmatuojamą panieką. Tai žeidė, o taip, įsirėžė giliai, nes Edi mokėjo savaip – ramiai – pasakyti tokius dalykus, ji žinojo, kad tai sužeis, šita bjauri katytė. Gerti lūpos skubiai prasivėrė, kad išrėž-

tų tinkamą žodį, bet ji užgniaužė raudą, kylančią gerklėj, tokioj laiboj, tokioj tobuloj, taip nuostabiai nulietoj, kad, rodės, apie tokias ir svajoja menininkas. Mylėjo jį labiau, negu jis galėjo įsivaizduoti. Lengvabūdis apgavikas ir nepatikimas, kaip ir visa jo lytis, jis niekuomet nesupras, ką jai reiškė, ir jos mėlynas akis vienu mirksniu ėmė graužti ašaros. Jų akys ją negailestingai gręžė, bet didžiomis pastangomis ji sugebėjo atliepdama švelniai pažvelgti į savo naująjį gerbėją – tegu jos pamato.

– O, – atsakė Gerti, greita it žaibas, juokdamasi ir atlošdama išdidžią galvelę, – galiu išsirinkti ką tik noriu, – juk šie metai keliamieji.

Jos žodžiai buvo aiškūs kaip krištolas, melodingesni už laukinio karvelio burkavimą, bet perskrodė tylą lyg ledas. Jaunas balsas nuskambėjo taip, kad tapo aišku – iš jos lengvai nepasišaipysi. O pasipūtėlį misterį Regį su jo kukliu kapitalu ji galėjo paprasčiausiai švystelėti lyg kokią šiukšlę šalin, ir niekuomet daugiau nė neprisimins jo, ir kvailą jo atviruką suplėšys į smulkius skutelius. Ir jei jis dar kada nors išdrįstų, perlietų jį tokiu šaltu žvilgsniu, kad susiriestų vietoje. Jos menkybės panelės Edi fizionomija ganėtinai paniuro, galima sakyti, pasidarė juoda kaip audros debesis, ir Gerti suprato, jog ją apėmė tiesiog nesuvaldomas įniršis, nors ji tai ir slėpė, ta maža kalė, nes strėlė, paleista į niekingą jos pavydą, pasiekė tikslą, ir jos abi suvokė, kad Gerti – tai ne jiedvi, ji laikosi nuošaliai ir yra iš kitos sferos ir kad be jos dar kažkas tai supranta ir mato, taigi jos gali susigrūst savo pavydą gerklėn ir paspringt juo.

Ruošdamasi eiti Edi patogiau paguldė kūdikį Bordmeną, o Sisi įdėjo vežimėlin kamuolį, kastuvėlius bei kibirėlius, pačiu laiku, nes dėdė Miegas jau artinosi prie ponaičio Bordmeno jaunesniojo. Ir Sisi jam pasakė, kad atskrenda paukštelis sapnelis ir kad vaikeliui metas čiūčia liūlia, bet vaikelis dar vis buvo guvus, juokėsi džiūgaujančiomis akutėmis, ir Sisi iš to džiugesio žnybtelėjo mielą putlų jo pilvuką, o vaikas, nė neatsiklausęs, ar galima, tuojau pat pasiuntė visiems geriausius linkėjimus tiesiai ant naujutėlaičio seilinuko.

– Ak, tu! Štai tau! – pasipiktino Sisi. – Sutepė seilinuką.

Tas nedidelis *contretemps*[17] trumpam atkreipė jos dėmesį, bet ji akimirksniu išsprendė šią nedidelę problemą.

Gerti sulaikė tylų šūksnį ir nervingai kostelėjo Edi paklausė kas ir

ji jau buvo beatsakanti nekarksėk sūrį išmesi tačiau ji visuomet elgdavosi kaip dera damai taigi su rafinuotu taktu praleido tai negirdom ir pasakė jog tai palaiminimas mat kaip tik tuomet varpinės bokšte ant ramaus jūros kranto suskambo varpas nes kanauninkas O'Henlonas pakilo prie altoriaus su skraiste kuria tėvas Konrojus apsiautė jo pečius ir iškėlęs Švenčiausiąjį Sakramentą palaimino.

Koks jaudinantis vaizdas leidžiantis sutemoms, paskutinis Erino žvilgsnis, graudus vakarinių varpų aidas, ir kaip tik tuo metu iš ievomis apaugusios varpinės išlėkė šikšnosparnis, purpčiojo prieblandoje šen ir ten, gailiai ciepsėdamas. O tolumoj ji regėjo švyturių šviesas tokias gyvas kad mielai būtų jas nutapiusi nes tai paprasčiau negu nupiešti žmogų netrukus žibintininkas pradės sukti ratą pro presbiterijonų bažnyčios sodus šešėliuota Traitonvilio aveniu ten vaikštinėja porelės ir užžiebs žibintą šalia jos lango kur Regis Vailis apgręždavo dviratį visai kaip ji buvo skaičiusi toje knygoje „Žibintininkas" ponios Kamins „Meibl Voen" ir kitų istorijų autorės. Mat apie kai kurias svajones Gerti niekam nepasakodavo. Ji mėgo poeziją, o kai dovanų iš Bertos Sapl gavo mielą albumą rožinių koralų spalvos viršeliais, kad galėtų užsirašinėti mintis, paslėpė jį savo tualetinio stalelio stalčiuj, stalelio, kuris nors ir netviskėjo prabanga, bet buvo pavyzdingai švarus ir tvarkingas. Čia ji laikė savo mergišką lobį: vėžlio kiauto šukas, Marijos kūdikėlio medalikėlį, baltosios rožės kvepalus, antakių dažus, gipsinę kvapniųjų tepalų dėžutę ir kaspinus – juos keisdavo ant baltinių, kai šiuos grąžindavo iš skalbyklos, čia buvo ir kelios nuostabios mintys, užrašytos violetiniu rašalu, kurio ji nusipirko Hylio krautuvėj Deimo gatvėj, mat jautė, kad irgi sugebėtų rašyti eiles, jei tik mokėtų pasakyti taip, kaip kalbama tame eilėraštyje – jis jai šitaip patiko, kad nusirašė jį vieną vakarą iš laikraščio, į kurį buvo suvyniotos prieskoninės daržovės. „Ar tu tikras, mano ideale?" – vadinosi jis, autorius Lui Dž. Volšas iš Makerjefelto, be to, ten dar buvo kažkas apie sutemas, ar tu kada nors?, ir dažnai nuo poezijos grožio, tokio liūdno ir trapaus jos akys apsitraukdavo nebylių ašarų migla, nes ji jautė, kad metai veja vieni kitus, ir jeigu ne tas vienintelis trūkumas, žinojo ji, nė viena jai neprilygtų, viskas dėl to nelaimingo atsitikimo leidžiantis nuo Dolkio kalvos ir visada stengėsi tai nuslėpti. Bet ji jautė, kad toliau taip tęstis nebegali. Jeigu ji išvystų jo akyse magiškąją

vilionę, niekas jos nesulaikytų. Meilei užraktai – ne kliūtis[18]. Ji ryžtųsi didelei aukai. Visomis pastangomis mėgintų perprasti jo mintis. Brangesnė už visą pasaulį jam būtų, laime nušviestų jo dienas. Bet liko svarbiausias klausimas, ir ji tiesiog mirė iš smalsumo, kaip norėjo sužinoti, ar jis vedęs, ar žmonos netekęs našlys, ar jį ištiko kokia nors tragedija, kaip tą kilmingą vyrą svetimos šalies pavarde iš dainų krašto, turėjusį ją uždaryti pamišėlių namuose, žiaurus, bet tik todėl, kad būtų geras. O jeigu net... kas tuomet? Ar būtų labai didelis skirtumas? Subtili jos prigimtis instinktyviai atmesdavo nors ir mažiausią netaktiškumą. Ji bjaurėjosi tokiais padarais, tomis puolusiomis moterimis, apvaikštinėjančiomis savo teritoriją palei Doderį, jos eidavo su kareiviais ir netašytais vyrais, visai negerbdamos merginos garbės, žemindamos savo lytį, ir pakliūdavo į policijos nuovadą. Ne, ne – tik ne tai. Jiedu būtų išties geri draugai, kaip vyresnysis brolis su sesute, ir nieko daugiau, nepaisant Visuomenės didžiąja raide normų. O gal tai – sena aistra, ir dėl jos jis gedi nuo neatmenamų laikų. Ji tarėsi tai suprantanti. Ji pasistengs jį suprasti, nes vyrai taip skiriasi nuo moterų. Sena meilė laukė, laukė ištiesusi smulkias baltas rankas, žvelgdama mėlynomis meldžiančiomis akimis. O, mano širdie! Ji seks paskui savo meilės svają, taip liepia jai širdis, tarusi, kad jis yra jai viskas, vienintelis vyras visame pasauly – jai, nes meilė geriausias vedlys. Daugiau niekas nesvarbu. Kad ir kas atsitiktų, ji bus pašėlusi, nesutramdoma, laisva.

Kanauninkas O'Henlonas pastatė Švenčiausiąjį Sakramentą atgal į tabernakulį, choras baigė giedoti *Laudate Dominum omnes gentes*[19], tada jis užrakino tabernakulio dureles, nes pakylėjimas baigėsi, ir tėvas Konrojus padavė jam skrybėlę, o toji katė draskūnė Edi paklausė, ar ji dar neketinanti eiti, bet Džekis Kefris sušuko:

– O, pažiūrėk, Sisi!

Ir jie vis sužiuro: gal tai amalas, bet Tomis irgi pamatė – virš medžių prie bažnyčios, mėlyną, paskui žalią ir purpurinę.

– Tai fejerverkas, – pasakė Sisi Kefri.

Ir jie visi nubėgo paplūdimiu, ir išvydo virš namų bei bažnyčios, pakrikai, Edi su kūdikiu Bordmenu vežimėlyje, o Sisi pastvėrusi Tomį ir Džekį už rankų, kad tie lėkdami nepargriūtų.

– Ei, Gerti, – pašaukė Sisi. – Tai raketos iš mugės.

Bet Gerti buvo nepalaužiama. Ji neturėjo jokio noro vos joms pamojus pulti iš paskos. Tegu sau lekia kaip akis išdegusios, o ji gali ir pasėdėti, taigi pasakė, kad mato ir iš čia. Nuo įsisegusio į ją žvilgsnio spurdėjo širdis. Akimirksnį pažvelgė į jį, jų akys susitiko, ir staiga ją užliejo šviesa. Tam veide buvo matyti įkaitusi iki baltumo aistra, aistra tyli kaip kapas, – dėl jos ji tapo jo. Pagaliau jie liko dviese, ir niekas dabar nestebės paslapčiomis ir nelaidys replikų; ji žinojo, kad gali juo pasitikėti iki pat mirties, nepalaužiamu patikimu vyru, vyru nesulaužomos garbės iki kaulų smegenų. Jo rankos ir veidas rodė jį nerimaujant, ir ją apėmė drebulys. Ji smarkiai atsilošė, norėdama pažvelgti aukštyn į fejerverką, ir apkabino delnais kelį, kad žiūrėdama į viršų nenuvirstų atgal, ir niekas nematė – tik jis ir ji – kai jinai atidengė savo gracingas, nuostabios formos kojas, štai tokias, elastingas, minkštas ir dailiai apvalias, ir jai atrodė, kad girdi, kaip daužos jo širdis, kaip jis kimiai alsuoja, nes žinojo apie tokių vyrų aistringumą, karštakraujų, mat Berta Sapl sykį jai kaip didžiausią paslaptį papasakojo, ir liepė prisiekti, kad niekam niekada, apie jų nuomininką iš Pertankiai apgyventų rajonų skyriaus, jis turėjo prisikarpęs iš žurnalų tų trumpasijonių, kojas aukštai iškėlusių šokėjų nuotraukų, ir ji pasakė, kad jis kartais darydavo kai ką nelabai gražaus, pati gali atspėti ką, lovoje. Bet tai visai nebuvo panašu į tokį dalyką nes buvo visai kitaip nes ji beveik pajuto kaip jis prisitraukia jos veidą prie savojo ir pirmąkart greitai karštai prisiliečia savo gražiomis lūpomis. Be to, galima gauti nuodėmių atleidimą, jeigu nedarei ano dalyko iki vestuvių, ir turėtų būti moterų kunigių, kurios be žodžių suprastų, Sisi Kefri akyse kartais sužibdavo tas svajingai svajingas žvilgsnis, taigi ji irgi, mano brangioji, ir Vini Ripingen, taip pamišusi dėl aktorių nuotraukų, be to – tai ir dėl to, kas dabar prasideda, kaip ir aną sykį prasidėjo.

Ir Džekis Kefris riktelėjo žiūrėk – pasirodė dar viena, ir ji atsilošė labiau, keliaraiščiai buvo melsvi, kad derėtų prie permatomų, jie visi ją matė ir šaukė žiūrėk, žiūrėk, štai ji, ir ji lošėsi dar labiau, kad matytų fejerverką, ir ore blaškėsi kažkoks keistas, tylus padarėlis, pirmyn ir atgal, tamsus. Ir ji išvydo ilgą romėnišką žvakę, kylančią aukštyn virš medžių, aukštyn, aukštyn; įtampos kupinoje tyloje visi iš susijaudinimo sulaikė kvapą, o raketa kilo vis aukščiau, ir ji turėjo atsilošti vis daugiau, kad galėtų ją sekti, aukštai, aukštai, jau beveik pranyko iš

akių, nuo tokios pozos jos veidą užliejo dieviškas, kerintis raudonis, ir jis išvydo ir anuos jos dalykėlius, nansuko kelnaites – medžiaga, glamonėjanti kūną – geresnės negu tos anos, susiaurintos, žalios už keturis vienuolika, mat buvo baltos, ir ji leido jam, ir matė, kad jis mato, o tuomet raketa pakilo taip aukštai kad akimirkai dingo iš akių ir jos galūnės virpėjo šitaip atsilošus kad jis viską matė aukštai virš jos kelių ko niekas niekad net ant sūpuoklių ar kai braidydavo ir jai nebuvo gėda jam irgi nebuvo žiūrėti taip nekukliai mat negalėjo atsispirti tam nuostabiam atskleidimui pasiūlytam lyg tų trumpasijonių šokėjų taip begėdiškai besielgiančių priešais spoksančius vyrus, ir jis vis žiūrėjo, žiūrėjo. Ji norėjo jam tyliai šūktelėt dusliu balsu, ištiesti į jį savo laibas baltas lyg sniegas rankas, kad prieitų, norėjo pajusti jo lūpas, prigludusias prie savo baltos kaktos – jaunos merginos meilės šauksmas, tylus prislopintas šauksmas, skambąs per amžius. Ir tuomet raketa šoktelėjo viršun ir bum pokštelėjo akinamai baltai, ir o! romėniškoji žvakė pažiro, ir tai buvo lyg atodūsis o! ir visi sušuko o! o! sužavėti, ir iš jos ištryško aukso lietaus garbanų srovė, ir jos išsisklaidė, ir ak! visos pavirto žalsvomis rasotomis žvaigždėmis, su auksu, o kaip puiku! o kaip švelniai, saldžiai, švelniai!

Paskui viskas ištirpo lyg rasos lašeliai oro pilkumoj – viskas nutilo. Ak! Ji žvilgtelėjo į jį, staigiai pasilenkdama pirmyn, trumpas patetiškas graudaus protesto žvilgsnis, drovaus priekaišto, kurį pajutęs jis paraudo kaip mergaitė. Nugara buvo atsišliejęs į uolą. Leopoldas Blumas (nes tai jis) stovi tylėdamas, nuleidęs galvą prieš tas jaunas nekaltas akis. Koks gi jis gyvulys! Ir vėl tas pat? Jo šaukėsi dora nesutepta siela, ir kuo jis, toks niekšas, jai atsakė? Elgėsi kaip paskutinis chamas. Ne kas kitas, o jis! Bet tose akyse švietė begalinė malonė, ir jam jos buvo linkusios atleisti, net jeigu jis ir neteisus, nusidėjo ir paklydo. Argi panelė turėtų pasipasakot? Ne, tūkstantį kartų ne. Tai buvo jų paslaptis, vien jų, vienų slepiančioj prietemoj, ir nebuvo nieko, kas žinotų ir galėtų prasitarti, išskyrus mažą šikšnosparnį, kuris taip tyliai sklandė šen ir ten vakaro migloje, bet maži šikšnosparniai nepasakys.

Sisi Kefri sušvilpė mėgdžiodama vaikėzus futbolo aikštėj, kad parodytų, kokia ji svarbi asmenybė, paskui sušuko:

– Gerti! Gerti! Mes jau einam. Ateik! Galėsim pažiūrėti iš aukščiau.

Gerti dingtelėjo mintis, viena iš mažyčių meilės gudrybių. Ji kyštelėjo į kišenėlę ranką, išėmė vatos gumulėlį ir atsakydama pamojavo, žinoma, nepamesdamas jo iš akių, paskui įsikišo atgal. Įdomu, ar jis ne per toli, kad. Ji pakilo. Vadinasi, tai atsisveikinimas? Ne. Jai reikėjo eiti, bet jie vėl susitiks, ten, o iki tol, iki rytojaus, ji sapnuos savo praėjusio vakaro svają. Ji išsitiesė visu ūgiu. Jų sielos susitiko paskutiniam ilgesingam žvilgsny, ir akys, kurios pasiekė jos širdį, kupinos keisto spindesio, apžavėtos sustingo ant saldaus, į gėlę panašaus veido. Ji blausiai jam nusišypsojo, saldžia atlaidžia šypsena, tuoj pat galinčia virsti ašaromis, ir jiedu išsiskyrė.

Lėtai, neatsigręždama ji nuėjo nelygiu paplūdimiu pas Sisi, pas Edi, pas Džekį ir Tomį Kefrius, pas kūdikėlį Bordmeną. Dabar buvo dar tamsiau, paplūdimy šen ir ten gulėjo akmenys, medžių nuolaužos bei slidžios jūržolės. Ji žengė kažkaip ramiai ir oriai, kaip jai buvo būdinga, bet atsargiai ir labai lėtai, mat... mat Gerti Makdauel buvo...

Ankšti bateliai? Ne. Ji raiša. Ak!

Ponas Blumas stebėjo, kaip ji tolsta šlubuodama. Vargšė mergaitė! Štai kodėl liko sėdėti, kai kiti nukūrė. Iš jos išvaizdos suvokiau, kad kažkas negerai. Apgaulingas grožis. Moteriai negalia dešimtį sykių blogiau. Užtat būna mandagios. Gerai, kad nežinojau to, kai buvo surengusi parodą. Vis dėlto karšta velniūkštė. Neatsisakyčiau. Iš smalsumo – kaip su vienuole ar negre, arba su akiniuota panele. Toji žvairė delikati. Prasideda mėnesinės, manyčiau, visos pasidaro jautresnės. Šiandien man taip skauda galvą. Kur įkišau tą laišką? Štai, viskas gerai. Visokiausi beprotiški įgeidžiai. Laižo pensus. Viena mergina iš Trankvilio vienuolyno, kaip pasakojo toji vienuolė, mėgo uostyti naftą. Nekaltoms, spėju, galiausiai pasimaišo protas. Sesuo, kaip ją? O kiek Dubline moterų, kurioms šiandien? Marta, ji. Kažin kas ore. Mėnulis veikia. Bet tada, kodėl vienu metu nesuserga visos, turiu omeny tą pačią mėnulio fazę? Gal priklauso nuo to, kada gimė. Arba visos pradeda drauge, paskui ritmas išsiderina. Kartais Moli ir Mili tuo pat metu. Kad ir kaip būtų, kuo puikiausiai pasinaudojau proga. Velniškai džiaugiuosi, kad nepadariau to šįryt vonioje per kvailą jos aš tave nubausiu laišką. Kompensacija už tąjį tramvajaus vairuotojo šįryt. Šitas sukčius Makkojus prikibo, kad pripliaukštų niekų. Ir jo žmonos angažementas provincijoj lagaminas, balsas – lyg kirtikliu kirstų. Dė-

koju už paslaugėlę. Ir pigu. Tik paprašyk, ir tavo. Mat pačios nori. Prigimtinis troškimas. Virtinėm kasvakar paplūsta iš kontorų. Verčiau susilaikykim. Kad ir nenori – pačios tau puola į glėbį. Ei, čiupkit, kol spurda[20]. Gaila, kad nemato savęs iš šalies. Svajonė apie gražiai aptemptas kojines. Kur tai buvo? Ak, taip. Matoskopo[21] paveikslėliai Keiplo gatvėj – tik vyrams. Smalsuolis. Vilio skrybėlė ir kaip su ja pasismagino panelės. Ar tas paneles tikrai fotografuoja tokias, ar visa tai koks triukas? Tai – dėl *lingerie*[22]. Užčiuopė iškilumus po jos *deshabillé*[23]. Jaudina ir jas, kai jos. Aš visa švarutė, ateik ir sutepk mane. Mėgsta puošti viena kitą prieš didžiąją auką. Mili sužavėjo nauja Moli palaidinukė. Viską apsirengia, kad paskui viską nusirengtų. Moli. Kodėl nupirkau jai tuos violetinius keliaraiščius. O ir mes: kokį kaklaraištį jis pasirišo, jo kojinės gražios ir kelnės su atlankais. Jis buvo su getrais tą vakarą, kai pirmąsyk susitikom. Jo puikūs marškiniai po kuo? Juodais kaip anglis. Sakoma, kad moteris netenka žavesio sulig kiekvienu išsiimtu segtuku. Susegiotos. O, Meri pametė segtuką... Išsičiustijusi dėl kažkurio. Mada – jų žavesio dalis. Pasikeičia vos imi perprasti jos paslaptį. Tik ne Rytuose – Marija, Morta – dabar kaip ir tada. Neatmes jokio rimto pasiūlymo. Ji irgi nėmaž neskubėjo. Visad atsakys vyrukui, kai jos. Niekuomet nepamiršta paskirto pasimatymo. Matyt, mėgina laimę. Tiki atsitiktinumu, mat joms prigimta. O toms kitoms vis knietėjo ją pašiepti. Mokinės draugės, rankom apsivijusios viena kitos kaklą arba sunėrusios dešimt pirštų, bučiuojasi ir šnabžda paslaptis apie nieką moterų vienuolyno sode. Vienuolės išbalintais veidais, vėsūs kykai ir rožiniai, judantys aukštyn ir žemyn, irgi kerštaujančios, už tai, kas joms uždrausta. Spygliuota viela. Dabar neabejok ir parašyk man. O aš parašysiu tau. Tik ar rašysi? Moli ir Džosi Pauel. Kol atsiranda misteris Tikrasis, o tuomet jau susitinka labai retai. *Tableau!* O, pažiūrėk, kas ateina, dėl Dievo meilės! Kaip tu apskritai gyveni? Kas pas jus naujo? Bučiuoju, aš taip džiaugiuosi, bučiuoju, kad tave sutikau. Ieško viena kitos išvaizdos trūkumų. Atrodai nuostabiai. Seseriškos sielos. Rodančios viena kitai dantis. Kiek tau jų dar liko? Nepaskolintų viena kitai nė druskos žiupsnelio.

Et!

Tiesiog raganos, kai užeina tai. Niūrios raganiškos išvaizdos. Moli man dažnai prisipažindavo – atrodo, lyg viduriai sveria visą toną. Pa-

kasyk man pėdą. O, šitaip! O, kaip gerai! Ir man taip būna. Kartais net nebloga atvanga. Įdomu, ar gerai tuomet turėti su jomis reikalų? Vienu atžvilgiu – saugu. Pienas surūgsta, smuikų stygos trūkinėja. Kažką skaičiau ir apie vystančius augalus sode. Be to, sako, jei gėlė, kurią ji įsisegusi, vysta, žinok – tai koketė. Visos jos. Turbūt ji pajuto, kad aš. Kai apie tai galvoji, dažnai taip ir nutinka. Patikau jai, ar ką? Nužiūrinėja, kaip apsirengęs. Tuoj atpažins, kad vyrukas mérgina – apykaklės, rankogaliai. Ką gi, tą patį daro gaidžiai ir liūtai, ir elniai. Kitą kartą užsimanys, kad kaklaraištis būtų atlaisvintas ar dar ko nors. Kelnės? O jeigu aš, kai man? Ne. Reikia švelniai. Nemėgsta, kai šiurkščiai užgriūna. Bučiuoji tamsoje ir nieko nekalbi. Ką nors manyje įžvelgė. Įdomu ką? Geriau jau pasirinks mane, koks esu, negu kokį poetėlį, išsitepusį plaukus lokio taukais, neklusni plaukų sruoga virš dešinio veizolo. Kad padėtų džentelmenui dirbti literatūrinį. Turiu pasirūpinti išvaizda, mano amžius. Nepasigręžiau į ją profiliu. Nors niekada nežinai. Susituokia dailios merginos ir bjaurūs vyrai. Gražuolė ir pabaisa. Be to, aš nebe toks, juk Moli. Nusiėmė skrybėlaitę, kad parodytų plaukus. Platūs kraštai, nusipirko, kad paslėptų veidą, jei sutinka pažįstamą, nulenkia galvą arba nešiojasi puokštelę gėlių pauostyti. Plaukai aitriai per rują. Už iššukuotus Moli plaukus gavau dešimt šilingų, kai buvom visai išsileidę, Holis gatvėj. Tarkime, jis davė jai pinigų. Kodėl ne? Viskas – išankstinis nusistatymas. Ji verta dešimt, penkiolikos, daugiau svarų. Ką? Aš taip manau. Visa tai – už dyką. Įžūlus braižas: ponia Merion. Ar nepamiršau užrašyti ant laiško adreso, kaip kad ant atviruko, kurį pasiunčiau Flinui? O toji diena, kai nuėjau pas Drimį be kaklaraiščio. Ginčas su Moli išmušė mane iš vėžių. Ne, aš prisimenu. Ričis Guldingas. Jis ne toks. Viską pasveria protu. Keista, mano laikrodis sustojo pusė penkių. Dulkės. Valo su ryklio kepenų aliejumi. Galėčiau ir pats padaryti. Sutaupyt. Galbūt kaip tik tuomet, kai jis, ji?

O taip, jis padarė. Į ją. Ji padarė. Padaryta.

Et!

Misteris Blumas rūpestingai pasitaisė sudrėkusius marškinius. O Dieve, ta luoša velniūkštė. Darosi vėsu ir drėgna. Padariniai nemalonūs. Vis dėlto kažkaip privalu to atsikratyti. Joms nesvarbu. Gal net patenkintos. Paskui namo – bandelė, pienelis ir vakarinė maldelė su

vaikeliais. Na, argi jos ne tokios? Pamatysi ją tokią, kokia išties yra – viskas sugadinta. Reikia dekoracijų, raudonų dažų ant skruostų, kostiumų, pozų, muzikos. Ir vardo. Artisčių amūrai. Nelė Gvin, misis Breisgerdl, Modė Brenskoum. Uždanga pakyla. Mėnuo švyti sidabru. Išnyra mergelė svajinga krūtine. Mažoji širdele, ateik ir pabučiuok mane. Vis dar jaučiu. Tai suteikia vyrui jėgų. Šit kur visa paslaptis. Gerai, kad ten už namo nupyliau, išėjęs iš Digmeno. Tai – sidras. Antraip nieko nebūtų išėję. Taip paveikia, kad norisi uždainuot. *Lacaus esant*[24] taratara. Tarkim, būčiau su ja šnektelėjęs. Apie ką? Nekas, jei pradėjęs nežinai, kaip užbaigti pokalbį. Paklausi jų ko nors – jos paklausia tave kitko. Gera išeitis, jei įklimpai. Aišku, nuostabu, jei sakai: „Labas vakaras“, ir matai, kad ir ji ten link: „Labas vakaras“. Och, bet vieną tamsų vakarą Apijaus kelyje vos neužkalbinau ponios Klinč, pamanęs, kad ji. Uch! O panelė Myto gatvėj tąnakt. Ir nešvankybės, kurias priverčiau ją šnekėti, viską, aišku, iškraipydavo. Mano užpakalnutė, pavadino savo. Retai sutiksi tokią, kuri. Cha! Kol pripranta, matyt, baisu joms, kai prikimba gatvėj, o tu neatsakai. Ir pabučiavo man ranką, kai daviau jai dar du šilingus. Papūgos. Paspausk mygtuką, ir paukštukas sucypsės. Nenorėjau, kad mane vadintų seru. O jos lūpos tamsoj! Ir jūs, vedęs vyras, su netekėjusia panele! Štai kas joms patinka. Atimti vyrą iš kitos moters. Bent jau išgirsti apie tai. Man – kitaip. Džiaugiuosi nusisukęs nuo svetimos žmonos. Išėdos iš jo lėkštės. Kaip anas vyrukas šiandien pas Bartoną išspjovė apkramtytą lipnią kremzlę. O prancūziškas laiškas[25] vis dar mano užrašų knygelėj. Pusės nemalonumų priežastis. Bet kada nors galėtų ir nutikti, ką jau ir sakyti. Užeikite. Viskas paruošta. Aš numigau. Ką? Sunkiausia pradėti. Kaip greit jos pakeičia temą, kai joms kas nepatinka. Klausia, ar mėgsti grybus, mat kadaise pažinojo džentelmeną, kuris. Arba klausia, ką gi tas ar anas norėjo pasakyti, bet persigalvojo ir nutilo. O jei jau ryžaisi eit iki galo, sakyk: noriu ar ką nors panašaus. Nes nusprendžiau. Ji taip pat. Įžeisk ją. Paskui atsiprašyk. Apsimesk, jog kažko baisiausiai nori, paskui atsisakyk – dėl jos pačios. Joms tai patinka. Turbūt ji visą tą laiką galvojo apie ką nors kitą? Na ir kas čia blogo? Turbūt nuo tada, kai pradėjo protauti – apie tą, kitą ar aną. Viską nulemia pirmasis bučinys. Palankus momentas. Kažkokia spyruoklė jų viduje atsileidžia. Suminkštėja visa, iš akių matyti, nors slepia. Pir-

mos mintys geriausios. Prisimena iki pat mirties. Moli – leitenantą Malvį, kuris pabučiavo ją prie Maurų sienos šalia sodų. Penkiolika, sakė ji man. Bet krūtys jau buvo susiformavusios. Paskui užmigo. Po pietų Glenkryje, kai važiavom namo pro Feterbedo kalną. Griežė dantimis per miegus. Lordas meras irgi buvo ją nusižiūrėjęs. Velas Dilenas. Epileptikas.

Štai ji su jais ten, apačioje, stebi fejerverką. Ir mano fejerverkas. Aukštyn kaip raketa, žemyn kaip stagaras[26]. O vaikai, jie turbūt dvynukai, laukia, kol kas atsitiks. Nori būti suaugusios. Rengiasi motinų rūbais. Laiko užtektinai, pažins visus šio pasaulio kelius. O ta juodukė kuokštuota galva ir negrės lūpomis. Taip ir maniau, kad ji moka švilpti. Lūpos lyg tam ir sukurtos. Kaip Moli. Kodėl toji aukštos klasės prostitutė Džameto užeigoj buvo su šydu tik iki nosies? Atsiprašau, gal pasakysite, kiek dabar valandų? Pasakysiu tau, kiek dabar valandų tamsiam skersgatvy. Tark *prunes* ir *prisms* keturiasdešimt kartų kasryt – vaistas pernelyg storoms lūpoms. Ir čiūčiavo liūliavo tą vaikelį. Iš pašalies visos gudrybės matyti. Žinoma, jos supranta paukščius, gyvulius, kūdikius. Tai jų sritis.

Neatsigręžė eidama paplūdimiu. Nesuteikė šito malonumo. Tos mergytės, tos mergytės, mielos pamario mergytės. Gražios jos akys, aiškios. Baltymai jas paryškina, lėliukės – ne taip svarbu. Ar ji žinojo, kad aš? Be abejo. Kaip katė, tupinti, kur šuo jos nepasieks. Moterys vengia tokių kaip mūsų Vilkinsas iš mokyklos, piešia Veneros paveikslą, o kelnėse – gūbrys. Gal tai ir yra nekaltybė? Vargšas idiotas! Jo žmonai – rankdarbis, jai sukirptas. Jos niekuomet neatsisės ant suolo su užrašu „Dažyta“. Akys – iš visų pusių. Žvilgteli po lova, ieškodamos, ko ten nėra. Trokšta, kad jas mirtinai išgąsdintų. Jų žvilgsnio aštrumas – kaip adatos. Kai pasakiau Moli, kad tas vyras prie Kafo gatvės kampo gerai atrodo, iškart pastebėjo, kad jo ranka dirbtinė. Taip ir buvo. Kas joms visa tai suteikia? Mašininkė Rodžerio Gryno kontoroj, užbėganti laiptais aukštyn, išsyk per du, kad parodytų savo raštus. Perduota tėvo, tai yra motinos – dukrai. Tai – kraujyje. Tarkime, Mili džiovina nosinaites ant veidrodžio, kad nereikėtų lyginti. Geriausia vieta skelbimui, kad patrauktų moters akį – ant veidrodžio. O kai pasiunčiau ją pas Preskotą, kad nupirktų Moli škotišką šalį, beje, turiu tą skelbimą, grąžą į namus parnešė kojinėj. Protinga žebenkštė-

lė! Niekad jai to nesakiau. Jeigu ką nors neša, vis grakščiai, lengvai. Tokios smulkmenos traukia vyrus. Rankoms paraudus, pakelia, pakrato, kad kraujas atslūgtų. Kas tave šito išmokė? Niekas. Kai ko mane išmokė auklė. O jų nė mokyti nereikia. Trejų metų buvo, kai atsisėdo prie Moli tualetinio stalelio, prieš pat mums išsikraustant iš Lombardo gatvės. As gazi! Malingeras. Kas žino? Taip jau sutvarkytas pasaulis. Jaunas studentas. Šiaip ar taip, ant savo šakaliukų stovi tvirtai – ne taip, kaip ana. Dieve, kaip šlapia. Tai velniūkštė. Blauzdos apvalios. Permatomos kojinės, aptemptos taip, kad vos neplyšta. Ne taip, kaip tos senamadės šiandien. A. E. Apsmukusios kojinės. Arba toji Graftono gatvėj. Baltomis. Oho! Storakulkšnė telyčaitė.

Sprogo raketa, sutraškėjo, pažiro žiežirbom. Tvykst blykst, tvykst blykst! Ir Sisi su Tomiu nubėgo pažiūrėt, ir Edi įkandin su vežimėliu, o iš paskos Gerti, už uolų lanko. Ar ji? Žiūrėk! Žiūrėk! Štai! Atsigręžė. Pauostė – nors draudė. Brangioji, aš mačiau tavo. Aš viską mačiau.

Dieve!

Bet vis tiek mane gerai paveikė. Nes po Kirneno, Dignemo buvau visai be dvasios. Labai dėkoju aš už tą malonę. Tai iš „Hamleto". Dieve! Viskas susidėjo į viena. Susijaudinau. Kai ji atsilošė, net liežuvio galiuką sumaudė. Tau apsisuks galvelė. Jis teisus. Bet galėjau ir labiau apsikvailinti. Užuot malęs niekus. Tuomet aš tau viską pasakysiu. Vis dėlto mes kalbėjomės tam tikra kalba. O ar negalėjo taip būti? Ne, jos šaukė ją Gerti. Bet vardas gali būti ir netikras, kaip ir mano, o tas adresas – Dolfia Barn – akių dūmimas.

Mergystėje vadino ją Džemina Braun
Su motina gyveno Airištaun.

Tokių minčių man, ko gero, sukėlė ši vieta. Visos nukrėstos iš to paties molio. Valosi į kojines plunksnakočius. O sviedinys nuriedėjo žemyn prie jos, lyg būtų supratęs. Kas skirta – tas skirta. Mokykloje irgi nemokėjau tiesiai mesti. Vis suktai lyg avino ragu. O liūdna, nes tai trunka tik keletą metų, paskui nurimsta ir ima trypinėti apie puodus, ir tėvo kelnės greitai bus kaip tik Viliui, ir molio milteliai mažajam, kai pakelia padaryti a a. Nelengvas rūpestis. Tai – išsigelbėjimas. Nenueina šunkeliais. Prigimtis. Maudo vaikus, apmazgoja lavonus. Dignemas. Visą laiką jas apkabinusios vaikiškos rankos. Galvutės –

kokoso riešuto didumo, momenėliai dar nesukietėję, beždžioniukės, ir tiek, vystykluose – sugižęs pienas ir sugedusi varškė. Nereikėjo duoti vaikui tuščio žinduko. Tik oro prisitraukia. Ponios Biufoi, Pjurfoi. Reikėtų užeit į ligoninę. Įdomu, ar sesutė Keilan vis ten pat. Ateidavo prižiūrėti vakarais, kai Moli dainuodavo „Kavos rūmuose“. O tas jaunas daktariukas O'Heiras, sykį mačiau, kaip ji valė jo švarką. Kažkada ponia Bryn ir ponia Dignem irgi buvo panašios į jas, būsimąsias nuotakas. Blogiausia naktį, pasakė man ponia Dagen „Miesto herbe“. Įvirsta girtas vyras, nuo jo trenkia karčema kaip nuo šeško. Ir uostyk tą smarvę tamsoj, pašvinkusį pagirių dvoką. Paskui rytą klausia – ką, ar vakar buvau girtas? Bet vis dėlto neteisinga visą kaltę versti vyrui. Nekask duobės kitam, pats įkrisi. Atitiko kirvis kotą. O gal ir moters kaltė. Štai dėl ko Moli visuomet jas teisina. Pietietiškas kraujas. Mauriškas. Kaip ir linijos, figūra. Rankos užčiuopė apvalumus. Negali nė lyginti su kitų. Žmona, užrakinta namie, – kaip skeletas spintoj. Leiskite jus supažindinti su savo. Ir ištipena priešais tave nenusakoma būtybė, net nežinai, kaip ją pavadinti. Visuomet pagal žmoną pasakysi, kur vyručio silpna vieta. Vis dėlto – čia ir likimas, tasai įsimylėjimas. Turi bendrų paslapčių. Vyručiai, kurie nueitų šunims šėko pjaut, jei kokia moteris nesuimtų į rankas. O tos moterytės pupytės, ūgis – kaip šilingo, sudėto variokais, su savo vyreliais. Dievas juos sukūrė, Jis ir suvedė. Bet vaikai kartais užauga visai normalūs. Dukart nulis – lygu vienas. Arba turtingas septyniasdešimtmetis senis ir raustanti jaunoji. Veda gegužę, o atgailauja gruodį. Labai nemaloni drėgmė. Limpa. Gerai, kad viršutinė odelė neatsismaukė. Geriau atplėšti.

O!

Kita vertus, koks šešiapėdis su žmonike sulig jo laikrodžio kišenėle. Ilgas ir trumpas variantas. Didelis ir maža. Labai keistas dalykas su mano laikrodžiu. Rankiniai laikrodžiai visada prastai eina. Galbūt egzistuoja kokia nors magnetinė jėga tarp žmonių, nes tai įvyko kaip tik tuo metu, kai jis. Manau, kad taip – iškart. Katinas iš namų – pelės iš kampų. Pamenu, kaip užsukau į Pilo skersgatvį. O ir dabar magnetizmas. Visa ko pagrindas – magnetizmas. Žemė, tarkime, viską traukia ir pati yra traukiama. Tai sukelia judėjimą. O laikas? Na, laikas yra tai, kiek užtrunka judėjimas. Ir jeigu koks daiktas sustotų, tai ir visas *ghesabo*[27] pamažu sustos. Nes taip sutvarkyta. Magnetinė rodyklė pasako, kas

vyksta Saulėje, žvaigždėse. Mažas grūdinto plieno gabalėlis. Kai prikiši magnetą. Kilst. Kilst. Pakšt. Tai vyras ir moteris. Magnetas ir plienas. Moli, jis. Išsipuošia ir žiūri, ir siūlo, ir rodo tau, ir rodo daugiau, ir meta iššūkį – žiūrėk, jei esi vyras, ir – kaip artėjantis čiaudulys – kojos – žiūrėk – žiūrėk, ir jei turi kiek nors smarvės. Trykšt. Negali laikyt.

Įdomu, ką ji toj vietoj jaučia. Gėda – jeigu tik kas pašalinis. Ją labiau sujaudintų skylė kojinėj. Moli smakras pakeltas, galva atlošta, dėl fermerio pentinuotais batais arklių parodoj. O kai Lombardo gatvėj gyveno dailininkai. Gerą balsą turėjo tas vyrukas. Taip Džiuljinis pradėjo[28]. Kvapas to, ką sukūriau, kaip gėlės. Ir išties. Žibutės. Tikriausiai dėl terpentino dažuose. Iš visko pasidaro naudos. O tai darydama, šiureno šlepete į grindis, kad jie neišgirstų. Bet mano nuomone, daugelis jų iš viso nebaigia. Tęsia valandomis. Toks lyg ir po visą kūną ir truputėlį žemiau juosmens.

Luktelk. Hm. Hm. Taip. Tai jos kvepalai. Dėl to ir pamojavo ranka. Palieku tai jums, kad galvotumėt apie mane, kai priglusiu toli prie pagalvės. Kas tai? Heliotropas? Ne. Hiacintas. Hm. Atrodo, rožė. Jai patiktų toks kvapas. Saldus ir pigus – netrukus apkarsta. Štai kodėl Moli patinka apoponaksas. Tinka jai, sumaišytas su trupučiu jazminų. Jos aukštos natos ir jos žemos natos. Sutiko jį šokių vakare, valandų šokyje. Karštis juos dar sustiprino. Ji vilkėjo juodą, dar buvo likę jos kvepalų aromato nuo ano karto. Geras laidininkas, ar ne? Ar blogas? Šviesa taip pat. Sakykime, yra kažkoks ryšys. Pavyzdžiui, įeini į tamsią celę. Irgi paslaptingas dalykas. Kodėl juos užuodžiau tik dabar? Praėjo šiek tiek laiko, kol, kaip ir ji, lėtai, bet tvirtai. Tarkime, tai milijonai smulkių kruopelyčių, atpūstų iš ten. Taip ir yra. Nes prieskonių salos, singalai šįryt, jas užuodi už kelių mylių. Pasakysiu jums, kas tai. Tarytum prie jų odos būtų prigludęs koks plonytis šydas ar voratinklis, plonytis kaip, na tasai, gazas, ir visą laiką nesiliauja mezgusios jį, ploną kaip niekas kitas, vaivorykštės spalvų, pačios to nežinodamos. Lieka ant visko, ką tik nusirengia. Jos kojinių kulnai. Šiltas batelis. Korsetas. Kelnaitės: tūpteli jas nusimaudama. Pasimatysim – iki kito karto. Ir katė mėgsta uostinėti jos baltinius ant lovos. Atpažinčiau jos kvapą iš tūkstančio kitų. Ir vonios vandenį. Primena braškes su grietinėle. Įdomu, iš kur tai sklinda. Iš ten ar iš pažastų, ar žemiau kaklo. Mat junti plūstant į tave iš visų skylučių ir kertelių. Hiacintų kvepalai,

pagaminti iš aliejaus ar eterio, ar dar ko nors. Ondatra. Maišelis po uodega, vienas granas neišsivadėja daugelį metų. Šunys vienas kitą iš užpakalio. Labas vakaras. Labas. Kaip jums uodžiasi? Hm. Hm. Puikiai, dėkoju. Gyvūnai tuo ir vadovaujasi. Taip, o dabar pažvelkime į tai šitaip. Mes – tokie patys. Tarkime, kai kurios moterys nubaido, kai serga. Prieini arčiau. Toks, kad gali kirvį kabint. Ką primena? Pašvinkusio marinuotos silkės užpilo arba. Brrr! Prašom nemindžioti žolynų.

Tikriausiai ir jos užuodžia vyrišką kvapą. Tačiau kokį? Cigaru prakvipusių pirštinių, kurias Ilgšis Džonas buvo pasidėjęs ant stalo aną? Iškvėpto oro? Nelygu, ką suvalgai ar išgeri. Ne. Turiu omeny vyro kvapą. Matyt, su tuo susijęs, nes kunigų, kurie, kaip manoma, ne toks. Moterys zuja aplink kaip musės apie sirupą. Atitvertos nuo altoriaus, pasirengusios bet kokia kaina prasiveržti. Uždrausto kunigo medis. O tėve, ar tu ne? Lai aš būsiu pirma. Pasklinda po visą kūną, įsismelkia. Gyvybės syvai. O koks keistas jų kvapas! Tartum salierų padažo. Pauostyk.

Misteris Blumas įkišo nosį. Hm. Į. Hm. Savo liemenės prakirpimą. Migdolų arba. Ne. Citrinos. Ak, ne, tai muilas.

Beje, tas losjonas. Jaučiau, kad kažkas kirba galvoje. Negrįžau, ir už muilą nesumokėta. Nemėgstu nešiotis butelių, kaip ta ragana šįryt. Hainsas jau galėtų man ir atiduoti tuos tris šilingus. Galėjau įterpt ką nors apie Majerį, kad priminčiau. Vis dėlto, jeigu jis prakiš tą skelbimą. Du ir devyni. Nekaip apie mane pagalvotų. Užeisiu rytoj. Kiek aš jums skolingas? Tris ir devynis? Du ir devynis, pone. Ak, taip. Kitąsyk gali nebeduoti skolon. Šitaip ir prarandami klientai. Smuklės praranda. Vyrukai užsiaugina lentelėje sąskaitą, paskui aplinkinėm gatvelėm sliūkina kur nors kitur.

Štai tas garbus ponas, kurį anksčiau aplenkiau. Atpūstas iš ano užutėkio. Tik paėjo – ir atgal. Vakarienės metu visuomet namie. Atrodo persikreipęs: gerai prisikimšo. Dabar gėrisi gamta. Malda po valgio. Po vakarienės nužingsniuok mylią. Tikrai turi gražią sumelę kuriame nors banke, valdiška tarnyba. Paėjėti dabar jam iš paskos ir pasišaipyti, kaip tie berniūkščiai iš manęs šiandien. Vis dėlto ko nors išmoksti. Matyti save tokį, kokį tave mato kiti. Kad tik moterys nekrizentų – o šiaip koks skirtumas? Galima ir taip manyti. „Paslaptingas vyras paplūdimy“, premijos vertas pikantiškas misterio Leopoldo Blumo ap-

sakymas. Honoraras pagal įkainį, ginėja už skiltį. O tasai tipas šiandien prie karsto su rudu makintošu. Nors jo lemtis jau prisitrynė nuospaudų. Sveikiems berods jos pačios išnyksta. Sakoma, švilpimas prišaukia lietų. Gal kur nors ir lyja. „Ormonde" druska drėgna. Kūnas jaučia oro pokyčius. Senajai Beti suka sąnarius. Motulės Šipton[29] pranašystės, apie laivus – mirkt, ir aplėks aplink. Ne. Tai lietaus ženklai. Karališkoji chrestomatija. O tolimi kalnai tartum priartėję.

Houtas. Beilio švyturys. Du, keturi, šeši, aštuoni, devyni. Žiūrėk. Turi mirksėti, nes pamanys, jog tai – namas. Sudužusių laivų plėšikai. Greisė Darling[30]. Žmonės bijo tamsos. Ir jonvabaliai, dviratininkai: metas užsižiebti šviesas. Šviesa kažkaip ramina. Niekas nesiruošia tavęs skriausti. Žinoma, nūnai geriau nei senų senovėj. Kaimų keliai. Dėl niekų tau paleis žarnas. Būna du tipai, su kuriais tenka susidurti. Paniuręs arba besišypsantis. Atsiprašau. Prašom prašom. Geriausias laikas laistyt augalus šešėly, saulei nusileidus. Dar truputį šviesu. Raudoni spinduliai ilgiausi. Rogžmiv mus mokė Veinsas: raudoni, oranžiniai, geltoni, žali, mėlyni, indigo, violetiniai. Žvaigždę matau. Venera? Dar negaliu pasakyti. Dvi, o kai trys, tuomet naktis. Ar tie naktiniai debesys buvo visą laiką? Panašūs į laivą vaiduoklį. Ne. Luktelk. Ten medžiai. Optinė apgaulė. Miražas. Čia besileidžiančios saulės kraštas. Savivaldos saulė, besileidžianti pietryčiuose. Mano gimtoji šalele, labanakt.

Rasa krinta. Nesveika tau, mieloji, sėdėt ant akmens. Atsiranda baltųjų išskyrų. Niekuomet neturėsi vaikelio, nebent jis bus toks stiprus, kad pats prasiskirs kelią. Galiu ir pats nuo to gauti hemorojų. Limpa – kaip vasaros sloga ar lūpų bėrimas. O blogiausia – įsipjauti žole arba popieriumi. Sėdynės šluostymas pritūpus. Norėčiau būti ta uola, ant kurios ji sėdėjo. O mylima mažyte, nežinai, kaip gražiai atrodei. Jau pradeda man patikti, tokio amžiaus. Žali obuoliukai. Čiumpa viską, kas tik joms pasiūloma. Manau, jog tai vienintelis metas, kai kryžiuoja kojas sėdėdamos. Kad ir bibliotekoj šiandien – tos panelės abiturientės. Laimingos kėdės po jomis. Bet tai vakaro įtaka. Jos visa tai jaučia. Atsiveria tarsi gėlės, žino savo valandas, saulėgrąžos, Jeruzalės artišokai, pokylių salėse, sietynai, alėjos po žibintais. Naktinukės Meto Dileno sode, kur pabučiavau ją į petį. Norėčiau turėti aliejinį natūralaus dydžio jos portretą, kokia buvo tuomet. Irgi buvo birželis, kai aplink ją sukausi. Metai grįžta. Istorija kartojasi. O, kalnai ir

viršūnės, aš vėlei su jumis[31]. Gyvenimas, meilė, kelionė aplink savo pasaulėlį. O dabar? Žinoma, liūdna, kad ji raiša, bet negali pernelyg gailėti. Jos tuo naudojasi.

Dabar viskas nutilę ant Houto. Lyg tolimieji kalnai. Kur mes. Tie rododendrai. Matyt, aš kvailas. Jam slyvos, man kauliukai. Mano lemtis. Senasis kalnas visko prisižiūrėjo. Vardai keičiasi – tik tiek. Meilužiai – mmmm...

Jaučiuosi pavargęs. Ar atsikelsiu? O, luktelk. Išsunkė visą mano vyriškumą, maža šelmė. Ji pabučiavo mane. Mano jaunystę. Niekad daugiau. Tik vienąsyk tai ateina. Ir jos. Nuvykti ten rytoj traukiniu. Ne. Sugrįžti – jau kas kita. Kaip vaikams aplankyti namus, kur gyveno maži. Naujos man reikia. Nieko naujo po saule. Perduoti – iki pareikalavimo „Delfino klėtis". Tai tu nesi laimingas savo? Mielas neklaužada. „Delfino klėtyje" šarados pas Luką Doilį. Metas Dilenas ir jo dukterų pulkelis: Taini, Eti, Flui, Meimi, Lui, Heti. Ir Moli. Tai buvo aštuoniasdešimt septintaisiais. Metai prieš mums. Ir senasis majoras, ištroškęs svaigalų gurkšnelio. Įdomu, ji vienturtė – aš vienturtis. Taigi kartojasi. Tariesi pabėgęs, o atsimuši į save patį. Didžiausia apylanka – trumpiausias kelias į namus. Ir kaip tik tada, kai jis ir ji. Cirko arklys arenoje ratu. Žaidėme Ripą van Vinklį. Rip – Henės Doil švarkelis iš ripso. Van: vanduo kūdroj prie namo. Vinkl: vinklus kaip voverė. Paskui vaizdavau Ripą van Vinklį, grįžtantį namo. Ji stebėjo, atsirėmusi į komodą. Mauriškos akys. Pramiegojęs dvidešimt metų Sapnų klony. Viskas pasikeitė. Pamiršta. Jaunieji paseno. Jo šautuvas surūdijęs nuo drėgmės.

O! Kas čia skraido aplink? Kregždė? Tikriausiai šikšnosparnis. Mano, kad aš medis, žlibis. Ar paukščiai neturi uoslės? Metempsichozė. Jie tikėjo, kad iš širdgėlos galima pavirsti medžiu. Raudantis gluosnis. Šikšnos. Vėl praskrido. Juokingas jauniklis. Įdomu, kur jis gyvena. Ten, varpinėj. Visai galimas daiktas. Pakibęs žemyn galva alsuoja šventumo kvapu. Matyt, varpas išgąsdino. Atrodo, mišios jau baigėsi. Girdėjau, kaip jie meldžiasi. Melskis už mus. Ir melskis už mus. Ir melskis už mus. Gera mintis – tasai kartojimas. Kaip ir skelbimai. Pirkite pas mus. Ir pirkite pas mus. Taip, kunigo namuose dega šviesa. Kukli jų vakarienė. Pamenu, kaip supainiojau kainą, kai dirbau pas Tomą. Dvidešimt aštuoni buvo. Jie turi dvejus namus. Gabrielio Konrojaus brolis – vikaras. Šikšnos. Vėl. Įdomu, kodėl jie pasirodo naktį kaip pelės.

Mišrūnai. Paukščiai, panašūs į šmirinėjančias peles. Kas juos gąsdina, šviesa ar triukšmas? Verčiau pasėdėsiu ramiai. Vien instinktas, kaip to paukščio, kuris per sausrą pasiekė vandenį ant ąsočio dugno primėtęs akmenukų. Apsiaustu apsigobęs mažas žmogutis, smulkiom rankelėm. Plonyčiai kauliukai. Beveik matyti, kaip blyksi, tokie melsvokai balti. Spalvos priklauso nuo šviesos. Tarkime, įsižiūrėk kaip erelis į saulę, paskui pažvelk į batą – išvysi gelsvą apskritą dėmę. Nori viską pažymėti savo ženklu. Kaip katinas, sakykime, šįryt ant laiptų. Rudų durpių spalvos. Sako, trispalvių katinų nebūna. Netiesa. „Miesto herbe" buvo pusiau rainas, pusiau baltas katinas, o ant kaktos raidė m. Kūnas – penkiasdešimties skirtingų spalvų, Houtas prieš valandėlę – ametistinis. Stiklas blyksi. Štai kaip tasai išminčius, kaip jį vadina, su padegamuoju stiklu. Būna, viržiai užsidega. Bet ne todėl, kad koks turistas numetė degtuką. O dėl ko? Galbūt sausi stiebeliai trinasi vienas į kitą, dar vėjelis, ir suliepsnoja. Arba sudužę buteliai dygiakrūmy – saulėje veikia kaip padegamasis stiklas. Archimedas. Eureka! Mano atmintis ne tokia jau prasta.

Šikšnos. Kažin ko jie taip skraido visą laiką. Gaudo vabzdžius? Praėjusią savaitę įskriejo į kambarį bitė ir žaidė su savo šešėliu ant lubų. Gal ir ta, kur man įgėlė, sugrįžo aplankyt. Paukščiai taip pat. Niekuomet nesuprasi, ką sako. Kaip ir mūsų kalbos apie nieką. Ji sako, jis sako. Bet ir turėk tiek ištvermės – perskrist vandenyną ir atgal. Turbūt daug žūva – audros, telegrafo laidai. Jūreivių gyvenimas irgi baisus. Okeaniniai garlaiviai, gremėzdai, sunkiai besiiriantys per tamsą, mykiantys lyg jūrų karvės. *Faugh a ballagh*[32]. Šalin, kad tave velniai. Kiti laiveliuose, burė – kaip nosinė, audringų vėjų blaškomi kaip skiedrelė kilvatery. Ir vedusius. Kartais metų metus, kur nors pasaulio kraštuose. Iš tikrųjų ne kraštuose, nes ji apvali. Sako, žmona – kiekviename uoste. Ji turi gerą tarnybą, jei tik pavyks ją išsaugot, kol Džonis paržygiuos namo. Jeigu apskritai paržygiuos. Pradvisęs visais uostų užkampiais. Kaip jiems gali patikti jūra? Vis dėlto patinka. Inkaras pakeltas. Ir išplaukia su škaplierium ar medalikėliu ant kaklo – dėl laimės. Ir ką? Ir tefilimas[33], ne, kaip vadinama tai, ką vargšo tėtės tėvas buvo pakabinęs prie namų durų, kad visi galėtų paliesti. Išėjom iš Egipto žemės ir į vergijos namus. Kažko esama tuose prietaruose, nes išvykdamas niekuomet nežinai, kokie pavojai laukia. Įsikibęs len-

tos arba apžergęs siją, laikosi savo nykaus gyvenimo, apie juosmenį – gelbėjimosi ratas, ryja sūrų vandenį, ir tai – paskutinė malonė, kol nesudraskė rykliai. Ar žuvys kada serga jūros liga?

Paskui – nuostabi tyla, danguje nė debesėlio, nurimusi jūra, įgula ir į šipulius subyrėjęs krovinys – jūros dugno kapuose. Mėnuo žvelgia. Ne mano kaltė, senas pasipūtėli.

Ilga pasiklydusi žvakė klajoklė pakilo į dangų iš Mairaso mugės, ieškodama rėmėjų Merserio ligoninei krisdama žemyn sprogo ir pasėjo violetinių – tarp jų viena balta – žvaigždžių spiečių. Jos plaukė, krito – jos geso. Piemenėlio valanda – apsikabinimo valanda – susitikimų valanda. Nuo namo prie namo visiems maloniai dukart bilstelėdamas žingsniavo devintos valandos laiškanešys, jonvabalio žibintuvėlis prie jo diržo švysčiojo pro laurų gyvatvores. Ir tarp penkių jaunų medžių iškelta dagtis uždegė žibintą Lyhi terasoje. Pro šviečiančių langų širmas, pro nesiskiriančius vienas nuo kito sodus skriejo rėksmingas balsas skelbdamas: „Evening Telegraph“ – speciali laida! Aukso taurės lenktynių rezultatai! – ir pro Dignemo namo duris išlėkė berniukas ir šūktelėjo. Ciepsintis šikšnosparnis blaškėsi šen ir ten. Tolumoje per smėlį ritosi kylantis potvynis, pilkas. Houtas įsitaisė pasnausti, išvargintas ilgų dienų, mmmm rododendrų (jis buvo senas), ir su pasitenkinimu pajuto pakilusį vakarį brizą, kedenantį paparčių gaurus. Jis atgulė, bet pramerkė raudoną budinčią akį, giliai ir lėtai alsuodamas, apsnūdęs, bet budrus. O toli, ant Kišo seklumos, žybčiojo plūduriuojantis švyturys, mirkčiojo misteriui Blumui.

Bet ir gyvenimas jų, lyg įklimpus – vis toj pačioj vietoj. Airijos švyturių valdyba. Atgailauja už savo nuodėmes. Ir pakrantės sargyba. Raketos, gelbėjimosi plūdurai, gelbėjimo valtis. Tądien, kai „Erino karaliumi“ plaukėm į ekskursiją, švystelėjom jiems maišą senų laikraščių. Kaip meškoms zoologijos sode. Bjauri kelionė. Girtuokliai, išlindę pakratyt kepenų. Vemia persisvėrę per bortą, maitindami silkes. Jūros liga. Ir moterys – persigandusios lyg per Paskutinį teismą. Mili – baimės nė ženklo. Jos žydras šalis palaidas, kvatoja. Tokio amžiaus nežino, kas yra mirtis. Be to, ir skrandžiai dar sveiki. Bet palikti vieni išsigąsta. Kai pasislėpėm už medžio Kramline. Aš nenorėjau. Mama! Mama! Vaikai miške. Juos gąsdina ir kaukėmis. Arba išmeta aukštyn ir pagauna. Aš tave paleisiu. Kas čia juokingo? Arba vaikai, žai-

džiantys karą. Taip nuoširdžiai. Kaip žmogus gali nukreipti ginklą į kitą? Pasitaiko pats iššauna. Vargšai vaikai! Vieni rūpesčiai – raudonukė ir dilgėlinė. Parnešiau jai laisvinamųjų, kalomelio. Kai pasijuto geriau, užmigo su Moli. Jos dantys tokie pat. Ką jos myli? Panašius į save. Bet tąryt gainiojosi ją su skėčiu. Turbūt tik šiaip, nenorėdama užgauti. Užčiuopiau jos pulsą. Tvinkčiojo. Buvo maža rankutė – dabar didelė. Brangiausias tėteliuk. Viską pasako ranka, kai ją palieti. Mėgdavo skaičiuoti mano liemenės sagas. Pamenu jos pirmą korsetuką. Prajuokino, kai pamačiau. Maži speniukai, tik pradėję kilti. Atrodo, kairysis jautresnis. Mano taip pat. Arčiau širdies. Prisikemša vatos, jei madingi dideli. Brendimo skausmai naktį, šaukė, pabudino mane. Išsigando, kai pirmąsyk prabilo prigimtis. Vargšas vaikas! Motinai irgi nepaprasta akimirka. Primena jos mergystę. Gibraltaras. Vaizdas nuo Buenos Vistos. O'Haros bokštas. Klykčiojantys jūros paukščiai. Senojo Barberio beždžionė, surijusi visą savo šeimyną. Saulėlydis, patrankos šūvis – signalas, kad galima kirsti sieną. Man pasakė žiūrėdama į jūrą. Vakaras – kaip šis, tik giedras, be debesėlio. Visuomet svajojau ištekėti už lordo ar džentelmeno su jachta. *Buenas noches, senorita. El hombre ama la muchacha hermosa*[34]. Tuomet kodėl aš? Nes buvai toks nepanašus į kitus.

Geriau netūnosiu čia visą vakarą kaip moliuskas geldelėj. Toks oras bukina. Sprendžiant pagal šviesą, jau beveik devynios. Žingsniuok namo. Per vėlu į „Lėją“. „Lili iš Kilarnio“. Ne. Galbūt dar neatsigulusi. Užsuksiu į ligoninę aplankyti. Tikiuosi, jau pagimdė. Ilga dienelė buvo. Marta, pirtis, laidotuvės, Raiktų namai, muziejus ir deivės, Dedalo daina. Paskui tas rėksnys pas Barnį Kirneną. Bet ten nepasidaviau. Girti tauškaliai. Kai pasakiau apie jo Dievą – kad susiraukė. Duoti grąžos – neteisinga. Arba? Ne. Verčiau grįžtų namo ir ten pasijuoktų iš savęs. Bet nori prisilakt tik kompanijoj. Bijo likti vienas, kaip dvimetis vaikas. Tarkim, būtų vožęs. Pažvelkime jo akimis. Tuomet ne taip blogai. Galbūt neketino manęs įskaudinti. Triskart valio Izraeliui. Triskart valio svainei, kurią visaip liaupsino, su trimis iltimis burnoje. Tas pat grožio tipas. Kuo mieliausias senų draugų susiėjimas išgert arbatos. Laukinio iš Borneo žmonos sesuo ką tik atvyko į miestą[35]. Įsivaizduok tai ankstyvą rytą pašonėj. Dėl skonio nesiginčijama, kaip pasakė Morisas, bučiuodamas karvę. Bet Dignemų namai paliko pėd-

saką. Gedintys namai taip slegia, nes niekad nežinai. Kad ir kaip būtų, jai reikalingi pinigai. Reikia užsukti į „Škotų našles“[36], juk žadėjau. Keistas pavadinimas. Juo tvirtinama, kad mes pakratysim kojas pirmi. Kažkokia našlė – ar tai buvo pirmadienį? – greta Kramerio užeigos taip pažvelgė į mane. Palaidojo vargšą vyrą, bet visai sėkmingai verčiasi iš pašalpos. Jos našliškas skatikas. Na ir kas? O ką, tavo manymu, ji turi daryti? Kažin kaip turi įsiteikti likimui ir gyventi toliau. Bet į našlius negaliu žiūrėti. Atrodo tokie vieniši. Vargšelio O'Konoro žmona ir penki vaikai čia apsinuodijo moliuskais. Nutekamasis vanduo. Beviltiška. Kad kokia gera skrybėliuota matrona juo pasirūpintų. Priimtų ant savo skreito, veidas kaip lėkštė ir plačiausia prijuostė. Moteriškos plačkelnės iš pilkos flanelės, trys šilingai už porą, neįtikėtinas sandoris. Paprasta ir mylima, mylima per amžius, kaip sakoma. Negraži – nė viena moteris nemano esanti. Mylėkim, meluokim ir būkime gražios, mat rytoj numirsim. Retsykiais jį sutinku, vis vaikštinėja, mėgindamas išsiaiškinti, kas jam iškrėtė tą pokštą. T. G. Tau – galas. Likimas. Jam nutiko, ne man. Ir kalbant apie krautuves, taip pasitaiko. Lyg koks nelabasis būtų prikibęs. Ar praėjusią naktį sapnavau? Luktelk. Kažkokia painiava. Ji su raudonomis šlepetėmis. Turkiškom. Mūvėjo vyriškas kelnes. O jei pamėgintų? Ar ji man patiktų su pižama? Velniškai sunku atsakyti. Nanetis išvyko. Pašto garlaiviu. Dabar jau netoli Holihedo. Būtinai reikia prastumti Raikto skelbimą. Reikia paveikti Hainsą ir Krofordą. Apatinukai Moli. Turi ką į juos įvilkti. Kas čia? Gal pinigas.

Misteris Blumas pasilenkė ir apvertė popiergalį ant smėlio. Pakėlė jį prie akių ir įsižiūrėjo. Laiškas? Ne. Neįskaitau. Verčiau eisiu. Verčiau. Tik pavargau, nepajudu. Lapelis iš seno sąsiuvinio. Tie urveliai ir akmenėliai. Kas juos suskaičiuos? Niekada nežinai, ką rasi. Išmestą iš skęstančio laivo butelį su rašteliu apie paslėptą lobį. Siuntinių skyrius. Vaikams visad patinka ką nors mėtyt į jūrą. Pasitikėjimas? Duona, numesta ant vandens[37]. O kas čia? Pagalys.

Och! Išsunkė mane ta moteriškė. Jau nebe jaunas. Ar ji ateis čia rytoj? Lauk jos kur nors per amžius. Turbūt sugrįš. Žmogžudžiai grįžta. O aš?

Misteris Blumas pagaliu atsargiai pabaksnojo klampų smėlį prie kojų. Parašyk jai laišką. Gal išliks. Ką?

AŠ.

Koks plokščiapadis sumindys ryte. Beprasmiška. Nuplaus. Vanduo pakyla iki čia. Prie jos kojų buvo balutė. Pasilenk, išvysi ten savo veidą, tamsiam veidrody, kvėptelk į jį – suraibuliuos. Aplink uolos su piešiniais, įbrėžimais, raidėmis. Ak, tos permatomos! Be to, jos nežino. Nes man visai nepatinka ta mirtis. Pavadinau tave neklaužada berniūkščiu, nes man visai nepatinka.

ESU. A.

Nėra vietos. Tiek to.

Misteris Blumas batu lėtai nutrynė raides. Smėlis – beviltiškas dalykas. Niekas jame neauga. Viskas žūva. Nėr ko baimintis, kad čia atplauks dideli laivai. Nebent „Gineso" baržos. Aplink Kišą per aštuoniasdešimt dienų. Lyg tyčia taip.

Jis nusviedė savo medinę plunksną šalin. Lazdelė nukrito į dumbliną smėlį, įsmigo. Mėgink nors ištisą savaitę – taip neįsmigs. Atsitiktinumas. Daugiau niekada nesusitiksim. Bet buvo nuostabu. Sudie, brangioji. Dėkoju. Tavo dėka pasijutau toks jaunas.

Dabar mielai valandžiukę nusnausčiau. Matyt, apie devynias. Laivas į Liverpulį seniai pranyko. Nė dūmų nematyt. O ji irgi tegu. Beje, jau. O Belfastas. Aš nevyksiu. Skubėk tenai, skubėk atgal į Enį. Tegu jis sau. Tik trumpam užsnūsiu. Bet nemiegosiu. Pusiau sapnas. Jie niekuomet nesikartoja. Vėl šikšnosparnis. Visai nekenksmingas. Tik truputį.

O mieloji aš mačiau visą tavo mergaitišką baltumą iki pat viršaus kekšė breisgedl privertė mane mylėti limpa mes dviese neklaužada Greise darling jinai ir jis pusvalandis po lovoje metam psichozes paraukimai dėl Raulio kvepalais tavo žmona juodi plaukai kilnojimasis po senjoritos pilnuma jaunos akys putlios Malvis metai sapnai grįžti eitynių pabaiga Agendath alpulinga mieloji man parodė savo kitais metais apatinėse kelnaitėse grįžti kitas į jos kitas jos kitas.

Praskriejo šikšnosparnis. Šen. Ten. Šen. Toli pilkšvumoje suskambo varpas. Misteris Blumas praverta burna, jo kairysis batas pasuktas šonu, aplipęs smėliu, atsirėmęs, alsavo. Tiktai truputį.

Ku kū.
Ku kū.
Ku kū.

Užkukavo laikrodis ant židinio atbrailos kunigo namuose, kur kanauninkas O'Henlonas, tėvas Konrojus, ir didžiai gerbiamas Džonas Hjuzas, S. J., gurkšnojo arbatą, valgė sausainius su sviestu, keptus avienos muštinius su grybų padažu ir šnekučiavosi apie

Ku kū.
Ku kū.
Ku kū.

Mat iš savo namelio paskelbti valandų vis iššokdavo maža kanarėlė, čia lankydamasi ją buvo pastebėjusi Gerti Makdauel, nes apie tokius dalykus nutuokė geriau už visus kitus, tokia buvo ta Gerti Makdauel, ji išsyk sumojo, kad tasai svetimšalis džentelmenas, sėdintis ant uolos ir žiūrintis, yra

Ku kū.
Ku kū.
Ku kū[38].

DESHIL HOLLES EAMUS. Deshil Holles Eamus. Deshil Holles Eamus[1].

Atsiųski mums, skaistusis, šviesusis Horhornai[2], spartį ir įsčių vaisių. Atsiųski mums, skaistusis, šviesusis Horhornai, spartį ir įsčių vaisių. Atsiųski mums, skaistusis, šviesusis Horhornai, spartį ir įsčių vaisių.

Opapa, berniukasaiberniukas, opapa! Opapa, sūnusaisūnus, apapa! Opapa, sūnusaisūnus, opapa![3]

Visuotinai[4] to žmogaus sumanumas laikomas labai neskvarbiu visuose dalykuose kurie vertinami kaip labiausiai naudingi studijuoti paprastų mirtingųjų išmintimi apdovanotų kuris yra neįsisąmoninęs to ką labiausiai doktriną išmanantys ir neabejotinai dėl tos priežasties apdovanoti dideliu protu nuolatos garbės nusipelnančiu kai pagal bendrą sutarimą teigia, kad esant kitoms aplinkybėms lygiavertėms jokia išorine puikybe tautos suklestėjimas efektyviau neišreiškiamas kaip sprendimu kaip toli nužengė jos rūpinimosi duoklė giminės pratęsimu kuris pirmas iš visų blogybių jei yra netekęs kai palankiai pateik-

tas neabejotinu ženklu visagalės gamtos nesugadintos mielaširdystės būna. Nes kas yra tenai kas apie kokią nors reikšmę ką nors suvokė bet yra įsisąmoninęs jog tai išorinė puikybė gali būti giliai nusileidusios neaiškios tikrovės apvalkalas arba priešingai ar yra kas nors toks tamsus kad nepajustų jog jeigu nė viena iš gamtos dosnybių negali varžytis su dauginimosi dovana taigi pritinka kad kiekvienas tikras pilietis taptų ragintoju ir savo artimųjų įtikinėtoju ir rūpintųsi kad nebūtų kas praeityje tautos puikiai pradėta ateityje mažiau kruopščiai vykdoma jeigu dėl priešingo polinkio pamažu bus paniekinti kilnūs protėvių perduoti papročiai iki šitokio nuosmukio kad ypač ryžtingas bus tasai žmogus kuris turės drąsumo pakilti pareikšdamas jog nėra labiau neapkenčiamo nusižengimo negu užmaršus nepaisymas perduoti tą evangeliją tuo pat metu prisakymą ir pažadą kuris visiems mirtingiesiems gausą pranašauja arba grasina sumažėjimu galios kuri kilo iš nepertraukiamos dauginimosi pareigos amžiams neatšaukiamai įsakytos?

Idant štai dėl ko[5] nenuostabu mums, kad kaip pasakoja geriausi metraštininkai tarp keltų, kurie niekuo, kas savo prigimtimi nebuvo žavėjimosi vertas, nesižavėjo, medicinos menas buvo taip stipriai gerbiamas. Neminint prieglaudų, raupsuotųjų namų, garinių pirčių, maro duobių, žinomiausi jų daktarai, kilę iš O'Šylų, O'Hikių, O'Ly giminių kruopščiai apsakė įvairius būdus, kuriais ligoti arba atkritę sveikatą atgaudavo, nesvarbu, ar negalė būtų buvusi pražūtingas drebulys ar berniukiškas koneliškas šlapimo nelaikymas. Tikrų tikriausiai kiekviename visuomenės darbe, nors kuo svarbiame, deramą dėmesį privalu skirti pasiruošimui, todėl ir ketinimas jų buvo sutartas[6] (ar matytas iš anksto, ar iš patyrimo išaugęs sunku paskyti, o priešingos vėlesnių tyrintojų nuomonės iki šių dienų nėra taipgi suderintos, kad aiškiai perteiktume), kad motinystė tikrai būtų nuo visų galimų atsitiktinumų išvaduota, nepaisant kokios priežiūros gimdyvė toje visų sunkiausioje moterų valandoje ypačiai reikalavo ir ne vien tik tai, kuri turi gausius turtus, bet taipgi ir tai, kuri piniginga užtektinai nebūdama vargiai, o sykiais ir dar sunkiau negu vargiai garbi gyvena, nes menku atlygiu yra aprūpinta.

Nuo šiolei ir ateityje niekas negalėjo kaip nors ją skriausti, kadangi aiškiausiai jautė visi piliečiai, kad nebus nieku gyvu gerovės, jei jos

nėra vaisingoms motinoms, idant dievų mirtingųjų veislė gavo amžinybę, jiems pritinka ja rūpintis, kuomet toji valanda taip prisiartina gimdyvę su ratais tenai nugabendavo ir su troškimu didžiausiu vienas per kitą skatino, kad ji būtų priimta tuose namuose. O reikale išmintingas tautos, ne tik matomas, bet taipgi ir atpasakojamas, vertas garbinimo, kad jie iš anksto joje motiną pamatė, kad jinai staiga jų taip saugosima pradėjo jaustis!

Lyg užgimdamas[7] džiugesį kūdikis pažino. Gimdos dar neapleidęs pagarbinimą pelnė. Kad ir kas tame dalyke buvo padaryta, deramai buvo padaryta. Patalas apstotas pribuvėjų su naudingu valgiu ir švariausiom palom, lyg jau būtų gimdymas nutikęs viskas taip su išmintimi įžvalgiai sutvarkyta, betgi be to tie visokie vaistai reikalingi ir gydymo rykai, kokie tą sykį pareina, įskaitant tam skirtus guodžiuojančius mūsų žemės rutulio margų platumų paveikslėlius, drauge su atvaizdais, dievų ir žmonių, mintijimas, apie kuriuos atitvertoms moterims prielankus dėlei pabrinkimo ir palengvina išdavimą tuose aukštuose saulėtuose puikiai suręstuose labuose motinų namuose, kai dingstimi ilgo kęsmo ir vislingumo čia atgulusi ji savo lauko sulaukia.

Kažin koks vyras[8], kur kelionėj buvo, sustojo prie pastogės durų nakčiai artinantis. Buvo tasai vyras iš Izraelio tautos, kuri po žemę klajodama toli nukeliavo. Peršus gailesys vyro siuntė jį ir vienišą atvedė iki tos pastogės.

Tojo namo A. Hornas šeimininkas. Septyniasdešimt lovų laiko jis ten, kad jos kaip pritinka gulėtų ir sopuly pagimdytų vaikį drūtą kaip Viešpaties angelas apreiškė Marijai. Slaugės vaikšto tenai, baltos sesės[9] budėdamos miego nežino. Dygulius jos maldo, blogumą mažina per dvylika mėnesių triskart po šimtą sykių. Pačios tikriausios lovų tanės, jų dvejetas yra, Horno vardu budriai globoja.

Globojanti budriai sergėtoja girdi ateinant tą vyrą romiaširdį, kyla tuožyg muturiuota jo linkui, savo vartus plačiai atvėrus. Žiū, žiebas šokęs blykst akimoju Airijos vakariniam skliaute! Visa ji subūgo, jogei Dievas Rūstingasis ant žmonijos vandenis užleis už nuodėmes piktas. Kristaus kryžiaus ženklą ji ant krūtinės padarė ir pavadino jį kad jis galįs atlankyti pastogę josios. Tas vyras jos valią patyręs didžvertę įėjo į Horno namus.

Nenūsdamas varginti Horno priebuty skrybėlę laikydamas tas ieš-

konis sustojo. Jos kaimynystėje jis andai gyveno su brangia žmona ir meilinga dukra, tas, kursai paskum devynis metus po žemes ir jūras gelmingas klajojo. Kartą miesto uoste sutikęs, į jos linktelėjimą jis skrybėlės nenukėlė. Kad jam atleistų dabar jis troško dėlei tos dingsties, kad tiktai trumpam jam šmėstelėjęs veidas jos toks jaunas tuomet pasirodė. Šviesiai ūmios jos akys sužibo, raudonis sužydo – jo žodis lemiamas.

Ir jos akis tuomet patraukė jo gedulo rūbas dumsus, užtat pabūgo, kad jam sielvartas. Patenkinta paskum ji buvo, kaip susibaiminus pirmiau. Jos jis paklausė, ar daktaras O'Heiras iš tolimo kranto siunčia žinias, ir jinai su niauriu atdūsiu atsakė jam, kad daktaras O'Heiras jau danguje. Nusiminė vyras tą žodį išgirdęs, kad nuo atjautos jam viduriai apsunko. Visa ką ji tuomet apsakė jam, prapuolinga mirtis bendrui tokiam jaunam, norsgi susikrimtus Dievo teisingam išmintingumui nelinkus priešgyniauti. Ji pasakė, kad galas jo buvo gražus ir lengvas dėlei Dievo malonės ir Jo širdies gerumo, kunigas mišių išklausė išpažintį, davė šventą komuniją ir paskutinį patepimą. Tuomet vyras tas teisingas nuoširdus tosios vienuolės paklausė, nuo kokio paliegio tas negyvėlis numirė, ir vienuolė atsakė jam ir tarė, kad numirė jis Monos saloje nuo pilvo vėžio, trys metai bus ant švento Čildemo ir jinai meldžia Dievą gailestingiausią, kad sielą didžiavertę jo per amžius laikytų savo globoje. Jis klausė jos liūdnų žodžių, į rankose turimą skrybėlę liūdnai dyrėdamas. Tai taip stovėjo jiedu ten kurį metą nuovyly graudendamiesi vienas su kitu.

Todrin paprastas žmogau[10] pažvelk į baigtį, kuri yra tavo mirtis, ir į dulkes, kurios apeis ikvieną žmogų, kurs užgimęs iš moteriškės, nes kaip grynas išlindo iš motinos įsčių, taipgi grynas iškeliaus galų pagalėj, kad išeitų, koks atėjo.

Žmogus, kursai į namą tą atėjo, tuosyk prabilo į slaugančią moteriškę ir klausinėjo jos, kaip einasi tai moteriai, kur čia gimdyvės patale guli. Slaugė atsakė jam tardama, kad toji moteriškė skausmuose buvo visas tris dienas ir gimdymas bus nelengvas ištverti, bet dabar jau nebedaug likę. Ir dar pridūrė, kad regėjo gimdant daug moterų, bet niekad nė vieno nebuvę tokio vargingo kaip tos moteriškės. Paskum jinai išaiškino jam, nes pažinojo tą vyrą, kurs buvo metas gyveno netoli tos pastogės. Vyras klausė jos žodžių, nes apstulbęs juto vargą moterų

toje papjovoje, kurią josios dėl motinystės apturi, irgi su nustebimu veizėjo į jos veidą, kurs dailus vyrui kiekvienam jį reginčiam rodės, o visgi po tiekos metų tarnaite ji liko. Devyniskart dvylika kraujo nutekėjimų vainoja ją bevaikę.

Ir kolei šnekėjo[11] pilies durys atsivėrė ir atplaukė artyn didis erzelis lyg nuo daugio žmonių, kurie ten sėdėjo prie valgio. Ir šičia prisiartino prie tos vietos, kur jie stovėjo, jaunas mokytas riteris Diksonu vadinamas. O tasai keliauninkas Leopoldas jau iš anksčiau jį pažino, matgi taip atsitiko, jog jiedu turėjo kvaršatį vienas su kitu mielaširdystės ruime[12], kur šisai mokytas riteris padėdavo prireikus o keliauninkas Leopoldas atėjo čia sveikatos ieškodamas, nes buvo jisai krūtinėn sužeistas su ietimi toks bjaurus didžiai bauginantis drakonas jam įgylė, dėlei to anas pagamino tepalo iš lakios druskos ir patepė tiekos, kiek jajam ir užteko. Ir dabar jisai tarė turįs eiti į pilį, kad pasilinksmintų su jais, kurie jau ten yra. Ir keliauninkas Leopoldas tarė turįs eit dar ir dėl ko kitko matai jis buvo vyras apdairumo taipgi gudrumo. Taipgi ir ponia toji buvo pritarėja jo ir ji prikišo riteriui tam mokytam, nors ji ir tarė, jog tasai keliauninkas pasakė dalyką netikrą dėlei savo švelnumo. Betgi riteris mokytasis nė girdėti negeidavo nei paklusti jai nei priimti priešingo norui savo, ir jis tarė kokia tai nuostabi pilis esanti. Ir tasai keliauninkas Leopoldas žengė į pilį pailsėti mažumą, mat kojas jam gėlė po daugel žygių aplinkui po kraštus visokius ir sykiais pageidos pilnus.

Ir pilyje toje stalas stovėjo iš beržo suomių padirbdintas ir laikė jį keturi nykštukai iš to krašto, bet jie nėmaž nedrįso pajudėt, nes buvo užkerėti. Ir ant stalo to gulėjo baisingi kardai ir peiliai triūslių demonų didžiulėj oloj padaryti iš baltųjų liepsnų įtvirtinti elnių ir buivolų raguose, kurių ten nuostabi gausybė. Ir ten stovėjo indai iš Mahaundo[13] apžavų padaryti žiniūnas savo kvaptim išpučia juos lygiai burbulus. Ir gausu gražu linksma ir raiba buvo ant stalo, kad joks žmogus neišgalvotų nei gausiau neigi raibiau. Ir ten stovėjo sidabro statinaitė, kurią vien gudrumu galėjai atidaryti, o joje gulėjo keistos žuvys jau be galvų, nors netikėliai netiki, kad toks yra įmanomas dalykas, kol patys pamato taip esant. Ir šitos žuvys guli aliejuotame vandeny gabentame čia iš portugalų žemės dėlei riebumo, tas panašu į syvus iš alyvų trėkštus. Irgi nuostaba buvo toj pily regėti, kaip jie apžavų galia daro pūdi-

nį iš vaisingų Kaldėjos kviečių grūdų ir tasai su talka tam tikrų piktų dvasių, kurios į jį įsiskverbia padidėja nuostabiai iškildamas kaip didžiulis kalnas. Ir dar jie išmokino ten gyvates, kad josios išlindusios iš dirvos užsivyniotų aukštyn ant ilgų karčių, o iš tų gyvačių žvynų jie gamina gėralą panašų į midų.

Ir tas mokytas riteris[14] pripylė taurę garbiam jaunikaičiui Leopoldui ir paragino tuoj pat tuos, kur čia buvo, kad visi lig vieno išgertų. Ir garbus jaunikaitis Leopoldas pakėlė savo šalmo antveidį, kad pamalonintų tą, ir prielankumą rodydamas krislą pagėrė, nors jis niekada nieku gyvu negerdavo midaus, paskum pastatė šalimais ir bemat slapčiaus ištuštino didelę dalį į savo kaimyno stiklą ir kaimynas jo neparegėjo šios suktybės. Ir jis atsisėdo toje pilyje su jais, kad pats pailsėtų valandėlę. Padėkokime Visagaliui Dievui.

Tuo laiku ta sesė geroji prie durų stovėjo ir maldavo garbindama Jėzų mūsų visų aukščiausią poną Dievą, kad jie paliautų ūžavę, nesgi čia be jų dar buvo viena greit vaikelį turėsianti ponia kilminga, kurios metas bus greitai. Ponas Leopoldas išgirdo viršuje riksmą garsų ir norėjo žinoti, kieno tas riksmas, ar vaiko ar moters, ir aš stebiuosi sakė jis, kad galo tam neregėti ir nėra. Rods man tai trunka per ilgai. Ir jisai tuoj tapo budrus, nesgi išvydo anapus tokį pranklinią[15], kuris vardu buvo Lenehenas, ir vyresnis buvo už bet kurį iš tų likusių ir dėlei to, kad abu buvo riteriai dorybingi tam pačiam polėky, o veikiau dėlei priežasties tos, kad anas vyriausias buvo, jisai prakalbo į jį labai mandagiai. Betgi, pasakė jis, neilgai truks ir dievaž ji pagimdys Jo dovaną ir džiaugsmo prisipildys, kad jau turi vaikį, nes laukėsi stulbingai ilgai. O tas pranklinas išlenkęs užu tai tarė, tikiuosi bet kurią akimirką ją ištiks. Taipgi jisai paėmė tą taurę, kur stovėjo prieš pat jį, nes niekad niekam nereikėjo prašyti jo nei skatinti, kad išgertų, ir išgerk dabar pasakė jis toks patenkintas visas ir kiek pajėgė, vienu ypu išmaukė į jų abiejų sveikatą, nesgi buvo žmogus pagal savo jėgas nepaprastai drūtas. O ponas Leopoldas, kurs buvo dideliausias svečias koks kada nors žmonių mokytų salėj sėdėjo, taipgi romiausias žmogus ir mieliausias koks kada kaip namų šeimininkas ranką po višta pakišo ir kursai buvo pats teisingiausias riteris pasaulio šito, vyras visada numylėtai damai patarnavęs, mandagiai karaliaus dvaro papročiu išlenkė taurę su juo. Vargą moters su nuostaba apgalvodamas.

Dabar pakalbėkime apie tą draugiją, kur čia susirinko su noru palėbauti ligi valiai. Abipus stalo čia buvo tokių mokytų vyrų, tai yra Diksonas vardu jaunesnysis iš šventos Marijos Gailestingosios, su kitais savo bendrais Linču ir Medenu mokslinčiais gydymo meno, ir tasai pranklinas, kurį šaukia Lenehenu, ir dar iš Alba Longos[16] toks Krotersas, taipgi jaunuolis Stivenas išrodąs kaip vienuolis, tasai gale stalo sėdėjo, ir Kostelo, žmonių nuo seno vadinamas Kumščiu Kostelo dėl savo valdingo būdo prieš valandėlę parodyto (o tarp jų išsiskyrė jaunuolis Stivenas, mat buvo jis labiausiai nukaušęs ir vis reikalavo dar daugiau midaus), ir be to romus ponas Leopoldas. Bet jie dar lūkėjo jaunuolio Malakio dėlei to, kad jis baudėsi ateiti, ir tie nieko gero nelinkintys kalbėjo, kaip jis sulaužė savo žadinį. Ir ponas Leopoldas atsisėdo su jais, nes jautė prielankumą ponui Simonui ir šitam jo sūnui jaunuoliui Stivenui, taip pat dėl savo išglebimo suturėjusio jį čia po ilgiausių klajonių, juo labiau kad jie priėmė jį šį kartą kaip svetį pačiu garbingiausiu būdu. Gailesys jį laikė, meilė vedė su valia keliauti, nelinkęs buvo išeiti.

Nesgi jie buvo teisingi ir protingi mokslinčiai. Ir jis girdėjo, kaip jie vienas priešais kitą mintijo apie gimdymą ir teisingumą, jaunuolis Medenas tvirtino, kad tokį atvejį imant negalima leisti, kad motina mirtų[17] (kaip tai nutikę prieš kažin kiek metų tokiai moteriai iš Eblanos Horno namuose, kur jau iškeliavus iš pasaulio buvo, o pačią naktį prieš jai numirštant visi dėlių dėjikai ir gyduolininkai dėl jos buvo susirinkę tartis. Ir jie pasakė dar, ji turi gyventi, nes pačioj pradžioj, jie pasakė, tarta, kad moteris privalo toliau skausmuos gimdyti, ir dėlei to tie, kas taip įsivaizdavo, patvirtino, kadgi jaunuolis Medenas teisybę sakęs, kadangi pagal sąžinę savo nenorėjo leisti, kad ji mirtų. Ir ne vienas ir tarp jų buvo jaunuolis Linčas abejojo, ar pasaulį dabar ne blogis valdąs, nors tasai jokiu laiku nebuvęs kitoniškas, kad ir kaip tie paprasti žmonės tikėjo buvus antraip, nors teisingumas nei teisėjai nedavė jokio gydalo. Atlygį te Dievas siunčia už skriaudas. Tokia striuka buvo byla, bet visi draugėj suriko garsiai, ne, prisiekiam Nekalta Mergele Motina, žmona turi gyventi, o vaikis dausosna eit. Ir šitaip jie įkaito ginče dėlei to klausimo ir dar dėlei gėrimo, betgi tasai pranklinas Lenehenas dar kusino visus alų dalydamas, kad bent tokiu būdu linksmumas neišgaruotų. Paskum jaunuolis Medenas apsakė jiems tą

visą reikalą, ir kuomet jisai tarė esą ji jau mirusi buvo ir kaip dėl tikėjimo švento pagal piligrimo ir prieglaudos gyventojo patarimą ir dėlei tokios priesaikos, kurią davęs šventam Ultanui[18] iš Arbrekeno, josios šeimos galva sutuoktinis nepaliko jos mirti, visi buvo įstabiai sielvarto apimti. Į ką tokie jaunuolio Stiveno žodžiai pasigirdo, skundimasis, ponai, yra taip pat dažnas tarp pasaulietinių žmonių. Abu, kūdikis ir gimdytoja, dabar šlovina savo kūrėją, vienas pragaro prieangy niūriam, kita skaistyklos ugny. Betgi pasigailėk mūsų, ką pasakyt apie tas galimybę iš Dievo turinčias sielas, kurioms mes kasnakt padarom gimimą neįmanomą[19], tai yra nuodėmė prieš Šventą Dvasią, Patį Dievą, Viešpatį ir Gyvybės Davėją? Nesgi, ponai, jis pasakė, geismas mūsų trumpas. Esame įnagis toms mažoms esybėms mumyse, bet gamta paiso kitokių daiktų nei mes. Tarė tuomet Diksonas jaunesnysis į Kumštį Kostelo, ar žinąs jis, kokių daiktų. Bet anas buvo per daug nukaušęs ir geriausia ištarmė, kurią išgalėjo duoti, buvo kad jis visada atimtų garbę moteriai, kad ir kas ji besanti, ar žmona, ar mergina, ar meilužė, jei taip būtų lemta jam išsivaduoti nuo niūrios nuotaikos, davęs valią geismui. Paskum Krotersas iš Alba Longos paskelbė jaunuolio Malakio sudėtą garbinimą tokio žvėries vienaragio, kaip vienąkart per milenijų ateina, savo ragu visokias bjaurastis išdarinėja, o visi anie tuo metu vis ragino savo juokais jį taip pikta jam darydami, minėdami visus ir kiekvieną švento Potino[20] vardu jo padargus ir kad jis padaryt visokių dalykų, kokių tik skirta žmogui padaryt. Dėlei to visi jie labai smagiai klegėjo, tik ne jaunuolis Stivenas ir ponas Leopoldas, šisai niekaip nedrįso per daug atvirai juoktis dėl tokio keisto nusiteikimo, kurio nežadėjo atskleisti, ir dar todėl, kad jisai gailestavo dėl josios, kuri vaisių davė, kad ir kas ar kur ji būtų. Tuomet prabilo jaunuolis Stivenas išdidus apie motiną Bažnyčią, kuri atstums aną nuo savo krūtinės, apie teisę kanonų, apie Lilitą, persileidimų patronę, apie išsipūtimą, pasidarantį dėl išminties sėklų dvelksmo arba dėl vampyrų lūpos prie lūpų galios arba, kaip Virgilijus sakė, dėl vakarų šalių poveikio, arba dėl ipomėjos tvaiko, ar jei buvo šalia moters, kuri su savo vyru neseniai gulėjo, effectu secuto, arba per atsitiktinumą maudymosi kubile, pagal Averojaus ir Mozės Maimonido manymą. Jis pasakė taipgi, kaip antro mėnesio pabaigoje žmogiška siela įpučiama ir kaip savyje mūs Motina Švenčiausia dėl Dievo didesnės garbės kiek-

vieną sielą laiko, tuo metu, kai ta žemiškoji motina, kuri buvo tiktai kaip motininė patelė, kad pagimdytų gyvuliškai, pagal kanoną turi mirti, nes taip sako jis, kuris laiko žvejo antspaudą, net palaimintas Petras, uola, ant kurios šventa bažnyčia amžiams pastatyta. Visi jie viengungiai būdami tuomet pono Leopoldo paklausė, ar jis panašiu atveju taip pavojų keltų jos asmeniui, kad gyvybe rizikuotų dėl gyvybės išgelbėjimo. Su atsargumu proto jisai atsakė taip, kad įtiktų visiems, ir parėmęs delnu smarką jisai paporino tyčia nutylėdamas, toks buvo jo įprotis, tai, kas žinoma buvo jam, kuris visuomet gydymo meną mėgo kaip tik gali pasaulietis, o ir jo patyrimas sako jam, kad Motina Bažnyčia galbūt vienu užsimojimu ima gimimo ir mirties grašį[21], ir tokiu kalbėjimu išvengė jų klausimų. Tai teisybė, pardi[22], tarė Diksonas, ir taipgi, jei aš neklystu, vaisingas žodis. Tai girdėdamas jaunuolis Stivenas buvo didžiai patenkintas žmogus ir jisai skubėjo patvirtinti, kad tasai, kuris vagia iš vargšo, skolina Dievui, nesgi jis įsišėldavo įkaušęs, o kad buvo dabar tokios būklės veikiai pasimatė.

Betgi ponas Leopoldas rimtas praleido piktavališkus jo žodžius dėlei to, kad jam vis dar buvo gaila dėl siaubingų veriančių nėščių moterų klyksmų, kadangi šitai jam primindavo jo gerąją ponią Merion, kuri jam pagimdė vienintelį berniuką, o tasai savo gyvenimo dieną vienuoliktą pasimirė ir anei vienas to amato žmogus išgelbėti jo nevaliojo, tokia tamsi yra lemtis. Ir taip jos didžiai palaužta buvo širdis po tos rykštės ir jo pakasynoms padarė jam gražias įkapes iš ėriuko vilnos, žiedo kaimenės, kad nekentėtų neapsakomai tenai gulėdamas šalty (kadangi visa tai nutiko apie vidurį žiemos), ir dabar ponas Leopoldas, iš savo kūno berniuko įpėdinio neturintis, pažiūrėjo į jį, savo draugo sūnų[23], ir užsivėrė gailesy savo dėl anksčiau praėjusios laimės ir taip liūdėjo jis, kad jam neliko sūnaus tokios kilnios dvasios (kadangi visi sutarė, kad jisai turi tikrų gabumų), taipgi jisai sielojosi ne mažiau dėlei jaunuolio Stiveno, užtat kad tas gyvena palaidai su netikėliais ir naikina savo gabumus su pasileidėlėmis.

Kaip tiktai šiuo metu[24] jaunuolis Stivenas pripildė visas taures, kurios tuščios stovėjo taip, kad maža ir būtų likę, jeigu apdairesni nebūtų pasergėję, kai prie jų priėjo, nuo jo, kuris visa dar labai įnikęs siūlė, melsdamasis už aukščiausio Romos popiežiaus tikslus, iškilmingai ragino išgerti į sveikatą vikaro Kristaus, kuris taip pat, kaip jis tarė, yra

vikaras Brėjaus[25]. Dabar išgerkim mes, bylojo jis, iš šito medkaušio, ir išmaukit jūs tą midų, kuris iš tikrųjų nėra mano kūno dalykas, bet mano sielos kūniškumas. Palikit jūs trupinį duonos tiems, kurie viena tik duona gyvena. Nei būgštaukit dėl to, ko norit, nes tai nuramdys labiau, nekaip anas nuliūdins. Pažiūrėkit jūs čia. Ir jis parodė jiems blizgančias duoklės monetas ir auksakalių ženklus, vertės dviejų svarų ir devyniolikos šilingų, tiek jis gavo, tarė jisai, už giesmę, kurią sudėjo. Jie visi žavėjosi matydami paminėtus turtus tokiam pinigų trūkume, kaip buvę anksčiau. Jo žodžiai paskui štai tokie pasigirdo. Žinokite, žmonės visi, jis pasakė, iš laiko griuvėsių pastatyti amžinybės rūmai. Apie ką byloja tai? Troškimo vėjas lanksto augalą dygų, bet paskui atsimaino jis iš gervuogės krūmo į rožę ant laiko kryžiaus. Klausykitės manęs dabar. Moters gimdoj žodis tampa kūnu, bet kūrėjo dvasioje visa, kas gyva, kas praeina, tampa žodžiu, kuris niekada neišnyks. Tai yra postkūra. Omnis caro ad te veniet[26]. Be jokio abejo, dauggalis yra vardas jos, kuri išnešiojo didžvertį kūną mūsų Atpirkėjo Guodėjo ir Ganytojo, mūsų galingosios motinos ir motinos visų švenčiausios, ir Bernardas pritikliai tarė, kad turi omnipotentiam deiparae supplicem[27], kas turi būti perprasta kaip prašymo visagališkumas, kadangi ji yra antroji Ieva ir ji laimėjo mus[28], taip ir Augustinas taria, o toji kita, mūsų promočia, su kuria mes esame sujungti einančių viena paskui kitą bambagyslių anastomoze[29], pardavė visus mus, sėklą, rūšį ir giminę už grašio vertės pepinuką. Bet štai koks reikalas dabar. Arba ji pažinojo jį, aš kalbu apie tą antrą, ir visgi buvo kūrinys savo kūrinio, vergine madre figlia di tuo figlio[30], arba jo nepažinojo ir tuomet atsiranda ji tame pačiame savo paneigime ar atmetime šalia Petro Žvejo, gyvenančio tuose namuose, kuriuos Džekas pastatė, arba šalia Juozapo Staliaus, laimingo visų nelaimingų santuokų galo globėjo parce que M. Léo Taxil nous dit que qui l'avait mise dans cette fichue position c'était le sacré pigeon, ventre de Dieu![31] Entweder transsubstancialumas oder[32] konsubstancialumas, bet nieku gyvu ne subsubstancialumas. Ir visi suriko, kad tai esanti labai niekšinga byla. Nėštumas be džiaugsmo, tarė jis, gimimas be surėmimų, kūnas be trūkumų, pilvas be išsipūtimo. Tegul geidulingieji su tikėjimu ir atsidavimu garbina. Nestigdami noro nuveiksim, nugalėsim.

Ir čia Kumštis Kostelo mušė ranka per stalą ir ėmė traukti nepraus-

taburnišką dainušką Staboo Stabella[33] apie tarnaitę, kuriai vienas smagus pasiutvaikis Almanijoj išpūtė pilvą, taip tiesiai dabar ir varė: Pirmus tris mėnesius nesveikavo, Staboo, kuomet čia slaugytoja Kvigli nuo durų rūstingai paliepė jiems liautis, ar drovio neturit, nei šičia tinka, kaip ji priminė jiems, jos priederme esant tvarką visaip saugoti, kolei lordas Endrius ateis, nesgi ji rūpestingai sergėjo, kad jokis erzelys baugingas nemestų negarbės budėjimui josios. Tai buvo metinga ir niauri matrona romaus žvilgsnio ir dievobaimingos eigasties, drabužio tamsaus, derančio su jos sielvarto ištiktim bei raukšlingu veidu, ir dėl josios raginančios valios tokis buvo padarinys, kad tuojgi Kumštis Kostelo visų buvo iškoneveiktas, irgi jie taisė jį storžievį su mandagiu smarkumu vieni ir grasingu prikalbinėjimu kiti, kol visi įniko ūdyti, snukio ir nagų liga tegul čiumpa tąjį begalvį, ką velniai dervuoti jis čia išdarinėja, tu storžievi neūžauga tu kaliause, tau žirniai galvoj, tu padare niekingas, tu kiauliagrobi, tu išpera maištadario, prie tvoros tu pamestas, nelaikši tu, kad tas užčiauptų savo girtą srėbiamąją, kaip beždžionė Dievo prakeiksmo, o gerasis ponas Leopoldas, kuris ženkle savo turėjo gėlę ramybės, saulutę švelnią, pridūrė, kad metas tasai yra švenčiausias ir labiausiai vertas švenčiausiuoju vadintis. Horno namuose ramybė turėtų viešpatauti.

Trumpai kalbant[34], vos baigėsi šitas nutikimas, kai magistras Diksonas iš Marijos Eklz, gerų norų šypsulį nutaisęs, klausė jaunuolio Stiveno, kokia buvo dingstis, kad jis neėmė vienuoliškų įžadų, ir tasai atsakė jam, nuolankumas įsčiose, skaistumas kape ir neturtystė per nenorą visą gyvenimą. Magistras Lenehenas į tai atitarė, kad jis girdėjo apie tuos nusidėjėliškus darbus ir kaip girdėjęs apie šitai apsakinėjant, jisai dergęs vienos patiklios mergelės lelijišką skaistybę, kas esąs jaunųjų iš kelio vedimas, ir jie visi į tą kalbą leidosi, palinksmėdami ir gėriodami už teisybę jo. Bet jis patikino labai tikrai, kad yra visiškai priešingai jų numanymui, kadangi jis yra amžinas sūnus ir per amžius skaistus. Šioj vietoj jų linksmybė padidėjo dar smarkiau ir jie atkartojo jam jo apsakytas įmantrias tuoktuvių apeigas, kai išrengiami sutuoktiniai ir nekaltybę iš jų atima, kaip papratę tie kunigai Madagaskaro saloje, ji turi būti apdaru baltu su saprano, josios jaunikis baltu su sarlako, aplinkui guolį tuoktuvių rūksta smilkalai ir dega aukštos žvakės, tuo metu tarnai gieda kyries ir pašlovinimą Ut novetur sexus

omnis corporis mysterium[35], kolei jinai ten nustos mergystės. Tuomet jis davė jiems labai magią tuoktuvių giesmelę, tų dainių gražbylių sudėtą meistro Džono Flečerio ir meistro Frensio Bomonto, tai yra iš jų Mergelės Tragedijos, kuri parašyta buvo kaip dėlei sujungimo mylimųjų: Į guolį, į guolį, sakė priegiesmis jos su sutartiniu pritarimu virginalės[36]. Tokia delikati ypatiška epitalama labiausiai guodžiančio įtikinamumo, skirta jaunuomenei mylinčiai, kurią gardžiakvapiai liepsnojantys paranympų[37] deglai atlydėjo prie jaunuomenės kvadrokojo konubialinio[38] komunijos proskeniumo[39]. Gerai jie tinkami, tarė magistras Diksonas, nudžiugintas, bet paklausyki, jaunasis pone, geriau būtų, kad jie vadintųsi Bomauntu ir Lečeriu[40], kadangi tikrai iš tokio susimaišymo daug kas galėtų išeiti. Jaunuolis Stivenas tarė, tikrai teisybė, kiek jis geriausiai atmena, jie turėjo tik vieną skersmergę tarp jų, jinai iš namų ištvirkimo, kad šiaip taip verstųsi tokiais amūriškais džiaugsmais, nes gyvenimas anuo metu labai audrotas buvo ir papročiai krašto nestojo tam skersai. Didesnės meilės už tą, jis pasakė, joks vyras nepažino, kai vyras paguldo savo žmoną draugui savo. Eik dabar tu ir taip pat daryk. Tokius arba panašius žodžius kalbėjo Zaratustra, andai karališkas prancūziškų laiškų propesorius Oksperdo[41] universitete, ir niekad tenai negyvavo toks žmogus, kuriam žmonija būtų labiau dėkinga. Įleiski svetimą į bokštą savo, eisis tau sunkiai, bet tu antrą pagal gerumą lovą turėsi. Orate, fratres, pro memetipso[42]. Ir visi žmonės pasakys Amen. Atminki, Erinai, savo kartais ir savo dienas senovės, kaip tu menkai tik paisei manęs ir žodžių mano ir įleidai svetimą pro vartus mano, kad paleistuvystes darytų mano akyse ir riebėdamas augtų, ir spardytųsi kaip Ješurumas[43]. Taigi tu nusidėjai šviesai mano ir padarei mane, viešpatį savo, kad būčiau vergas tarnų. Sugrįžk, sugrįžk, Clan Milly[44], nepamirškit manęs, o milezikiečiai. Kodėl gi padarei šitą papiktinimą prieš mane, kad tu atstūmei mane dėl dželapos ir neprileidai manęs prie nesuprantamos kalbos romėnų irgi indų, su kuriais tavo dukros suguldavo didžiai pasimėgaudamos? Žvelki toliau dabar, tauta mano, į tą priesako žemę, netgi nuo Horebo ir nuo Nebo, ir nuo Pisgos, ir nuo tų Hateno Ragų į žemę pienu patvinusią irgi pinigais. Bet tu prižindei mane pienu karčiu, mano mėnesį ir saulę, mane amžiams tu užblėsinai. Ir palikai tu mane vienulį amžiams mano kartybės niauriose külgrindose ir buči-

niu pelenų mano burną pabučiavai. Štai gūduma vidinė, tęsė jis bylą savo, netapo apšviesta septuagintos protu, nėgi buvo apie ją minėta, nes Rytai iš aukštybių, kurie sudaužė vartus pragaro, atsimušė į tamsybę, jau anksčiau užleistą. Papratimas mažina žiaurumus (kaip sako Tulijus apie savo numylėtus stoikus), ir Hamletui jo tėvas neparodo princui jokios nudegimo pūslelės. Neperregimumas gyvenimo viduryje yra Egipto maras, kuris naktimis prieš gimimą ir po mirties yra jų tikriausias ubi ir quomodo[45]. Ir kaip visų daiktų pabaigos bei galutinės skirtys tam tikru būdu ir mastu sutinka su jų pradžiomis irgi pirmavaizdžiais, tas pas sudėtingas atitikimas, kuris nuo atsiradimo veda augimą pirmyn, retrogresyviškos metamorpozės dėlei gale įvykdo tą sumažėjimą ir pašalinimą, kuris yra mielai priimtinas natūrai, tas pat nutinka ir mūsų žemiškajame buvime. Senosios seserys[46] įima mus buviman, kliegiame, tunkame, dūkstame, pliaukšime, imame, atsiskiriame, nykstame, nusibaigiame, viršum mūsų miruolių josios palinksta. Iš pat pradžių išgelbėtas iš senojo Nilo vandenų, tarp liūnsargių nendrių, ilgalapės akacijos vygė: galų gale – ta kalno ertmė, slapta laidojimo niša, o aplinkui kalnų katinų ir erelių žuvininkų raudos šūkesiai. Ir kad jau nė vienas žmogus nežino savo vietos pilkapio, nei kokia eiga dėlei šito mes būsim nulydėti, nei ar į Tofetą ar Edenvilį[47], taipgi panašiai viskas bus paslėpta, kai turėsime noro atsigręžę pažiūrėti, iš kokių atokių vietovių mūsų kasiškumo savybingumas atsinešė savo iškurumą.

Į tai Kumštis Kostelo užžiobė Étienne chanson[48], bet jis garsiai meldė jų, žiūrėkit, išmonė čia namus pasistatė, šitą didingą skliautą ilgaamžį, krištolinį Kūrėjo rūmą[49], visą labai sutvarkytą, grašis tam, kas suras nors žirnį ne vietoj.

Pažvelki, koks tas meistro Džeko rūmas,
O jau miežinio – statinaičių krūvos,
Tarp jų ir išdidus pats kūmas.[50]

Piktas traškesys gatvėj, čia, aiman, plyšavimas, vėl. Garsiai kairėj pusėj Toras sugriaudė pykty baisiam, tas kūjasvaidis. Užėjo dabar audra, kur pakurstė jo širdį. Ir magistras Linčas dar melst jo pradėjo, kad būtų atsargus su pašaipom ir sąmojais lengvabūdingais, nesgi patį dievulį supykdė su savo pragariškais tauškalais beigi pagoniškumu. Ir

tasai, kuris andai drįso būti tokis smarkuolis, prablyško tarytumei vaškas, kaip jie visi galėjo regėti, ir susigūžė ir jo balso aukštumas, kuris prieš tai toks didis buvo, dabar staiga nurimo ir nuslopo, ir jo širdis sudrebėjo narve krūtinės, kai patyrė jis gandą tos audros. Tuo metu keli pajuokė ir keli pasityčiojo, ir Kumštis Kostelo vėl atsidėjęs palinko prie savo alaus, dėl kurio magistras Lenehenas dievagojosi, kad imsis iš paskos, ir jisai iš tikrųjų siurbė, nes buvo tam pasiryžęs dėl dingsties menkiausios. Betgi tasai pasipūtęs gyrpelnis suriko, kad jam nėmaž nesvarbu, ar senas Niekatėvelis dabar įkaušęs, ir jisai nesileis pralenkiamas. Bet taip padarė, kad tik nuslėptų savo neviltingą tūžmastį, nes baugino jisai susigūžęs, kad nepatirtų Horno menėj niukso. Jis tikrai iškliokė vienu mauku, kad įsidrąsintų nuo tos malonės, nesgi per visą dangų nugriaudėjo taip ilgai ir dundingai, kad magistras Medenas sykiais būdamas tikrai dievobaimingas pliekė jam tvieksnį į šonkaulius dėl to pražūtingo poškėjimo, o magistras Blumas, sėdintis prie pagyrūno šono, prakalbo į jį raminančiais žodžiais, kad nuimtų jo baimę didelę, skelbdamas, kad tai, ką girdi, yra ne kas kitas, tik kaip klegesingas triukšmas, iššovimas drėgmės iš juodo debesies audros, pažvelkit jūs, kur dabar užėjęs, ir viskas vyksta tvarkingai, pagal natūros penomeno dėsnį.

Bet ar jaunuolio Gyrūno[51] baimę išsklaidė Ramdytojo žodžiai? Ne, nes buvo širdyje jo dyglys, vardu Kartėlis, kurio ištraukti žodžiai negali. O ar nebuvo jis tad anei ramus kaip tas, nei dievobaimingas kaip anas? Jis nebuvo nei toks, nei anoks, nors labai būtų geidęs būti panašus į abu. Bet ar galėjo jisai stangauti ir atrasti vėl, kaip savo jaunatvėje, tą Šventumo ropinę, su kuria gyveno tuolaik? Iš teisybės ne, mat nenusileido ant jo Malonė, kad surastų tą ropinę. Ar tada išgirdo tame poškesy balsą dievo Gyvybę Teikiančio ar, kaip Ramdytojas tarė, klegesį Penomeno? Išgirdo? Nagi jis negalėjo neišgirsti, nebent užsikimšo Supratimo vamzdį (to jisai nepadarė). Nes per vamzdį tą jisai paregėjo, kad esąs Penomeno krašte, kur jis tikriausiai turįs vieną dieną galo sulaukti, nes buvo kaip ir visi kiti praeinantis vaizdas. O ar jisai nebandė sugyventi su tuo, kad galo sulauks lygiai kaip kiti ir išnyks? Jokiu būdu, kad ir turėjo, ir negeidė daugiau daryti tokių vaizdų, kaip vyrai žmonoms, kokiu Penomenas ir prisakė jiems daryti pagal Įstatymo knygą. Bet tokiu būdu ar nieko jis nežinojo apie tą kitą šalį, vadi-

namą Tikėk Manim, tai yra pažado žemė, kuri pritinka karaliui Malonumui, ir pritiks per amžius, kur nėra mirčių ir gimimų, nei į žmonas ėmimo, nei motinomis tapsmo, o į ją įeis visi, tiek, kiek tiki ja? Taip, Dievobaimingas jam papasakojo apie tą šalį, o Skaistus nurodė jam kelią, bet paaiškinimas buvo toks, kad kely jam pasitaikė kažin kokia šavalka, patrauklios akiai povyzos, josios vardas, ji tarė, buvo Žvirblis Rankoj, ir jinai suvedžiojo jį, nukreipė į klaidingą pusę iš teisybės tako savo įsigerinimais, jam išsakytais, kaip Ei, tu gražus vyre, pasuk čionai į šalį, ir aš parodysiu tau puikią vietą, ir jinai ėmės jo taip meilikaudama, kad apturėjo jį savo grotoj, kuri praminta Dviese Krūmuose, arba labiau mokytų, Kūniškas Geidulys.

Šitas dalykas buvo kaip tik tai, ko ta draugija, sėdinti ten paprastai Motinų Name, labiausiai geidė, ir jeigu jie būtų sutikę tą šavalką Žvirblis Rankoj (kuri slėpė savo viduje visokius bjaurius apmaudus, išsigimimus ir velnią nuodėmingą, būtų sudėję visas įstangas, kad tik galėtų prieiti prie jos ir pažint ją. Nes dėl Tikėk Manim jie pasakė, kad tai nesąs niekas kitas tik išmonė ir nė minties tam neskyrė, pirma, Dviese Krūmuose, kur ji viliojo juos, buvo pati gražiausia grota, ir joje gulėjo keturios pagalvės, o ant jų keturi bilietėliai su šitokiais žodžiais, išrašytais juose, Kaip Jojikas ir Aukštyn Kojom, ir Paslėpk Veidą, ir Skruostas prie Žando, o antra, jei kalbėsime apie tą bjaurią rykštę Sipylį ir išsigimimus, jie sau nekvaršė galvos, kadangi Sargis teikė jiems stiprią apsargą iš jaučio žarnos padarytas, ir, trečia, kad jie negalėjo patirti jokių nuostolių iš Palikuonio, kuris buvo toks piktas šėtonas, tos pat apsargos, vadinamos Vaikažudžiu, dėka. Taigi buvo jie visi pasidavę savo aklai užgaidai, misteris Priekaba ir misteris Kartais Pamaldus, misteris Beždžionė Alugurkis, misteris Netikras Pranklinas, misteris Dailus Diksonas, misteris Jaunuolis Gyrūnas ir misteris Apdairus Ramdytojas. Štai kur, o apgailėtina draugija, jus visus suklaidino, nes tai buvo balsas dievo, apimto tokios sielvartingos piktybės, kad nūnai kels jisai ranką ir papils jųjų sielas už jų piktažodžiavimus ir jų papylimus žemėn, nes darė jie antraip, negu liepė jo žodis, kuris toliau daugintis karštai prisakė.

Taigi ketvirtadienį, birželio šešioliktą[52], Patk. Dignemą paguldė į molį nusibaigusį nuo paralyžiaus, ir po didelės sausros, iš Dievo malonės, nulijo, baržininkas, keliavęs vandeniu penkiasdešimt mylių ar

maždaug tiek su durpėmis, pasakė, kad grūdai neišdygsta, laukai iš troškę, labai prastų spalvų jie ir dvokia stipriai, balos ir sodybos taip pačiai. Sunku alsuoti, o visos jaunos gyvatvorės visai nunyko, be lašelio tokį ilgą laiką, kad nė vienas žmogus prisimint neišgali. Rožių sprogėlės visos nurudavo ir pūslėm apėjo, o ant kalvų nieko, tik išdžiūvę vilkdalgiai ir žaibai, kurie ugnį pagaus nuo pirmos žiežirbos. Visas pasaulis kalba, kaip sklinda žinios, didis viesulas praėjusių metų mėnesį vasario, kur taip be gailesčio jokio nudriokė kraštą, buvo tik menkas daiktas, palyginus su šiuo nualinimu. Bet netrukus, kaip jau pasakyta, tą vakarą saulei nutekėjus, kai vėjas papūtė iš vakarų, didžiuliai išsipūtę debesys pasirodė nakčiai užėjus, ir orą numanantys rodė į juos, ir iš pradžių keli amalai, o paskum po dešimtos valandos vienas ilgas griausmas, ir tučtuojau šuoliais padrikai visi dėl atgrasios liūties vidun, vyrai padarę pastoges savo šiaudinėms skrybėlėms iš medžiagos kampo ar skepetos, moteriškės tik luoksėjo tolyn, užgriebusios viršun sijonų pakraščius, kai pilti pradėjo. Yli aikšte, Begot, gatve, Djuk veja, o iš ten per Merjen Gryn iki Holis gatvės smarki vandens srovė plaukė per tas vietas, kurios buvo prieš tai sausutėlės, ir aplink nebuvo regėti nė vieno dviračio vežimo ar karietos, ar fiakro, tik daugiau jokio perkūno dundesio po ano pirmo. Priešais didž. gerb. teisėjo misterio Ficgibono (kuris kartu su misteriu Gyliu, advokatu, posėdžiaus dėl koledžo žemės) duris Mal. Maligenas, tauriausias iš tauriausių, kuris kaip tik išėjo iš rašytojo misterio Muro (kuris buvo papistas[53], o dabar, žmonės šneka, yra geras viljamitas) netikėtai atsidūrė į Aleką Benoną trumpais kaip vaiko plaukais (kurie dabar madoj, ir iš žalio Kendlo tvido apsiaustu), kuris neseniai grįžo į miestą pašto karieta iš Malingaro, kur jo pusbrolis ir Malo M. brolis pasiliks dar mėnesį, iki Švento Sviteno, ir klausia, ką po galais tu čia veiki, jis grįžta į namus, o jisai – į Endriaus Horno, kur jo laukia, kad išbubintų taurę vyno, taip jis pasakė ir jam apsakė apie žaismingą telyčaitę, įbrendusią pagal savo metus ir gerai išsiganiusią, o visą laiką kliaukė lietus, todėl abu pasuko pas Horną. Tenai Leop. Blumas iš Kroufordo laikraščio sėdėjo pasislėpęs su vyrukų išdaigininkų būriu, daug žadančiais ginčininkais jaunuoliais, Diksonu jaun., Motinos Gailestingosios studentu, Vin. Linču, škotų vaikiu, Vil. Medenu, T. Lenehenu, didžiai nuliūdusiu dėl arklių lenktynių, jam tikusio, ir Stivenu D. Leop. Blu-

mas ten atsirado dėl išglebimo, jį apėmusio, bet dabar jam buvo geriau, šiąnakt jis sapnavo tokį keistą reginį apie savo ponią Mol, ji raudonomis šlerpėmis, su turkiškom kelnėm, ką tie, kurie išmano, laiko ženklu permainos, o ponia Pjurfoi tenai atsidūrė skųsdamasi pilvu ir dabar guli sąrėmių guoly, vargšė moteriškė, dvi dienos jau po laiko, tos pribuvėjos jautrios mėgina ir negali priimti naujagimio, ją verčia vemt suvalgius dubenėlį skystų ryžių, kurie yra pikti vidurių džiovintojai, ir jos kvėpavimas labai sunkus, daugiau nei smarkus, o turėtų būti toks vaikis kaip bulius dėl to, kaip spardosi, jie sako, tik Dieve duok jai greitą baigtį. Tai devintas josios vaikytis pasaulin ateinantis, girdėjau, o Švenčiausios Mergelės dieną nukarpė nages savo paskutiniam mažiui, kuris anuo metu turėjo dvylika mėnesių ir su kitais trim visais papu išmaitintais, numirė įrašytas dora ranka į Karaliaus bibliją[54]. Jos vyrutis jau per penktą dešimtį turi, ir jis metodistas, bet ima Komuniją[55], ir galima jį pamatyti alei vieną mielą šabo dieną su pora sūnų šalimais Baloko uosto, kaip sąsiauryje judinant jauką gaudo žuvį su sunkia rite ar iš plokščiadugnės laivės skina kelią prie plekšnių ir saidų ir sugauna gerą ryšulį jų, kaip girdėjau. Bendrai sudėjus, didi liūtis, ir visa atgaivinta, ir derlius bus daugsyk riebesnis, nors tie, kas žino, sako, kad po vėjo ir vandens ugnis ateisianti, pagal Malakijo rinkinio[56] pranašavimą (o aš gaunu žinių, kad misteris Raselas išvertė tokio pat turinio pranašo burtus iš indų kalbos[57] savo ūkininkų laikraščiui), tie trys dalykai drauge laikosi, bet tai aiškus juokas, be tikro pamato, senyvo amžiaus šeimininkėms ir vaikiams, bet sykiais tie jų keistabūdžiai spėjimai pasirodo teisingi, tik nėra žinios kodėl.

Čia Lenehenas prisiartino[58] prie stalo kojų, norėdamas apsakyti, kas per laiškas tam vakariniam laikrašty buvęs, ir dėjosi ieškąs jo (nes skelbė iškilmingai prisiekdamas, jog labiausiai nusiminęs dėl to), bet Stiveno įtikintas paliovė naršęs ir buvo paprašytas atsisėsti šalia, tai jis baisiai greitai ir įvykdė. Jis buvo guvus džentelmenas, vaizdavo tokį pokštkrėtį ar tikrą išdykėlį ir apie viską, kas dėl moterų, arklių ar šviežių skandalų, išmanė. Tiesą sakant, turtų nebuvo užgyvenęs ir daugiausia geidė būti kavinėse ar pigiose užeigose su jūrininkų verbuotojais, užvažiuojamų kiemų arklininkais, bukmekeriais, Pauliaus liaudimi[59], kurjeriais, plokščiakepuriais, šliundromis, pirčių kekšėmis ir kitokių užmačių valkatomis arba su atsitiktinai pasitaikiusiu teismo

antstoliu, ar kokiu pareigūnu su lazda, dažnai per visą naktį ligi pat dienos šviesos, ir vis užgerdamas karštu vynu iš jų išgaudavo daugel sklandančių paskalų. Valgydavo savo maistą kasdieninį pas kokį virėją kamputy ir kad ir gaudavo kokio srėbalo iš maisto atliekų ar įsimesdavo į medžio dubenį žarnokų, turėdamas vos šešiapensį kapše, visada jam pagelbėdavo liežuvis, ir nuo kokio riebaus sąmojo, jo nugirsto iš kokio nors netikšos ar perėjūno, visiems ligi vieno šonai plyšdavo. O kitas, Kostelo, tą kalbą išgirdęs paklausė, ar tai poezija, ar pasaka esanti. Prisiekiu, ne, anas taria, Frenkai (toks buvo jo vardas), tai apie Kerio karves, kurias reikia išskersti dėl maro. Dėl manęs jie gali ir pasikarti, sako jis mirktelėdamas, su ta raguota jautiena, kad ją raupai. Jau tokia gera žuvis toj skardinėj, kokia tik kada nors iš jos yra išlindusi, ir jis labai draugiškai pasiūlė paimti truputį sūdytų kilkių, padėtų netoliese, į kurias anas jau kuris laikas godžiai žvilgčiojo ir pasiekė, ko norėjęs, o tai iš tiesų buvo svarbiausias jo užmačios siekis, mat jis buvo labai išalkęs. Mort aux vaches[60], tada taria prancūziškai Frenkas, mat jis buvo dirbęs mokiniu pas vieną gėrimų pirklį, turėjusį vyno sandėlį Bordo, ir kalbėjo prancūziškai kaip džentelmenas. Nuo vaikystės šitas Frenkas buvo dykinėtojas, ir jo tėvas, miesto prievaizdas, sunkiai galėjęs jį išlaikyti mokykloj, kad tasai raides išmoktų ir kaip gaubliu naudotis, užrašė į universitetą mechanikos studijuoti, bet anas nesidavė suvaldomas tartumei koks laukinis kumeliukas ir buvo labiau pažįstamas su teismo valdininkais bei parapijos seniūnu nei su savo knygomis. Vieną sykį jis norėjo būti vaidinimų aktorium, kitą – maisto tiekėju kariuomenei arba lažybų sukčiu, paskui niekas jo negalėjo atitraukti nuo meškaduobės[61] ar gaidžių peštynių, vėliau užsimanydavo jūrų vandenynų arba kulniuoti vieškeliais su čigonais, pagrobti kokio skvairo palikuonį blausioj mėnesienoj, nušvilpt tarnaičių baltinius ar už tvoros viščiukui sprandą nusukt. Jis buvo prašapęs tokią daugybę kartų, kiek žoliastiebių yra šieno kupetoj, ir parsigaudavo atgal tuščiomis kišenėmis pas savo tėtušį, miesto prievaizdą, ir tas išliedavo visą pintą ašarų kassyk, kai tik jį regėdavo. Ką, taria perkryžiavęs rankas misteris Leopoldas, karštai norįs sužinoti, kur kalbėtojai suka, nejau jie visus paskers? Aš prieštarauju, mačiau juos dar šį rytą, varomus į Liverpulio laivus, sako. Ir sunkiai galiu patikėti, kad taip blogai yra, sako. O jis iš patyrimo nutuokė apie panašius veisli-

nius gyvulius ir apie veršingas karves, riebius metinius buliukus ir kastruotus vilnanešius avinus, dirbo anksčiau keletą metų registruotoju pas misterį Džozefą Kafą, garbingą prekiją, kuris pardavinėjo gyvulius ir dalyvavo varžytinėse pievose, šalimais misterio Geivino Lou miško medžiagų sandėlio Praša gatvėje. Aš čia nesutinku su jumis, sako jis. Panašiau, kad tai kokia bronchų negalia arba liežuvio sumedėjimas. Misteris Stivenas, mažumą užgautas, bet labai mandagiai, tarė jam, kad visai ne taip ir jis yra gavęs pranešimą iš pagrindinio imperatoriaus uodegasukio, dėkojančio jam už svetingumą, kad čionai išsiunčia daktarą Galvijamarį, garsiausią karviagaudį visoje Maskovijoje, su didždėže ar dviem vaistų, kad sučiuptų bulių už ragų. Na, na, prataria misteris Vincentas, kalbantis visai atvirai. Atsidurs jisai ant dilemos ragų, jeigu kiš nosį į tąją bulę airių, tęsia jis. Airių pagal vardą ir airių pagal prigimtį, sako misteris Stivenas ir išverčia savo alų, tas žliaukia aplink. Airių bulius anglų porceliano krautuvėj. Aš tave suprantu[62], sako misteris Diksonas. Tai tas pats bulius, kurį atsiuntė į mūsų salą ūkininkas Nikolas[63], narsiausias galvijų augintojas iš jų visų, su smaragdo žiedu nosyje. Tiesą sakai, taria misteris Vincentas anapus stalo, buliai raguoti, sako jis, stambesnis ir kūningesnis bulius niekad nėra šikęs ant trilapio dobilo. Jis turėjo išvaizdžius ragus, auksingą kailį, o iš jo šnervių sklido toks saldus padūmavęs kvėpesys, kad moterys mūsų salos, palikusios gniužulus žalios tešlos ir kočėlus, nusekė paskui jį, nukabinėdamas jo bulišką galybę saulučių girliandomis. Sykį apie tai kalbam, sako misteris Diksonas, tai prieš jo atvykimą ūkininkas Nikolas, pats buvęs eunuchas, paliepė visai kolegijai daktarų, kurie buvo ne geresni už jį patį, tinkamai jį iškastruoti. Taigi dabar eik, taria jis, ir daryk viską, ką mano vokietis pusbrolis viešpats Haris tau įsakys, ir priimk ūkininko palaiminimą, ir labai skambiai pliaukštelėjo jam per užpakalį. Ir tasai palaiminimas ir pliaukštelėjimas gerai jam patarnavo, sako misteris Vincentas, nesgi, kad padengtų trūkumą išmokė jį gudrybės, vertos kitų prarastų, mat mergina, žmona, abatė ir našlė lig šiolei tvirtina, kad jos veikiau kiekvieną mėnesio dieną šnabždės jam į ausį karvidės tamsumoj arba leis jo ilgam šventam liežuviui palaižyt sprandą negu suguls su puikiausiu žaliūku prievartautoju kuriame nors iš keturių visos Airijos laukų. Dar vienas tuomet įterpė savo žodį: Ir jos aprengė jį, sako jis. Taškuota

palaidinuke ir apatiniu sijonu – kailiu apjuostas šalikas ir juosta, ir raukinukai ant riešų – ir pakirpo jam garbaną ant kaktos, ištrynė jį visą spermacetiniu aliejumi ir prirentė jam tvartų prie visų kelio vingių, ir kiekviename jų stovėjo aukso ėdžios, pilnos geriausio šieno, kokio tik turguj gali gauti, taigi jis galėjo sau snaust ir mėšlu tręšt kiek tik širdis geidžia. Tuo metu tasai tikinčiųjų tėvas[64] (nes taip jie pavadino jį) pasidarė toks sunkus, kad vargiai galėjo nueiti į ganyklą. Norėdamos padėti mūsų suktosios moterys ir merginos nešdavo jam pašaro prijuosčių sterblėse, o kai tik jo pilvas prisipildydavo, jis atsistodavo ant užpakalinių kojų ir parodydavo kilnybėms paslaptį, mykdavo ir bliaudavo savo buliška kalba, o jos visos pritarė jam. Taigi, sako kitas, ir taip jį išpaikino, jog anas nepakentė, kad kas nors kitas augtų visame krašte, tik žalia žolė jam (mat tai buvo vienintelė spalva, kuri jam tiko), taigi ant vienos kalvos salos vidury pastatė lentą su spausdintu pranešimu, skelbiančiu: valdovo Hario vardu[65], žalia lai būna žolė, ant žemės želianti. Ir, taria misteris Diksonas, jei tik jis kada užuosdavo gyvulių vagį Roskomone ar Konemaros tyruose, arba pajusdavo Slaigou žemdirbį norint pasėti gal vos saujelę garstyčių ar maišelį rapso, tuojau siuto apimtas perlėkdavo pusę krašto versdamas ragais iš žemės viską, kas tik pasėta, ir visa tai valdovo Hario valia. Iš pradžių jie nesutarė, sako misteris Vincentas, ir viešpats Haris pasiuntė ūkininką Nikolą[66] pas visus pasaulio velnius, išvadino kekšyno šeimininku, laikančiu savo namuose septynias kekšes, ir aš dar pagadinsiu jo reikalus, sako jis. Parodysiu aš tam gyvuliui, kaip pragaras išrodo, sako jis, paėmęs tą gerą galą, kur man tėvas paliko. Bet vieną vakarą, tęsia misteris Diksonas, kai viešpats Haris grandėsi savo karališką kailį ruošdamasis eiti vakarienės po laimėtų valčių lenktynių (jis pats yrėsi kastuvais, todėl, aišku, pirmoji taisyklė buvo, kad kiti irkluotų šakutėmis), jis įžvelgė stulbinantį savo panašumą į bulių, o atvertęs pigų, nutepliotą juodais nykščių atspaudais padavimų leidinį, kurį laikė podėly, tarė esant visai įmanoma, kad jis yra nesantuokinis palikuonis garsaus romėnų pirmarūšio buliaus Bos Bovum[67], kas miela darkyta lotynų kalba reiškia viso reginio bosas. Paskui, sako misteris Vincentas, viešpats Haris regint visiems dvariškiams panardino galvą į karvių lovį su gėralu ir ištraukęs ją paskelbė visiems savo naująjį vardą. Tuomet, dar vandeniui nuo jo tekant, įlindo į seną moterišką

palaidinę bei sijoną, priklausiusį jo močiutei, ir nusipirko bulių kalbos gramatiką, norėdamas jos mokytis, bet niekad neįstengė išmokti anei žodžio, išskyrus pirmąjį asmeninį įvardį, kurį nurašė didžiąja raide ir išmoko atmintinai, ir jei kada eidavo pasivaikščioti, prisigrūsdavo kišenes kreidos, kad galėtų jį užrašinėti ant visko, kas būdavo jam miela, ant uolos šono, ant stalo arbatinėj, ant medvilnės ryšulio arba ant meškerės plūdės. Trumpai tariant, jisai ir tas Airijos bulius neilgai trukus susidraugavo[68] kaip subinė su baltiniais. Taigi, sako misteris Stivenas, ir galų gale salos vyrai, nesulaukdami iš niekur pagalbos, kadangi nedėkingos moterys galvojo visos kaip viena, pagamino plaustą su irklais, susikrovė savo mantą ir patys sulipo ant tos laivės denio, ištiesino visus stiebus, susodino ant rėjų komandą, iškėlė priekinę škatoriną, pradėjo dreifuoti, išskleidė vėjy tris bures, laivo pirmgalį pakreipė taip, kad lengviausiai judėtų priekin, pakėlė inkarą, pasuko vairą kairėn, iškėlė piratų vėliavą, triskart suriko po tris valio, paleido dirbti pompą, atstūmė savo plokščiadugnę valtį nuo kranto ir leidosi į jūrą, kad susigrąžintų svarbiausią Amerikos dalį[69]. Ir ta proga, sako misteris Vincentas, bocmanas sudėjo tokią padūkėlišką dainušką:

Popiežius Petras myža į lovą.
Vyras prieš vyrą stoja į kovą.[70]

Studentams kaip tik baigiant[71] savo apologą tarpdury išdygo mūsų garbus pažįstamas misteris Malachis Maligenas, lydimas draugo, kurį jis buvo ką tik atsitiktinai sutikęs, jauno džentelmeno, vardu Alekas Benonas, jis neseniai atvyko į miestą, ketindamas nusipirkti karininko laipsnį arba stoti vėliavnešiu į kavalerijos pulkus ir užsirašyti į karą. Misteris Maligenas buvo pakankamai madangus, kad išreikštų tam pritarimą, juoba kad šitai atitiko jo paties projektą išnaikinti tą blogį, apie kurį buvo kalbama. Tuomet jis išdalijo visai draugijai pluoštą kartoninių kortelių, kurias tą dieną buvo užsakęs išspausdinti pas misterį Kvinelį, su užrašu gražiu kursyvu: *Misteris Malachis Maligenas, Apvaisintojas ir Inkubatorius, Lembi sala.* Jo projektas, kaip jis atkakliai toliau aiškino, buvo pasitraukti iš tuščių malonumų rato, tokių, kokie yra pagrindinis sero Puošio Gražeivos ir sero Ištižėlio Liežuvininko[72] užsiėmimas mieste, ir atsidėti kilniausiai pareigai, kuriai mūsų kūniškas organizmas buvo pritaikytas. Ką gi, paklausykim apie tai, gerasis

mano drauge, sako misteris Diksonas. Nė kiek neabejoju, kad čia kvepia mergiotėm. Ateikit, atsisėskit abu. Sėdi ar stovi – kainuos tiek pat. Misteris Maligenas priėmė kvietimą ir smulkiai nusakydamas savo sumanymą papasakojo klausytojams, kad šitoji jo mintis gimusi iš svarstymų apie nevaisingumo priežastis, abejas, slopinančias ir draudžiamąsias, nepaisant to, ar slopinimas savo ruožtu radosi dėl vedybinių suerzinimų ar dėl balanso šykštumo, taip pat ar draudimas kilo dėl įgimtų trūkumų, ar dėl įgytų polinkių. Jį didelis sielvartas apėmęs, pasakė jis, regint vedybinį guolį, iš kurio išplėštos brangiausios priedermės, ir mąstant apie šitokią daugybę mielų moterų su gausiais našlystės turtais, niekingiausių bonzų grobį, jos nepelnytai slepia savo ugnį nedraugingame vienuolyne arba netenka moteriško žydėjimo kokio neatsakingo lėkšto kompaniono glėbyje, aukodamos neįkainojamą brangakmenį savo lyties, kai galėtų padidinti savo laimės šaltinių skaičių, nes šimtas gražių jaunikaičių tuoj pat pasirengę paglamonėti, ir šitai, patikino jis, verčia jo širdį raudoti. Kad atitolintų šį nepatogumą (kuris, jis nusprendė, kilo dėl slapto karščio slopinimo), pasitaręs su kai kuriais garbingais patarėjais ir išnagrinėjęs tą reikalą, jis nutarė įsigyti visą ir visam laikui Lembi salos dvarą iš jo savininko lordo Talboto de Melahaido, išauklėto ir doro konservatoriaus, labai mėgstamo mūsų valdančiosios partijos. Jis pasiūlė ten įkurti nacionalinį apvaisinimo ūkį, pavadinti jį Omphalos, jame egiptiečių papročiu išskaptuoti ir pastatyti obeliską ir teikti savo, kaip pareigingo jomeno, paslaugas – jis pasirengęs apvaisinti bet kurią moterį, kad ir kokią padėtį visuomenėje ji užimtų, jei tik kreipsis į jį, trokšdama atlikti savo gamtines funkcijas. Ne pinigai – tikslas, paskelbė jis, neimsiąs nė penso už savo pastangas. Skurdžiausia virtuvės tarnaitė, lygiai kaip ir turtinga aukštuomenės dama, jei tik jų samprotavimai ir nusiteikimas nuoširdžiai bylos apie ketinimus, atras jame savo vyrą. Dėl mitybos, jis nurodė, kaip mis, išimtinai laikydamasis dietos, kvapiais šakniavaisiais ir žuvimi, ir triušiais, nes šių vislių graužikų mėsa labai rekomenduojama, turint omenyje jo tikslą, ne tik kepta ant ugnies, bet ir troškinta su muskato lapu ir ankštimi ar dviem pipirų. Po šios pratarmės, kurią paskelbė su didžiausiu iškilmingu įkarščiu, misteris Maligenas beregint nusiėmė nuo skrybėlės nosinę, kuria buvo ją pridengęs. Abu jie, kaip atrodė, buvo netikėtai užklupti lietaus, bet, kad ir kaip spar-

tino žingsnį, vis tiek peršlapo, tai buvo galima pastebėti iš misterio Maligeno aptemptų pilkų vilnonio audinio kelnių, kurios dabar išrodė kažkokios keršos. Tuo metu jo projektas buvo labai palankiai priimtas klausytojų ir užsitarnavo kiekvieno jų širdingų panegirikų, nors misteris Diksonas iš Marijos paprieštaravo su pabrėžtiniu rūpesčiui paklausdamas, ar jis taip pat ketinąs vežioti malkas į mišką[73]. Tačiau misteris Maligenas nusilenkė moksliškumui, pacituodamas atitinkamą klasikų mintį, kuri, išsilaikiusi jo atminty, rodėsi jam pagrįsta ir skoninga jo tvirtinimo paspara. Talis ac tanta depravatio hujus seculi, O quirites, ut matres familiarum nostrae lascivas cujuslibet semiviri libici titillationes testibus ponderosis atque excelsis erectionibus centurionum Romanorum magnopere anteponunt[74], o siekdamas įtikinti tuos, kurie buvo paprastesnio proto, jis pateikė kaip įrodymą jiems priimtinesnį palyginimą iš gyvūnų karalystės, tarkime, elnių patinas ir patelė proskynoje, sodybos kiemo antinas ir antis.

Nėmaž nenuvertindamas savo elegancijos ir būdamas išties savo asmens vertas vyras, iškalbingasis dabar atsidėjo savo drabužiams, su trupučiu įkarščio priešiškai pasisakydamas apie staigias atmosferos užgaidas, o visa kompanija tuo metu dosniai bėrė pagyrimus jo pateiktam projektui. Jaunasis džentelmenas, jo draugas, netveriąs džiaugsmiu dėl to, ką jam tenka patirti, nesusilaikė nepaminėjęs to savo artimiausiam kaimynui. O misteris Maligenas, dabar perpratęs stalo vaizdą, paklausė, dėl ko čia šitie duonos kepalai bei žuvys, ir išvydęs nepažįstamąjį mandagiai jam nusilenkė ir tarė: Prašom atleisti, pone, ar jums reikalinga kokia nors profesionali mūsų pagalba? Tasai išgirdęs jo pasiūlymą, padėkojo jam labai nuoširdžiai, nors ir išlaikė tinkamą atstumą, ir atsakė čia atvykęs dėl vienos moters, kuri dabar Horno namų viešnia, nes yra nėščia, vargšė moteris, dėl to moteriško vargo (ir jis giliai atsiduso), norėdamas sužinoti, ar ją jau aplankiusi laimė. Misteris Diksonas, keisdamas temą, ėmė klausinėti patį misterį Maligeną, ar jo prasidedanti ventripotencija, dėl kurios jis pašiepęs jį, yra ženklas ovoblastinės gestacijos, vykstančios prostatinės liaukos maišelyje, arba vyriškoje gimdoje, ar, kaip nutikę žinomam daktarui, misteriui Ostinui Meldonui, byloja apie jo pilve tūnantį vilką. Atsakydamas misteris Maligenas, aidint juokui dėl jo aptemptų kelnių, narsiai smogė sau žemiau diafragmos ir sušuko su žavia linksma Motušės

Grogen (visų puikiausio jos lyties padaro, nors gaila, kad ji nevala) išraiška: Štai pilvas, kuris niekad nepagimdė pavainikio. Tai buvo toks vykęs pastebėjimas, kad vėl sukilo linksmybės audra ir visą kambarį apėmė baisiausia pasitenkinimo erzelynė. Garsingas lalesys skambėjo ta pačia pamėgdžiojimo gaida, bet prieškambary įvyko kažkoks sukrutimas.

Čia klausytojas, kuris buvo[75] ne kas kitas, o škotų studentas, truputį nervingas jaunuolis šviesiais kaip pakulos plaukais, pasisveikino gyviausiu būdu su jaunu džentelmenu ir, pertraukdamas pasakojimą įsimintinoj vietoj, su mandagiu linktelėjimu panūdo, kad jo visavis[76] būtų toks mielas ir pastumtų jam butelaitį širdies lašų, tuo pat metu klausiamai palenkęs galvą (visą šimtmetį mokomas mandagumo neįvaldytum tokio puikaus mosto), kas buvo susieta su lygiaverčiu, bet priešingu atsveriamuoju judesiu butelio link, paklausė pasakotojo taip paprastai, kaip kada nors tai buvo išsakyta žodžiais, ar jis gali jį pavaišinti puodžiuku iš jo. Mais bien sûr, kilmingas nepažįstamasai, guviai tarė anas, et mille compliments[77]. Tai jūs galit, ir labai savo laiku. Tik šio puodžiuko ir trūko, kad būtų apvainikuotas mano džiugesys. Bet, maloningasis dangau, jei palikčiau tik su sausa duonos rieke kelionmaišy ir puodeliu šaltinio vandens, mano Dieve, priimčiau juos ir iš visos širdies atsiklaupęs ant žemės padėkočiau toms jėgoms viršuje už laimę, kurią man suteikė gerųjų daiktų Davėjas. Sulig tais žodžiais jis pakėlė taurę prie lūpų, išgėrė maloningą gurkšnį širdies lašų, pasiglostė plaukus ir praskyręs krūtinės atvartus staiga ištraukė medalioną, pakabintą ant šilkinio kaspino, tą patį paveikslėlį, kurį visuomet saugojo nuo tos dienos, kai jos ranka paliko ten įrašą. Įdėmiai žvelgdamas į tuos veido bruožus su dideliausiu švelnumu, ak, Monsinjore, tarė jis, jei tik būtumėt regėjęs ją, kaip aš ją regėjau štai šiomis akimis tą jaudinančią akimirką, su dailia mezginių apykakle ir nauja koketiška kepuraite (jos gimimo dienos dovana, kaip ji man žaviai prisipažins, tokią atlapaširdiškai netvarkingą, tokią kupiną tirpdančio švelnumo, prisiekiu savo sąžine, netgi jūs, Monsinjore, dėl kilnios prigimties būtumėt paakintas visiškai atsiduoti į tokio priešo rankas arba visiems laikams apleisti mūšio lauką. Aš prisiekiu, kad niekad gyvenime nebuvau taip sujaudintas. Dieve, aš dėkoju tau, kaip Autoriui mano dienų! Triskart laimingas bus tasai, kurį tokia miela būtybė palaimins savo

malone. Meilės atodūsis suteikė šiems žodžiams išraiškingumo, ir jis vėl pakabinęs medalioną ant krūtinės nusišluostė akis ir darsyk atsiduso. Mielaširdingas palaimos sėklos Barstytojau visiems savo padarams, kokia didi ir visokeriopa turi būti saldžiausioji iš Tavo tironijų, galinti įkalinti pakerėjusi ir laisvus, ir vergus, ir paprastą kaimo bernelį, ir išsidailinusį dabitą, ir meilužį pačiame beprotiškos aistros žydėjime, ir vyrą brandos metų. Bet iš tiesų, sere, aš nukrypau nuo temos. Kokie sumišę ir netobuli yra visi mūsų žemiški džiaugsmai! Prakeikimas! Ak, dėl Dievo, kadgi nuojauta man būtų pakuždėjusi pasiimti apsiaustą! Galėčiau apsipilt ašaromis, pagalvojęs apie tai. Tada kad ir septynios liūtys pliauptų, nė vienam iš mūsų nebūtų bent kiek blogiau. Bet kad aš prasmegčiau, suriko jis, pliaukštelėdamas delnu sau per kaktą, ryt išauš nauja diena ir, tūkstantis perkūnų, aš pažįstu marchand de capotes[78], monsinjorą, iš kurio už livre galiu gauti tokį patogų prancūziško kirpimo apsiaustą, koks kada yra saugojęs leidi, kad nepermirktų. Na, na! Šaukia Le Fécondateur[79], įsiterpdamas, mano draugas mesjė Muras, tasai labiausiai patyręs keliauninkas (ką tik perlaužiau avec lui[80] pusbutelį didžiausių mūsų miesto protų rate), ir mano autoritetas tvirtina, kad Horno rage, kur ventre biche[81], būna toksai lietus, kuris prasisunkia pro bet kokį, kad ir patį patvariausią, apsiaustą. Dėl tokio smarkumo peršlapimo, porina jis man, sans blague[82], ne vienas nelaimėlis jaunuolis nedelsdamas kaip geras atsidūrė kitame pasauly. Fui! A livre! šaukia mesjė Linčas. Tie netikę daiktai neverti nė vieno sū. Vienas skėtis, kad ir ne didesnis už pasakų grybą, vertas dešimt tokių laikinų priemonių. Nė viena moteris, turinti nors trupų proto, nedėvėtų jo. Mano brangioji Kiti šiandien man pasakė, kad ji verčiau vartytųsi tvano bangose nei kęstų alkį tokioje išsigelbėjimo arkoje, nes, kaip man priminė (pikantiškai parausdama ir šnabždėdama į ausį, nors arti nebuvo nieko, kas nugirstų jos žodžius, tik lengvabūdės peteliškės), ponia Gamta dieviško palaiminimo dėka įskiepijo tai į mūsų širdis, ir šitai tapo kasdieniu posakiu, kad il y a deux choses[83], kuriems mūsų pradinio drabužio nekaltybė, nors kitomis aplinkybėmis ji būtų padorumo sulaužymas, yra pats tinkamiausias, ne, vienintelis apdaras. Pirmas, pasakė ji (ir čia mieloji filosofė, mano sodinama į dviratę karietą, švelniai liežuviuku liestelėjo, kad atkreiptų dėmesį, mano ausies kaušelį), pirmas yra maudynės... bet šią akimirką

nuskardėjęs prieškambaryje skambutis nutraukė pasakojimą, kuris taip tvirtai žadėjo praturtinsiąs mūsų žinių bagažą.

Visuotinio, nerūpestingo draugijos linksmumo įkaršty[84] nuaidėjo skambutis, ir kol visi spėliojo, kokia to priežastis, įėjo mis Kalen ir tyliai tarusi kelis žodžius jaunuoliui misteriui Diksonui pasišalino žemai visiems nusilenkdama. Nors ir trumpai toje ištvirkėlių kompanijoje pasirodžiusi moteris, apdovanota visomis kuklumo savybėmis ir tokia pat griežta kaip ir graži, nutildė net ir didžiausių pasileidėlių linksmas pastabas, bet sulig jos išėjimu vėl pratrūko blevyzgos. Kad mane žaibas, paikšį, sumurma Kostelo, šiurkštus vaikinas, jau apsiblausęs. Velniškai geras telyčios bryzas! Prisiekiu – ji paskyrė tau randevu. Ką, tu šunie? Ar bent moki su jom apsieit? Dieva spurge, dar ir kaip, atsiliepė Linčas. Jos jau toj Materio prieglaudoj išmano lovinį elgesį. Temanskradž, argi daktaras O'Garglis nekutena ten vienuolėms pasmakrikių? Kad išganymo nesulaukčiau, sužinojau tai iš savo Kiti, ji ten pati slauge jau septyni mėnesiai. Dievepasg, daktare, sušuko jauniklis dabita raktažoline liemene, mėgdžiodamas drovų moterišką šypsnį ir nepadoriai rangydamasis visu kūnu, kaip jūs piktinat žmogų! Kad tu prasmegtum! Dievaži, aš visa virpu tirtu. Taigi jūs neką geresnis už mielą tėtuką Katekiskismą – toksai jūs! Kad aš paspringčiau šituo ketverto puodu, suriko Kostelo, jeigu jos padėtis ne šeimyninė. Pažįstu damą, kurią man pakanka tik akimis paplekšnoti, ir ji jau išsipūtusi. Bet jaunasis chirurgas pakilo ir paprašė kompanijos atleisti, kad pasišalins, nes slaugė jam ką tik pranešusi, kad jis reikalingas palatoj. Gailestingoji apvaizda malonėjo nutraukti kančias tos moters, kuri būdama enceinte[85] ištvėrė viską su verta pagyrimo tvirtybe ir pagimdė rubuilį sūnų. Man trūksta kantrybės, tarė jis, su tais, kurie neturėdami proto, kad duotų gyvybę, arba žinių, kad mokytų, užgaulioja kilnų amatą – šisai, neskaitant pagarbos Dievybei, yra didžiausia galia, atnešanti laimę žemėje. Esu tikras, kad, jeigu prireiks, galėčiau pasitelkti visą spiečių liudytojų jos kilnios tarnystės puikumo, kuris nieku gyvu neturėtų būti blogas pavyzdys, bet veikiau didingas paskatinimas žmonių širdims. Negaliu sutikti su jumis. Ką? Apkalbėti tokią moterį, maloniąją mis Kalen, kuri yra savo lyties pažiba ir nuostaba mūsų. Ir dar reikšmingiausiu akimirksniu, koks gali ištikti vaikelį, iš dulkės atsiradusį? Neturėk nė tokios minties! Mane šiurpas nukrečia,

pagalvojus apie ateitį rasės, kurioje buvo paskleistos tokio pykčio sėklos ir kurioje nerodoma tinkama pagarba motinai ir merginai Horno namuose. Taip iškilmingai papriekaištavęs jis atsisveikino su esančiaisiais ir pajudėjo durų link. Visi pritariamai sumurmėjo, o kiti siūlė tą bjaurų girtuoklį išmesti be tolesnių kalbų, ir taip galėjo atsitikti, jis būtų gavęs pagal savo grynus nuopelnus, jei nebūtų sumažinęs savo nusidėjimo ir patikinęs su baisingu keiksmu (jis keikėsi kaip pasamdytas), kad geresnio sūnaus už jį nerasi dievo avidėje. Kad aš nusibaigčiau, išpylė jis, tokie visada buvo dorojo Frenko Kostelo jausmai, ir aš buvau ypač išauklėtas gerbti tavo tėvą ir motiną, kuri geriausiai iš visų mokėjo užmaišyti pudingą su uogiene, ją visuomet prisimenu su meile.

Jei grįžtume prie misterio Blumo[86] tai jis po savo pirmo pasisakymo nugirdo keletą begėdiškų pašaipų, bet į jas žvelgė kaip į vaisius to amžiaus, kuris paprastai kaltinamas gailesio nepažinimu. Jaunieji linksmuoliai, tas teisybė, buvo kupini išmonių kaip peraugę vaikai: jų nedrausmingų ginčų žodžiai buvo sunkiai suprantami ir retai kada derami; jų ūmumas ir įžeidžiantys mots[87] buvo tokie, kad jo protas baisėjosi; jie anaiptol rūpestingai nesilaikė elgesio normų, nors neišsenkančios jų gyvuliško žvalumo atsargos ir bylojo jų naudai. Tačiau misterio Kostelo žodžiai buvo jam nemiela kalba, nes jisai šlykštėjosi tuo niekšu, kuris buvo panašus į padarą apkarpytom ausimis, iškreipta nugara, gimęs ne santuokoje ir kaip kuprius su jau prasikalusiais dantimis, išlindęs pasaulin kojomis į priekį, ir tikrumo tam teikė chirurginių replių žymė ant jo kaukolės, taigi jam kilo mintis apie trūkstamą jungtį[88] kūrimo grandinėje, kurios pasigesdavo neseniai miręs sumanusis misteris Darvinas. Nugyvenęs jis jau buvo per sprindį daugiau nei pusę iš mums skirtų metų[89], per kuriuos patyrė tūkstantį gyvenimo staigmenų, ir būdamas iš apdairiųjų giminės, taip pat retos įžvalgos vyras, jis liepė savo širdžiai užgniaužti visas kylančio pykčio paskatas ir su gyviausiu atsargumu sulaikydamas jas puoselėjo krūtinėje tą pilnatvę, kurią niekingi protai išjuokia, per staigūs teisėjai niekina, o visi laiko pakenčiama, bet tiktai pakenčiama. Tuos, kurie susikuria sąmojus moterų delikatumo sąskaita (tokiai galvosenai jis niekad nepritarė), tuos jis manė nei turint tinkamą vardą, nei paveldėjus gero auklėjimo tradiciją, o tiems, kurie praradę bet kokią savitvardą, daugiau nieko negali prarasti, turėjo dygų patyrimo priešnuodį, pri-

verčiantį jų įžūlumą labai skubotai ir negarbingai atsitraukti. Negalima sakyti, kad jis nejuto palankumo karštam jaunimui, kuris nekreipdamas nė kiek dėmesio į suvaikėjusių senių grimasas arba į rūsčiųjų murmesį, visada pritaria (kaip tai apsako tyri Švento Rašytojo vaizdai) vaisių nuo uždrausto medžio valgymui, bet ne tiek, kad bet kokiomis sąlygomis nepaisytų žmoniškumo kalbant apie kilnią damą, vykdančią savo teisėtą pareigą. Taigi apibendrinant, nors iš sesers žodžių jis sprendė apie greitą gimdymą, tačiau, reikia pripažinti, jam gerokai palengvėjo, išgirdus, jog viskas taip palankiai susiklostė po tokio sunkaus išmėginimo, ir tai dar kartą paliudijo apie Aukščiausios Būtybės malonę ir dosnumą.

Todėl jis atvirai išsakė savo mintį kaimynui[90] teigdamas, toks buvo jo požiūris į šį dalyką, kad, jo nuomone (kurios galbūt jam nevertėtų reikšti), tik to, kuris yra šaltos prigimties ir abejingo būdo, gali nedžiuginti ši šviežiausia naujiena apie vaisingą gimdymo baigtį, nes ji iškentė tokius skausmus be menkiausios savo kaltės. Puošnus jaunas vaikinas pareiškė, kad jos vyras privertė ją lauktis arba bent jau turėjo taip padaryti, nebent ji yra dar viena Efeso matrona[91]. Aš turiu jums pranešti, pasakė misteris Krotersas, pliaukšėdamas per stalą, kad skambiai paryškintų savo pastabą, senas Glori Aleliujeras vėl šiandien čia lankėsi, pagyvenęs vyras su bakenbardais, ir nosiniu balsu pareiškė norą tarti žodį Vilhelminai, savo gyvenimui, kaip ją vadina. Aš paprašiau jo būti visiškai pasirengus, kadangi tas įvykis gali tuojau pat nutikti. Štai tokie dalykai, būsiu atviras su jumis. Aš galiu tik išliaupsinti to seno patino vyrišką pajėgumą, juk jis vis dėlto įstengė iš jos iškratyti dar vieną vaiką. Visi puolė tai girti, kiekvienas savaip, nors jaunasis vaikinas laikėsi savo ankstesnio požiūrio, kad kažkas kitas, o ne jos sutuoktinis, nusipelnė šios garbės – dvasininkas, žibintininkas (doras) arba apvažiuojantis apylinkę būtinų kiekvienam namų ūky prekių pardavėjas. Ypatinga, bendravo svečias pats su savimi, ta nuostabiai nevienoda jų metempsichozės galia, kad pogimdyminis bendrabutis ir skrodimo amfiteatras taptų tokio lengvabūdiškumo mokykla, kad paprasčiausiai pakanka įsigyti akademinį titulą ir per minutėlę pakeisti tuos lengvabūdiškumo gerbėjus į pavyzdinius specialistus tokio meno, kurį dauguma įžymių žmonių kaip nors pagerbė kaip kilniausią. Tačiau, jis dar pridūrė, galbūt tai padeda jiems išlaisvinti užgniaužtus

jausmus, kurie juos slegia, nes aš jau ne sykį esu pastebėjęs, kad visi paukščiai plunksnuoti – juokai jų vienodi.

Bet dėl kokių ypatybių[92], lai bus paklausta kilniadvasiško lordo, jo globėjo, šitas svetimšalis, kuriam dėl maloningo valdovo nuolaidumo buvo suteiktos pilietinės teisės, pasiskyrė aukščiausiu mūsų vidaus politikos teisėju? Kur dabar tasai dėkingumas, kuriam jį turėjo įkvėpti lojalumas? Per paskutinį karą, kai tik priešas įgydavo laikiną persvarą savo granatomis, ar šis savo giminės išdavikas neišnaudodavo tos akimirkos, kad nukreiptų savo patranką prieš imperiją, kurioje jis tėra nuomininkas, nesudaręs sutarties su valdytoju, nors ir dreba dėl savo keturių procentų[93] saugumo? Ar jis pamiršo tai, kaip pamiršo apie visas gautas beneficijas? O gal apgaudinėdamas kitus, jis pagaliau tapo savo paties apgaulės auka, nes, jei gandai nemeluoja, yra savo paties vienintelis tenkintojas? Tai nė nepanašu į sąžiningumą – išniekinti garbingos damos miegamąjį, narsaus majoro dukters, arba mesti kad ir menkiausią šešėlį ant jos skaistybės, bet jeigu jis pats šiuo atveju patraukė kitų dėmesį (nors iš tiesų jam labiausiai turėjo rūpėti, kad taip neatsitiktų), tegu taip ir bus. Nelaiminga moteris, pernelyg ilgai ir pernelyg atkakliai buvo neigiama jos teisėta prerogatyva klausyti jo priekaištų su kokiu nors kitu jausmu, išskyrus beviltišką pajuoką. Jis sako tai, tas dorovės cenzorius, tikras savo pamaldumo pelikanas[94], kuris nesudvejojo pamiršęs gamtos saitus, siekdamas uždraustų santykių su namų tarnaite, kilusia iš žemiausio visuomenės sluoksnio. Ne, jei tos įžūlios mergiotės šepetys nebūtų tapęs jos angelu sargu, jai būtų pasibaigę kaip Hagarai[95], tai egiptietei!

O kalbant apie ganyklas, jo aikštingas užsispyrimas yra liūdnai pagarsėjęs, misteriui Kafui regint, vienas pasipiktinęs ūkininkas jam kaip reikiant atsikirto, pasitelkęs tiek pat tiesius, kiek kaimiškus posakius. Nedera jam skelbti tos evangelijos. Ar jis neturi arčiau namų tinkamesnės sėklai dirvos, kuri pūdymuoja, nes jos nepaliečia noragas? Peiktinas lytinio brendimo metu įprotis yra antroji prigimtis ir gėda gyvenimo vidury. Jeigu jau nori naudoti Giledo balzamą šundaktariškam vaistui nuo visų ligų ir abejotino skonio apoftegmoms, kad išgydytų neapsiplunksnavusių pasileidėlių kartą, tegu geriau jo darbai dera su tomis doktrinomis, į kurias jis dabar įsigilinęs. Jo santuokinė širdis yra saugykla paslapčių, kurių nelinkęs viešinti padorumas. Geidulingi

kokios nuvytusios gražuolės pasiūlymai gali jį paguosti vietoj sutuoktinės, apleistos ir pasileidusios, tačiau šis naujas dorovės aiškintojas bei piktybių gydytojas geriausiu atveju yra egzotiškas medis, kuris, įleidęs šaknis savo gimtuose Rytuose, vešėtų, žydėtų ir duotų apsčiai balzamo, bet persodinto į vidutinio klimato zoną jo šaknys neteko ankstesnės galios, o medžiaga, iš jo tekanti, sudviso, surūgo ir prarado poveikio jėgą.

Su apdairumu[96], primenančiu Didingosios Portos[97] papročius, žinia buvo perduota antrosios moteriškės slaugės jaunesniajam budinčiam gydytojui, kuris savo ruožtu paskelbė delegacijai įpėdinio gimimą. Kai jis nuvyko į moterų kambarį, kad padėtų atlikti deramą placentos atskyrimo ceremoniją, dalyvaujant valstybės vidaus reikalų sekretoriui ir slaptos tarybos nariams, tylintiems vieningame nuovargy bei pritarime, tie delegatai, papiktinti savo budėjimo trukmės bei rimtumo ir vildamiesi, kad šis džiugus įvykis padidins laisvę, kurią darė įmanomą patarnautojos ir pareigūno nebuvimas, tuojau pratrūko liežuvių kivirču. Tuščiai ten skambėjo misterio Agento Blumo balsas, primygtinai kviečiantis nusiraminti, susivaldyti. Momentas buvo per daug palankus reikštis toms padrikoms kalboms, kurios atrodė esančios vienintelis tokių skirtingų charakterių sąjungos ryšys. Kiekvienas temos etapas buvo iš eilės išdorotas: priešgimdyminė embrioninių brolių antipatija, Cezario pjūvis, gimimas po mirties, kai miršta tėvas, ir ta retesnė forma, kai miršta motina, Čaildso brolžudystės atvejis, įgijęs nemirtingumą dėl aistringos misterio advokato Bušo ginamosios kalbos, kuri padėjo išteisinti neteisingai apkaltintąjį, pirmagimystės teisės ir karaliaus premija, kai gimsta dvynukai bei trynukai, persileidimai ir vaikžudystės, imituojamos ir slaptos, akardinis foetus in foetu[98], aprosopija[99] dėl kraujo stazės, kai kurių besmakrių kinų (minėtų misterio Kandidato Maligeno) agnatija[100], kilusi dėl netaisyklingo viršutinio žandikaulio atsikišimų suaugimo išilgai vidurio linijos, o tokiu atveju (kaip jis pasakė) viena ausis gali girdėti, ką šneka kita, anestezijos arba sąmonės aptemdymo nauda, sąrėmių skatinimas užspaudžiant veną sudėtingesnio nėštumo atveju, priešlaikinis vaisiaus vandenų nutekėjimas (kaip nutiko ir šiuo konkrečiu atveju) ir po jo atsirandanti įsčių sepsio grėsmė, dirbtinis apvaisinimas panaudojant švirkštus, gimdos susisukimas dėl menopauzės, giminės pratęsimo

problema, kai moteris apvaisinama išprievartavus, alinantis gimdymo būdas, brandenburgiečių vadinamas Sturzgeburt[101], žinomi atvejai, kai gimė dvilyčiai ir daugiadvyniai siaubūnai pastojus mėnesinių periodo metu arba dėl tėvų kraujomaišos – žodžiu, visi žmogaus gimimo atvejai, kuriuos Aristotelis suklasifikavo savo šedevre su chromolitografinėmis iliustracijomis. Svarbiausios akušerijos ir teismo medicinos problemos buvo aptartos su tokiu pat gyvumu kaip ir labiausiai paplitusios nuomonės apie nėštumo būklę, kaip antai: draudimas nėščiai moteriai perlipti kopyne per kaimo tvorą, kad šitaip judant bambagyslė neužsmaugtų jos vaisiaus, ir nurodymas jai, kad tuo atveju, jei labai stipriai užsigeis, bet bus neįmanoma to sėkmingai atlikti, tegu prispaudžia ranką prie tos kūno dalies, kuri senovės papročiu yra kūniškos bausmės vieta. Tokie nenormalumai kaip zuikio lūpa, krūties intapas, papildomi pirštai, negro įspaudas, žemuogės ženklas ir portveino dėmė buvo vieno asmens paminėti kaip primafacie[102] ir natūralus hipotetiškas paaiškinimas to, kad retkarčiais gimsta kiauliagalviai (buvo prisimintas ir madam Grizel Styvens atvejis[103]) ar kūdikiai šunio kailiu. Hipotezė apie plazminę atmintį[104], iškelta Kaledonijos pasiuntinio ir verta metafizinių tradicijų šalies, kuriai jis atstovavo, tokiais atvejais kalba apie embriono raidos sustojimą vienoje iš priešžmogiškų stadijų. Svetimos šalies delegatas pasisakydamas prieš abi šias nuomones, su beveik įtikinančiu įkarščiu įrodinėjo moterų ir gyvulių patinų kopuliacijos teoriją, jis savo autoritetingą požiūrį gynė pasitelkęs mitus, kaip antai pasakojimą apie Minotaurą, mums pateiktą elegantiškojo lotynų poeto „Metamorfozių" puslapiuose. Jo žodžių padarytas įspūdis buvo žaibiškas, bet trumpalaikis. Jis buvo užmirštas taip pat lengvai, kaip ir sukeltas iškilmingo misterio Kandidato Maligeno kalbos, kuri buvo paskelbta su tokiu linksmumu, kad niekas kitas nebūtų geriau už jį taip sujaudinęs, kai skelbė aukščiausiu troškimo objektu esant malonų švarų senelį[105]. Vienu laiku tarp misterio Delegato Medeno ir misterio Kandidato Linčo kilo karštas ginčas dėl juridinės bei teologinės dilemos, atsirandančios tuo atveju, kai vienas iš Siamo dvynių miršta anksčiau už kitą, ir šis keblus klausimas abipusiu sutikimu buvo perduotas misteriui Agentui Blumui, kad šis nedelsiant pateiktų jį svarstyti misteriui Diakono Padėjėjui Dedalui. Iki šiolei tylus, ar dėl to, kad antgamtiniu rimtumu geriau parodytų tą

neįprastą rūbo, kuriuo buvo apsigobęs, taurumą, ar paklusdamas vidiniam balsui, jis trumpai ir, kaip kai kurie pamanė, atsainiai priminė bažnytinį įsaką, draudžiantį žmogui išskirti tai, ką Dievas sujungė.

Tačiau nuo Malachio pasakojimo[106] jie ėmė stingti iš siaubo. Jis prieš jų akis atvėrė reginį. Slapta plokštė šalia židinio pasislinko, ir kiaurymėje pasirodė... Heinsas! Kas iš mūsų nepajustų, kaip kūnas pagaugais eina? Vienoje rankoje jis laikė pilną keltų literatūros aplanką, kitoje – buteliuką su užrašu „Nuodai". Nuostaba, siaubas, pasibjaurėjimas atsispindėjo visų jų veiduose, kai jis žvelgė į juos su vaiduoklišku šypsuliu. Nujaučiau panašų sutikimą, tarė jis šmėkliškai nusikvatodamas, dėl kurio, matyt, reikia kaltint istoriją. Taip, tai teisybė. Aš Samiuelio Čaildso žudikas. Ir kaip esu nubaustas! Pragaras man nekelia baimės. Štai jums išvaizda – regit mane[107]. Piktžaizdės per amžius, kaip man atgauti ramybę, neaiškiai suvebleno jis, aš neseniai vilkausi per Dubliną su savo dalia dainų, o man iš paskos ir jis, kaip koks soult arba bullawurrus[108]? Pragaras mano – ir Airijos – šiame gyvenime. O kaip aš stengiausi išdildyti iš atminties savo nusikaltimą. Pasilinksminimai, varnų šaudymas, toji Erse kalba[109] (jis pacitavo truputį), opijaus tinktūra (jis pakėlė flakonėlį prie lūpų), stovyklavimas gryname ore. Veltui! Jo šmėkla vogčiomis sėlina įkandin manęs. Kvaišalas – vienintelė mano viltis... Ak! Pražūtis! Juodoji pantera! Ir staiga surikęs jis pradingo, o plokštė pasislinko atgal. Bet po akimirksnio jo galva pasirodė tarpdury priešais ir tarė: Laukite manęs Vestland Rou stotyje po vienuolikos dešimt. Jis dingo! Ašaros paplūdo iš pasileidėlių būrio akių. Aiškiaregys pakėlė į dangų ranką murmėdamas: Manannano vendeta! Išminčius pakartojo: Lex talionis[110]. Sentimentalus yra tas, kuris norėtų džiaugtis, neužsitraukdamas didžiulės skolos už padarytą darbą. Malachis susijaudinęs nutilo. Paslaptis buvo atskleista. Trečiasis brolis buvo Heinsas. Jo tikroji pavardė – Čaildsas. Juodoji pantera – jis pats, savo tėvo vaiduoklis. Kvaišalus gėrė, kad išdildytų iš atminties. Labai dėkoju už šią paguodą. Vienišas namas šalia kapinių[111] – negyvenamas. Jokia gyva dvasia tenai negyvens. Voras audžia savo tinklą vienumoj. Naktinė žiurkė įsižiūri iš savo urvo. Prakeiksmas krinta. Čia vaidenasi. Tai – žmogžudžio žemė.

Koks yra žmogaus sielos amžius?[112] Kadangi ji turi chameleono dovaną keisti savo spalvą sulig kiekvienu aplinkybių pasikeitimu, būti

linksma su besidžiaugiančiais ir liūdėti su prislėgtais, sykium ir jos amžius kinta – kaip ir nuotaika. Ir Leopoldas, kuris sėdi čia susimąstęs, vis atrydamas tuos pat prisiminimus, jau nebe tas nuosaikus reklamos agentas ir kuklios nuosavybės vertybiniais popieriais valdytojas. Tai – jaunas Leopoldas. Štai tarytum viską išdėliojus atgaline seka, tarsi veidrodis veidrody būtų, jis regi save. Mato anų dienų jauną figūrą, ne pagal metus vyriška, žingsniuoja speiguotą rytą iš senojo namo Klenbrasil gatvėje į vidurinę mokyklą, knygų krepšys – kaip šovininė, o jame didelė riekė kvietinės duonos, motinos rūpestis. O štai ta pati figūra po metų kitų su savo pirmuoju katiliuku (o kokia buvo diena!), jau stojęs tarnybon apsiplunksnavęs šeimyninės firmos komivojažierius, apsirūpinęs užsakymų knyga, iškvepinta nosine (ne tik parodyti), sakvojažu su blizgančiais papuošalais (deja, tai nebemadinga jau!) ir pilna strėline nuolaidžių šypsenų šitai ar anai pusiau įtikintai namų šeimininkei, skaičiuojančiai pirštais arba besiskleidžiančiai pumpuru skaisčiai mergelei, su drovia padėka priimančiai (o širdis? paklausykit!) jo išmoktas pagyras. Malonus kvapas, šypsena. O dar labiau – tamsios akys ir saldi kalba, parnešdavo namo leidžiantis sutemoms daug užsakymų firmos galvai, įsitaisiusiai po panašių darbų su Džeikobo pypke jaukiame teisiškame kampely prie židinio (valgis iš makaronų, būk tikras, jau šyla) ir per apvalius raginius akinius skaitančiai kokį nors laikraštį iš Europos, mėnesio senumo. Tik štai kvėptelėjo į veidrodį, ir jaunasis keliauninkas tolsta, traukiasi į mažą dėmelę vidur miglos. Dabar jis pats jau tėvas, o sėdintys aplinkui galėtų būti jo sūnūs. Kas pasakys? Protingas tėvas, kuris pažįsta savo vaiką. Jis galvoja apie naktį dulkiant lietučiui Heč gatvėje, netoli muitinės sandėlių, ta pirmoji. Drauge (ji vargšė beglobė, gėdos vaikas, tavo ir mano, ir visų – už menką šilingą su pensu jos laimei), drauge jie girdi sunkiai žingsniuojant nakties sargybą, du šešėliai su gobtuvais praeina pro naująjį karališką universitetą. Braidi! Braidi Keli! Jis niekad nepamirš to vardo, visad atmins tą naktį, pirmąją naktį, nuotakos naktį[113]. Jie susipynę gilioj kaip žemė tamsoj, trokštantis su geidžiamąja, ir po akimirkos (fiat![114]) šviesa užlies pasaulį. Ar tai širdis suplakė prie širdies? Ne, malonus skaitytojau. Vienu atsikvėpimu viskas buvo baigta, bet stokit! Atgal! Nereikia! Apimta siaubo, vargšė mergaitė lekia per tamsą. Ji nuotaka tamsos, dukra nakties. Nedrįsta išnešioti sauliaauksio kū-

dikio dienos. Ne, Leopoldai! Vardas ir prisiminimas nebeguos tavęs. Ši jaunatviška tavo galios iliuzija atimta iš tavęs, bergždžia ji. Nėra čia greta sūnaus, užgimusio iš tavęs. Nėra kam Leopoldui būti tuo, kuo Leopoldas buvo Rudolfui.

Balsai susilieja[115] ir nyksta debesingoj tyloj, tyloj, kuri yra erdvės begalybė, ir greitai, tyliai siela skrieja virš nesuskaičiuojamų gyvenusių kartų kraštų. Kraštas, kur be perstogės leidžiasi pilkas rūkas, bet niekada neiškrinta ant plačių pilkšvai žalių ganyklų, tik skleisdamas savo prieblandą, sėja amžiną žvaigždžių rasą. Ji seka paskui savo motiną nemitriai žengdama, kumelė, vedanti savo kumelaitkumeliuką. Jos – prieblandos vaiduokliai, bet figūros nulietos su pranašiška gracija, laibos puikios šlaunys, lankstus gyslotas kaklas, romios nuovokios galvos kontūrai. Blėsta jos, liūdni vaiduokliai – visa pranyko. Agendath – žemė dyka, klykiančių pelėdų ir apyaklio grifo namai. Netaimo, auksingojo, nebėra. Ir greituoju debesų keliu artėja jos, dundanti maišto perkūnija, šmėklos žvėrių. Ūūū! Rrr! Ūūū! Paralaksas išdidžiai lydi ir bakština jas, o varstantys žaibai iš jo kaktos – tai skorpionai. Briedis ir jakas, buliai Bašano ir Babilono, mamutas ir mastodontas ateina būriu prie nusėdusios jūros, Lacus Mortis[116]. Nelaimę pranašaujanti, keršinga Zodiako kariuomenė! Jie dejuoja, praeidami virš debesų, dviragiai ir ožiaragiai. Su straubliais ir su iltimis, liūtakarčiai, milžiniaragiai, šniprausis ir roplys, graužikas, atrajojantis ir storaodis, jų visa judanti ir aimanuojanti gausybė, saulės žudikai.

Vis pirmyn prie negyvosios jūros jie sunkiai slenka atsigerti, nenumaldydami troškulio baisingais gurkšniais gurkia sūrius, mieguistus, neišsenkančius vandenis. Ir arklio ženklas[117] vėlei kyla, auga apleistose daubose, kone pačiam dangui prilygdamas dydžiu, ir dunkso beribis virš Mergelės rūmo. Ir štai! Metempsichozės stebuklas, tai ji, amžinoji nuotaka, pranašautoja dienos žvaigždės, toji nuotaka, mergelė amžinoji. Tai ji, Marta, prarastoji, Milisenta, jaunoji, brangioji, spindulingoji. Kaip romiai dabar ji teka, karalienė tarp Sietyno žvaigždžių, priešpaskutinę priešaušrio valandą, su sandalais iš šviesaus aukso, prisidengusi vualiu iš, kaipgi jį vadina, gazo! Jis plaukia, jis plūko apie jos žvaigždišką kūną, lengvai plevena, smaragdo, safyro, rausvo violeto ir heliotropo spalvos, laikomas šalto tarpžvaigždinio vėjo srovių, sukasi, raitosi, tiesiog verpetuoja, išrangydamas padangėse paslap-

tingą užrašą, o po miriadų simbolio metamorfozių – suspindi ji, Alfa[118], rubininis trikampis ženklas ant Tauro kaktos.

Frensis priminė Stivenui[119] prabėgusius metus, kai jie kartu mokėsi mokykloje Konmio laikais. Jis klausinėjo apie Glaukoną, Alkibijadą, Pizistratą. Kurgi jie dabar? Nė vienas nežinojo. Tu kalbėjai apie praeitį ir jos vaiduoklius, pasakė Stivenas. Kam apie juos galvot? Jei pašauksiu juos atgal gyveniman iš ano Letos vandenų kranto, ar tie bėdžiai vaiduokliai nesusirinks čia visu būriu, atsiliepdami į mano šauksmą? Kas taria taip esant? Aš, Bous Stephanoumenos, jaučiadraugis bardas, esu jų gyvenimo viešpats ir davėjas. Jis apjuosė savo išsidraikiusius plaukus vynmedžio lapų vainiku, šypsodamasis Vincentui. Tasai atsakymas ir šitie lapai, tarė jam Vincentas, papuoš tave labiau už bet ką kitą ir daug labiau nei pilna kepurė lengvasvorių odžių, drįstančių vadinti tavo genijų savo tėvu. Visi, kas linki tau gero, viliasi, jog taip ir bus. Visi trokšta išvysti tave pagimdant pasauliui kūrinį, apie kurį mąstai. Nuoširdžiai linkiu tau neapvilti jų. O ne, Vincentai, tarė Lenehenas, dėdamas ranką ant kaimyno peties, nesibaimink. Jis nepaliks savo motinos našlaite[120]. Jaunuolio veidas patamsėjo. Visi matė, koks sunkus jam buvo priminimas apie jo pažadą ir neseną netektį. Jis būtų pasitraukęs iš puotos, jei balsų klegesys nebūtų maldęs kančios. Medenas neteko penkių drachmų pastatęs už Karūną – užgaida dėl jojiko vardo, o Lenehenas dukart tiek. Jis papasakojo jiems apie lenktynes. Vėliava plast žemyn, ir uch šuoliais pirmyn kumelė žvaliai iššoko su O. Medenu balne. Jinai išsiveržė priekin – visų širdys sudunksėjo. Net Filis negalėjo susilaikyti. Ji mojavo šaliu ir šaukė: Valiooo! Karūna laimi! Bet finišo tiesiojoj, visai prieš pat galą, kai visi šuoliavo glaudžiai susibūrę, tasai nežinomas arklys Reklama pasivijo, susilygino ir pralenkė ją. Viskas buvo prarasta. Filis nutilo – jos akys buvo lyg dvi liūdnos plukės. Junona, sušuko ji, aš pražuvau. Bet jos mylimasis paguodė ją ir atnešė blizgančią aukso dėžutę, į kurią buvo įdėta cukrumi apibarstytų slyvų, ir ji jų paragavo. Nuriedėjo ašara – tik viena. Šauniai pliekia botagu, tarė Lenehenas, tas V. Leinas. Keturi laimėtojai vakar ir trys šiandien. Koks dar jojikas jam prilygs? Pasodink jį ant kupranugario ar padūkusio buivolo – vis viena laimės, varydamas ristele. Bet pakelkim nesėkmes, kaip mokėjo daryti mūsų senoliai. Užjauskim tuos, kuriems nepasisekė! Vargšelė Karūna – tarė

jis lengvai atsidusdamas. Jau nebe ta kumelaitė, kokia buvo kadais. Niekuomet, duodu ranką nukirsti, nebebus kitos tokios. Dievaži, sere, ji tarp jų – karalienė. Ar pameni ją, Vincentai? Ak, kad būtumei matęs mano karalienę šiandien, atsakė Vincentas. Kokia jauna buvo, kokia spindinti (net Lalaga nublanktų greta jos), su geltonais bateliais ir muslino suknele, nežinau, kaip tiksliai tas sukirpimas vadinamas. Kaštonai, po kuriais radom šešėlį, žydėjo, oras – pritvinkęs galvą svaiginančio kvapo, o aplink plaukė žiedadulkės. Saulės lopuose ant akmens galėjai lengvai išsikept krūvą saldžių vaisiais įdarytų Korinto bandelių, kokias Periplepomenas[121] parduoda savo būdelėje netoli tilto. Bet ji neturėjo ką sukąsti dantukais, išskyrus ranką, kuria ją laikiau, ir kąsčiodavo padūkėliškai, kai suspausdavau, pritraukęs per arti. Prieš savaitę sirgo, keturias dienas pragulėjo lovoj, bet šiandien buvo laisva, nerūpestinga šaipėsi iš visokių pavojų. Tuomet ji dar patrauklesnė. O jos puokštės! Siautė kaip pašėlus, priskynė, kiek norėjo, kai kartu prisėdom atsilošę. O tau šnipštelėsiu, mano drauge, nė neįsivaizduoji, ką sutikom grįždami iš lauko. Patį Konmį! Jis ėjo palei gyvatvorę, skaitydamas, kaip manau, brevijorių su įdėtu, neabejoju, sąmojingu laišku nuo Glikeros ar Chlojės – vietoje skirtuko. Mano mielas padarėlis taip sutriko ir paraudo iki pat ausų, nudavė, kad taisosi suknelę – gal šapelis atžalyne prikibo, mat netgi medžiai ją garbino. Konmiui praėjus, ji žvilgtelėjo į savo žavingą atspindį veidrodėlyje, kurį visuomet nešiojasi. Bet jis buvo maloningas. Praeidamas palaimino mus. Ir dievai visad maloningi, tarė Lenehenas. Jeigu man šitaip nepasisekė su Baso[122] kumelaite, tai, galimas daiktas, tas jo gurkšnis man tinkamiau pasitarnaus. Ir jis uždėjo ranką ant vyno ąsočio; Malachis tai pastebėjo ir sutūrėjo jį, parodydamas į nepažįstamąjį ir į skaisčiai raudoną etiketę. Atsargiai, sušnabždėjo Malachis, tylėk kaip druidas. Jo siela – toli. Būti pabudintam iš regėjimo galbūt taip pat skausminga kaip ir gimti. Bet kuris daiktas, įdėmiai įsižiūrėjus, gali būti vartai į nepaperkamą dievų eoną. Ar taip nemanai, Stivenai? Man taip sakė Teosofas, atsiliepė Stivenas, ankstesniame gyvenime Egipto kunigai jį buvo supažindinę su karmos dėsnio paslaptimis. Mėnulio valdovai, sakė man Teosofas, atvykę oranžinės liepsnos laivu iš Alfos planetos, priklausančios Mėnulio grandinei, neprisileido eterinių antrininkų, ir dėl to šie buvo įkūnyti rubino spalvos ego iš antrojo žvaigždyno.

Vis dėlto, tiesą sakant[123], tas absurdiškas spėjimas, kad jis buvo, pagal kai kuriuos aprašymus, prislėgtas blogos nuotaikos ar panašiai, arba užhipnotizuotas, ką reikia besąlygiškai priskirti neteisingam paviršutiniškiausio pobūdžio supratimui, iš viso nebuvo vertas nagrinėjimo. Tas individas, kurio regos organai, vykstant anksčiau išdėstytiems dalykams, susidariusiomis aplinkybėmis pradėjo rodyti pagyvėjimo požymius, buvo ne mažiau nuovokus, jeigu ne daugiau už bet kurį iš gyvųjų, ir bet kas, manąs priešingai, labai greitai įsitikintų nuėjęs ne tuo adresu. Per praėjusias keturias minutes ar maždaug tiek jisai su smalsumu atsidėjęs žiūrėjo į tam tikrą kiekį „Baso numeris vienas" alaus, išpilstyto į butelius „Ponų Basų ir Ko" Bartone prie Trento, ir taip atsitiko, kad tas butelis buvo pastatytas tarp daugelio kitų tiesiai priešais tą vietą, kur jis sėdėjo, ir jo išvaizda neabejotinai buvo sumanyta tokia, kad patrauktų kiekvieno dėmesį, dėl ryškiai raudonos etiketės. Jis paprasčiausiai išskirtinai, kaip tai vėliau paaiškėjo, dėl priežasčių, geriausiai žinomų jam pačiam, kurios leido ant tiek pilnai pamatyti tai, kas vyksta, tučtuojau po tos akimirkos prieš pastabas apie vaikystės dienas ir hipodromą, prisiminė du ar tris savo asmeninius sandėrius, apie kuriuos tie kiti du savitarpy taip nenutuokė kaip dar negimęs kūdikis. Nežiūrint to, galų gale abiejų akys susitiko, ir kai tik jam apsišvietė, kad tas kitas siekia dasipilt to dalyko, jisai nevalingai nusprendė pats jam padėti, taigi atitinkamai jis suėmė vidutinio dydžio stiklinę talpą, užpildytą ieškomu skysčiu, ir gana patuštino ją, nemažai išpildamas iš jos, tačiau tuo pat metu skyrė didelį dėmesį tuo tikslu, kad nė kiek alaus, esančio jame, neišsipiltų ant žemės.

Tolesnė diskusija[124] savo užmoju ir temų plėtote buvo visos gyvenimo eigos santrauka. Nei vieta, nei taryba nestokojo garbingumo. Diskusijos dalyviai buvo įžvalgiausi tame krašte, tema, į kurią jie gilinosi, – svarbiausia ir esmingiausia. Aukštoji Horno rūmų salė dar niekad nebuvo regėjusi tokio pavyzdinio ir tokio margo sambūrio, ir tos įstaigos senosios gegnės niekad nebuvo girdėjusios tokios mokslingos kalbos. Tai iš tiesų buvo didingas vaizdas. Krotersas sėdėjo stalugaly su savo įspūdingu Škotijos kalnėno apdaru, jo veidas buvo nugairintas sūrių Golvėjaus iškyšulio vėjelių. Taip pat ten, priešais jį, sėdėjo Linčas, kurio veide jau buvo matyti ankstyvo ištvirkimo bei pirmalaikės išminties stigmos. Šalia škoto vietą buvo užėmęs Kostelo, tasai

ekscentrikas, o jo pašonėje buvo įsitaisęs skendys bejausmėje ramybėje kresnas Medeno pavidalas. Namų gyventojo[125] kėdė išties stovėjo tuščia prieš židinį, bet abipus jos smarkiai skyrėsi viena nuo kitos dvi figūros: Benono, apsirengusio kaip tyrinėtojas – tvido šortai ir sūdytos jaučio odos batai, ir Malachio Rolando Sent Džono Maligeno – raktažolinė elegancija ir miestietiškos manieros. Pagaliau garbingiausiame stalo gale sėdėjo jaunas poetas, kuris nuotaikingos sokratiškos diskusijos aplinkoje atrado prieglobstį, pasislėpęs nuo savo pedagogikos ir metafizinės inkvizicijos darbų, o jam iš dešinės ir kairės buvo įsitaisę lengvabūdiškas ką tik iš hipodromo atkakęs spėjikas ir budrusis klajūnas, aplipęs kelionių bei mūšių dulkėmis ir suteptas nenuplaunamos gėdos purvu – bet iš jo tvirtos ir ištikimos širdies jokia vilionė ar grėsmė, joks pavojus ar pažeminimas niekad nepajėgs išdildyti atvaizdo tokio goslaus žavesio, kokiu įkvėptasis Lafajeto pieštukas padabino dar neišaušusiems amžiams.

Geriau čia, pačioje pradžioje, pažymėkime[126], kad iškreiptas transcendentalizmas, į kurį misteris S. Dedalas (Div. Scep.), kaip, atrodo, patvirtina jo teiginiai, buvo gana stipriai linkęs, plėtojasi visiškai priešinga kryptimi negu tradiciniai moksliniai metodai. Mokslas, tai būtina nuolat kartoti, nagrinėja apčiuopiamus reiškinius. Mokslo žmogui, kaip ir žmogui iš gatvės, tenka susidurti su aiškiais faktais, kurių negalima ignoruoti, ir kaip įmanu geriau juos paaiškinti. Gali kilti, to negalima paneigti, tam tikrų klausimų, į kuriuos mokslas negali atsakyti – kaip, tarkime, pirmoji problema, pateikta svarstyti misterio L. Blumo (Skelb. Ag.), – išankstinio lyties nustatymo klausimas. Ar mes turime pritarti Empedoklo iš Trinakrijos požiūriui, jog vyriškos lyties gimimą lemia dešinioji kiaušidė (pomenstruaciniu periodu, kitų tyrinėtojų tvirtinimu) ar atrankos faktoriai šiuo atveju yra iki galo neįvertinti spermatozoidai arba nemaspermai, o gal, kaip linkę manyti daugelis embriologų, tarkime, Culpepper, Spallanzani, Blumenbach, Lusk, Hertwig, Leopold ir Valenti, tai sąlygoja abu veiksniai. Šitai būtų tolygu bendradarbiavimui nemaspermo *nisus formativus*[127] ir sėkmingai parinktos pasyvaus elemento pozicijos, *succubitus felix*[128] sąveikai (vienas iš gamtos labiausiai mėgstamų mechanizmų). Kita problema, iškelta to paties tyrinėtojo, yra ne mažiau svarbi: kūdikių mirtingumas. Ji mus domina todėl, kad, kaip jis tinkamai pastebi, mes

visi esame pagimdyti tuo pačiu būdu, bet mirštame skirtingais būdais. Misteris M. Maligenas (Hyg. et Eug. Doc.) kaltina sanitarines sąlygas, kurioms esant piliečiai užterštais plaučiais gauna adenoidus, suserga plaučių ligomis ir panašiai, įkvėpdami dulkėse slypinčias bakterijas. Tie faktoriai, jo teigimu, ir pasibjaurėtinas mūsų gatvių vaizdas – šlykštūs reklaminiai plakatai, religiniai visų tikėjimų tarnai, suluošinti kareiviai ir jūreiviai, save demonstruojantys skorbutininkai vežikai, kybanti negyvų gyvulių skerdiena, paranojiški viengungiai bei neapvaisintos duenjos – štai kur, jo žodžiais tariant, visokio rasės išsigimimo priežastis. Jis pranašauja, kad kalipedija[129] greitai bus visuotinai priimta, ir visos geriausios gyvenimo ypatybės, išties vertinga muzika, tinkama literatūra, lengvoji filosofija, pamokantys paveikslai, gipsinės klasikinių statulų, kaip antai Veneros ir Apolono, reprodukcijos, meniškos spalvotos rubuilių kūdikių fotografijos, visi šie smulkūs dėmesio įrodymai įgalins moteris, kurios yra ypatingoj padėty, praleisti tuos tarpinius mėnesius kuo maloniau. Misteris Dž. Krotersas (Disc. Bacc.) kai kurias iš tokių mirčių priskiria anomalioms traumoms, kai moterys priverstos dirbti sunkius darbus cechuose, ir santuokinei rykštei namuose, bet daug daugiau aukų randasi dėl saugumo, privataus arba viešo, nepaisymo, kurio kulminacija – neseniai gimusių kūdikių pametimas, kriminaliniai abortai arba žiaurus vaikžudystės nusikaltimas. Nors pastarosios priežasties (kalbame apie nepaisymą) jokiu būdu negalima paneigti, bet jo minėtas atvejis, kai medicinos seserys pamiršo suskaičiuoti kempines pilvaplėvės ertmėje, yra pernelyg retas, kad būtų norma. Iš tiesų pradėjus nagrinėti šį klausimą, kyla nuostaba, kad šitokia daugybė nėštumų ir gimdymų vis dėlto gerai praeina ir baigiasi, turint omeny visas aplinkybes ir nepaisant mūsų žmogiškų ydų, kurios taip dažnai kliudo gamtai įvykdyti savo tikslą. Misteris V. Linčas (Bacc. Arith.) išsakė įžvalgią mintį, kad abu veiksniai, gimimų skaičius ir mirtingumas, taip pat kaip ir kiti evoliucijos reiškiniai, potvynio ar atoslūgio dinamika, mėnulio fazės, kraujo temperatūra, ligos apskritai, pagaliau viskas beribėje gamtos dirbtuvėje, nuo vienos iš tolimųjų saulių užgesimo iki vienos iš nesuskaičiuojamų gėlių, puošiančių mūsų visuomeninus parkus pražydimo, yra pajungta skaitmeniniam lig šiolei neišaiškintam dėsniui. Vis dėlto šis paprastas tiesus klausimas, kodėl normalus sveikų tėvų vaikas, iš pažiūros sveikas ir tinkamai

prižiūrimas, vėliau dėl nesuprantamos priežasties miršta ankstyvoje vaikystėje (nors kiti vaikai iš tos pačios santuokos lieka gyvi), išties, poeto žodžiais tariant, glumina mus. Gamta, galime būti tikri, turi savo pagrįstas ir nenuginčijamas priežastis viskam, ką daro, ir, labai galimas dalykas, tokias mirtis lemia tam tikras išankstinis dėsnis, kuriuo remiantis organizmai, pažeisti ligą sukeliančių bakterijų (šiuolaikinis mokslas galutinai įrodė, kad tiktai plazminė substancija gali būti pavadinta nemirtinga), turi polinkį išnykti kuo ankstesnėje stadijoje; tokia tvarka, nors ir užgaunanti kai kuriuos mūsų jausmus (ypačiai motiniškus), vis dėlto yra, kaip kai kurie tyrinėtojai mano, mūsų rasei, kaip visumai, palanki, nes šitaip laiduojama, kad išliks geriausiai prisitaikiusieji. Misterio S. Dedalo (Div. Scep.) pastaba (o gal tai reikėtų vadinti įsikišimu?), kad visaėdės būtybės, galinčios kramtyti, praryti, virškinti ir su idealiai plutokratišku šaltakraujiškumu išleisti per savo įprastą kanalą tokius įvairius maisto produktus, kaip antai vėžiu sergančios moterys, išvargintos gimdymo, nutukę laisvų profesijų džentelmenai, jau nekalbant apie sergančius geltlige politikus ir mažakraujystės kamuojamas vienuoles, galbūt palengvintų virškinimą, vartodamos nekaltą patiekalą iš svyrinėjančios uodegytės, užvis geriau atskleidžia, ir tai labai nemalonia dvasia, tendenciją, apie kurią buvo užsiminta anksčiau. Žiniai tų, kurie nėra taip artimai susipažinę su municipalinės skerdyklos smulkmenomis kaip šis liguisto proto estetas ir embriono stadijos filosofas, kuris, nežiūrint išdidaus mokslinio pasipūtimo, vargu ar atskiria rūgštį nuo šarmo, turėtų būti pranešta, jog mūsų žemesnės klasės licencijuotų smuklininkų beverte šnekta svyrinėjanti uodegytė reiškia neseniai iš savo motinos užgimusio veršiuko valgomą mėsą, iš kurios paruoštas maistas. Paskutiniame viešame ginče su misteriu L. Blumu (Skelb. Ag.), įvykusiame Nacionalinių gimdymo namų 29, 30 ir 31 Holis gatvė, susirinkimų salėje – kaip visuotinai žinoma, šios įstaigos įžvalgus ir protingas vadovas yra dr. A. Hornas (Ak. Lic. KKGKAN[130]) – pastarasis, liudytojų teigimu, konstatavo, kad, jeigu moteris vieną kartą įsileido katiną į maišą (estetinė aliuzija, kaip galima spėti į vieną iš labiausiai komplikuotų ir nuostabiausių gamtos procesų, seksualinės sueities aktą), ji turi jį ir išleisti, suteikti jam gyvenimą, jo žodžiais tariant, kad išgelbėtų savąjį. Rizikuodama savuoju, pasigirdo įstabus jo pašneko-

vo atkirtis, nė kiek ne mažiau efektyvus dėl nuosaikaus ir pamatuoto tono, kuriuo tai buvo ištarta.

Tuo metu gydytojo meistriškumo[131] ir kantrybės dėka accouchement[132] pavyko sėkmingai. Tai buvo sunkios, labai sunkios akimirkos jiems abiem, ir pacientei, ir daktarui. Visa, ką geba chirurgijos menas, buvo padaryta, o narsioji moteris jiems vyriškai padėjo. Ji nugalėjo. Ji atliko didį žygį, ir dabar buvo labai labai laiminga. Tos, kurios mirė, kurios išėjo anksčiau, taip pat džiaugiasi, kai žvelgia iš aukštybių ir šypsosi, regėdamos šį jaudinantį vaizdą. Pagarbiai pažvelkit į ją, sėdinčią pusiau gulomis, akyse – motiniška šviesa, tas ilgesingas troškimas paliest kūdikio pirštelius (kaip miela tai regėti), pražydusi ankstyvu naujosios motinystės žydėjimu, ji iškvepia begarsę padėkos maldą. Tam, kurs viršuje, Visuotiniam Sutuoktiniui. O mylinčioms akims išvydus savo vaikelį, ji tegeidžia dar vienos palaimos – kad jos brangusis Dodis būtų šalia ir pasidalytų džiaugsmu, ir ji paduotų jam į rankas šią Dievo molio kruopelę, jų teisėtų glamonių vaisių. Jis dabar jau senstelėjęs (mes galim tai šnibžtelėti vieni kitiems) ir šiek tiek gunktelėjęs, bet sukantis metų karuselei šis doras Alsterio banko Gryno Koledžo filialo buhalterio pavaduotojas įgijo didaus kilnumo. O Dodi, numylėtini senų dienų ir ištikimas gyvenimo drauge dabar, jau niekuomet nesugrįš tas tolimas metas, paskendęs rožių žieduos! Linguodama senu įpročiu gražią galvelę, ji prisimena tąsias dienas. Dieve, koks jis gražus dabar, žvelgiant pro metų rūką. Ir jai prieš akis išnyra jų vaikai, susibūrę prie lovos kraštų, jos ir jo: Čarlis, Marija, Alisa, Frederikas Albertas (jei būtų gyvas), Meimi, Badži (Viktorija Frensis), Tomas, Violeta Konstansa Luiza, mielas mažasis Bobsis (pavadintas taip mūsų garsiojo Pietų Afrikos karo herojaus, lordo Bobsio[133] iš Voterfordo ir Kandaharo garbei), o dabar – ir šisai paskutinis jų sąjungos laidas, gryniausias Pjurfoi, koks tik yra buvęs, su tikra Pjurfoi nosimi. Jaunasis turtas bus pakrikštytas Mortimeriu Edvardu, įtakingojo trečio misterio Pjurfoi pusbrolio, dirbančio Valstybės iždo mokesčių kontoroje Dublino pilyje, garbei. Štai šitaip ir eina laikas – bet tėvas Kronas šįkart buvo maloningas. Ne, lai joks atodūsis nedrasko tosios krūtinės, brangioji švelnioji Maina. O Dodi, kai vakaro varpai tau suskambės (teatsitolina toji diena!), iškratyki pelenus iš savo pypkės, tos visko regėjusios pypkės iš šilojaus šaknies, tavo tebemėgstamos, ir

užpūski lempą, prie kurios skaitai Šventąją Knygą, nes alyva irgi jau nusekus, tad ramia širdimi gulki lovon, pailsėk. Jis žino ir pašauks, kai ateis Jo paskirtas laikas. Tu taip pat atlikai didį žygį ir šauniai įvykdei vyro pareigą. Leiskit paspausti jums ranką, pone! Puiku, dorasis, ištikimasis tarne!

Esama nuodėmių[134] arba (vadinkime jas taip, kaip vadina pasaulis) blogų prisiminimų, kuriuos žmogus slepia tamsiausiose širdies kertėse, tačiau jie ten tarpsta ir laukia. Žmogus kentėdamas gali stengtis, kad prisiminimai apie juos išblėstų, nuduoti, kad to nėra, ir beveik įtikinti save, kad šito nebuvo arba bent jau – kad viskas buvo kitaip. Tačiau atsitiktinis žodis netikėtai vėl juos grąžins, ir rasis jie, kad stotų akistaton su juo – visokiausiomis aplinkybėmis, regėjime ar sapne, ar tuo metu, kai būgnelis ir arfa guodžia jo jausmus, arba šaltoje sidabrinėje vakaro ramybėje, ar šventėje vidurnaktį, kai jis jau bus prisiragavęs vyno. Ne tam, kad užgautų, tasai regėjimas apgaubs, tartum žmogų, į kurį nukreiptas šio įniršis, ne dėl keršto, kad išplėštų jį iš gyvenimo, ne, – tik, apsisiautęs apgailėtinais praeities rūbais, nebylus, tolimas, priekaištingas.

Nepažįstamasis vis dar stebėjo[135], kaip veide priešais jį pamažu nyksta dirbtinė ramybė, primesta, kaip atrodė, įpročio arba kelių apgalvotų trinkų, išgirdus tokius karčius žodžius, kad juos ištarusį buvo galima apkaltinti liguistu potraukiu a flair[136] prie gyvenimo šiurkštybių. Stebėtojo atmintyje atgyja vaizdas, sužadintas, kaip galėtų pasirodyti tokio natūralaus ir paprasto žodžio, tarytum tos dienos iš tiesų ten buvo (kaip kai kurie mano), su visais atitinkamais malonumais. Pakirptos vejos plotas vieną švelnų gegužės vakarą, atmintin gerai įsirėžusi alyvų giraitė Raundtaune, raudonai violetinių ir baltų, kvapnios negausios to žaidimo žiūrovės, išties labai dėmesingai stebinčios rutulius – kaip jie palengva rieda veja tolyn arba susiduria ir sustoja, vienas prie kito, staiga gyvai krūptelėję. O štai tenai, netoli anos pilkos urnos, kur kartkartėm plūsteli vanduo ir mąsliai drėkina žemę, ar esi matęs kitą kvapnią seseriją – Flui, Eti, Taini, ir jų kiek tamsesnę draugę[137], nė pats nežinau, kas taip patraukė regint jos povyzą tuomet – Madona su vyšniomis – ausyse nuostabi jų pora, pabrėžianti kitatautišką odos šilumą, taip žaviai kontrastuojančią su vėsiomis žėrinčiomis uogomis. Ketverių ar penkerių berniūkštis[138] pusvilnoniais balti-

niais (vaismedžių žydėjimo metas, bet tuojau pat ir draugų džiaugsmo šūksniai prie mielo namų židinio, kai rutuliai bus surinkti ir sukrauti į dėžę) stovi ant urnos, supamas rūpestingų mergaitiškų rankų ratelio. Jis mažumą suraukia antakius, visai kaip tas jaunuolis dabar, gal net per daug džiuginamas nujaučiamo pavojaus, bet protarpiais būtinai žvilgteli ten, kur motina stebi jį džiugiu žvilgsniu su vos juntamu priekaišto ir nutolimo šešėliu (alles Vergängliche[139]) iš piazzetta[140] greta aptverto gėlyno.

Pasižymėk tai ateičiai[141] ir atmink. Galas ateina netikėtai. Ženk į šį gimimo priebutį, kur susirinkę atsidėjusieji studijoms, ir įsidėmėk jų veidus. Jokio, kaip atrodo, čia nėra skubotumo ir ūmumo. Veikiau globėjiška tyla, atitinkanti jų poziciją šiame name, budrus piemenų ir angelų budėjimas prie ėdžių Judėjos Betliejuje senais laikais. Bet kaip prieš plykstelint žaibui susikaupę audros debesys, apsunkę nuo vyraujančios drėgmės pertekliaus, išbrinkusiais tumulais išsipūtę, surakina žemę ir dangų viename beribiame snauduly, kabėdami virš perdžiūvusių laukų, mieguistų jaučių ir amaruotų krūmų bei žolynų, kol akimirksniu žybsnis perskels juos pusiau ir kartu su griaustinio dundesiu prapliups staigi liūtis – taip ir ne kitaip įvyko permaina, smarki ir ūmi, vos buvo tartas Žodis.

Pas Berką[142]! – pašoka milordas Stivenas surikdamas, ir visa banda – nuo galvos iki uodegos – peštukas, dabita, sukčius, šundaktaris, punktualusis Blumas – jam įkandin visi griebdami – kas galvos apdangalą, kas uosinę lazdelę, kas ispanišką durklą, kas Panamos skrybėlę ir kardo makštis, kas Zermanto alpenštoką – ir taip toliau. Smarkios jaunuomenės grietinėlė – čia kilmingas kiekvienas studentas. Slaugė Kalen, staiga užklupta prieškambary, negali jų sulaikyt – nei besišypsantis chirurgas, kuris leidžiasi laiptais žemyn su žinia, kad placenta atskirta, visas svaras, nebent miligramo trūksta. Sek, sukomanduojama jam. Durys! Atidarytos? Cha! Visi triukšmingai išvirsta, opa – lenkčių minutėlei, visi žvaliai žengia. Berko užeiga – Denzil ir Holis gatvių kampas – jų galutinis tikslas. Diksonas nuseka svaidydamasis aštriais žodžiais, bet išdundena keiksmą – ir jis – ir eina pirmyn. Blumas lieka su slauge, sumanęs perduoti gerą žodį motinai ir kūdikiui ten, viršuje. Geras maistas ir ramybė – geriausi daktarai. Ar ji nelabai pasikeitusi? Rūpestingas budėjimas Horno namuose čia įrašęs savo istoriją blukiu

blyškumu. Visi jau išėję. Pasitelkęs įgimtų sąmojį, jis šnabžteli į ausį išeidamas: Madam, o kada jus gandras aplankys?

Oras lauke prisodrintas lietaus drėgmės, dangiškosios gyvenimo esencijos, spindinčios ant Dublino grindinio po ryškiažvaigždžiu coelum[143]. Dieviškas oras, Visų Tėvo oras, mirgantis, visa persmelkęs, minkštas oras. Įkvėpk jį giliai. Dievas regi, Teodorai Pjurfoi, didį darbą atlikai, nieko nepagadinęs! Prisiekiu, esi įstabiausias gimdytojas, be jokių išimčių, visoje šitoje besilygstančioje, visa apimančioje, kuo margiausioje kronikoje. Nuostabu! Joje glūdėjo Dievo parengta ir Dievo įgyvendinta galimybė, kurią tu apvaisinai kukliu vyrišku darbu. Būk jai ištikimas! Tarnauk! Triūski toliau, darbuokis kaip ištikimiausias šuo, ir velniop išsimokslinimą su visais maltusiečiais[144]. Esi visų jų tėveliai, Teodorai. Ar linksti po savo našta, spaudžiamas mėsininko sąskaitų namuose ir aukso liejinių (ne tavo!) banko buhalterijoj? Aukštyn galvą! Kiekvienam naujai gimusiam nupjausi savo homerį[145] brandžių kviečių. Žiūrėk, tavo garbanos permirkusios[146]. Ar nepavydi Derbiui Dalmenui ir jo Džoanai?[147] Veidmainis paukštelis tauškalius ir kiemo šuva traiškanotom akim – štai visi jų palikuonys. Fe, sakau tau! Jis mulas, padvėsęs pilvakojis moliuskas, jėgos išsekusios, be ištvermės, nevertas nė sulūžusio kroicerio. Kopuliacija be populiacijos! Ne, sakau aš! Teisingiau šitai[148] vadinti Erodo kūdikių žudynėm. Daržovės iš tiesų, ir bergždžias bendras gyvenimas! Maitink ją bifšteksais, raudonais, žaliais, kraujingais! Ji lyg visų negandų pandemonijus iš senovės, padidėjusių glandų, kiaulytės, anginos, nuospaudų ant kojų pirštų, šienligės, pragulų, kerpligės, išsipūtusių kepenų, gūžio, karpų, irzlumo priepuolių, tulžies akmenų, kojų šalimo, išsiplėtusių venų šaltinis. Galas laidotuvių giesmėms ir elegijoms, jeremiadoms ir visokiai įsisenėjusiai gedulingai muzikai. Tų dvidešimties metų, negailėk jų. Nepatyrei to, ką patiria daugelis kitų, kurie nori, trokšta, laukia ir niekad nepadaro. Tu juk išvydai savo Ameriką[149], savo gyvenimo tikslą, ir puolęs užgulei kaip užjūrio bizonas. Kaip kalba Zaratustra? Deine Kub Trübsal melkest Du. Nun Trinkst Du die süsse Milch des Euters[150]. Matai! Štai jis liejasi tau per kraštus. Gerk, žmogau, – pilnas tešmuo! Motinos pienas, Pjurfoi, pienas žmonių giminės[151], ir pienas žvaigždžių, besiskleidžiančių pumpurų viršum galvos, žėrinčių aukso šviesa lengvoje lietaus migloje, pieno punšas, kokį tie lėbautojai mauks

girdykloj, beprotystės pienas, medaus pienas iš Kanaano žemės. Tavo karvės spenys buvo stangrus ar ne? Taip, bet jos pienas – šiltas, saldus ir tukinantis. Ne kokios nevalos, bet tirštas riebus bonnyclader[152]. Pas ją, senas patriarche! Imk spenį! Per deam Partulam et Pertundam nunc est bibendum![153]

Visi išgertuvėsna op[154], stipriaparankiai, rėkaliodami leidžiasi gatve žemyn. Bonafides[155]. Kur mgojui praita nak? Timotį Apdaužytą Kaušą[156]. Kaip sens prietelius. Gal kas čia skėtį ar guminius turi? Kur tas Henrio Njuvilo kaulų pjūklas ir skudurinis? Atsipšau, škur ma žnot. Valio, Diksai! Trauk prie kaspinų. O kur Kumštis? Viskas tvarkoj. Jėz, pažiūrėk į tą užsipylusį dvasniką, traukia iš gimimo namų. Benedicat vos omnipotens Deus, Pater et Filius[157]. Ketvertuką, misteri. Denzil gatvės vyrukai[158]. Velnias, katu nusprogtum. Bėk iš čia. Jo tikrai, Izaok, grūsk juos nuo tos suknistos scenos. Jūsumum, mielas pone? Nesikišam ne į savo reikalą. O Lū – gauna krūvą pliusų – ot vyras. Visi toki štoj kompanioj. En avant mes enfants![159] Mitriai – numeris vienas – už ginklų! Berko! Ir jie nuėjo penkis parasangus[160]. Sleiterio raitieji pėstininkai – kur tas sumautas autrius? Pastoriau Styvai, atskalūnų credo! Ne, ne. Maligenai! Tenai laivagaly! Stumkis pirmyn. Stebėkit laikrodį. Išgrūdimo metas. Mali! Kas tau užė? Ma mére m'a mariée[161]. Britų palaimos![162] Ratamplan[163] Digidi Boum Boum. Tegul Eisas paima. Kad būtų išspausdinta ir įrišta Druidrumo leidykloj[164] dviejų gudrių moteriškių. Veršiuko odos viršeliai, myžaladono žalios spalvos. Paskutinė meninių atspalvių mada. Gražiausia iš knygų, kurios pasirodė Airijoje mano laikais. Silentium![165] Spurtas. Ėmesio. Tikslas – artimiausia girdykla ir jos gėrimų sandėlio aneksija. Marš! Tram, tram, tram – vyrukams (lygiuot!) džiūsta gerklės. Butelis, bifšteksas, biznis, biblija, buldogai, burlaiviai, bordelis, bažnyčia[166]. Arba aukštai ant ešafoto[167]. Butelis ir bifšteksas pamina bibliją. Jei dėl Airijosavo brangios. Paminsim tuos paminėjus. Kadjuos griausmas! Žengte marš tos trenktos karvuomenės žingsniu. Mes krentam. Bažnyčiai bosą, o ne butelį. Stok! Dreifuok. Ragis[168]. Grumtynės. Nespirk į autą. Au, mano tapsės! Tau trauma? Bais apstulbęs atsiprašau!

Klausimas toks. Kas čia statys? Išdidus prakeikto nieko savininkas. Skelbiu bankrot. Išsileidęs lig sagos. Mani nėri soldi[169]. Nenukrito nė raudonuko šią savaitę. Ką tau? Tam Übermenschui – mūsų tėvų mi-

daus. To pties. Penkis numerio vienas. Imbierinio kordialo. Mirsiu negaliu – tuo vežikai gydosi. Stimuliuoja – kalorijos. Prisuka savo tiksių. Staiga sustojo[170] – visiems laikams, kai senis. Man – absento, šku? Caramba! Paimk egnogo su prerijų austre[171]. Rodo?[172] Mano laikrodis užstatytas. Be dešimt. Baisiai skolingas. Nėr už ką. Turėjo krūtinės traumą, ką, Diksai? Supranmas daiktas. Kamani įgylia ka buv įstais nusnaust sav kampuke soda. Pakasė netoli Materio. Užvožė. Žinai jo doną? Tep, be jokių, a žinau. Vos pro dures. Pamatytum ją su dizabilji. Nusiima – garbė. Meilutėžavutė. Ne tos jūsų kaulėtos karvės. Nuleisk žaliuzi, mylimasis. Du „Ordilono". Ir čia. Žiū, slidoka. Jeigu parvirsi, nesitikėk, kad atsikelsi. Penki, septyni, devyni. Fain! Pora juodų kaip anglis pakučių – priima, be bajerio. Vedasi mane prie sofos, o ten dar ankeris romo. Nepamatęs nepatikėsi. Tavo alkanos akys ir alebleistrinis[173] kaklas – pavergei mano širdį, o lipnuma kokia. Sere? Ar bulvė pdeda nuo reumato? Grynas išmislas, jau tleiskit už pasakymą. Tik hoi polloi[174]. Pijau, katu visiškas palvonas. Na kaip, dak? Grįžote iš Sterbliandijos? Jūsų kūniškumas išminčiuoja okei? Kaiplaikos skvo ir jų bambyzai? Kokia moteriškė dar apsivaikavo? Rankas aukštyn! Slaptažodis. O, čia plaukas. Mūsų – blyškioji mirtis ir rausvas giminas. Svei! Įsispjauk į akį, bose. Artisto pranešimas[175]. Nukrebždinta nuo Meredito. Jėzusinis uždegiminis poliblusis jėzuitas. Mano tetulė rašo Tė Kinčui[176]. Blogiablogis Stivenas išvedė iš kelio gerageri Malachį.

Volio! Gaudyk kamuolį, jaunikli. Siųsk ratu. Štai, Džokai šaunus Hailentmenai[177], tavo miežinis su kiaušiniu. Tegu tavo kaminas ilgai rūksta ir kopūstpuodis verda! Aš statau. Merci. Už mūsų sveikatą. Kaip tai? Nuošalė. Nesutepk mano naujutėlaičių sėdimųjų. O tu tenai pamėtėk mums pipirų. Čiupk. Kmynų, kad neneštų vynu[178]. Kerti? Tylos kvyksniai. Kiekvienas vyrukas pas savo mortą. Venus Pandemos[179]. Les petites fammes[180]. Drąsi begėdė iš Malingero. Pasakyk jai – aš klausinėjau apie ją. Apkabino švelniai Sarą[181]. Kelyje į Malehaidą. Aš? Jeigu ta, kuri suvedžiojo mane, būtų pasakius nors vardą[182]. Ko nori už devynpensį? Machree, Macruiskeen[183]. Nepadori Mol šoka džigą ant čiužinio. Ir visi išvien. *Ex!*[184]

Lauki, šeimnyke? Kuo aiškiausiai. Galvą guldau. Panašu – suglumęs, matydamas, kad jokių blizgančių nenubyrėjo. Gaudai mintį? Jis turi skambančių ad lib[185]. Katik patsai žiū pasy gal kokie trys i sakė viskas

jon. Ėjom tiesiai čia, nes pakvietei, supranti? Iš tavęs priklauso, bičiuk. Trauk turtą. Du šilingus ir puspensį. Išmokai išsisukinėt iš tų tenai – francų sukčių? Čia neiškiši už gryną pinigą – nykaip. Sita vaiks bais liūdna. Tas gudriausias negras meškis mūsų krašte. Dėsma – tisybi, Jujgi. Mes esam nė gyrti. Mes nasam toki gyrti. O rezervuar, musjū. Ašjū.

Taip, tkrai. Ką pasakyt? Toj spykyzi[186]. Užsipylęs. A šuphantu ju, šere. Bentamas – dvi dienas blaiblai. Nesiurb nieko tik bordo vyną. Eik sau! Užmesk akį – nu. Velnią, kad mane perkūnas. Ir buvo pas kirpėją[187], tikrai. Per daug apsinešęs, kad kalbėtų. Su kažkokiu gelžkelio tipu. Ko tau taip trenkia? Opera, kuri jam patiktų? „Kastilijos rožė“. Tokia liga. Policija! Biškį H_2O nualpusiam ponui. Pažiūrėk į Bentamo gėles. Dangau, jis tuoj užbaubs! Ta mergaitė šviesiaplaukė, mano mergaitė šviesiaplaukė. O, liaukis! Užvožkit jam per murziną kakarinę. Statė už nugalėtoją, kol nurodžiau jam garantuotą. Velnias tik capt už guogės Stivenui Hendui – kad patarė man tą nuvarytą arklėką. Uždrožė varlei telegramvaikiui – dėl žinios – didelis basas Basas viso sandėlio. Kyštelėk jam keturpensį ir kaip Grehemas[188]. Kumelė geros formos – karšta, tvarkelė. Ginėja – nelabajam. Pasakyk – priskiedė tas. Tiesa kaip evangelijoj. Krypsta į kriminalą? Manau, kad taip? Aiškus daiktas. Atsidurs cypiacypėj, jei tiktai pareigūnsnapis suuos. Medenas stato už Mediną, tikras medinas[189]. O, geisme, mūsų paguoda ir mūsų stiprybe. Nusiplaunu. Ar reikia eit? Pas mamytę. Palauk. Pridenkit mano gėdos dėmes kas nors. Viskas pražuvę, jei jis mane pamatys. Keliaukinamolio, mūsų Bentamai. Orivar, mon vjo[190]. Tinne pamiršk raktažolių pačiai. Psipažink. Nu kas tau žrodė tą kumliuką? Bičas bičui. Nuo dūšios. Ir Senio Pimpalo, jos vyro. Atvirai, Leo seni. Pdėk man, ant garbės žodžio. Raguotasis griebtų, jeigu aš ne. Ot didelis baisiai šventas vienuolis. Dėko tu man ne sakai? Niu ašskau, jeigu tai nie joškių išmyslas dėl jų vaikų pasiekimų, niu, tai mnęs laukia mišia mišina[191]. Ir vardan pimpio, mūsų viešpaties, Amen.

Tu siūlai? Styvi, vaiki, nu čia tu tikras lobis. Ar yra dar to suknisto svaigalo? Ar neleis didžiai šauniausias statytojas tokiam vienam pavaišintam, kuris gyvena aukščiausio laipsnio neturte ir jaučia tokį dideliausiai grandiozišką troškulį, pabaigti šitą tokią didelių išlaidų pareikalavusią puotą? Duok atsikvėpt. Šeimininke, šeimininke, ar dar turi gero vyno smuklėj? Uhū, žmogau, mažytėlį lašą paskonėt. Papils-

tyk ir sugrįžk. Gerai, Bonifacai! Absento visiems. Nos omnes biberimus viridum toxicum diabolus capiat posteriora nostra[192]. Metas uždaryti, ponai. Ką? Vynbrozijos frantui Blumui. Matau žinai, ką kalbi? Blu? Kuris reklamą kiša? Fotopanelės tėtytis, ot puikumėlis! Lošk iš mažų sumų, pardneri. Čiuožk. Bonsoir la compagnie[193]. Ir nuo priešo sifilio žabangų. O kur tas patinas su kinkadrebiu? Nusiplovė? Davė į kojas. I grei tegu tik ein sav keliais. Šachas ir matas. O karalius prieš bokštą. Gerieji krikščionys, patėkit srast kur šiąnakt priglaust savo karūnuotą galvą jaunuoliui, kurio pokšto raktą pamė 2 raugas. Kriki, aš, rodos, prisisiurbiau. Kad pragaro šunys mane surytų, jeigu tai nebuvo geriausias ir smūgiausias longbrekas[194]. Hem, padėjėjau, porą sausainių šitam vaikui. Ir saltainiukų su prendžiu – ką nėra! Ir nė ksnelio šiūrio? Trenk sifilį pragaran, o su juo ir tuos kitus licencijuotus šnapsus. Laikas. Kurie klajoja po pasaulį. Visų sveikatą. A la vôtre![195]

Tievuliau, kas porkūnais ans bičas su makintošu? Dastis Roudzas[196]. Užmesk akį – bent apsirėdęs. Jau labai! Ką jis ten turi? Jubiliejinį avinėlį[197]. Bovrilą[198], o Jėz. Nu ir nusirito. A matot – kojnės skylėtos? Apskuręs paliegėlis iš Ričmondo?[199] Žalia! Pamanė, kad turi švino peny. Apsimestinė liga. Bartlis Duonos Kąsnis, vadinom jį. Anas, sere, kažkada buvo pasiturintis pilietis. Vyras žlugęs ir pražuvęs, mergą netikšą suradęs. Užmetė kilpą, tikrai. Štai tau beviltiška meilė. Kulniuoja Makintošas iš nuošalaus kanjono. Maktelėk ir duok kitam. Žiūrėk į laiką. Zeks – farai. Pardon? Ar matei jį šiandien dailotuvėse? Užvertė kanopas tavo draugužis? Viešpasigailė! Vagšai picanninies![200] Nekalbėk man to, Poldi, baik! Balą kruvinašarom prikriuok, kai mūs draug Padnį išnešė jodam maiše? Iš fisų jotaočių mana Patas bufo pats geriausias. Niekad nesutikau tokio, kiek gyvas. Tiens, tiens[201], bet liūdna, jo, garbės žodis, taip. Ai baik, apsukóm į kalną vienas prie devynių. Su varomomis ašimis yra padidinto galingumo. Statykit du prie vieno Jenacis[202] duos jam į kaulus – be prošvaisč. Japoškės? Stačiu kampu – kaip ugnis, inyah![203] Paskandino, rodė specialiai. Tuo blogiau jam, jis sako, o ne kokiem ruskiam. Laikas baigėsi. Jau visos vienuolika. Dingstam iš čia. Pirmyn, prisisiurbę klišiai. Banakt. Banakt. Te Alachas, Vienintelis Didysis, tavo sielą šią naktį stipriausiai saugo.

Dėmesio! Mes nasam taip gyrti. Sakyk: šešios žąsys su šešiais žąsyčiais. Žežiais šašyčiais. Atsargiai, ereliai, čia bičas vemia. Blogai

skrandinėj srity. Ūūk. Banakt. Mona, mano ištikima meile. Ūūk. Mona, meile mana. Ūk.

Klausykit! Užčiaupkit savo karakines. Flaap! Flaap! Švyti. Štai jisai kyla. Brigada! Akeist kursą. Kryptis – Maunt gatvė. Nurėšim! Pflaap! Paimk! Tu neini? Bėgt, klupt, lenktyniaut. Pflaaap!

Linčai! Ei? Švartukis pas mane. Į Denzil skersgatvį – pro čia! Ten persėskit į Viešnamio. Mes dviese, tarė ji[204], bordelių susirasim, kur abejotinoji Meri. Žinoma, aš bet kada. *Laeta buntur in cubilibus suis*[205]. Ar tu tuoj? Šnibžtelk man – kas pošimts visų suodinų velnių, tas tipas juodais skarmalais?[206] Tš! Nusidėjo šviesai, ir kaip tik dabar ši diena priartėjo, kuomet jis ateis ugnimi teisti pasaulio. Dundun! *Ut impleren- tur scriptuarae*[207]. Užtraukim baladę. Ir tarė daktaras Dikas savo draugui daktarui Deiviui. Kristikliau[208], kas tas geltonas kaip tryda evangelistas Merjen hole? Elijas ateina, apiplautas Avinėlio krauju. Eime visi vynasiurbiai, džinaspirgiai, godžiasrėbtuviai padarai! Eime visi šunkeliais nuėję buliasprandžiai, vabalakakčiai, kiauliažandžiai, žirniasmegeniai, žebenkščiaakiai įraudę sukčiai, aliarmininkai ir kraštutinumų bagažai![209] Eime tu, trigubas niekšiškumo ekstrakte! Tai aš, Aleksandras Dž. Kristus Daujis, kuris ištraukė į šlovės šviesą didesnę pusę šitos planetos, nuo Frisko Byčo iki Vladivostoko. Dievas – tai jums ne subinių rodymas už grašgalį. Skelbiu jums, kad jis sąžiningas ir nuostabus biznio pasiūlymas. Jis dargi didžiausias daiktas, ir nepamirškit to. Šaukit, išgelbėjimas – karalius Jėzus. Tau teks labai anksti keltis, nusidėjėli tu, jei nori apmaut Visagalį Dievą. Pliaukšt! Kur ten. Užpakalinėj kišenėj jis turi mikstūros nuo kosulio[210] su punšu tau, drauguži. Tik pabandyk jos.

(ĮĖJIMAS IŠ MEBOT GATVĖS į naktinį miestą, prieš kurį ant neišgrįstos žemės tįso tramvajų atšakų tinklas su bėgių skeletu, raudonomis bei žaliomis klaidžiojančiomis ugnelėmis[1] *ir pavojaus signalais. Eilės suodinų namų su prasižiojusiomis durimis. Retos lempos su blankiomis vaivorykštinėmis šviesų vėduoklėmis. Sustoję aplink stovinčią Rabajačio ledo gondolą, kivirčijasi sunykę vyrai ir moterys. Jie čiumpa vaflius, tarp kurių įsprausti raudono ir vario spal-*

vos sniego gabalėliai. Čiulpdami pamažu išsisklaido. Vaikai. Gondolos skiauterė lyg gulbės, aukštai pakelta, skrodžia tamsą, švytėdama baltai ir mėlynai švyturio papėdėje. Švilptelėjimai kviečia ir atsako.)

KVIETIMAI: Palauk, pupuliuk, pabūsim kartu.

ATSAKYMAI: Už arklidės.

(Kurčnebylys idiotas išsprogusiomis akimis, smėlėta beforme burna, praeina mėšlungiškai krūpčiodamas, kratomas švento Vito šokio. Jį įkalina vaikiškų rankų grandinė.)

VAIKAI: Kairiaranki![2] Saliut.

IDIOTAS: *(Pakelia paralyžiuotą kairę ranką ir marmaliuoja.)* Ghahiut!

VAIKAI: Kur didžioji lempa?

IDIOTAS: *(Spjaudydamasis.)* Ghaghagauštai.

(Jie paleidžia jį. Jis mėšlungiškai krūpčiodamas nueina. Liliputė moteris supasi ant pakabintos tarp turėklų virvės skaičiuodama. Kažkokia figūra, sudribusi priešais šiukšlių dėžę, prisidengusi ranka bei skrybėle, sujuda, sunkiai atsidūsta, suniurna grikščiodama dantimis ir vėl užknarkia. Neūžauga ant laiptelio, pasirausęs tarp visokio šlamšto, pritūpia, dėdamasis ant peties maišą su skudurais ir kaulais. Senė, stovinti šalia su rūkstančia žibaline lempa grūda paskutinį butelį į jo maišo ryklę. Jis pakelia savo grobį, kreivai užsismaukia kepurę su snapeliu ir tylėdamas išslubuoja. Senė, siūbuodama lempą, grįžta atgal į savo migį. Kreivakojis vaikas, pritūpęs su popieriniu kamuoliuku ant virvutės, staigiai trūkčiodamas šliaužia paskui ją, sugriebia už sijono, kariasi aukštyn. Girtas juodadarbis smarkiai siūbuodamas abiem rankomis sugriebia rūsio aikštelės turėklą. Prie kampo šmėkšo du aukšti naktiniai patruliai su gobtuvuotais apsiaustais, rankos ant lazdadėklių. Dūžta lėkštė, klykia moteris, rauda vaikas. Vyro keiksmai sugriaudžia, nudunda, nutyla. Klaidžioja siluetai, tykina, landžioja iš tirštai gyvenamų būstų. Kambaryje, apšviestame įstatytos į butelį žvakės, šliundra šukuoja pleiskanas iš skrofulioze sergančio vaiko plaukų. Sisi Kefri balsas, vis dar jaunas, spigiai uždainuoja iš skersgatvio.)

SISI KEFRI:

Daviau aš ją Moli,
Nes ji gi linksmuolė,
Tą anties koją,
Tą anties koją.

(Eilinis Karas ir eilinis Komptonas, pasipūtę, tvirtai suspaudę po pažastimis lazdeles, žygiuoja netvirtu žingsniu, staigiai pasisuka ir drauge skambiai superdžia lūpomis. Iš skersgatvio pasigirsta vyrų juokas. Jiems piktai atsikerta užkimusi barninga boba.)

BARNINGA BOBA: Kad jus giltinė, subinės plaukuoti. Sveikatos tai mergai iš Kaveno.

SISI KEFRI: Man – daugiau sėkmės. Kavenas, Kathilas ir Beltarbetas[3]. *(Ji dainuoja.)*

Daviau aš Nelei
Susikišt į pilvelį
Tą anties koją,
Tą anties koją.

(Eilinis Karas su eiliniu Komptonu atsisuka ir atsikirtinėja – jų kiteliai lempos šviesoj ryškūs kaip kraujas, juodose kepurių įdubose – šviesios vario spalvos trumpai nukirptos makaulės. Stivenas Dedalas ir Linčas pereina per minią netoli raudonmundurių.)

EILINIS KOMPTONAS: *(Iššauna priekin pirštą.)* Kelią klebonui.

EILINIS KARAS: *(Pasisuka ir šaukia.)* Ejei, klebone!

SISI KEFRI: *(Jos balsas staiga suskamba aštriau.)*

Jis – jos dabar!
Ir tekiša kur nori –
Tą anties koją.

(Stivenas, mosikuodamas uosine lazdele kairėje rankoje, su džiaugsmu gieda introit[4] iš velykinių giesmių. Linčas su žokėjaus kepure, užsmaukta ant kaktos, seka iš paskos, jo veidą iškreipęs nepritarimo vypsnis.)

STIVENAS: Vidi aquam egredientem de templo a leteno dextro. Alleluia[5].

(Iš tarpdurio išlenda senyvos sąvadautojos aplaužytos alkanos iltys.)

SĄVADAUTOJA: *(Jos balsas kimiai šnabžda.)* Pss! Ateik čia – ką tau pasakysiu. Viduj turiu dar nepradurtą. Pss!

STIVENAS: *(Altius aliquantulum.)* Et omnes ad quos pervenit aqua ista.[6]

SĄVADAUTOJA: *(Paleidžia čiurkšlę nuodų jiems įkandin.)* Trejybės gydpalaikiai. Falopijaus vamzdis[7]. Kelnėse tik pimpis – ir nė penso.

(Edi Bordmen, šnarpštelėdama, susikūprinusi šalia Bertos Sapl, persibraukia šaliu nosį.)

EDI BORDMEN: *(Bardamasi.)* Ir ji sako: aš tave mačiau Feitful aikštėj su tavo garbintoju, tuo geležinkelio tepėju, o jau skrybėlės fasonas – „šok pas mane į lovą!" Nejaugi, klausiu. Kam kalbėt, o kam tylėt, sakau. Niekad nesi mačiusi manęs susidėjusios su vedusiu škotu, sakau. Šitaip aš jai. Ir dar šnipinėja. Užsispyrusi kaip asilas. O pati vaikšto iš karto su dviem – su Kilbraidu, tuo mašinistu, ir su Olifentu, grandiniu.

STIVENAS: *(Triumphaliter.)* Salvi facti i sunt[8].

(Jis mosikuoja uosialazde, perskeldamas lempos atvaizdą, išblaškydamas šviesą po visą pasaulį. Rausvo plauko su baltais lopais spanielis vogčiomis sėlina paskui jį urgzdamas. Linčas spyriu nuveja jį šalin.)

LINČAS: Ir ką?

STIVENAS: *(Atsisuka.)* O tai, kad gestas – ne muzika, ne kvapas – būtų universali kalba, kalbų dovana, daranti regimą ne pasaulietinę prasmę, bet pirmąją entelechiją, struktūrinį ritmą.

LINČAS: Pornosofinė filoteologija. Metafizika Meklenburgo gatvėj!

STIVENAS: Turime užsispyrėlės jodomą Šekspyrą ir žmonos ujamą Sokratą. Net ir visų protingiausią stagirietį sutramdė, pažabojo ir išjodinėjo kokotė.

LINČAS: Tai va!

STIVENAS: Šiaip ar taip, kas nori pamatyti du gestus, vaizduojančius kepalą ir ąsotį? Šitas judesys vaizduoja kepalą duonos ir vyno ąsotį Omaro kūryboj. Palaikyk lazdelę.

LINČAS: Velniai rautų tavo geltoną lazdą. Kur mes einam?

STIVENAS: Ištvirkęs linkse[9], pas la belle dame sans merci[10], Džordžiną Džonson, ad deam qui la etificat juventutam meam[11].

(Stivenas įbruka uosinę lazdelę ir lėtai kelia rankas prieš save, atlošdamas galvą atgal, kol abi rankos išsitiesia visu ilgiu, delnais žemyn, viena po kita, pirštai truputį praskėsti, kairioji aukščiau.)

LINČAS: Tai kuri tas duonos ąsotis? Nors ko čia klaust. Ar taip, ar va – kaip muitinė. Parodyk. Še, imk savo ramentą ir eime.

(Jie eina toliau. Tomis Kefris priropoja prie dujinio žibinto, apkabina jį, trūkčiodamas sliuogia aukštyn. Nuo viršutinės atšakos nuslysta žemyn. Stulpą apkabina Džekis Kefris, irgi norėdamas sliuogti. Į žibintą atsiremia juodadarbis. Dvyniai sprunka tamson. Juodadarbis siūbuodamas prispaudžia rodomąjį pirštą prie vienos šnervės, o iš kitos

paleidžia ilgą skystą snarglių čiurkšlę. Užsidėjęs ant peties žibintą, jis nusvirduliuoja per minią tolyn su savo švysčiojančiu fakelu.

Pamažu nuo upės slenka miglos gyvatės. Iš kanalizacijos vamzdžių, plyšių, pamazgų duobių, atmatų krūvų aplinkui kyla pradvisę garai. Pietuose plyksteli gaisas, už jūron atsuktų upės žiočių. Juodadarbis svirduliuodamas perskrodžia minią ir pasuka tramvajaus atšakos link. Kitoje pusėje, po geležinkelio tiltu, pasirodo Blumas, įraudęs, uždusęs, grūdąs į šoninę kišenę duoną ir šokoladą. Gileno kirpyklos lange priešais jį išdygsta mozaikinis narsiojo Melsono atvaizdas. Įgaubtas veidrodis šone parodo jam meilėspaliktą laimėsapleistą liūdnianiūrį Buluhumą. Orus Gledstounas ramiai žiūri į jį – į Blumą tokį, koks jis yra. Jis eina tolyn, sukrėstas rūstaus Velingtono žvilgsnio, bet išgaubtame veidrodyje vaiposi nesukrėstos geraširdiškos paršiuko akys ir riebiaglotniai Linksmapoldžio, riksidiksi doldžio, skruostažandžiai.

Prie Antonijo Rabajočio durų Blumas stabteli, suplukęs po ryškiu iškiestu žibintu. Dingsta. Po minutėlės vėl pasirodo ir nuskuba toliau.)

BLUMAS: Žuvis su bulvėmis. Netiks. Ak!

(Jis pranyksta po Olhauzeno, prekiautojo kiauliena, nuleidžiama durų užuolaida. Po kelių minutėlių iš po jos išnyra pūškuojantis Poldis, alsuojantis Blukumas. Abiejose rankose laiko nešulį, vienoje – dar šilta kiaulės koja, kitoje – šalta avies risnė, apibarstyta grūstais pipirais. Stovi gaudydamas orą. Paskui palinksta į šoną, prispaudžia nešulį prie šonkaulių ir sudejuoja.)

BLUMAS: Diegia šoną. Ko taip bėgau?

(Jis atsargiai įkvepia ir iš lėto nueina žibintais nusėtos atšakos link. Vėl tvyksteli gaisas.)

BLUMAS: Kas tai? Švyturio signalas? Prožektorius.

(Stovi prie Kormako užeigos stebėdamas.)

BLUMAS: Aurora borealis[12] ar plieno liejykla? A, gaisrininkai, žinoma. Pietinėj pusėj, šiaip ar taip. Didelė liepsna. O gal jo namas. Begars Buš. Mes saugūs. *(Džiaugsmingai niūniuoja.)* Londonas dega, Londonas dega! Visas ugny, ugny! *(Pastebi juodadarbį, svirduliuojantį per minią anoje Tolbeto gatvės pusėje.)* Prasilenksiu su juo. Bėgte. Greitai. Geriau kirsiu čia. *(Šoka per gatvę. Benamiai berniūkščiai šaukia.)*

BENAMIAI BERNIŪKŠČIAI: Atsargiai, misteri! *(Du dviratininkai su siūbuojančiais uždegtais popieriniais žibintais plaukia pro jį, užkliudo, džeržga skambučiai.)*

SKAMBUČIAI: Nelėkneleknelėk.

BLUMAS: *(Sustoja įsitempęs, nudiegtas skausmo.)* Oi. *(Apsidairo, staiga metasi pirmyn. Pro tirštėjantį rūką į jį sunkiai rieda drakoniškas smėlio barstytuvas, važiuoja vis perspėdamas, didžiulis raudonas priekinis žibintas mirkčioja, ant laido šnypščia kontaktinis ritinėlis. Mašinistas koja spaudžia gongą.)*

GONGAS: Bong Bong Bliam Bėk Dėk Buka Blu.

(Kaip pašėlę cypia stabdžiai. Blumas, pakėlęs ranką su balta policininko pirštine, sustingusiomis kojomis klupinėdamas neria nuo bėgių. Mašinistas, užsigulęs, priplotanosis, ant vairo, burnoja riedėdamas pro šalį, apsuptas grandinių ir svirčių.)

MAŠINISTAS: Ei, prišiktkelni, kokius čia triukus[13] išdarinėji?

(Blumas įmantriai šokteli prie šaligatvio krašto ir vėl sustoja. Nešulį laikančia ranka nusibraukia nuo skruosto smulkų gabalėlį purvo.)

BLUMAS: Niekaip nepraeisi. Vos nesutraiškė – bet dieglys praėjo. Reikia vėl imtis Sendou pratimų. Atsispaudimų. Ir apsidraust nuo nelaimingo atsitikimo gatvėj. Toje Apvaizdos. *(Apsičiupinėja kelnių kišenę.)* Vargšės mamos panacėja. Kulnas gali lengvai įstrigti tarp bėgių, o batraištis – įsipainioti tarp krumplių. Sykį juodosios Marės[14] ratas nulupo man batą ties Lenardo kampu. Trečias kartas nemeluoja. Triukas su batu. Įžūlus vairuotojas. Reikėjo jį apskųsti. Nuo įtampos pasidaro nervingi. Galbūt čia tas pats, kuris man užstojo tą amazonę šįryt. Tas pats grožio tipas. Bet vis tiek – jis greitas. Sustingo kojos. Juokais ištarta tiesa. Tasai bjaurus spazmas Ledo skersgatvy. Suvalgiau ką nors nuodingo. Laimės simbolis. Kodėl? Tikriausiai sugedusi mėsa. Žvėries pėdsakas[15]. *(Užmerkia sekundėlei akis.)* Truputį sukas galva. Mėnesinis priepuolis ar kas kita paveikė. Proto užtemimas. Koks nuovargis. Man jau per daug. Oi! *(Grėsminga figūra stovi sukryžiavusi kojas ir atsirėmus į O'Berno krautuvės sieną, veidas nepažįstamas, paženklintas tamsaus gyvsidabrio[16]. Iš po plačiakraščio sombrero figūra įdėmiai stebi jį piktu žvilgsniu.)*

BLUMAS: Bueñas noches, senjorita Blanca, que calle es esta?[17]

FIGŪRA: *(Abejingai kilsteli rodančią ranką.)* Slaptažodis. Sraid Mabbot[18].

BLUMAS: Chacha. Merci. Esperanto. Slan leath[19]. *(Murma.)* Gėlų lygos šnipas, atsiųstas ano ugnies rijiko[20].

(Jis žingsniuoja toliau. Skudurininkas su maišu ant pečių užtveria jam kelią. Jis žengia kairėn – ir skudurininkas kairėn.)

BLUMAS: Atleiskit. *(Jis pasisuka, praeina šonu, žengia į šalį, praslysta pro skudurininką ir eina toliau.)*

BLUMAS: Laikykis dešinės, dešinės, dešinės. Stepsaide Turizmo klubas pastatė kelrodį, o kas gi parūpino tą visuomeninį patogumą? Aš, kuris išklydau iš kelio ir parašiau į „Irish Cyclist" straipsnelį „Stepsaido glūdumoj". Laikykis, laikykis, laikykis dešinės. Skudurai ir kaulai pusiaunaktį. Tikriausiai skylė, kur superka vogtus. Kur pirmiausia eina žmogžudžiai. Nusiplaut šio pasaulio nuodėmės.

(Džekas Kefris, vejamas Tomio Kefrio, visu smarkumu trenkiasi į Blumą.)

BLUMAS: O!

(Sukrėstas, tirtančiomis šlaunimis sustoja. Tomis su Džekiu pranyksta – štai, štai. Blumas apčiupinėja nešuliuotomis rankomis laikrodį, kišenėlę laikrodžiui, piniginę, nuodėmės saldybes, bulvęmuilą.)

BLUMAS: Saugokis kišenvagių. Sena vagių gudrybė. Susiduria. Ir grybšt už piniginės.

(Uostinėdamas prisiartina medžioklinis šuo, nosis įbesta į žemę. Sudribęs siluetas nusičiaudo. Pasirodo pakumpęs barzdotas žmogus, apsirengęs ilgu Siono vyresniųjų kaftanu ir užsidėjęs dulsvą jermulką su purpuriniais kutais. Akiniai raginiais rėmais laikosi ant nosies galo. Išdžiūvusiame veide matyti geltoni nuodų palikti dryželiai.)

RUDOLFAS: Ir vėl šiandien iššvaisčiau puskronę. Aš tau sakiau – niekad neprasidėk su girtu gojum[21]. Taigi. Taip nepririnksi pinigų.

BLUMAS *(Slepia kiaulės koją ir avies risnę už nugaros ir nusiminęs pajunta prisiliečiant šiltos ir šaltos kojikės mėsą.)* Ja, ich weiss, papachi[22].

RUDOLFAS: Ką darai tokioj vietoj? Ar neturi sielos? *(Silpnais grobuonies nagais liečia tylų Blumo veidą.)* Ar tu ne mano sūnus Leopoldas, anūkas Leopoldo? Ar tu ne mano brangus sūnus Leopoldas, kuris paliko savo tėvo namus, savo protėvių Abraomo ir Jokūbo dievą?

BLUMAS: *(Atsargiai.)* Manau, kad taip, tėve. Mozentalis. Viskas, kas iš jo liko.

RUDOLFAS: *(Griežtai.)* Sykį tave parnešė namo girtą kaip pėdą – o tu išleidęs nemažus pinigus. Kaip vadini tuos bėgiojančius vaikinus?

BLUMAS: *(Siaurapetis, apsivilkęs dailų jaunuolišką mėlynos spalvos kostiumą ir liemenę baltais atlapais, ruda Alpių skrybėlė, gryno sidabro Voterbario laikrodis su dviguba „Alberto" grandinėle ir prisegtu fabriko ženklu; viena pusė padengta džiūstančiu purvu.)* Krosininkas, tėve. Tik tą vieną kartą.

RUDOLFAS: Kartą! Purvas – nuo galvos iki kojų. Įsipjovęs ranką. Stabligė. Jie padarys tau kaput, Leopoldleben. Saugokis tų vyrukų.

BLUMAS: *(Netvirtai.)* Jie įkalbėjo mane bėgti trumpą nuotolį. Buvo purvas. Aš paslydau.

RUDOLFAS: *(Su panieka.)* Goim nachez[23]. Puikus reginys tavo vargšei motinai.

BLUMAS: Mama!

ELEN BLUM: *(Paraukta su užrištais kaspinėliais naminė kepuraitė lyg pantomimos artistės, krinolinas ir turniūras, tarsi našlės Tvenki, palaidinukė pūstomis rankovėmis susegama nugaroje, pilkos kumštinės pirštinės ir sagė su kamėja, plaukai supinti ir uždengti blizgančiu tinkliuku; ji pasirodo virš laiptų aikštelės turėklų, rankoje laiko nuožulniai pakreiptą žvakidę ir išsigandusi veriamai surinka.)* O šventas Atpirkėjau, ką jie padarė su juo! Mano uostomoji druska! *(Kilsteli aukštyn sijono kraštą ir iškrato savo nublukusio dryžuoto apatinio sijonėlio kišenę. Iškrinta buteliukas, Agnus Dei medalikėlis, sudžiūvusi bulvė ir celiulioidinė lėlė.)* Švenčiausia Marijos širdie, kur tu iš viso buvai, iš viso?

(Blumas, neaiškiai murmėdamas, akis nuleidęs žemyn, pradeda kaišioti paketus į savo prigrūstas kišenes, bet greitai liaujasi ir kažką suveblena.)

BALSAS: *(Aštriai.)* Poldi!

BLUMAS: Kas? *(Trūkteli galvą ir nevikriai prisidengia saugodamasis smūgio.)* Tavo paslaugoms.

(Jis pažvelgia aukštyn. Datulių palmių miražo fone priešais jį stovi graži moteris turkiškais drabužiais. Iškilios formos užpildžiusios jos ryškiai raudonos spalvos kelnes ir auksu išsiuvinėtą žaketą. Moteris susijuosusi plačiu geltonu kamarabandu. Balta čadra violetu naktį dengia jos veidą, nepridengtos tik didelės tamsios akys ir juodi kaip varno plaukai.)

BLUMAS: Moli!

MERION: Kąli? Nuo šios dienos – ponia Merion, mano brangusis, kai su manim kalbi. *(Kandžiai.)* Ar vargšas vyriukas sušalo kojytes taip ilgai laukdamas?

BLUMAS: *(Perkelia svorį nuo vienos kojos ant kitos.)* Ne, ne, visai ne, nė kiek.

(Jis kvėpuoja giliai, susijaudinęs, gaudydamas orą, klausia, vilias, štai kiaulės kojos jos vakarienei, dalykai jai pasakyti, pasiteisinimai, troškimai – apžavėtas. Ant jos kaktos blizga moneta. Ant kojų pirštų – brangakmeniais papuošti žiedai. Kulkšnis jungia plonytė grandinėlė. Šalia jos – kupranugaris, ant galvos puikuojasi aukštas turbanas, laukia. Šilkinės kopėčios su nesuskaičiuojamais skersiniais kyla iki besisupančio ant kupros balno. Jis trypčioja greta, pasturgalis trūkčioja. Ji smarkiai pliaukšteli jam per šlaunį, jos auksariešės pyniapyrankės tūžmažvangsi, kolioja jį mauriškai.)

MERION: Nebrakada! Femininum!

(Kupranugaris, pakėlęs priekinę koją, nuskina nuo medžio didelį mango vaisių ir pasiūlo jį savo šeimininkei, mirkčiodamas, laikydamas jį skeltoje kanopoje, paskui nulenkia galvą ir krenkšdamas, aukštyn išrietęs kaklą, klaupiasi ant kelių. Blumas susikūprina, atsiremia delnais į kelius – lyg žaisdamas „varlę“.)

BLUMAS: Galėčiau duoti jums... noriu pasakyti, kaip jūsų vadybininkas... ponia Merion... jeigu jūs...

MERION: Taigi pastebėjai permainą? *(Jos rankos lėtai nuslenka žemyn papuoštu dailiais mažmožėliais siaurėjančiu korsažu. Akyse – rami draugiška pajuoka.)* O Poldi, Poldi, tu kaip sena lazda, įsmigusi į purvą. Tau reikia pamatyti gyvenimo. Pasidairyk po platų pasaulį.

BLUMAS: Kaip tik ruošiuosi grįžti to losjono iš balto vaško, apelsinžiedžių vandens. Krautuvę ketvirtadieniais uždaro anksti. Bet rytą – pirmiausia *(Jis plekšnoja sau per kišenes.)* Tas klajojantis inkstas. O!

(Jis parodo į pietus, paskui į rytus. Pakyla šviežio švaraus citrininio muilo gabaliukas, skleisdamas šviesą ir kvapą.)

MUILAS:

Bičiuliai mes su Blumu – du šaunuoliai.
Jis žemę blizgina, šveičiu aš dangų uoliai.

(Muiliasaulės diske pasirodo strazdanotas vaistininko Svynio veidas.)

SVYNIS: Prašom, trys ir pensas.

BLUMAS: Taip. Mano žmonai poniai Merion. Specialus receptas.

MERION: *(Atlaidžiai.)* Poldi!

BLUMAS: Taip, ponia?

MERION: Ti trema un poco il cuore?[24]

(Žiūrėdama iš aukšto ji pamažu nueina šalin, apkūni kaip permaitintas didžiagurklis karvelis, niūniuodama duetą iš „Don Žuano".)

BLUMAS: Ar tu tikra dėl *Voglio*? Kalbu apie tari...

(Jis seka iš paskos, sekamas uodžiančio terjero. Pagyvenusi sąvadautoja griebia jam už rankovės, blyksi ant smakro jos apgamo šeriai.)

SĄVADAUTOJA: Nepradurta – dešimt šilingų. Šviežumėlis, dar nečiupinėta. Penkiolika. Nieko ten nėra – tiktai jos senas tėvas, mirtinai girtas.

(Ji rodo. Savo tamsios slaptos lindynės angoje stovi lietaus aptaškyta Braidi Keli.)

BRAIDI: Heč gatvė. Ar turi noro?

(Cyptelėdama ji suplasnoja savo šikšnosparnišku šaliu ir pradeda bėgti. Tvirtas stačiokas ją vejasi sunkiabačiais šuoliais. Jis suklumpa ant laiptų, atgauna pusiausvyrą, neria į tamsumą. Girdėti tylus juokas su cypčiojimais, tilsta.)

SĄVADAUTOJA: *(Jos vilkiškos akys blizga.)* Šitas jau gavo savo. Tuose prašmatniuose namuose negausi nekaltos. Dešimt šilingų. Tik nesilaužyk visą vakarą, kol koks tipas civiliniais drabužiais mus suuos. O ta iš šešiasdešimt septinto – kalė.

(Geidulingai šnairuodama atšlubčioja Gerti Makdauel. Koketiškai žvilgčiodama ištraukia iš už nugaros ir droviai rodo savo sukruvintą drabužėlį.)

GERTI: Aš tau viską, ką geriausio pasauly, – o tu. *(Murma.)* Tu tai padarei. Nekenčiu tavęs.

BLUMAS: Aš? Kada? Tu sapnuoji. Pirmąkart tave matau.

SĄVADAUTOJA: Palik tą džentelmeną ramybėj, apgavike. Rašei džentelmenui apgaulingus laiškus. Valkiojais po gatves ir užkabinėjai. Geriau tave motina būtų pririšus prie lovos virbų, išvanojus kaip reikiant diržu, tokią ištvirkėlę.

GERTI: *(Blumui.)* Kai pamatei visas mano apatinio stalčiaus paslap-

tis. *(Grabinėja jo rankovę šliurpčiodama.)* Šlykštus vedęs vyras! Myliu tave už tai, kad man taip padarei.

(Susikūprinusi nuslenka šalin. Ant grindinio stovi misis Bryn, apsirengusi vyrišku bebriuko paltu su apdribusiomis didelėmis kišenėmis, jos suktos akys plačiai atmerktos, ji iššiepusi savo žolėdiškus triušiškus dantis.)

MISIS BRYN: Misteris...

BLUMAS: *(Oriai kosteli.)* Madam, kai mes paskutinį kartą turėjom garbę laišku, datuotu šešiolikta šio mė...

MISIS BRYN: Misteri Blumai! Jūs čia, šitame nuodėmių lizde! Štai jus ir pagavau! Nenaudėlis!

BLUMAS: *(Paskubomis.)* Nereikia taip garsiai mano pavardės. Ką jūs pagalvojot? Neišduokit manęs. Sienos turi ausis. Kaip gyvuojate? Šimtas metų. Puikiai atrodot. Absoliučiai nepriekaištingai. Oras – kaip tik pagal metų laiką. Juoda laužia šilumą. Pro čia man tiesiau į namus. Įdomus kvartalas. Gelbstim puolusias moteris, Magdalenos prieglauda. Aš esu sekretorius...

MISIS BRYN: *(Pakelia aukštyn pirštą.)* Nereikia man tokių pramanų! Pažįstu kai ką, kam tai nepatiks. O, tik palauk, sutiksiu aš Moli! *(Klastingai.)* Daryk išvadas tuoj pat, o jei ne – vargas tau!

BLUMAS: *(Žvalgosi atgal.)* Ji dažnai sakydavo, kad norėtų aplankyti. Apeiti landynes. Matote, egzotika. Jei turėtų pinigų, laikytų tarnus negrus su livrėjomis. Otelo – juodasis gyvulys. Judžinas Stretonas. Net tarškučiai ir komikas per „Livermoro krikščionis“[25]. Broliai Bouhiai. Verčia iš koto.

(Iššoka Tomas ir Semas Bouhiai, spalvoti juočkiai, baltais šiurkščios burinės medžiagos kostiumais, ryškiai raudonomis kojinėmis, iškrakmolytomis ankštomis standžiomis sambo stiliaus apykaklėmis ir dideliais skaisčiai raudonais astrais butonjerėse. Abu pasikabinę po bandžą. Blyškesnės smulkesnės jų negroidiškos rankos žvangina džingtdžangt stygas. Blykčiodami baltomis kafriškomis akimis ir iltimis, jie taukši pridusę sunkiomis klumpėmis, džingina, dainuoja – surėmę nugaras, bato nosis – kulnas, kulnas – bato nosis – riebiai čepsičepsėdami negriškomis lūpomis.)

TOMAS IR SEMAS:

Kažkas yra name su Dina
Kažkas yra name – žinau,

Kažkas yra name su Dina,
Ir ima seną bandžą jau.

(Jie nusiplėšia juodas kaukes nuo savo naivių kūdikiškų veidų; paskui prunkšdami, kikendami, trimituodami, džangindami jie sliūku sliaku tekšt paplekšt keikvoko žingsniu iššoka už kulisų.)

BLUMAS: *(Su rūgščia meilinga šypsena.)* Gal kiek laisviau galėtume, jei jūs linkusi? Ar nenorėtumėt, kad jus apkabinčiau – gal tik sekundės dalį?

MISIS BRYN: *(Džiaugsmingai.)* O, kokie niekai! Pažiūrėtum į save!

BLUMAS: Dėl senos draugystės. Aš tik turėjau omeny dorai keturiese, tokį vedusiųjų suėjimą, su mūsų sutuoktiniais. Žinote – visada jaučiau jums prielankumą. *(Nusiminęs.)* Tai aš tau pasiunčiau laiškelį Valentino dieną, brangiajai gazelei.

MISIS BRYN: Alisa pagarbinta, na bet ir atrodai – kaip cirke! Numirt galima. *(Smalsiai tiesia ranką.)* Ką ten slepi už nugaros? Pasakyk, būk geras.

BLUMAS: *(Sugriebia laisva ranka jai už riešo.)* Tai buvo Džosi Pauel, gražiausia Dublino debiutantė. Kaip bėga laikas! O ar jūs grįždama praeitin, retrospektyviai žvelgiant, prisimenat aną tolimą Kalėdų naktį, Džordžinos Simpson įkurtuves ir kaip žaidėm Irvingą Bišopą[26] – ieškojome užrištomis akimis segtuko ir skaitėm mintis? Atspėkite – kas šioj tabakinėj?

MISIS BRYN: Buvai tikras to vakaro liūtas, deklamavai su tokiu komišku rimtumu. Puikiai susidorojai su vaidmeniu. Visuomet buvai mėgstamas moterų.

BLUMAS: *(Damų gerbėjas, apsirengęs smokingu su blizgančiais šilkiniais atlapais, įsisegęs į butonjerę melsvą masonų ženklelį; juoda peteliškė ir perlamutrinės rankogalių sąsagos, rankoje – pakreiptas briaunotas šampano stiklas.)* Ponios ir ponai, siūlau tostą už Airiją, tėvynę ir grožį.

MISIS BRYN: Mielos negrįžtamai praėjusios dienos. Meilės sena saldi daina.

BLUMAS: *(Reikšmingai pritildydamas balsą.)* prisipažįstu – aš arbatinukas iš smalsumo, taip noriu sužinoti, ar vieno žmogaus vienas daiktas dabar – arbatinukas.

MISIS BRYN: *(Energingai.)* Baisiausiai arbatinukas! Londonas –

tai arbatinukas, ir aš tiesiog arbatinukas – visa. *(Trinasi klubais į jį.)* Paskui dar buvo žaidimai – spėjimai salone ir biskvitai nuo eglutės, mes atsisėdome ant otomanės prie laiptų. Po laumės šluota. Du – jau kompanija.

BLUMAS: *(Užsidėjęs purpurinę Napoleono kepurę su gintariniu pusmėnuliu, jo pirštai drauge su nykščiu lėtai slysta žemyn į jos minkštą drėgną mėsingą delną, ji švelniai jį atgniaužia.)* Dabar naktinių burtų valanda. Aš ištraukiau rakštį iš šito delno, pamažu, atsargiai. *(Švelniai, maudamas jai ant piršto žiedą su rubinu.)* Là ci darem la mano[27].

MISIS BRYN: *(Su vakarine vientisa suknele – melsvos mėnesienos spalvos, ant kaktos – papuošta blizgučiais silfidės diadema, jos šokių kortelė nukritusi šalia atlasinio mėnesienos mėlio batelio, ji švelniai sulenkia delną greitai kvėpuodama.)* Voglio e non. Bet tu ir karštas! Tiesiog plikina! Kairė ranka, arčiausiai prie širdies.

BLUMAS: Kai pasirinkai tą, su kuriuo dabar esi, visi sakė – gražuolė ir pabaisa. Niekad negalėsiu tau už tai atleisti. *(Prispaudžia prie kaktos sugniaužtą kumštį.)* Tik pagalvok, ką tai reiškia. Man tuomet buvai viskas. *(Kimiai.)* Moterie, tai mane žudo.

(Denis Brynas su baltu cilindru, nešinas Vizdemo Hylio reklaminėmis lentomis, kažką murmėdamas į dešinę ir į kairę, prašliurina pro juos, įsispyręs į kambarines šlepetes, išblukusią barzdą atkišęs į priekį. Mažasis Alfis Bergenas su vynų tūzo apdaru persekioja jį, seka jam iš paskos, pasiduodamas tai kairėn, tai dešinėn, dvilinkas iš juoko.)

ALFIS BERGENAS: *(Rodo tyčiodamasis į reklamines lentas.)* T. g. – tau galas.

MISIS BRYN: *(Blumui.)* O apačioj triukšmingai linksminosi. *(Vylingai žvilgteli į jį.)* Kodėl nepabučiavai tos vietos – kad greičiau pasveiktų. Juk norėjai.

BLUMAS: *(Sukrėstas.)* Geriausia Moli draugė? Kaip tu gali?

MISIS BRYN: *(Iškišusi minkštą liežuvį tarp lūpų siunčia jam meilų bučinį.)* Neišdegs. O ten – man dovanėlė?

BLUMAS: *(Atsainiai.)* Košeris. Užkanda vakarienei. Namai be konservuotos mėsos – tušti. Aš buvau „Lėjoj“. Misis Bendmen Palmer. Talentinga Šekspyro atlikėja. Deja, išmečiau programą. Gerą vietą čia žinau, kur galima nusipirkt kiaulės koją. Pačiupinėk.

(Pasirodo Ričis Guldingas, ant galvos segtukais prisegtos trys moteriškos skrybėlaitės, jis pasviręs į vieną pusę nuo juodo Koliso ir Vordo teisininko portfelio svorio, ant jo baltomis kalkėmis nupiešta kaukolė ir sukryžiuoti kaulai. Atidaro jį ir rodo – portfelis pilnas dešrelių, rūkytų silkių, Findono pikšų ir žirnelių dėžučių.)

RIČIS: Geriausia kokybė Dub.

(Plikis Patas, susirūpinęs vabaliukas, stovi ant šaligatvio krašto, lankstydamas servetėlę, pasirengęs patarnauti.)

PATAS: *(Prieina laikydamas pakreiptą lėkštę su lašančiu padažu.)* Bifšteksas ir kepenėlės. Butelis šviesaus. Chi chi chi. Laukiu, kol būsiu laukiamas.

RIČIS: Gerdieve. Ašnieka daneval giaupervisą...

(Panarinęs galvą atkakliai žygiuoja tolyn. Juodadarbis svirduliuodamas pro šalį, duria jam žėrinčiu šakių virbu.)

RIČIS: *(Surinka iš skausmo, ranka dengdamasis nugarą.)* Oi! Kepenys! Dega!

BLUMAS: *(Rodo į juodadarbį.)* Šnipas. Nekreipkit dėmesio. Nekenčiu kvailos minios. Aš čia ne linksmintis. Užgriuvę rimti nemalonumai.

MISIS BRYN: Kaip visada suka man galvą savo skiedalais.

BLUMAS: Noriu tau atskleist nedidelę paslaptį – kaip atsitiko, kad aš čia. Bet niekam nepasakok. Net Moli. Turiu kuo asmeniškiausią priežastį.

MISIS BRYN: *(Degdama iš nekantros.)* O, nė už ką pasauly.

BLUMAS: Gal pasivaikščiokim. Neprieštarausi?

MISIS BRYN: Ne.

(Sąvadautoja duoda niekieno nepastebėtą ženklą. Blumas su misis Bryn eina tolyn. Terjeras seka iš paskos, gailiai inkšdamas, vizgindamas uodegą.)

SĄVADAUTOJA: Žydo pašluostė!

BLUMAS: *(Sportiniu avižinių dribsnių spalvos kostiumu, atlape – vijoklinio sausmedžio šakelė, prašmatnūs tamsiai geltoni marškiniai, švento Andriaus kryžių vaizduojanti kaklajuostė iš vilnonio audinio, išmarginto smulkiais juodais ir baltais langeliais, balti getrai, ant peties – gelsvai rudas apsiaustas, rusvai raudoni batai, ant krūtinės – lauko žiūronai dėkle ir pilkas katiliukas.)* Ar pameni, labai seniai, prieš

daugel metų, tuoj po to, kai Milė – tuomet ją vadinom Merionete – buvo atjunkyta, mes visi nuvažiavome į Fejerihauso lenktynes?

MISIS BRYN: *(Su puošniu tamsiai mėlynu griežto kirpimo kostiumėliu, balta veliūrine skrybėlaite ir voro tinklo rašto vualiu.)* Lepardstauno.

BLUMAS: Taip, taip – Lepardstauno. Ir Moli laimėjo septynis šilingus – statė už trimetę, ją vadino Paslaptimi, o grįžom namo pro Foksroką penkiaviečiu sukiužusiu vežimu, tada tiesiog žydėjai ir nešiojai baltą veliūrinę skrybėlaitę, apjuostą kurmio kailiuku, misis Heiz ją tau patarė nusipirkti, nes kaina buvo nuleista iki devyniolikos vienuolika, gabalėlis vielos ir senas velveto skudurėlis, galiu su tavim lažintis iš ko tik nori – ji tai padarė tyčia...

MISIS BRYN: Aišku, tyčia, ta katė klastūnė! Nėr ką ir kalbėt! Puiki patarėja!

BLUMAS: Nes ji nė ketvirtadaliu neprilygo tai gražutei škotiškai skrybėlaitei be atbrailų su rojaus paukštelio sparneliu, aš ja taip žavėdavausi, kai ją užsidėdavai, tu su ja, atvirai pasakysiu, atrodei net per daug žavingai, nors ir buvo gaila, kad jį užmušė, tu žiaurus padare, tokį mažutėlį, su taško knygoje dydžio širdele.

MISIS BRYN: *(Spaudžia jam ranką, maivosi.)* Tokia išdykusi žiauri buvau.

BLUMAS: *(Tyliai, paslaptingai, greitindamas tempą.)* O Moli valgė sumuštinį su jautiena, prieskoniais apibarstytą, iš misis Džou Galaher pietų krepšio. Tiesą sakant, nors ji ir turėjo daug patarėjų bei gerbėjų, man niekad pernelyg nerūpėjo jos stilius. Ji buvo ...

MISIS BRYN: Per daug...

BLUMAS: Taip. Ir Moli juokėsi, nes mums važiuojant pro vieną kaimo sodybą Rodžersas ir Meget O'Reiliai ėmė mėgdžioti gaidį, o pro mus atviram dviračiam vežime pravažiavo Markas Tercijus Mozė, prekiautojas arbata, su savo dukra, ją vadino Šokėja Moze, ant jos kelių tupėjo pudelis su antsnukiu, ir tu paklausei manęs, gal aš kada esu girdėjęs, skaitęs ar susidūręs...

MISI BRYN: *(Nekantriai.)* Taip, taip, taip, taip, taip, taip, taip.

(Ištirpsta prie jo šono. Sekamas inkščiančio šuns, jis eina toliau, pragaro vartų[28] link. Perėjoje po arka stovi palinkusi į priekį moteris ir pražergusi kojas myža kaip karvė. Šalia užeigos uždarinėtomis

langinėmis šlaistūnų gauja klausosi pasakėlės, kurią paįvairindama gargždžiais juokeliais porina jų kežanosis vadeiva. Pora berankių, plumpsi imdamiesi, niurnėdami, galynėjasi luošių atbukėlių juokų kovoje.)

VADEIVA: *(Susirietęs, balsas nosinis, iškreiptas.)* O kai Kernsas nulipo nuo tų pastolių Byverio gatvėj, kaip manot, į ką jisai nupylė – ogi į tą porterio statinaitę, stovinčią ant drožlių ir laukiančią Derveno tinkuotojų.

ŠLAISTŪNAI: *(Žvengia įplyšusiais gomuriais.)* O Jazau!

(Jų dažais aptaškytos skrybėlės siūbuoja. Apsidrabstę klijais ir savo lūšnų kalkėmis, jie striksi, begalūniai, apie jį.)

BLUMAS: Irgi sutapimas. Jų manymu, tai juokinga. Bet kas, tik ne tai. Vidury baltos dienos. Mėgino prieiti. Laimė, nebuvo moterų.

ŠLAISTŪNAI: Jazau, čia geras. Glauberio druskos. O Jazau, į tų žmonių porterį.

(Blumas praeina. Pigios kekšės, po vieną, poromis, apsisukusios šaliais, susitaršiusios, šūkauja iš skersgatvių, tarpdurių, kampų.)

KEKŠĖS:

Ar toli eini, keistuoli?
Kaip tavo vidurinė koja?
Ar turi degtukų?
Ei, suk čionai, padarysiu tau kietą.

(Jis iriasi per šią kloaką apšviestos gatvės tolumoje link. Tarp išsipūtusių lango užuolaidų gramofonas laiko iškėlęs savo apdaužytą varinį straublį. Šešėlyje nelegalios užeigos šeimininkas ginčijasi su juodadarbiu ir dviem raudonmunduriais.)

JUODADARBIS: *(Raugėdamas.)* Kur tas prakeiktas namas?

NELEGALIOS UŽEIGOS ŠEIMININKAS: Perdono gatvėj. Porterio butelis – šilingas. Patikima moteriškė.

JUODADARBIS: *(Įsitvėręs į du raudonmundurius nusvirduliuoja su jais toliau.)* Pirmyn, Britų armija!

EILINIS KARAS: *(Jam už nugaros.)* Jis jau visai nusilesęs.

EILINIS KOMPTONAS: *(Juokiasi.)* Ką ir sakyti!

EILINIS KARAS: *(Juodadarbiui.)* Portobelo barakų valgykloj. Paklausi Karo. Tiesiog Karo.

JUODADARBIS: *(Šaukia.)* Mes esam Veksfordo. Vyrukai.

EILINIS KOMPTONAS: Klausyk! O kaip tau viršila?

EILINIS KARAS: Benetas? Jis mano draugas. Aš myliu senį Benetą.

JUODADARBIS: *(Šaukia.)* Bjaurias grandines.

Ir išvaduosim savo gimtą žemę.

(Jis nusvirduliuoja tolyn, nusitempdamas juos. Blumas suklaidintas sustoja. Prisiartina šuo, iškišęs liežuvį lekuoja.)

BLUMAS: Dabar gaudyk kaip laukines žąsis[29]. Ištvirkėlių namai. Vienas Dievas žino, kur jie pradingo. Girti vaikšto dvigubai greičiau. Tikra painiava. Toji scena Vestland gatvėj. Paskui įšokau į pirmą klasę su trečios bilietu. Ir nuvažiavau per toli. Traukinys su garvežiu gale. Galėjo mane nuvežti į Malehaidą arba į atsarginį kelią nakčiai, arba – susidurti. Dėl to, kad antrąkart išgėriau. Vienas – tai saikas. Kodėl aš jį seku? Vis dėlto jis padoriausias iš tos šutvės. Jeigu nebūčiau išgirdęs apie ponią Bjufoi Pjurfoi, nebūčiau nuėjęs ir sutikęs. Likimas. Praras tuos pinigus. Čia ne labdaros įstaiga. Geras bizniukas prekių nešiotojams, tiems su rylomis. Ko jums trūksta? Lengvai gavai – lengvai neteksi. Galėjau ir galvą prarasti, tas gongratbėgiatrolėjažybsisdžagernotas, jeigu ne proto aiškumas. Nors ne visada gelbsti. Jeigu tądien būčiau ėjęs pro Truloko langą dviem minutėm vėliau, mane būtų nušovę. Kūno nebuvimas. Net jeigu kulka pramuštų tik paltą, gaučiau draudimą už patirtą šoką, penkis šimtus svarų. Kas jis buvo? Puošeiva iš Kilder gatvės klubo. Dievas saugo savo žvėrelių saugotoją. *(Įsmeigęs žvilgsnį jis įdėmiai skaito pakeverzotą ant sienos užrašą „Drėgna svajonė“, prie jo nupieštas falas.)*

Keista! Moli štai nupiešė ant užšalusio vagono lango Kingstaune. O į ką tai panašu? *(Neskoningai pasipuošusios moterys lėlės stovi atsirėmusios apšviestuose tarpduriuose, žvelgia iš langų angų ir rūko raktažolių cigaretes. Gaižiasaldis žolės aromatas plaukia jo link tingiais apskritais apvalainais vainikais.)*

VAINIKAI: Saldžios saldybės. Nuodėmės saldybės.

BLUMAS: Šiek tiek įskaudo stuburą. Eiti toliau ar grįžti? O maistas? Suvalgysiu – pats sukiaulėsiu. Padariau nesąmonę. Išmečiau pinigus balon. Vienu ir aštuoniais pensais per daug. *(Retriveris prikiša šaltą seilėtą snukį prie jo delno ir vizgina uodegą.)* Keista, kaip juos traukia prie manęs. Net ir tas bestija šiandien. Geriau pirma užšnekinti. Jie kaip moterys – mėgsta recontres[30]. Dvokia kaip šeškas. Cha-

cun son gout[31]. Gal jis pasiutęs. Fido[32]. Neryžtingi judesiai. Geras šunelis! Gariouvenai! *(Vilkšunis apsiverčia ant nugaros, nepadoriai rangosi, tiesdamas prašančias letenas, iškišęs ilgą tamsų liežuvį.)* Jo aplinkos įtaka. Paduok, ir baigtas reikalas. Kad tik niekas. *(Tardamas padrąsinančius žodžius lyg brakonierius nerangiai nusėlina į tamsų pridususį kampą – seteris seka jam iš paskos. Blumas išvynioja vieną nešulį ir ketina mesti žemyn kiaulės koją, bet susilaiko ir paliečia avies risnę.)* Kaip už tris pensus, didelė. Kita vertus, laikau ją kairėj rankoj. Reikalauja daugiau pastangų. Kodėl? Mažesnė, nes rečiau naudojama. Ak, mesk jau. Du ir šeši.

(Su gailesčiu paleidžia iš rankų išvyniotą kiaulės koją ir avies risnę. Mastifas negrabiai išdrasko paketą ir ryja, urgzdamas iš gobšumo, traškindamas kaulus. Prieina du gobtuvuoti patruliui – naktinė sargyba – tylūs, budrūs. Tyliai kalbasi.)

NAKTINĖ SARGYBA: Blumas. Blumo. Blumui. Blumą. *(Kiekvienas uždeda ranką ant Blumo pečių.)*

PIRMAS PATRULIS: Sugavom nusikaltimo vietoj. Viešosios tvarkos pažeidimas.

BLUMAS: *(Mikčiodamas.)* Aš darau gera kitiems.

(Nuo dumblinos Lifi pakyla pulkas žuvėdrų ir audrapaukščių su Banberio pyragaičiais snapuose.)

ŽUVĖDROS: Kis kavė kankerio kyrakaitį.

BLUMAS: Žmogaus draugas. Prijaukintas gerumu. *(Jis rodo pirštu. Bobas Dorenas, pasviręs ant aukštos baro kėdės, ima linguoti virš ryjančio spanielio.)*

BOBAS DORENAS: Kudlius. Duok leteną dėdei. Duok leteną.

(Buldogas suurzgia, šeriai ant sprando pasišiaušia, tarp krūminių matyti kiaulės kojos gabalas, pro kuriuos drimba pasiutseilės. Bobas Dorenas be garso griūva į aptvertą aikštelę prieš pusrūsį.)

ANTRAS PATRULIS: Žiauraus elgesio su gyvuliais prevencija.

BLUMAS: *(Entuziastingai.)* Garbingas darbas! Ant Harolds Kros tilto iškoneveikiau tramvajaus vežiką, kuris blogai elgėsi su vargšu arkliu, apšašusiu nuo pakinktų. Už savo rūpestį sulaukiau prancūziškų keiksmų. Aišku, buvo šalta ir paskutinis tramvajus. Visi pasakojimai apie cirko gyvenimą yra didžiai demoralizuojantys.

(Senjoras Mafėjus, išblyškęs iš įsiūčio, liūtų tramdytojo kostiumu

su deimantinėmis segėmis ant krakmolytų marškinių, žengia pirmyn, laikydamas popierinį cirko lanką, susivijusį botagą ir revolverį – juo taiko į godžiai ryjantį dogą.)

SENJORAS MAFĖJUS: *(Su grėsminga šypsena.)* Ponios ir ponai, štai mano dresuotas kurtas. Tai aš sutramdžiau pasiutusį laukinį mustangą Ajaksą, naudodamas savo užpatentuotą prismaigstytą vinių balną mėsėdžiams. Rimbo kirtis po pilvu mazguotu botagu. Skrysčiai ir smaugianti virvė privers jūsų liūtą paklusti, kad ir koks jis būtų užsispyręs, net ir šį Leo ferox[33], Libijos žmogėdrą. Įkaitinta iki raudonumo dalba ir truputis specialaus tepalo, įtrinto į nudegintas vietas, sukūrė Fricą iš Amsterdamo, mąstančią hieną. *(Jis žiūri veriančiu žvilgsniu.)* Aš moku vieną indišką užkeikimą. Darau tai savo akių spindesiu ir šiais briliantais ant krūtinės. *(Su kerinčia šypsena.)* Pristatau jums madmuazelę Rubi, arenos pasididžiavimą.

PIRMAS PATRULIS: Pradedam. Pavardė ir adresas.

BLUMAS: Nepamenu dabar. A, taip! *(Nusiima savo aukštos kokybės skrybėlę, pasveikina juos.)* Daktaras Blumas, Leopoldas, dantų chirurgas. Be abejo, girdėjote apie pašą fon Blumą. Nesuskaičiuojami milijonai. Donnerwetter![34] Valdo pusę Austrijos. Egipto. Pusbrolis.

PIRMAS PATRULIS: Įrodymai.

(Iš už odinės Blumo skrybėlės juostelės iškrinta kortelė.)

BLUMAS: *(Raudonu fesu ir kadžio apsiaustu su plačia žalia juosta, prisisegęs netikrą Garbės Legiono ženklą, skubiai pakelia kortelę ir ištiesia jiems.)* Leiskite prisistatyti. Esu Jaunesniųjų armijos ir laivyno karininkų klubo narys. Mano patikėtiniai – ponai Džonas ir Henris Mentonai, Bečelor alėja 27.

PIRMAS PATRULIS: *(Skaito.)* Henris Flaueris. Be nuolatinės gyvenamosios vietos. Slapčiomis stebi ir užkabinėja.

ANTRAS PATRULIS: Alibi. Įspėju jus.

BLUMAS: *(Ištrauka iš savo kišenėlės ant krūtinės suglamžytą geltoną gėlę.)* Štai toji gėlė. Ją man padovanojo žmogus, kurio vardo nežinau. *(Įtikinėdamas.)* Juk žinote tą seną juoką apie Kastilijos rožę. Blumas. Pakeičiau pavardę. Viragas. *(Konfidencialiai pritildęs balsą.)* Suprantate, seržante, mes susižadėję. Čia įpainiota viena ponia. Meilės pinklės. *(Lengvai stumteli petim antrą patrulį.)* Po šimts pypkių! Taip jau mums, kavalieriams, būna laivyne. Uniforma čia kalta. *(Jis*

oriai pasisuka į pirmą patrulį.) Aišku, vis dėlto kartais sulauki savo Vaterlo. Užbėkit kokį vakarą – išgersim po stiklą seno burgundiškojo. *(Antram patruliui, linksmai.)* Pristatysiu jus, inspektoriau. Ji visada pasiruošus. Kaip avytė uodegyte vikst – ir viskas padaryta.

(Pasirodo tamsus, pažymėtas gyvsidabrio veidas, lydimas prisidengusios šydu figūros.)

TAMSUS GYVSIDABRIS: Jo ieško Pily. Jis buvo išvytas iš armijos.

MARTA: *(Tankus šydas, ant kaklo ryški raudona juosta, rankoje „Irish Times"[35] numeris, priekaištingu tonu, rodydama į Blumą.)* Henri! Leopoldai! Leopoldai! Lajoneli, prarastasai! Grąžink man gerą vardą.

PIRMAS PATRULIS: *(Rūsčiai.)* Einam į nuovadą.

BLUMAS: *(Išsigandęs užsideda skrybėlę, žengia atatupstas, paskui įsidrąsinęs ir pakėlęs sulenktą stačiu kampu dešinę ranką rodo turintį apsaugoti masonų ženklą.)* Ne, ne, gerbiamas mokytojau, tai kokotė. Klaidingai nustatyta tapatybė. Lijono paštas[36]. Lesiurkas ir Diuboskas. Pamenat Čaildso brolžudystės bylą. Mes medikai. Mirtinas smūgis kirviu. Aš neteisingai apkaltintas. Geriau tegu vienas kaltas išvengia mirties, negu devyniasdešimt devyni būna neteisingai nuteisti.

MARTA: *(Kūkčiodama, iš po vualio.)* Sulaužytas pažadas. Mano tikrasis vardas ir pavardė – Pegi Grifin. Jis rašė man, kad yra nelaimingas. Pasiskųsiu savo broliui, jis gynėjas „Bective" regbio komandoj, tu beširdis flirtuotojau.

BLUMAS: *(Prisidengęs delnu burną.)* Ji girta. Ta moteris – apsvaigusi. *(Jis sumurma efraimiečių slaptažodį.)* Šitbrolet[37].

ANTRAS PATRULIS: *(Su ašaromis akyse, Blumui.)* Jums turbūt labai gėda dėl savęs.

BLUMAS: Ponai prisiekusieji, leiskite man paaiškinti. Grynas pramanas. Mane neteisingai suprato. Iš manęs daromas atpirkimo ožys. Aš padorus vedęs vyras, kuo geriausios reputacijos. Gyvenu Eklz gatvėj. Mano žmona, nusipelniusio vado duktė, narsaus garbingo džentelmeno, kaip jo pavardė, generolo majoro Brajeno Tvydžio, vieno iš Britanijos kovotojų, kurie padėjo mums laimėt daugel mūšių. Majoro laipsnį gavo už herojišką Rorks Drift gynimą.

PIRMAS PATRULIS: Pulkas.

BLUMAS: *(Pasisuka į galeriją.)* Karališkieji Dublino šauliai, vyrukai, žemės druska, žinomi visam pasauly. Atrodo, matau tarp jūsų ke-

letą senų ginklo draugų. K. D. Š. Drauge su mūsų sostinės policija, mūsų namų saugotoja, jie – narsiausi ir tvirčiausio kūno vyrukai, tarnaujantys mūsų valdovui.

BALSAS: Išverstaskūris! Tegyvuoja būrai! Kas nušvilpė Džo Čemberleną?

BLUMAS: *(Deda ranką pirmam patruliui ant peties.)* Mano senasis tėtis irgi buvo Taikos teisėjas. Esu toks pat lojalus britas kaip ir jūs, sere. Aš kovojau po mūsų vėliavomis už karalių ir šalį tame vėjavaikiškame kare, vadovaujamas generolo Gogo, kur stovi parke, ir buvau sužeistas prie Spajon Kopo ir Blomfonteino, esu paminėtas oficialiuose pranešimuose. Aš padariau viską, ką geba baltas žmogus. *(Su tyliu jauduliu.)* Džimis Bladsou. Prie kranto laivelį laikyk[38].

PIRMAS PATRULIS: Profesija arba amatas.

BLUMAS: Na, aš užsiimu literatūra. Autorius ir žurnalistas. Beje, dabar kaip tik leidžiame premijuotų apsakymų rinktinę – aš jos sudarytojas – kai ką, visiškai nauja. Bendradarbiauju britų ir airių spaudoje. Jei paskambintumėt... *(Kretėdamas įžirglioja Mailsas Kroufordas, dantyse – plunksna. Supamas šiaudinės skrybėlės aureolės spindi jo ryškiai raudonas snapas. Jis viena ranka siūbuoja ispaniškų svogūnų pynę, kita spaudžia prie ausies telefono tūtą.)*

MAILSAS KROUFORDAS: *(Jo gaidiškas pagurklis dreba.)* Alio, septyniasdešimt septyni aštuoni keturi. Alio. Čia „Freeman's Urinal" ir „Weekly Arsewiper". Paralyžiuosime Europą. Jūs ką? Tvarkos sargai? Kas rašo? Ar Blumas?

(Misteris Filipas Bjufoi, blyškiaveidis, stovi liudytojų suole, tvarkingas frakas, kišenėlėje ant krūtinės puikuojasi nosinės kampelis, išlygintos levandos žiedų spalvos kelnės ir lakuoti batai. Rankoje laiko didelį aplanką, ant kurio užklijuota etiketė „Meistriški Mečemo kirčiai".)

BJUFOI: *(Nutęsdama žodžius.)* Ne, nesate. Toli gražu, kiek man žinoma. Net nepanašu į tai – ir tiek. Nė vienas gimęs džentelmenu, nė vienas, turįs nors ir menkiausių džentelmeno požymių nenusiristų iki tokio ypač pasibjaurėtino elgesio. Jis – vienas iš tų, milorde. Plagiatorius. Niekšiškas pataikūnas, apsimetęs literatu. Visiškai aišku, kad su būdingiausiu jam niekingumu jis nusirašė mano bestselerius, tikrai puikias knygas, tobulus brangakmenius, meilės fragmentus, kurie nie-

kam nekelia jokių įtarimų. Bjufoi knygos apie meilę ir dideles aistras, su kuriomis jūsų šviesybė, be abejonės, esate susipažinęs, dažnai minimos kiekvienoj visos karalystės šeimoj.

BLUMAS: *(Murma susigėdęs, nusiminęs, nuolankiai.)* Dėl tos pastraipėlės apie besijuokiančią raganą, kur susikibę rankomis, aš prieštarauju, jeigu galėčiau...

BJUFOI: *(Pašaipiai pakėlęs lūpą išdidžiai šypsosi teismui.)* Jūs, asile juokingas, jūs! Jūs toks baisiai nepaprastai bjaurus, kad neįmanoma išsakyti žodžiais! Nemanau, kad jums dėl to reikėtų taip save apsunkinti. Čia yra mano literatūrinis agentas misteris Dž. B. Pinkeris. Tikiuosi, milorde, kad mes abu gausime įprastą liudytojų užmokestį, ar ne? Mus gerokai nuskurdino šitas prakeiktas žurnalistpalaikis, ta plepi kuosa iš Reimso, kuri net nesimokė universitete.

BLUMAS: *(Neaiškiai.)* Gyvenimo universitete. Sugedęs menas.

BJUFOI: *(Šaukia.)* Tai šlykštus niekšiškas melas, rodantis, kad šis žmogus morališkai supuvęs! *(Jis atverčia savo aplanką.)* Mes čia turime nenuginčijamą įkaltį, corpus delicti[39], milorde, vieną iš mano brandesnių kūrinių, subjaurotą gyvulio ženklu.

BALSAS IŠ GALERIJOS:

Žydų karalius Mozė, Mozė
Su „Daily News" šikinę nusišluostė.

BLUMAS: *(Narsiai.)* Perdėta.

BJUFOI: Šlykštus chame! Reikėtų tave paniurkyti į tvarto mėšlą, nenaudėli! *(Teismui.)* O pažvelkime į to žmogaus asmeninį gyvenimą! Keturlypis veidas! Mieste jis angelas – velnias namuose. Damoms girdint net nedera minėti jo vardo. Amžiaus arkisąmokslininkas.

BLUMAS: *(Teismui.)* O jis, viengungis, kokiu būdu...

PIRMAS PATRULIS: Karalius prieš Blumą. Pašaukti moterį Driskol.

ŠAUKLYS: Meri Driskol, indų plovėja!

(Ateina Meri Driskol, apsiavusi nunešiotomis šlepetėmis tarnaitė. Ant peties – lazda lenktu galu su užkabintu kibiru, rankoje laiko šveitimo šepetį.)

ANTRAS PATRULIS: Dar viena! Ar jūs irgi iš tos nelaimingos klasės?

MERI DRISKOL: *(Pasipiktinusi.)* Aš nesu sugedėlė. Mane laiko padoria, paskutinėj vietoj išdirbau keturis mėnesius. Turėjau geras sąly-

gas, per metus šeši svarai ir smulki grąža, penktadieniais išeiginė, bet reikėjo išeiti – dėl jo lengvabūdiško elgesio.

PIRMAS PATRULIS: Kuo jį kaltinat?

MERI DRISKOL: Jis kai ką pasiūlė, bet aš vertinu save labiau, nors ir esu neturtinga.

BLUMAS: *(Su naminiu raibuliuojančios medžiagos švarku, flanelinėmis kelnėmis, bekulnėmis šlepetėmis, nesiskutęs, plaukai truputį susivėlę.)* Aš laikiau tave doru žmogumi. Atnešdavau tau dovanėlių, dovanojau puošnius smaragdo spalvos keliaraiščius, prašmatnesnius nei tavo padėties merginai dera. Nepagalvojęs užstojau tave, kai buvai apkaltinta vagiliavimu. Reikia visur jausti saiką. Elkis garbingai.

MERI DRISKOL: *(Susijaudinusi.)* Kaip Dievas mane regi – nė pirštu nepaliečiau tų austrių!

PIRMAS PATRULIS: Kuo skundžiatės? Ar buvo kas nors padaryta?

MERI DRISKOL: Jis netikėtai užklupo mane už namo, jūsų prakilnybe, kai vieną rytą šeimininkė buvo išėjusi apsipirkti – prašė smeigtuko. Sugriebė mane, ir man keturiose vietose atsirado mėlynės. Ir dukart mėgino pakelti sijoną!

BLUMAS: Ji pati atsakė tuo pačiu.

MERI DRISKOL: *(Su panieka.)* Pagailėjau aš savo šveitimo šepečio, štai kaip. Aš ginčijausi su juo, jūsų prakilnybe, o jis sakė: tik niekam nė žodžio! *(Visi juokiasi.)*

DŽORDŽAS FOTRELIS: *(Karališkojo ir taikos teismų tarnautojas, skambiai.)* Tvarkos teisme! Dabar kaltinamasis paskelbs fiktyvų pareiškimą.

(Blumas neprisipažįsta esąs kaltas ir laikydamas rankoje visiškai išsiskleidusią vandens leliją pradeda ilgą nesuprantamą kalbą. Paskui bus išklausyta, ką pasakys advokatas jaudinamai kreipdamasis į didžiąją žiuri. Jis žlugęs žmogus, bet nors ir paženklintas kaip pasiklydusi avis, jei galima taip pasakyti, trokšta pasitaisyti, tyru seserišku gyvenimu ištrinti praeities prisiminimus ir sugrįžti į gamtos prieglobstį kaip nekaltas naminis gyvulys. Gimęs septynių mėnesių, buvo rūpestingai išmaitintas ir išauklėtas pagyvenusio, ligos prirakinto prie lovos tėvo. Galimas daiktas, ir jam pasitaikė nusidėjėlio tėvo klaidų, bet jis norėtų atversti naują puslapį ir dabar, kai pagaliau išvydo gėdos stulpą, sulaukęs savo dienų vakaro džiaugtis paprastu namų gyvenimu, kupi-

nu švelnios liūliuojančios šeimos prieglobsčio šilumos. Būdamas natūralizuotas britas, tą vasaros vakarą nuo Žiedinės linijos geležinkelių kompanijos garvežio mašinisto aikštelės jis, lietui susikaupus, bet taip ir nepratrūkus blykčiojančiais lašais, tarytum žvelgė pro langus į pilnus meilės Dublino namus ir tikra kaimiška laime alsuojančius geriausios šalies priemiestinių rajonų vaizdus – Donkrelio tapetai po šilingą devynis pensus už tuziną, nekalti gimę britų vaikai, švepluojantys poterėlius Šventajam Kūdikėliui, jaunyste trykštantys moksleiviai, besigrumiantys su savo namų darbais, pavyzdingos jaunos leidi, skambinančios fortepijonais arba greitai su užsidegimu beriančios šeimyninį rožinį prie spragsinčios didelės pliauskos, deginamos Kalėdų vakarą, o po krūmynus ir lankas žaliosios mergelės su berniokais vaikštinėjo, pagal melodiją vargonatonio akordeono „Britanija": metaliniai apkaustai, keturi registrai, dvylikaklostės dumplės – tiesiog už dyką, geriausias sandėris, koks kada nors...

Vėl pasigirsta juokas. Jis padrikai kažką žlebena. Reporteriai skundžiasi, jog nieko negali išgirsti.)

PROTOKOLININKĖ IR STENOGRAFININKĖ: *(Neatitraukdamos akių nuo savo užrašų.)* Atriškit jam burną.

PROFESORIUS MAKHJU: *(Nuo spaudos atstovų stalelio kosti ir šaukia.)* Iškosėk, žmogau. Išspjauk po gabaliuką.

(Toliau vyksta kryžminė apklausa – dėl Blumo ir kibiro. Didelis kibiras. Pats Blumas. Vidurių veiklos sutrikimas. Byverio gatvėje. Diegliai, taip. Gana smarkūs. Tinkuotojo kibiras. Ėjo pro šalį, sustingusiomis kojomis. Kentė neapsakomą bėdą. Mirtina agonija. Apie pusiaudienį. Meilė arba burgundiškas. Taip, truputis špinatų. Kritiškas momentas. Jis nepažiūrėjo į kibirą. Nė gyvos dvasios. Gana nemaloni padėtis. Nevisiškai. Senas. „Pikantiškų žinių numeris".

Juoko protrūkis ir švilpimas. Blumas, suplėšytu, baltomis kalkėmis išteptu surdutu, supurvintu cilindru, pakrypusiu į šoną ant galvos, skersai nosies – pleistro juostelė, negirdimai kalba.)

DŽ. DŽ. O'MOLOJUS: *(Su žilu advokato peruku, teisėjo mantija, kalba kartaus protesto tonu.)* Čia ne vieta nederamam lengvabūdiškumui, tyčiojantis iš klystančio mirtingojo, padauginusio alkoholio. Mes nesame nei meškų pjudymo aptvare, nei tarp šėlstančių Oksfordo studentų, ir tai nėra teisingumo parodija. Mano ginamasis –

kūdikis, vargšas imigrantas, iš pradžių neturėjęs nė už ką nusipirkti garlaivio bilieto, o dabar mėginantis sąžiningai užsidirbti pensą. Prasižengimas, apie kurį čia taip trimituojama, buvo įvykdytas dėl momentinio nukrypimo nuo įgimtų normų, sukelto haliucinacijos, nors tokie familiarumai kaip šis nepagrįstai brukamas prasikaltimas, yra toleruojami mano kliento gimtajame krašte, faraonų žemėje. Pirma facie[40], aš teigiu, kad nebuvo jokio bandymo pažinti kūniškai. Suartėjimas neįvyko, ir ta skriauda, dėl kurios skundžiasi Driskol – kad jos garbė buvusi užgauta – nepasikartojo. Šiuo atveju ypač pabrėžčiau atavizmo aspektą. Mano kliento giminėje buvo pasitaikę vilčių žlugimo ir somnambulizmo atvejų. Jei kaltinamasis galėtų kalbėti, jis papasakotų tikrą istoriją – vieną iš keisčiausių, kokios kada nors buvo paskelbtos knygų puslapiuose. Jis pats, milorde, fizinis griuvėsis dėl prastuomenės ligos – silpnų plaučių. Jis nuolankiai prisipažino, kad yra mongoliškos kilmės ir neatsako už savo veiksmus. Faktiškai jam trūksta vieno šulo.

BLUMAS: *(Basas, „karvelio krūtine“[41], indų jūrininko liemene bei kelnėmis, atsiprašančiojo maniera pakreipęs kojų pirštus vidun, atmerkia savo mažytes kurmiškas akis ir apstulbęs žvalgosi aplinkui, lėtai perbraukia delnu kaktą. Paskui jūreiviška maniera trukteli diržą ir rytietiškai nuolankiai gūžtelėdamas pečiais sveikina teismą, nukreipęs vieną nykštį į dangų.)* Jis padali liabi daugi puiki naktį. *(Pradeda linksmai paprastai dainuoti.)*

Ma ma varksi mazi vaiki.
Nesy tamsi nakti kiaulia koją.
Mokė diu šylingi...

(Jis nutildomas riksmu.)

DŽ. DŽ. O'MOLOJUS: *(Karštai į publiką.)* Tai vienišiaus kova prieš visus. Prisiekiu Hadu – neleisiu, kad kurį nors iš mano ginamųjų šitaip tildytų ir kankintų kažkokia suveltakailių prasišiepusių hienų gauja. Mozės įsakai aukščiau už džiunglių įstatymą. Aš sakau ir sakau tai pabrėždamas, nenorėdamas nė akimirką suabejoti teisingumu – kaltinamasis neįsivėlė į nusikaltimą prieš įstatymą, o kaltintoja nepatyrė prievartos. Atsakovas elgėsi su šia jauna moterim kaip su tikra dukterim. *(Blumas paima Dž. Dž. O'Molojaus ranką ir pakelia ją prie lūpų.)* Aš pateiksiu paneigiančius įrodymus, kad patvirtinčiau, jog čia vėl įsikišta nematomos rankos.

Nežinote, ką įtarti – persekiokite Blumą. Mano ginamasis, iš prigimties kuklus žmogus, mažiau už bet kurį kitą pasauly sugebėtų pasielgti kaip nors nedžentelmeniškai, kam galėtų prieštarauti įžeistas kuklumas, arba galėtų mesti akmenį į merginą, kuri išklydo iš doros kelio, kokiam nors niekšui, atsakingam už jos padėtį, patenkinus savo troškimą su ja. Jis nori elgtis sąžiningai. Aš laikau jį padoriausiu žmogumi iš visų, kuriuos pažįstu. Pastaruoju metu nuo jo nusisuko laimė – dėl to, kad įkeitė savo Agendath Netaim valdas tolimoje Mažojoje Azijoje – jų skaidrės tuoj pat bus parodytos. *(Blumui.)* Siūlau jums būti dosniems.

BLUMAS: Po pensą nuo kiekvieno svaro[42].

(Ant sienos rodomas Kinereto ežero miražas su neryškiais galvijais, rupšnojančiais sidabrinėje migloje. Mozė Dlugačas, šeškaakis albinosas mėlynomis darbinėmis kelnėmis, atsistoja galerijoje, laikydamas abiejose rankose po oranžinį citroną ir kiaulės inkstą.)

DLUGAČAS: *(Kimiai.)* Bleibtreustrasse, Berlin, W. 13.

(Dž. Dž. O'Molojus žengia ant nedidelės pakylos ir oriai suima savo mantijos atlapus. Jo veidas ištįsta, išblykšta ir apželia barzda, akys įdumba, džiovininkiški Džono F. Teiloro skruostikauliai dega, išmušti dėmių. Jis priglaudžia prie burnos nosinę, paskui įdėmiai nužvelgia staigiai ją nudažiusį rožinį kraują.)

DŽ. DŽ. O'MOLOJUS: *(Vos girdimai.)* Atleiskite, esu rimtai peršalęs, atvykau tiesiai iš ligos patalo. Keli gerai parinkti žodžiai. *(Įgyja paukščio galvą, lapės ūsus ir ištįsusianosę Seimūro Bušo iškalbą.)* Kai angelo knyga bus atversta, jei pasirodys, jog tai, ką ši svajinga krūtinė pradėjo iš dvasią pakeitusio ar dvasią keičiančio, nusipelno gyventi, sakau aš, vieningai skirkite teisiamajam švenčiausią abejonės beneficiją. *(Teismui įteikiamas popierius, ant kurio kažkas parašyta.)*

BLUMAS: *(Karaliaus dvaro drabužiais.)* Galiu pateikti geriausias rekomendacijas. Misteriai Kelenas, Kolmenas. Misteris Vizdemas Hylis, taikos teisėjas. Mano ankstesnis viršininkas Džo Kafas. Misteris V. B. Dilenas, buvęs Dublino lordas meras. Man teko laimė būti kerinčiam rate geriausių... Dublino bendruomenės karalienių. *(Nerūpestingai.)* Kaip tik šią popietę šnekučiavausi vicekaraliaus rezidencijoj su savo senais bičiuliais: seru Robertu, karališkuoju astronomu, ir jo žmona, ponia Bol. Sere Bobai, sakau...

MISIS JELVERTON BARI[43]: *(Opalo spalvos vakarine suknele su*

gilia iškirpte, dramblio kaulo spalvos pirštinėmis iki alkūnių, sabalo kailiu apsiūtu plytų rašto dygsniuotu apsiaustu siauromis rankovėmis, plaukuose – šukos su briliantais ir erelio žuvininko plunksnų pliumažas.) Suimkit jį, konstebli. Jis parašė man anoniminį laišką neįgudusia ranka, kai mano vyras važinėjo po Mansterio rajoną ir buvo Tiperario šiaurės apskrityje. Pasirašė Džeimsu Meiliarykščiu. Tvirtino, kad jis iš publikos matė mano neprilygstančius ovalumus, kai sėdėjau Karališkojo teatro ložėje per karaliaus įsakymu rodomą „La Cigare" spektaklį. Tvirtino, kad labai jį sujaudinau. Jis pasiūlė man nepadorų dalyką – sulaužyti santuokinę ištikimybę kitą ketvirtadienį, pusė penkių po pietų Dansinko laiku. Pasišovė pasiųsti man paštu mesjė Polio de Koko beletristikos kūrinį „Panelė su trimis korsetais".

MISIS BELINGEM: *(Su kepure ir imituojančia ruonį dažyto triušio kailio mantija, įsisupa į ją iki nosies, išlipa iš dvivietės karietos ir atidžiai įsižiūri per vėžlio kiaute įtaisytą monoklį – jį išsiima iš milžiniškos oposumo movos.)* Man irgi. Taip, aš manau, tai tas pats nepageidaujamas asmuo. Nes jis uždarė man karietos duris prie sero Tornlio Stoukerio namų vieną darganotą dieną per tą staigų oro atšalimą devyniasdešimt trečių metų vasarį, kai užšalo nutekamojo vamzdžio grotelės ir rutulinis vožtuvas mano vonios rezervuare. Paskui atsiuntė edelveiso žiedą, nuskintą, kaip rašė, aukštybėse, mano garbei. Aš paprašiau botanikos eksperto jį ištirti ir gavau informaciją, jog tai – namuose išaugintos bulvės žiedas, pavogtas iš pavyzdinio ūkio šiltnamio.

MISIS JELVERTON BARI: Gėda jam!

(Pirmyn plūsteli apsileidėlių ir skarmalių minia.)

APSILEIDĖLĖS IR SKARMALIAI: *(Klykdami.)* Laikyk vagį! Valiooo, Mėlynbarzdi! Triskart valio Icikui Mo!

ANTRAS PATRULIS: *(Ištraukia antrankius.)* Štai tau apyrankės.

MISIS BELINGEM: Jis kreipėsi į mane kelis kartus, vis keisdamas rašyseną, su perdėtais komplimentais, tarkime, vadino Venera kailiuose ir nepagrįstai teigė jaučiąs didelį gailestį mano sušalusiam į ragą vežėjui Palmeriui, nors tuo pačiu atsikvėpimu prisipažino, kad pavydi jo ausinės kepurės, švelnių avikailių ir palaimingo artumo su manim, kai stovi už mano kėdės, užsidėjęs mano livrėją su Belingemų herbo skydu papuoštu sabalo kailiu ir elnio galva, iškalta iš aukso. Jis kone ekstravagantiškai gyrė apatines mano kūno dalis, apvalias blauz-

das su aptemptomis beveik iki trūkimo ribos šilkinėmis kojinėmis ir apipylė karštomis pagyromis kitus neprilygstamus nėriniuose paslėptus mano lobius, kuriuos sakė, galįs įsivaizduoti. Jis ragino mane *(tvirtindamas, kad raginti mane jo gyvenimo misija)* išniekinti vedybinį guolį ir atlikti svetimavimo aktą pasitaikius artimiausiai progai.

GERBIAMOJI MISIS MERVIN TOLBOIS: *(Amazonės kostiumu, su vyrišku katiliuku, pentinuotais auliniais batais, skaisčiai raudona liemene, gelsvai rudomis kumštinėmis muškietininkų pirštinėmis su juostele apsiūtomis sagomis, ilgas šleifas pakeltas, o rankoje – medžioklės botagas, kuriuo ji be perstojo daužo per bato aulą.)* Ir mane. Nes pamatė mane polo aikštelėje Fenikso parke vykstant mačui. Visa Airija prieš Likusią Airiją. Mano akys, žinau, dieviškai švietė man stebint, kaip dragūnų kapitonas Slogeris Denihai iš Eniso laimi finalinį kėlinį su savo numylėtiniu žirgeliu Kentauru. O tas plebėjų Don Žuanas stebėjo mane iš už samdomosios karietos ir dvigubame voke atsiuntė man nepadorią fotografiją, tokios sutemus pardavinėjamos Paryžiaus bulvaruose ir įžeidžia bet kurią leidi. Vis dar turiu ją. Joje vaizduojama pusnuogė senjorita, gležna ir graži (jis rimtai tikino mane, kad tai jo žmona, nufotografuota iš natūros), neteisėtoj sueity su raumeningu toreadoru – aiškiai niekšu. Jis ragino ir mane daryti taip pat, blogai elgtis, nusidėti su garnizono karininkais. Maldavo mane, kad sutepčiau jo laišką visiškai neminėtinu būdu, kad išplakčiau jį – ko jis tikrai nusipelnė, kad atsisėsčiau raita ir jodinėčiau juo, nirtulingiausiai nučaižyčiau botagu.

MISIS BELINGEM: Mane irgi.

MISIS JELVERTON BARI: Mane irgi.

(Keletas didžiai gerbiamų Dublino damų pakelia aukštyn nepadorius laiškus, gautus iš Blumo.)

GERBIAMOJI MISIS MERVIN TOLBOIS: *(Trypia žemę skambčiojant pentinams apimta ūmaus įtūžio priepuolio.)* Taip ir padarysiu, prisiekiu Dievu aukštybėse. Čaižysiu tą mulkį nepraustburnį, kol pakaks jėgų. Nulupsiu jam gyvam kailį.

BLUMAS: *(Laukdamas krūpteli, jo akys merkiasi.)* Čia? *(Jis gūžiasi.)* Vėl! *(Muistosi dūsuodamas.)* Man patinka pavojai.

GERBIAMOJI MISIS MERVIN TOLBOIS: Kaip tik taip! Jau aš tave pakaitinsiu! Šoksi man kaip Džekas Latenas[44].

MISIS BELINGEM: Gerai išperkite jam kailį, tam išsišokėliui! Nusėkite užpakalį žvaigždėm ir juostom!

MISIS JELVERTON BARI: Gėda! Nedovanotina. Vedęs vyras!

BLUMAS: Visi prieš mane. Aš turėjau omeny tik lengvą pėrimą. Tik dilgčiojantis paraudimas, be kraujo. Rafinuotas papliaukšėjimas rykšte, kad pagerintų apykaitą.

GERBIAMOJI MISIS MERVIN TOLBOIS: *(Pašaipiai juokiasi.)* Tu šitaip manei, mano mielas jaunuoli? Ką gi, Dievas regi, dabar patirsi didžiausią gyvenimo netikėtumą, patikėk manim, būsi išpertas taip negailestingai, kaip dar niekas nėra prisiprašęs. Pažadinai many snaudusią nuožmią tigrę.

MISIS BELINGEM: *(Kerštingai krato savo movą ir monoklį.)* Paspirgink jį, Hana brangioji. Duok jam imbiero. Kulk tą šunį, kad vos gyvas būtų. Devyngysliu bizūnu. Iškastruok jį. Padaryk jam vivisekciją.

BLUMAS: *(Krūpčiodamas, gūždamasis su kalta mina suneria rankas.)* O, šalta! O, aš drebu! Vis per tą jūsų ambrozišką grožį. Pamirškit, atleiskit. Likimas. Pasigailėkit šitą vienintelį kartą. *(Jis – atsuka kitą žandą).*

MISIS JELVERTON BARI: Tik nedarykite to jokiu būdu, misis Tolbois! Jį reikia griežtai nubausti!

GERBIAMOJI MISIS MERVIN TOLBOIS: *(Įnirtusi atsagstydama savo kumštinę pirštinę.)* Nedarysiu to. Kiaulė šuo, ir visada toks buvo – net ir mažas šunytis! Išdrįso į mane kreiptis. Persiu jį, kol pajuoduos ir pamėlynuos – gatvėse viešai. Suvarysiu pentinus į jį lig pat ratukų. Jis raguotas, visi tai žino. *(Ji nuožmiai šmaukši ore medžiokliniu botagu.)* Tuoj pat numaukit jam kelnes, negaiškite laiko. Ateik čia, sere! Greitai! Pasiruošęs?

BLUMAS: *(Virpėdamas pradeda paklusti įsakymams.)* Oras buvo toks šiltas.

(Pro šalį praeina garbanotas Deivis Stivensas su basakojų laikraščius nešiojančių vaikėzų pulku.)

DEIVIS STIVENSAS: „Švenčiausios širdies kurjeris“ ir „Vakarinis telegrafas“ su Švento Patriko dienos priedu. Jame – nauji visų Dublino raguotųjų adresai.

(Didžiai gerbiamas kanauninkas O'Henlonas pakyla, užsidėjęs auksi-

nio brokato arnotą, ir demonstruoja marmurinį laikrodį. Priešais jį žemai nusilenkia tėvas Konrojus ir gerbiamasis Džonas Hjuzas, S. J.

LAIKRODIS: *(Prasiverdamas.)*

Ku kū
Ku kū
Ku kū.

(Girdėti skambčiojantys variniai lovos žiedai.)

ŽIEDAI: Džigdžiag, Džigadžiga, Džigdžiag.

(Miglos uždanga ūmai ištirpsta, greitai atidengdama veidus prisiekusiųjų suole – Martino Kaningemo, pirmininko su cilindru, Džeko Pauerio, Saimono Dedalo, Tomo Kerneno, Nedo Lamberto, Džono Henrio Mentono, Mailzo Kroufordo, Leneheno, Padžio Lenardo, Ilganosio Flino, Makkojaus – ir neišraiškingą veidą Tokio Bevardžio.)

TOKS BEVARDIS: Jodinėjimas nepabalnotu arkliu. Svoris pagal amžių. Velnias, jis patvarkė ją.

PRISIEKUSIEJI: *(Visų galvos pasuktos į jo balsą.)* Iš tiesų?

TOKS BEVARDIS: *(Šiurkščiai.)* Subinė ant špilio. Šimtas šilingų prieš penkis.

PRISIEKUSIEJI: *(Visų galvos, reiškiant sutikimą, nulenktos.)* Dauguma iš mūsų taip mano.

PIRMAS PATRULIS: Jis žmogus paženklintas. Dar vienai panelei nukirpo kasą. Paskelbta paieška – Džekas Skerdikas. Premija – tūkstantis svarų.

ANTRAS PATRULIS: *(Su pagarbia baime šnabžda.)* Ir juodai apsirengęs. Mormonas. Anarchistas.

ŠAUKLYS: *(Garsiai.)* Kadangi Leopoldas Blumas, neturintis nustatytos gyvenamosios vietos, yra plačiai žinomas sprogdintojas, klastotojas, gyvenantis su dviem žmonomis, sąvadautojas, raguotasis ir socialiai kenksmingas Dublino piliečiams ir kadangi šioje teisminio nagrinėjimo komisijoje didžiai gerbiamas...

(Jo prakilnybė, seras Frederikas Folkineris, vyriausiasis Dublino teisėjas, pilko akmens spalvos teismo apdaru, pakyla iš suolo, akmenbarzdis. Jis laiko rankose skėtį-skeptrą. Iš jo kaktos išauga ir sustingsta dideli moziški ragai.)

VYRIAUSIASIS TEISĖJAS: Aš padarysiu galą prekybai baltosiomis vergėmis ir išvaduosiu Dubliną nuo šito šlykštaus maro. Skanda-

las! *(Jis užsideda juodą kepurę*[45]*)* Išveskite jį, misteri šerifo padėjėjau, iš teisiamųjų suolo ir pasirūpinkite, kad jis būtų uždarytas Mauntdžoi kalėjime tiek, kiek Jo Didenybė pageidaus, o paskui tegul pakaria jį ir taip laiko, kol numirs, ir jūs atsakote, kad nebūtų kitaip, arba tegul Dievas pasigaili jūsų sielos.

(Ant jo galvos nusileidžia juoda šlikė. Pasirodo šerifo padėjėjas Ilgšis Džonas Faningas, rūkydamas aitrų „Henry Clay" cigarą.)

ILGŠIS DŽONAS FANINGAS: *(Rūsčiai pažvelgia ir šaukia sodriu aidinčiu balsu.)* Kas pakars tą Judą Iskariotą?

(H. Rumboltas, kirpėjas, su trumpa kraujaspalve odinuke ir kailiadirbio prijuoste, nešinas ant peties suvyniota į ritinį virve, užkopia ant pakylos. Už diržo turi užsikišęs sunkią lazdą švininiu galu ir vinių prikalinėtą vėzdą. Jis nuožmiai trina savo imtynininko rankas su užmautais gumbuotais kastetais.)

RUMBOLTAS: *(Vyriausiajam teisėjui su grėsmingu familiarumu.)* Haris Korikas, Jūsų Didenybe, Mersio siaubas[46]. Penkios ginėjos nuo kaklo. Galva yra, virvę rasim.

(Iš lėto muša Jurgio bažnyčios varpai, niūriai skamba plienas.)

VARPAI: Dinu danu! Dinu danu!

BLUMAS: *(Beviltiškai.)* Palaukit. Sustokit. Žuvėdros. Gera širdis. Aš mačiau. Nekaltybė. Mergaitė prie beždžionių narvo. Zoologijos sodas. Gašlios šimpanzės. *(Gaudydamas orą.)* Dubuo. Jos nuoširdus raudonis atėmė mano vyriškas jėgas. *(Jausmingai.)* Aš palikau tą vietą. *(Jis pasisuka į vieną figūrą minioje prašydamas.)* Hainsai, ar galiu su tavim pakalbėt? Tu mane pažįsti. Tuos tris šilingus gali pasilaikyti sau. Jeigu nori dar truputėlio...

HAINSAS: *(Šaltai.)* Aš jūsų visai nepažįstu.

ANTRAS PATRULIS: *(Rodo į kampą.)* Čia bomba.

PIRMAS PATRULIS: Pragaro mašina su laikrodiniu mechanizmu.

BLUMAS: Ne, ne. Kiaulės koja. Aš buvau laidotuvėse.

PIRMAS PATRULIS: *(Išsitraukia lazdą.)* Melagis!

(Skalikas pakelia nosį, rodydamas pilką skorbutininkišką Padžio Dignemo veidą. Jis jau viską surijo. Iškvepia sušvinkusį maitėdos dvoką. Įgauna žmogaus dydį ir formą. Takso kailis virsta rudomis įkapėmis. Žybčioja pasruvusios krauju pilkos akys. Pusė vienos ausies, visa nosis ir abu nykščiai suryti vampyro.)

PADIS DIGNEMAS: *(Gūdžiu balsu.)* Teisybė. Tai buvo mano laidotuvės. Daktaras Finukeinas paliudijo mirtį, kai mane įveikė liga, kilusi dėl natūralių priežasčių.

(Jis pakelia savo sužalotą pelenų spalvos veidą į mėnulį ir liūdnai suloja.)

BLUMAS: *(Triumfuodamas.)* Girdite?

PADIS DIGNEMAS: Blumai, aš esu Padžio Dignemo dvasia. Klausyk, klausyk! O klausyk!

BLUMAS: Tas balsas – tai balsas Ezavo.

ANTRAS PATRULIS: *(Persižegnoja.)* Kaip šitai įmanoma?

PIRMAS PATRULIS: Apie tai nerašoma populiariajame katekizme.

PADIS DIGNEMAS: Metempsichozės pagalba. Dvasios.

BALSAS: Nesąmonė.

PADIS DIGNEMAS: *(Nuoširdžiai.)* Kadaise aš dirbau pas misterį Dž. H. Mentoną, advokatą, priesaikų ir prisipažinimų patikėtinį, iš Bečelor alėjos 27. Dabar esu miręs – trūko širdies pertvara. Žiauri dalia. Vargšė žmona buvo baisiai sukrėsta. Kaip ji tai pakelia? Neleiskit jos artyn prie šerio butelio. *(Apsižvalgo aplink.)* Žibintą. Noriu patenkint gyvulišką poreikį. Tos pasukos man netiko.

(Pakyla stuomeninga Džono O'Konelio, kapinių prižiūrėtojo, figūra, laikanti raktų ryšelį, perrištą krepu. Šalia jo stovi tėvas Kofis, kapelionas, rupūžiapilvis, perkreiptakaklis, apsirengęs kamža, užsidėjęs naktinę kepuraitę iš skarelių medžiagos, mieguistai laiko susipynusių aguonų lazdą.)

TĖVAS KOFIS: *(Žiovauja, paskui gargždžiai krankia.)* Namine. Džeikob vobiskvit. Amen.

DŽONAS O'KONELIS: *(Kaukia per savo megafoną kaip rūko sirena.)* Dignemas, Patrikas T., velionis.

PADIS DIGNEMAS: *(Pastatęs ausis, prisimerkęs.)* Obertonai. *(Rangydamasis žengia pirmyn, priglaudžia ausį prie žemės.)* Mano šeimininko balsas![47]

DŽONAS O'KONELIS: Laidojimo rejestro įrašas numeris T. G. aštuoniasdešimt penki tūkstančiai. Sekcija septyniolikta. Raiktų namai. Sklypas – šimtas pirmas.

(Padis Dignemas klauso su akivaizdžiomis pastangomis, mąstydamas, stačia sustingusia uodega, pastatytom ausimis.)

PADIS DIGNEMAS: Melskitės už jo sielos ramybę.

(Kaip kirminas šliaužia žemyn pro angą angliai sumesti, jo rudas drabužis velkasi per tarškančius akmenėlius. Už jo strapalioja nutukęs žiurkių senelis, vėžliškos grybų kotų formos kojos padengtos pilku kiautu. Iš po žemės girdimas prislopintas Dignemo balsas: Dignemas miręs ir giliai po žeme. Tomas Ročfordas, raudonakrūtinis kaip liepsnelė, su kepuraite ir kelnėmis, atšoka nuo savo dviejų stulpelių mašinos.)

TOMAS ROČFORDAS: *(Priglaudęs delną prie krūtinės lenkiasi.)* Rubinas Dž. Lažinamės iš florino, kad jį surasiu. *(Ryžtingu žvilgsniu pasirenka kanalizacijos liuką.)* Dabar mano eilė. Sekite paskui mane iki Karlou[48].

(Jis atlieka ore nutrūktgalviškai drąsų lašišos šuolį[49], ir jį praryja anga angliai sumesti. Du diskai ant stulpelių išverčia nulių akis. Viskas nutolsta. Blumas vėl sunkiai ir lėtai iriasi pirmyn. Klausydamasis sustoja priešais apšviestą namą. Bučiniai, išplasnoję iš savo lizdelių, skraido aplink jį čiulbėdami, čiauškėdami, burkuodami.)

BUČINIAI: *(Čiauška.)* Leo! *(Čiulba.)* Mazi skubi miki smiki Leo. *(Burkuoja.)* Kū burkū! Mmm mmm. Pakšt pakšt! *(Čiauška.)* Čia ateik! Piruetas! Leopopoldai! *(Čiulba.)* Leoly! *(Čiauška.)* O Leo!

(Jie šlama, plasnoja virš jo drabužių, linksmos ryškios lengvabūdiškos dėmelės, sidabriniai cechinai[50].)

BLUMAS: Vyriškas stilius. Liūdna muzika. Bažnytinė muzika. Galbūt čia.

(Zoja Higins, jauna kekšė su safyro spalvos liemenėle, susegta trimis bronzinėmis sagtimis, ant kaklo ryšinti ploną juodo aksomo juostelę, linkteli, striksėdama nubėga laiptais žemyn ir užkalbina jį.)

ZOJA: Ar ko nors ieškot? Jis viduje su savo draugu.

BLUMAS: Ar tai misis Mak užeiga?

ZOJA: Ne, čia numeris aštuoniasdešimt pirmas. Misis Koen. Būna, kad eidamas toliau randi tik blogiau. Motušė Šliapucapu. *(Familiariai.)* Ji pati šįvakar dirba, su veterinaru, jis nurodo jai visus išlošusius pinigų ir apmoka už sūnaus mokslą Oksforde. Dirba viršvalandžius, bet laimė šiandien nuo jos nusisuko. *(Įtariai.)* Jūs juk nesat jo tėvas, ar ne?

BLUMAS: Nieko panašaus!

ZOJA: Jūs abu juodai apsirengę. Ar peliukui dar niekas šįvakar nedarė kutikuti?

(Pajautrėjusia oda jis pajunta artėjant jos pirštų galiukus. Ranka nuslysta per kairę jo šlaunį.)

ZOJA: O kaip riešutukai?

BLUMAS: Pasidavę į šoną. Keista – abu dešinėj pusėj. Turbūt vienas sunkesnis. Vienas atvejis iš milijono, sako mano siuvėjas Mizijas.

ZOJA: *(Staiga sunerimusi.)* Kietasis šankeris.

BLUMAS: Nepanašu.

ZOJA: Aš jaučiu.

(Jos ranka įslysta į kairę jo kelnių kišenę ir ištraukia juodą susiraukšlėjusią bulvę. Ji įdėmiai nužvelgia ją ir Blumą be žado pravėrusi drėgnas lūpas.)

BLUMAS: Talismanas. Palikimas.

ZOJA: Jis – Zojai? Ir visam? Už tai, kad ji tokia meilutė, a?

(Ji godžiai įsikiša bulvę į kišenę, paskui paima jį už rankos, prisiglausdama su meilikaujančia šiluma. Jis nesmagiai šypsosi. Lėtai, nata po natos skamba rytietiška muzika. Jis įdėmiai žiūri į jos rusvas, skaidrias kaip krištolas akis, apvestas juodais dažais. Jo šypsena sušvelnėja.)

ZOJA: Kitą kartą jau pažinsi mane.

BLUMAS: *(Nelaimingas.)* Aš niekuomet nemylėjau brangiosios gazelės, bet buvo aišku, kad...

(Kalnuose šokinėja, ganosi gazelės. Netoliese ežerai. Jų krantus nugulę juodi šešėliai, metami kedrų giraičių. Kyla aromatas, aitrus vyniojasi sakų garbanomis. Dega Rytai, safyrinis dangus, perskeltas bronzinio erelių skrydžio. Po juo plyti moterų miestas, nuogas, baltas, ramus, vėsus, skendįs prabangoje. Tarp Damasko rožių murma fontanas. Milžiniškos rožės murma apie skaisčiai raudonas vynuoges. Vynas negarbės, geidulio, kraujas sunkiasi, paslaptingai murmėdamas.)

ZOJA: *(Dainingai šnabžda pagal muziką, jos odaliskiškos lūpos saldžiai nuteptos balzamu iš kiaulės taukų ir rožių vandens.)* Schorach ani wenowach, benoith Hierushaloim[51].

BLUMAS: *(Susižavėjęs.)* Išgirdęs tavo tartį išsyk pagalvojau, kad esi iš geros šeimos.

ZOJA: O tu žinai, kad galvoti kenksminga.

(Ji švelniai kandžioja jo ausį mažais auksaplombiais dantukais, paskleisdama jam šleikštų sudvisusio česnako kvapą. Rožės prasiskiria, atidengia karalių laidojimo rūsio auksą ir jų yrančius kaulus.)

BLUMAS: *(Traukiasi atgal, mechaniškai atžagaria ranka glostydamas jos dešinę krūtį.)* Ar tu dublinietė?

ZOJA: *(Vikriai pagauna išslydusią sruogą ir įsuka ją atgal į viją.)* Nė velnio! Aš anglė. Gal turi kokios žolės užtraukt?

BLUMAS: *(Kaip ir anksčiau.)* Retai kada parūkau, mieloji. Cigarą retkarčiais. Vaikiškas dalykas. *(Geidulingai.)* Burnai galima rasti ir kai ką geriau nei dvokiančios žolės ritinėlis.

ZOJA: Nagi, tęsk. Rėžk kalbą, pasilypėjęs ant kokio kelmo.

BLUMAS: *(Su brezentiniu darbininko kombinezonu, juoda palaidine su raudonu besiplaikstančiu kaklaryšiu ir Paryžiaus chuliganų kepure.)* Žmonija nepataisoma. Seras Volteris Reilis atvežė iš Naujojo Pasaulio mums bulves ir žoles, pirmosios absorbuodamos įveikia marą, antrosios – nuodija: ausis, akis, širdį, atmintį, valią, nuovoką – viską. Tai reiškia, kad jis atvežė nuodą šimtu metų anksčiau negu tas kitas, pamiršau jo pavardę, atgabeno mums maistą. Savižudybė. Melas. Visi mūsų įpročiai. O pažvelkite į mūsų visuomeninį gyvenimą!

(Vidurnakčio varpai tolimuose bokštuose.)

VARPAI: Sugrįžki vėl, Leopoldai! Dublino lorde mere!

BLUMAS: *(Su oldermano mantija ir grandine.)* Arano ir Ins krantinės, Rotundos, Mauntdžoi ir Šiaurinio doko rinkėjai, geriau nutieskime tramvajaus liniją nuo galvijų turgaus iki upės. Tai – ateities muzika. Tai – mano programa. Cui bono?[52] Bet mūsų plėšikaujantis Skrajojantis olandas su savo vaiduoklišku finansų laivu...

RINKĖJAS: Triskart po tris valio mūsų būsimai aukščiausiai valdžiai!

(Nuo procesijos su deglais nušvinta šiaurės pašvaistė.)

DEGLANEŠIAI: Valiooo!

(Keletas garsių miestiečių, magnatų ir miesto gatvės piliečių iš eilės spaudžia Blumui ranką ir sveikina jį. Timotis Haringtonas, triskart buvęs Dublino lordas meras, imponuodamas savo ryškiai raudonu mero apdaru, auksine grandine ir baltu šilkiniu šaliu, aptarinėja kažką su tarybos nariu Lorkenu Šerloku, locum tenens[53]. Jie energingai linkčioja, reikšdami pritarimą.)

BUVĘS LORDAS MERAS HARINGTONAS *(Su ryškiai raudona mantija, auksine mero grandine, ilgu baltu šilkiniu šaliu, rankose – lazda.)* Oldermano sero Leo Blumo kalbą išspausdinti mokesčių mokėtojų sąskaita. Namą, kuriame jis gimė, papuošti atmintine lenta ir

pagrindinę gatvę, ligi šiol žinomą kaip Karvės Svetainė greta Korko gatvės, pavadinti Blumo bulvaru.

TARYBOS NARYS LORKENAS ŠERLOKAS: Priimta vienbalsiai.

BLUMAS: *(Aistringai.)* Tie skrajojantys, arba tiksliau, meluojantys olandai, susėdę savo gerai įrengtame jute ir žaidžiantys kauliukais, kas jiems rūpi? Jų šūkis – mašinos, jų chimera, jų panacėja. Taupantys darbą aparatai, baidyklės, serijinės gamybos monstrai tarpusavio žudynėms, bjaurūs vaiduokliai, pagaminti kapitalistinių goduolių ordos mūsų pasidavėlių rankomis. Vargšas žmogus badauja, o jie gano savo karališkus kalnų elnius arba šaudo valstiečius ir kurapkas, surengę trumparegę turtų ir galybės puotą. Bet jų viešpatavimas – tai plėšikavimas, baigtas samžiams samžiams amž...

(Ilgi plojimai. Iškyla Venecijos stiebai, apipinti gėlėmis stulpai ir šventinės arkos. Virš gatvės išskleidžiamas transparantas su užrašais Cead Mille Failte[54] *ir Mah Ttob Melek Israel*[55]*. Prie langų susigrūdę žiūrovai, daugiausia damos. Išilgai gatvės išrikiuoti Karališkųjų Dublino šaulių, Jo Didenybės škotų pasieniečių, Kamerono kalniečių ir Velso šaulių pulkai, išsitempę po komandos „ramiai“, sulaiko minią. Vidurinės mokyklos moksleiviai, įsitaisę ant žibintų ir telegrafo stulpų, palangių, karnizų, nutekamųjų latakų, kaminų gaubtų, stogo turėklų, lietvamzdžių, švilpia ir džiaugsmingai sveikina. Pasirodo debesies stulpas. Tolumoje pasigirsta dūdelių ir būgnų orkestras, grojantis Kol Nidre*[56]*. Priartėja medžioklės varovai su iškeltais imperiškais ereliais, siūbuodami vėliavas ir mojuodami rytietiškomis palmių šakelėmis. Aukštai pakyla aukso ir dramblio kaulo spalvos popiežiaus vėliava, apsupta miesto vėliavėlių. Pasirodo procesijos avangardas, pirmasis – Džonas Hovardas Parnelas, miesto ceremonmeisteris, apsigobęs šachmatiniu karališkojo šauklio apsiaustu, Etlono heraldmeisteris ir Alsterio heraldinės komisijos pirmininkas. Už jų seka peras Džozefas Hačinsonas, Dublino lordas meras, Korko lordas meras, jų šviesybės Limeriko, Golvėjaus, Slaigou ir Voterfordo merai, dvidešimt aštuoni Airijos atstovai perai, sirdarai, grandai ir maharadžos, nešantys sosto baldakimą, Dublino metropolijos priešgaisrinė brigada, kapitula finansų šventųjų pagal plutokratinę viršenybių eilę – Dauno ir Konoro vyskupas, Jo Eminencija Maiklas kardinolas Logas, Armos arkivyskupas, visos Airijos primas, Jo Malonybė didžiai gerbiamas daktaras Viljamas*

Aleksanderis, Armos arkivyskupas, visos Airijos primas, vyriausias rabinas, presbiterijonų moderatorius, baptistų, anabaptistų, metodistų bei moravų maldos namų vadovai ir Bičiulių draugijos garbės sekretorius. Po jų žygiuoja gildijos, profsąjungos ir miesto savigynos būriai su plevėsuojančiomis vėliavomis: kubiliai, paukščių žinovai, malūnų meistrai, laikraščių agentai, teismo raštininkai, masažistai, vyno pirkliai, vyturų darytojai, kaminkrėčiai, kiaulės taukų lydytojai, tobinito ir poplino audėjai, arklių kaustytojai, italų prekiautojai didmenomis, bažnyčių dekoruotojai, suolelių batams nusiauti gamintojai, laidotuvių biurų savininkai, šilko pirkliai, brangakmenių šlifuotojai, komisionieriai, kamštininkai, gaisro nuostolių vertintojai, dažytojai ir valytojai, išpilstytų buteliuose spiritinių gėrimų eksportuotojai, prekiautojai gyvulių kailiais, etikečių užrašinėtojai, herbinių antspaudų graviruotojai, arklidžių darbininkai, aukso ir sidabro lydinių brokeriai, kriketo ir šaudymo iš lanko reikmenų tiekėjai, rėčių meistrautojai, kiaušinių ir bulvių prekybos tarpininkai, prekiautojai trikotažu ir pirštininkai, vandentiekio rangovai. Už jų žygiuoja džentelmenai iš pagrindinių rūmų, Juodasis Virbas, Keliaraiščio ordino atstovas, Auksinė Lazdelė, štalmeisteris, lordas didysis kamerheras, erlas ceremonmeisteris, vyriausiasis konsteblis, nešinas karalystės kardu, geležine švento Stepono karūna, taure ir biblija. Keturi pėsti trimitininkai skelbia ceremonialo pradžią. Dvaro rūmų sargybiniai atsako, pūsdami pasveikinimo ragus. Po triumfo arkos skliautu pasirodo Blumas, vienplaukis, su tamsiai raudona aksomine mantija, apsiūta šermuonėlių kailiais, laikydamas švento Edvardo lazdą, rutulį ir skeptrą su balandžiu, gailestingumo kardą. Jis įsitaisęs ant pieno baltumo arklio su ilga banguojančia tamsiai raudona uodega, arklys uždengtas prabangia gūnia, su auksiniu brizgilu. Nežabotas susižavėjimas. Damos iš balkonų barsto rožių žiedlapius. Oras prikvepintas esencijomis. Vyrai džiaugsmingai sveikina. Blumo pažai laksto tarp žiūrovų su gudobelių ir traškučio krūmo[57] *šakelėmis.)*

BLUMO PAŽAI:

Traškutis, traškutis,
Visų paukščių karalius,
Švento Stepono dieną,
Buvo pagautas dygiakrūmy.

KALVIS: *(Murma.)* Pagarbintas Dieve! Ir čia – Blumas? Atrodo vos trisdešimt vienerių.

GATVIŲ GRINDĖJAS IR ŠALIGATVIO PLYTELIŲ KLOJĖJAS: Štai garsusis Blumas, didžiausias pasaulio reformatorius. Kepures!

(Visi nusiima kepures. Moterys nekantriai šnabždasi.)

MILIJONIERĖ: *(Auksaburnė.)* Ar jis ne nuostabus?

KILMINGOJI: *(Kilmingai.)* Kiek visko matė tas vyras!

FEMINISTĖ: *(Vyriškai.)* Ir padarė!

VARPŲ KABINTOJAS: Klasikinis veidas! Jo kakta – kaip mąstytojo.

(Oras – kaip Blumas. Šiaurės vakaruose iš po debesies švysteli skaistūs saulės spinduliai.)

DAUNO IR KONORO VYSKUPAS: Pristatau jūsų teisėtą imperatorių prezidentą ir karalių premjerą[58], patį šviesiausią ir stipriausią, didžiai galingą šios karalystės valdovą. Dieve, saugok Leopoldą Pirmąjį!

VISI: Dieve, saugok Leopoldą Pirmąjį!

BLUMAS: *(Su dalmatika ir purpurine mantija; Dauno ir Konoro vyskupui, kilniai.)* Dėkoju, jūsų kažkokiasybe sere.

VILJAMAS, ARMOS ARKIVYSKUPAS: *(Su plačiabryle skrybėle, apsijuosęs plačia purpurine juosta.)* Ar viešpataudamas paisysi, kad įstatymas ir gailestingumas užimtų deramą vietą visuose tavo sprendimuose Airijoje ir jai priklausančiose teritorijose?

BLUMAS: *(Uždėjęs dešinį delną ant savo sėklidžių[59], prisiekia.)* Tegu man padeda Dievas. Pasižadu paisyti.

MAIKLAS, ARMOS ARKIVYSKUPAS: *(Išlieja ant Blumo galvos ąsotį plaukų aliejaus.)* Gaudium magnum annuntio vobis. Habemus carneficem[60]. Leopoldai, Patrikai, Andriau, Dovydai, Jurgi, priimki patepimą!

(Blumas gauna auksinio brokato mantiją ir užsimauna žiedą su rubinu. Jis užkopia laipteliais ir atsistoja ant Likimo Akmens[61]. Atstovai perai vienu metu užsideda dvidešimt aštuonias karūnas. Džiugesio varpai suskamba Kristaus, švento Patriko, Jurgio ir linksmojoje Malehaido bažnyčiose. Iš visų pusių pakyla Mairaso mugės raketos, sudarydamos simbolines falopirotechnines kompozicijas. Perai prisiekia, prieidami vienas po kito ir atsiklaupdami.)

PERAI: Aš tampu tavo vasalu, kad visa savo esybe ir kūno dalimis garbinčiau tave šioje žemėje.

(Blumas pakelia aukštyn dešinę ranką, ant kurios žaižaruoja Koh-i-Noor briliantas[62]*. Jo jojamasis žirgas žvengia. Staiga viskas nutyla. Tarpkontinentiniai ir tarpplanetiniai radijo siųstuvai nustatomi taip, kad priimtų žinią.)*

BLUMAS: Mano pavaldiniai! Šiuo mes skiriame pagal paveldėjimo teisę savo atsidavusį kovos žirgą Copula Felix[63] Didžiuoju Viziriumi ir skelbiame, kad šią dieną mes išsiskyrėme su savo ankstesne sutuoktine ir dovanojome savo karališką ranką princesei Selenai, prabangai nakties.

(Buvusi morganatinė Blumo sutuoktinė paskubomis išvežama Juodąja Mare. Princesė Selena su plačiais mėnesienos mėlio drabužiais ir besipuikuojančiu ant galvos sidabriniu pusmėnuliu išlipa iš palankino, laikomo dviejų milžinų. Pritarimo šūksnių protrūkis.)

DŽONAS HOVARDAS PARNELAS: *(Iškelia karališkąją vėliavą.)* Įžymusis Blumai! Mano garsaus brolio įpėdini!

BLUMAS: *(Apkabina Džoną Hovardą Parnelą.)* Dėkojame iš visos širdies, Džonai, už šį tikrai karališką priėmimą žaliajame Erine, mūsų bendrų protėvių pažadėtoje žemėje.

(Jam perduodamos chartijoje surašytos miesto privilegijos. Įteikiami Dublino raktai, sukryžiuoti ant tamsiai raudonos pagalvėlės. Jis visiems rodo, jog dėvi žalias kojines.)

TOMAS KERNENAS: Jūs to nusipelnėte, jūsų prakilnybe!

BLUMAS: Šią dieną prieš dvidešimt metų prie Leidismito mes nugalėjome amžinąjį priešą. Mūsų haubicos ir įtaisytos ant kupranugarių sukiojamos patrankos akivaizdžiausiai sudrebino jo gretas. Pusę lygos pirmyn! Jie atakuoja! Dabar viskas prarasta! Ar mes traukiamės? Ne! Išmušim juos – nusuksim sprandus! Štai! Mes puolam! Puldami iš kairės mūsų lengvieji raitininkai perskrido per Plevnos viršūnes ir rėkdami savo kovos šūkį – Bonafide Sabaoth[64] – iškapojo saracėnų artileristus, visus iki vieno.

„FREEMAN“ RAIDŽIŲ RINKĖJŲ KAPELA: Klausykit! Klausykit!

DŽONAS VAIZAS NOULENAS: Tai žmogus, kuris padėjo pabėgti Džeimsui Stivensui.

MĖLYNŠVARKIS MOKINYS: Bravo!

SENAS NUOLATINIS GYVENTOJAS: Jūs mūsų šalies garbė, sere, štai ką jums pasakysiu.

OBUOLIŲ PARDAVĖJA: Štai tokio vyro ir reikia Airijai.

BLUMAS: Mano mylimi pavaldiniai, tuoj išauš nauja era. Aš, Blumas, iš tiesų sakau jums – jau galime pasiekti ją ranka. Duodu jums Blumo žodį – netrukus įžengsite į aukso miestą, kuriam skirta būti naująja Blumuzale ateities Naujoje Hibernijoje.

(Trisdešimt du[65] *darbininkai, pasipuošę visų Airijos grafysčių spalvų rozetėmis, vadovaujami statytojo Derveno, steigia naująją Blumuzalę. Tai kolosalus pastatas krištoliniu stogu, milžiniško kiaulės inksto formos, jame – keturiasdešimt tūkstančių kambarių. Plėtros procese nuverčiami keli pastatai ir paminklai. Valstybinės įstaigos laikinai perkeliamos į geležinkelio depus. Daugelis namų sulyginami su žeme. Gyventojai įkurdinami statinėse bei dėžėse, visos pažymėtos raudonomis raidėmis: L. B. Keletas elgetų nukrinta nuo kopėčių. Dalis Dublino sienų, ant kurių susibūrę ištikimi įžymybių apžiūrinėtojai, sugriūva.)*

ĮŽYMYBIŲ APŽIŪRINĖTOJAI: *(Mirdami.)* Morituri te salutant[66]. *(Miršta).*

(Liuko angoje išdygsta vyras su rudu makintošu. Jis rodo ilgu pirštu į Blumą.)

VYRAS SU MAKINTOŠU: Netikėkit nė vienu jo žodžiu. Tas vyras – Leopoldas Makintošas, liūdnai pagarsėjęs padegėjas. Jo tikroji pavardė – Higinsas.

BLUMAS: Nušaukit jį! Krikščionių šuo! Ir baigta su Makintošu!

(Pabūklo šūvis. Vyras su makintošu išnyksta. Blumas su savo skeptru kerta aguonas. Pranešama apie staigias galingų priešų, gyvulių augintojų, parlamento narių, nuolatinių komitetų narių mirtis. Blumo asmens sargyba dalija Didžiojo Ketvirtadienio išmaldą, atminimo medalius, duonos kepalus ir žuvis, blaivybės ženklus, brangius „Henry Clay" cigarus, palaidus karvių kaulus sriubai, guminius prezervatyvus, – užantspauduotuose vokuose, perrištuose auksiniu siūlu, – irisinius saldainius, ananasinius ledinukus, billets doux[67]*, sulankstytus kaip trikampė skrybėlė, gatavus kostiumus, dubenėlius su tešloje užkeptomis dešrelėmis, butelius Džeiso skysčio, fabrikinius pirkinių ženklus, 40 dienų indulgencijas, netikras monetas, pienu penėtų paršelių dešrikes, teatro leidimus, sezoninius bilietus visoms tramvajaus linijoms,*

karališkosios ir privilegijuotos Vengrijos loterijos kuponus, talonus pietums už pensą, pigius Dvylikos blogiausių pasaulio knygų leidimus: „Varlininkas ir Frizas" (politinė), „Vaiko priežiūra" (infantili), „50 Patiekalų už septynis šešiasdešimt" (kulinarinė), „Ar Jėzus buvo Saulės mitas" (istorinė), „Nugalėk skausmą" (medicininė), „Visatos vadovas vaikams" (kosminė), „Pakikenkime visi" (linksmumo), „Skelbimų agento Vade Mecum*" (žurnalistinė), „Motinėlės padėjėjos meilės laiškai" (erotinė), „Kas yra kas erdvėje" (žvaigždinė), „Dainos, pasiekusios mūsų širdį" (melodinė), „Taupiausias būdas susikrauti turtą" (ekonomiškumo). Visuotinis sujudimas ir peštynės. Moterys spraudžiasi pirmyn, norėdamos paliesti Blumo mantijos apsiuvą. Leidi Gvendolen Diubeda prasiveržia pro spūstį, užšoka ant jo arklio ir skambant visuotiniams sveikinimo šūksniams bučiuoja Blumą į abu skruostus. Blyksint magniui fotografuojama. Vaikeliai ir žindomi kūdikiai iškeliami aukštyn.)*

MOTERYS: Tėveli! Tėveli!

VAIKELIAI IR ŽINDOMI KŪDIKIAI:

Plok rankytėm, Poldis grįžta į namus,
Neša Leo sau kišenėj riestainius gardžius.

(Blumas pasilenkęs švelniai kumšteli vaikeliui Bordmenui į pilvuką.)

VAIKELIS BORDMENAS: *(Žagteli, iš burnos pasipila sutrauktas pienas.)* Hajajaja.

BLUMAS: *(Spaudžia ranką aklam paaugliui.)* Mano daugiau negu Broli! *(Išskėstom rankom apkabina per pečius senyvą porą.)* Brangūs seni draugai! *(Žaidžia keturis kampus su apiplyšusiais berniukais ir mergaitėmis.)* Strykt! Pastrykt! *(Veža dvynius vaikiškame vežimėlyje.)* Tiktaktuka galapsiautumtubatuką? *(Rodo triukus – ištraukia raudoną, oranžinę, geltoną, žalią, melsvą, indigo ir violetinę nosinaites sau iš burnos.)* Rogžmiv. 32 pėdos per sekundę. *(Guodžia našlę.)* Išsiskyrimas atjaunina širdį. *(Šoka škotų kalniečių flingą, išdarinėdamas groteskiškas figūras.)* Pajudėkit, jūs velniai! *(Bučiuoja suparalyžiuoto veterano pragulas.)* Garbingos žaizdos! *(Pakiša koją storam policininkui.)* T. G.: tau galas. T. G.: tau galas. *(Kažką šnabžda raustančiai padavėjai į ausį ir švelniai juokiasi.)* Oi, išdykėlė, išdykėlė! *(Valgo žalią ropę, kurią jam pasiūlė Morisas Baterlis, fermeris.)* Puiki! Nuostabi! *(Atsisako priimti tris šilingus, kuriuos jam siūlo Džozefas Hainsas, žurnalistas.)* Mano brangus kolega, niekuomet! *(Atiduoda savo švarką elgetai.)* Prašom –

paimkite. *(Dalyvauja šliaužimo lenktynėse su vyriškos ir moteriškos lyties invalidais.)* Pirmyn, berniukai! Rangykitės, mergaitės!

PILIETIS: *(Dusdamas nuo emocijų, smaragdo spalvos šaliku nusibraukia ašarą.)* Tegul gerasis Dievas laimina jį!

(Suskamba avinų ragai ragindami nutilti. Pakeliama Siono vėliava.)

BLUMAS: *(Didingai nusimeta apsiaustą, parodydamas savo apkūnumą, išvynioja popierių ir iškilmingai skaito.)* Aleph Beth Ghimel Daleth Hagadah Tephilim Kosher Yom Kippur Hanukah Roschaschana Beni Brith Bar Mitzvah Mazzoth Askenazim Meshuggah Talith.

(Oficialų vertimą perskaito Džimis Henris, miesto raštininko padėjėjas.)

DŽIMIS HENRIS: Dabar pradedamas Sąžinės Teismas. Jo Katalikiškiausia Didenybė vykdys teisingumą po atviru dangumi. Nemokami medicininiai bei teisiniai patarimai, rebusų išsprendimas ir kitos problemos. Visi širdingai kviečiami. Paskelbta mūsų ištikimame Dublino mieste, pirmaisiais Rojaus eros metais.

PADIS LENARDAS: Ką man daryti su savo vietiniais ir valstybiniais mokesčiais?

BLUMAS: Mokėk juos, mano drauge.

PADIS LENARDAS: Ačiū.

ILGANOSIS FLINAS: Ar aš galiu užstatyti savo draudimą nuo gaisro?

BLUMAS: *(Kietaširdiškai.)* Ponai, turėkite omeny, kad pagal civilinės teisės pažeidimų įstatymą jūs esate įsipareigoję per šešis mėnesius įmokėti penkis svarus.

DŽ. DŽ. O'MOLOJUS: Tikras Danielius[68], ką ir sakyti? Ne! Pats Piteris O'Brajenas![69]

ILGANOSIS FLINAS: Iš kur aš ištrauksiu tuos penkis svarus?

MIŽNIUS BERKAS: O jei pūslė nesveikuoja?

BLUMAS:

Acid. nit. hydrochlor dil., 20 minims
Tinct. mix. vom., 4 minims.
Extr. taraxel. lig., 30 minims.
Aq. dis. ter in die.

KRISAS KALINENAS: Koks yra subsoliarinės Aldebarāno ekliptikos paralaksas?

BLUMAS: Malonu tave girdėti, Krisai. K. 11.

DŽO HAINSAS: Kodėl jūs be uniformos?

BLUMAS: Kai mano šviesios atminties pirmtakas vilkėjo Austrijos despoto uniformą drėgnam kalėjime, kur buvo tavoji?

BENAS DOLERDAS: Našlaitės?

BLUMAS: Pagražina (puošia) priemiesčio sodus.

BENAS DOLERDAS: Kada gimsta dvynukai?

BLUMAS: Tėvas (pater, tėtis) susimąsto.

LARIS O'RURKAS: Aštuonių dienų licencija mano naujai užeigai. Pamenat mane, sere Leo, kai gyvenote septintam numery. Siunčiu tuziną porterio jūsų šeimininkei.

BLUMAS: *(Šaltai.)* Jūs naudojatės manimi. Leidi Blum nepriima dovanų.

KROFTONAS: Tai tikra šventė.

BLUMAS: *(Ištikimai.)* Jūs vadinate tai švente. Aš vadinu tai sakramentu.

ALEKSANDRAS RAIKTAS: Kada mes turėsime savo raktų namus?

BLUMAS: Aš – už visuomeninių elgesio normų reformą ir įprastus dešimt įsakymų. Naujas pasaulis keičia seną. Visų sąjunga – žydų, musulmonų ir pagonių. Trys akrai ir karvė kiekvienam gamtos vaikui. Motorizuoti dengti katafalkai. Priverstinis fizinis darbas visiems. Visi parkai atviri žmonėms dieną ir naktį. Elektriniai indų plovikliai. Tuberkuliozei, pamišimui, karui ir elgetavimui reikia tuoj pat padėti tašką. Visuotinė amnestija, kassavaitiniai karnavalai, leidžiant kaukėtiesiems nukrypti nuo normos, premijos visiems, esperanto – pasaulinė brolybė. Užteks prasigėrėlių ir vandelingės išpūstų apgavikų patriotizmo. Laisvi pinigai, laisva meilė ir laisva pasaulietinė bažnyčia laisvoje pasaulietinėje valstybėje.

O'MEDENAS BERKAS: Laisva lapė laisvoje vištidėje.

DEIVIS BERNAS: *(Žiovaudamas.)* Iiiiiiiiaaaaaaach!

BLUMAS: Mišrios rasės ir mišrios santuokos.

LENEHENAS: O kaip dėl mišraus maudymosi vonioje?

(Blumas aiškina tiems, kurie arti jo, savo visuomenės dvasinio atgimimo planus. Visi sutinka su juo. Pasirodo Kildeir gatvės muziejaus valdytojas tempdamas platformą, ant kurios stovi linguojančios kelių nuogų deivių statulos – Venera Kallipyge, Venera Pandemos, Venera

Metempsichozė – ir gipsinės figūros, taip pat nuogos, vaizduojančios devynias naująsias mūzas: Komerciją, Operos Muziką, Meilę, Reklamą, Gamybą, Žodžio Laisvę, Visuotinį Balsavimą, Gastronomiją, Asmens Higieną, Pajūrio Koncertines Pramogas, Beskausmę Akušeriją ir Astronomiją Liaudžiai.)

TĖVAS FARLIS: Jis – episkopalinės bažnyčios narys, agnostikas, viskątikis, siekiantis pakirsti šventą mūsų tikėjimą.

MISIS RIORDAN: *(Sudrasko savo testamentą.)* Aš nusivyliau jumis! Jūs blogas žmogus!

MOTUŠĖ GROGEN: *(Nusiauna batą, ketindama mesti jį į Blumą.)* Jūs gyvulys! Jūs šlykštus žmogus!

ILGANOSIS FLINAS: Duok toną, Blumai. Kurią nors iš tų senų saldžių dainų.

BLUMAS: *(Išdykėliškai nusiteikęs.)*

Prisiekiau amžiams mylėti aš ją,
Išdavė ji, beširdė, mane.
Ir mano tralialia tralialia tralialia...

ŠLUBIS HOLOHENAS: Geras senis Blumas! Galų gale – panašaus į jį nebėra.

PADIS LENARDAS: Airis iš operetės!

BLUMAS: Kokia infekcinė opera siejama su rože Pirėnuose? „Liga Kastilijoj". *(Juokas.)*

LENEHENAS: Plagiatorius! Šalin Blumą!

SIBILĖ SU VUALIU: *(Entuziastingai.)* Aš esu blumitė ir didžiuojuosi tuo. Aš tikiu juo – nepaisant nieko. Atiduočiau savo gyvybę už jį, linksmiausią žmogų žemėje.

BLUMAS: *(Mirkteli stovintiems šalia.)* Kertu lažybų – ji graži mergytė.

TEODORAS PJURFOI: *(Su žvejo kepure ir neperšlampama striuke.)* Jis naudojasi mechaninėmis priemonėmis, kad sutrikdytų šventus gamtos dėsnius.

SIBILĖ SU VUALIU: *(Smeigia pati sau durklu.)* Mano deiviškas didvyri! *(Ji miršta.)*

(Daug patraukliausių ir entuziastingų moterų taip pat nusižudo – nusiduria, pasiskandina, išgeria prūsiškos rūgšties, kurpelės, aršeniko, persipjauna venas, atsisako maisto, metasi po gariniais volais, šoka nuo Nelsono kolonos viršūnės arba į didelį „Gineso" alaus daryklos

kubilą, užsidusina, įkišusios galvas į dujines orkaites, pasikaria ant madingų kojinių keliaraiščių, iššoka pro įvairių aukštų langus.)

ALEKSANDRAS DŽ. DAUJIS: *(Ugningai.)* Bičiuliai krikščionys ir antiblumitai, tasai vyras vadinamas Blumu, yra atsiradęs iš pačių pragaro šaknų – tokia negarbė kiekvienam krikščioniui. Šitas šėtono apsėstas laisvamanis, tasai dvokiantis Mendeso ožys[70] nuo pat jaunų dienų buvo linkęs į vaikišką ištvirkimą, koks buvo paplitęs lygumos miestuose, susidėjęs su kažkokia pasileidusia senele. Šitas šlykštus veidmainys, lyg bronza nubarstytas nešlove, yra baltasis bulius, minimas Apokalipsėje. Skaisčiai raudonos tarnaitės[71] garbintojas, iš pačių jo šnervių trenkia intriga. Jį tik – prie gėdos stulpo, paskrudint ant laužo ir į verdančios alyvos katilą. Kalibanas!

MINIA: Nulinčiuot jį! Iškept gyvą! Toks pat netikėlis kaip Parnelas. Misteris Foksas!

(Motušė Grogen meta į Blumą savo batą. Keli krautuvių savininkai iš viršutinės ir žemutinės Dorseto gatvės dalies mėto mažos komercinės vertės arba visai bevertes prekes – kumpių kaulus, kondensuoto pieno skardines, pagedusius kopūstus, sužiedėjusią duoną, avių uodegas, lašinių nuopjovų gabaliukus.)

BLUMAS: *(Susijaudinęs.)* Tai vasarvidžio beprotybė, dar vienas šlykštus pokštas. Prisiekiu dangumi – aš nekaltas kaip saulės dar nepaliestas sniegas! Tai buvo mano brolis Henris. Jis mano antrininkas. Jisai gyvena antrame „Delfino klėties" numeryje. Liežuvautojas, gyvatė, neteisingai apkaltino mane. Tautiečiai, sgeul inn ban bata coisde gan capall[72]. Kviečiu pasisakyti seną savo draugą daktarą Malachį Maligeną, lytinių ligų specialistą, ir pateikti mano naudai medicininę išvadą.

DR. MALIGENAS: *(Su motociklininko striuke ir žaliais apsauginiais akiniais ant kaktos.)* Daktaras Blumas yra nenormalus biseksualiniu požiūriu. Jis neseniai pabėgo iš privačios daktaro Justeso psichiškai nesveikų ponų prieglaudos. Gimė ne santuokoje ir serga paveldėta epilepsija – tai nesuvaldomo geidulio padarinys. Ankstesnėse kartose aptikta dramblialigės požymių. Aiškūs chroniško ekshibicionizmo simptomai. Taip pat latentinė abirankystė. Nuo savęs niekinimo be laiko prapliko ir dėl to tapo perversiniu idealistu, persiauklėjusiu ištvirkėliu, be to, turi metalinius dantis. Dėl šeimyninio komplek-

so padarinių laikinai prarado atmintį, ir aš manau, kad jam yra daugiau nusikaltę, negu jis kitiems. Atlikęs vidinę vaginalinę apžiūrą ir rūgštinį analinį, pažasčių, krūtinės ir gaktos plaukelių testą 5427 – konstatuoju, kad jis yra virgo intacta[73].

(Blumas savo aukštos kokybės skrybėle prisidengia genitalijas.)

DR. MEDENAS: Taip pat pastebima hipsospadija[74]. Būsimųjų kartų labui siūlau pažeistas dalis užkonservuoti vyno spirite ir laikyti nacionaliniame teratologijos muziejuje.

DR. KROTERSAS: Aš ištyriau paciento šlapimą. Jame yra baltyminių medžiagų. Seilėtaka nepakankama, antkelio refleksas protarpinis.

DR. KUMŠTIS KOSTELO: Ypač aštrus fetor judaicus[75].

DR. DIKSONAS: *(Skaito medicininę išvadą.)* Profesorius Blumas yra užbaigtas naujo moteriško vyro pavyzdys. Jo moralinis būdas paprastas ir patrauklus. Daugelis laiko jį brangiu žmogumi, brangiu asmeniu. Apskritai jis gana įdomus žmogus, nedrąsus, bet nėra menko intelekto medicininiu požiūriu. Parašė Atsivertusių kunigų globos draugijai tikrai gražų laišką, tiesiog poemą, kurioje viską išaiškino. Iš esmės jis – visiškas abstinentas, galiu laiduoti, kad miega ant šiaudinių pakratų ir valgo tikrą spartietišką maistą – šaltus džiovintus žirnius. Žiemą vasarą nešioja ašutinę ir plakasi kiekvieną šeštadienį. Vienu metu buvo, kiek man žinoma, geriausias nusižengėlis Glenkrio mažamečių pataisos namuose. Kitame pranešime tvirtinama, jog jis gimė po tėvo mirties. Aš apeliuoju į jūsų atlaidumą vardu švenčiausio žodžio, kokį kada nors buvo skirta ištarti mūsų kalbos organams. Netrukus jis turi pagimdyti kūdikį.

(Bendras sujudimas ir atjauta. Moterys alpsta. Turtingas amerikietis organizuoja gatvės rinkliavą Blumui. Auksinės ir sidabrinės monetos, banko čekiai, banknotai, brangenybės, iždo obligacijos, mokėjimo vekseliai, skolų rašteliai, vestuviniai žiedai, laikrodžių grandinėlės, medalionai, perlų vėriniai ir apyrankės – visa tai sparčiai surenkama.)

BLUMAS: O, aš taip noriu tapti motina.

MISIS TORNTON: *(Su slaugės chalatu.)* Apkabink mane stipriai, mieloji. Netrukus viskas bus baigta. Stipriai, mieloji.

(Blumas stipriai ją apkabina ir pagimdo aštuonis vyriškos lyties geltonus ir baltus kūdikius. Jie pasirodo ant užtiestų raudonu kilimu laiptų, papuoštų brangiais augalais. Visi aštuoni gražūs, vertingų metalų

veidais, gerai sudėti, deramai aprengti ir gražiai išauklėti, laisvai kalba penkiomis šiuolaikinėmis kalbomis ir domisi įvairiais menais bei mokslais. Visų vardai išspausdinti aiškiomis raidėmis ant marškinių priekio: Nasodoro, Goldfinger, Chrysostomos, Maindorée, Silversmile, Silberselber, Vifargent, Panargyvos[76]*. Jie tuoj pat paskiriami į atsakingus visuomeninius postus keliuose skirtinguose kraštuose – tampa vyriausiaisiais banko valdytojais, geležinkelių eismo prižiūrėtojais, ribotos atsakomybės kompanijų pirmininkais, viešbučių sindikatų prezidentais.)*

BALSAS: Blumai, ar tu esi Mesijas ben Juozapas ar ben Dovydas?

BLUMAS: *(Neaiškiai.)* Tu pasakei tai.

BROLELIS VARPELIS: Tada padaryk stebuklą.

BENTAMAS LAJENSAS: Išpranašauk, kas laimės Sent Ledžero varžybas.

(Blumas vaikšto tinklu, uždengia savo kairę akį kairiąja ausimi, pereina kiaurai per kelias sienas, užlipa į Nelsono koloną ir pakimba ant jos viršutinės atbrailos, laikydamasis blakstienomis, suvalgo dvylika tuzinų austrių (kartu su kiaukutais), išgydo kelis ligonius nuo skrofuliozės, sutraukęs veidą tampa panašus į daugelį istorinių asmenybių, tai – lordas Bikonsfildas, lordas Baironas, Vatas Taileris, Egipto Mozė, Mozė Maimonidas, Mozė Mendelsonas, Henris Irvingas, Ripas van Vinklis, Košutas, Žanas Žakas Ruso, baronas Leopoldas Ročildas, Robinzonas Kruzas, Šerlokas Holmsas, Pasteras, paskui vienu metu suka abi pėdas į skirtingas puses, įsako potvyniui grįžti atgal, užtemdo saulę ištiesęs mažylį pirštą.)

BRINIS, POPIEŽIAUS NUNCIJUS: *(Su popiežiaus zuavo uniforma – plieniniai šarvai ant krūtinės, rankų, šlaunų, blauzdų, ilgi pasaulietiški ūsai ir ruda popierinė mitra.)* Leopoldi autem generatio[77]. Mozei gimė Nojus, o Nojui gimė Eunuchas, Eunuchui gimė O'Haloranas, O'Haloranui gimė Gugenheimas, Gugenheimui gimė Agendatas, Agendatui gimė Netaimas, Netaimui gimė Le Hiršas, Le Hiršui gimė Jesurumas, Jesurumui gimė Makkėjus, Makkėjui gimė Ostropolskis, Ostropolskiui gimė Smerdozas, Smerdozui gimė Veisas, Veisui gimė Švarcas, Švarcui gimė Adrianopolis, Adrianopoliui gimė Aranchuezas, Aranchuezui gimė Lui Lousonas, Lui Lousonui gimė Ichabudonosoras, Ichabudonosorui gimė O'Donelis Magnusas, O'Doneliui Magnusui gimė Christbaumas, Christbaumui gimė Ben Maimunas, Ben Maimunui gi-

mė Dulkinas Roudsas, Dulkinam Roudsui gimė Benamoras, Benamorui gimė Džonsas-Smitas, Džonsui-Smitui gimė Savorganovičius, Savorganovičiui gimė Džasperstounas, Džasperstounui gimė Ventetjunemas, Ventetjunemui gimė Sombatėjus, Sombatėjui gimė Viragas, Viragui gimė Blumas et vocabitur nomen eius Emmanuel[78].

NEGYVA RANKA: *(Rašo ant sienos.)* Blumas yra sukčius.

TOKS NIURZGA: *(Apsirengęs kaip krūmynų plėšikas.)* Ką tu veikei prie gyvulių aptvaro tarpuvartėj, už Kilbereko?

MOTERIŠKOS LYTIES KŪDIKIS: *(Krato tarškutį.)* O po Belibau tiltu?

BUGIENIO KRŪMAS: O velnio slėny?

BLUMAS: *(Įsiutęs visas parausta nuo kaktos iki sėdmenų, iš kairės akies nurieda trys ašaros.)* Pasigailėkit mano praeities.

IŠKELDINTIEJI AIRIŲ NUOMININKAI: *(Apsisiautę gūniomis, užsitempęs siauras kelnes, susegamas prie kelių, rankose ąžuolinės kuokos iš Donibruko mugės.)* Išplakti jį botagu!

(Blumas su asilo ausimis atsisėda prie gėdos stulpo sukryžiavęs rankas, atkišęs kojas. Jis švilpauja „Don Giovanni, a cenar teco". Arteino našlaičiai, susiėmę už rankų, šokinėja aplink jį. Merginos iš Kalėjimo vartų misijos, susiėmusios už rankų, šokinėja priešinga kryptimi.)

ARTEINO NAŠLAIČIAI:

Tu meiteli, bjaurus šunie!
Tikies, kad damų mylimas esi!

KALĖJIMO VARTŲ MERGINOS:

Kai sutiksi Kei
Švilptelėk jam – ei!
Kviesk jį arbatėlės
Pas mus valandėlei.

HORNBLAUERIS: *(Su efodu ir medžiotojo kepure, skelbia.)* Ir jis nuneš šias nuodėmes tautos Azazeliui, dvasiai, kuri gyvena tyrlauky, ir Lilitai, raganai nakties. Ir jie užmėtys jį akmenimis, ir išniekins jį, taipgi visi iš Agendat Netaim ir Micraimo, Hamo žemės.

(Visi žmonės mėto į Blumą minkštus teatrinius akmenis. Daug bona fide *keliauninkų ir benamių šunų prieina prie jo ir niekina jį. Priartėja Mastianskis su Sitronu, apsisiautę gabardino apsiaustais, užsidėję perukus su ilgais peisais ant ausų. Jie graso barzdomis Blumui.)*

MASTIANSKIS IR SITRONAS: Belialas! Lamlinas iš Istrijos! Apsimetėlis Mesijas! Abulafija!

(Pasirodo Džordžas S. Mizijas, Blumo siuvėjas, nešinas po pažastim siuvėjiška laidyne, ir pateikia sąskaitą.)

MIZIJAS: Už kelnių persiuvimą – vienuolika šilingų.

BLUMAS: *(Džiaugsmingai trina rankas.)* Visai kaip senais gerais laikais. Vargšas Blumas!

(Rubinas Dž. Dodas, juodabarzdis Iskariotas, piktasis ganytojas, prieina prie gėdos stulpo, nešdamas ant pečių savo paskendusio sūnaus lavoną.)

RUBINAS DŽ.: *(Kimiai šnabžda.)* Viskas išplepėta. Tasai ilgaliežuvis – pas farus. Šok į pirmą vežimpalaikį.

PRIEŠGAISRINĖ BRIGADA: Pflaap!

BROLELIS VARPELIS: *(Aprengia Blumą geltonu abitu su išsiuvinėtomis spalvingomis liepsnomis ir uždeda aukštą smailą skrybėlę. Kabina jam ant kaklo maišą su paraku ir atiduoda civilinei valdžiai tardamas.)* Atleiski jam jo nuodėmes.

(Leitenantas Majeris iš Dublino priešgaisrinės brigados visiems reikalaujant padega Blumą. Raudos.)

PILIETIS: Dėkoju tau, o dangau!

BLUMAS: *(Aprengtas maišo formos besiūliu apdaru, su raidėmis I. H. S., stovi išsitiesęs visu ūgiu tarp feniksiškų liepsnų.)* Neraudokit manęs, o Erino dukterys.

(Jis demonstruoja Dublino reporteriams nudegimų žymes. Erino dukterys juodais rūbais, su didelėmis maldaknygėmis ir ilgomis žvakėmis rankose klaupiasi ir meldžiasi.)

ERINO DUKTERYS:

Blumo Inkste, melskis už mus.
Vonios Gėle, melskis už mus.
Mentono Mentoriau, melskis už mus.
„Freemano“ Reklamos Agente, melskis už mus.
Mielaširdingas Masone, melskis už mus.
Klajojantis Muile, melskis už mus.
Nuodėmės Saldybės, melskitės už mus.
Muzika Be Žodžių, melskis už mus.

(Šešių šimtų balsų choras, diriguojamas misterio Vincento O'Braje-

no[79]*, gieda „Aleliuja" chorus, vargonais akompanuoja Džozefas Glinas. Blumas netenka balso, raukšlėjasi, anglėja.)*

ZOJA: Kalbėk, kalbėk, kol veidas nepajuodavo.

BLUMAS: *(Su kepaliušu – už juostelės užkišta molinė pypkė, avi dulkinus šiurkščios odos pusbačius, rankoje laiko raudoną emigranto ryšulėlį, vedasi pririštą prie šiaudinės virvės juodą kaip pelkinis ąžuolas kiaulę, akys šypsosi.)* Na jau eisiu dabar, šeimininkėle, nes prisiekiu visais ožiais Konemaroj, kad man tuoj kailį išvelės – tėvą motiną šauksiu. *(Su ašara aky.)* Viskas – beprotybė. Patriotizmas mirusiųjų gedėjimas, muzika, rasės ateitis. Būti ar nebūti. Gyvenimo sapnas baigiasi. Tepasibaigia taikiai. O kiti lai gyvena toliau *(Liūdnai įsižiūri į tolį.)* Aš žlugęs. Kelios kurpelės piliulės. Užuolaidos užtrauktos. Laiškas. Tuomet atgulsiu poilsio. *(Tykiai atsidūsta.)* Niekad daugiau. Aš savo nugyvenau. Vykstu. Sudie.

ZOJA: *(Šaltai, užkišusi pirštą už juostelės ant kaklo.)* Nuoširdžiai? Iki kito karto. *(Pajuokia.)* Tikriausiai išlipai iš lovos ne ta koja arba per greitai baigei su savo išrinktąja. Ak, aš skaitau tavo mintis.

BLUMAS: *(Karčiai.)* Vyras ir moteris, meilė, kas tai? Kamštis ir butelis.

ZOJA: *(Staiga paniurusi.)* Nekenčiu veidmainių pašlemėkų. Duok šansą prakeiktai kekšei.

BLUMAS: *(Apgailestaudamas.)* Aš labai bjauraus būdo. O tu – neišvengiamas blogis. Iš kur esi? Iš Londono?

ZOJA: *(Sklandžiai.)* Iš meitelių Nortono, kur kiaulės groja vargonais. Aš kilusi iš Jorkšyro. *(Sulaiko jo ranką, ieškančią jos spenelio.)* Klausyk, Tomuk Peliuk. Baik šitai ir imkis ko nors blogesnio. Ar turi grynų smulkioms išlaidoms? Dešimt šilingų?

BLUMAS: *(Šypsosi, lėtai linguoja galvą.)* Dar, hurija, dar.

ZOJA: Kuo daugiau, tuo stipriau? *(Atsainiai paglosto jį aksominėmis letenomis.)* Ar eini į muzikos saloną pažiūrėt mūsų naujos pianolos? Eime – ir aš nusilupsiu, ką turiu.

BLUMAS: *(Dvejodamas pasičiupinėja pakaušį su beprecedenčiu sutrukdyto paštininko sumišimu, žavėdamasis jos nuluptų kriaušių simetrija.)* Kai kas baisiai pavydėtų, jei sužinotų. Žaliaakis baisūnas[80]. *(Nuoširdžiai.)* Tu žinai, kaip tai sunku. Tau nereikia aiškint.

ZOJA: *(Pamaloninta.)* Akys nemato, širdies neskauda. *(Kepšteli jį.)* Eime.

BLUMAS: Besijuokianti ragana! Ranka, kuri supa lopšį.

ZOJA: Vaikeli!

BLUMAS: *(Kūdikiški baltinukai ir apsiaustėlis, didgalvis, maža tamsaus plauko tinkline kepurėlė, įbedžia dideles akis į jos slidų apatinuką ir putniu pirštu skaičiuoja bronzines sagteles, iškišęs drėgną liežuviuką lakstantį tarp lūpų, švebeldžiuoja.)* Viens, du, tlys, tlys, du, viens.

SAGTELĖS: Myli. Nemyli. Myli.

ZOJA: Tylėjimas reiškia sutikimą. *(Mažais praskėstais paukštiškais nagais sugriebia jo ranką, rodomuoju pirštu brūkšteli ant jo delno sutartinį slapto patarėjo ženklą, raginantį pasiduoti lemčiai.)* Karštos rankos – gerklytė sušalus.

(Jis abejoja, supamas kvapų, muzikos, gundymų. Ji veda jį laiptelių link, viliodama savo pažastų aromatu, dažytų akių ydingumu, šiugždėjimu apatinuko, kurio nuodėmingose klostėse tyko visų ją turėjusių patinų liūtiškas tvaikas.)

PATINAI: *(Skleisdami rujos ir mėšlo sierą, stojasi ant užpakalinių kojų, negarsiai riaumoja garduose, jų apsvaigusios galvos linguoja pirmyn ir atgal.)* Gerraa!

(Zoja ir Blumas prieina tarpdurį, kur sėdi įsitaisiusios dvi sesės kekšės. Jos smalsiai nužvelgia jį iš po savo pieštukais nupaišytų antakių ir šypsosi atsakydamos į skubų jo nusilenkimą. Jis nerangiai suklumpa.)

ZOJA: *(Jos laiminga ranka akimirksniu jį išgelbsti.)* Opapaa! Neparkrisk laiptų viršuje.

BLUMAS: Teisuolis nupuola septynis sykius. *(Prie slenksčio žengteli į šoną.)* Kaip priimta – po jūsų.

ZOJA: Damos pirmos, džentelmenai iš paskos.

(Ji peržengia slenkstį. Jis dvejoja. Ji pasisuka ir ištiesusi rankas trukteli jį į save. Jis peršoka slenkstį. Ant elnio ragų kabyklos koridoriuje kabo vyriška skrybėlė ir neperšlampamas apsiaustas. Blumas nusiima skrybėlę, bet pamatęs tai susiraukia, paskui nusišypso susimąstęs. Durys priestato laiptų aikštelėje staiga atveriamos. Vyras purpuriniais marškiniais ir pilkomis kelnėmis, rudomis kojinėmis nukrypuoja lyg beždžionė pro šalį, užvertęs pliką galvą ir ožio barzdelę, neša apglėbęs pilną vandens puodyniaąsotį, juodos dviuodegės petnešos kadaruota prie kulnų. Paskubom nuo jo nusisukęs Blumas palinksta virš koridoriaus stalelio ir tyrinėja pataikūniškas bėgančios lapės akis, paskui, pakėlęs galvą ir uosda-

mas orą, nuseka paskui Zoją į muzikos saloną. Šviestuvo šviesa pritemdyta rausvai violetiniu rūkomojo popieriaus gaubtu. Aplinkui ratus suka naktinis drugys, atsimušdamas, aplenkdamas. Grindis dengia linoleumas, išmargintas nefrito, laurito ir cinoberio spalvos rombų raštu. Batų pėdsakai atsispaudę jame visokiausiom formom: kulnas prie kulno, kulnas prie pėdos vidurio, pirštai prie pirštų, suglaustos pėdos – mauriškas šiūruojančių kojų, vaiduoklių be kūno šokis chaotiškoje grumtyje. Ant sienų – tapetai su kukmedžio lapais ir šviesiomis laukymėmis. Židinio angoje – išskleista povo plunksnų širma. Ant veltinio kilimėlio prie židinio sukryžiavęs kojas sėdi Linčas, kepurė apsukta priekiu į užpakalį. Jis lazdele lėtai muša taktą. Kiti Rikets, kaulėta mirtinai išblyškusi kekšė su jūreivišku kostiumu ir triušio odos pirštinėmis, atlenktomis, kad būtų matyti koralų apyrankė ant riešo, sėdi ant stalo krašto, laikydama rankoje iš grandinėlės nupintą piniginę, siūbuoja koją ir žvilgčioja į save paauksuotam veidrody virš židinio atbrailos. Iš po žaketo kabo išlindęs korseto raištelio galas. Linčas pašaipiai rodo į porą prie pianino.)

KITI: *(Kosti užsidengusi burną.)* Ji šiek tiek kuoktelėjusi. *(Pasukioja prie smilkinio smilių.)* Pleple. *(Linčas pakelia su lazdele jos sijoną ir baltą apatinuką. Ji paskubom susitvarko drabužius.)* Elkitės padoriai. *(Ji žagteli, paskui skubiai palenkia savo jūreivišką skrybėlę, po kuria švyti raudonai chna nudažyti plaukai.)* O, atsiprašau!

ZOJA: Daugiau rampos šviesos, Čarli. *(Ji nueina prie šviestuvo ir iki galo atsuka dujų čiaupą.)*

KITI: *(Spokso į lempos dujų degiklį.)* Kas jai šįvakar yra?

LINČAS: *(Dusliu balsu.)* Įeina šmėkla ir piktosios dvasios.

ZOJA: Paplokit Zojai per petį.

(Lazdelė Linčo rankoj žybčioja: žalvarinis žarsteklis. Stivenas stovi prie pianolos, ant šios atsainiai numesta jo skrybėlė ir uosinė lazdelė. Dviem pirštais jis darsyk pakartoja grynųjų kvintų serijas. Flori Tolbet, šviesiaplaukė, paliegusi, riebi kaip žąsis kekšė nudriskusiu supelijusių braškių spalvos chalatu, sėdi atsilošusi, išsikėtojusi ant sofos kampo – nevaldoma ranka nukarusi per porankį – ir klausosi. Sunkus miežis nusviręs ant mieguisto jos akies voko.)

KITI: *(Sužagsi vėl ir spirteli ore koja, uždėta ant kitos kojos.)* O, atsiprašau!

ZOJA: *(Nedelsiant.)* Tavo vaikinas tave mini. Užsirišk mazgelį ant marškinių.

(Kiti Rikets palenkia galvą. Jos boa atsivynioja, slysta, slenka – per petį, nugarą, ranką, kėdę – iki grindų. Linčas lazdele pakelia susiraičiusį vikšrą. Ji apsuka boa gyvate savo kaklą, patogiai įsitaisydama. Stivenas žvilgteli atgal į pritūpusią figūrą su apsukta kepure.)

STIVENAS: Tiesą sakant, visai nesvarbu – ar Benedeto Marčelo[81] tai rado gatavą, ar pats sukūrė. Ritualas – poeto atgaiva. Tai galėtų būti senas himnas Demetros garbei ir drauge akompanimentas „Coela enarrant gloriam Domini"[82]. Jis paklūsta tokioms skirtingoms tonacijoms kaip hiperfriginė ir miksolidinė[83], ir tekstams, tokiems skirtingiems, kaip kunigų rėkaliojimai prie Dovydo, tai yra Kirkės, ką aš sakau – prie Cereros altorių ir Dovydo užuomina savo vyriausiam fagotininkui apie savo visagališkumą. Mais nom de nom[84], tai jam kelnių pora. Jetez la gourme. Faut que jeunesse se passe[85]. *(Jis nutyla, rodo į Linčo kepurę, šypsosi, juokiasi.)* Kurioj pusėj yra tavo žinių gumbas?

KEPURĖ: *(Su niūriu apmaudu.)* Fe! Taip yra todėl, kad taip yra. Moteriškas argumentas. Žydagraikis yra graikažydis[86]. Priešingybės traukia. Mirtis – tai aukščiausia gyvybės forma. Fe!

STIVENAS: Tu puikiausiai atsimeni[87] visas mano klaidas, pasigyrimus, riktus. Kiek ilgai dar nematysiu išdavystės? Pustyklė!

KEPURĖ: Fe!

STIVENAS: Ir štai tau dar. *(Suraukia antakius.)* Priežastis ta, kad principą ir dominantę skiria didžiausias įmanomas intervalas, kuris...

KEPURĖ: Kuris? Pabaik. Nesugebi.

STIVENAS: *(Stengdamasis.)* Intervalas, kuris. Yra ilgiausia galima elipsė. Sutampanti su. Galiniu sugrįžimu. Ta oktava. Kuri.

KEPURĖ: Kuri?

(Lauke gramofonas ima kaukti „Šventą miestą".)

STIVENAS: *(Šiurkščiai.)* Kokia nusitiesė tolyn į pasaulio kraštus, kad neperkirstų savęs pačios. Dievas, saulė, Šekspyras, komivojažierius, kirtęs save pačioj realybėj, tampa tuo savimi. Luktelk minutėlę. Sekundę. Tas vaikinas velniškai triukšmauja gatvėj. Savimi, kuriuo jam neišvengiamai buvo lemta tapti. Ecco!

LINČAS: *(Pašaipiai prunkšdamas rodo dantis Blumui ir Zojai Higinsams.)* Kokia mokslinga kalba, ką?

ZOJA: *(Gyvai.)* Tegul Dievas pasigaili tavo galvelės, jis žino daugiau negu tu pamiršai.

(Flori Tolbet su tukliu bukagalviškumu spokso į Stiveną.)

FLORI: Sako, kad pasaulio pabaiga ateis šią vasarą.

KITI: Ne!

ZOJA: *(Pratrūksta juoku.)* Didysis neteisingasis Dieve!

FLORI: *(Įžeista.)* Taigi rašė laikraščiuose, apie Antikristą. O, man koja nutirpo!

(Pro šalį šaukdami nutapsi skarmaluoti basakojai berniūkščiai – laikraščių pardavėjai.)

BERNIŪKŠČIAI LAIKRAŠČIŲ PARDAVĖJAI: Specialus priedas. Supamųjų arkliukų lenktynių rezultatai. Jūros žaltys karališkajam kanale. Laimingai atvyko Antikristas.

(Stivenas pasisuka ir pamato Blumą.)

STIVENAS: Laikas, du laikai ir pusė laiko[88].

(Rubinas Dž. Antikristas, amžinas žydas, ant nugaros išskėtęs grobuonišką ranką, šlubuoja pirmyn. Prie strėnų kabo piligrimo kelionmaišis, iš kurio kyšo vekseliai ir neapmokėtos sąskaitos. Ant peties jis nešasi yrimosi kartį – ant jos kablio kadaruoja permirkusi beformė jo vienintelio sūnaus, išgelbėto iš Lifi vandenų, masė. Per tirštėjančias sutemas kūliais verčiasi į Kumštį Kostelo įsikūnijęs velniūkštis. Kreivakojis, iškreiptanugaris, galvos smegenų vandenės išpūsta galva, išsikišusiais žandikauliais, atlašia kakta ir Elio Sloperio nosimi.)

VISI: Kas?

VELNIŪKŠTIS: *(Barškančiais žandikauliais šokinėja šen ir ten, varto akis, cypčioja, liuoksi kaip kengūra, ištiesęs pirmyn grobuoniškas rankas, paskui nelauktai praspraudžia belūpį veidą sau pro šakumą.)* Il vient! C'est moi! L'homme qui rit! L'homme primigène! *(Sukasi ratu stūgčiodamas kaip dervišas.)* Sieurs et dames, faites vos jeux! *(Jis priglunda prie grindų rodydamas fokusus. Iš jo rankų išlekia mažos ruletės planetos.)* Les jeux sont faits! *(Planetos susispiečia trakšėdamos, pokšėdamos.)* Rien n'va plus[89]. *(Planetos, plūduriuojantys balionai, išsipūtusios nuplaukia aukštyn ir dingsta. Jis šoka į tuštumą.)*

FLORI: *(Grimzdama į apatiją, slapta persižegnoja.)* Pasaulio pabaiga!

(Nuo jos kyla apyšiltis moteriškas tvaikas. Erdvę pripildo debesuo-

ta migla. Kylančiam ūke staugia gramofonas, perrėkdamas koščiojimus ir šiurenančias kojas.)

GRAMOFONAS:

Jeruzale!
Atverk savo vartus ir giedok
Hosana...

(Aukštyn į dangų kyla raketa ir sprogsta. Iš jos iškrinta balta žvaigždė, skelbianti apie visų daiktų sunaikinimą ir antrąjį Elijo atėjimą. Begaliniu nematomu lynu, nutiestu nuo zenito iki nadyro, sukdamasi vilkeliu, kūliavirsčia per tamsą leidžiasi Pasaulio Pabaiga – dvigalvis aštuonkojis su škotų vado tarno kiltais, husaro kailine kepure ir languotos vilnonės medžiagos sijonu – Meno Trikojo[90] *formos.)*

PASAULIO PABAIGA: *(Su škotišku akcentu.)* Kas pašoks mums škotų šokį rylą?

(Nustelbdamas riedantį gaudesį ir slopinamus įkvėpimo kosulius visus iš aukštybių sukrečia aštrus kaip griežlės Elijo balsas. Prakaituojantį po dukslia batisto kamža su piltuvėlio formos rankovėmis regime jį, zakristijonaveidį, virš tribūnos apgaubtos senosios šlovės vėliava[91]. *Jis trenkia kumščiu į parapetą.)*

ELIJAS: Malonėkite neviauksėti šitoj būdoj. Džekai Kreinai, Kreole Sjū[92], Deividai Kempbelai, Eibe Kiršner, kosėkit užčiauptomis burnomis. Tai štai, aš aptarnauju visą šitą liniją. Vyručiai, dabar pats metas. Dievo laikas – 12.25. Pasakykit mamai, kad būsit ten[93]. Greitai užsakot, ir tūzas jūsų. Užsirašot tuoj pat! Perkat visam keliui amžinybės stotį ekspresu. Tik dar žodelį. Ar jūs dievai, ar prakeikti žemės grumstai? Jei antras adventas įvyks Koni Ailende, ar būsim pasiruošę? Flori Kristau, Stivenai Kristau, Zoja Kristau, Blumai Kristau, Kiti Kristau, Linčai Kristau, visi turite pajusti šią kosminę jėgą. Ar mus gąsdina kosmosas? Ne! Stokit angelų pusėn. Būkit prizmė[94]. Jūs turit tą kažką viduj – aukščiausią aš. Jūs galite bendraut su Jėzumi, Gautama, Ingersoliu[95]. Ar visus jus veikia ši vibracija? Aš sakau – veikia! Broliai, kai tik perkąsit, toliau viskas bus kaip sviestu patepta – tiesiai dangun. Aiški mintis? Tai gyvenimo švyturys, sakau. Šauniausias daiktas iš visų. Spurga, įdaryta džemu. Tiesiog pati gudriausia ir lengviausia išeitis. Tai puiku, tai superprabangu. Tai atgaivina. Tai vibruoja. Aš žinau, nes ir pats esu šioks toks vibratorius. Juokus į šalį – grįžkim prie es-

mės, A. Dž. Kristus Daujis ir harmoninga filosofija, ar jums aišku? Okei. Septyniasdešimt septinta, vakarinė šešiasdešimt devinta gatvė. Ar supratot mane? Tvarka. Skambinkit man sauliafonu – kada tik panorėsit. Pasigėrę dykūnai, taupykit pašto ženklus. *(Šaukia.)* O dabar – mūsų šlovės giesmę! Visi kartu nuoširdžiai dainuoja. Dar kartą! *(Dainuoja.)* Jeru...

GRAMOFONAS: *(Perrėkdamas jo balsą.)* Kekšuzalatavo-aukštuosehohhhh... *(Adata raižiai džeržgia ant plokštelės.)*

TRYS KEKŠĖS: *(Užsikimšusios ausis spiegia.)* Ahhkkk!

ELIJAS: *(Pasiraitojęs marškinių rankoves, pajuodusiu veidu šaukia visu balsu, pakėlęs aukštyn rankas.)* Didysis Broli aukštybėse, misteri Prezidente, tu girdėjai, ką tau ką tik pasakiau. Aš, taip sakant, iš tikrųjų stipriai tikiu tavimi, misteri Prezidente. Ir iš tikrųjų dabar aš manau, kad Higins ir mis Rikets atvėrė tikėjimui kelią į savo sielas. Iš tikrųjų man atrodo, kad aš niekada neregėjau labiau išgąsdintos moters negu tu, mis Flori, kai ką tik mačiau tave. Misteri Prezidente, ateik ir padėk man išgelbėt mūsų brangias seses. *(Merkia akį auditorijai.)* Tas mūsų misteris Prezidentas, jis viską mato, bet nieko nesako.

KITI-KEIT: Aš užsimiršau. Silpnumo valandėlę suklydau ir padariau tai, ką padariau, ant Konstitucijos kalvos. Mane konfirmavo vyskupas. Mano motinos sesuo ištekėjo už Monmaransio. Mane pražudė vandentiekio darbininkas – iki tol buvau nekalta.

ZOJA-FANI: Aš leidau jam įgrūsti į save, įdomu buvo.

FLORI-TEREZA: Taip išėjo dėl to, kad maišiau portveiną su trijų žvaigždučių „Hennesy“, aš nusidėjau su Vilenu, kai jis įlindo į lovą.

STIVENAS: Pradžioje buvo žodis, pabaigoj – pasaulis be pabaigos. Tebus palaimintos aštuonios palaimos.

(Palaimos, Diksonas, Medenas, Krotersas, Kostelo, Lenehenas, Benonas, Maligenas ir Linčas – su baltais studentų chirurgų chalatais, po keturis eilėje, žąsies žingsniu triukšmingai pratapena pro šalį.)

PALAIMOS: *(Nerišliai.)* Butelis befstrogenas batalšunis buliapirkis buzinum barnum[96] bordelis bažnyčia.

LISTERIS: *(Su siauromis, pilkomis kaip kvakerio, susegamomis prie kelių kelnėmis ir plačiakrašte skrybėle, atsargiai sako.)* Jis mūsų draugas. Nėra reikalo minėti pavardžių. Siekite šviesos.

(Jis nukurantina prošal. Įeina Geriausias, apsirengęs kaip kirpėjas,

viskas išlyginta – net blizga, plaukų sruogos susuktos suktukais. Jis lydi Džoną Eglintoną – šis vilki gelsvą nankino mandarino kimono, išsiuvinėtą raidžių driežiukais, užsidėjęs aukštą pagodos formos skrybėlę.)

GERIAUSIAS: *(Šypsodamasis pakelia skrybėlę ir parodo nuskustą makaulę, ant kurios styro dirbtinė kaselė, perrišta oranžiniu kaspinu.)* Ką tik išgrąžinau, suprantat. Tai, kas iš grožio[97], žinot. Kaip sako Jeitsas, tai yra noriu pasakyt – Kytsas.

DŽONAS EGLINTONAS: *(Išsitraukia tamsų blausų žibintą žaliu dangteliu ir pašviečia juo į kampą; priekabiu tonu.)* Estetika ir kosmetika – tik buduarui. Aš ieškau tiesos. Paprastos tiesos paprastam žmogui. Tanderadžis[98] nori faktų ir tikisi jų gaut.

(Žibintuvėlio šviesos pluošte už kibiro su anglimi – olavas, šventaakis, barzdotas Mananaanas Makliras[99] mąsto, smakras padėtas ant kelių. Jis lėtai pakyla. Iš jo druidiško apsiausto papučia šaltas jūrų vėjas. Apie galvą rangosi unguriai ir unguriukai. Jis visas aplipęs jūržolėmis ir kriauklėmis. Dešinėj rankoj laiko dviračio pompą. Kaire už abiejų žnyplių sugriebia milžinišką upių vėžį.)

MANANAANAS MAKLIRAS: *(Gausdamas kaip bangos.)* Om! Hek! Vol! Ak! Liub! Mor! Ma![100] Baltas Dievų jogas Okultinis Hermio Trismegisto paimandras. *(Švilpia jūrų vėjo balsu.)* Punardžanam patsipandžaub! Nesileisiu apmulkinamas. Vienas toks pasakė: saugokitės kairiosios pusės, Šakti kulto. *(Klykdamas kaip audrapaukščiai.)* Šakti, Šiva! Tamsumoj pasislėpęs Tėve! *(Smogia dviračio pompa per vėžlį, kurį laiko kairėje. Ant jo paslaugaus ciferblato žiba dvylika Zodiako ženklų. Jis kaukia su vandenyno galia.)* Om! Bom! Pidžom! Aš sodybos šviesa, aš pieninės grietinės sviestas. *(Skeleto judiška ranka užgniaužia šviesą. Žalia šviesa silpsta ir tampa rausvai violetinė. Dujų degiklis švilpdamas aimanuoja.)*

DUJŲ DEGIKLIS: Puach! Pfuiiiiii!

(Zoja pribėga prie šviestuvo ir sulenkusi koją pataiso gaubtą.)

ZOJA: Ei, kas man duos dūmo, jei aš jau čia?

LINČAS: *(Mesdamas ant stalo cigaretę.)* Še!

ZOJA: *(Galva pakreipta į šoną, vaizduoja išdidžią.)* Argi dama šitaip vaišinama žole? *(Ji pasistiebia, kad prisidegtų nuo lempos, lėtai sukioja cigaretę, rodydama rudus kuokštus pažastyse. Linčas žarstekliu*

įžūliai pakelia jos suknelės kraštą. Virš keliaraiščių nuogas jos kūnas, gaubiamas safyro spalvos medžiagos atrodo žalias kaip undinės. Ji ramiai užsitraukia cigaretę.) Ar matai apgamėlį ant mano užpakalio?

LINČAS: Aš nežiūriu.

ZOJA: *(Nutaiso avelės žvilgsnį.)* Ne? Juk nė už ką taip nepasielgtum. Gal geriau pačiulptum citrinos?

(Nuduodama susigėdusią, ji įkypom akim reikšmingai dirsteli į Blumą, paskui staigiai pasisuka į jį truktelėdama apatinuką – jau laisva. Mėlynas fluidas vėl užlieja jos kūną. Blumas stovi geidulingai šypsodamasis, sukdamas nykščius vieną aplink kitą. Kiti Rikets paseilėja didįjį pirštą ir žiūrėdama į veidrodį palygina abu antakius. Lipotis Viragas[101]*, bazilikogramatas*[102]*, greitai nuslysta kamino vamzdžiu žemyn ir išdidžiai žengia du žingsnius kairėn ant griozdiškų rožinių kojūkų. Jis susisupęs į keletą apsiaustų, vilki rudą makintošą, po kuriuo laiko pergamento ritinėlį. Jo kairėj aky blyksi Kašelo Boilio O'Konoro Ficmoriso Tisdalo Farelo monoklis. Ant galvos patupdyta egiptietiška dviguba karūna. Už abiejų ausų – po žąsies plunksną.)*

VIRAGAS: *(Kulnai suglausti, lenkiasi.)* Aš esu Viragas Lipotis iš Sombatelio. *(Mąsliai nusikosti, sausai.)* Čia aplinkui akis bado nedorovinga nuogybė, ką? Jos vaizdas iš užpakalio netyčiomis atskleidė faktą, kad ji nevilki tų ganėtinai intymių apdarų, kuriuos ypač garbini. Tikiuosi, pastebėjai injekcijos žymę ant šlaunies? Gerai.

BLUMAS: Granpapachi[103]. Bet...

VIRAGAS: Kita vertus, numeris du, toji, vyšnios spalvos veidais ir balta kepuraite, jos plaukai nemažai skolingi mūsų gentiniam gofero medžio[104] eliksyrui, ji vilki pasivaikščiojimui skirtą drabužį ir standžiai suvarstytą korsetą, sprendžiant iš sėdėsenos. Per pilvą gali nugarą pasikasyt, taip sakant. Pataisyk mane, jei klystu, bet visada maniau, kad tasai lengvabūdžių žmonių gestas, švystelint apatiniais, traukia tave ekshibicionistiškumu. Trumpai tariant. Hipogrifas[105]. Ar aš teisus?

BLUMAS: Ji ganėtinai liekna.

VIRAGAS: *(Ne be pasitenkinimo.)* Be jokių abejonių! Gerai pastebėta, o tas nežymiai į apačią siaurėjantis sijonas ir parauktos kišenės turi sukelti mintis apie klubų apvalumą. Naujas pirkinys iš kokio didžiulio išpardavimo – dėl kurio dar ir kokį mulkį apipešiojo. Taria-

mas puošnumas, kad apdumtų akis. Žiūrėk, kiek dėmesio detalėms – iki menkiausios kruopelės. Niekada neatidėk rytdienai to, ką gali apsirengti šiandien. Paralaksas! *(Nervingai truktelėdamas galvą.)* Ar girdėjai, kaip man trakštelėjo smegenyse?[106] Polisilabaksas!

BLUMAS: *(Alkūnė atremta į delną, rodomasis pirštas – prie skruosto.)* Ji atrodo liūdna.

VIRAGAS: *(Prašiepęs geltonus kaip žebenkšties dantis ciniškai pirštu trukteli kairį apatinį voką žemyn ir kimiai suloja.)* Apgaulė! Saugokis jaunų patauškų ir netikro gedulo. Plėnio lelija. Visos jos turi viengungio mygtuką, atrastą Rualdo Kolombo[107]. Parversk ją. Kolombink ją. Chameleonas. *(Švelniau.)* Ką gi, leisk atkreipti tavo dėmesį į numerį trys. Plika akimi matai jos didžią galybę. Pažvelk į prisodrintą deguonies augalinę masę ant jos kaukolės. Cha, cha, ji bumbsės! Bjaurusis kompanijos ančiukas – ištįsusi ir kilis taip žemai.

BLUMAS: *(Apgailestaudamas.)* Kai išeini nepasiėmęs šautuvo...

VIRAGAS: Mes galim tau pateikt visų rūšių – minkštos, vidutinės, kietos. Tik klok pinigus ir rinkis. Koks laimingas gali būt su bet kuria...

BLUMAS: Su?..

VIRAGAS: *(Kyštelėjęs pro lūpas užriestą liežuvį.)* Liaum! Pažvelk. Jos subinė plati. Ją dengia įspūdingas riebalų sluoksnis. Be abejonės – sprendžiu pagal krūtinės apimtį, kaip matai, priekyje solidžių matmenų apvalumai per pietus grėsmingai pasvyrantys virš sriubos lėkštės, o priešingoj pusėj apačioj kybo du papildomi gumburai, bylojantys apie galingą išeinamąją angą, išsipūtę taip, kad paranku pačiupinėti, ir tai skatina trokšti tik vieno dalyko – kompaktiškumo. Tokios mėsingos dalys yra rūpestingo maitinimosi padarinys. Kai jas šeria, laikydami narveliuose, jų kepenys pasidaro lyg dramblių. Šviežios duonos gumulėliai su vaistine ožrage ir benzojine derva, ryjami drauge su žaliosios arbatos dozėmis per trumpą jų gyvenimą aprūpina jas natūraliomis gana kolosalaus apvalainumo pagalvėlėmis. Atitinka tavo skonį, ką? Karšti geidžiami Egipto mėsos puodai. Voliokis juose. Pataisos. *(Jo kaklas trukteli.)* Capulapu! Štai, vėl prasideda.

BLUMAS: Man nepatinka tas miežis.

VIRAGAS: *(Išlenkia antakius.)* Sako, reikia pridėti auksinį žiedą. Argumentum ad feminam[108], kaip mes sakydavom senovės Romoje ir

antikinėje Graikijoje, kai konsulų pareigas ėjo Diplodokas ir Ichtiozauras. O dėl viso kito – neprilygstamas Ievos vaistas. Neparduodamas. Tik išnuomojamas. Hugenotas. *(Jis krūpčioja.)* Keistas garsas. *(Padrąsinamai kosteli.)* Bet gal čia tiktai karpa. Tikiuosi, atsiminsi, ko tave pamokysiu šiuo klausimu? Kviečių miltai su medumi ir muskatu.

BLUMAS: *(Mąsliai.)* Kviečių miltai su pataisu ir silabaksu. Sunkus išmėginimas. Buvo nepaprastai varginanti diena, nesusipratimų virtinė. Palauk. Juk karpos kraujas platina karpas, sakei...

VIRAGAS: *(Nosis dar pakumsta, žvaira akis mirksi, rūsčiai.)* Liaukis sukęs tuos nykščius ir gerai pamintyk. Matai, pamiršai. Pasinaudok savo mnemotechnika. La causa é santa. Tara. Tara. *(Į šoną.)* Jis tikrai prisimins.

BLUMAS: Rozmariną irgi, rodos, minėjai, arba valios jėgą, naikinant parazitinius audinius. Arba ne, ne tai, imu atsiminti. Lavono rankos palietimas gydo. Mnemo?

VIRAGAS: *(Susijaudinęs.)* Aš ir sakau. Aš ir sakau. Kaip tik taip. Technika. *(Energingai tapšnoja per savo pergamento ritinėlį.)* Ši knyga patars tau, kaip elgtis, visos smulkmenos aprašytos. Paieškok turiny, nuo liguistos baimės – akonitas, nuo melancholijos – hidrochlorido rūgštis, priapiškiems[109] reikalams – šilagėlės ekstraktas. Viragas ketina pakalbėti apie amputaciją. Mūsų senas draugas kaustikas. Jas reikia numarinti badu. Nupjaut ašutu, prie pat pagrindo. Bet pakeiskim temą ir pakalbėkim apie bulgarus ir baskus – ar jau esi nusprendęs, ar moterys vyriškais drabužiais tau patinka, ar nepatinka? *(Sausai kikendamas.)* Ketinai ištisus metus nagrinėti religines problemas, ir per 1882 metų vasaros mėnesius apskaičiuoti skritulio plotą – ir laimėt tą milijoną! Granatas! Nuo didingumo iki juokingumo – tik vienas žingsnis. Tarkime, pižamos? Arba, sakykime, kelnaitės su įsiuvu? Arba, imkime kaip pavyzdį, tie komplikuoti apatinukai, liemenėlė ir kelnaitės kartu. *(Pašaipiai užgieda.)* Kakariekūū!

(Blumas abejodamas apžiūrinėja tris kekšes, paskui įsižiūri į prislopintą rausvai violetinę šviesą, klausydamas tebeplakančio sparnais drugio.)

BLUMAS: Tuomet norėjau, kad dabar jau būčiau padaręs išvadą. Naktiniai marškiniai – niekad nebuvo. Iš čia šitas. Bet rytoj yra nauja diena bus. Praeitis buvo yra šiandien. Kas dabar yra bus tada ryt, kaip dabar buvo būti praėjo vakar.

VIRAGAS: *(Sufleruoja jam į ausį, kiauliškai kriukčiodamas.)* Vienadieniai vabzdžiai praleidžia savo trumpą gyvenimą daugsyk santykiaudami, pavilioti kvapo ne tokių išgražintų patelių, kurių lyties organų nervai išplitę nugaros srityje. Gražutė Pol! *(Jo geltonas papūgasnapis kvarksi pro nosį.)* Maždaug penki tūkstančiai penki šimtai penkiasdešimtaisiais[110] mūsų eros metais Karpatuose buvo paplitusi viena patarlė. Šaukštas medaus trauks bičiulį Rudį labiau nei pustuzinis statinių rinktinio salyklinio acto. Lokio bimbimas baugina bites. Bet liaukimės apie tai. Kitąsyk pratęsim. Mes buvome labai patenkinti, mes kiti. *(Nusikosti, palenkia galvą ir susimąstęs patrina nosį sulenktu delnu.)* Pamatysi, kad tie naktiniai vabzdžiai lekia į šviesą. Tai iliuzija, jei atminsime, kad jie turi sudėtingos sandaros negalinčias prisitaikyti akis. Apie visus tuos keblius dalykus skaityk mano „Seksologijos pagrindų arba meilės aistros" septynioliktoje knygoje, kuri, kaip sako daktaras L. B., yra metų sensacija. O dar, pavyzdžiui, yra tokių, kurie juda automatiškai. Perprask. Jam tai – atitinkama jo saulė. Naktipaukštis, naktisaulė, naktimiestis. Vykis mane, Čarli! Žžž!

BLUMAS: Aną dieną bitė ar mėsinė musė atsimušė į šešėlį ant sienos, apsvaigo, paskui apsvaigus ropojo marškiniais žemyn, gerai, kad aš...

VIRAGAS: *(Veidas bejausmis, nusijuokia skambiai kaip moteris.)* Nuostabu! Ispaninis vabalas ant jo klyno arba garstyčių trauklapis ant jo kuoliuko. *(Susijaudinęs balbatuoja drebindamas kalakuto pakarūklus.)* Blbla! Blbla! Kur mes esam? Sezamai, atsiverk! Išeik laukan! *(Jis paskubom išvynioja savo pergamentą ir skaito, žibantis kaip jonvabalis nosies galas skrieja virš raidžių iš dešinės į kairę, lydimas nago.)* Palauk, gerasis drauge. Aš pateiksiu tau atsakymą. Ant mūsų tuoj pasipils Raudonosios bankos austrės. Aš geriausias virėjas. Šitie sultingi dvigeldžiai moliuskai mums bus naudingi, kaip ir trumai iš Perigordo – šakniagumbiai, iškelti paviršiun misterio visaėdžio meitėlio, kurie būdavo nepamainomi nervinio nusilpimo arba moters barningumo atvejais. Nors kvapas bjaurus, bet padaro kietus. *(Linguoja galvą, kikendamas erzina.)* Juokelis. Mano okuliaro rėmely.

BLUMAS: *(Išsiblaškęs.)* Okuliariai moters dvigeldiškumo atvejis blogesnis. Visuomet atvertas sezamas. Perskeltoji lytis. Štai kodėl jos bijo kirminų, šliaužiojančių padarų. Bet Ieva ir žaltys tam prieštarau-

ja. Nors faktas – ne istorinis. Aiški analogija su mano idėja. Ir žalčiai prie moters pieno – kaip besočiai. Rangosi ištisas mylias per visaėdį mišką, kad iščiulptų jos krūtį iki paskutinio lašo. Kaip tos burbuliakuliariškos Romos matronos, apie kurias rašo Elifantuliazė[111].

VIRAGAS: *(Atkišęs giliomis raukšlėmis susimetusias lūpas, užmerkęs suakmenėjusias nelaimėlio akis, monotoniškai gieda svetimos tautos gaida.)* Kad karvės su pritvinkusiais tešmenimis, apie kurias buvo kalbama, kad...

BLUMAS: Aš tuoj imsiu rėkt. Atleisk man. Ką? Taigi. *(Atpasakoja iš atminties.)* Jos nevalingai susiieškodavo roplio guolį, kad patikėtų savo spenius jo godžiam liežuviui. Skruzdėlė melžia amarą. *(Giliamintiškai.)* Pasaulį valdo instinktas. Gyvenime. Mirty.

VIRAGAS: *(Pakreipęs galvą, išlenkia nugarą ir nukarusius sparnapečius, blausiomis išsprogusiomis akimis įsižiūri į drugį, rodo suragėjusiu piršto nagu ir šaukia.)* Kas yra Džer Džer? Kas yra brangusis Džeraldas? O, aš labai baiminuosi, kad jis bus kuo baisiausiai apdegęs. Ar kokia mahoni ahmenybė nesutrukdys dabar tokiai katastrofikai, pamojavusi mit pirmaklase stalo servetėle? *(Jis miauksi.)* Miau miau miau miau! *(Jis atsidūsta, atsitraukia atgal ir šnairai spokso žemėn, atvėpinęs apatinį žandikaulį.)* Gerai, gerai. Tuojaus atilsį gaus.

DRUGYS:

Aš mažas padarėlis,
Lakstau kur panorėjęs,
Skaistus pavasarėli.
Buvau aš karalėlis,
Dabar lyg paukštužėlis
Mojuoju sparnužėliais
Tėkšt!

(Jis trenkiasi į rausvai violetinį gaubtą, triukšmingai plasnoja.) Gražūs gražūs gražūs gražūs gražūs gražūs apatinukai.

(Iš tarpdurio kairėje viršuje čiuoždamas dviem žingsniais į kairės dalies vidurį iščiuožia Henris Flaueris. Jis vilki tamsią mantiją, užsidėjęs nuleistą ant akių plunksnom papuoštą sombrero. Laiko sidabrastygius inkrustuotus cimbolus ir ilgakamienę bambukinę Džeikobo pypkę, jos molinis kaušelis – moters galvos formos. Užsitempęs tamsias aksomines glaudžiai prigludusias kelnes, avi lakuotus batus su sidabri-

nėmis sagtimis. Romantiško išlaisvintojo veido su laisvai krintančiomis garbanomis, reta barzda ir ūsiukais. Jo laibos kaip turėklų statramsčiai kojos ir plokščios žvirblio pėdutės priklauso tenorui Mario, Kandijos princui. Pasitaiso rauktinę apykaklę ir sudrėkina lūpas, perbraukdamas jas įsimylėjėlio liežuviu.)

HENRIS: *(Žemu maloniu balsu, užgaudamas savo gitaros stygas.)* Auga gėlelė, žiedais apsipylusi.

(Viragas – paniuręs, žandikauliai sukąsti – stebeilija į lempą. Blumas susikaupęs žiūri į Zojos kaklą. Galantiškas Henris su nukarusiu pagurkliu pasisuka į pianiną.)

STIVENAS: *(Pats sau.)* Skambink užmerktomis akimis. Imituok tėtį. Prisikimšau pilvą ankščių jovalo, kurį ėdė kiaulės[112]. Šito per daug. Atsikelsiu ir nueisiu pas savo. Tikiuosi, šitas[113] yra. Styvi, tu esmi pavojingam kely. Reikia aplankyt senąjį Dyzį arba telegrafuot. Mūsų pokalbis šįryt paliko man didelį įspūdį. Nors mūsų amžius. Ryt parašysiu viską. Beje, aš apgirtęs. *(Jis vėl užgauna klavišus.)* Dabar skambės minorinis akordas. Taip. Bet nelabai.

(Almidano Artifonis ištiesia jam suvyniotas į ritinėlį gaidas energingai kraipydamas ūsus.)

ARTIFONIS: Ci rifletta. Lei rovino tutto[114].

FLORI: Padainuok mums ką nors. Seną saldžią meilės dainą.

STIVENAS: Neturiu balso. Esu baisiausiai išsisėmęs menininkas. Linčai, ar aš tau rodžiau tą laišką apie liutnią?

FLORI: *(Šaipydamasi.)* Paukštį, kuris gali giedot, bet negieda[115].

(Lange pasirodo Siamo dvyniai, Pilypas Girtasis ir Pilypas Blaivusis[116], du Oksfordo dėstytojai su žoliapjovėm. Abu prisidengę Metju Arnoldo veidu.)

PILYPAS BLAIVUSIS: Paklausyk kvailio patarimo. Viskas yra negerai. Paskaičiuok pieštuko bukagaliu, kaip koks idiotas jaunuolis. Gavai tris svarus dvylika – du banknotus, vieną sovereną, dvi kronas, jei tik jaunystė žinotų. Munio en ville, Munio sur mer, „Moira“, Larčeto, Holis gatvės ligoninė, pas Berką. A? Aš seku tave.

PILYPAS GIRTASIS: *(Nekantriai.)* Ak, niekai, žmogau. Eik velniop! Aš niekam neskolingas. Jei tik galėčiau suprast apie oktavas. Asmenybės susidvejinimas. Kas pasakė man jo vardą? *(Jo žoliapjovė pradeda burgzti.)* Aha, taip. Zoe mou sas agapo[117]. Jaučiu, kad čia jau

buvau anksčiau. Kada – ar tik ne su Atkinsonu, kažkur turiu jo vizitinę. Mak kaip ten jį. Anmekas – prisiminiau. Jis papasakojo man apie, palauk, apie Svinberną, ar taip, ne?

FLORI: O daina?

STIVENAS: Dvasia pasiruošus, bet kūnas silpnas.

FLORI: Gal baigei Meinuto? Primeni man vieną pažįstamą.

STIVENAS: Esu jau baigęs. *(Sau.)* Kaip protinga.

PILYPAS GIRTASIS IR PILYPAS BLAIVUSIS: *(Jų žoliapjovės burzgia, žolių stiebeliai šoka rigaduną.)* Kaip protinga išmintinga. Jau baigęs. Jau baigęs. Beje, ar turi tą knygą, tą daiktą, uosinę lazdelę? Taip, ji tenai, taip. Protingaiišmintingai – jaubaigęsdabar. Būk geros formos. Daryk kaip mes.

ZOJA: Šičia užvakar naktį buvo toks kunigas – atlikti savo mažo reikaliuko – apsiaustą užsisagstęs iki pat viršutinės sagos. Ko slepies? – klausiu jo. Ir taip žinau, kad nešioji kunigo apykaklę.

VIRAGAS: Visiškai logiška žvelgiant iš jo požiūrio taško. Žmogaus nuopuolis. *(Kimiai, jo vyzdžiai plečiasi.)* Velniop tą popiežių! Nieko naujo po saule. Aš esu Viragas, kuris atskleidė vienuolių ir mergelių seksualines paslaptis. Kodėl aš nutraukiau ryšius su Romos Bažnyčia. Perskaityk „Kunigas, moteris ir klausykla“. Penrouzas. Flipertis Džipertis?[118] *(Jis kruta.)* Moteris, nusijuosdama vikšrio juostą, saldžiai susigėdusi siūlo savo sudrėkusią yoni vyro lingamui[119]. Netrukus po to vyras apdovanoja moterį džiunglių mėsa. Moteris rodo džiaugsmą ir pasipuošia spalvotomis plunksnomis. Vyras stipriai myli jos yoni dideliu lingamu, kietu. *(Jis rėkia.)* Coactus volui. Paskui apsvaigusi moteris ims blaškytis. Stiprus vyras suspaudžia moters riešą. Moteris cypia, kandžiojasi, spjaudosi. Vyras, dabar labai įniršęs, muša riebų moters yadganą[120]. (Jis gaudo savo uodegą.) Pifpaf! Puchpuch! *(Sustoja, čiaudo.)* Pčy! *(Trinasi nosies galiuką.)* Prrrrrt!

LINČAS: Tikiuosi, skyrei gerajam tėvui bausmę už nuodėmes. Devynios glorijos už nušautą vyskupą[121].

ZOJA: *(Lyg jūros vėplio ūsai iš šnervių nutįsta dūmai.)* Jam niekaip nepavyko prisijungt. Tik pojūtis, supranti. Sausas reikalas.

BLUMAS: Vargšas žmogus!

ZOJA: *(Nerūpestingai.)* Pats kaltas.

BLUMAS: Kodėl?

VIRAGAS: *(Jo veidą iškreipia velniška, juodai spindinti grimasa, jis ištempia kaip gervė liesą savo kaklą. Pakelia išsigimėlišką snukį ir staugia.)* Verfluchte Goim![122] Jisai turėjo tėvą – keturiasdešimt tėvų. Jis niekada neegzistavo. Kiaulių Dievas! Jis turėjo dvi kaires kojas[123]. Jis buvo Judas Jakchas, Libijos eunuchas, popiežiaus išpera[124]. *(Jis remiasi išsukiotomis priekinėmis letenomis – alkūnės sustingusios sulenktos, akys plokščioje, su kaklu suaugusioje kaukolėje dega agonija – ir viauksi ant nebylaus pasaulio.)* Šliundros sūnus. Apokalipsė.

KITI: O Meri Šortol pateko po užraktu, nes užsikrėtė sifonu nuo Džimio Pidženo iš mėlynkepurių, turėjo nuo jo vaiką, o tas negalėjo nuryti ir užduso konvulsijose ant matraco, visos metėmės pagrabui.

PILYPAS GIRTASIS: *(Oriai.)* Qui vous a mis dans cette fichue position, Philippe?

FILIPAS BLAIVUSIS: *(Linksmai.)* C'était le sacre pigeon, Philippe.

(Kiti nusiima skrybėlaitę ir ramiai atideda ją į šalį, papurendama savo gelsvai raudonus plaukus. Niekas niekuomet ant kekšės pečių nėra regėjęs patrauklesnės galvutės su žaviomis garbanomis. Linčas užsideda jos skrybėlaitę. Ji staiga nutraukia ją.)

LINČAS: *(Juokiasi.)* Ir tą malonumą Mečnikovas įskiepijo žmogbeždžionėms.

FLORI: *(Linkteli galvą.)* Lokomotorinė ataksija[125].

ZOJA: *(Linksmai.)* O, mano žodynėli.

LINČAS: Trys išmintingos mergelės.

VIRAGAS: *(Krečiamas drugio, gausybė geltonų ikrų putoja virš jo plonų epileptiko lūpų.)* Ji pardavinėjo meilės žoles, baltą vašką, apelsinų žiedus. Panteras[126], Romos centurionas, sutepė ją savo genitorijais. *(Iškiša virpčiojantį fosforescuojantį skorpiono liežuvį, ranka ant šakumo.)* Mesijas! Sudraskė jos ausies būgnelį[127]. *(Neaiškiai šūkčiodamas lyg babuinas trūkčioja klubus, vaizduodamas begėdiškus spazmus.)* Hik! Hek! Hak! Hok! Huk! Kok! Kuk!

(Žingsnį priekin žengia Benas Kerėpla Dolerdas, raudonveidis, raumeningas, plaukuotašnervis, didžiabarzdis, kopūstaausis, gauruotakrūtinis, sutaršytagauris, riebiaspenis, jo strėnos ir genitalijos glaudžiai aptemptos juodomis maudymosi plačkelnėmis.)

BENAS DOLERDAS: *(Kratydamas kastanjetes primenančius savo*

didžiulių letenų kaulus, linksmai tiroliuoja bosiniu barotonu.) Kai meilė užvaldo aistringą mano sielą.

(Mergelės, slaugė Kalen ir slaugė Kvigli, prasiveržia pro saugančius ringą tvarkdarius bei virves ir išskėtusios rankas puola prie jo.)

MERGELĖS: *(Jausmingai.)* Didysis Benas! Benas Makkry![128]

BALSAS: Laikykit tą vyruką blogai pasiūtomis kelnėmis.

BENAS DOLERDAS: *(Skambiai juokdamasis pliaukšteli sau per šlaunį.)* Laikykit jį tuoj pat.

HENRIS: *(Spausdamas prie krūtinės nukirstą moters galvą, murma.)* Tavo širdis, mano meile. *(Užgauna liutnios stygas.)* Kai pirmąkart išvydau...

VIRAGAS: *(Išsineria iš odos, jo gausingos plunksnos šeriasi.)* Žiurkės! *(Jis žiovauja, rodydamas anglies juodumo ryklę, ir sučiaupia žandikaulius stumtelėdamas apatinį viršun pergamento ritinėliu.)* Pasakęs, ką girdėjot, susiruošiau išvykti. Viso geriausio. Viso ko geriausio. Dreck![129]

(Henris Flaueris paskubom pasišukuoja ūsus ir barzdą kišeninėmis šukomis ir lyžtelėjęs lyg karvė delną sulygina plaukus. Vairuojamas savo rapyros, jis slenka prie durų, jo laukinė arfa nukarusi už nugaros. Viragas pasiekia duris dviem nerangiais kojūkų šuoliais, jo uodega pakelta, vikriai priploja prie sienos geltoną lyg pūliai skrajutę, prispausdamas ją galva.)

SKRAJUTĖ: K. 11. Skelbimų neklijuoti. Visiškai slaptai. Daktaras Hai Frenksas.

HENRIS: Viskas prarasta.

(Viragas akimirksniu atsuka savo galvą ir suspaudžia ją po pažastimi.)

VIRAGO GALVA: Kvak!

(Išeina atskirai.)

STIVENAS: *(Per petį Zojai.)* Matyt, būtum mieliau pasirinkusi kovingą pastorių, kuris pagrindė protestantų ereziją. Bet saugokis Antisteno, to šuniško išminčiaus, ir erezijarcho Arijaus baigties. Agonija klozete.

LINČAS: Visi jai – vienas ir tas pats Dievas.

STIVENAS: *(Pamaldžiai.)* Ir Visagalis vienatinis Dievas.

FLORI: *(Stivenui.)* Esu tikra – tu sugadintas kunigas. Arba vienuolis.

LINČAS: Taip ir yra. Kardinolo sūnus.

STIVENAS: Kardinalinė nuodėmė. Sraigto vienuoliai[130].

(Jo Eminencija, Saimonas Stivenas Kardinolas Dedalas, visos Airijos arkivyskupas, pasirodo tarpduryje su raudona sutana, sandalais ir kojinėmis. Septyni neūžaugos beždžioniškos išvaizdos patarnautojai, kardinalinės nuodėmės – irgi raudonais drabužiais, laiko pakėlę jo šleifą, slapčiomis žvilgčiodami po juo. Kardinolas užsidėjęs suglamžytą cilindrą, pakreiptą ant šono. Pirštai praskėsti, nykščiai sukišti po pažastimis. Ant kaklo kabo iš kamščių suvertas rožinis, sujungtas su kryžiumi ant krūtinės kamščiatraukiu. Ištraukęs nykščius, plačiais bangiškais judesiais prašo malonės iš aukštybių ir su dirbtine pompastika paskelbia.)

KARDINOLAS:

Konservijo sučiuptas guli.
Jis – požemy giliausiam
Su antrankiais, ant kojų – grandinės,
Sveriančios daugiau nei tris tonas[130].

(Jis minutėlę žiūri į visus, dešinė akis stipriai užmerkta, kairys žandas išpūstas. Vėliau, negalėdamas suvaldyti džiugesio, pradeda linguoti pirmyn ir atgal, įrėmęs į šonus rankas dainuoja su atviru išdykėlišku linksmumu.)

To vyruko mažučiuko
Geltonų kojelių būta.
Buvo jis riebus putlutis ir judrus kaip gyvačiukas,
Bet kažin koks bernužėlis
Jo surijo kopūstėlius
Nudobė jis Nelės antiną, numylėtinį ančiukių.

(Daugybė mašalų knibžda ant jo apdaro. Jis kasosi sukryžiuotomis rankomis šonkaulius, išdarinėja grimasas ir šaukia.)

Aš kenčiu pasmerktojo agoniją. Prisiekiu sukčiausia apgaule – reikia dėkoti Jėzui, kad tie maži juokingi vyručiai nėra vienminčiai. Jei būtų – neperspėję, nuspirtų mane nuo šio suknisto rutulio paviršiaus.

(Jo galva pakreipta skersai, atžagariai persižegnoja didžiuoju ir rodomuoju pirštu, suteikia Velykinį palaiminimą ir komiškai iššliurina, susilenkęs pusiau, mosuodamas į šonus skrybėle, greitai susitraukdamas iki savo pažų dydžio. Neūžaugos patarnautojai kiksendami, slap-

čiomis žvilgčiodami, stumdydamiesi, koketiškai šaudydami akimis, velykiškai laimindami zigzagina už jo. Iš toli girdimas sodrus jo balsas, gailestingas, vyriškas, melodingas.)

Nuneš mano širdį pas tave,
Nuneš mano širdį pas tave,
Ir tas dvelksmas balzaminės nakties
Nuneš mano širdį pas tave.

(Apvali durų rankena pasisuka.)

DURŲ RANKENA: Taveeee.

ZOJA: Į tas duris velnias įlindęs.

(Vyriška figūra nulipa girgždančiais laiptais žemyn, girdėti, kaip ima nuo kabyklos neperšlampamą apsiaustą bei skrybėlę. Blumas nevalingai žengteli pirmyn, praeidamas pro duris priveria jas, išsiima iš kišenės šokolado plytelę ir nervingai pasiūlo ją Zojai.)

ZOJA: *(Greitai pauosto jo plaukus.)* Hmm. Padėkok už mane motušei. Aš labai mėgstu tai, kas man patinka.

BLUMAS: *(Išgirdęs vyrišką balsą, kalbantį prie slenksčio su kekšėmis, įtempia ausis.)* O gal tai jis? Po to? O gal dėl to, kad ne? Arba nutarė dukart?

ZOJA: *(Plėšydama sidabrinę foliją.)* Pirštai buvo sukurti prieš šakutes. *(Atlaužia gabalėlį ir graužia, duoda gabalėlį Kiti Rikets, paskui kaip katė pasisuka į Linčą.)* Gal ir tu neatsisakytum prancūziškų pastilių? *(Jis linksi galvą. Ji erzina jį.)* Paimsi dabar ar palauksi, kol tau į burną įdės? *(Jis prasižioja, kaip gaidys atkragina galvą. Ji suka masalą puslankiu į kairę. Jo galva seka iš paskos. Ji suka masalą į dešinę. Jis žvilgsniu seka ją.)* Pagauk. *(Meta jam gabalėlį. Linčas kaukšt dantimis – pagauna jį ir su traškesiu perkanda.)*

KITI: *(Kramtydama.)* Tas inžinierius, su kuriuo buvau mugėj, turi nuostabių šokoladų. Viduje – geriausi likeriai. Ir vicekaralius ten buvo su savo žmona. O kaip davėm garo, supdamiesi ant arkliukų Tofto karusele. Dar ir dabar man sukas galva.

BLUMAS: *(Su kailiniu Svengalio*[132] *apsiaustu, rankos sudėtos ant krūtinės, Nepoleono garbana, suraukia antakius pilvakalbio egzorcisto maniera ir veriančiu ereliškų žvilgsniu pažvelgia durų link. Paskui nejudėdamas, iškišęs pirmyn kairę pėdą, greitai mosteli ranka vydamas šalin pirštais ir nuleisdamas dešinę ranką nuo kairio peties, duo-*

da masonišką meistro ženklą.) Dink, dink, dink, užkeikiu, kad ir kas būtum.

(Girdėti vyro kosulys ir tolstančių per miglą žingsnių aidas lauke. Blumo veido bruožai atsipalaiduoja. Stovėdamas ramiai, įsikiša ranką po liemene. Zoja pasiūlo jam šokolado.)

BLUMAS: *(Oriai.)* Ačiū.

ZOJA: Daryk, ką tau liepia. Imk.

(Ant laiptų girdėti aštrių kulniukų kaukšėjimas.)

BLUMAS: *(Ima šokoladą.)* Stimuliuojantis? Taip ir maniau. Vanilė ramina ar? Mnemo. Sumaišyta šviesa sumaišo atmintį. Raudona padeda išgydyti vilkligę. Spalvos veikia moterų charakterius, jei jos tokius turi. Ši juoduma mane liūdina. Valgyk ir būk linksmas, nes rytoj. *(Jis valgo.)* Taip pat turi įtakos skoniui, rausvai violetinė. Bet daug laiko prabėgo nuo tada, kai aš. Atrodo nežinomas. Afro. Tas kunigas. Turi ateiti. Geriau vėliau negu niekad. Pabandyk trumų pas Endriusą.

(Atsiveria durys. Įeina Bela Koen, masyvi bordelio šeimininkė. Ji apsirengusi trijų ketvirčių dramblio kaulo spalvos chalatą, apačia apsiūta kutuota juostele, flirtuodama vėduojasi juoda ragine vėduokle, kaip Mini Hok[133] „Karmen". Ant kairės rankos sutuoktuvių ir sukaktuvių žiedai. Akys stipriai pajuodintos anglimi. Jai želia ūsai. Gelsvai žalias veidas niūrus, truputį suprakaitavęs, šnervės padažytos oranžine spalva. Ausyse dideli berilo auskarai.)

BELA: Prisiekiu! Aš visa purvina ir prakaituota.

(Ji apžvelgia poras. Ir jos žvilgsnis sustoja ties Blumu, tvirtas bei atkaklus. Jos didelė vėduoklė varo oro srovę ant įkaitusio veido, kaklo ir tarp pilnų krūtų. Vanagiškos akys žybčioja.)

VĖDUOKLĖ: *(Koketiškai modama greitai, paskui lėtai.)* Vedęs, kaip matau.

BLUMAS: Taip... Iš dalies, kažkur padėjau...

VĖDUOKLĖ: *(Pusiau išsiskleidžia, paskui susiglaudžia.)* Ir ponia yra šeimininkas. Po moters padu.

BLUMAS: *(Žiūri žemyn su apykvailiu šypsniu.)* Taip ir yra.

VĖDUOKLĖ: *(Susiglaudusi atsiremia į jos auskarą.)* Ar jau pamiršai mane?

BLUMAS: Taip. Ne.

VĖDUOKLĖ: *(Suglausta ir įremta jai į liemenį.)* Ar aš toji, apie

kurią tu anksčiau svajojai? Ar tada ji jį jus mus nuo to laiko pažįsta? Ar esu visai jie ir tuo pačiu aš?

(Bela prisiartina, švelniai pabaksnoja Blumą vėduokle.)

BLUMAS: *(Krūptelėdamas.)* Galinga būtybė[134]. Įskaitė mano akyse snaudulį, kuris patinka moterims.

VĖDUOKLĖ: *(Baksnodama.)* Mes susitikom. Tu mano. Tai likimas.

BLUMAS: *(Įbaugintas.)* Energinga moteris. Nepaprastai trokštu tavo valdžios. Aš išsekęs, pamestas – nebejaunas. Stoviu, taip sakant, su neišsiųstu laišku, apmokestintu papildomu nustatytu mokesčiu, priešais pagrindinės žmogiško gyvenimo pašto kontoros dėžutę, o ant jos – užrašas „Per vėlu“. Durys ir langai atidaryti stačiu kampu, ir tai – remiantis krintančių kūnų dėsniu – trisdešimt dviejų pėdų per sekundę skersvėjo priežastis. Šią akimirką aš pajutau išijo dieglį savo kairiam sėdynės raumeny. Mūsų šeimos liga. Vargšas brangus tėtė, našlys, dėl to buvo tikras barometras. Jis tikėjo gyvulio šiluma. Jo žieminė liemenė buvo pamušta rainos katės kailiu. Prieš mirtį, prisimindamas karalių Dovydą ir šunamietę, jis dalijosi guoliu su Atu, ištikimu ir po mirties. Šuns seilės, kaip jūs tikriausiai... *(Jisai susigūžia.)* Ach!

RIČIS GULDINGAS: *(Nešinas lagaminu, žengia pro duris.)* Pajuoka – tai gudrybė. Geriausias Dub. Vertas princo kepenų ir inksto.

VĖDUOKLĖ: *(Baksnodama.)* Viskam ateina galas. Būk mano. Dabar.

BLUMAS: *(Neryžtingai.)* Viską dabar? Nereikėjo man skirtis su savo talismanu. Lietus, neapsisaugojau nuo rasos ant pajūrio uolų – tai jau paikiojimas sulaukus mano metų. Kiekvienas fenomenas turi natūralią priežastį.

VĖDUOKLĖ: *(Lėtai nukrypsta žemyn.)* Tu gali.

BLUMAS: *(Pažvelgia žemyn ir pastebi jos atsilaisvinusį batraištį.)* Į mus žiūri.

VĖDUOKLĖ: *(Staigiai nukrypsta žemyn.)* Tu privalai.

BLUMAS: *(Geisdamas, priešindamasis.)* Galiu surišti tikrą plokščią mazgą. Išmokau atlikdamas praktiką Kileto siuntinių pakavimo skyriuj. Patyrusi ranka. Kiekvienas mazgelis pasako kiek ir knygelė. Leisk. Iš mandagumo. Šiandien jau kartą klūpojau. Ak!

(Bela truputį trukteli savo drabužį aukštyn ir norėdama išlaikyti pusiausvyrą užkelia ant kėdės krašto stambią koturnuotą kanopą su

masyvia čiurna, apmauta šilkine kojine. Blumas, sustingusiomis kojomis, senstantis, palinksta virš jos kanopos ir švelniais pirštais pervarsto jai raištelius.)

BLUMAS: *(Meiliai murma.)* Dirbti batų matuotoju pas Mensfildą buvo mano jaunystės meilės svajonė, didžiausia palaima saldžiai segiojant kabliukus užvarstyti aukštyn kryžmai iki pat kelių prabangius ožkos odos atlasu išklotus batelius, tokius neįtikėtinai mažus, Klaid Roud gatvės panelių. Net jų vaškinį „Raymonde" modelį lankydavau kasdien, kad galėčiau pasižavėti jos voratinklinėmis kojinėmis ir rausvu kaip rabarbaro stiebelis kojos pirštu – kaip nešioja Paryžiuj.

KANOPA: Uostyk mano karštą ožkos odą. Pajusk mano karališką svorį.

BLUMAS: *(Varstydamas kryžmai.)* Nespaudžia?

KANOPA: Jei pripainiosi, Hendi Endi[135], nuspirsiu tau kamuoliukus.

BLUMAS: Kad tik neįverčiau ne į tą skylutę, kaip man atsitiko aną vakarą per labdaros mugės šokius. Blogas ženklas. Kabliukas ne toj vietoj jos... asmenybės, kurią minėjai. Tą vakarą ji sutiko... Jau!

(Jis suriša raištelius. Bela pastato koją ant grindų. Blumas pakelia galvą. Jos niūrus veidas, jos žvilgsnis smogia jam tarp antakių. Jo akys blausiasi, tamsėja, po jomis atsiranda maišai, nosis storėja.)

BLUMAS: *(Vapalioja.)* Laukdami jūsų tolesnių nurodymų, ponai, turime garbės...

BELO: *(Ryžtingai įsistebeilija, kaip basiliskas, baritonu.)* Begėdi šunie!

BLUMAS: *(Sužavėtas.)* Imperatorė!

BELO: *(Jo sunkūs skruostižandžiai nukara.)* Svetimautojų pasturgalio vergas!

BLUMAS: *(Gailiai.)* Didybe!

BELO: Mėšlo rijike!

BLUMAS: *(Pusiau suglebusiais kojų raumenimis.)* Puikybe!

BELO: Gulk! *(Taukšteli jai per petį savo vėduokle.)* Lenk kojas! Atitrauk kairę koją vieną žingsnį atgal. Ir parvirsi. Jau virsti. Ant rankų!

BLUM[136]: *(Jos akys, reiškiant susižavėjimą, pakeltos aukštyn, beužsimerkiančios.)* Trumų!

(Veriamai suklikusi lyg epileptikė ji krinta ant visų keturių, kriuksi, uostinėja, knisa prie jo kojų, paskui guli nuduodama negyvą – akys

stipriai užmerktos, blakstienos virpčioja – išsitiesusi ant žemės tobuliausio meistro poza.[137]*)*

BELO: *(Trumpai pakirpti plaukai, violetinis pagurklis, platūs ūsų žiedai apie nuskustą burną, kalniečių antblauzdžiai, žalias apsiaustas su sidabrinėmis sagomis, sportiniai marškiniai ir Alpių kepurė su škotiško tetervino plunksna, rankos sukištos giliai į kelnių kišenes, stato kulną ant jos kaklo ir spaudžia.)* Pajusk visą mano svorį. Lenkis, verge, prieš savo despoto didingų kulnų sostą, šitaip spindintį išdidžiam teisume.)

BLUM: *(Pavergta mykia.)* Prisiekiu amžinai klausyt tavęs.

BELO: *(Garsiai juokiasi.)* Po galais! Kiek nedaug težinai, kas tavęs laukia. Aš tasai totorius, kuris nulems niekingą tavo likimą ir sutramdys tave! Lažinuosi iš Kentukio kokteilio visiems čia esantiems – viską iš tavęs iškratysiu, šūneli mano. Na pamėgink, paerzink mane. Jei ryšies, drebėk laukdama kūno bausmės, kurią patirsi aprengta gimnazistės uniforma.

(Blum pašliaužia po sofa ir žvilgčioja iš ten pro kutus.)

ZOJA: *(Išskleisdama savo apatinį sijoną, kad užstotų ją.)* Jos čia nėra.

BLUM: *(Užsimerkdama.)* Jos čia nėra.

FLORI: *(Slėpdama ją savo drabužiu.)* Ji nenorėjo, misteri Belo. Ji bus gera, sere.

KITI: Nebūkit jai per griežtas, misteri Belo. Juk nebūsit, madamsere?

BELO: *(Meiliai įkalbinėdamas.)* Išlįsk, mano mieloji. Noriu tau žodelį tarti, brangioji, mes tik paskirsim bausmę. Tik trumpai nuoširdžiai šnektelsim, mano meilute. *(Blum baikščiai iškiša galvą.)* Tai gera mergytė. *(Belo staigiai sugriebia ją už plaukų ir ištraukia iš pasofio.)* Tik dėl tavo pačios labo noriu tave nubausti, per gerą minkštą vietą. Kaip laikos šitas švelnus užpakaliukas? O taip, atsargiai, lepūnėle. Pradėk ruoštis.

BLUM: *(Alpdama.)* Tik nesudraskyk mano...

BELO: *(Negailestingai.)* Žiedas į nosį, replės, lazdų kirčiai per padus, kabinimas ant kablio, rimbas, kurį tave priversiu bučiuoti, kai užgros fleitos – kaip tuos senovės nubijiečių belaisvius. Šįsyk pakliuvai. Pasistengsiu, kad mane prisimintum visą likusį savo gyvenimą.

(Jam išsipučia gyslos ant kaktos, į veidą plūsteli kraujas.) Kiekvieną rytą pasibalnojęs tave sėdėsiu ant tavo nugaros kaip ant sofos, sukirtęs gerus pusryčius – riebaus Matersono kumpio griežinėliai ir butelis „Gineso“ porterio. *(Jis raugėja.)* Ir trauksiu savo didžiulį kvapnų „Stock Exchange“ cigarą, skaitydamas „Licensed Victualler's Gazette“. Labai galimas dalykas – liepsiu tave paskersti ir užmauti ant iešmo mano arklidėse ir mėgausiuos ragaudamas tave po gabalėlį tiesiai iš kepamosios skardos, su paskrudinta odele, palaistytą riebalais, iškeptą kaip paršelis, su ryžiais ir citrina arba serbentų padaže. Na ir skaudės tau.

(Jis pradeda sukti jai ranką. Blum kvykia, apvirtus kaip vėžlys ant nugaros.)

BLUM: Nebūk tokia žiauri, auklyte! Nebūk!

BELO: *(Sukdamas.)* Dar kartą!

BLUM: *(Klykia.)* O, tikras pragaras! Kiekvienas nervas mano kūne dega kaip pasiutęs!

BELO: *(Šaukia.)* Puiku, prisiekiu jojančio generolo subine! Tai geriausia iš naujienų, kurias išgirdau per šias šešias savaites. Čionai, neversk manęs laukti, velniai tave griebtų. *(Pliaukšteli jai per veidą.)*

BLUM: *(Verkšlena.)* Tu mušei mane. Aš pasakysiu...

BELO: Prilaikykit jį, mergaitės, kol užsėsiu ant jo.

ZOJA: Taip. Mindyk jį! Aš noriu.

FLORI: Ir aš noriu. Nebūkit tokia godi.

KITI: Ne – aš. Duokit jį man.

(Bordelio virėja, susiraukšlėjusi, žilabarzdė, pasirišusi taukuotą prijuostę, su vyriškomis pilkai ir žaliai išmargintomis kojinėmis ir batais, išsitepusi miltais, plikoj raudonoj rankoj – kočėlas, aplipęs žalia tešla.)

MISIS KEO: *(Tūžmingai.)* Ar galiu padėt? *(Jos sučiumpa Blum ir suriša jai rankas.)*

BELO: *(Užsėda krenkšdamas ant apversto aukštyn Blum veido, pučia cigaro dūmus, glostydamas savo riebią koją.)* Matau, Kitingas Klėjus išrinktas Ričmondo pamišėlių namų priežiūros tarybos pirmininku, be to, „Gineso“ privilegijuotųjų akcijų kursas – šešiolika ir trys ketvirčiai. Buvau paskutinis paikšis, kad nepirkau to paketo, apie kurį man sakė Kreigas ir Gardneris. Man pragariškai nesiseka, po velnių. O ta Prakeikta autsaiderė Reklama – dvidešimt ir vienas. *(Piktai užgesina cigarą į Blum ausį.)* Kur ta Prakeikta bjauri peleninė?

BLUM: *(Bakštinama, prispausta užpakalio.)* O! O! Monstrai! Kankintojas!

BELO: Prašyk kas dešimt minučių. Melskis, maldauk to – kaip niekad nesi maldavusi. *(Pakiša Blum po nosim špygą ir smilkstantį cigarą.)* Te, bučiuok. Abu. Bučiuok. *(Permetęs koją užsėda raitas ir, suspaudęs kaip kavaleristas kelius, sušunka griežtu balsu.)* Noo, pajudėk! Su mediniu arkliuku ant lazdos mes prie Banberio kalvos. Aš josiu juo varžytis dėl Iklipso prizo. *(Jis palinksta į šoną ir negailestingai suspaudžia savo jojamo arklio sėklides šaukdamas.)* Pykšt! Ir nėr! Ištreniruosiu tave kaip reikiant. *(Prajodinėja savo medinį arkliuką ant lazdos šokinėdamas balne.)* Leidi joja žingsniu žingsniu, vežėjas joja žingine žingine, o džentelmenas joja šuoliais šuoliais šuoliais šuoliais.

FLORI: *(Stumia Belo.)* Leiskit dabar mane. Jums gana. Aš pirma paprašiau.

ZOJA: *(Stumdama Flori.)* Mane. Mane. Ar vis dar nebaigei su juo, siurbėle tu?

BLUM: *(Dusdama.)* Negaliu.

BELO: Na jau ne. Palaukit. *(Sulaiko kvapą.)* Prakeikimas. Tiek to. Tas kamštis tuoj iššaus. *(Atkemša savo užpakalį, tada išsiviepęs garsiai nusiperdžia.)* Gaudyk! *(Vėl užsikemša.)* Taip, po velnių, šešiolika ir trys ketvirčiai.

BLUM: *(Visa suplukusi.)* Ne vyras. *(Uodžia.)* Moteris.

BELO: *(Atsistoja.)* Daugiau jokių abejonių. Ko taip ilgėjaisi, atėjo, kad praeitų. Nuo tol esi jau tikrai ne vyras, tik pavergtas padaras. Dabar – apie tavo bausmės apdarus. Atsisveikinsi su savo vyriškais drabužiais, supranti, Rubi Koen? Ir užsivilksi šilkus, prabangius šiugždančius, kai rengiesi per galvą ir pečius. Ir kuo greičiau.

BLUM: *(Susigūžia.)* Šilkus, ponia pasakė! O, klostuotus! Čežančius. Ar privalėsiu juos liesti pirštų galiukais!

BELO: *(Rodo į savo kekšes.)* Kokios jos yra dabar, tokia būsi ir tu – prakaituota, išpešiota, išsikvėpusi, ryžiais išsipudravusi, švariai išskustomis pažastimis. Būsi išmatuota – palei pat skūrą. Suvarstysim taip, kad akys iššoks, įsprausime į minkšto melsvo multino korsetą su banginio ūsų plokštele iki pat briliantais papuošto dubens, – paskutinės išorinės ribos, – o tavo figūra, dar putlesnė nei tada, kai gyvenai laisvėje, bus suvaržyta aptemptomis tinklinėmis suknelėmis, puikiais dviejų

uncijų apatiniais bei klostėmis ir kitais dalykais, pažymėtais, žinoma, mano namų herbu, – gražučiai apatiniai Alisai, skaniai iškvepinti Alisai. Alisa jausis tarytum supančiota. Mortai ir Marijai iš pradžių bus truputį šalta su tokiomis plonomis šlauniamovėmis, bet gofruotų apvadų lengvumas prie tavo nuogų kelių primins tau...

BLUM: *(Žavinga subretė nuterliotais skruostais, garstyčių spalvos plaukai, didelės vyriškos plaštakos bei nosis, geidulinga burna.)* Matavausi jos drabužius tiktai vieną sykį – nedidelis pokštas Holis gatvėj. Kai buvome visai išsileidę pinigus, skalbiau juos, kad nereikėtų mokėti. Savo paties marškinius išversdavau. Tai buvo gryniausias taupumas.

BELO: *(Pašiepia.)* Maži darbeliai, kurie taip džiugina mamelę, a? Paskui koketiškai staipėsi su savo domino prie veidrodžio už kruopščiai užtrauktų užuolaidų – tavo sijono nedengiamos šlaunys ir ožiškas tešmuo įvairiomis pozomis, lyg atsiduotum, a? Cho! Cho! Man juokinga! Tie dėvėti juodi operiniai tinkliniai baltinukai ir trumpos plonos kelnikės, perplėštos per visą siūlių ilgį, kai ją paskutinį kartą išprievartavo – jas misis Miriama Dandreid pardavė Šelburno viešbuty, a?

BLUM: Miriama. Juodi. Iš demimondo moterų aplinkos.

BELO: *(Šiurkščiai nusikvatoja.)* Kristau Visagalis, tai per daug juokinga! Buvai žavi Miriama, kai nusikirpai plaukus prie užpakalinių vartų ir kritai alpdama skersai lovos, apsivilkusi tą daiktą – kaip misis Dandreid prieš išprievartaujama leitenanto Smaito-Smaito, misterio Filipo Augusto Blokvelo, parlamento nario sinjoro Lači Daremo, smarkiojo tenoro, mėlynakio Berto, berniuko liftininko, Anri Flerio, išgarsėjusio kaip Gordonas Benetas, Šeridano, to kvarterono Krezo, aštunto irkluotojų komandos numerio iš senosios Trejybės, Ponto, jos nuostabaus niufaundlendo, ir Bobs, Menorhamiltono našlės hercogienės. *(Vėl šiurkščiai nusikvatoja.)* Kristau, net Siamo katinui tai, matyt, būtų juokinga?

BLUM: *(Jos rankos ir veidas virpa.)* Tai dėl Džeraldo šitaip pamilau korsetus, dar mokykloj vaidinau moterišką vaidmenį pjesėje „Vice Versa“[138]. Tai buvo brangus Džeraldas. Dabar brangiausias Džeraldas naudoja rausvą grimą ir auksinasi savo blakstienas. Grožio kultas.

BELO: *(Su piktdžiuga.)* Grožio! Duok atsikvėpt! Kai su moterišku apdairumu sėdaisi ant nuzulinto sosto, pasikeldama banguojančius raukinius.

BLUM: Dėl mokslo. Kad palyginčiau įvairius malonumus, kurie mus kiekvieną džiugina. *(Karštai.)* Ir išties – ji geresnė, toji poza... nes dažnai, kai šlapindavausi...

BELO: *(Rūsčiai.)* Tik jokio nepaklusnumo. Štai ten kampe tavęs laukia pjuvenos. Juk daviau tau griežtus nurodymus, ar ne? Daryk tai stovėdamas, sere! Aš išmokysiu tave elgtis kaip džinklemeną! Jei rasiu nors žymelę ant tavo vystyklų. Aha! Prisiekiu Doreno asilu, įsitikinsi mano griežtumu. Prieš tave kyla tavo praeities nuodėmės. Daug. Šimtai.

PRAEITIES NUODĖMĖS: *(Sumišę balsai.)* Mažiausiai su viena moterim jis dalyvavo slaptų vedybų apeigose Juodosios Bažnyčios[139] prieblandoj. Mintyse skambino telefonu poniai Dan iš d'Olier gatvės ir kalbėjo jai neįmanomus dalykus, nederamai elgdamasis priešais aparatą telefono būdelėje. Žodžiu ir veiksmu atvirai ragino vieną naktinę pasileidėlę dėti išmatas ir kitus dalykus antisanitarinių sąlygų išvietėj prie negyvenamo pastato. Penkiuose viešuose tualetuose pieštuku prirašė skelbimų siūlydamas savo vedybinę partnerę visiems didelį pasididžiavimą turintiems patinams. Ar neleido jis iš eilės naktų šalia bjauriai dvokiančio vitriolio fabriko greta besimylinčių besiperšančių porų stebėdamas, ar ir ką, ir kiek gali įžiūrėti? Ar negulėjo lovoj, šitas šlykštus paršas, rydamas akimis pasibjaurėtiną nuoplaišą gerai panaudoto tualetinio popieriaus, kurį jam padovanojo kokti ištvirkėlė, paakstinta imbieriniu meduoliu ir pašto perlaida?

BELO: *(Garsiai sušvilpia.)* Sakyk! Kokia buvo kokčiausia nešvankybė per visą tavo nusikaltėlišką karjerą? Klok mums visą mėšlyną. Išvemk lauk. Nors sykį būk atvira.

(Nebylūs nežmogiški veidai susispiečia prieky, klastingai žiūri, dingsta murmėdami: Buluhumas, Poldis Kokas, batraiščiai už pensą, Kesidžio ragana, aklas paauglys, Laris Raganosis, ta panelė, ta moteris, ta kekšė, toji kita, ta...)

BLUM: Neklausk manęs. Mūsų bendras tikėjimas. Pleznts gatvė. Nė pusės to negalvojau... Prisiekiu viskuo, kas man šventa...

BELO: *(Įsakmiai.)* Atsakyk. Bjauri menkysta! Reikalauju pasakyti. Papasakok man ką nors, kas pralinksmintų mane – nešvankybę ar kokią sumautą istoriją apie vaiduoklius, arba padeklamuok poezijos eilutę – greitai, greitai, greitai! Kur? Kaip? Kelintą? Su keliom? Duodu tau tris sekundes. Vienas! Du! Tr...!

BLUM: *(Paklusniai, gargaliuodama.)* Aš kiškiškišau nosį į bjaubjaubjaurią....

BELO: *(Despotiškai.)* Nešdinkis, smirdžiau. Laikyk liežuvį už dantų. Kalbėk tik tada, kai į tave kreipiasi.

BLUM: *(Nusilenkia.)* Pone! Ponia! Vyrų tramdytoja! *(Jis pakelia rankas. Jo antrankių apyrankės krinta.)*

BELO: *(Kandžiai.)* Dieną mirkysi ir skalbsi mūsų dvokiančius apatinius, ir tada, kai mes, moterys, sergame, šiūruosi, pasikėlusi suknią, mūsų išvietes – su pririšta prie uodegos mazgote. Argi bus ne šaunu? *(Jis užmauna žiedą su rubinu ant jos piršto.)* Štai prašom! Su šiuo žiedu tampi mano. Sakyk – ačiū jums, šeimininke.

BLUM: Ačiū jums, šeimininke.

BELO: Klosi lovas, paruoši man vonią, išpylinėsi visų kambarių myžpuodžius, įskaitant ir smėliną – senosios ponios Keo, virėjos. Taip, ir atmink, visus septynis švariai išskalausi arba išlaksi kaip šampaną. Gerk mano karštą ašarodama. Opa! Tu patarnausi man ant pirštų galų, arba aš tau paskaitysiu paskaitą apie tavo piktadarybes, mis Rubi, ir gerai išvelėsiu tavo nuogą subinę, mis, šepečiu plaukams. Būsi pamokyta už savo nuodėmingus įpročius. Vakare tavo gerai išteptos kremu apyrankiuotos rankos bus apmaunamos keturiasdešimt trim sagomis susegamomis pirštinėmis, šviežiai pabarstytomis talku, švelniai pakvepintais pirštų galiukais. Už tokias malones senovės riteriai padėdavo savo galvas. *(Tyliai sukikena.)* Mano berniukai bus be galo sužavėti, matydami tave tokią, o labiausiai – pulkininkas. Kai atvyks čia praleisti paskutinės priešvestuvinės nakties ir paglamonėt mano naujos vilioklės paauksuotais užkulniais. Pirmiausia – aš pats tave išbandysiu. Vienas mano pažįstamas iš hipodromo – Čarlzas Alberta Maršas *(neseniai gulėjau su juo lovoj ir dar vienu džentelmenu iš Kanceliarijos mokesčių skyriaus)* ieško paklusnios tarnaitės visokiems darbams. Išpūsk biustą. Nusišypsok. Nuleisk pečius. Jūsų pasiūlymai? *(Rodo į Blum.)* Štai už šį padarą, ištreniruotą savininko saugoti ir nešti krepšį dantyse. *(Jis atsiraitoja rankovę ir sukiša ranką iki alkūnės į Blum makštį.)* O kokia giluma! Ar ne, berniukai? Jums dar nestovi? *(Jis pakiša ranką siūlytojui po nosim.)* Štai – visi ant denio ir pradedam!

SIŪLYTOJAS: Florinas!

(Dileno liokajus skambina rankiniu varpeliu.)

BALSAS: Vienu ir aštuoniais per daug.

LIOKAJUS: Dzin dzin!

ČARLZAS ALBERTA MARŠAS: Turbūt nekalta. Malonus kvapas. Švari.

BELO: *(Bilsteli aukcionininko plaktuku.)* Du šilingai. Pigiau nebūna – kaina visai maža. Ūgis – keturiolika plaštakų. Palieskit, apžiūrėkit jį. Apčiupinėkit jį. Kokia šilkinė oda, kokie minkšti raumenys, koks švelnus kūnas. Ak, jei turėčiau čia savo auksinį kaltelį! Ir visai lengva melžti. Trys galonai šviežio per dieną. Grynaveislis eržilas, bandos reproduktorius, paprastai apvaisina per valandą. Jos pirmtako pieno rekordas buvo tūkstantis galonų nenugriebto pieno per keturiasdešimt savaičių. Tpruu, mano brangenybe! Tarnauk! Tpruu! *(Išdegina savo inicialą C ant Blumo pasturgalio.)* Štai Koen su garantija! Du šilingai, džentelmenai, kas daugiau?

TAMSIAVEIDIS VYRAS: *(Slėpdamas akcentą.)* Žimtas zvarų sterlinkų.

BALSAI: *(Prislopinti.)* Kalifui Harunui Al Rašidui.

BELO: *(Linksmai.)* Teisingai. Tegul visi prieina. Siauras, drąsiai patrumpintas sijonas, pakeltas net virš kelių, kad švystelėtų baltų pantalonėlių kraštelis, tai galingas ginklas, o permatomos kojinės su smaragdiniais keliaraiščiais ir ilga tiesia siūle, besitęsiančia aukštyn virš kelių, pažadins geriausius pramogaujančio mieste blasé[140] vyro instinktus. Išmok vaikščioti lygiais mažais žingsneliais ant keturių colių Liudviko XV stiliaus užkulnių ir graikiškai nusilenkti provokuodama pasturgaliu – šlaunys elegantiškai suglaustos, kukliai bučiuojasi keliai. Sutelk visą savo žavesio jėgą – kad nukreiptum į juos. Pataikauk jų gomoriškoms ydoms.

BLUM: *(Palenkia raustantį veidą prie pažasties ir kvailai išsišiepia sukišusi rodomąjį pirštą burnon.)* O, aš žinau, apie ką tu.

BELO: Kam gi daugiau esi tinkamas, toks bejėgis padaras? *(Pasilenkia ir stebeilydamasis šiurkščiai duria vėduokle po storomis Blumo papilvės taukų klostėmis.)* Pasitempk! Pasitempk! Beuodegis katine! Ką mes čia turim? Kurgi tavo garbanotas arbatinukas, o gal kas nors tau jį nukirpo, gaiduk? Pagiedok, paukšteli, pagiedok. Gležnas kaip šešiamečio vaiko, darančio balutę už vežimo. Nusipirk kibirą arba parduok savo pompą. *(Garsiai.)* Ar gali atlikt savo vyrišką priedermę?

BLUM: Eklz gatvėje...

BELO: *(Sarkastiškai.)* Nė už ką pasauly tavęs neįskaudinčiau, bet ten šiuo metu karaliauja raumeningas vyras. Laikai pasikeitė, mano linksmas berneli! Jis – kaip reikiant įmitęs energingas vyras. Džiaugtumeis, nevėkšla, jei turėtum tokį ginklą, visą mazguotą gumbuotą, su karpomis. Įgrūdo savo varžtą iki galo – prisiekiu! Pėdos prie pėdų, keliai prie kelių, pilvas prie pilvo, papai prie krūtinės! Jis ne eunuchas. Rausvų plaukų kuokštas styro užpakaly kaip dygiakrūmis! Luktelk devynis mėnesius, mano berneli! O dangau – jis jau spurda ir kosti jos pilve! Tave varo į pasiutimą, ar ne? Tiesiai į jautrią vietą? *(Paniekinamai nusispjauna.)* Mazgotė!

BLUM: Su manim buvo nederamai pasielgta, aš... pranešiu policijai. Šimtas svarų. Tai negirdėta. Aš...

BELO: Taigi, bet kinkos per silpnos, nevykėli. Mums reikia krioklio, o ne tavo dulksnojimo.

BLUMAS: Galima išprotėti! Moli! Aš pamiršau! Atleisk! Moli!.. Mes... Vis dar...

BELO: *(Kietaširdiškai.)* Ne, Leopoldai Blumai, viskas pasikeitė moters valia, kol snaudei išsidrėbęs Miego slėny. Tavo naktis tęsėsi dvidešimt metų, grįžk ir pažiūrėk.

(Virš dykvietės šūkteli senasis Miego slėnis.)

MIEGO SLĖNIS: Ripas Van Vinklis! Ripas Van Vinklis!

BLUMAS: *(Apsiavęs nudriskusius mokasinus, su aprūdijusiu šratiniu šautuvu sėlina žengdamas ant pirštų galų, apčiuopomis, jo iškankintas kaulėtas barzda apžėlęs veidas dirsteli pro rombinius langelius, jis sušunka.)* Aš matau ją! Tai ji! Pirmasis vakaras pas Metą Dileną! Bet šita suknelė – žalia! Ir jos plaukai nudažyti auksine spalva, ir jis...

BELO: *(Juokiasi tyčiodamasis.)* Tai tavo duktė, pusgalvi, su studentu iš Malingero.

(Mili Blum, šviesiaplaukė, žalia berankove suknia, lengvomis basutėmis, žydram šaliui besisukant jūros vėjy ištrūksta iš savo meilužio glėbio ir sušunka iš nuostabos plačiai atmerkusi akis.)

MILI: Ojei! Tai tėteliukas! Bet, o tėteliuk, kaip tu pasenai!

BELO: Pasikeitęs, a? Mūsų lentyna niekniekiams, mūsų rašómasis stalas, prie kurio niekuomet nerašėme, tetos Hegarti krėslas, mūsų senųjų meistrų kopijos. Vyras su savo draugais vyrais ten vartosi kaip

inkstai taukuose. Raguotųjų Poilsio Vieta! Kodėl gi ne? Kiek moterų esi turėjęs – atsakyk! Sekiodavai paskui jas tamsiomis gatvėmis, plokščiapadi, bandydamas sujaudint savo slopiais krenkščiojimais, ar ne, vyriška kekše? Nepriekaištingos doros damos su ryšulėliais iš bakalėjos krautuvės. Dabar – viskas priešingai. Kaip šaukei, taip atsiliepė, taigi.

BLUMAS: Jie... Aš...

BELO: *(Kandžiai.)* Jie pripėduos Briuselio kilimą, kurį nusipirkai Vreno aukcione. Žvengdami kaip arkliai su išdykėle Mol, gaudydami blusiną jos kelnėse, jie nudauš galvą mažajai statulėlei, kurią parsinešei per lietų į namus kaip meną menui. Jie išniekins tavo apatinio stalčiaus paslaptis. Išplėšys lapus iš tavo astronomijos žinyno ir prisidegs jais pypkes. Jie spjaudys ant tavo dešimt šilingų kainavusių bronzinių židinio grotelių, pirktų iš Hemptono Lydomo.

BLUMAS: Dešimt šilingų ir šešis. Žemas niekingas elgesys. Leisk man eiti. Aš grįšiu. Aš įrodysiu...

BALSAS: Prisiek!

(Blumas suspaudžia kumščius ir rėplioja pirmyn, tarp dantų – ilgas medžioklinis peilis.)

BELO: Kaip susimokantis svečias ar išlaikomas vyras? Per vėlu. Jau paklojai savo antrą pagal gerumą lovą – ir kiti gulės joje. Tavo epitafija jau parašyta. Esi nupuolęs, išmestas iš žaidimo, ir nepamiršk to, drauguži.

BLUMAS: Teisingumo! Visa Airija prieš vieną! Ar niekas..?

(Jis įsikanda nykštį.)

BELO: Mirk ir būk prakeiktas – jei dar turi nors kiek padorumo ir savigarbos. Galiu tau duot gurkšnelį reto seno vyno, nuo kurio nulėksi pragaran ir sugrįši atgal. Parašyk testamentą ir palik mums viską iki paskutinio varioko. Jei nieko neturi, gauk iš kur nori, pavok ar apiplėšk ką nors! Mes palaidosim tave mūsų krūmais apželusioj tupykloj, ten ilsėsies ramybėj srutinas greta senojo Kuko Koeno, mano įvaikinto sūnėno, už kurio ištekėjau, šalia to prakeikto podagriko patikėtinio ir kreivakaklio pederasto, šalia kitų mano dešimties ar vienuolikos vyrų, nepamenu, kaipgi tuos iškrypėlius vadino, uždusintų vienoj pamazgų duobėj. *(Jis pratrūksta garsiu gergždžiančiu juoku.)* Mes patręšim tave mėšlu, misteri Flaueri! *(Jis pajuokiamai švilpteli.)* Ate, Poldi! Ate, tėteliuk!

BLUMAS: *(Griebiasi už galvos.)* Mano valios jėga! Atmintis! Aš nusidėjau! Aš ken...

(Jis rauda be ašarų.)

BELO: *(Pašiepia.)* Verksnys! Krokodilo ašaros!

(Blumas, palūžęs, įsuptas į tankią aukojimo maršką kūkčioja, priglaudęs veidą prie žemės. Skamba gedulo varpai. Prie raudų sienos stovi susivyniojusios į tamsius šalius apipjaustytųjų figūros, užsidėjusios atgailos maišus ir pasibarsčiusios galvas pelenais. M. Šulomovičius, Džozefas Goldvoteris, Mozė Hercogas, Haris Rozenbergas, M. Moiselis, Dž. Sitronas, Mini Vočmen, O. Mastianskis, didžiai gerbiamas Leopoldas Abramovičius, jų kantorius. Linguodami pečiais jie tęsiamai aprauda atskalūną Blumą.)

APIPJAUSTYTIEJI: *(Niūriai giedodami gomuriniais balsais mėto ant jo negyvosios jūros vaisius – gėlių nėra.)* Shema Israel Adonai Elohenu Adonai Echad[141].

BALSAI: *(Dūsaudami.)* Taigi jo nebėra. Ak, taip. Taip, iš tiesų. Blumas. Niekad negirdėjau apie jį. Ne? Toks keistas tipas. Štai ten našlė. Tikrai? Ak, taip.

(Nuo laužo našlei susideginti su vyro lavonu kyla dervingo kamparo medžio liepsna. Smilkalų dūmų skraistė uždengia vaizdą ir išsisklaido. Iš savo grotos ąžuoliniuose rėmuose nužengia nimfa palaidais plaukais, lengvu meniškų arbatžolių rudumo tonų apdaru, ir praėjusi pro susipynusius kukmedžius, sustoja prie Blumo.)

KUKMEDŽIAI: *(Šnabžda jų lapai.)* Sesė. Mūsų sesė. Šš.

NIMFA: *(Švelniai.)* Mirtingasai! *(Meiliai.)* O, neraudoki!

BLUMAS: *(Lyg drebučių masė nušliaužia po šakomis išmargintas saulės šviesos dryžių, oriai.)* Tokioje padėty. Manau, iš manęs buvo tikimasi. Įpročio jėga.

NIMFA: Mirtingasai! Tu sutiksi mane blogoj draugijoj – tarp kojų kilnotojų, gatvės prekijų, kumštininkų, populiarių generolų, pasileidusių pantomimos berniukų su kūno spalvos triko ir stileiviškų šimio šokėjų, La Aurora ir Karini, muzikinis spektaklis, šimtmečio sensacija. Aš buvau paslėpta pigiame rausvame popieriuje, kuris dvokė nafta. Mane supo sudvisusios nešvankių klubo narių kalbos, istorijos, turinčios sujaudinti nepatyrusius jaunuklius, skelbimai apie permatomus paveikslus, geriausius žaidimų kauliukus ir biustų įklotus, specialias

patentuotas prekes ir apie tai, kodėl reikia nešioti vyturą, su rekomendaciniu gavusio trūkį džentelmeno laišku. Naudingi patarimai vedusiems.

BLUMAS: *(Kelia prie jos kelių vėžlišką galvą.)* Mes buvome susitikę anksčiau. Kitoj planetoj.

NIMFA: *(Liūdnai.)* Gumos prekės. Niekada neplyšta. Rūšis, tiekiama aristokratams. Korsetai vyrams. Išgydau konvulsijas arba grąžinu pinigus. Neprašyti liudijimai apie stebuklingą profesoriaus Valdmano krūtinės didinimo priemonę. Mano biustas per tris savaites padidėjo keturiais coliais, teigia ponia Gas Rublin ir prideda nuotrauką.

BLUMAS: Kalbi apie „Foto paveikslėlius"?

NIMFA: Taip. Tu išnešei mane iš ten, įtaisei apklijuotuose folija ąžuoliniuose rėmuose, pakabinai virš savo vedybinio guolio. Kai niekas nematė, vieną vasaros vakarą pabučiavai mane į keturias vietas. Meiliai pieštuku patamsinai akis, krūtinę ir mano gėdą.

BLUMAS: *(Nuolankiai bučiuoja ilgus jos plaukus.)* Tavo klasikinės formos, nemirtingas grožis. Buvau laimingas, galėdamas žiūrėti į tave, girti tave, grožio įsikūnijimą, beveik melstis tau.

NIMFA: Tamsiomis naktimis girdėdavau tavo pagyras.

BLUMAS: *(Paskubom.)* Taip, taip. Turi omeny, kad aš... Miegas atskleidžia tai, kas blogiausia žmoguje, išskyrus turbūt tik vaikus. Žinau, iškritau iš lovos, tiksliau, buvau išstumtas. Sako, kad vynas, jei jame pamirkai kokį nors plieninį daiktą, išgydo knarkimą. O nuo viso kito – tasai angliškas išradimas, apie kurį prieš kelias dienas gavau reklamą, per klaidą. Tvirtinama, neva jis padedąs išleisti dujas be garso ir be kvapo. *(Jis atsidūsta.)* Visuomet taip buvo. Silpnybe, tavo vardas vedybos.

NIMFA: (Užsikimšusi pirštais ausis.) Ir žodžiai. Jų nėra mano žodyne.

BLUMAS: Bet tu juos supratai?

KUKMEDŽIAI: Šš.

NIMFA: *(Užsidengia ranka veidą.)* Ko tik nesu regėjusi tame kambary! Ką mano akims teko matyti.

BLUMAS: *(Atsiprašydamas.)* Žinau. Sutepti apatiniai baltiniai, rūpestingai išversti į išvirkščiąją pusę. Lovos žiedai atsilaisvino. Iš Gibraltaro, ilga kelionė jūra, labai seniai.

NIMFA: *(Nuleidžia galvą.)* Blogiau! Blogiau!

BLUMAS: *(Atsargiai prisimindamas.)* Toji senamadiška komoda. Tai ne dėl jos svorio. Ji svėrė tik vienuolika stonų ir devynis svarus. Atjunkius vaiką priaugo devynis svarus. Tiesiog įskilo, trūko klijų. Ką? Ir tas nelemtas oranžinis rakteliais išmargintas indas tik su viena ausele.

(Pasigirsta gaudesys krioklio, krintančio linksmomis kaskadomis.)

KRIOKLYS:

Pulafuka Pulafuka
Pulafuka Pulafuka[142].

KUKMEDŽIAI: *(Susipindami viršūnėmis.)* Klausykim. Šnabždėkim. Ji teisi, mūsų sesė. Mes užaugome prie Pulafuko krioklio. Slogiomis vasaros dienomis teikėme paunksnę.

DŽONAS VAIZAS NOLENAS: *(Antrame plane, su Airijos nacionalinės miškų tarnybos uniforma, nusiima plunksna puoštą skrybėlę.)* Klestėkit! Teikit šešėlį slogiomis dienomis, Airijos medžiai!

KUKMEDŽIAI: *(Šnarėdami.)* Kas atvažiavo prie Pulafuko su vidurinės mokyklos ekskursija? Kas paliko savo riešutaujančius klasės draugus, ieškodamas mūsų paunksnės?

BLUMAS: *(Iš šonų suspausta, į priekį išsikišusia krūtine, vatos prikimštais pečiais, nenusakomo kirpimo jaunatvišku pilkais ir juodais dryžiais išmargintu per mažu kostiumu, baltais teniso bateliais, atlenktomis kojinėmis su juostele ir raudona mokykline kepure su ženkliuku.)* Buvau tik paauglys, bręstantis berniukas. Nedaug tuomet ir reikėdavo – besikratantis automobilis, sumišę moterų tualeto kvapai, minia, susigrūdusi ant senojo „Royal“ laiptų (nes jiems patinka spūstis, – bandos instinktas, – o tamsus, prakvipęs seksu teatras duoda valią ydoms). Net jų trikotažo kainoraštis. Ir dar tasai karštis. Tą vasarą pasirodė saulės dėmės. Mokslo metų pabaiga. Ir biskvitai, pamirkyti vyne. Laimingos dienos.

(Laimingos Dienos, moksleiviai berniukai mėlynais sportiniais marškinėliais su baltomis juostomis ir šortais, ponaitis Donaldas Ternbulis, ponaitis Abraomas Čertonas, ponaitis Ouvenas Goldbergas, ponaitis Džekas Mereditas, ponaitis Persis Epdžonas stovi proskynoje ir šaukia ponaitį Leopoldą Blumą.)

LAIMINGOS DIENOS: Skumbre! Grįžk pas mus. Valioo!

(Sveikinimo šūksniai.)

BLUMAS: *(Nerangus paauglys su šiltomis pirštinėmis, mamytės apmuturiuotas šaliku, apmėtytas sniego gniūžtėm mėgina atsikelti.)* Vėl! Jaučiuosi šešiolikos! Kas per išdaiga! Lai suskamba visi Monteriu gatvės varpeliai. *(Su džiugesiu tyliai šūkteli.)* Valio vidurinei mokyklai!

AIDAS: Kvailyklai!

KUKMEDŽIAI: *(Šlamėdami.)* Ji teisi, mūsų sesė. Šnabždėkim. *(Šnabždesiai ir bučiniai girdėti visame miške. Driadžių veidai kyščioja iš kamienų tarp lapų ir plyšta, išsiskleisdami žiedais.)* Kas išniekino mūsų tylią paunksnę?

NIMFA: *(Droviai, pro besiskečiančius pirštus.)* Tenai? Atvirame ore?

KUKMEDŽIAI: *(Žemai nusilenkdami.)* O taip, sese. Ir ant mūsų nekalto žolyno.

KRIOKLYS:

Pulafuka Pulafuka
Fukafuka Fukafuka.

NIMFA: *(Plačiai praskėtusi pirštus.)* O! Gėdingas elgesys!

BLUMAS: Buvau ne pagal metus subrendęs. Jaunystė. Fauna. Paaukojau auką miško dievui. Pavasarį gėlės pražysta. Buvo poravimosi metas. Kapiliarinė trauka – tai natūralus fenomenas. Loti Klark, linaplaukė, stebėjau ją nusirengiant vakare pro netvarkingai užtrauktas užuolaidas su vargšo tėtės operiniais žiūronais. Ta išdykėlė kramtydavo žoleles – kaip kokia laukinukė. Ji nusirito kalva žemyn prie Rialtou tilto, gundydama mane savo laukinės dvasios antplūdžiu. Ten auga kreivas medis, ji juo užlipo, ir aš... Šventasis nebūtų tam atsispyręs. Mane demonas užvaldė. Be to – kas matė?

(Kerėpla Bobas, baltakaktis veršelis, iškiša pro lapiją savo gromuliuojančią drėgnašnervę galvą.)

KERĖPLA BOBAS: Aš. Aš matė.

BLUMAS: Paprasčiausiai patenkinau poreikį. *(Su liūdesiu.)* Nė viena panelė nenorėjo, kai mėgindavau merginti. Per daug negražus. Nepanoro gaišti laiko...

(Aukštai ant Ben Houto per rododendrus skinasi kelią apvalatešmenė, trumpauodegė ožka barstydama serbentus.)

OŽKA: *(Bliauna.)* Ašbebebbebbe! Ašožožka!

BLUMAS: *(Be skrybėlės, paraudęs, aplipęs usnių pūkeliais ir pražirniais.)* Oficialiai susižadėję. Aplinkybės keičia reikalą. *(Susikaupęs įsižiūri žemyn į vandenį.)* Trisdešimt du kūliavirsčiai žemyn per sekundę. Spaudos košmaras. Apsvaigęs Elijas. Nukrito nuo pajūrio uolos. Liūdnas valstybinės spaustuvės tarnautojo galas.

(Per sidabratylį vasaros orą nuo Lajens Hed uolos į purpurinius laukiančius vandenis vartydamasi ritasi susupta lyg mumija Blumo iškamša.)

IŠKAMŠA-MUMIJA: Bbbbblllblblbulkšbl!

(Toli užutėkyje, tarp Beilio ir Kišo žiburių, plaukia „Erino Karalius", leisdamas iš kamino sausumos pusėn besiplečiantį anglies dūmų kamuolį.)

PATARĖJAS NANETIS: *(Vienas denyje, su tamsiu alpakos vilnos apsiautu, geltono grobuoniško veido, ranka – liemenės iškirptėj, kalba su patosu.)* Kai mano kraštas užims savo vietą tarp pasaulio tautų, tada, bet ne anksčiau, tegu bus parašyta mano epitafija. Atli...

BLUMAS: Kau. Prff.

NIMFA: *(Išdidžiai.)* Mes, nemirtingosios, kaip šiandien regėjai, neturim nei tokios vietos, nei plaukų tenai. Esame abejingos kaip akmuo ir grynos. Mes mintame elektros šviesa. *(Geidulingai išriečia kūną įsikišusi burnon smilių.)* Kalbėjai su manim. Girdėjau tave už nugaros. Kaipgi galėjai?..

BLUMAS: *(Nusižeminęs mindžikuoja ant viržių.)* O, aš buvau tikras paršas. Ir klizmas statydavau. Trečdalis pintos musmedžio ir valgomasis šaukštas akmens druskos. Kaip galima giliau. Su Hamiltono Longo švirkštu, damų draugu.

NIMFA: Mano akivaizdoj. Pudrinukas. *(Ji nurausta ir priklaupia.)* Ir visa kita.

BLUMAS: *(Prislėgtas.)* Taip. Peccavi![143] Išreiškiau pagarbą ant to gyvo altoriaus, kur nugara jau nebesivadina taip. *(Su staigiu įkarščiu.)* Nes kodėl gi turėtų daili, iškvepinta, papuošta brangenybėm ranka, ranka, kuri valdo...

(Tarp medžių kamienų burkuodamos vorele rangosi figūros, sudarydamos neskubrų miškovaizdžio raštą.)

KITI BALSAS: *(Tankmėje.)* Parodyk mums vieną iš tų pagalvėlių.

FLORI BALSAS: Še! Žiūrėk!

(Per atžalyną sunkiai nuplasnoja tetervinas.)

LINČO BALSAS: *(Tankmėje.)* Fu! Baisiai karšta!

ZOJOS BALSAS: *(Iš tankmės.)* Atvyko iš karštų kraštų.

VIRAGO BALSAS: *(Paukščių vadas, mėlynadryžis, apsikaišęs plunksnomis, su karo šarvais ir Afrikos genčių ietimi, žirglioja per traškančių nendrių tankumyną, mindydamas bukų kankorėžius ir ąžuolų giles.)* Karštų! Karštų! Saugokitės Sėdinčio Buliaus![144]

BLUMAS: Tai užvaldo mane. Šiltas jos šiltos figūros įspaudas. Net ir sėdėti ten, kur sėdėjo moteris, ypač praskėtusi šlaunis, lyg teikdama aukščiausią malonę, o jau visiškai ypatinga, jei iš anksto pasikėlė baltus satininius palaidinės skvernus. Tokia kupina moteriškumo. Tai užvaldo ir pripildo mane.

KRIOKLYS:

Pilapilna Pulafuka
Pulafuka Pulafuka

KUKMEDŽIAI: Šš! Sese, kalbėk!

NIMFA: *(Beakė, baltu vienuolės drabužiu, su kepuraite ir didžiuliu sparnuotu gobtuvu, švelniai, tuščiu žvilgsniu.)* Trankvilos vienuolynas. Sesuo Agota. Karmelio kalnas, Noko ir Lurdo apreiškimai. Daugiau jokių troškimų. *(Ji palenkia galvą dūsaudama.)* Tik eteriškumas. Kur žuvėdra svajinga sapnų plasnoja virš liūdnų vandenų.

(Blumas pusiau atsistoja. Trumpai pokštelėjusi ištrūksta užpakalinė jo kelnių saga.)

SAGA: Pokšt!

(Dvi mergšės iš „Slėnio“ šokdamos lietuje praeina prošal, apsigaubusios šaliais, kimiai klykčiodamos.)

MERGŠĖS:

O, Leopoldas pametė segtuką pantalonų
Ir nebežino, ką daryt,
Kaip prilaikyt.
Kaip prilaikyt.

BLUMAS: *(Šaltai.)* Tu išsklaidei kerus. Paskutinis kantrybės lašas. Jei egzistuotų tik tai, kas eteriška, kur jūs visos būtumėt, postulantės ir noviciatės? Ir drovisi, ir drovisi – kaip myžantis asilas.

KUKMEDŽIAI: *(Jų sidabrinis lapų ornamentas pabyra ant žemės, liesos rankos sensta ir supuojasi.)* Lapkritys!

NIMFA: Šventvagystė! Kėsintis į mano dorą! *(Ant jos rūbo pasirodo didelė drėgna dėmė.)* Sutepti mano nekaltybę! Nesi vertas nė prisiliesti tyros moteriškės apdaro. *(Kažką suspaudžia savo drabužio klostėse.)* Palauk, šėtone. Daugiau nedainuosi meilės dainų. Amen. Amen. Amen. Amen. *(Ji išsitraukia durklą ir apsivilkusi išrinktojo iš devynių riterio šarviniais marškiniais smogia taikydama jam į juosmenį.)* Nekum![145]

BLUMAS: *(Pašoka, sugriebia jos ranką.)* Ei! Nebrakada! Gyvybinga kaip katė! Žaiskime pagal taisykles, madam. Be genėjimo peilio. Lapė ir vynuogės, ar ne? Ar jums maža spygliuotos vielos? Krucifiksas nepakankamai storas? *(Čiumpa už jos vualio.)* Nori švento abato ar Brofio, to raišo sodininko, o gal besrovės vandens vežėjo statulos ar gerosios motušės Alfonso[146], ką Reinardai[147]?

NIMFA: *(Šaukdama sprunka nuo jo be vualio, jos gipsinis atliejas skilinėja, iš plyšių veržiasi smarvės debesis.)* Poli!..

BLUMAS: *(Šaukia jai pavymui.)* Lyg pačios nebūtumėt patyrusios dviveidystės. Jokių trūkčiojimų, ir tu visa padengta gleivėmis. Aš išbandžiau tai. Tavo stiprybė – mūsų silpnumas. Koks mokestis mūsų žirgynui? Kiek paklosi iš karto? Tu moki vyrams šokėjams Rivjeroj, skaičiau. *(Sprunkanti nimfa ima rypuoti.)* Ei! Aš kaip vergas esu išdirbęs šešiolika juodo darbo metų. O kokie prisiekusieji man skirtų rytoj nors penkių šilingų rentą, ką? Vedžiok už nosies kitus – ne mane. *(Jis uodžia.)* Bet. Svogūnai. Sužiedėję. Siera. Taukai.

(Prieš jį stovi Belos Koen figūra.)

BELA: Kitąkart jau pažinsi mane.

BLUMAS: *(Nusiraminęs įdėmiai žiūri į ją.)* Passée. Avinas, persirengęs ėriuku. Per dideli dantys ir pernelyg gausūs plaukai. Žalias svogūnas prieš pat miegą teigiamai paveiktų tavo odos spalvą. Ir dvigubo pagurklio masažas. Akys – tuščios kaip tos stiklinės, tavo lapės iškamšos. Ką gi, bet tai dera su likusiais bruožais. Aš trisparnis sraigtas.

BELA: *(Paniekinamai.)* Iš tavęs jokios naudos, tiesą sakant. *(Jos paršavediška pizė suloja[149].)* Fohracht!

BLUMAS: *(Paniekinamai.)* Pirmiausia išsivalyk tą savo benagį vidurinį pirštą – nuo tavo skiauterytės varva atšalus sutenerio drąsa. Paimk saują šieno ir išsišluostyk.

BELA: Aš tave pažįstu, skelbimų kaulytojau! Pasmirdus menkė!

BLUMAS: Mačiau tą nakvynės namų šeimininką! Sifilio ir triperio tiekėjas!

BELA: *(Pasisuka į pianiną.)* Kuris iš jūsų čia grojo laidotuvių maršą iš „Sauliaus".

ZOJA: Aš. Saugokit savo rugiagėles. *(Ji puola prie pianino ir sukryžiuotomis rankomis išbeldžia akordus.)* Katino pasivaikščiojimas ant stogo. *(Žvilgteli atgal.)* Ką? Kas mylisi su mano saldučiais? *(Puola atgal prie stalo.)* Kas tavo, tas ir mano, kas mano – tiktai man.

(Kiti sutrikusi apsilipina dantis sidabriniu popierėliu. Blumas prisiartina prie Zojos.)

BLUMAS: *(Švelniai.)* Atiduok man bulvę, gerai?

ZOJA: Fantai – geras dalykas, labai geras dalykas.

BLUMAS: *(Jausmingai.)* Ji neturi jokios vertės, tai – tik vargšės mamos palikimas.

ZOJA:

Man šis daiktas reikalingas,
Dievas klausia, kur jis dingo,
Atsakysi – nežinau,
Velnio katilas jau verda tau.

BLUMAS: Su ja susijęs vienas prisiminimas. Norėčiau ją atgauti.

STIVENAS: Turėti ar neturėti – štai klausimas.

ZOJA: Prašom. *(Kilsteli aukštyn savo apatinio kraštą, parodydama nuogą šlaunį, ir iš viršutinio kojinės krašto išvynioja bulvę.)* Tie, kurie slepia, žino, kur rasti.

BELA: *(Suraukia antakius.)* Prašom. Tai tau ne varjetė. Ir nesudaužyk pianino. Kas čia moka?

(Ji eina prie pianolos. Stivenas pasirausia kišenėje ir ištraukęs už kampo banknotą paduoda jai.)

STIVENAS: *(Su perdėtu mandagumu.)* Šitą šilkinę piniginę pasidariau iš paršavediškos publikos ausies. Madam, atsiprašau. Jeigu leisit man. *(Jis neapibrėžtai rodo į Linčą ir Blumą.)* Visi mes statome viename totalizatoriuje, Kinčas ir Linčas. Dans ce bordel ou tenons nostre état[150].

LINČAS: *(Šaukia nuo židinio.)* Dedalai! Perduok jai mano palaiminimą.

STIVENAS: *(Paduoda Belai monetą.)* Auksas. Ji paėmė ją.

BELA: *(Pažiūri į pinigus, paskui į Zoją, Flori ir Kiti.)* Ar tau reikia trijų mergaičių? Čia – po dešimt šilingų.

STIVENAS: *(Nudžiugęs.)* Šimtą tūkstančių kartų atsiprašau. *(Vėl pagrabinėja, išsitraukia ir paduoda dvi kronas.)* Jums leidus, brevi manu[151], kažkas negerai mano regėjimui.

(Bela eina prie stalo skaičiuoti pinigų, tuo metu Stivenas kalba vienskiemeniais žodžiais pats su savim. Zoja palinksta prie stalo, Kiti pasilenkia virš Zojos sprando. Linčas pakyla, pasitaiso kepurę ir sugriebęs Kiti per juosmenį prideda prie šios grupės savo galvą.)

FLORI: *(Sunkiai bando pakilti.)* Och! Man koja nutirpo. *(Ji nušlubuoja prie stalo. Prisiartina Blumas.)*

BELA, ZOJA, KITI, LINČAS, BLUMAS: *(Tauškia ir kivirčijasi.)* Tas džentelmenas... dešimt šilingų... moka už tris... leiskit man minutėlę... šis džentelmenas moka atskirai... kas juos ima... och!.. žiūrėk, ką žnaibai... ar pasiliekat visai nakčiai, ar trumpam? ...kas buvo? ...atleiskite, bet jūs meluojat... tas džentelmenas užmokėjo kaip džentelmenas... išgert... jau seniai po vienuoliktos.

STIVENAS: *(Prie pianolos, rodydamas pasibjaurėjimo gestą.)* Jokių butelių! Ką, vienuolikta? Mįslė.

ZOJA: *(Pasikelia aukštyn apatinį drabužį ir įvynioja pusę sovereno į kojinės atraitą.)* Sunkiai uždirbau – ant savo kupros.

LINČAS: *(Keldamas Kiti nuo stalo.)* Eime!

KITI: Palauk. *(Ji sugriebia dvi kronas.)*

FLORI: O man?

LINČAS: Opapa! *(Jis pakelia ją, paneša ir su dusliu garsu meta ant sofos.)*

STIVENAS:

> Lapė giedojo, gaidžiai skrajojo,
> Varpai danguje
> Vienuoliktą mušė.
> Pats metas jos vargšei sielai
> Nešdintis iš dangaus.

BLUMAS: *(Ramiai padeda pusę sovereno ant stalo tarp Belos ir Flori.)* Taigi. Leiskite man. *(Pakelia svaro banknotą.)* Triskart dešimt. Esame kvit.

BELA: *(Susižavėjusi.)* Tu toks šelmis, senas gaiduk. Galėčiau tave išbučiuot.

ZOJA: *(Rodo.)* Jis be muilo pasiruošęs įlįsti. *(Linčas prispaudžia Kiti prie sofos atlošo ir ją bučiuoja. Blumas su svaro banknotu eina prie Stiveno.)*

BLUMAS: Tai jūsų.

STIVENAS: Kaip tai? Le distrait, arba išsiblaškęs elgeta. *(Jis vėl pagrabinėja kišenėje ir ištraukia saują monetų. Nukrinta kažkoks daiktas.)* Nukrito.

BLUMAS: *(Pasilenkia, pakelia ir paduoda jam dėžutę degtukų.)* Štai.

STIVENAS: Liuciferis[152]. Dėkoju.

BLUMAS: *(Ramiai.)* Geriau duokit savo grynus man, aš palaikysiu. Kam permokėt?

STIVENAS: *(Paduoda jam visas savo monetas.)* Būk teisingas prieš tapdamas dosnus.

BLUMAS: Būsiu, bet ar tai protinga? *(Jis skaičiuoja.)* Vienas, septyni, vienuolika, dar penki. Šeši. Vienuolika. Neatsakau už tai, ką galbūt pametėt.

STIVENAS: Kodėl išmušė vienuoliktą? Proparoksitonas[153]. Akimirka prieš kitą, sako Lesingas. Ištroškęs lapinas. *(Jis garsiai nusijuokia.)* Laidoja savo močiutę. Tikriausiai užmušė ją.

BLUMAS: Čia vienas svaras šeši šilingai vienuolika pensų. Sakykim, vienas svaras septyni.

STIVENAS: Visai nesvarbu – man nusišvilpt.

BLUMAS: Taip, tačiau...

STIVENAS: *(Prieina prie stalo.)* Paprašyčiau cigaretės. *(Linčas meta cigaretę – nuo sofos ant stalo.)* Taigi – Džordžina Džonson yra mirusi ir ištekėjusi[154]. *(Ant stalo atsiranda cigaretė. Stivenas žiūri į ją.)* Stebuklas. Saloninė magija. Ištekėjusi. Hm. *(Jis brūkšteli degtuką ir su mįslinga melancholija prikiša prie liepsnos cigaretę.)*

LINČAS: *(Stebėdamas jį.)* Turėtum daugiau šansų uždegti, jei laikytum degtuką arčiau.

STIVENAS: *(Pakelia degtuką arčiau prie akių.)* Lūšies akis. Reikia įsigyt akinius. Vakar sudaužiau. Prieš šešiolika metų[155]. Atstumas. Akiai viskas atrodo plokščia. *(Atitraukia degtuką į šalį. Šis gęsta.)* Smegenys galvoja. Arti – toli. Neišvengiamas regimybės modalumas. *(Jis paslap-*

tingai suraukia antakius.) Hm. Sfinksas. Žvėris, kuris pusiaunaktį turi dvi kupras. Ištekėjusi.

ZOJA: Ją vedė vienas komivojažierius ir išsivežė.

FLORI: *(Linksi.)* Misteris Avelis iš Londono.

STIVENAS: Londono Avinėli, kurs naikini pasaulio nuodėmes.

LINČAS: *(Apkabinęs Kiti ant sofos, monotoniškai gieda sodriu balsu.)* Dona nobis pacem[156].

(Cigaretė išslysta Stivenui iš pirštų. Blumas pakelia ją ir įmeta į židinį.)

BLUMAS: Nerūkykit. Jums reikia pavalgyti. Jeigu ne tas prakeiktas šuo. *(Kreipiasi į Zoją.)* Jūs nieko neturit?

ZOJA: Ar jis alkanas?

STIVENAS: *(Šypsodamasis tiesia į ją ranką ir gieda pagal kraujo priesaikos iš „Dievų sutemų“[157] melodiją.)*

Hangende Hunger,
Fragende Frau,
Macht uns alle kaput[158].

ZOJA: *(Tragišku balsu.)* Hamlete, aš tavo tėvo uoslė! *(Paima jo ranką.)* Mėlynaki gražuoli, pabursiu tau iš rankos. *(Parodo į jo kaktą.)* Nėra proto – nėra raukšlių. *(Skaičiuoja.)* Dvi, trys, Marsas – tai drąsa. *(Stivenas purto galvą.)* Rimtai.

LINČAS: Drąsa – kaip vilko tarp avių. Berniukas, kuris nemokėjo bijoti. *(Zojai.)* Kas tave išmokė burti?

ZOJA: *(Pasisuka.)* Paklausk mano kiaušų, kurių neturiu. *(Stivenui.)* Matau iš tavo veido. Akys – va tokios. *(Palenkusi galvą suraukia antakius.)*

LINČAS: *(Juokdamasis dukart pliaukšteli Kiti per užpakalį.)* Va tokios. Liniuotė mušti per delnus.

(Dukart garsiau supliaukši delnų liniuotė, staiga atsidaro pianolos karsto dangtis ir lyg spyruoklinis velniukas iš dėžutės iššoka plika maža apvali tėvo Douleno galva.)

TĖVAS DOULENAS: Kas čia nori gauti pylos? Sulaužei savo akinius? Tingus apsnūdęs mažas intrigantas. Matau iš tavo akių.

(Iš pianolos karsto iškyla švelni, geraširdė, priekaištaujanti, rektoriška dono Džono Konmio galva.)

DONAS DŽONAS KONMIS: Palaukit, tėve Doulenai! Palaukit. Aš esu tikras, kad Stivenas yra labai geras mažas berniukas.

ZOJA: *(Tyrinėdama Stiveno delną.)* Moters ranka.

STIVENAS: *(Murma.)* Tęsk. Meluok. Suturėk mane. Glostyk. Niekada nesugebėjau perskaityti Jo rašysenos, išskyrus Jo kriminalinį nykščio atspaudą ant pikšos[159].

ZOJA: Kokią dieną gimei?

STIVENAS: Ketvirtadienį. Šiandien.

ZOJA: Ketvirtadienį gimęs vaikas toli eis. *(Vedžioja pirštu jo delno linijomis.)* Likimo linija. Įtakingi draugai.

FLORI: *(Rodydama pirštu.)* Vaizduotė.

ZOJA: Mėnulio kalnas. Tu susitiksi su... *(Staigiai vogčiomis žvilgteli į jo rankas.)* Nesakysiu, kas tau bus blogai. O gal nori sužinot?

BLUMAS: *(Atitraukia jos pirštus ir pasiūlo savo delną.)* Daugiau žalos negu naudos. Prašom. Paburk iš manojo.

BELA: Parodyk. *(Ji apverčia Blumo delną.)* Taip ir maniau. Gumbuoti sąnariai – traukia prie moterų.

ZOJA: *(Įsižiūrėdama į Blumo delną.)* Tinklas. Kelionė už jūros ir vedybos su turtinga moterimi.

BLUMAS: Netinka.

ZOJA: *(Greitai.)* O, matau. Trumpas mažylis. Vyras po žmonos padu. Vėl netinka? *(Juodoji Liza, milžiniška perekšlė, tupinti kreida apibrėžtame rate, pakyla, išskečia sparnus ir sukudakuoja.)*

JUODOJI LIZA: Koko. Kud kudakšt.

(Ji šonu pasitraukia nuo šviežiai padėto kiaušinio ir nukrypuoja šalin.)

BLUMAS: *(Rodo į savo ranką.)* Šitas randas – po nelaimingo atsitikimo. Pargriuvau ir persipjoviau ranką, prieš dvidešimt dvejus metus. Tuomet man buvo šešiolika.

ZOJA: Matau, pasakė aklas. Papasakok ką nors naujesnio.

STIVENAS: Matai? Juda į vieną didelį tikslą. Man irgi dvidešimt dveji. Prieš šešiolika metų aš, būdamas dvidešimt dvejų, parpuoliau, prieš dvidešimt dvejus metus jis, šešiolikmetis, nukrito nuo savo supamo arkliuko. *(Susigūžia.)* Kažkur susižeidžiau ranką. Reikia nueiti pas dantistą.

(Zoja kažką šnibžda Flori. Jos kikena. Blumas išlaisvina savo ranką ir tingiai kažką rašo ant stalo pasvirusiais rašmenimis lėtai vedžiodamas kreives.)

FLORI: Ką?

(Žingine pro šalį prarisnoja kumelaitė galantiškais sėdmenimis, traukdama samdomą karietą, numeris trys šimtai dvidešimt keturi, važnyčiojama Džeimso Bertono iš Harmonijos aveniu, Donibrukas. Pasiutėlis Boilenas ir Lenehenas siūbuoja išsidrėbę ant šoninių sėdynių. „Ormondo“ patarnautojas tupi gale ant ašies. Pro užuolaidėlę liūdnai žvelgia Lidija Dius ir Maina Kenedi.)

PATARNAUTOJAS: *(Pasišokinėdamas erzina juos įrėmęs nykštį į nosį ir krutindamas pirštus kaip kirminas.)* Cho, cho – ar tu ragą turi?

(Bronza šalia aukso šnabždasi.)

ZOJA: *(Flori.)* Pašnibždom.

(Jos vėl šnabždasi.

Pasiutėlis Boilenas persilenkia per karietos kraštą, jo plokščia šiaudinė skrybėlė pakreipta ant šono, lūpose – raudona gėlė. Lenehenas, jachtininko kepure ir baltais batais, paslaugiai nuima nuo Pasiutėlio Boileno peties ilgą plauką.)

LENEHENAS: Cho! Ką aš čia matau? Ar nubraukei voratinklius nuo kelių pučių?

BOILENAS: *(Patogiai įsitaisęs šypsosi.)* Pešiau kalakutę.

LENEHENAS: Geras naktinis darbas.

BOILENAS: *(Keldamas aukštyn keturis bukakanopius pirštus merkia akį.)* Pasiutėlė Keit! Kaip pavyzdy arba grąžina pinigus. *(Pakiša rodomąjį pirštą.)* Pauostyk.

LENEHENAS: *(Džiūgaudamas uosto.)* Och! Omaras su majonezu, och!

ZOJA IR FLORI: *(Juokiasi kartu.)* Cha cha cha cha.

BOILENAS: *(Su pasitikėjimu šoka iš vežimo ir garsiai sušunka, kad visi girdėtų.)* Sveikas, Blumai! Misis Blum jau atsikėlus?

BLUMAS: *(Su pliušiniu tamsiai violetinės spalvos liokajaus apdaru ir siauromis susegamomis prie kelių kelnėmis, buivolo odos spalvos kojinėmis ir išpudruotu peruku.)* Bijau, sere, kad ne, paskutinės tualeto smulkmenos...

BOILENAS: *(Numeta jam šešiapensį.)* Štai, nusipirk džino ir užsigerti. *(Jis vikriai pakabina savo skrybėlę ant vieno raguotos Blumo galvos rago.)* Vesk mane vidun. Turiu sutvarkyt nedidelį privatų reikaliuką su tavo žmona. Supranti?

BLUMAS: Dėkoju, sere. Taip, sere, madam Tvydi savo vonioje, sere.

MERION: Jis turėtų jaustis labai pagerbtas. *(Pliuškendamasi išnyra iš vandens.)* Rauli, mielasis, ateik ir nušluostyk mane. Aš Ievos kostiumu. Tik su savo nauja skrybėlaite ir kelionine kempine.

BOILENAS: *(Jo akys linksmai žiba.)* Aukščiausias lygis!

BELA: Ką? Kas čia vyksta?

(Zoja jai šnabžda.)

MERION: Tegu jis žiūri, tas raganius! Sąvadautojas! Tegu pasikankina! Parašysiu kokiai įtakingai prostitutei arba Bartolomonai, tai barzdotai moteriškei, tegul iškaršia jam kailį, kad iššoktų colio storumo rimbai, ir liepia grįžt pas mane su antspauduotu ir pasirašytu kvitu.

BELA: *(Juokiasi.)* Cho cho cho cho.

BOILENAS: *(Plekšnodamas Blumui per petį.)* Gali pridėti akį prie rakto skylutės ir pasižaist su savim, kol aš paimsiu ją keletą kartų.

BLUMAS: Dėkoju, sere, taip ir padarysiu, sere. Ar galiu pasišaukti du savo bičiulius, kad paliudytų šį veiksmą ir padarytų momentinę nuotrauką? *(Jis laiko tepalo indelį.)* Vazelino, sere? Apelsinžiedžių?.. Drungno vandenėlio?..

KITI: *(Nuo sofos.)* Pasakyk mums, Flori. Pasakyk mums. Ką... *(Flori šnabžda jai. Šnabždamų meiliažodžių murmesys, plepuplepu garsiai, šnekuplakšt saldžiučepsiu.)*

MAINA KENEDI: *(Pakėlusi akis aukštyn.)* O, tas kvapas primena geranijas ir puikiuosius persikus! O, jis tiesiog garbina kiekvieną jos dalelę! Susijungę! Nusėta bučiniais!

LIDIJA DIUS: *(Pusiau pravėrus burną.)* Mmm. O, jis ją nešioja po kambarį – darydamas tai! Joja ant arkliuko lazdos. Juos gali išgirst Paryžiuj ir Niujorke. Lyg būtų pilnos burnos žemuogių su grietinėle.

KITI: *(Juokiasi.)* Chi chi chi.

BOILENO BALSAS: *(Saldus, kimus, skamba iš jo pilvo ertmės.)* Ak! Grapsiutgrūkbrakarškrašt!

MERION BALSAS: *(Kimus, saldus, gerklinis.)* O! Nuokamakašbčiuoteništtenchak!

BLUMAS: *(Kaip pašėlęs išplėtęs akis apkabina pats save.)* Parodyk! Lenda! Parodyk! Varyk ją! Giliau! Grūsk!

BELA, ZOJA, FLORI, KITI: Cho cho! Cha cha! Chi chi!

LINČAS: *(Rodo.)* Veidrodis prieš gamtą[160]. *(Juokiasi.)* Chu chu chu chu chu.

(Stivenas ir Blumas įdėmiai žiūri į veidrodį. Jame pasirodo Viljamo Šekspyro veidas – bebarzdis, sustingdytas veido paralyžiaus, su prieškambaryje įtaisytų šiaurinio elnio ragų – pakabos skrybėlei – atspindžio karūna.)

ŠEKSPYRAS: *(Oriai kalba kaip pilviakalbis.)* Tas garsus juokas byloja apie tuščią protą[161]. *(Blumui.)* Tujen mintijai tarytum neregimas būtumei. Žiūrėk atidžiai. *(Užgieda iškastruoto gaidžio juoku.)* Jogogo! Kaip mano Oldfelou uždusino savo Tjuzdimoną[162]. Jogogo!

BLUMAS: *(Tūžmingai nusišypso prostitutėms.)* Kada aš išgirsiu tą pokštą?

ZOJA: Dar nebūsi dukart vedęs ir vieną kartą našlys.

BLUMAS: Netgi didysis Napoleonas, kai po mirties buvo ties oda matuojamas...[163]

(Pro šalį skuba misis Dignem su gedulo drabužiais, našlaujanti moteris – riesta nosis ir skruostai užraudę nuo kalbų apie mirtį, ašarų ir gelsvai rudo Tunio chereso, jos skrybėlaitė pakrypus į šoną, ji rausvinasi ir pudruojasi skruostus, lūpas bei nosį – gulbė, genanti savo jauniklių būrį. Po sijonu matyti jos velionio vyro kasdieninės kelnės ir užraitoti didžiuliai auliniai keturiasdešimt penkto numerio batai. Ji laiko „Škotų našlių" draudimo polisą ir didelį kaip palapinė skėtį, po kuriuo iš paskos bėga jos jaunikliai, Patsis šokčioja ant vienos trumpos kojos, jo apykaklė prasegta, siūbuoja paruošti kepimui ir suverti ant siūlo jautienos žlėgtainiai, Fredis žliumbia, Sjuzi verkia pravėrusi menkės burną, Alisa grumiasi su mažyliu. Ji niuksi juos, viršuj plevėsuoja ilgi siauri gedulingi kaspinai.)

FREDIS: Ai, ma, tu mane velki!

SJUZI: Mama, sultinys bėga!

ŠEKSPYRAS: *(Su paralitiko įniršiu.)* Ištekėa antą katražmušėa parmą[164].

(Bebarzdį Šekspyro veidą pakeičia barzdotas Martino Kaningemo veidas. Didelis kaip palapinė skėtis susvyruoja lyg būtų girtas – vaikai išsibėgioja į šalis. Po skėčiu pasirodo misis Kaningem su linksmosios našlės skrybėlaite ir kimono. Ji grakščiai čiuoždama eina šonu ir sukiodamasi linkčioja japoniška maniera.)

MISIS KANINGEM: *(Dainuoja.)*

Ir jie mane vadina Azijos perlu.

MARTINAS KANINGENAS: *(Abejingai žiūri į ją.)* Didinga! Didžiausia begėdė iš visų sumautų pasileidėlių!

STIVENAS: Et exaltabuntur cornua iusti[165]. Karalienės miegodavo su rinktiniais buliais. Prisiminkime Pasifają, kurios geismą tenkindamas mano senasenovisprosenis pagamino pirmąją klausyklą[166]. Nepamirškime ir madam Grizel Stivens nei kiauliškų Lambertų giminės palikuonių. O Nojus pasigėrė nuo vyno. Ir jo arka buvo atvira.

BELA: Nieko čia tokio nėra. Atėjai ne į tą įstaigą.

LINČAS: Palik jį ramybėj. Jis grįžo iš Paryžiaus.

ZOJA: *(Pribėga prie Stiveno ir paima jį už rankos.)* O, papasakok! Pasakyk mums truputį parlevu.

(Stivenas ploja sau per skrybėlę ant galvos ir šoka prie židinio, ten stovi sutraukęs pečius, išskėtęs rankas kaip pelekus, veide – apsimestinė šypsena.)

LINČAS: *(Trankydamas kumščiais į sofą.)* Rmm Rmm Rmm Rrrrrmmmmm.

STIVENAS: *(Kalba padrikai, trūkčiodamas kaip marionetė.)* Tūkstančiai vietų kur galima pramogauti vakarais su puikiomis damomis pardavinėjančiomis pirštines ir kitus dalykus galbūt savo širdį žlėgtainis prie alaus nepriekaištingas diduomenės rūmas labai keistas kur daugybė gražiai apsirengusių kokočių beveik tokios kaip princesės šoka kankaną ir vaikštinėja ten paryžietiškos klounados be to išprotėjusios dėl viengungių užsieniečių nesvarbu jei prastai kalbėti angliškai kokios gudruolės jos meilės reikaluose ir geidulingi pojūčiai. Misteriai būti labai išrankūs nes malonumas būtina aplankyti dangaus ir pragaro šou su laidojimo žvakėmis ir jie sidabrinėm ašarom kaip pasitaiko kiekvieną vakarą. Absoliučiai šokiruojanti žiauri religinių dalykų pajuoka aptinkama visuotiniam pasauly. Visos išsičiustijusios moterys kur atvyksta kupinos kuklumo paskui nusirengia ir garsiai cypia žiūrėdamos kaip vyras suvilioja vienuolę visai jauną šviežią su dessous troublants[167]. *(Jis garsiai pliaukši liežuviu.)* Ho, la la! Ce pif qu'il a![168]

LINČAS: Vive le vampire!

KEKŠĖS: Bravo! Parlevu!

STIVENAS: *(Atlošęs galvą garsiai juokiasi ir vaipydamasis ploja sau.)* Didi juoko sėkmė. Angelai, labai primenantys kekšes ir šventieji apaštalai, didžiuliai sumauti chuliganai. Demimondaines[169] mielos žavios, deimantais spindinčios, labai skoningai pasipuošusios. O gal jums daugiau patikti tie kas būti šiuolaikiniai malonumai, senų vyrų begėdiškumas? *(Kažką vaizduoja groteskiškais gestais, į juos atsiliepia Linčas ir kekšės.)* Kaučiukinė moters figūra su abiem pusėmis arba pro skylutę stebėti natūralaus dydžio mergelių nuogybes labai lesbiška, tas bučinys penkis dešimt kartų. Įeikit, džentelmenai, pažiūrėti veidrody visokios pozicijas kaip ant trapecijos visą tą mechaniką ir taip pat jei ponas norėti ypatingo numerio baisiai sugyvulėjęs mėsininko padėjėjas išniekina šiltas veršiuko kepenis arba omletas ant pilvo pièce de Shakespeare[170].

BELA: *(Plekšnodama sau per pilvą garsiai nusijuokia ir atsilošia sofoje.)* Omletas ant... Cho! Cho! Cho! Cho!.. Omletas ant pil...

STIVENAS: *(Manieringai.)* Aš myliu jus, brangusis sere. Šnekėti jūsų inglišmenų kalba dėl double entente cordiale[171]. O taip, mon loup[172]. Kiek tas kainuoti? Voterlo Voterklozetas. *(Jis staiga nutyla ir pakelia aukštyn smilių.)*

BELA: *(Kvatodama.)* Omletas.

KEKŠĖS: *(Kvatodamos.)* Dar! Bis!

STIVENAS: Įsidėmėkit, ką sakau. Aš sapnavau arbūzą.

ZOJA: Važiuok į užsienį ir įsimylėk svetimšalę damą.

LINČAS: Aplink pasaulį ieškant žmonos.

FLORI: Sapnai visada išsipildo priešingai.

STIVENAS: *(Išskėsdamas rankas.)* Tai buvo čia. Ištvirkėlių gatvė. Belzebubas man ją parodė Serpentaino aveniu, žemaūgę našlę. Kur buvo patiestas tas raudonas kilimas?

BLUMAS: *(Eidamas prie Stiveno.)* Klausykit...

STIVENAS: Ne, aš skridau. Mano priešai buvo apačioj. Ir visada bus. Pasaulis be pabaigos. *(Jis šaukia.)* Pater! Laisvas!

BLUMAS: Sakau, paklausykit...

STIVENAS: Jis palauš mano dvasią, ar ne? O merde alors[173]! *(Jis šaukia, jo vanagiški nagai užaštrinti.)* Hola! Hilihou! *(Saimono Dedalo balsas atsiliepia hilihou atsakydamas, truputį mieguistas, bet ryžtingas.)*

SAIMONAS: Viskas gerai. *(Jis nepasitikėdamas savimi leidžiasi oru ant stiprių gremėzdiškų suopio sparnų sukiodamasis, šūkaudamas padrąsinančius šūksnius.)* Ei, vaike! Ar ketini nugalėt? Opapa! Fet! Vienoje arklidėje su tais maišytarasiais. Neprisileisčiau jų net per asilo bliovimo atstumą. Aukštyn galvą! Laikyk mūsų vėliavą – kad plevėsuotų! Sidabro fone skrendantis raudonas erelis[174]. Alsterio heroldmeisteris! Ei! Hei! Loja kaip skalikas, iškišęs liežuvį. Vauvau! Urvauvburvauvb! Ei, vaike! *(Tapetų paparčių lapai ir prošvaistės greitomis nubėga per kraštovaizdį. Išbaidytas iš slėptuvės riebus lapinas stačia uodega, palaidojęs savo bobutę, lekia į atvirą vietą, blizgančiomis akimis ieško po lapais barsuko olos. Jį seka skalikų gauja, nosis nuleidę prie žemės, jie uodžia savo persekiojamą auką, amsi, burblaputodamiesi, pajutę kraują. Vordo Unijos medžiotojai ir medžiotojos šuoliuoja kartu su jais, įkaitinti žudymo geismo. Nuo Šešių Mylių Rago, Flethauso, Devynių Mylių Akmens traukia pėstieji su šakotomis lazdomis ir žeberklais lašišoms, lasais, bandų kerdžiai su botagais, lokių pjudytojai su tamtamais, toreadorai su jaučietimis, pražilę negrai, mosuojantys deglais. Staugia minia – žaidėjai kauliukais, monetų kratytojai, žirnio po antpirščiu ritinėtojai, sukčiautojai. Kurtinamai rėkia vagys ir spekuliantai, užkimę bukmekeriai aukštomis kaip fokusininkų skrybėlėmis.)*

MINIA:

Lenktynių programa. Jojimo programa!
Dešimt ir vienas!
Statykite čia! Statykite!
Dešimt prie vieno be vieno. Dešimt prie vieno be vieno.
Bandyk laimę su „verpimo mašina“!
Dešimt prie vieno be vieno!
Iki penkių šimtų vietoj, vyrai! Išmoku iki penkių šimtų!
Statau dešimt prie vieno!
Dešimt prie vieno be vieno!

(Nežinomas arklys be raitelio pralekia kaip fantomas pro finišo stulpą, jo karčiai putoja mėnesienoj, akių obuoliai – žvaigždės. Varžovai seka jam iš paskos, tuntas besispyriojančių jojamųjų arklių. Arkliai – skeletai: Karūna, Maksimumas Antrasis, Zinfandelis, Vestminsterio princo Šotouveris, Ripalsas, Boforto princo Ceilonas, prix de Paris.

Jais joja neūžaugos aprūdijusiais šarvais, šokčiodami, šokčiodami savo, šokčiodami savo balnuose. Paskutinis lietaus dulksnoje ant nujodyto pilkšvai geltonos spalvos arkliūkščio, Šiaurės Gaidžio[175]*, favorito, užsidėjęs medaus spalvos kepurę, apsivilkęs žalią švarką su oranžinėmis rankovėmis, joja Garetas Dyzis – sugriebęs pavadžius, laiko iškėlęs paruoštą smūgiui ledo ritulio lazdą. Jo kuinas, klupinėdamas ant baltagetrių kojų, risnoja uolingu keliu.)*

ORANŽISTŲ LOŽĖ: *(Pašaipiai.)* Nulipk ir pastumk jį, misteri. Paskutinis ratas! Sutemus būsi namuose!

GARETAS DYZIS: *(Tiesus kaip kartis, nagais sudraskytas veidas nuklijuotas pašto ženklais, mojuoja ledo ritulio lazda, mėlynos akys žybsi sietyno prizmėje, jo arklėkui kumbrinant dresuojamo gyvulio žingine pro šalį.)* Per vias rectas![176]

(Ant jo ir piestu stojančio kuino išpilami užkabinti ant naščių kibirai, srautas avienos sriubos su šokčiojančiomis morkų griežinėlių monetomis, miežiais, svogūnais, ropėmis, bulvėmis.)

ŽALIŲJŲ LOŽĖ: Šilta dienelė, sere Džonai! Šilta dienelė, jūsų prakilnybe!

(Eilinis Karas, eilinis Komptonas ir Sisi Kefri praeina po palangėmis nedarniai traukdami dainą.)

STIVENAS: Paklausykit! Mūsų draugas, triukšmas gatvėje!

ZOJA: *(Pakelia ranką.)* Liaukis!

EILINIS KARAS, EILINIS KOMPTONAS IR SISI KEFRI:

Prie jorkšírietės aš linkstu,
Prie jos...

ZOJA: Tai apie mane. *(Ji supliaukši rankomis.)* Šokim! Šokim! *(Pribėga prie pianolos.)* Kas turi dvipensį?

BLUMAS: Kas...

LINČAS: (Paduodamas jai monetą.) Imk.

STIVENAS: *(Nekantriai traškindamas pirštus.)* Kur mano augūro lazda?[177] *(Jis nubėga prie pianino ir pasiima savo uosinę lazdelę, triskart iškilmingai sumušdamas koja.)*

ZOJA: *(Suka būgno rankeną.)* Jau.

(Ji įmeta į plyšį du pensus. Sužybsi auksinės, ryškiai raudonos ir violetinės šviesos. Būgnas sukasi neryžtingai murkdamas lėtą valsą. Profesorius Gudvinas, su peruku, supintu į kaspinu perrištą kasą nugaroj,

karaliaus dvaro rūbais, užsivilkęs dėmėtą berankovį apsiaustą su gobtuvu, dvilinkas nuo neįtikėtino amžiaus svyrinėja skersai kambarį plasnodamas rankomis. Toks smulkutis sėdasi ant pianino kėdutės, pakelia beplaštakius rankų šakalius ir pradeda daužyti jais per klaviatūrą, linkčiodamas su paneliška gracija, kaspinu perrišta kaselė linguoja į šonus.)

ZOJA: *(Kaukšėdama kulniukais apsisuka.)* Šokim. Yra čia kas tinkamas? Kas šoks?

(Pianola mirgėdama šviesomis valso tempu groja dainos „Mano panelė – Jorkšyro mergaitė" preliudą. Stivenas meta uosinę lazdelę ant stalo, sugriebia per liemenį Zoją, Flori ir Bela pastumia stalą prie židinio... Stivenas, apglėbęs Zoją su perdėta gracija, pradeda ją šokdinti po kambarį. Blumas stovi nuošaly. Jos rankovė, nuslinkusi nuo gracingo peties, atskleidžia baltą mėsingą skiepo gėlę. Profesorius Madžinis prakiša tarp užuolaidų koją – ant pirštų galų sukasi cilindras. Mitriai spirteli jį spiraline trajektorija ant savo makaulės ir šauniaskrybėliuotas įčiuožia į sceną. Jis vilki pilkai melsvos spalvos fraką su šilkiniais raudonojo vyno spalvos atlapais, kreminio tiulio goržetė, žalia giliai iškirpta liemenė, stati apykaklė su balta skepetėle, aptemptos levandos žiedų spalvos kelnės, lakiniai batai ir geltonos pirštinės. Sagos kilpelėje kyšo jurginas. Vis pakeisdamas kryptį jis sukioja lazdelę, paskui pasikiša stipriai suspausdamas po pažastimi. Švelniai priglaudžia ranką prie krūtinės, nusilenkia ir paglosto savo gėlę bei sagas.)

MADŽINIS: Judesių poezija, ritminės gimnastikos menas. Nieko bendra nei su madam Leget Bern, nei su Levinstounu[178]. Organizuojami egzotiški kaukių baliai. Laikysenos pamokos. Keti Lener[179] žingsnis. Taigi. Stebėkit mane! Mano terpsichoriniai gabumai. *(Žengia pirmyn tris menueto žingsnius ant greitų bitės pėdučių.)* Tout le monde en avant! Révérence! Tout le monde en place![180]

(Preliudas nutyla. Profesorius Gudvinas mušdamas sunkiai įžiūrimomis rankomis raukšlėjasi, traukiasi, ryški jo pelerina krinta, uždengdama baro kėdutę. Valso melodija skamba ryžtingiau. Stivenas su Zoja lengvai sukasi ratu. Šviesos kaitaliojasi – švysteli, blėsta – auksinė, rožinė, violetinė.)

PIANOLA:

Du berneliai apie mergeles kalbėjo,
Apie mylimąsias, likusias toli...

(Iš kampo išbėga ryto valandos, auksaplaukės, grakščios, vilkinčios mergaitiško mėlio drabužius, liemenys – kaip vapsvučių, nekaltos rankos. Mitriai šoka, sukdamos šokdynes. Joms įkandin seka vidudienio valandos, vilkinčios gintaro aukso spalvos apdarus. Jos gaudo saulę išdykėliškuose veidrodėliuose, iškėlusios aukštyn rankas, juokdamosi, susikabinusios už rankų, blykčiojant aukštoms plaukų šukoms.)

MADŽINIS: *(Pliaukšpapliaukšėdamas pirštiniuotaduslėmis rankomis.)* Carré! Avant deux! Kvėpuokit lygiai! Balance![181]

(Ryto ir vidudienio valandos šoka valsą savo vietose, sukdamosi, priartėdamos vienos prie kitų, išryškindamos savo formas, lenkdamosi savo vis à vis. Už jų kavalieriai išlenkia ir laiko kaip arką rankas, nuleidžia delnus prie jų pečių, paliečia ir vėl pakelia.)

VALANDOS: Jūs galite paliesti mano...

KAVALIERIAI: Ar galiu paliesti jūsų?

VALANDOS: O, tik švelniai!

KAVALIERIAI: O, taip švelniai!

PIANOLA:

Koks liemuo manos drovios mergelės!

(Zoja su Stivenu drąsiai sukasi, siūbuodami laisviau. Iš ilgų kraštovaizdžio šešėlių išžengia prieblandos valandos, išsisklaidžiusios, lėtapėdės, ilgesingaakės, jų skruostai švelniai padažyti chna ir blyškiu dirbtiniu raudoniu. Jos vilki pilko gazo sukneles su tamsiomis šikšnosparnio sparnus primenančiomis rankovėmis, kurios plevena švelniam vėjely.)

MADŽINIS: Avant! Huit! Traversé! Salut! Cours de mains! Croisé[182]

(Paskiausiai vogčiomis įsėlina nakties valandos. Ryto, vidudienio ir prieblandos valandos pasitraukia užleisdamos joms vietą. Jos kaukėtos, plaukuose prismaigstyta durklų, ant rankų – duslių varpelių apyrankės. Jos nuvargusios šnabždušnabžda po vualiais.)

APYRANKĖS: Dzinu! Dzanu!

ZOJA: *(Sukdamasi prideda ranką prie kaktos.)* Och!

MADŽINIS: Les tiroirs! Chaîne de dames! La corbeille! Dos à dos![183]

(Nuilsusios jos audžia ant grindų arabeskos raštą, pindamos, ardydamos, darydamos reveransą, sukdamosi, tiesiog sukdamos galvas.)

ZOJA: Man sukas galva.

(Ji išsilaisvina ir krinta ant kėdės. Stivenas pačiumpa Flori ir sukasi drauge su ja.)

MADŽINIS: Boulangére! Les ronds! Les ponts! Chevaux de bois! Escargots![184]

(Susiporuodamos, atsitraukdamos, sukeisdamos rankas nakties valandos sudaro judančią mozaiką arkos forma išlenktomis rankomis. Stivenas nevėkšliškai sukasi su Flori.)

MADŽINIS: Dansez aves vos dames! Changez de dames! Donnez le petit bouquet à votre dame! Remerciez![185]

PIANOLA:

Mano panelė – Jorkšyro mergaitė.

ZOJA:

Jorkšyro nuo galvos iki kojų.
Šokam visi!

(Ji pačiumpa Flori ir valsuoja su ja.)

STIVENAS: Pas seul![186]

(Jis įsuka Kiti į Linčo glėbį, capteli nuo stalo savo uosinę lazdelę ir atsistoja kambario vidury. Visi sukasi ratais, skrieja, valsuoja, svaigsta. Blumbela, Kitilinčas, Florizoja, kerinčios moterys. Stivenas su skrybėlėta uosine lazdele kaip varlė šokčioja vidury, aukštai kelia kojas siekdamas dangų, burna sučiaupta, ranka susiėmęs po šlaunim. Trinksint brinksint bumbuduksint ei hei rugpjūty mėlyni, žali, geltoni blyksniai, „Tofto" gremėzdas sukasi su raiteliais ant medinių arkliukų, ant paauksuotų gyvačių kyburiuojančių, viduriai fandangą šoka, pėda atstumia žemę ir krinta vėl.)

PIANOLA:

Nors ji tik fabriko mergaitė,
Ne šilko rūbais puošias.

(Glaudžiasusispaudę greitai greičiau su spindžiašvysčiatviskiu skubesiu jie dumiagrobiašauna bildėdami pro šalį. Barabum!)

TUTTI[187]: Pakartot! Bis! Bravo! Dar!

SAIMONAS: Pagalvok apie savo motinos giminę!

STIVENAS: Mirties šokis![188]

(Dzin gaivus liokajaus varpelio dzin dzilin, arklys, kuinas, jautukas, paršeliai, Konmis ant Kristasilio, luošio ramentas ir koja, jūreivis laivo valtyje, sukryžiavęs rankas, staigiai virvę trūkt traukia try-

pia jūrininkų šokį, dar ir dar. Barabum! Ant kuinų, paršų, arklių su dzinguliukais, Gadaros kiaulių, Kornis karste. Plieno ryklys akmeninis vienarankis Nelsonas, dvi gudruolės Frauenzimmer išsitepusios slyvomis iš vaikiško vežimėlio krinta rėkia. Vaje, jis – tai meistras. Pamėlęs kaip degiklis peras iš statinės[189] *didž. gerb. mišparai Lavas samdomoj karietoj Pasiutėlis aklas dvilinki kaip menkės dviratininkai Dili su sniego pyragaičiu ne šilko rūbais. Tada paskutiniame staigiame posūky, bildėdama aukštyn ir žemyn, trinksi misabačkėj kaip vicekaralius su karaliene mėgaujasi kaip dardabačkėj bumšyro rožė. Barabum!*

Poros išsisklaido į šonus. Stivenas apsvaigęs sukasi. Kambarys sukasi į kitą pusę. Užmerktomis akimis Stivenas suklumpa. Į erdvę nusidriekia raudoni bėgiai. Žvaigždės apie besisukančias saules sukasi ratu. Ant sienos šoka spindintys mašalai. Jis sustoja kaip įbestas.)

STIVENAS: Ei!

(Stiveno motina, išsekusi, sustingusi, pakyla iš apačios tiesiog pro grindis su pilku raupsuotosios drabužiu, išblukusiu apelsinų žiedų vainiku ir suplėšytu tuoktuvių šydu, veidas – sunykęs, benosis, žalias nuo kapų pelėsio. Plaukai reti ir lygūs. Ji įsmeigia į Stiveną tuščias mėlynais ratilais apjuostas akiduobes ir praveria bedantę burną, tardama nebylų žodį. Mergelių ir nuodėmklausių choras be garso gieda.)

CHORAS:

Liliata rutilantium te confessorum...
Iubilantium te virginum...

(Ant bokšto viršaus spoksodamas į ją stovi Bakas Maligenas su juokdarišku drabužiu, išmargintu rausvai ir geltonai, užsidėjęs klouno kepurę su nukarusiu varpeliu, rankoje – rūkstantis suteptas sviestu suskilęs paplotėlis.)

BAKAS MALIGENAS: Ji bjauriai numirė. Kaip gaila. Maligenas sutinka sielvartaujančią motiną[190]. *(Jis pakelia aukštyn akis.)* Veiklusis Malachis.

MOTINA: *(Su vos pastebima mirties beprotybės šypsena.)* Kadaise aš buvau gražioji Mei Gulding. Numiriau.

STIVENAS: *(Apimtas siaubo.)* Lemūre[191], kas esi? Kas per vaiduokliškas pokštas?

BAKAS MALIGENAS: *(Purto nukarusį kepurės varpelį.)* Juokai –

ir tiek! Kinčas šuniakūnis nužudė jos kaliakūnį. Ji pakratė kojas. *(Ant paplotėlio iš jo akių byra lydyto sviesto ašaros.)* Mūsų didžioji švelnioji motina. Epi oinopa ponton.

MOTINA: *(Prieina arčiau, švelniai kvėpdama į jį drėgnų pelenų kvapą.)* Visi privalo tai patirti, Stivenai. Pasauly daugiau moterų nei vyrų. Tu irgi. Ateis laikas.

STIVENAS: *(Springdamas nuo išgąsčio, sąžinės graužaties ir siaubo.)* Sako, aš nužudžiau tave, mama. Jis įžeidė tavo atminimą. Tai padarė vėžys, ne aš. Likimas.

MOTINA: *(Žalia tulžies sulčių srovelė sruvena iš vieno jo lūpų kampo.)* Tu dainavai man tą dainą. „Karčioji meilės paslaptis."

STIVENAS: *(Karštai.)* Pasakyk man tą žodį, mama, jei žinai jį dabar. Žodį, žinomą visiems žmonėms.

MOTINA: Kas išgelbėjo tave tąnakt, kai su Padžiu Ly įšokai į traukinį Dolkyje? Kas gailėjo tavęs, kai liūdėjai tarp svetimų? Malda – visagalė. Malda už kenčiančias sielas uršuliečių vadovėlyje ir keturiasdešimties dienų indulgencija. Atgailauk, Stivenai.

STIVENAS: Vampyras! Hiena!

MOTINA: Meldžiuosi už tave savo kitame pasaulyje. Liepk Dili, kad paruoštų tau virtų ryžių, kiekvieną vakarą po protinio darbo. Metų metus aš mylėjau tave, o mano sūnau, mano pirmagimi, kurį išnešiojau savo įsčiose.

ZOJA: *(Vėduodamasi židinio grotelių vėduokle.)* Aš tirpstu!

FLORI: *(Rodo į Stiveną.)* Žiūrėk! Jis išbalęs.

BLUMAS: *(Eina prie lango ir jį labiau praveria.)* Apsvaigo galva.

MOTINA: *(Smilkstančiomis akimis.)* Atgailauk! O pragaro ugnie!

STIVENAS: *(Sunkiai dūsuodamas.)* Lavonų ėdike! Kaukolė su dviem sukryžiuotais kaulais!

MOTINA: *(Jos veidas vis labiau artėdamas prie jo, skleidžia pelenų kvapą.)* Saugokis! *(Ji lėtai kelia savo pajuodusią išdžiūvusią dešinę ranką išskėstais pirštais prie Stiveno krūtinės.)* Saugokis! Dievo ranka! *(Žalias krabas pilnomis pagiežos raudonomis akimis smeigia giliai į Stiveno širdį išsiviepusias žnyples.)*

STIVENAS: *(Dusdamas nuo įniršio.)* Šūdas! *(Jo veido bruožai išsikreipia, pilkėja ir sensta.)*

BLUMAS: *(Prie lango.)* Ką?

STIVENAS: Ah non, par example![192] Intelektinė vaizduotė! Man – viskas arba nieko. Non serviam![193]

FLORI: Duokit jam šalto vandens. Palaukit. *(Išpuola lauk.)*

MOTINA: *(Lėtai grąžo rankas, beviltiškai murmėdama.)* O Švenčiausia Jėzaus Širdie, pasigailėk jo! Išgelbėk jį nuo pragaro. O dieviškoji Švenčiausia Širdie!

STIVENAS: Ne! Ne! Ne! Palaužkit mano dvasią, visi jūs, jei pajėgsit! Priversiu jus visus paklusti!

MOTINA: *(Kriokdama priešmirtinėj agonijoj.)* Pasigailėk Stiveno, Dieve, dėl manęs! Neapsakomas buvo sielvartas mano, kai miriau su meile, širdgėla ir kančiomis ant Kalvarijos kalno.

STIVENAS: Nothung![194]

(Jis abiem rankomis pakelia uosinę lazdelę ir trenkia per šviestuvą. Šoka aukštyn paskutinė melsvai pilkšva laiko liepsna, ir stojusioje tyloje – byra erdvė, dūžta stiklas, virsta mūrai.)

DUJŲ DEGIKLIS: Pfang!

BLUMAS: Stok!

LINČAS: *(Šoka pirmyn ir sugriebia Stiveną už rankos.)* Klausyk! Valdykis! Nesiautėk!

BELA: Policija!

(Stivenas, numetęs uosinę lazdelę, ryžtingai atlošęs galvą ir pečius, trypia kojomis žemę, paskui pro kekšes prie durų šauna lauk iš kambario.)

BELA: *(Surinka.)* Paskui jį!

(Dvi kekšės puola prie laukujų durų. Linčas su Kiti ir Zoja paniškai išlekia iš kambario. Jie susijaudinę kalba. Blumas nuseka įkandin, sugrįžta.)

KEKŠĖS: *(Susigrūdusios tarpdury rodo.)* Štai ten.

ZOJA: *(Rodydama.)* Tenai. Ten kažkas yra.

BELA: Kas užmokės už lempą? *(Sučiumpa Blumą už skverno.)* Aha! Buvai kartu su juo. Lempa sudaužyta.

BLUMAS: *(Puola į prieškambarį, puola atgal.)* Kokia lempa, moterie?

KĖKŠĖ: Jis persiplėšė švarką.

BELA: *(Akys dega pykčiu ir goduliu, rodo.)* Kas už tai sumokės? Dešimt šilingų. Tu liudytojas.

BLUMAS: *(Čiumpa Stiveno uosinę lazdelę.)* Aš? Dešimt šilingų? Ar maža to, ką nuo jo nuplėšei? Ar jis ne...?

BELA: *(Šaižiai.)* Tik be skambių kalbų. Čia tau ne bordelis. Čia kaina – dešimt šilingų.

BLUMAS: *(Pakišęs galvą po šviestuvu trukteli už grandinės. Dujinis degiklis apšviečia suglamžytą rausvai violetinį gaubtą. Jis pakelia uosinę lazdelę.)* Tik lempos stiklas įtrūkęs. Tai viskas, ką jis...

BELA: *(Atšoka atgal ir surinka.)* O Jėzau! Nereikia!

BLUMAS: *(Nukreipdamas smūgį į šoną.)* Aš tik rodau, kaip jis sudavė per popierių. Čia nepadaryta žalos nė už šešis pensus. Dešimt šilingų!

FLORI: *(Įeina su stikline vandens.)* Kur jis?

BELA: Norite, kad iškviesčiau policiją?

BLUMAS: A, suprantu. Buldogas saugo namus. Bet jis Trejybės studentas. Nuolatiniai jūsų įstaigos lankytojai. Džentelmenai, kurie moka nuomą. *(Parodo masonišką ženklą.)* Žinai, ką turiu omeny? Vicekanclerio seserėnas. Juk nenori skandalo.

BELA: *(Piktai.)* Trejybės! Atsivelka čia pasiaust po valčių lenktynių ir nieko nemoka. Tu man čia dar komanduosi?! Kur jis? Paskųsiu jį. Padarysiu jam gėdą – pažadu. *(Ji šaukia.)* Zoja! Zoja!

BLUMAS: *(Atkakliai.)* O jeigu tai būtų tavo pačios sūnus Oksforde? *(Perspėdamas.)* Aš žinau.

BELA: *(Kone netekusi žado.)* Kas tu esi inkog[195]?

ZOJA: *(Tarpdury.)* Ten kažkas kivirčijasi.

BLUMAS: Ką? Kur? *(Jis meta ant stalo šilingą ir surinka.)* Čia už gaubtą. Kur? Man reikia kalnų oro.

(Jis išskuba per prieškambarį lauk. Kekšės rodo. Flori seka iš paskos, laistydama vandenį iš pasvirusio bokalo. Ant prieangio laiptelio susigrūdusios kekšės kalba neužsičiaupdamos, rodydamos į dešinę, kur migla jau prasisklaidė. Iš kairės atvažiuoja žvangčiojanti samdoma karieta. Priešais namą sulėtina greitį. Blumas, stovėdamas prieškambario tarpdury, pastebi Kornį Keleherį – šis ruošiasi lipti iš karietos su dviem nebyliais mergišiais. Blumas nusuka veidą į šoną. Bela iš prieškambario savo kekšes paragina grįžti. Jos siunčia oru saldžialaižialipnius mmm bučinius. Kornis Keleheris atsako gašlia šmėkliška šypsena. Nebylieji mergišiai pasisukę užmoka vežėjui. Zoja su Kiti vis teberodo į dešinę. Blumas greitomis praskiria jas, užsitraukia kalifišką gobtuvą, susiaučia pončo ir nulekia laiptais žemyn pasukęs

šonan veidą. Kaip inkog Harunas al Rašidas jis purpteli už nebyliųjų mergišių nugarų ir nuskuba palei turėklus eikliu leopardo žingsniu, palikdamas paskui save žvėries pėdsaką – suplėšytus vokus, kiaurai permerktus anyžiaus sėklų užpilo. Uosinė lazdelė matuoja jo platų žingsnį. Pėdsekių šunų gauja, vedama mojuojančio botago Hornblauerio iš Trejybės su medžiotojiška kepure ir senomis pilkomis kelnėmis, seka jam įkandin, uosdami pėdsakus, priartėdami, lodami, šnopuodami, pamesdami pėdsaką, išsisklaidydami; jų liežuviai nukarę, jie kandžioja jam kulnus, vis užšoka ant uodegos. Jis eina, bėga, daro zigzagus, šuoliuoja, suskliaudęs ausis. Jį apmėto žvyru, kopūstkočiais, dėžėmis nuo biskvitų, kiaušiniais, bulvėmis, negyvomis menkėmis, moteriškomis šlepetpliauškėm. Paskui jį, ką tik užuostą, zigzagais šuoliuoja šaukdami „gaudyk! laikyk!", karštai persekiodami – neatsilik nė per žingsnį – naktiniai patruliai 65C ir 66C, Džonas Henris Mentonas, Vizdemas Hylis, V. B. Dilenas, patarėjas Nanetis, Aleksandras Raiktas, Laris O'Rurkas, Džo Kafas, misis O'Doud, Mižnius Berkas, Bevardis, misis Riordan, Pilietis, Geriouvenas, Kaiptenjįvadina, Nepažįstamaveidis, Jaunuoliskurispanašus, Kažkurmatytasanksčiau, Vyrukaskurbuvosu, Krisas Kalinenas, seras Čarlzas Kameronas, Benjaminas Dolerdas, Lenehenas, Bartelis d'Arsi, Džo Hainsas, rudis Maris, leidėjas Breidenas, T. M. Hylis, misteris teisėjas Ficgibonas, Džonas Hovardas Parnelas, didžiai gerbiamas Konservuotas O'Lašiša, profesorius Džolis, misis Bryn, Denis Brynas, Teodoras Pjurfoi, Maina Pjurfoi, Vestland Rou pašto tarnautoja, Č. P. Makkojus, Lajenso draugas, Šlubis Holohenas, vyrasišgatvės, kitasvyrasišgatvės, Futbolobucai, riestanosis vairuotojas, turtinga dama protestantė, Deivis Bernas, misis Elen Makgines, misis Džo Galaher, Džordžas Lidvelas, Džimis Henris su nuospaudomis, policijos inspektorius Leiresis, tėvas Kaulis, Kroftonas iš Centrinio mokesčių skyriaus, Denas Dosenas, dantų chirurgas Blumas su replėmis, misis Bob Doren, misis Kenefik, misis Vaiz Noulen, Džonas Vaizas Noulenas, grąžiištekėjusimoterisįkuriosplatųužpakalįtrynėsiKlonskiotramvajuje, knygos „Nuodėmės saldybės" pardavėjas, misis Diuprešairtieduprašapt, Džeraldo ir Stanislauso Morenų iš Reubako žmonos, vyriausias klerkas iš Drimio, pulkininkas Heizas, Mastianskis, Citronas, Penrouzas, Aronas Figatneris, Mozė Hercogas, Maiklas E. Džereitis, inspektorius Tro-

jus, misis Golbrait, konsteblis nuo Eklz gatvės kampo, senasis daktaras Breidis su stetoskopu, paslaptingas vyras paplūdimy, medžioklinis šuo, misis Miriam Dendreid ir visi jos meilužiai.)

ŠAUKSMAI „LAIKYK!“: *(Maišalmakalmišamakalynė.)* Jis – Blumas! Laikykit Blumą! Laikykblumą! Laikykvagį! Ei! Ei! Laikykit jį prie kampo!

(Ant Biver gatvės kampo Blumas dūsuodamas stabteli po pastoliais prie triukšmingos besikivirčijančios žmonių grupelės, nė kiek nežinodamas visai kas čia per ei! ei! koks ginčas ir barnis, kasdėlko riejasivisikartu.)

STIVENAS: *(Įmantriai mosikuodamas rankomis, giliai ir lėtai kvėpuodamas.)* Jūs esate mano svečiai. Nekviesti. Penktojo iš Jurgių ir septintojo iš Edvardų[196] valia. Reikia kaltint istoriją. Pramanyta atminties motinų.

EILINIS KARAS: *(Sisi Kefri.)* Ar jis tave įžeidė?

STIVENAS: Kreipiausi į ją moteriškos giminės šauksmininku. O gal bevardės. Neturinčios kilmininko.

BALSAI: Ne, jis nieko nepadarė. Ta merga meluoja. Jis buvo pas misis Koen. Kas čia darosi? Kareivis su civiliu susipešė.

SISI KEFRI: Aš vaikštinėjau su tais kareiviais, ir jie paėjo į šalį, nes užsimanė... žinot ko, o tas jaunuolis prikibo prie manęs. Bet aš ištikima tam vyrui, kuris mane vaišina, nors ir esu tik mergšė už šilingą.

STIVENAS: *(Pastebi Kiti ir Linčo galvas.)* Sveikas, Sizife. *(Rodo į save, paskui į kitus.)* Poetiška. Uropoetiška.

BALSAI: Ji ištikimavyrui.

SISI KEFRI: Taip, kad eičiau su juo. O aš – jau su savo draugu kareiviu.

EILINIS KOMPTONAS: Jis prašosi gero antausio, šitas bjaurybė. Užtvok jam, Hari.

EILINIS KARAS: *(Sisi.)* Ar jis įžeidė tave, kai mudu myžom?

LORDAS TENISONAS: *(Su Didžiosios Britanijos vėliavos spalvų striuke ir flanelinėmis kriketo kelnėmis, vienplaukis, besidraikančia barzda.)* Ne jiems svarstyt kodėl[197].

EILINIS KOMPTONAS: Vožk jam, Hari.

STIVENAS: (Eiliniui Komptonui.) Nežinau kuo tu vardu, bet esi

visiškai teisus. Kaip sako daktaras Sviftas – vienas šarvuotas vyras nugalės dešimt marškiniuotų[198]. Marškiniai – tai sinekdocha. Dalis vietoj visumos.

SISI KEFRI: *(Miniai.)* Ne, aš buvau su tuo eiliniu.

STIVENAS: *(Draugiškai.)* Kodėl ne? Drąsus vyrukas kareivis. Mano nuomone, kiekviena dama, pavyzdžiui...

EILINIS KARAS: *(Kepurė pakreipta ant šono, artindamasis prie Stiveno.) Sakyk, kaip būtų, viršininke, jeigu trinktelėčiau tau į žiauną?*

STIVENAS: *(Žiūri aukštyn į dangų.)* Kaip? Labai nemalonu. Garbingas apsimetimo menas[199]. Asmeniškai, aš nepakenčiu muštynių. *(Pajudina ranką.)* Man šiek tiek skauda ranką. Enfin, ce sont vos oignons[200]. *(Sisi Kefri.)* Čia kažkoks nesusipratimas. Kas gi iš tikrųjų nutiko?

DOLI GREI[201]: *(Pamojuoja nosinaite iš balkono, duodama Jericho herojės ženklą.)* Rachaba[202]. Sudie, virėjos sūnau. Laimingai grįžk namo pas Doli. Svajok apie mergaitę, kurią palikai, ir ji apie tave svajos.

(Kareiviai nusuka pavandenijusias akis.)

BLUMAS: *(Prasiskyręs alkūnėmis kelią per minią, ryžtingai sugriebia Stiveną už rankovės.)* Eime, profesoriau, vežikas laukia.

STIVENAS: *(Atsisuka į jį.)* Ką? *(Išsilaisvina.)* Kodėl negaliu pasikalbėt su juo arba su kokia nors kita žmogiška būtybe, kuri vaikšto stačia ant šio paplokščio apelsino? *(Rodo pirštu.)* Nebijau to, su kuriuo kalbu, jeigu matau jo akis. Išlaikančio vertikalumą.

(Svirdinėdamas žengia žingsnį atgal.)

BLUMAS: *(Prilaikydamas jį.)* Išlaikykite pats.

STIVENAS: *(Tuščiai nusijuokia.)* Mano svorio centras – pasislinkęs. Pamiršau tą triuką. Sėskime kur nors ir apsvarstykim. Kova už būvį – tai gyvenimo dėsnis, bet šiuolaikiniai filirenistai[203], ypač caras ir Anglijos karalius, išgalvojo arbitražą. *(Pliaukšteli sau per kaktą.)* Bet būtent todėl aš turiu užmušti kunigą ir karalių[204].

PAUKŠTYTĖ GONORĖJA: Ar girdėjai, ką pasakė profesorius? Jis – profesorius iš koledžo.

PIZUTĖ KEIT: Taip. Aš tai girdėjau.

PAUKŠTYTĖ GONORĖJA: Jis kalba vartodamas įsimintiną rafinuotą frazeologiją.

PIZUTĖ KEIT: Taip, iš tikrųjų. Ir tuo pat metu pasitelkia tokį deramą kandumą.

EILINIS KARAS: *(Pastūmęs susirinkusiuosius išeina priekin.)* Ką čia pasakei apie mano karalių?

(Po arka pasirodo Edvardas Septintasis. Jis vilki baltą nertinį, ant kurio išsiuvinėtas Šventosios Širdies atvaizdas, su Keliaraiščio ir Dagio, Aukso Vilnos, Danijos Dramblio ordinais, Skinerio ir Probino kavalerijos emblemomis, Linkolno korporacijos teismo ir garbingojo Masačiūsetso artilerijos pulko ženkleliais. Čiulpia raudoną želatininį saldainį. Apsisiautęs didžiojo, išrinktojo, tobulo ir tauraus masono drabužiu, su mūrininko mentele ir prijuoste, pažymėta užrašu „Made in Germany". Kairėje rankoje laiko tinkuotojo kibirėlį, ant kurio spausdintinėmis raidėmis parašyta „Défence d'uriner"[205]*. Jį visi pasveikina staugdami.)*

EDVARDAS SEPTINTASIS: *(Iš lėto, iškilmingai, bet neaiškiai.)* Taika, tobula taika. Kad atpažintumėt – mano rankoje kibiras. Sveikučiai, vyrukai. *(Pasisuka į savo pavaldinius.)* Mes atvykome čia, kad paliudytume garbingą kovą, ir nuoširdžiai linkim abiem vyrams geriausios kloties. Mahak makar a back[206].

(Jis paspaudžia ranką eiliniui Karui, eiliniui Komptonui, Stivenui, Blumui ir Linčui. Visi ploja. Edvardas Septintasis dėkodamas grakščiai pakelia kibirėlį.)

EILINIS KARAS: *(Stivenui.)* Pakartok tai.

STIVENAS: *(Nervingai, bet draugiškai; stengiasi susikaupti.)* Man suprantamas jūsų požiūris, nors pats šiuo metu neturiu jokio karaliaus. Tai patentuotų vaistų epocha. Čia sunku diskutuoti. Bet štai kur esmė. Tarkime, jūs mirštate už savo šalį. *(Deda ranką ant eilinio Karo rankovės.)* Nepagalvokit, kad jums to linkiu. Bet sakau: Tegul mano šalis miršta už mane[207]. Iki šiolei ji taip ir darė. Aš nenoriu, kad ji mirtų. Prakeikta mirtis. Tegyvuoja gyvenimas!

EDVARDAS SEPTINTASIS: *(Kybo ore virš nužudytųjų kūnų, su tautiniu kostiumu gaubiamas Juokaujančio Jėzaus aureolės, fosforescuojančio veido fone – baltas želatininis saldainis.)*

Mano būdas naujas. Aš juo nuostabą keliu.
Ir akliems – kad praregėtų – dulkes į akis žeriu.

STIVENAS: Karaliai ir vienaragiai![208] (Atatupstas žengia žingsnį atgal.) Užeikim kur nors, ir mes... Ką ta panelė pasakė?..

EILINIS KOMPTONAS: Ei, Hari, spirk jam į kiaušus. Parodyk, su kuo vaikus daro.

BLUMAS: *(Eiliniams.)* Jis pats nežino, ką kalba. Šiek tiek padaugino. Absento, žaliaakio monstro. Aš jį pažįstu. Jis – džentelmenas, poetas. Viskas gerai.

STIVENAS: *(Linkčioja šypsodamasis ir juokdamasis.)* Džentelmenas, patriotas, mokslininkas ir apsišaukėlių teisėjas.

EILINIS KARAS: Man nusišikt, kas jis toks.

EILINIS KOMPTONAS: Mums nusišikt – kas jis toks!

STIVENAS: Man atrodo, aš juos erzinu. Kaip žalias skuduras buliui.

(Kevinas Eganas Paryžietis su juodais ispaniškais kutuotais marškiniais ir kareivos iš protestantų sektos kepure duoda Stivenui ženklą.)

KEVINAS EGANAS: Lab. Bonjour! Ta vieille ogresse su dents jaunes[209].

(Patrisas Eganas kyšteli nosį jam iš už nugaros, triušišku snukučiu kramsnoja svarainio lapą.)

PATRISAS: Socialiste!

DONAS EMILIS PATRICIJAS FRANCAS RUPERTAS POUPAS HENESIS[210]: *(Su ilgais viduramžiškais šarviniais marškiniais, ant šalmo – dvi skrendančios laukinės žąsys, tauriai pasipiktinęs geležine pirštine rodo į kareivius.)* Werf tuos niekšus footboden, aukštas riebias buliadžonių porcos, aplietas todos padažu[211]!

BLUMAS: *(Stivenui.)* Eime namo. Turėsite nemalonumų.

STIVENAS: *(Svyruodamas.)* Aš to nevengiu. Jis žadina mano protą.

PAUKŠTYTĖ GONORĖJA: Kiekvienas iškart pastebės – jis kilęs iš patricijų.

RĖKSNĖ BOBA: Jis sako žalia – virš raudonos[212]. Vulfas Tounas.

SĄVADAUTOJA: Raudona ne blogesnė už žalią, dar geresnė. Tegyvuoja kareiviai! Tegyvuoja karalius Edvardas!

STORŽIEVIS *(Žvengia.)* Teip! Keliam rankas už De Vetą!

PILIETIS: *(Su didžiuliu smaragdo spalvos šaliku, laiko ąžuolinę kuoką ir šaukia.)*

Lai Dievas Visagalis
Mums atsiunčia karvelį –
Aštriais kaip skustuvai dantim,

Kad perrėžtų gerkles
Tiems anglų šunims,
Kurie pakorė mūsų airių vadus.

TRUMPAPLAUKIS VAIKINAS: *(Ant kaklo – virvės kilpa, abiem rankomis spaudžia vidun savo beišvirstančius vidurius.)*

Gimtinė man brangesnė už karalių,
Nors nenuskriausčiau aš nei paukščio, nei žvėrelio.

RUMBOLTAS, DEMONAS KIRPĖJAS: *(Lydimas dviejų juodakaukių padėjėjų prieina su odiniu sakvojažu ir jį atidaro.)* Ponios ir ponai, štai kirvis mėsai kapoti, kurį nupirko misis Pyrsi, kad užmuštų Mog. Peilis, kuriuo Vuazenas supjaustė vieno savo tėvynainio žmoną ir susukęs į paklodę paslėpė palaikus rūsy, tos nelaimingos moteriškės galva buvo perrėžta nuo ausies iki ausies. Flakonėlis su aršeniku, rastu mis Berou kūne – tai dėl jo Sedonas atsidūrė kartuvėse.

(Staiga jis trukteli virvę, padėjėjai šoka ant aukos kojų ir tempia ją niurnėdami žemyn: trumpaplaukio vaikino liežuvis nukara.)

TRUMPAPLAUKIS VAIKINAS:

Hamirhau huhabėt mahdą uh hotinos hamybę.

(Jis išleidžia dvasią. Pakartajam atsiranda netramdoma erekcija – spermos lašai, čiurkšle prasimušę pro mirtininko drabužius, krinta ant grindinio akmenų. Misis Belingem, misis Jelverton Bari ir didžiai gerbiama misis Mervin Tolboiz puola sudrėkinti savo nosinaičių.)

RUMBOLTAS: Aš pats jau arti to. *(Nuima kilpą.)* Virvė, kuria buvo pakartas baisusis maištininkas. Gabalas – dešimt šilingų, kaip suderinta su Jo Karališkąja Didenybe. *(Jis įkiša galvą į žiojėjantį pakartojo pilvą ir tuoj pat ištraukia ją, aplipusią susirangiusiais, garuojančiais viduriais.)* Mano skausminga pareiga dabar jau atlikta. Dieve, saugok karalių!

EDVARDAS SEPTINTASIS: *(Lėtai, iškilmingai šoka barškindamas kibirėlį ir dainuoja su romiu pasitenkinimu.)*

Kai karūnuos jį, karūnuos karalių.
O, kaip maloniai laiką leisim,
Viskį, alų, vyną gersim!

EILINIS KARAS: Klausyk! Ką ten pasakei apie mano karalių?

STIVENAS: *(Pakelia rankas.)* O, tai per daug nuobodu. Nieko. Jis

nori mano pinigų ir mano gyvenimo, nors kiekvienam norui yra ribos, dėl kažkokios savo brutiškos imperijos. Pinigų aš neturiu. *(Išsiblaškęs naršo po kišenes.)* Kažkam atidaviau.

EILINIS KARAS: Kam reikia tavo suknistų pinigų?

STIVENAS: *(Bando pasitraukti šalin.)* Ar man kas nors pasakys, kur mažiausiai tikėtina sutikti tas neišvengiamas blogybes? Ca se voit aussi à Paris[213]. Ne tai, kad aš... Bet prisiekiu Šventu Patriku!..[214]

(Moterų galvos susilieja į vieną daiktą. Pasirodo sėdinti ant šungrybio Bedantė senė su „cukraus galva" vadinama kepuraite, ant krūtinės – mirties gėlė – amarų užpulti bulvių žiedai.)

STIVENAS: Aha! Aš tave pažįstu, tetule! Hamletai, keršto! Sena kiaulė, ėdanti savo paršiukus![215]

BEDANTĖ SENĖ: *(Linguodama pirmyn ir atgal.)* Numylėtinė Airijos, Ispanijos karaliaus duktė, alanna[216]. Svetimi mano namuose, nesulauks šilto priėmimo! *(Ji užrauda kaip šmėkla, mirties pranašė.)* Ochone! Ochone![217] Karvių šilkas! *(Dejuoja.)* Susitikai seną vargšę Airiją – ir kaipgi ji iškenčia?

STIVENAS: Kaip aš tave pakenčiu? Trečias kartas nemeluos! Kur trečiasis Šventosios Trejybės asmuo? Soggarth Aroon?[218] Didžiai gerbiamas Maita Kranklys.

SISI KEFRI: *(Spiegia.)* Išskirkit juos.

STORŽIEVIS: Mūsiškiai traukiasi.

EILINIS KARAS: *(Trūkčiodamas savo diržą.)* Nusuksiu sprandą kiekvienam pidarui, kuris pasakys nors žodį prieš mano supistą karalių.

BLUMAS: *(Išsigandęs.)* Jis nieko nesakė. Nė žodžio. Tai grynas nesusipratimas.

PILIETIS: Erin go bragh![219]

(Majoras Tvydis ir Pilietis rodo vienas kitam medalius, pasižymėjimo ženklus, karo trofėjus, žaizdas. Abu atiduoda pagarbą su karštu priešiškumu.)

EILINIS KOMPTONAS: Varyk, Hari. Duok jam į akį. Jis – už būrus.

STIVENAS: Nuo kada?

BLUMAS: *(Raudonmunduriams.)* Mes už jus kariavom Pietų Afrikoj, airių pėstininkų būrys. Ar tai – ne istorija? Karališkieji Dublino šauliai. Juos pagerbė mūsų valdovas.

JUODADARBIS: *(Svirduliuodamas pro šalį.)* O, taip. O, Dieve, taip! O, akraskeljėm krarabūne! O! Bum!

(Šalmuoti alebardininkai su šarvais atkiša žarnomis apkibusias ietis. Majoras Tvydis su Baisiojo Turko ūsais, meškos kailio kepure, papuošta gaidžio plunksna, ir ekipuote – epoletai, paauksuoti ševronai, lenkto kavaleristo kardo dėklas, ant krūtinės blizga medaliai – stoja rikiuotėn. Duoda tamplierių riterių ženklą.)

MAJORAS TVYDIS: *(Sugergždžia.)* Rorko Derivacija! Kilk, gvardija, pulk juos! Maher šalal haš baz![220].

EILINIS KARAS: Aš sutvarkysiu jį.

EILINIS KOMPTONAS: *(Stumia minią atgal.)* Žaisim pagal taisykles! Padarysim iš to pidaro muštinį su krauju.

(Jungtiniai orkestrai garsiai užgroja „Gariouveną" ir „Dieve, saugok karalių".)

SISI KEFRI: Jie tuoj mušis. Dėl manęs!

PIZUTĖ KEIT: Narsuoliai ir gražuolės.

PAUKŠTYTĖ GONORĖJA: Aš linkusi manyti, kad juodasis riteris nugalės turnyre.

PIZUTĖ KEIT: *(Smarkiai nurausdama.)* Ne, madam. Raudonas dupletas ir linksmasis Šventas Jurgis – aš už juos!

STIVENAS:

Ištvirkėlės šauksmas iš gatvės į gatvę,
Įkapes senajai Airijai audžia.

EILINIS KARAS: *(Šaukia nusijuosdamas diržą.)* Nusuksiu sprandą kiekvienam supistam išperai, kuris pasakys nors žodį prieš mano prakeiktą supistą karalių.

BLUMAS: *(Purto Sisi Kefri už pečių.)* Pasakyk ką nors! Ar liežuvį prarijai? Tu esi tautų ir kartų saitas. Tark žodį, moterie, šventa gyvybės davėja.

SISI KEFRI: *(Sunerimusi griebia eiliniam Karui už rankovės.)* Ar aš ne su tavim? Ar aš ne tavo panelė? Sisi – tavo panelė. *(Šaukia.)* Policija!

STIVENAS: *(Pagautas ekstazės, kreipdamasis į Sisi Kefri.)*

Baltos capkės, laižės – ugnys,
Abi pusės – obuoliukas.

BALSAI: Policija!

TOLIMI BALSAI: Dublinas dega! Dublinas dega! Liepsnoja, liepsnoja!

(Šauna aukštyn sieros ugnys. Pro šalį ritasi tamsūs debesys. Kalena sunkieji Getlingo kulkosvaidžiai. Pandemoniumas. Išsiskleidžia kariuomenė. Trinksi kanopos. Artilerija. Kimios komandos. Skamba varpai. Šaukia lenktynių sirgaliai. Plyšauja girtuokliai. Klykia kekšės. Kaukia rūko sirenos. Didvyrių šūksniai. Mirštančiųjų riksmai. Į krūtinės šarvus atsitrenkia ietys. Vagys apiplėšinėja užmuštuosius. Plėšrūs paukščiai plasnoja nuo jūros, kyla iš paribio smėlynų, krinta iš lizdų žemyn, plevena klykdami – jūrinės žąsys, kormoranai, grifai, vištvanagiai, slankos, sakalai keleiviai, startsakaliai, tetervinai, jūrų ereliai, žuvėdros, albatrosai, baltaskruostės berniklės. Pusiaunakčio saulė aptemsta. Dreba žemė. Prisikelia ir daugeliui apsireiškia Dublino mirusieji iš Prospekto ir Džeromo kalno, apsigaubę baltais avies odos apsiaustais ir juodomis ožio kailio mantijomis. Begarsis žiovulys atveria gilų plyšį. Tomas Ročfordas, nugalėtojas, su sportiniais vilnoniais marškinėliais ir kelnėmis, bėga pirmas nacionalinėse handikapo lenktynėse su kliūtimis ir šoka į prarają. Paskui jį seka grupė bėgikų. Pamišėliškomis pozomis jie metasi nuo prarajos krašto. Jų kūnai krinta. Fabriko mergaitės šilko rūbais mėto įkaitusias iki raudonumo Jorkšyro baraabombas. Visuomenės damos užsiverčia sijonus ant galvų, kad apsisaugotų. Kvatojančios raganos trumpais raudonais marškinėliais apsižergusios šluotkočius lekia oru. Kvakerlisterio pleistrai gydo pūsles. Lyja drakono dantimis. Iš vagų iššoka apsiginklavę herojai. Jie draugiškai pasisako raudonojo kryžiaus riterių slaptažodį ir kaunasi dvikovose lenktais kavalerijos kardais: Vulfas Tounas prieš Henrį Grataną, Smitas O'Brajenas prieš Danielių O'Konelį, Maiklas Devitas prieš Izaoką Butą, Džastinas Makkartis prieš Parnelą, Artūras Grifitas prieš Džoną Redmondą, Džonas O'Lyris prieš Lyrį O'Džoną, lordas Edvardas Ficdžeraldas prieš lordą Džeraldą Ficedvardą, O'Donogai iš Siaurų Slėnių prieš Siaurus Slėnius iš O'Donogų. Ant paaukštinimo žemės centre iškyla Šventosios Barbaros lauko altorius. Iš jo evangelinio ir apaštalų laiškų ragų išauga juodos žvakės. Iš aukštų bokšto gynybinių langų ant dūmais lyg skraiste apgaubto altoriaus akmens krinta du šviesos pluoštai. Ant altoriaus akmens misis Maina Pjurfoi, neišminties deivė, guli nuoga, su-

pančiota, išsipūtusį pilvą slegia taurė. Tėvas Malachis O'Flynas, su ilgu apatiniu moterišku sijonu ir persuktu nugara į priekį arnotu, dvi kairės kojos – pirštais atgal, laiko stovyklos mišias. Didžiai gerbiamas misteris Hiujis Č. Heinsas Lavas[221]*, laisvųjų menų magistras, – apsirengęs paprasta sutana, su plokščia kvadratine kepure – galva ir apykaklė užpakaliu į priekį – laiko virš mišių aukotojo galvos išskleistą skėtį.)*

TĖVAS MALACHIS O'FLYNAS: Introibo ad altare diaboli[222].

DIDŽIAI GERBIAMAS MISTERIS HEINSAS LAVAS: Ant velnio, kurs suteikė laimės jaunystei mano.

TĖVAS MALACHIS O'FLYNAS: *(Išima iš taurės ir pakelia aukštyn kraujuotą ostiją.)* Corpus Meum[223].

DIDŽIAI GERBIAMAS MISTERIS HEINSAS LAVAS: *(Iš užpakalio aukštai pakelia mišių aukotojo apatinius sijonus, parodydamas jo pilkus nuogus plaukuotus sėdmenis, į kuriuos įkišta morka.)* Mano kūnas.

VISŲ PASMERKTŲJŲ BALSAI: Iuičapšiev Iuilagasiv Iuveid Iunop Ajuilela!

(Iš aukštybių šaukia Adonai balsas.)

ADONAI: Saaaaaaaaaaaveid!

VISŲ PALAIMINTŲJŲ BALSAS: Aleliuja Ponui Dievui Visagaliui Viešpačiui!

(Iš aukštybių šaukia Adonai balsas.)

ADONAI: Dieeeeeeeeeeeevas!

(Valstiečiai ir miestiečiai iš Oranžinės bei Žaliosios frakcijų šaižiai, nedarniai gieda „Spirk popiežiui" ir „Kasdien, kasdien giedok Marijai".)

EILINIS KARAS: *(Nuožmiai tardamas žodžius.)* Aš jį sutvarkysiu, padėk man, supistas Kristau! Nusuksiu tam pisuokliui išperai utėlėtą prakeiktą supistą sprandą!

BEDANTĖ SENĖ: *(Įbrukdama Stivenui į ranką durklą.)* Pašalink jį, acushla[214]. 8.35 ryto tu pateksi į dangų, ir Airija bus laisva. *(Ji meldžiasi.)* O, Dieve gerasis, priimki jį!

BLUMAS: *(Pribėga prie Linčo.)* Ar galite jį nusivesti?

LINČAS: Jis mėgsta dialektiką, universalią kalbą. Kiti! *(Blumui.)* Pats jį nusivesk. Manęs jis neklausys. *(Jis nusitempia Kiti į šalį.)*

STIVENAS: *(Rodo į jį.)* Exit Judas. Et laqueo se suspendit[225].

BLUMAS: *(Pribėga prie Stiveno.)* Eime su manimi – kol nesulaukėm didesnių nemalonumų. Štai jūsų lazdelė.

STIVENAS: Lazdelė, ne. Protas. Tai grynojo proto puota.

SISI KEFRI: *(Tempdama eilinį Karą.)* Eime – tu girtas. Jis mane įžeidė, bet aš jam atleidžiu. *(Šaukia jam į ausį.)* Aš jam atleidžiu – už tai, kad mane įžeidė.

BLUMAS: *(Per Stiveno petį.)* Taip, eikit. Matot, jam protas aptemęs.

EILINIS KARAS: *(Išsiveržia.)* Aš tuoj jį įžeisiu!

(Pribėga prie Stiveno atstatęs kumščius ir vožia jam į veidą. Stivenas susvyruoja, susmunka, pargriūva priblokštas. Guli išsitiesęs, veidą nukreipęs į dangų, jo skrybėlė nusirita sienos link. Blumas ją pasiveja ir pakelia.)

MAJORAS TVYDIS: *(Garsiai.)* Karabinus ant pečių! Nutraukt ugnį! Ginklu gerbk!

MEDŽIOKLINIS ŠUO: *(Skalija kaip pašėlęs.)* Erbk erbk erbk erbk.

MINIA: Pakelkit jį! Nemuškit gulinčio! Oro! Kas? Tas kareivis sudavė. Jis – profesorius. Ar jis sužeistas? Nekilnokit jo! Jis be sąmonės!

(Medžioklinis šuo sukinėdamasis palei minią, uostinėja ir garsiai loja.)

KAŽKOKIA RAGANA: Kokią teisę turėjo tas raudonšvarkis suduoti džentelmenui – ir dar girtam? Tegu su būrais mušasi!

SĄVADAUTOJA: Tik paklausykit, ką ji kalba! Argi kareivis nebegali pasivaikščioti su savo mergina? Štai ir užvožė tam bailiui.

(Jos kimba viena kitai į plaukus, suleidžia viena į kitą nagus ir apsispjaudo.)

MEDŽIOKLINIS ŠUO: *(Loja.)* Vau vau vau.

BLUMAS: *(Atstumdamas jas, garsiai.)* Šalin, pasitraukit!

EILINIS KOMPTONAS: *(Tempdamas savo draugą.)* Ei, nešam kudašių, Hari. Farai ateina!

(Du aukšti, gobtuvuoti naktiniai patruliai įžengia į minią.)

PIRMAS PATRULIS: Kas atsitiko?

EILINIS KOMPTONAS: Mes ėjome su šita dama, o jis mus įžeidė ir užpuolė mano bičiulį. *(Suloja medžioklinis šuo.)* Kieno tas kudlius, kad jį kruvinoji?

SISI KEFRI: *(Susidomėjusi.)* Ar kraujuoja?

VYRAS: *(Priklaupęs, keldamasis.)* Ne. Tik be sąmonės. Jis atsigaus, viskas bus gerai.

BLUMAS: *(Veriamai nužvelgia tą vyrą.)* Palikite jį man. Man visai nesunku...

ANTRAS PATRULIS: O kas jūs esat? Ar jį pažįstat?

EILINIS KARAS: *(Svyrinėdamas prieina prie patrulio.)* Jis įžeidė mano pažįstamą damą.

BLUMAS: *(Piktai.)* Jūs jam sudavėt be jokios priežasties. Aš galiu paliudyti. Konstebli, užsirašykite jo pulko numerį.

ANTRAS PATRULIS: Prašom nemokyti manęs, kaip man atlikti savo pareigas.

EILINIS KOMPTONAS: *(Tempdamas savo draugą.)* Dingstam, Hari. Antraip Benetas patupdys tave į karcerį.

EILINIS KARAS: *(Tempiamas svyruoja.)* Velniop tą Benetą. Pidaras balta subine. Man nusišikt ant jo.

PIRMAS PATRULIS: *(Išsiimdamas užrašų knygutę.)* Kokia jo pavardė?

BLUMAS: *(Žvilgtelėdamas virš minios.)* Kaip tik tenai matau karietą. Jeigu jūs man truputėlį padėtumėt, seržante...

PIRMAS PATRULIS: Pavardė ir adresas.

(Tarp stebėtojų pasirodo Kornis Keleheris, ant skrybėlės – gedulo raištis, rankoje – laidotuvių vainikas.)

BLUMAS: *(Greitomis.)* O, kaip laiku! *(Šnabžda.)* Saimono Dedalo sūnus. Šiek tiek padauginęs. Liepkit policininkams nuvyt tuos dykinėtojus.

ANTRAS PATRULIS: Pagarba, misteri Keleheri.

KORNIS KELEHERIS: *(Patruliui, reikšmingai į jį pažvelgdamas.)* Viskas gerai. Aš jį pažįstu. Šiek tiek išlošė lenktynėse. Aukso taurė. Reklama. *(Nusijuokia.)* Dvidešimt prie vieno. Ar suprantate, apie ką aš?

PIRMAS PATRULIS: *(Pasisuka į minią.)* Nagi į ką čia visi spoksot? Išsiskirstykit.

(Minia iš lėto skirstosi, murmėdama pajuda gatve žemyn.)

KORNIS KELEHERIS: Palikite tai man, seržante. Viskas bus gerai. *(Nusijuokia, purtydamas galvą.)* Ir mums panašių dalykų nutikdavo, taigi, o gal net ir blogiau būdavo. A? Kaip manot?

PIRMAS PATRULIS: *(Juokiasi.)* Turbūt kad taip.

KORNIS KELEHERIS: *(Stumteli alkūne antrą patrulį.)* Ir užbaikime šitą reikalą visam. *(Jis dainuoja linguodamas galvą.)* Ir mano tralialia tralialia tralialia tralialia. Na, ar aiškiai kalbu?

ANTRAS PATRULIS: *(Nuoširdžiai.)* A, žinoma, ir mums taip būdavo.

KORNIS KELEHERIS: *(Pamerkdamas akį.)* Vyrai lieka vyrai. Manęs čia už kampo laukia karieta.

ANTRAS PATRULIS: Gerai, misteri Keleheri. Labos nakties.

KORNIS KELEHERIS: Viskuo pasirūpinsiu.

BLUMAS: *(Iš eilės paspaudžia abiem patruliams ranką.)* Ačiū jums labai, džentelmenai, ačiū jums. *(Slapčiomis kužda.)* Mes nenorime jokių skandalų, suprantat. Tėvas – žinomas, gerbiamas pilietis. Tai tik nedidelis jaunystės paklydimas, suprantat.

PIRMAS PATRULIS: O, suprantu, sere.

ANTRAS PATRULIS: Tik tuo atveju, jei būtų kūno sužalojimų, privalėčiau pranešti nuovadai.

BLUMAS: *(Paskubom linkteli.)* Žinoma. Visiškai teisingai. Tai jūsų pareiga.

ANTRAS PATRULIS: Tai mūsų pareiga.

KORNIS KELEHERIS: Labanakt, vyrai.

NAKTIES SARGYBA: *(Kartu atiduodami pagarbą.)* Labanakt, džentelmenai. *(Jie nueina šalin lėtu sunkiu žingsniu.)*

BLUMAS: *(Atsipūsdamas.)* Jūs lyg apvaizdos čia siųstas. Ar jūs su karieta?..

KORNIS KELEHERIS: *(Juokiasi, rodydamas per savo dešinį petį nykščiu į karietą, stovinčią prie pastolių.)* Du komersantai visus vaišino šampanu pas Džametą. Kaip princai, prisiekiu. Vienas iš jų prašvilpė du gabaliukus lenktynėse. Skandino liūdesį, paskui užsimanė pas linksmas mergytes. Taigi įsodinau juos į Beheno karietą ir tiesiai į linksmąjį kvartalą.

BLUMAS: O aš ėjau namo Gardiner gatve ir visai atsitiktinai...

KORNIS KELEHERIS: *(Nusijuokia.)* Aišku, jie norėjo, kad ir aš eičiau pas mergas. Ne, dėl Dievo, atsikalbinėju. Ne tokiems veteranams kaip aš ir jūs. *(Jis vėl nusijuokia ir pašnairuoja blausia akim.)* Ačiū Dievui, turim to gero ir namuose, a, ar aiškiai kalbu? Cha cha cha!

BLUMAS: *(Mėgina juoktis.)* Che, che, che! Taip. Teisybę sakant, aš tik aplankiau savo seną draugą, Viragą, jūs jo nepažįstat (vargšelis guli ligos patale jau visą savaitę), ir mes išgėrėm, paskui patraukiau į namus...

(Žvengia arklys.)

ARKLYS: Nanananananan! Nanananamus!

KORNIS KELEHERIS: Taip, kaip tik Behenas, mūsų vežikas, man ir pasakė, kai palikom tuos du komersantus pas misis Koen, aš liepiau jam sustot ir išlipau pažiūrėt. *(Nusijuokia.)* Blaivūs katafalkų vairuotojai – mano specialybė. Gal man jį pavežti namo? Kur jo buveinė? Kur nors Kabroj[226], a?

BLUMAS: Ne, Sendikouve, man rodos, kažką panašaus jam išsprūdo.

(Stivenas išsitiesęs alsuoja į žvaigždes. Kornis Keleheris šnairomis nužiūrinėja arklį. Blumas blausus blėsuoja.)

KORNIS KELEHERIS: *(Pasikaso sprandą.)* Sendikouve! *(Pasilenkia ir sušunka Stivenui.)* Ei! *(Sušunka darsyk.)* Ei! Šiaip ar taip, jis apklotas pjuvenom. Tik kad kas nors neapvogtų.

BLUMAS: Ne, ne, ne. Aš turiu jo piniginę ir skrybėlę, ir lazdelę.

KORNIS KELEHERIS: A, tai viskas jam bus gerai. Kaulai nelūžę. Na, aš traukiu toliau. *(Nusijuokia.)* Man rytą randevu. Mirusius laidosiu. Laimingai pasiekt namus!

ARKLYS: *(Žvengia.)* Nanananamus!

BLUMAS: Labos nakties. Luktelėsiu ir nusivesiu jį už kelių...

(Kornis Keleheris grįžta prie karietos ir įlipa į ją. Sužvanga arklio pakinktai.)

KORNIS KELEHERIS: *(Iš karietos, stovėdamas.)* Viso.

BLUMAS: Viso.

(Vežikas timpteli vadeles ir pakelia botagą. Arklys stumia karietą atgal, lėtai, nerangiai, pasisuka. Kornis Keleheris, sėdėdamas ant šoninės sėdynės, palinguoja galvą, nudžiugintas Blumo įsipareigojimo. Vežikas prisideda prie nebylios linksmybės pantomimos, linkčiodamas ant gretimos sėdynės. Blumas papurto galvą džiaugsmingai be garso atsakydamas. Nykščiu ir delnu Kornis Keleheris laiduoja, kad tie du bobiai nesutrukdys miego, jiems nėra, ką čia veikti. Lėtai linktelėdamas galvą Blumas parodo savo dėkingumą, nes miegas – kaip tik tai,

ko reikia Stivenui. Karieta sužvanga tralialia už tralialia skersgatvio kampo. Kornis Keleheris dar kartą ranka laiduolialia. Blumas patikinalialia Kornį Keleherį, kad jis tikrailialiaramus. Pasagos dzingesys ir pakinktų žvangesys silpsta drauge su jų trumpa tralialialiadainele. Blumas, laikydamas rankoje papuoštą pjuvenų girliandomis Stiveno skrybėlę ir uosinę lazdelę, neryžtingai stovi. Paskui pasilenkia prie jo ir papurto už peties.)

BLUMAS: Ei! Hei! *(Jokio atsako; jis vėl pasilenkia.)* Misteri Dedalai! *(Jokio atsako.)* Jeigu vardu pašauksi. Kaip lunatiką. *(Jis vėl pasilenkia dvejodamas prikiša lūpas prie tysančios figūros veido.)* Stivenai! *(Jokio atsako. Jis darsyk surinka.)* Stivenai!

STIVENAS: *(Sudejuoja.)* Kas čia? Juoda pantera. Vampyras.

(Jis atsidūsta ir pasirąžo, paskui sumurma prislopintu balsu, nutęsdamas balses.)

Kas... važiuoja... su Fergu dabar
Ir perveria... miško nuaustą šešėlį?..

(Jis dūsaudamas pasisuka ant kairio šono. Susilenkia dvilinkas.)

BLUMAS: Poezija. Išsimokslinęs. Gaila. *(Jis vėl pasilenkia ir atsegioja Stiveno liemenės sagas.)* Lengviau kvėpuoti. *(Atsargiai delnais ir pirštais nubraukia medžio pjuvenas nuo Stiveno drabužių.)* Vienas svaras septyni. Bent jau nesužeistas. *(Klauso.)* Ką?

STIVENAS: *(Murma.)*

... šešėliai ... miškų.
... balta krūtinė ... jūra blausi.

(Jis ištiesia rankas, vėl atsidūsta ir susiriečia. Blumas, laikydamas jo uosinę lazdelę ir skrybėlę, stovi tiesus. Tolumoje loja šuo. Blumas stipriai suspaudžia uosinę lazdelę, paskui atleidžia. Žvelgia žemyn į Stiveno veidą ir figūrą.)

BLUMAS: *(Kalbėdamas su naktimi.)* Veidas man primena jo vargšę motiną. Miškų šešėly. Didelė balta krūtinė. Ferguson, atrodo, prisiminiau. Mergaitė. Kokia nors mergaitė. Jam tai būtų geriausia... *(Murma.)* ...prisiekiu, kad visuomet gerbsiu, visuomet laikysiu paslapty, niekados neatskleisiu, jokios dalies ar dalių, meno ar menų[227]... *(Murma.)* ...rupiuose jūros smėlynuose... per kabeltovo atstumą nuo kranto... kur potvynis kyla... ir senka...

(Tylus, susimąstęs, budrus jis stovi sargyboje, pirštus priglaudęs

prie lūpų, sustingęs paslaptingo mokytojo poza. Tamsios sienos fone pamažu išryškėja figūra, vienuolikos metų pasakų berniukas, sukeistas vaikas, pagrobtas, aprengtas Itono auklėtinio kostiumu, apautas stikliniais batukais, su mažučiu bronziniu šalmu, rankoje laiko knygą. Negirdimai skaito iš dešinės į kairę, šypsodamasis, bučiuodamas puslapį.)

BLUMAS: *(Apstulbęs iš nuostabos, negirdimai šaukia.)* Radi!

RADIS: *(Įdėmiai žiūri Blumui į akis nematydamas jų ir atkakliai skaito toliau, bučiuodamas, šypsodamasis. Jo veidas švelnus, rausvai violetinės spalvos. Ant kostiumo – deimantinės ir rubininės sagos. Laisvoje kairėje rankoje laiko ploną dramblio kaulo lazdelę su užrišta violetine kokarda. Iš liemenės kišenėlės paslapčiomis žvelgia baltas ėriukas.)*

III

PRIEŠ IMDAMASIS ko nors kitko, misteris Blumas nubraukė didžiąją dalį drožlių, padavė Stivenui skrybėlę bei uosinę lazdelę ir apskritai jį padrąsino kaip senas samarietis, ko šiam labiausiai reikėjo. Jo (Stiveno) protas nebuvo, kaip galėtume pasakyti, paklydęs, bet silpnokas, tad išgirdęs jo troškimą atsigerti kokio nors gėrimo misteris Blumas atsižvelgė į tai, kuri dabar valanda ir kad šalia nėra Vartri vandens siurblių, tinkamų jiems apsiplauti, jau nekalbant apie galimybę atsigerti, ir rado išeitį iš karto pasiūlęs vežiko pastogę, kaip ji buvo vadinama, vos per tiek nuo čia, kad metęs akmenį[1] pasiektum, netoli Buto tilto, kur jie galbūt užtiks ką nors geriamo, pavyzdžiui, pieno su soda arba mineralinio vandens. Bet klausimas – kaip tenai nusigauti. Kurį laiką jis jautėsi sutrikęs, bet kadangi pareiga imtis kokių nors priemonių šiuo atveju tiesiog atiteko jam, apgalvojo tinkamus kelius bei būdus, o tuo metu Stivenas be perstogės žiovavo. Kiek jis galėjo įžiūrėti, ano veidas buvo pablyškęs, taigi jam dingtelėjo mintis, kad labai patartina gauti kokios nors rūšies transporto priemonę, kuri atitiktų jų tuometinę būklę – abu jie buvo išsek., ypač Stivenas, nes nė kiek neabejojo, jog tokį daiktą galima rasti. Todėl atlikę kelis parengiamuosius veiksmus, kaip antai apsivalę, nors jis ir pamiršo pakelti savo muilu kvepiančią nosinę po to, kai šioji ištikimai pagelbėjo nubraukiant drožles – jie abu nuėjo Biverio gatve arba, tikriau sakant, skersgatviu iki kalvės ir aitriai dvokiančio vežikų kiemo ties Montgomerio gatvės kampu, čia pasuko į kairę, o iš ten, aplenkę Deno Bergino smuklę, pateko į Eimjens gatvę. Tačiau, kaip jis iš anksto buvo įsitikinęs, aplinkui neišvydo nė vieno kliento laukiančio Jehuvo[2], tik priešais „Šiaurės žvaigždės“ viešbutį stovėjo keturratis, tikriausiai pasamdytas kokių nors viduje uliojančių vyrukų, ir visai neatrodė, kad tas būtų pajudėjęs bent per ketvirtį colio, kai misteris Blumas,

niekuo nepanašus į profesionalų švilpiką, pamėgino atkreipti dėmesį ir sudėjęs virš galvos išlenktas arkos forma rankas dukart išleido švilpesį primenantį garsą.

Padėtis buvo kebli, tačiau pasitelkus sveiką protą paaiškėjo, kad neliko nieko kito, kaip tik nutaisyti gerą miną tokiomis aplinkybėmis ir eiti pėsčiomis; tai jie atitinkamai ir padarė. Taigi nurėžę kampą ties Malitu ir Signal Haus, kurį netrukus pasiekė, jie norom nenorom nužingsniavo toliau, Eimjens gatvės galinės tramvajaus stotelės kryptimi; misteris Blumas buvo apsunkintas tos aplinkybės, kad viena iš užpakalinių jo kelnių sagų nuėjo, perfrazuojant žinomą nuo seno posakį, visų kitų sagų keliu, nors, jeigu gerai įsigilinsim į reikalo esmę, jis didvyriškai stengėsi nepaisyti šios nesėkmės. O kadangi, kaip paaiškėjo, nė vienas iš jų labai neskubėjo ir oras, po paskutinio Jupiterio Pluvijaus[3] apsilankymo prasigiedrijęs, buvo gaivus, jie iš lėto patraukė pro tą vietą, kur laukė tuščias vežimas, be keleivio ir vežiko. Taip pasitaikė, kad prošal atsitiktinai grįžo Jungtinės Dublino tramvajų kompanijos smėlio barstytuvas, ir vyresnysis vyras smulkiai nupasakojo savo kompanionui *a propos*[4] atsitikimą, kaip jis pats visai neseniai išties stebuklingu būdu išsigelbėjęs. Jie paėjo pro pagrindinį Didžiosios šiaurinės geležinkelio stoties, pradinio kelionės į Belfastą taško, įėjimą, kur visas eismas, savaime suprantama, tokią vėlyvą valandą buvo sustabdytas, ir, pražingsniavę pro lavoninės (nelabai viliojančios vietos, jei nesakytume – ganėtinai atgrasios, ypač naktį) užpakalines duris, pagaliau pasiekė Dokų taverną ir ten, kaip dera, įsuko į Stor gatvę, žinomą dėl C skyriaus policijos nuovados. Tarp šio taško ir aukštų, tuo metu neapšviestų Beresfordo aikštės sandėlių, Stivenas nutarė pamąstyti apie Ibseną, mintyse susiejęs jį su Bejerdo, akmenraižio, dirbtuvėm Tolbeto aikštėje, – pirmas posūkis į dešinę, – o jo bendrakelionis, tarnaująs jam kaip *fidus Achates,* su vidiniu pasitenkinimu traukė Džeimso Rurko miesto kepyklos, stovinčios visiškai arti tos vietos, kur jie buvo, kvapą, išties gardų aromatą mūsų kasdieninės duonos, tarp visų tautų plačiai vartojamų prekių – pirmos ir pačios būtiniausios. Duona, gyvenimo pagrindas, užsidirbk duonai, o pasakyk man, kur ta pasakiška duona[5]? Tik pas Rurką, kepėją, kaip visi sako.

En Route[6], kreipdamasis į savo tylų ir, kalbant šiuo klausimu atvirai, dar ne visiškai išsiblaiviusį bendrakelionį, misteris Blumas, kad ir

kaip būtų, visiškai valdąs save ir iš tiesų net pasibjaurėtinai blaivus, tarė perspėjimo žodį apie prastos reputacijos moteris ir dabitiškus banditus – pavojus naktinio miesto, kur galima užeiti nebent retsykiais, bet tiktai ne nuolatos, juk tai – tiesiog mirtini spąstai tokio amžiaus jaunuoliams, ypač jeigu jie papratę gerti ir yra paveikti alkoholio, nebent kiekvienu nenumatytu atveju mokėtų šiek tiek pasinaudoti džiudžitsu, netgi paguldytas ant menčių vyrukas mokėtų gerokai įspirti, jeigu tik nepasisaugosi. Tikra Dievo dovana buvo Kornis Keleheris, pasirodęs, kai Stivenas palaimingai neteko sąmonės, ir jeigu ne tasai reikiamas žmogus reikiamoj vietoj, atsiradęs priešpaskutinę akimirką, viskas galėjo baigtis ir kitaip – jis būtų tapęs kandidatu į greitosios pagalbos klientus, o gal net ir Braidvelo, ir kitą rytą teisme būtų stojęs prieš misterį Tobijasą arba, mat šis esąs advokatas, veikiau prieš senąjį Volą, jį turėjęs omeny, ar Meilinį, o toks dalykas vaikinui paprasčiausiai reikštų žlugimą, jeigu apie šitai pasklistų gandai. Priežastis, dėl kurios paminėjo šį faktą, buvo ta, kad daugybė policininkų, kurių jis iš širdies nekentė, tarnaudami Karūnai elgėsi be sąžinės skrupulų, ir, kaip pasakė misteris Blumas, prisimindamas atvejį ar du A skyriuje Klenbrasil gatvėje, apgaulingai prisiekti jiems taip pat lengva kaip vandeniui ištekėti iš kiauro puodo. Kai reikia, jų niekada nėra poste, bet ramioje miesto dalyje, tarkime, Pembrouko kelyje, šiuos įstatymo sergėtojus visuomet išvysi, nes, aiškus dalykas, jiems moka, kad saugotų aukštuomenę. Kitas dalykas, apie kurį pareiškė nuomonę, buvo tas, kad kareivių aprūpinimas šaunamaisiais ar bet kokių tipų šaltaisiais ginklais, kuriuos galima bet kuriuo momentu panaudoti, prilygsta kurstymui prieš civilius gyventojus, jeigu dėl kokių nors priežasčių šios abi pusės susipyktų. Jūs tuščiai eikvojote laiką, jis labai supratingai aiškino, ir sveikatą, ir gadinate reputaciją, be to, tai – tikras švaistūniškumas, lengvabūdiškos moterys iš *demimonde* tik ir taikosi išpešti jūsų svarų, jau nekalbant apie šilingus ir pensus, bet didžiausias pavojus kyla tada, kai nežiūri, su kuo geri, nors, turint galvoje daug ginčų keliantį svaigalų klausimą, jis tinkamu metu ir pats gardžiuojasi senu rinktiniu vynu, nes žino, kad šis maitina bei skatina kraujo gamybą ir turi vidurius laisvinamojo vaisto savybių (ypač geras burgundiškasis, kuriuo jis tvirtai tiki), bet niekada neperžengia tam tikros ribos, kurią yra užsibrėžęs, antraip viskas baigtųsi visokiausiais

nemalonumais, o ką jau sakyti apie tai, kad iš esmės esi visiškai paliktas trapiai kitų malonei. Tačiau griežčiausio pasmerkimo sulaukė Stiveną palikę nuolatiniai aludžių lankytojai *confrères*[7], išskyrus vieną, ir tai, kalbant apie jo brolius medikus, buvo, įvertinus visas aplinkybes, akivaizdžiausia išdavystė.

– Ir tasai vienas buvo Judas, – pratarė Stivenas, kuris iki to laiko nebuvo taręs nė žodelyčio.

Aptardami šias ir panašias temas, jie nužingsniavo tiesiausiu keliu pro muitinės pastato galą, praėjo po Lup Lain tiltu, kur priešais sargybinio būdelę ar kažkokį panašų daiktą jų ganėtinai nedarnius žingsnius patraukė bronzinis katilas su degančiomis anglimis. Stivenas savo valia, be jokios ypatingos priežasties stabtelėjo pažiūrėti į krūvą paprasčiausių grindinio akmenų ir šviesoje, sklindančioje iš varinio katilo, būdelės tamsumoje sugebėjo įžvelgti tik dar tamsesnę korporacijos sargo figūrą. Jis pradėjo prisiminti, kad tai jau buvo įvykę ar buvo paminėta kaip anksčiau įvykęs dalykas, bet jam reikėjo labai pasistengti, kol atsiminė, jog sarginėje atpažino buvusį savo tėvo draugą Gamlį. Norėdamas išvengti susitikimo, jis patraukė prie geležinkelio tilto turėklų.

– Kažkas jus pasveikino, – pasakė misteris Blumas.

Vidutinio ūgio figūra, aiškiai besislepianti po tilto arkomis, vėl pasisveikino sušukusi: Gerąnakt! Stivenas, suprantama, krūptelėjo ganėtinai apsvaigęs ir sustojo atsakyti į pasveikinimą[8]. Misteris Blumas, skatinamas įgimto subtilumo, – nes visada laikėsi nuomonės, kad nereikia kištis į svetimus reikalus, – paėjo į šalį, nors pasiliko *qui vive*[9], tik truputį sunerimęs, bet nė kiek neišsigandęs. Tai retai nutikdavo Dublino rajone, bet jis žinojo, jog nėra visiškai negirdėtas dalykas, kad koks galvažudys, beveik neturintis iš ko gyventi, tykotų taikių praeivių ir, prikišęs kokioj nuošalioj vietoj už miesto jiems prie galvos pistoletą, juos terorizuotų, ten gali šlaistytis ir Temzės krantinės išbadėjusių slampinėtojų likimo broliai arba paprasčiausi plėšikai, pasiruošę akimirksniu pasprukti su grobiu, kurį jiems pavyko netikėtai prišokus nutverti, pinigai arba gyvybė, palieka jus daryti išvadų užkimšta gerkle ir prismaugtą.

Stivenas, kai pasveikinusi jį figūra priėjo visiškai arti, nors pats ir nebuvo per daug blaivus, atpažino Korlio kvapą, bylojantį apie perrū-

gusią ruginukę. Lordas Džonas Korlis, kaip kai kurie jį vadino, turėjo štai tokį genealoginį medį. Jis buvo vyriausias sūnus neseniai mirusio inspektoriaus Korlio iš C skyriaus – šis buvo vedęs kažkokią Kateriną Bropi, Luto fermerio dukterį. Jo senelis, Patrikas Maiklas Korlis iš Naujojo Roso, buvo vedęs vieno smuklininko našlę, mergautine pavarde Katerina (irgi) Tolbet. Sklandė gandai, nors ir nepatvirtinti, kad ji kilusi iš lordų Tolbetų de Malehaidų, kurių didžiuliame name – tai iš tikrųjų, be jokių abejonių, puiki rezidencija, savitas dalykas, vertas apžiūrėti – jo motina ar teta, ar kokia kita giminaitė turėjo ypatingos garbės dirbti indų plovėja virtuvėje. Taigi todėl šis dar palyginti jaunas, bet pasileidęs vyras, kuris ką tik kreipėsi į Stivenas, linkusių į sąmojingumą žmonių buvo vadinamas Lordu Džimiu Korliu.

Pasivedęs Stiveną į šalį, jis paporino savo įprastą graudžią pasakėlę. Nė fartingo, nėra kuo užsimokėti už nakvynę. Visi draugai jį apleido. Be to, susikivirčijo su Lenehenu ir ta proga pavadino jį Stivenui girdint niekingu sumautu mulkiu, dar pagardindamas kitokiais netinkamais posakiais. Darbo jis neturėjo ir maldavo Stiveną, kad šis patartų, kur, dėl Dievo meilės, jam ką nors surasti, bet kokį darbelį. Ne, tai anos motinos, indų plovėjos, duktė buvo giminės paveldėtojo įdukterė ar panašiai, jie buvo kažkaip susigiminiavę per motiną, o gal abu įvykiai nutiko vienu metu, jeigu tik visa ši istorija nuo pradžios iki galo nebuvo grynas pramanas. Šiaip ar taip, jis – visai sužlugdytas.

– Aš tavęs neprašyčiau, tiktai, – toliau gvildeno temą, – nors akmenim mane užmėtykit, Dievas regi, man visiškai striuka.

– Bus vieta rytoj ar poryt, – tarė jam Stivenas, – berniukų mokyklai Dolkyje reikia jaunesniojo mokytojo. Misteris Garetas Dyzis. Pabandyk. Gali pasakyt – nuo manęs.

– O Dieve, – atsakė Korlis, – tikrai negalėčiau mokyt mokykloje, žmogau. Niekad nebuvau iš gabiųjų, – pusiau juokdamasis pridūrė. – Dukart neišlaikiau pradinės egzaminų pas Krikščionių brolelius.

– Aš pats neturiu kur miegot, – pranešė jam Stivenas.

Pirmą akimirką Korlis buvo linkęs įtarti, jog Stiveną, matyt, bus išmetę iš jo skylės dėl to, kad atsitempė kokią sumautą kekšę iš gatvės. Malboro gatvėj buvo nakvynės namai, ponios Meiloni, bet ten tik šešiapensį ištrauks, ir pilna nepageidaujamų tipų, bet Makkonachis jam sakė, kad už šilingą galima gauti padorią vietą „Varinėj galvoj“

Vaintavern gatvėj (šitai asmeniui, į kurį buvo kreipiamasi, truputį priminė brolelį Bekoną)[10]. Jis taip pat badavo, nors nė žodžiu neprasitarė apie tai.

Panašūs dalykai nutikdavo kone kas antrą naktį, bet vis tiek šitai pažadino Stiveno jausmus, nors jis ir žinojo, kad naujausia Korlio pasakaitė, kaip ir visos ankstesnės, vargu ar nusipelno didesnio pasitikėjimo. Tačiau *haud ignarus malorum miseris succurrere disco*[11] ir taip toliau, kaip teigia lotynų poetas, juolab kad likimo valia jis gaudavo algą tik įpusėjus mėnesiui, šešioliktą dieną, o dabar kaip tik ir buvo toji mėnesio diena, nors, tiesą sakant, didelė šių pinigų dalis jau buvo išleista. Bet juokingiausia tai, jog niekas negalėjo išmušti Korliui iš galvos, kad Stivenas visko pertekęs ir neturi daugiau ką veikti, tik dalyti žvangančius, nors iš tiesų. Kad ir kaip būtų, jis įkišo ranką į kišenę, ne, žinoma, nesitikėdamas ten rasti kokio maisto, bet manydamas, kad galėtų jam paskolinti, iki šilingo ar panašiai, kad anas galėtų bet kokiu atveju pasistengti ir turėtų užtektinai pavalgyti. Tačiau rezultatas pasirodė esąs neigiamas, nes savo nusivylimui jis suprato, jog pinigai dingę. Visas jo ieškojimo rezultatas buvo keli sulaužyti sausainiai. Minutėlę bandė kuo atkakliausiai prisiminti, ar juos pametė, kaip lengvai galėjo atsitikti, ar paliko kur – mat šiuo nenumatytu atveju tai nebuvo maloni perspektyva, iš tikrųjų, visiškai priešingai. Apskritai buvo per daug pavargęs, kad pradėtų nuodugniai ieškoti, nors ir mėgino sutelkti dėmesį į sausainius, kuriuos prisiminė kaip per rūką. Kas būtent juos davė ir kur, o gal juos pirko? Tačiau kitoje kišenėje atsitiktinai rado tai, ką tamsoje manė esant pensus, bet, kaip pasirodė, klydo.

– Tai puskronės, žmogau, – pataisė Korlis.

Ir išties pasirodė, kad taip yra. Stivenas jam vieną paskolino.

– Dėkoju, – atsakė Korlis. – Tu tikras džentelmenas. Atiduosiu kada nors. O kas čia su tavimi? Kelis kartus esu jį matęs „Kruvinam arkly“ Kemdeno gatvėje su Boilenu, tuo afišų klijuotoju. Galėtum tarti už mane kokį žodelį, kad ten įsisukčiau. Nešiočiau ir reklamos lentas, tik panelė kontoroj pasakė, kad vietų nėra trys savaitės į priekį, žmogau, galima pagalvot, kad kreipies pas Karlą Rozą[12]. Šiaip ar taip, man nusispjaut – kad tik gaučiau kokį darbą, nors gatves šluot!

Paskui, gavęs tuos du ir šešis ir pasidaręs kalbesnis, paporino Stivenui apie tokį vyruką, pravarde Maišius Komiskis, kurį, jo tvirtinimu,

Stivenas gerai pažįsta, dirba pas Fulemą, laivų tiekėją, buhalteriu ir dažnai lankosi pas Neiglą su O'Mara ir tokiu mikniuku, pavarde Taigas. Šiaip ar taip, sučiupo jį užpraėjusią naktį ir nubaudė dešimčia šilingų – kad buvo girtas, triukšmavo ir atsisakė eiti su konstebliu.

Tuo metu misteris Blumas sukinėjosi greta grindinio akmenų krūvos, prie kokso žarijų indo priešais korporacijos sargo būdelę, – šis akivaizdžiai didelis darbštuolis, kaip jam dingtelėjo, ramiai pūtė į ūsą, visais atžvilgiais prisiėmęs asmeninę atsakomybę, kol Dublinas miega. Drauge retkarčiais užmesdavo akį į Stiveno pašnekovą, apsirengusį anaiptol ne be priekaištų, atrodė, lyg būtų kur nors jau matęs tą didiką, nors nebūtų galėjęs tiksliai pasakyti kur ir neturėjo nė menkiausio supratimo kada. Kadangi buvo galvotas žmogus, mažai kam nusileidžiantis įžvalgumu, Blumas taip pat įsidėmėjo apverktinos būklės jo skrybėlę ir nuskurusius drabužius, apskritai liudijančius apie chronišką pinigų stygių. Aišku, jis buvo vienas iš veltėdžių, bet iš esmės šiuo atveju reikėtų kalbėti apie tai, kad žmogus visur ir visada apgaudinėja artimą savo, ir kur gilu, taip sakant, būna ir dar giliau, ir iš esmės, jeigu žmogui iš gatvės taip atsitiko, kad jis sėdo į kaltinamųjų suolą ir gavo katorgos darbų, su galimybe susimokėti piniginę baudą ar be jos, tai apskritai būtų tikras *rara avis*[13]. Bet kokiu atveju jam reikėjo tobulo, šaltakraujiško pasitikėjimo savimi, kad užkabinėtų žmones tokią nakties ar jau ryto valandą. Šitai buvo tikrai nepakenčiama.

Tiedu išsiskyrė, ir Stivenas sugrįžo pas misterį Blumą – šio patyrusi akis negalėjo nepastebėti, jog tasai pasidavė ano parazito gražbylystei. Turėdamas omeny susitikimą, jis, tai yra Stivenas, juokdamasis tarė:

– Jam visai nesiseka. Prašė manęs, kad aš paprašyčiau jūsų, kad jūs paprašytumėt kažkokio žmogaus, pavarde Boilenas, afišų klijuotojo, kad jam duotų reklamų nešiotojo darbą.

Išklausęs šią žinią, kuria akivaizdžiai menkai tesusidomėjo, misteris Blumas išsiblaškiusiu žvilgsniu pažvelgė į tolį, pusę sekundės ar panašiai, link daugiakaušės žemsemės, besipuikuojančios plačiai pagarsėjusiu „Eblanos“ vardu, prišvartuotos prie Kastemhaus krantinės ir, visiškai galimas daiktas, sugedusios, tuomet išsisukinėdamas pareiškė:

– Kaip sakoma, kiekvienam – savo sėkmės porcija. Dabar, kai užsiminėt apie tai, jo veidas man pasirodė pažįstamas. Bet kol kas

tai pamirškim, beje, su kokia suma atsisveikinot, jei nesu per daug smalsus?

– Su puse kronos, – atsakė Stivenas. – Drįsčiau manyti, jam jos reikia, kad permiegotų kur nors.

– Reikia, – sušuko misteris Blumas, nė kiek nenustebintas tos žinios, – aš ne tik tuo visiškai tikras, bet ir laiduoju, kad jam nuolatos reikia. Kiekvienam pagal poreikius, kiekvienam pagal poelgius. Bet apibendrinant mūsų kalbas, kur, – pridūrė jis šypsodamasis, – jūs pats miegosit? Apie Sendikouvą nėra ko ir galvoti, netgi jei nukaksit tenai, nepateksit vidun, po to, kas nutiko Vestland Rou stotyje. Tik bergždžiai nusikamuosit. Visiškai neketinu jums nurodinėti, ką daryti, bet kodėl išėjote iš tėvo namų?

– Nelaimės ieškoti, – atsakė Stivenas.

– Neseniai buvau sutikęs jūsų gerbiamą tėvą, – diplomatiškai tęsė misteris Blumas. – Kaip tik šiandien, ne, laikantis tikslumo, vakar. Kur jis dabar gyvena? Iš pokalbio supratau, kad persikėlė.

– Man rodos, kažkur Dubline, – nerūpestingai atsakė Stivenas. – Kodėl klausiate?

– Talentingas žmogus, – pasakė misteris Blumas apie misterį Dedalą vyresnįjį, – ir ne vienoje srityje, ir *raconteur*[14] iš prigimties, sunku rasti jam lygų. Jis labai didžiuojasi jumis, ir visai pagrįstai. Galbūt apsispręstumėte grįžti? – pasiryžo paklausti, vis dar prisimindamas labai nemalonią sceną Vestland Rou stoty, kai buvo akivaizdžiausiai matyti, kad tiedu, tai yra Maligenas ir tas anglų turistas, jo draugas, galų gale pergudravę trečią kompanioną, atvirai stengėsi, tarytum visa sumauta stotis būtų priklausiusi jiems, sumaišty pasprukti nuo Stiveno, ir jiems tai pavyko.

Į šį pasiūlymą nebuvo niekaip sureaguota, bet tik todėl, kad Stivenas buvo pernelyg pasinėręs į savo vaizduotę, kurioje atgaivino šeimos židinį, tokį, kokį paskutinįsyk regėjo – su seserim Dili sėdi prie ugnies, jos plaukai palaidi, laukia, kol užvirs skysta trinidadiškų lukštų kakava suodiname arbatinuke, kad ji ir jis galėtų atsigerti, su avižų nuoviru vietoj pieno, po penktadieninių silkių, kurias suvalgė, dvi už pensą, Megi, Budi ir Keti – kiekvienai po kiaušinį, o katinas tuo metu po skalbinių džiovintuvu ryja ėdalą ant vyniojamojo popieriaus skiautės – kiaušinio lukštai ir apdegę žuvų kaulai bei

galvos, pagal trečią bažnyčios priesaką, liepiantį pasninkauti ir susilaikyti nustatytomis dienomis, mat buvo Advento pradžia, o gal ir Pelenų diena ar panašiai.

– Ne, – atkaklavo misteris Blumas, – aš asmeniškai pernelyg nepasikliaučiau jūsų linksmuoju bičiuliu, vertinančiu humorą, daktaru Maligenu, jumis dėtas, nepasitikėčiau nei kaip pavyzdžiu, nei kaip filosofu, nei kaip draugu. Jis žino, kuri duonos riekės pusė tepama sviestu, nors, labai galimas daiktas, niekada nėra patyręs, ką reiškia neturėti galimybės normaliai maitintis. Suprantama, jūs nepastebėjot tiek, kiek aš, bet man būtų visiškai nenuostabu, jei sužinočiau, jog kokiu nors slaptu tikslu į jūsų gėrimą buvo įbertas žiupsnis tabako arba koks narkotikas.

Tačiau iš visko, ką girdėjo, jis sprendė, kad daktaras Maligenas yra energingas įvairiapusiškas žmogus, jokiu būdu neapsiribojąs vien medicina, savo srityje sparčiai kyla, ir jeigu žmonės kalba tiesą, galima tikėtis, jog netolimoj ateity džiaugsis klestinčia praktika, tapęs rafinuotu medicinos specialistu, ir gaus už savo paslaugas didelį honorarą, ir dar, be jo profesinio statuso, atminkime, kad jis ištraukė skenduolį iš pačių mirties nagų, darydamas dirbtinį kvėpavimą ir tai, kas vadinama pirmąja pagalba, kažkur Skerise, o gal Malehaide? Tai buvo, jis turi pripažinti, nepaprastai narsus poelgis, nusipelnąs paties didžiausio pagyrimo, taigi nuoširdžiai kalbant, jis visiškai nepajėgė perprasti, kokia žemiška šio neseno poelgio priežastis, nebent priskirtų tai aiškiam užsispyrimui arba pavydui, grynam ir paprastam.

– Nebent visa tai galima paaiškinti vienu dalyku – būtent kad jis, kaip sakoma, vagia jūsų idėjas, – ryžosi išrėžti jis.

Atsargus, lygiomis dalimis smalsus bei rūpestingas ir ne be draugiškumo žvilgsnis, kuriuo jis pažvelgė į tą akimirką paniurusį Stiveno veidą, nė menkiausiu šviesos pluošteliu nenuskaidrino klausimo, ar jis leidosi taip stipriai apgaudinėjamas, sprendžiant iš dviejų ar trijų niūrių jo ištartų pastabų, ar, kita vertus, viską kiaurai perprato ir dėl vienos ar kitos priežasties, žinomos tik jam pačiam, leido reikalams klostytis daugmaž... Tai paskatino slegiantis skurdas, ir jis kone aiškiai leido suprasti, kad, nepaisant didelio ano išsimokslinimo, jam teko patirti nemaža sunkumų suduriant galą su galu.

Greta viešos vyrų išvietės jie pastebėjo ledų vežimėlį, apie kurį su-

stoję, reikia manyti, italai karštai kivirčijosi, nepaprastai energingai žodžiavosi savo skambia kalba, spręsdami kažkokius nesutarimus.

– *Puttana madona, che si dia i quattrini! Ho ragione? Culo rotto!*

– *Intendiamoci. Mezzo sovrano più...*

– *Dice lui, pero.*

– *Farabutto! Mortacci sui!*[15]

Misteris Blumas ir Stivenas įėjo į vežiko pastogę, paprastą medinį statinį, kuriame jis ligi šiol vargu ar buvo lankęsis, beje, pirmasis iš anksto pašnabždėjo antrajam keletą žodelių apie jo savininką, kaip kalbama, kadaise žinomą Ožkakailį, Fitzharisą, nenugalimąjį, nors jis ir negalėtų patvirtinti tų gandų tikrumo, nes juose, visiškai galimas daiktas, nebuvo nė krislo tiesos. Dar kelios akimirkos, ir du mūsų naktinėtojai jau buvo saugiai įsitaisę atkampioje kertėje, pasveikinti vien įdėmių įvairaus plauko benamių bei paklydėlių ir kitų nenusakomų *homo* genties atstovų žvilgsnių – šie, įnikę į valgymą bei gėrimą, paįvairinamą pokalbio, akivaizdžiai jais susidomėjo.

– Dabar apie kavos puodelį, – laužydamas ledą ryžosi pasiūlyti misteris Blumas, – mano manymu, jums reikėtų ką nors sočiau suvalgyti, tarkime, kokią nors bandelę.

Taigi jis pirmiausia ramiai, su būdingu jam *sangfroid*[16] užsakė šių gėrybių. Vežikų ar uosto krovėjų, ar kas jie tokie buvo, *hoi poloi*[17], greitomis juos įvertinę nusigręžė, aiškiai nepatenkinti, nors vienas rudabarzdis girtaująs žmogėnas, jau žilstančiais plaukais, turbūt jūreivis, kurį laiką dar žvelgė į juos, paskui nukreipė užsisvajojusias akis į grindis.

Misteris Blumas, pasinaudodamas žodžio laisvės teise, kad ir, būkime teisingi, menkai išmanydamas kalbą, kuria buvo diskutuojama, šiek tiek dvejodamas dėl *voglio*, savo *protégé*[18] aiškiai girdimu balsu tarė *apropos* gatvėje visu smarkumu tebevykstančių įnirtingų batalijų:

– Graži kalba. Turiu omenyje, dainavimą. Kodėl nerašote poezijos ta kalba? *Bella Poetria!*[19] Ji tokia melodinga ir skambi. *Belladonna voglio*[20].

Stivenas, kuris su didžiausiomis pastangomis mėgino nusižiovauti, nes jautė visa apimantį mirtiną nuovargį, atsakė:

– Kad paglostytų dramblio patelės ausį. Jie ginčijosi dėl pinigų.

– Nejaugi? – paklausė misteris Blumas. – Žinoma, – pridūrė mąs-

liai, tylomis galvodamas, jog ir kalbų apskritai daugiau, negu reikia, – galbūt ji paprasčiausiai pakeri pietų žavesiu.

Pastogės šeimininkas šio *tête-à-tête* vidury ant stalo padėjo sklidiną puodelį rinktinio garuojančio viralo, vadinamo kava, ir prieštvaninį saldžios bandelės pavyzdį, o gal taip tik pasirodė, paskui sugrįžo prie savo bufeto. Misteris Blumas, nusprendęs vėliau gerai į jį įsižiūrėti, taip, kad nepasirodytų, jog... todėl akimis paragino Stiveną pradėti, o pats pagerbė svečią, vogčiomis pastumdamas puodelį to, kas buvo laikinai tariama esant kava, arčiau jo.

– Garsai – tai apgaulės, – pasakė Stivenas po neilgai trukusios pauzės. – Kaip ir vardai: Ciceronas – Podmoras, Napoleonas – misteris Gudbodis, Jėzus – misteris Doilis. Šekspyrų buvo ne mažiau nei Merfių. Ką reiškia vardas?

– Taip, be abejo, – nuoširdžiai sutiko misteris Blumas. – Žinoma. Mūsų pavardė irgi buvo pakeista, – pridūrė, stumdamas vadinamąją bandelę per stalą.

Rudabarzdis jūreivis, kuris atidžiai stebėjo naujai atvykusiuosius, ypatingą dėmesį parodė Stivenui tiesiai paklausdamas:

– O koks gi jūsų vardas?

Tą akimirką misteris Blumas spirtelėjo į savo kompaniono batą, bet Stivenas, aiškiai nekreipdamas dėmesio į šį nuoširdį paraginimą iš netikėtumo srities, atsakė:

– Dedalas.

Jūreivis įdėmiai įsižiūrėjo į jį savo mieguistomis akimis su maišais paakiuose nuo besaikio gėrimo, pirmenybę teikiant geram senam olandiškam džinui su vandeniu.

– Ar pažįstat Saimoną Dedalą? – pagaliau paklausė jis.

– Esu apie jį girdėjęs, – atsakė Stivenas.

Misteris Blumas akimirką sutriko, pastebėjęs, kad aplinkiniai neabejotinai irgi klausosi.

– Jis airis, – pareiškė drąsusis jūrininkas, vis dar nenuleisdamas akių ir linguodamas galvą. – Tikras airis.

– Netgi per daug tikras airis, – pritarė Stivenas.

Jei kalbėsime apie misterį Blumą, jis visiškai nebesusigaudė, kas vyksta, tik klausė savęs, koks čia gali būti ryšys, kai tas jūreivis savo ruožtu pasisuko į kitus šios pastogės lankytojus ir pareiškė:

– Aš mačiau, kaip jis iš penkiasdešimt jardų atstumo per petį pataikė į du kiaušinius ant dviejų butelių kakliukų! Mirtinas reikalas – kaip šaudė kaire.

Nors jam nesisekė visiškai suvaldyti mikčiojimo ir rankos jo nelabai klausė, jis kaip tik mokėdamas vaizdžiau paaiškino – tartum būtų piešęs paveikslą:

– Butelis, sakykim, štai ten. Penkiasdešimt jardų atmatuota. Ant butelių – kiaušiniai. Atlaužia virš peties pistoleto gaiduką. Nusitaiko.

Pasisuko visu kūnu, stipriai užmerkė dešinę akį, paskui kažkaip į šoną perkreipė veidą ir nutaisęs piktadarišką išraišką įsižiūrėjo į naktį.

– Paf! – suriko jis vieną kartą.

Klausytojai laukė, tikėdamiesi kito sprogimo, nes antras kiaušinis tebebuvo savo vietoje.

– Paf! – suriko dar kartą.

Kiaušinis numeris du buvo aiškiai sunaikintas, jis linktelėjo galvą, pamerkė akį ir pridūrė kraugerišku balsu:

– Bufalo Bilio kulka – kaip mirtis. Visur ji tave pasivys.

Įsivyravo tyla, paskui misteris Blumas, tiesiog iš mandagumo suskato klausti, ar tai buvo šaudymo varžybos, tokios kaip Bizly.

– Atsiprašom, – pasakė jūreivis.

– Ar seniai? – toliau klausinėjo Blumas, nesitraukdamas nė per plaukelį.

– Nagi, – atsakė jūreivis, truputį suminkštėjęs, įtakotas magiško poveikio, kai deimantas pjauna deimantą, – tai galėjo būt prieš dešimtį metelių. Apvažiavo visą platųjį pasaulį su Henglerio Karališkuoju cirku. Mačiau, kaip tai darė Stokholme.

– Įdomus aplinkybių sutapimas, – nelįsdamas į akis patikėjo paslaptį Stivenui misteris Blumas.

– Mano pavardė – Merfis, – toliau kalbėjo jūreivis, – V. B. Merfis iš Kerigeilou. Ar žinot, kur tai yra?

– Kvynstauno uostas, – atsakė Stivenas.

– Teisingai, – tarė jūreivis. – Kemdeno fortas ir Karlailio fortas. Va iš kur aš atplaukęs. Mano mažoji žmonelė tenais. Ji laukia manęs, žinau. *Už Angliją, tėvynę ir grožį.* Ji man tikra žmona, nemačiau jos jau septynerius metus – plaukiojau po pasaulį.

Misteris Blumas be vargo įsivaizdavo jo pasirodymą sceną – jūreivis

grįžta į savo pakelės trobelę, apmovęs piktą Jūrų Velnią – lietinga naktis, blausus mėnulis. Per visą pasaulį pas žmoną. Yra daugybė pasakojimų šia ypatinga Alisos Ben Bolt[21] tema: Enokas Ardenas[22] ir Ripas van Vinklis, o gal kas nors iš čia esančių prisimena Keoką O'Lyrį[23], visų mėgstamą kūrinį, kurį, beje, sunkiausia deklamuoti, parašė vargšas Džonas Keisis, be pretenzijų, tikros poezijos pavyzdys. Bet niekur – apie pabėgusios žmonos sugrįžimą, kad ir kaip ji būtų atsidavusi tam, su kuriuo išsiskyrė. Veidas lange! Įsivaizduokit, kaip jis nustebo, kai galų gale palietė krūtine finišo juostą, ir jam išaiškėjo karti tiesa apie žaviąją, užgeso jo meilės jausmai. Vargu ar tikėjaisi, bet aš grįžau, kad pasilikčiau, ir mes pradėsime viską iš naujo. Štai ji sėdi, šiaudinė našlė, prie to paties židinio. Įtikėjusi, kad aš nebegyvas. Užliūliuotas gelmės lopšy. O štai ten sėdi dėdė Lašinys arba Šakalys, nelygu aplinkybės, vienmarškinis smuklininkas iš „Karūnos ir inkaro“, valgo romšteksą su svogūnais. Tėvui kėdės nėra. Ūūū! Viesulas! Paskutinis naujagimis jai ant kelių, *post mortem*[24] vaikas. Aukštai opa! Ir opapa! Šuoliuoja padūkęs tandemas. O! Nusilenk prieš tai, kas neišvengiama. Kentėk ir šypsokis. Labai tave myliu, tavo sielvartaujantis vyras. V. B. Merfis.

Jūreivis – vargu ar jis buvo dublinietis – pasisuko į vieną iš vežėjų ir paprašė:

– Klausyk, gal pavaišintum kramtomuoju, ką?

Vežėjas, į kurį buvo kreiptasi, kaip pasirodė, neturėjo, bet šeimininkas ištraukė žaidimo kauliuko dydžio presuoto kramtomo tabako gabalėlį iš kabančio ant vinies savo gerojo švarko, ir prašomas daiktas buvo perduotas iš rankų į rankas.

– Dėkingas, – tarė jūreivis.

Jis įsikišo tabaką į žabtus ir kramtydamas, pamikčiodamas iš lėto tęsė:

– Atplaukėm šįryt, vienuoliktą, tristiebis „Rouzvyn“[25], su plytomis iš Bridžvoterio. Parsisamdžiau jūreiviu, kad čia atplaukčiau. Po pietų su manim atsiskaitė. Štai mano atleidimo raštas. Matot? V. B. Merfis, pirmos klasės jūreivis.

Kad paliudytų savo žodžius, ištraukė iš vidinės kišenės nelabai švarų sulankstytą dokumentą ir įteikė savo kaimynams.

– Turbūt nemažai pasaulio matėt, – pastebėjo šeimininkas remdamasis į bufetą.

– Nagi, – atsakė pamąstęs jūreivis, – nuo tada, kai pirmąkart užlipau ant denio, ne vieną sykį žemę apsukau. Plaukiojau Raudonojoj jūroj. Buvau Kinijoj ir Šiaurės Amerikoj, ir Pietų Amerikoj. Mačiau daugybę mažų ir didelių ledkalnių. Buvau Stokholme, mačiau Juodąją jūrą, Dardanelus, su kapitonu Daltonu – jis geriausias iš visų kalės vaikų, kurie tik kada yra nuskandinę laivą. Regėjau Rusiją. *Gospodi pomilui.* Šitaip meldžiasi rusai.

– Tai jau tikrai prisižiūrėjot visokių įdomybių, – įsiterpė vežikas.

– Nagi, – atsakė jūreivis, stumdydamas burnoje pusiau sukramtytą tabaką, – ir įdomybių prisižiūrėjau, ir vienokių, ir anokių. Mačiau, kaip krokodilas nukando inkaro kablį, jis jam – kaip man tabakas.

Išsiėmė iš burnos minkštą gabaliuką ir įsidėjęs tarp dantų nirtulingai perkando.

– Triukšt! Štai taip. Mačiau žmogėdras Peru, jie ėda lavonus ir arklių kepenis. Pažiūrėkit. Va jie. Draugas atsiuntė.

Pagrabinėjęs iš vidinės kišenės ištraukė spalvotą atviruką – ji, atrodo, buvo savotiška jo saugykla – ir pastūmė per stalą. Užrašas ant jo skelbė: *Choza de Indios. Beni, Bolivia*[26].

Visų akys nukrypo į rodomą vaizdą: grupė moterų laukinukių su siaurom strėnjuostėm, pritūpusios, primerktomis akimis, žindančios kūdikius, suraukusios antakius, miegančios, tarp pulko vaikų (jų buvo turbūt apie dvidešimt), šalia – primityvios karklinės trobelės.

– Kramto koką visą dieną, – pridūrė švelnusis jūrų šturmuotojas. – Pilvai – kaip tarkos. O kai nebegali gimdyti, nusipjauna spenius. Matot, štai sėdi nuogom subinėm ir ryja žalias arklių kepenis.

Kelias minutes, jei ne daugiau, jo atvirukas buvo ponų naivuolių susidomėjimo objektas.

– O žinote, kaip galima juos atbaidyti? – lyg tarp kita ko paklausė jis.

Niekas nepasisiūlė paaiškinti, ir jis reikšmingai mirktelėjo tardamas:

– Stiklas. Jis juos atbaido. Stiklas.

Misteris Blumas, nerodydamas nuostabos, tartum netyčia apvertė atviruką, norėdamas atidžiau apžiūrėti pusiau nusitrynusį adresą ir pašto antspaudą. Ten buvo parašyta: *Tarjeta Postal. Senor A. Boudin, Galeria Becche, Santjago, Chile*[27]. Jam ypač krito į akis tai, kad nebuvo jokio pranešimo. Nors jis neskubėjo patikėti papasakotąja sensacinga istorija (kaip ir tuo epizodu apie kiaušinių nukepimą, nepaisant

Vilhelmo Telio ir „Maritanoje“ apdainuoto Lazerilo ir Don Cezaro de Bazano nuotykio, kai pirmojo kulka pramušė antrojo skrybėlę), pastebėjęs, kad neatitinka pavardė (tariant, jog jis iš tiesų buvo tas, kaip pasivadino, o ne plaukiojo po svetima vėliava, kur nors paslapčia apvertęs aukštyn kojom kompasą) ir menamas to laiško adresatas, taigi jam kilo įtarimų dėl mūsų draugo *bona fides,* vis dėlto šitai jam kažkaip priminė apie jo paties ilgai brandinamą planą, kurį ketino vieną dieną įgyvendinti, kokį trečiadienį ar šeštadienį, būtent – nukeliauti į Londoną ilgu jūros keliu, tai nereiškia, kad jis kada nors buvo daug ir toli keliavęs, bet širdies gilumoje visuomet jautėsi esąs apsigimęs nuotykių ieškotojas, nors dėl likimo ironijos liko sausumos žiurke, jei nekalbėsime apie išvykas iki Holihedo[28], tolimiausią iš jo kelionių. Martinas Kaningemas dažnai kartodavo, kad per Eganą gaus jam leidimą, bet galiausiai visuomet netikėtai vis iškildavo kokia nors sumauta kliūtis ir planas neišdegdavo. Bet jei, tarkime, tektų pakloti reikalingą sumą grynais, ir dėl to Boidas mirtų iš sielvarto[29], neatsieitų labai brangiai, kišenė leistų, blogiausiu atveju kelios ginėjos, turint omeny tai, kad kelionės kaina į Malingerą, kur jis ruošėsi važiuoti, buvo penki šilingai ir šeši pensai – pirmyn ir atgal. Kelionė būtų naudinga sveikatai dėl gydančio ozono poveikio, ir visais atžvilgiais maloni, ypač tam, kurio nesveikos kepenys, pakeliui pamatytum įvairiausių vietų, Plimutą, Folmutą, Sauthemptoną ir taip toliau, o viską vainikuotų – pažintinis didžiosios sostinės įžymybių apžiūrėjimas, mūsų dienų Babilono reginys, kur jis, be abejonės, išvystų didžiausius pasiekimus, bokštą, abatiją, Park Lein grožį, atnaujintų su jais pažintį. Tuojau pat jam toptelėjo ir kita, visai nebloga mintis – juk ten galėtų apsižvalgyti ir nuspręsti, ar verta stengtis organizuoti vasaros koncertinę turnė po garsiausius kurortus – Margeitas su bendromis maudyklėmis, pirmaklasėmis hidroterapinėmis voniomis ir mineraliniais šaltiniais, Istbornas, Skarboras, Margeitas ir taip toliau, nuostabusis Bornmutas, Lamanšo salos ir kitos ištaigingos vietelės, galbūt tai pasirodytų nepaprastai pelninga. Savaime suprantama, ne su kokia nususia kompanijėle arba vietinėm damom mėgėjom, tokiom kaip ponia Makkoj – paskolinkit man savo lagaminą, ir aš atsiųsiu jums bilietą. Ne, tik aukščiausias lygis, visos Airijos žvaigždės, Tvydis ir Flaueris, didžiosios operos trupė, jo paties teisėta sutuoktinė atlieka primadonos

vaidmenį – kaip atsakomasis smūgis Elsterio Graimso ir Mudžio-Meinerso kompanijoms, visiškai paprasta, jis beveik neabejojo sėkme, tik reikėtų išpūsti reklaminį burbulą vietiniuose laikraščiuose, ir kad tuo užsiimtų koks apsukrus vyrukas, mokantis patraukyt už reikalingų virvelių, ir šitaip suderintų biznį su malonumu. Tačiau kas? Tai ir buvo kliūtis.

Be to, nebūdamas visiškai tikras, jis pamanė, jog naujų kelių atvėrimo srity atsiveria platus veiklos laukas, kad reikia neatsilikti nuo epochos, *apropos* Fišgardo-Rozlerio maršrutas, kuris kaip kalbama, vėl buvo įtrauktas į tuščiažodžiavimo departamentų dienotvarkę, bet, kaip įprasta, įstrigo biurokratų, pasenusių pažiūrų tingių valdininkų ir apskritai bukapročių pinklėse. Tai buvo neabejotinai puiki proga parodyti pastangas bei iniciatyvą ir patenkinti plačiosios visuomenės, vidutinio žmogaus, taip sakant, Brauno, Robinzono ir Ko., kelionių poreikius.

Taip pat buvo liūdna ir absurdiška, kalbant apie tai, ir čia nemaža mūsų išgirtosios visuomenės kaltė, kad iš eilinio žmogaus, kai jo organizmui išties reikalingas pastiprinimas, dėl kelių apgailėtinų svarų buvo atimta teisė pamatyti daugiau pasaulio, kuriame gyvenam, ir mes priversti visąlaik tupėti uždaryti narveliuose, nuo tada, kai atsilikęs kriošena paėmė mane į žmonas. Pagaliau, velnias griebtų, prasikankinę vienuolika ar daugiau pilkų mėnesių, jie nusipelnė – po viso miesto triukšmo – radikaliai pakeisti savo *venue*[30] vasarą, pasirinktinai, kai ponia Gamta yra įspūdingiausia, ir šitai prilygsta nei daugiau, nei mažiau – naujo gyvenimo pradžiai. Taip pat puikiausiai galima pailsėti ir gimtojoje saloje – žavios miškingos vietos, kur galima atgauti jėgas ir mėgautis gausybe pramogų, be to, pakelti organizmo tonusą pačiame Dubline ir vaizdingose jo apylinkėse, net Pulafukas, kur kursuoja garinis tramvajus, bet ir toliau nuo vedančios iš proto minios[31], Viklou, teisingai pavadintos Airijos sodu, ideali vieta pagyvenusiems dviratininkams, kol nelyja, ir Donegolo tyrai, kur *coup d'oeil*[32], jeigu tiesą kalba, buvo nepaprastai puikus, nors ši vietovė nebuvo lengvai pasiekiama, taigi lankytojų srautas dar nebuvo toks, koks galėtų būti, įvertinus aiškią naudą, kokią galima iš jos turėti, o Houtas su savo istorinėmis ir kitomis asociacijomis – Šilkinis Tomas, Greis O'Meli, Jurgis IV[33], rododendrai keletas šimtų pėdų virš jūros lygio – buvo mėgstamiau-

sias ir dažnai lankomas įvairaus tipo bei visuomeninės padėties žmonių, ypač pavasarį, kai vaizduotė jaunų[34], bet ir jam teko regėti pakankamai mirčių: šoko nuo uolų savo noru ar nukrito atsitiktinai, paprastai, beje, nuo kairiosios atšakos, kuri yra tik per tris ketvirčius valandos nuo kolonos[35]. Nes, savaime suprantama, šiuolaikinis turizmas dar gyveno, taip sakant, savo kūdikystės dienas, o aptarnavimas anaiptol nepanėšėjo į tobulą. Jam buvo įdomu perprasti, – vien iš paprasto ir gryno smalsumo, – ar maršrutas atsiranda dėl intensyvaus judėjimo, ar atvirkščiai, o gal – čia ir tas, ir anas. Apvertęs atviruką su paveikslėliu, perdavė jį Stivenui.

– Sykį aš mačiau kiną, – porino šaunusis pasakorius, – jisai turėjo mažų piliulių, padarytų lyg iš glaisto, taigi meta jas į vandenį, o jos išsiskleidžia, ir kiekviena vis kitokia. Viena – kaip laivas, kita – kaip namas, dar kita – kaip gėlė. O dar verda sriubą iš žiurkių, – pridūrė gardžiuodamasis, – tie kinai.

Turbūt išvydęs abejonę jų veiduose, keliauninkas toliau dalijosi savo nuotykiais.

– O Trieste mačiau, kaip užmušė žmogų – toks italų vyrukas. Peiliu į nugarą. Va tokiu peiliu!

Kalbėdamas išsitraukė grėsmingą lenktinį peilį, visiškai atitinkantį savo šeimininko išvaizdą, ir laikė jį taip, lyg būtų pasiruošęs smogti.

– Sykį bordely susikirto du kontrabandininkai, kuris kurį apgavo. Taigi vyrutis pasislėpė už durų – ir tik strykt jam už nugaros. Na taip! Tuoj susitiksi su angelais, sako. Šmaukšt! Suvarė tarp menčių iki kriaunų.

Niūriu žvilgsniu mieguistai visus apžvelgė lyg provokuodamas tolesnius klausimus, jeigu anie dar tokių turėjo.

– Geras plieno daikčiukas, – pakartojo jis, – apžiūrinėdamas savo grėsmingą *stilleto*.

Po šios šiurpios *dénouement*[36], kurios pakako, kad būtų įbauginti atkakliausieji, taukštelėjęs užlenkė ašmenis ir vėl paslėpė minėtąjį ginklą savo siaubo kambary arba, kitaip tariant, kišenėje.

– Jie labai įgudę naudotis šaltaisiais ginklais, – patarnaudamas visiems tarė kažkas, aiškiai nieko nenutuokiantis. – Štai kodėl visi manė, kad parke tuos užsieniečius nužudė nenugalimieji, nes buvo panaudoti peiliai.

Po šios pastabos, aiškiai dvelkiančios „kur nežinojimas yra palaima“[37] misteris Blumas ir Stivenas, kiekvienas savaip, bet abu instinktyviai, susižvalgė reikšmingais žvilgsniais, griežtai laikydamiesi pagarbios tik *entre nous*[38] tylos ir pažiūrėjo į tą pusę, kur Ožkakailis, kitaip tariant, šeimininkas, leido skysčio srovelę iš virintuvo. Jo nenuspėjamas veidas, tikras meno kūrinys ir tobulas daiktas savyje, kurio neįmanoma aprašyti, darė tokį įspūdį, kad jis nė truputėlio nenuspėjo, kas čia vyksta. Keista labai.

Paskui stojo šiek tiek ištęsta pauzė. Vienas vyras priešokiais skaitė dėmėtą nuo kavos vakarinį laikraštį; kitas žiūrinėjo atviruką su čiabuvių *choza de;* dar kitas skaitinėjo jūrininko atleidimo iš tarnybos raštą. Misteris Blumas, kiek tai asmeniškai buvo su juo susiję, tiesiog susimąstęs svarstė. Jis gerai prisiminė tą atsitikimą, apie kurį jau buvo užsiminta, lyg šis būtų įvykęs vakar, o iš tiesų – maždaug prieš dvidešimt metų, tomis neramumų kaime dienomis, tuomet tai, vaizdžiai šnekant, sukrėtė visą civilizuotą pasaulį, devintojo dešimtmečio pradžioje, aštuoniasdešimt pirmaisiais, tiksliau, kai jam buvo tik suėję penkiolika.

– Klausyk, šefe, – nutraukė tylą jūreivis. – Grąžink popierius.

Reikalavimas buvo įvykdytas, ir jis čežindamas sugriebė juos nagais.

– Ar esat matęs Gibraltaro uolą? – pasiteiravo misteris Blumas.

Jūreivis maldamas žiaunomis išsiviepė – tai galėjo reikšti ir taip, ir ne.

– O, tai jūs ir ten buvote, – tarė Blumas, – Europos iškyšuly, – pamanęs, kad anas buvo, ir tikėdamasis, jog šis klajūnas ką nors iš tų prisiminimų galėtų, bet tas nesugebėjo, tik paleido į pjuvenas čiurkšlę seilių ir tingiai paniekinamai papurtė galvą.

– O kokiais maždaug metais? – kamantinėjo misteris Blumas. – Gal pamenat laivus?

Mūsų *soi-disant*[39] jūreivis kurį laiką smarkiai kramtė, gardžiai, paskui atsakė.

– Man nusibodo visos tos uolos jūroje, – tarė jis, – ir valtys, ir laivai. Visą laiką sūdyta mėsa.

Akivaizdžiai nuilsęs nutilo. Jo tardytojas, suvokęs, jog, matyt, nedaug ką peš iš tokio gudraus seno kliento, pasinėrė į tuščias svajas apie milžiniškus vandens plotus, dengiančius Žemės rutulį. Pakanka pasakyti, jog tik prabėgomis pažvelgus į žemėlapį, pasirodydavo, kad

vanduo dengia visus tris ketvirčius, taigi jis aiškiai suprato, ką tat reiškia – valdyti bangas. Ne vieną sykį – mažiausiai tuziną – netoli „Šiaurės jaučio" Dolimaunte matė nukaršusį patyrusį seną jūreivį, aiškiai visų apleistą žmogų, kuris nuolatos sėdėdavo ant apsauginės sienelės prie nelabai kvapnios jūros ir užsimiršęs žvelgdavo į ją, o ji į jį, svajodamas apie gaivius miškus ir ganyklas žalias[40], kaip kažkas kažkur dainuoja. Ir jam visuomet knietėjo sužinoti priežastį. Galbūt anas mėgino įminti kokią paslaptį blaškydamasis tarp antipodų ir panašiai, ir virš, ir po, na ne visai po, bandydamas likimą. Bet vienas šansas iš dvidešimties, kad iš tikrųjų čia kokia paslaptis. Vis dėlto nesigilinant į reikalo *minutiae*[41], egzistavo iškalbingas faktas, kad jūra – štai visa savo didybe, todėl, suprantama, kas nors turi ja plaukiot ir mesti iššūkį apvaizdai, nors tai galų gale rodė, kaip žmonės paprastai įsigudrina užkrauti tokią naštą kitiems, panašu į pragaro idėją, loteriją ir draudimą, visur tie patys būdai, taigi bent jau dėl to sekmadieninė gelbėjimo tarnyba yra labai pagirtina institucija, kuriai plačioji publika, nepaisant to, kur gyvena, krašto gilumoje ar pajūryje, sulaukusi nemokamos pagalbos, kaip būna tokiais atvejais, turi būti dėkinga, taip pat ir uostų viršininkams, ir pakrančių priežiūros tarnybai, kuri privalo pasiimti reikmenis, atsistumti nuo kranto ir pasinerti į stichiją bet kuriuo metų laiku, kai pareiga pašaukia, „Airija tikisi, kad kiekvienas vyras" ir taip toliau, o kartais jiems tenka išgyventi baisių akimirkų žiemos metu, be to, nereikia pamiršti plaukiojančių Airijos švyturių, Kišo ir kitų, kurie gali bet kurią akimirką apvirsti aukštyn kojom, kartą jis su savo dukterim apiplaukdamas vieną tokį patyrė, na jei ne audrą, tai bent supimą.

– Buvo toks vyrutis, plaukiojo su manim „Klajūnu", – vėl prabilo senas jūrų vilkas, patsai klajūnas. – Tai jis išlipo į krantą ir įsidarbino kamerdineriu pas vieną džentelmeną, už šešis gabaliukus per mėnesį. Šitos kelnės, kurias esu apsimovęs, yra jo, ir dar man davė brezentinę striukę, ir tas lenktinis peilis jo. Aš ir pats tokio darbo norėčiau – nuskuti, sušukuoji. Nusibodo trainiotis po pasaulį. Mano sūnus, Denis, irgi pabėgo jūron, nors motina jam buvo suradusi vietą medžiagų krautuvėj Korke, kur būtų vargo nematęs.

– O kiek jam metų? – pasiteiravo vienas iš klausytojų, jis, beje, iš profilio buvo šiek tiek panašus į Henrį Kempbelą, miesto tarybos sek-

retorių, pamiršusį varginančius kontoros rūpesčius, aišku, nesiskutusį, apskurusiais keistais apdarais ir su labai nosies dažus primenančiu priedu ties nosies galu.

– Nagi, – iš lėto, lyg spręsdamas keblų klausimą, atsakė jūreivis. – Mano sūnui Denui? Turbūt apie aštuoniolika dabar, kaip man atrodo.

Paskui šis tėvas iš Skiberyno[42] abiem rankom atsiplėšė savo pilkų arba, kad ir kaip būtų, nešvarių marškinių antį ir pasikasė krūtinę, ant kurios buvo galima įžiūrėti piešinį, ištatuiruotą melsvu kinišku rašalu, turintį vaizduoti inkarą.

– Tas gultas Bridžvotery buvo pilnas utėlių, – pastebėjo jis. – Aišku kaip dieną. Reikia išsimaudyt – rytoj ar poryt. Neišdegs toms dvasnoms su manim. Nepakenčiu tų suskių. Isčiulps kraują iki paskutinio lašo, išćiulps.

Matydamas, kad visi žiūri į jo krūtinę, jis dėl jų dar plačiau praskleidė marškinius tam, kad virš gerbiamo nuo seno jūreivių vilties bei ramybės simbolio jie pamatytų visą vaizdą, skaičių 16 ir gana niūrios išraiškos jauno vyro veido profilį.

– Tatuiruotė, – paaiškino demonstruotojas. – Man ją padarė, kai štilio metu stovėjom Juodojoj jūroj prie Odesos su kapitonu Saltonu. Toks vyrutis Antonijo man ją nupiešė. O štai jis pats – graikas.

– Ar labai skaudėjo, kai badė? – pasiteiravo kažkas jūreivio.

Tačiau tasai gerbiamasis baisiausiai įnikęs kažką rankiojo ant savęs. Lyg spaudė, lyg...

– Pažiūrėkit čia, – paliepė jis, rodydamas Antonijo. – Čia jis keikia šturmaną. O štai čia, – pridūrė jis, – tas pats vaikis, – ištempė odą pirštais: akivaizdžiai kažkokia gudrybė, – jau juokiasi išgirdęs kokį pokštą.

Ir iš tikrųjų atrodė, kad jaunuolio, vardu Antonijo, įpykęs veidas mėgina per prievartą išspausti šypsnį, ir šis keistas įspūdis visiems sukėlė nevaldomą susižavėjimą, įskaitant ir Ožkakailį – šis net kaklą ištempė.

– Taigi, taigi, – atsiduso jūreivis, nuleidęs akis į savo vyrišką krūtinę. – Jo irgi nebėra. Rykliai paskui suėdė. Taigi, taigi.

Jis atleido odą ir profilis vėl įgijo įprastą išraišką.

– Švarus darbelis, – tarė pirmas uosto krovikas.

– O kam tas numeris? – pasiteiravo bastūnas numeris du.

– Gyvą suėdė? – paklausė jūreivio trečiasis.

– Taigi, taigi, – vėl atsiduso minėtas personažas, šįsyk truputėlį linksmiau, lyg pamėginęs pusiau nusišypsoti, tik labai trumpai, tam klausėjui apie numerį. – Jis buvo graikas.

Paskui pridūrė su ganėtinai nedorėlišku linksmumu, atsižvelgiant į ano tariamą galą:

– Toks pat kaip tas senas netikša Antonijo. Paliko mane ir paspru-kijo.

Pro pastogės tarpdurį šnairai dėbtelėjo gatvinės veidas, nublizgintas ir išvargęs po juoda šiaudine skrybėle, akivaizdžiai žvalgybiniu tikslu – ar neras čia grūdų savo malūnui. Misteris Blumas, nelabai išmanydamas, į kurią pusę žiūrėti, tą pat akimirką nusisuko, sunerimęs ir suirzęs, nors iš išorės ramus, ir pakėlė nuo stalo rausvą laikraštį, Ebi gatvės leidinį, atidėtą į šalį to vežiko, jeigu anas juo buvo, pakėlė ir pažvelgė į rausvą popierių, bet kodėl rausvas? Taip pasielgė todėl, kad iš karto tarpdury pažino veidą, kurį probėgšmom matė šią popietę Ormondo krantinėje, tos puskvailės moteriškės iš skersgatvio, ji žinojo, kad ponia rudu kostiumu gyvena su jumis (misis B.) ir siūlėsi išskalbti nešvarius baltinius. O kodėl skalbti – tai atrodė ganėtinai miglota, ar ne?

Jūsų nešvarūs skalbiniai. Vis dėlto atvirumas vertė jį prisipažinti, kad Holis gatvėje ir pats skalbdavo savo žmonos suteptus apatinius baltinius, ir lygiai taip pat moterys nesibodėdavo skalbti panašių vyriškų daiktų su Bjulio ir Dreiperio firmos rašalu įrašytais inicialais (suprask, tai jos daiktai), jeigu iš tikrųjų juos mylėjo, taip sakant. Mylėk mane, mylėk mano nešvarius marškinius. Tačiau tą akimirką, sėdėdamas lyg ant karštų žarijų, jis troško ne tos moters draugijos, bet geidė, kad ji pasišalintų, ir pajuto tikrą palengvėjimą, kai šeimininkas griežtu mostu jai paliepė eiti savo keliais. Pro „Evening Telegraph“ kraštą jis už durų probėgšmom išvydo jos veidą su sustingusiu silpnaprotės šypsniu, liudijančiu, kad jai tikrai ne visi namie, – ji tik nužvelgė, aiškiai pralinksmėjusi, spoksotojus į jūreivišką Škiperio Merfio krūtinę, ir kitą akimirką ištirpo.

– Kanonierė, – tarė šeimininkas.

– Man nesuprantama, – patikėjo paslaptį Stivenui misteris Blumas, – kaip, žvelgiant iš medicininio požiūrio taško, šitokia bjauri būtybė, ką

tik išėjusi iš Loko ligoninės, pradvisusi liga, gali būti tokia begėdė ir ieškoti klientų, arba kaip bet koks sveiko proto vyras, jeigu nors kiek vertina savo sveikatą. Nelaimingas padaras! Žinoma, aš esu tikras, kad dėl jos būklės atsakingas koks nors vyras. Vis dėlto nesvarbu, kokia priežastis...

Stivenas nebuvo atkreipęs į ją dėmesio, jis tik gūžtelėjo pečiais ir pastebėjo:

– Šioj šaly žmonės parduoda daug bjauresnių dalykų, nei ji kada nors turėjo, ir varo pelningą prekybą. Bijokite ne tų, kurie parduoda kūną ir neturi galios nupirkti sielą[43]. Ji blogas pirklys. Brangiai perka ir pigiai parduoda.

Vyresnis vyras, kuris anaiptol nebuvo senmergė ar apsimestinai drovi moteris, pareiškė, jog tai – ne kas kita, kaip viešas skandalas, kuriam reikia *instanter*[44] padaryt galą, turint omeny tai, kad tokio tipo moterys (visiškai atmetus bet kokius senmergiškus skrupulus), neišvengiamas blogis, neregistruojamos ir valdžios neverčiamos atlikti prideramą medicininę apžiūrą, tai dalykas, kuriam jis, kaip *paterfamilias*[45], gali autoritetingai pareikšti, iš pat pradžių ryžtingai pritarė. Ir tas, kas imsis tokių priemonių, taip jis pasakė, ir nuodugniai išgvildens šį klausimą, suteiks ilgalaikės naudos visiems, kuriuos tai liečia.

– Jūs, kaip geras katalikas, – jis pastebėjo, kalbėdamas apie kūną ir sielą, – tikite siela. O gal turite omeny intelektą, proto galią, kaip tokią, kaip atskirą nuo visų išorinių daiktų, šio stalo, sakykim, ar šito puodelio? Aš pats tuo tikiu, nes kompetentingi žmonės tai paaiškino kaip pilkosios materijos vingius. Priešingu atveju mes niekuomet nebūtumėm išradę tokių dalykų kaip, pavyzdžiui, Rentgeno spinduliai. Kaip manote?

Taip užspeistam į kampą Stivenui teko nežmoniškai įtempti atmintį, kad susikauptų ir pabandytų ką nors prisiminti prieš atsakydamas:

– Man buvo tvirtinama, remiantis didžiausiu autoritetu, kad tai – paprasta ir todėl negendanti substancija. Ji būtų nemari, kaip suprantu, bet egzistuoja galimybė, kad ją sunaikins Pirminė priežastis, tai yra tas, kuris, sprendžiant iš to, ką esu girdėjęs, gali šitai pridėti prie kitų savo storžieviškų išdaigų sąrašo, kadangi *corruptio per se* ir *corruptio per accidens*[46] uždrausti dangiškojo dvaro etiketo.

Misteris Blumas visiškai sutiko su to, kas pasakyta, esme, nors mis-

tinės subtilybės jam, kaip žemiškai būtybei, truputėlį buvo neaiškios, bet jis pasijuto galįs nesutikti su sąvoka, taigi tuoj pat atšovė:

– Paprasta? Nemanyčiau, kad tai – tinkamas žodis. Žinoma, aš sutinku su jumis ir pripažįstu, kad labai retai mes išties galime sutikti sielą. Bet esu linkęs tvirtinti, kad viena, pavyzdžiui, yra išrasti tuos spindulius, kaip padarė Rentgenas, arba teleskopą, tai – Edisono nuopelnas, nors, atrodo, tai atsitiko dar prieš jį, turėjau omeny Galilėjų. Tas pat pasakytina ir apie dėsnius, tarkime, tokio plataus gamtos fenomeno kaip elektra, bet teigti, kad tiki antgamtiniu Dievu – tai jau visai kas kita.

– O! – paprieštaravo Stivenas, – tai neginčijamai įrodyta keliuose plačiai žinomuose Šventojo Rašto epizoduose, jau nekalbant apie šalutinius įrodymus.

Tačiau šiuo subtiliu klausimu mūsų pašnekovų požiūriai išsiskyrė, nes visiškai skirtingas buvo abiejų išsimokslinimas ir visa kita, ir didelis amžiaus skirtumas.

– Įrodyta? – nesutiko labiau patyręs iš tų dviejų, laikydamasis savo pozicijos. – Nesu toks tikras. Apie tokius dalykus kiekvienas žmogus turi savo nuomonę, ir aš, nepiršdamas sektantiško šio reikalo aspekto, drįstu *in toto*[47] nesutikti su jumis. Jei jau atvirai, aš įsitikinęs, kad visi tie tekstai – tik klastotė, visus juos tikriausiai įrašė vienuoliai, arba, kitaip tariant, tai – kaip didysis mūsų nacionalinio poeto klausimas – kas būtent juos parašė, panašiai kaip „Hamleto“ ir Bekono atveju, o kadangi jūs išmanote Šekspyro kūrybą nepalyginti geriau už mane, man aišku, nereikia to ir sakyti. Beje, kodėl negeriate kavos? Leiskit išmaišysiu, ir paimkit bandelę. Ji primena vieną iš mūsų škiperio plytų, apgaulinga išorė. Bet niekas negali duoti to, ko neturi. Paragaukit truputį.

– Negaliu, – išspaudė Stivenas, nes jo protiniai organai šiuo metu atsisakė patarinėti toliau.

Priekabių ieškojimas, kaip sako patarlė, tuščias daiktas, taigi misteris Blumas nutarė verčiau gerai išmaišyti – ar bent pabandyti tai padaryti – sutirštėjusį cukrų ant dugno ir su kandumui artimu jausmu mąstė apie „Kavos rūmų“ veiklą (ir pelningą) blaivybės srity. Be abejonės, jie siekė teisingų tikslų, ir, nesileidžiant į jokius svarstymus, padarė daug gero. Buvo steigiamos užeigos, tokios kaip ši, kur buvo

sėdima be jokio alkoholio, kad galėtų užsukti vėlyvi keliauninkai, buvo organizuojami koncertai, dramos vakarai ir rengiamos naudingos kvalifikuotų žmonių paskaitos (įėjimas nemokamas) platiesiems gyventojų sluoksniams. Kita vertus, jis aiškiai ir skausmingai atsiminė, kad už skambinimą pianinu jo žmonai, madam Merion Tvydi, kuri vienu metu buvo juos išgarsinusi, jie mokėjo išties labai kuklų atlyginimą. Idėja, kuria jis buvo linkęs stipriai tikėti, buvo daryti gera ir turėti iš to naudos, nesant jokios vertos paminėti konkurencijos. Džiovintuose žirniuose buvo rasta nuodingo vario sulfato SO_4 ar panašiai, jis prisiminė, kad skaitė apie tai kažkur pigioj valgykloj, bet negalėjo atsiminti, kada tai buvo ir kur. Šiaip ar taip, kontrolė, visų valgomų dalykų medicininė kontrolė, atrodė jam būtina labiau negu bet kada anksčiau, ir daktaro Tiblio „Vai-kakavos“ populiarumą turbūt paaiškino tai, kad buvo atlikta jos medicininė analizė.

– Gurkštelkit dabar, – jis išdrįso priminti kavą, kai ją išmaišė.

Šitaip įkalbėtas bent jau paragauti jos, Stivenas pakėlė iš rudo klano – kava išsiliejo keliama – už auselės sunkų puoduką ir siurbtelėjo gurkšnelį bjauraus gėrimo.

– Vis dėlto, jei maistas – tai tik neskystas, – drąsino jį gerasis genijus, – esu karštas neskysto maišto šalininkas. – Jo vienintelis tikslas visuomet buvo anaiptol ne gurmaniškumas, o reguliarus maitinimasis, kaip *sine qua non*[48], norint dirbti bet kokį darbą, protinį ar fizinį. – Jums reikia daugiau sotaus maisto. Pasijustumėt visai kitas žmogus.

– Ko nors skysto galiu, – pasakė Stivenas. – Bet padarykite man paslaugą, patraukit tą peilį. Negaliu žiūrėt į jo smaigalį. Jis man primena Romos istoriją[49].

Misteris Blumas greitai padarė, ko prašomas, ir patraukė į šalį apkaltintąjį daiktą, buką peilį su paprasta kauline rankena, neturintį nieko bendro, žiūrint paprasto mirtingojo akimis, su Roma ar antika, pastebėjęs, beje, jog tas galas buvo mažiausiai pastebima jo detalė.

– Mūsų bendro draugo pasakojimai yra panašūs į jį patį, – *confidente sotto voce*[50] pažymėjo peilių tema Blumas. – Ar manote, kad tai tiesa? Jis galėtų pasakot tokius nebūtus dalykus valandų valandas per visą naktį, meluodamas kaip senas šiaučius. Štai, pažvelkit į jį.

Tačiau, nors jo akys ir buvo drumstos nuo nemigos bei jūros oro, gyvenime dažnai pasitaikydavo atsitikimų ir įvairių baisių sutapimų,

taigi visiškai įmanoma, kad čia ne viskas buvo išgalvota, net jei iš pirmo žvilgsnio visuose pramanuose, kuriuos jis traukė iš savo skrynios ir vadino visiška tiesa kaip evangelija, ir nedaug buvo tikrumo.

Tuo metu jis įdėmiai apžiūrinėjo individą, sėdintį priešais, nesiliaudamas jo šerlokholmsinti nuo tos akimirkos, kai tik pastebėjo. Nors tai buvo gerai išsilaikęs vyras, išsaugojęs nemažai gyvybinių jėgų, nepaisant smulkmenos – polinkio plikti, bet jo išorėj buvo kažkas netikro, ir tai kėlė įtarimą, kad jis neseniai paleistas iš kalėjimo, ir vaizduotei nereikėjo ypatingų pastangų tokį fatališkos išvaizdos keistuolį susieti su kokia pakulų ir malūno brolija. Įmanoma netgi tai, kad jis pats ir susidorojo su tuo žmogum, darant prielaidą, jog pasakojo apie savo atvejį, kaip žmonės dažnai daro, apie savo darbus – kitiems, taigi – pats jį ir užmušė ir ištupėjo kokius ketverius ar penkerius metelius kokioj šlykščioj cypėj, jau nekalbant apie tą personažą Antonijo (jokio ryšio su tokio paties vardo dramatiniu personažu, kurį pagimdė mūsų nacionalinio poeto plunksna), kuris atpirko savo nuodėmes minėtu melodramatišku būdu. Kita vertus, jis galėjo ir akis dumti, tai atleistinas silpnumas, nes tikriausių mulkių Dublino gyventojų draugija, na kad ir vežikų, laukiančių žinių iš užsienio, galėtų sugundyti bet kokį seną jūreivį, išmaišiusį jūras ir vandenynus, paporinti kokią istorijėlę apie škuną „Hesperus" ar panašiai. Ir galų gale bet kokios melagystės, kurių žmogus pripasakoja apie save, pasirodo besančios tik pamokomos istorijos, lyginant su begėdiškais skiedalais, kurių kiti prikuria apie jį.

– Įsidėmėkite, aš nesakau, kad viskas yra grynas pramanas, – apibendrino jis. – Analogiški dalykai yra atsitiktiniai, pasitaiko, bet nedažnai. Milžinai yra labai toli ir sutinkami tik retkarčiais. Marcela, liliputų karalienė. Vaškinių figūrų muziejuje Henriko gatvėje aš pats mačiau kelis actekus[51], kaip jie vadinami, sėdi išrietę kojas. Negalėtų ištiesti kojų, net jeigu jiems užmokėtum, nes raumenys čia, matot, – tęsė jis, rodydamas ant savo pašnekovo nedidelį kontūrą, – sausgyslės, ar kaip jos vadinamos, už dešinio kelio pasidarė visiškai bejėgės nuo ilgo sėdėjimo taip susirietus, o garbino juos kaip dievus. Štai jums dar vienas paprastų sielų pavyzdys.

Tačiau, grįžtant prie draugo Sinbado ir šiurpinančių jo nuotykių (jis truputį jam priminė Liudvigą[52], *alias* Ledvidžą, kai dainavo „Gaiety"

scenoje ir Maiklas Ganas buvo paskirtas „Skrajojančio olando“ vadovu, stulbinantis pasisekimas, ėjo minios jo gerbėjų – daugybė, visi spietėsi, kad išgirstų jį, nors apskritai laivai, vaiduokliai arba priešingai, paprastai scenoje atrodydavo nekaip, taip pat ir traukiniai), čia nebuvo nieko iš esmės neįmanomo, pripažino jis. Priešingai, tas dūris į nugarą visiškai atitinka italų dvasią, nors vis dėlto jis labiau buvo linkęs pripažinti, jog ledų pardavėjai ir žuvų kepėjai, jau neminint bulvinių traškučių gruzdintojų ir taip toliau, čia, mažojoje Italijoje, netoli „Slėnio“, buvo blaivūs, taupūs, darbštūs žmonės, nebent tik kiek per daug mėgdavo naktį sumedžioti į puodą nežalingus ir netgi naudingus gyvūnėlius iš kačių giminės, kad kitą dieną turėtų iš ko pagaminti gerą seną sultingą patiekalą su česnaku *de rigueur*[53], slapta ir, jis pridūrė, pigiai.

– Ispanai, tarkime, – tęsė jis, – ugningo temperamento, karšti kaip velniai, linkę savaip aiškinti įstatymus ir padarys tau galą – nespėsi nė mirktelėt, suvarys kinžalą – tokius nešiojasi už pilvajuostės. Taip yra dėl didelio karščio, apskritai – klimato. Mano žmona, taip sakant, irgi ispanė, tai yra pusiau. Faktiškai netgi galėtų gauti ispanų pilietybę, jei norėtų, nes gimė (formaliai žiūrint) Ispanijoje, tai yra Gibraltare. Ji – ispaniško tipo. Tamsokos odos, tikra brunetė, juodaplaukė. Pavyzdžiui, aš tikrai tikiu, kad charakterio priežastis – klimatas. Štai dėl ko jūsų paklausiau, ar rašote eilėraščius itališkai.

– Tie temperamentai prie durų, – įsiterpė Stivenas, – labai ugningai ginčijosi dėl dešimties šilingų. *Roberto ruba roba sua*[54].

– Visiškai teisingai! – pritarė misteris Blumas.

– Tokiu atveju, – pasakė Stivenas, įsižiūrėjęs į tolį ir nerišliai kalbėdamas pats sau ar kažkokiam nematomam klausytojui, – mes turime Dantės karštumą ir lygiašonį trikampį, mis Portinari[55], kurią jis įsimylėjo, Leonardo ir san Tomaso Mastino[56].

– Tai kraujyje, – iškart sutiko misteris Blumas. – Visi yra nuplauti saulės krauju. Visiškai atsitiktinai šiandien apsilankiau muziejuje Kilderio gatvėje, prieš pat mūsų susitikimą, jei galima šitai taip pavadinti, ir apžiūrinėjau antikines statulas. Nuostabios proporcijos, klubų, krūtinės. Panašių moterų čia ir nesutiksi. Viena kita išimtis. Taip, būna gražių, puikių tam tikru atžvilgiu, bet aš kalbu apie moteriškas formas. Be to, dauguma jų nelabai skoningai rengiasi, o juk apranga

gerokai pabrėžia natūralų moters grožį, kad ir ką kas nors apie tai kalbėtų. Susiraukšlėjusios kojinės – gali būti, tikriausiai ir yra, mano silpnoji vieta, bet vis dėlto, tai toks dalykas, į kurį aš tiesiog negaliu žiūrėti.

Tačiau aplinkinių susidomėjimas šiek tiek pradėjo blėsti, ir kiti prakalbo apie katastrofas jūroje, paklydusius rūke laivus, susidūrimus su ledkalniais ir visokius panašius dalykus. Žinoma, mūsiškis Eivisilaive irgi turėjo ką pasakyt. Keliskart apiplaukė Ragą, ragavo musono – tai toks vėjas – Kinų jūroj, ir tarp visų tų gelmės pavojų buvo vienas dalykas, paskelbė jis, kuris nėsyk neišdavė jo, maždaug šitaip pasakė, šventas medalikėlis, gelbėjęs jį.

Paskui jie pamažu nukrypo prie kalbų apie tai, kaip prie Daunto uolos sudužo laivas, norvegų barža – kurį laiką niekas neįstengė prisiminti jos pavadinimo, kol vienas vežikas, labai panašus į Henrį Kempbelą, atsiminė – „Palme", prie Buterstauno pakrantės, apie tai tik ir kalbėjo mieste tais metais (Albertas Viljamas Kvilis parašė ta tema ypač vertingą, puikų originaliosios poezijos kūrinį airių „Times"), didžiulės bangos ritosi per laivą, o ant kranto sąmyšis ir minių minios, suakmenėjusios iš siaubo. Paskui kažkas priminė garlaivį „Lady Cairns" iš Svonsi, su juo susidūrė „Mona", plaukusi priešpriešiais, oras buvo drėgnokas, šaltas, ir garlaivis nuskendo su visais žmonėmis. Ir nesulaukė jokios pagalbos. Jos kapitonas, „Monos", sakė bijojęs, kad po susidūrimo neatlaikė laivo pertvara. Tačiau jo triumuose, kaip pasirodė, vandens nebuvo.

Tuo metu atsitiko toks įvykis. Pajutęs, kad laikas atleisti rifą, jūreivis paliko savo vietą.

– Leisk praplaukti pro tavo pirmagalį, drauguži, – tarė jis savo kaimynui, kuris ką tik buvo taikiai prisnūdęs.

Prasiskynė kelią sunkia, lėta, dramblota eisena durų link, lauke sunkiai žengė žemyn vienu laipteliu ir pasuko kairėn. Kol mėgino susiorientuoti, kur esąs, misteris Blumas, pastebėjęs dar kai anas kilo iš vietos, kad iš abiejų jo kišenių styro plokšti buteliai turbūt jūreiviško romo, skirto asmeniškai atvėsinti degančius vidurius, pamatė, kaip jis išsitraukia butelį, atkemša ar atsuka jį ir prisikišęs kaklelį prie lūpų gargaliuodamas trukteli smagų gurkšnį. Nepataisomas Blumas, kuriam taip pat kilo įtarimas, jog tas daug regėjęs žmogus išėjo laukan

darydamas tam tikrą manevrą, nes pajuto priešingą moters, deja, jau visais atžvilgiais pranykusios, trauką, įtempęs žvilgsnį sugebėjo įžiūrėti, kaip anas, deramai atgaivintas gero romo mauko, įsispoksojo aukštyn, į Lup Lain atramas ir santvaras, tarytum kažko nesuvokdamas, mat savaime suprantama, nuo jo paskutinio vizito viskas buvo iš esmės pertvarkyta ir gerokai patobulinta. Kažkoks nematomas asmuo ar asmenys nukreipė jį į vyrų išvietę, vieną tų, kurių Švaros komisijos paliepimu buvo pristatyta visame mieste, tačiau po neilgai trukusios visiškos tylos, jūreivis, akivaizdžiai panoręs apeiti tą vietą iš tolo, atsikratė savo naštos netoliese, jo triumo vandenys dar kurį laiką čiurleno per žemę ir, matyt, pažadino arklį, stovintį vežimų eilėje.

Šiaip ar taip, žemėn stuktelėjo kanopa, ieškodama po pertraukto miego naujos atramos, žvangtelėjo pakinktai. Savo būdelėje kiek sunerimęs prie indo su teberusenančiu koksu sukrutėjo sušnarėjo municipaliteto sargas – jis, nors pablogėjusios sveikatos ir sparčiai nykstąs toliau, rūsčioje tikrovėje buvo ne kas kitas, kaip jau minėtas Gamlis, faktiškai gyvenantis iš parapijos mokesčių, o tą laikiną darbą, labai galimas daiktas, skatinamas žmoniškumo, iš humaniškų paskatų jam pasiūlė Petas Tobinas, pažinojęs jį anksčiau, – paskui vėlei visu kūnu nugrimzdo į Morfėjo glėbį. Tikrai nepaprastas pavyzdys, kaip sunkūs laikai kuo nuožmiausiai sugniuždė žmogų, kilusį iš kuo garbingiausių namų ir visą gyvenimą besimėgavusį patogumais, vienu metu netgi gaudavusį apvalią 100 svarų sumelę per metus, tik jis, aišku, būdamas asilų asilas, iššvaistė viską perniek. Ir štai tas žmogus priėjęs liepto galą, o juk anksčiau dažnai įkaitęs smarkaudavo po visą miestą, neturėdamas kišenėj nė sudilusio skatiko. Jis gėrė – ką ir kalbėti – ir tai, beje, dar vienas pamokomas pavyzdys, nes be jokio vargo galėjo uždirbti didelius pinigus, jeigu – labai jeigu, žinoma – būtų sugebėjęs išsigydyti nelemtąjį potraukį.

Tuo metu visi garsiai apgailėjo Airijos prekybos laivyno nykimą, ir kabotažinio, ir užsieninio, juk tai – dvi tos pačios monetos pusės. Aleksandros įlankoj pavažomis nučiuožė Palgreivo ir Merfio laivas, vienintelis laivas, nuleistas į vandenį šiais metais. Žinoma, uostų pakako, tik laivų juose su žiburiu reikėjo ieškoti.

– Vien sudužę, sudužę laivai, – tarė šeimininkas, aiškiai *au fait*[58].

Jis štai ką norėjo išsiaiškint – kodėl tas laivas atsimušė į vienintelę

uolą Golvėjaus įlankoj tuomet, kai misteris Vortingtonas ar panašiai pateikė svarstyti Golvėjaus uosto planą, ką? Paklauskite kapitono, pasiūlė jis, kaip jį patepė Britų vyriausybė už šią paslaugą. Kapitonas Džonas Lyveris iš Lyverio garlaivių maršruto.

– Tiesą sakau, škiperi? – paklausė jis jūreivio, grįžtančio po asmeninių vaišių ir kitų žygių.

Ir gerbiamasis, nugirdęs dainos ar pokalbio nuotrupą, gergždžiančiu balsu užtraukė kažką panašaus į muziką, bet labai energingai, kažkokią jūreivių darbo dainą ar panašiai, dviejų ar trijų ketvirtinių ritmu. Jautrios misterio Blumo ausys išgirdo, kaip jis iškrenkštė turbūt kramtomą tabaką (taip ir buvo), taigi, matyt, buvo jį įsidėjęs saujon, kol pylė į save ir nupylė, paskui, paragavus ugninio vandens, apie kurį jau kalbėjom, jo skonis jam pasirodė rūgštokas. Kad ir kaip būtų, po sėkmingų išgertuvių ragautuvių jis įvirto vidun suteikdamas tam *soirée*[59] girtuokliavimo atmosferos, audringai traukdamas, kaip tikras jūrų vilko sūnus:

Sausainių kietumas – kaip jūros uolos,
O kumpis – sūresnis už subinę Loto žmogaus.
O Džoni Lyveri!
Džoni Lyveri O!

Po šio jausmų proveržio rūstusis egzempliorius, kaip dera, grįžo scenon ir, pasiekęs savo vietą, veikiau sunkiai nugrimzdo nei atsisėdo ant atitinkamo baldo.

Ožkakailis, jeigu tai buvo jis, aiškiai siekdamas asmeninių tikslų, skelbė savo skriaudas, rėždamas įtaigią, bet silpną kaltinamąją kalbą apie Airijos gamtinius išteklius ar kažką panašaus, ir tąjį kraštą, sukurdamas ištisą disertaciją, vaizdavo kaip turtingiausią šalį, nenusileidžiančią jokiai kitai šioje Dievo žemėje, nepalyginamai pranašesnę už Angliją – gausybė anglies, kiekvienais metais eksportuojama jautienos už šešis milijonus, už dešimt milijonų – sviesto ir kiaušinių, bet visus tuos turtus sunaudoja Anglija, apmokestindama vargšę liaudį, kuri vos galą su galu suduria, ir sušlamšdama geriausią mėsą rinkoje, – ir panašiai nuleidinėjo garą. Taigi jų pokalbis pasidarė bendras, ir visi pripažino, kad tai – faktas. Airijos dirvoj auga visokiausios žemiškos gėrybės, tvirtino jis, štai toks pulkininkas Everardas Kavene augina tabaką.

O kas gali prilygti airiškam bekonui? Bet atpildo diena, jis pareiškė nė kiek neabejodamas *crescendo*[60], – taip galutinai užvaldydamas visų dėmesį, – jau laukia galingosios Anglijos ir nepadės jai pinigų galia, ir viskas – už jos nusikaltimus. Ji puls, ir šitai bus didžiausias nuopuolis istorijoj. Vokiečiai ir japoškės nepraleis nė menkiausios progos, tikino jis. Būrai buvo pabaigos pradžia. Nieko verta Anglija jau byra, ir ją sužlugdys Airija, jos Achilo kulnas[61], čia jis paaiškino jiems apie pažeidžiamą graikų herojaus Achilo vietą, – jo klausytojai išsyk suprato, kas turima omeny, nes visiškai pavergė jų dėmesį, rodydamas minėtos sausgyslės vietą ant savo bato. Kiekvienam airiui jis patarė: lik toje žemėje, kur gimei, dirbk Airijai ir gyvenk dėl Airijos. Airija, kaip pasakė Parnelas, negali apsieiti kad ir be vieno iš savo sūnų.

Jo *finale* buvo pagerbtas visuotine tyla. Nenumaldomas navigatorius be baimės išklausė šią grėsmingą žinią.

– Geriau kuo nors užsiimk, viršininke, – šiek tiek suirzęs atsiteisė kietasis riešutėlis, išgirdęs šią nuvalkiotą tiesą.

Apie šaltą dušą dėl to žlugimo ir panašiai šeimininkas buvo tokios pat nuomonės, bet vis dėlto laikėsi savo pagrindinio požiūrio.

– Kas geriausi kareiviai armijoj? – piktai kvotė pražilęs senas veteranas. – Kas geriausi šokliai ir bėgikai? Ir kas geriausi mūsų admirolai ir generolai? Atsakykit man.

– Dažniausiai airiai, – tvirtai atsakė vežikas, panašus į Kempbelą, jei neminėsime veido defektų.

– Teisingai! – patvirtino senasis jūrų vilkas. – Airių katalikas valstietis. Štai mūsų imperijos stuburas. Ar pažįstat Džemą Malinzą[62]?

Nors ir leisdamas jam, kaip ir kiekvienam žmogui, turėti savo asmeninę nuomonę, šeimininkas pareiškė, kad jam nerūpinti jokia imperija, mūsų ar jo, ir kad jis manąs, jog nevertas vadintis airiu tas, kuris jai tarnauja. Tada jie pradėjo svaidytis ūmiais žodžiais, o kai pasidarė karščiau, abu, neverta ir kalbėti, kreipėsi į klausytojus, kurie susidomėję sekė tą susirėmimą, kol galiausiai anie nepasitenkino abipusiais kaltinimais ir perėjo prie smūgių.

Susipažinęs su daugelį metų kaupta slapta informacija, misteris Blumas buvo linkęs atmesti tokias prielaidas kaip dideliausią paistalą, nes, kad ir kaip kas nors ginčytųsi, – būti ar nebūti tam dalykui, – jis visiškai aiškiai suvokė tą faktą, jog jų kaimynai už sąsiaurio, nebent būtų buvę

daug kvailesni, negu jam atrodė, verčiau nutylėjo apie savo stiprybę, o ne atvirkščiai. Tai absoliučiai atitiko donkichotiškas idėjas, puoselėjamas kai kuriose sferose, jog per šimtą milijonų metų seseriškos šalies anglies klodai bus išsemti, ir net, sakykim, jeigu laikui bėgant taip ir atsitiktų, jis asmeniškai gali tuo klausimu pasakyti tik vieną dalyką: kad per tokį laiką gali nutikti daugybė nenumatytų įvykių, vienodai svarbių šiuo atveju, taigi dabar protingiausia siekti gauti daugiausia naudos iš abiejų kraštų, nors jie ir būtų diametraliai priešingi. Dar viena įdomi smulkmena, šliundrų ir simpatikų meilės ryšiai, tariant liaudies kalba, priminė jam, kad airių kareiviai kariavo už Angliją taip pat dažnai kaip ir prieš ją, faktiškai dažniau už. Ir kodėl gi? Taigi toji scena tarp anų dviejų – užeigos šeimininko, kuris, kaip buvo kalbama, yra ar buvo Fitzharisas, garsus nenugalimasis, ir jo pašnekovo, aiškaus apsimetėlio, aiškiai priminė jam tikrų tikriausią pinigų išviliojimą apgaule, jis, stebėtojas ir žmogaus sielos žinovas, manė, kad viskas iš anksto suplanuota, nors kiti visai nieko nepastebėjo. O kalbant apie nuomininką ar šeimininką, kuris, matyt, nebuvo toji garsenybė, jis (Blumas) norom nenorom jautė, ir tai visiškai suprantama, kad geriau su tokiais žmonėmis nesusidėti, nebent esi visiškas idiotas, ir asmeniniame gyvenime – auksinė taisyklė – neturėti su jais bei jų nusikaltėliška aplinka jokių reikalų, nes visuomet galėjai susidurti su kokiu Denimenu, kuris pasiūlys savo paslaugas, o paskui išduos bendrininkus karalienei arba dabar – karaliui – kaip tas Denis ar Piteris Keiris, nors tokią mintį jis kategoriškai vijo šalin. Bet nepriklausomai nuo nieko, jam ne prie širdies buvo tos karjeros, nusikaltimai ir piktadarystės, – iš principo. Ir nors panašūs kriminaliniai polinkiai niekuomet nerado vietos jo sieloje, jokio pavidalo ar formos, jis iš tikrųjų žavėjosi, ir neneigė šito (viduje likdamas toks, koks buvo), žmogumi, kuris tikrai paleido į darbą peilį, šaltą plieną, semdamasis drąsos iš savo politinių įsitikinimų (bet jis pats asmeniškai niekad nedalyvautų tokiam žygy), iš tos pat srities kaip ir meilė vendetos pietuose, – arba ji mano, arba pakarkit dėl jos, – kai vyras dažnai, vos šnektelėjęs apie jos santykius su anuo laimingu mirtinguoju (vyras buvo liepęs sekti tą porelę), suduoda išgarbintajai lemtingą smūgį – alternatyvinio povedybinio *laison*[63] rezultatas, suvarydamas jai peilį, čia jam dar dingtelėjo, kad šitas Fitzas, pravardžiuojamas Ožkakailiu, tik važnyčiojo tik-

rųjų smurto kaltininkų vežimą, ir todėl, jeigu jį teisingai informavo, nedalyvavo pasaloje – šitai faktiškai tapo ginamosios kalbos argumentu, kurį pasitelkęs kažkoks juridinis korifėjus išgelbėjo jam kailį. Bet kokiu atveju, dabar tai buvo jau labai sena istorija, o jei kalbėsim apie mūsų draugą, tą pseudoOžkairtaiptoliau, tai jis aiškiai pergyveno savo šlovę. Jam reikėjo arba mirti savo mirtimi, arba aukštai ant ešafoto. Kaip tos artistės – ilgiausi atsisveikinimai, absoliučiai paskutinis vaidinimas, o paskui vėl išdygsta scenoj šypsodamosi. Kilniaširdiškos iki liguistumo, žinoma, temperamentingos, netaupo jėgų – šiukštu, nė nepagalvoja apie tai, nesaugo to, ką turi, vaikos iliuzijų. Lygiai taip pat jis smarkiai įtarė, kad misteris Džonis Lyveris atsikratė šiek tiek pinigėlių apeidamas dokų teritoriją mieloje „Senosios Airijos" tavernos aplinkoj, sugrįžk į Eriną, ir taip toliau. O dėl viso kito, ne taip seniai jau buvo girdėjęs panašaus žargono ir papasakojo Stivenui, kaip paprastai, bet veiksmingai nutildė įžeidėją.

– Jisai pasipiktino dėl kažkokios smulkmenos, – pareiškė tasai labai įžeistas, bet apskritai ramaus būdo asmuo, – kurią netyčia leptelėjau. Pavadino mane žydu, ir agresyviai, įžeidžiamai. O aš, nė kiek nenukrypdamas nuo patikimų faktų, pasakiau jam, kad jo Dievas, turiu omeny Kristų, taip pat buvo žydas, ir visa jo šeima, kaip ir aš, nors iš tikrųjų aš ne. Tuo jį nutildžiau. Švelnus atsakymas užgesina įniršį[64]. Nė žodžio nerado apsiginti, visi matė. Ar aš neteisus?

Įbedė į Stiveną tiriamą tu neteisus žvilgsnį, kupiną baikštaus slapto pasididžiavimo švelniu apkaltinimu, ir truputėlį prašantį, nes šis, atrodė, lyg būtų kažkaip rankiojęs faktus, kad ne viskas būtent...

– *Ex quibus,* – išsisukinėdamas sumurmėjo Stivenas, jų dviem ar keturiom akims bendraujant, – jo vardas Christus ar Blumas, arba pagaliau bet koks kitas, *secundum carnem*[65].

– Žinoma, – toliau derėjosi misteris Blumas, – reikia atsižvelgti į abi klausimo dalis. Sunku nustatyti kokias nors griežtas ir konkrečias taisykles, kai kalbame apie teisingumą ir skriaudą, bet neabejotinai vietos pataisoms čia visada atsiranda, nors kiekviena šalis, kaip sakoma, įskaitant ir mūsų nelaimingąją, turi tokią vyriausybę, kokios nusipelnė[66]. Tačiau aplinkui – nedaug rasit geros valios. Labai malonu girtis abipusiu pranašumu, bet kaip dėl abipusės lygybės? Aš atmetu prievartą bei netoleranciją – bet kokio pavidalo ir formos. Šitaip nie-

ko nepasieksi ir nieko nesulaikysi. Revoliucija turi ateiti pagal nustatytą laipsnišką planą. Gryniausia kvailystė sprendžiant pagal išorę nekęsti žmonių todėl, kad jie gyvena ne mūsų gatvėj ir kalba kita kalba, taip sakant.

– Atmintinas kruvinojo tilto mūšis ir septynių minučių karas, – sutiko Stivenas, – tarp Skinerio alėjos ir Ormondo prekyvietės[67].

– Taip, – visiškai sutiko Blumas, visokeriopai pritardamas tai minčiai – ši buvo neapsakomai teisinga. Ir visam pasauly buvo apstu tokių dalykų. – Jūs tiesiog pasakėte tai, ką aš galvoju, – tarė jis. – Prieštaringų faktų triukas, faktų, kurių atvirai nė iš tolo negalima...

Visi tie apgailėtini ginčai, jo kuklia nuomone, keldavo vien nesantaiką – dėl karingumo gumbo ar panašios liaukos[68], klaidingai manant, jog tai garbės ar vėliavos paskatos – dažniausiai būdavo piniginių reikalų klausimas, jis visa ko pagrindas, gobšumas ir pavydas, žmonės niekad nežinojo ribų.

– Jie kaltina, – garsiai pabrėžė jis. Nusisuko nuo likusiųjų, kurie tikriausiai... ir kalbėdamas pasilenkė arčiau, kad kiti... tuo atveju, jeigu jie... – Žydus, – jis pranešė tyliai, pasisukęs šonu, Stivenui į ausį, – kaltina žlugdymu. Galiu jums nesibaimindamas pasakyti, kad čia nėra nė krislo tiesos. Istorija – ar nenustebsite, išgirdęs tai? – nepaneigiamai patvirtina, kad Ispanija žlugo, kai inkvizicija išvarė žydus, o Anglija suklestėjo, kai Kromvelis, nepaprastai gabus piktadarys, kuris kitais atžvilgiais turi už daug ką atsakyti, juos atvežė. Kodėl? Dėl to, kad jie praktiški žmonės, ir jie įrodė, jog tai tiesa. Nenoriu leistis į jokius... nes žinote pagrindinius darbus šia tema, be to, toks ortodoksas kaip jūs... Tačiau ekonomikoje, nekalbant apie religiją, kunigas reiškia neturtą. Vėl prisiminkim Ispaniją, pats matėte karo metu, palyginti su apsukriąja Amerika. Turkai – tai dogmos klausimas. Nes, jeigu jie netikėtų, kad numirę eis tiesiai į dangų, stengtųsi gyventi geriau – bent jau man taip atrodo. Štai jums gudrybė, kurios dėka parapijų kunigai skleidžia visiems melagingus teiginius. Aš, – apibendrino jis su dramatišku pakilimu, – esu toks pats geras airis kaip ir tas storžievis, apie kurį jums pasakojau, ir norėčiau, kad visi žmonės, – padarė išvadą, – visų tikėjimų ir klasių *pro rata*[69], gautų deramas geras pajamas, ne kokius trupinius, bet maždaug 300 svarų per metus. Tai gyvybiškai svarbu ir nėra nepasiekiama, ir dėl to žmonės taptų draugiškesni. Bent

jau toks mano požiūris, nors nežinau, ko jis vertas. Aš vadinu tai patriotizmu. *Ubi patria*, kaip mes šiek tiek pramokome klasikiniame *Alma Mater* kurse, *vita bene*[70]. Tai yra pagal prasmę kur gali gerai gyventi, jeigu dirbi.

Palinkęs virš nenusakomo skonio atsiprašant kavos puodelio ir klausydamasis trumpos padėties apskritai apžvalgos, Stivenas į nieką konkrečiai nežiūrėjo. Jis, žinoma, girdėjo visokiausius žodžius, keičiančius atspalvį – kaip tie krabai rytą ties Ringsendu, greitai įsikasantys į skirtingų rūšių vieną ir tą patį smėlį, kuriame, atrodo, buvo jų namai. Paskui pažvelgė viršun ir išvydo akis, kurios ištarė, o gal ir ne, žodžius, ištartus jo girdimo balso – jeigu dirbi.

– Manęs neskaičiuokit, – pajėgė perspėti jis, turėdamas omeny darbą.

Akis ši pastaba nustebino, jis, asmuo, kuriam jos laikinai priklausė, arba veikiau jo balsas pareiškė: Visi privalo dirbti, visi kartu.

– Turiu omeny, žinoma, – paskubėjo patikinti anas, – darbą plačiausia šio žodžio prasme. Taip pat ir literatūrinį darbą, ne tik dėl laurų vainiko. Rašyti laikraščiams, jie mūsų laikais tiesiausias informacijos šaltinis. Tai irgi darbas. Svarbus darbas. Pagaliau, sprendžiant iš tų menkų dalykų, kuriuos apie jus žinau, kai tiek pinigų išleista jūsų išsimokslinimui, turite teisę juos atgauti ir nustatyti savo kainą. Jūs turite absoliučiai tokią pat teisę gyventi iš savo plunksnos, užsiimdamas filosofija, kaip ir valstietis. Ar ne taip? Jūs abu priklausote Airijai, smegenys ir raumenys. Ir viena, ir kita – vienodai svarbu.

– Jūs įtariate, – atkirto Stivenas pusiau šaipydamasis, – kad aš, matyt, esu svarbus, nes priklausau *fauborg Saint-Patrice*[71], sutrumpintai vadinamam Airija.

– Aš žengčiau žingsnį toliau, – netiesiogiai užsiminė misteris Blumas.

– Bet man atrodo, – pertraukė jį Stivenas, – jog Airija yra svarbi, kadangi ji priklauso man.

– Kas priklauso? – pasiteiravo misteris Blumas pasilenkdamas, manydamas, kad galbūt ką nors ne taip suprato. – Atsiprašau. Gaila, bet nenugirdau jūsų paskutinių žodžių. Ką jūs?..

Stivenas, akivaizdžiai suirzęs, pakartojo, pastūmė į šalį savo puodelį kavos, ar kaip ją pavadinsit, ir ne ypač mandagiai pridūrė:

– Mes nepakeisim tos šalies. Geriau pakeiskim pokalbio temą.

Po šio laiku išsakyto pasiūlymo misteris Blumas, norėdamas pa-

keisti pokalbio temą, nuleido akis, bet pasijuto sutrikęs, nes negalėjo tiksliai pasakyti, kaip išaiškinti tą aplinkybę, nuskambėjusią visiškai svetima gaida. Tam tikros rūšies priekaištas buvo aiškesnis nei likusi dalis. Neverta nė sakyti, čia nuožmiai išsiveržė viršun jo neseniai patirtos orgijos garai, privertę jį prabilti kandžiai, kas nebūdinga jam esant blaiviam. Tikriausiai šeimyninis gyvenimas, kuriam misteris Blumas teikė didžiausią svarbą, nebuvo viskas, kas yra būtina, arba jis nepažinojo žmonių iš atitinkamo rato. Šiek tiek baimindamasis dėl sėdinčio šalia jaunuolio, kurį slapčia įdėmiai apžiūrinėjo truputėlį nustėręs, Blumas prisiminė, jog tas visai neseniai grįžo iš Paryžiaus, ypač akys stulbinamai priminė tėvą ir seserį, tačiau šitai nė kiek nenuskaidrino jo dominančio klausimo, ir jis pradėjo mąstyti apie kultūringus jaunuolius, kurie tiek daug žadėjo, bet buvo nugnybti kaip pumpurai – sunyko prieš laiką – ir niekas čia nekaltas, tik jie patys. Tarkime taip nutiko O'Kalagenui, pusiau pamišusiam keistuoliui iš padorios, bet nepasiturinčios šeimos dėl jo beprotiškų įnorių, jis, be savo kitų išdaigų, kai prisisiurbdavo ir imdavo visiems aplinkui baisiausiai įkyrėt, turėjo įprotį puikuodamasis viešumoje pasirodyti su kostiumu iš vyniojamojo popieriaus (faktas). Paskui – įprasta *dénouement*[72], kai tas šėliojimas pasidarė pernelyg lengvabūdiškas ir nekontroliuojamas, jis kaip reikiant prisivirė košės, ir keliems draugams teko jį kažkur išvežti, mat anas gavo labai išraiškingą inspektoriaus Džono Melono iš Lauer Kasl Jardo užuominą apie atsakomybę pagal antrą[73] Baudžiamosios teisės kodekso pataisų skyrių, kai kurios pavardės iš tų šaukiamų į teismą buvo užregistruotos, bet viešai nepaskelbtos dėl priežasčių, kurias supranta kiekvienas, turintis nors kiek košės galvoje. Trumpai kalbant, aišku kaip dukart du, tie skaičiai – šeši ir šešiolika, apie kuriuos klausiamas jis reikšmingai nutylėjo, Antonijo ir kompanija, žokėjai ir estetai, ir ta tatuiruotė – visa tai buvo madinga aštuntąjį dešimtmetį arba maždaug tuo metu, net Lordų rūmuose, nes ankstyvoje jaunystėje ir dabartinis sosto valdovas, tuomet neabejotinas įpėdinis, o jau dešimties procentų aukštuomenės nariai ir kitos svarbios personos tiesiog sekė valstybės galvos pėdomis, jis mąstė apie įžymybių klaidas ir karūnuotus asmenis, einančius prieš dorovę, kaip, tarkime, Kornvolio atvejis[74] prieš keletą metų, po išoriniu blizgesiu – dalykas, kuriam vargu ar pritartų gamta, tai smerkia visuomenės do-

rovė ir įstatymai, bet ne dėl tos priežasties, jog buvo manoma, kad anie tikriausiai yra na, kad ir kaip būtų, paprastai išskyrus moteris, jos visada daugiau ar mažiau čiupinėjasi viena su kita, bet dažniausiai taip atsitinka dėl suknelių ir kitokių tualeto dalykų. Damos, kurioms patinka originalūs apatiniai rūbeliai, ir kiekvienas gerai apsirengęs vyras privalo visaip stengtis paryškinti lyčių skirtumą ir suteikti kuo daugiau nuoširdaus jaudulio etiketo laužymo veiksmams tarp jų dviejų, ji atsegė jam, o jis atrišo jai, atsargiai, segtukai, o laukiniai, tarkim, kanibalų salose, esant devyniasdešimt laipsnių pavėsyje, nežino tokių žemyninių rūpesčių. Bet grįžkim prie to, nuo ko pradėjom, kita vertus, yra ir tokių, kurie, pradėję nuo žemiausio kopėčių laiptelio, be niekieno pagalbos prasiskynė kelią į viršūnes. Vien įgimto genialumo jėga. Smegenimis, sere.

Dėl šios ir kitų priežasčių jis jautė, kad dėl savo interesų bei pareigos jausmo turi palaukti ir pasinaudoti nenumatyta galimybe, nors aiškiai negalėjo pasakyti kodėl, nes jau buvo išmetęs balon keletą šilingų, nors iš esmės pats buvo dėl to kaltas. Vis dėlto pažintis su neeilinio išsimokslinimo žmogumi, kuris galėjo suteikti medžiagos apmąstymams – pakankamai kompensuos smulkias... Tokios intelektinės paskatos retsykiais buvo, kaip jam atrodė, geriausias būdas pažvalinti protą. Be to, susitikimo atsitiktinumas, diskusija, šokiai, ginčas, senas jūrų vilkas, iš tų, kurie šiandien čia – rytoj ten, nakties bastūnai, visa įvykių galaktika, viskas drauge sudarė miniatiūrinę pasaulio, kuriame gyvename, kamėją, ir reikia ypač atminti, kad gyvenimas dešimtosios dalies labiausiai nuskurdusių angliakasių, perlų ieškotojų, gatvių valytojų ir t. t. pastaruoju metu buvo tiriamas kaip mikroskopu. Kad šviesi valandėlė taptų dar šviesesnė[75], jis pamanė, jog ir jam, kaip Filipui Bjufoi, galėtų nusišypsoti laimė, jeigu visa tai aprašytų. Sakykime, parašytų ką nors apie įprastą rutiną (taip jis iš tikrųjų ir norėjo padaryti), kaina – viena ginėja už skiltį, *„Ką aš patyriau,* pavyzdžiui, *vežiko pastogėje“.*

Rausvas leidinys, „Telegraph“ sportinis priedas, melo grafinė linija[76], gulėjo, kaip tyčia, šalia jo alkūnės, ir jis, anaiptol neatsikratęs abejonių, vėl ėmė sukti galvą dėl šalies, priklausančios jam, ir spręsti prieš tai iškilusį rebusą – tas laivas atplaukė iš Bridžvoterio, o pašto atvirukas adresuotas A. Budeniui, taigi kiek metų kapitonui? – jo akys

be tikslo perbėgo per atitinkamas antraštes iš specialios, jį dominančios srities, o visa apimantis, kasdieninės mūsų spaudos duok mums šiandien. Iš pradžių net krūptelėjo, bet pasirodė, kad tai – tiesiog kažkada apie kažką, pavarde H. diu Boisas, spausdinimo mašinėlių agentą ar panašiai. Didysis Tokijo mūšis. Pasimylėjimas airiškai[77], 200 svarų kompensacija. Gordonas Benetas. Afera su emigrantais. Laiškas nuo Jo šviesybės Viljamo †. Reklamos pergalė Askote primena 92-ųjų Derbį, kai nežinomas kapitono Maršalo arklys Seras Hugo didele persvara laimėjo Mylėnąją juostą. Nelaimė Niujorke, tūkstantis aukų. Snukio ir nagų. Velionio misterio Patriko Dignemo laidotuvės.

Taigi keisdamas temą, jis ėmė skaityti apie Dignemą, tegu ilsisi ramybėje, pamanęs, kad šios palydėtuvės – tikrai ne iš linksmųjų.

Šį rytą (Heinsas, aišku, tai įkišo) *velionio misterio Dignemo kūnas buvo išvežtas iš namų, Niubridžo aveniu 9, Sendimauntas, ir palaidotas Glasnevine. Velionis buvo visų mėgstamas ir gerai žinomas asmuo mūsų mieste, jo mirtis po trumpos ligos smarkiai sukrėtė visų klasių piliečius ir sukėlė didelį sielvartą. Laidotuvėmis, kuriose dalyvavo daug mirusiojo draugų, pasirūp'no* (aišku, Heinsas tai parašė paragintas Kornio) *„H. Dž. O'Nylo ır sūnaus" kompanija, Nort Strend Roud 164. Laidotuvėse dalyvavo: Patk. Dignemas (sūnus), Bernardas Korigenas (svainis), Džonas Henris Mentonas, jaun. adv. Martinas Kaningenas, Džonas Paueris eatondph 1/8 ador dorador douradora* (čia jis turbūt pasišaukė Monksą, dieninės pamainos seniūną, dėl Raikto skelbimo), *Tomas Kernenas, Saimonas Dedalas, Stivenas Dedalas, laisvųjų menų bakalauras, Edvardas Dž. Lambertas, Kornelijus Keleheris, Džozefas M'K. Heinsas, L. Bumas, Č. P. Makkojus, Makintošas ir keletas kitų.*

Gerokai susierzinęs dėl L. Bumo (kaip buvo klaidingai išspausdinta) bei sudarkytos eilutės, bet drauge ir mirdamas iš juoko dėl Č. P. Makkojaus ir Stiveno Dedalo, laisvųjų menų bakalauro, šitai taip krito į akis, ką ir kalbėti, dėl to, kad jų ten nė kvapo nebuvo (jau nekalbant apie Makintošą), L. Bumas parodė tai savo kompanionui B. A., mėginančiam numalšinti kitą pusiau nervinio žiovulio priepuolį, nepamiršdamas paminėti ir įprastos absurdiškų kvailiausių spaudos klaidų gausos.

– O pirmas laiškas žydams[78], – paklausė jis, kai tik jam tai leido

padaryti apatinis žandikaulis, – įdėtas? Tekstas: pražiok burną ir įsikišk kanopą.

– Taip, iš tikrųjų, – atsakė misteris Blumas (iš pradžių jis manė, jog anas turi omeny vyskupą, bet išgirdęs apie kanopą, suprato, kad čia nėra jokio ryšio) labai apsidžiaugęs, kad nuramins jį, ir truputį apstulbintas – juk galų gale Mailzas Kroufordas vadovavo tam reikalui, štai.

Kol anas skaitė apie tai antrame puslapyje, Bumas (pavadinkim jį šia proga naująja pravarde) pasinaudojo keliom laisvom akimirkom, akimis perbėgo pranešimą trečiame puslapyje apie trečią rungtį Askote, prizo vertė 1000 soverenų, plius 3000 soverenų grynais, skirtų grynakraujams eržiliukams ir kumelaitėms, misterio F. Aleksanderio Reklama, bėras arklys, tėvas Lenktynių Legenda, 5 m, 9 st, 4 sv Treilas (V. Leinas) – l. Lordo Hovardo de Voldeno Zinfandelis, misterio V. Baso Karūna – 3. Lažybos: 5 ir 4 stato už Zinfandelį, 20 ir 1 – už Reklamą. Reklama ir Zinfandelis šuoliavo kakta kakton. Buvo sunku numatyti rungties baigtį, paskui aiškus autsaideris išsiveržė į priekį ir įgavo didelį pranašumą pralenkdamas lordo Hovardo de Voldeno kaštoninį eržiliuką ir misterio V. Baso bėrą kumelaitę Karūną 2 $^{1}/_{2}$ mylios distancijoje. Laimėtoją treniruoja Breinas, taigi Leneheno versija buvo visiškas absurdas. Pergalė buvo neabejotina, pralenkė visu kūnu. 1000 soverenų, plius 3000 grynais. Taip pat dalyvavo Ž. De Bremondo (prancūzų arklys, dėl kurio taip nerimavo Bentamas Lajonsas, dar neatbėgo, bet tikimasi, kad tai gali įvykti kiekvieną minutę) Maksimumas II. Įvairūs būdai, kaip sulaukti sėkmės. Pasimylėjimo kompensacija. Bet su kokiu veržlumu tas iki galo neiškepęs Lajenso arklys šovė į priekį vien tam, kad liktų užpakaly. Žinoma, azartiniam lošime nutinka daug panašių dalykų, nors, kaip parodė įvykiai, tas vargšas kvailys neturėjo priežasties pasigirti dėl savo pasirinkimo, beviltiškas bandymas. Galiausiai visa tai lieka tik spėliojimas.

– Iš anksto buvo matyti, kad jie vieną kartą prieis iki to, – pasakė misteris Blumas.

– Kas? – paklausė anas, jam, beje, skaudėjo ranką.

Vieną rytą atsiversit laikraštį, pareiškė vežikas, ir perskaitysit: „Parnelas sugrįžo“. Galį, lažintis, iš ko tik jie nori. Šitoj užeigoj vieną vakarą sėdėjo toks Dublino šaulys ir sakė matęs jį Pietų Afrikoj. Jį pražudė išdidumas. Jam reikėjo nusižudyti arba kuriam laikui pasislėpti

po Komisijos posėdžio penkioliktame kambary[79], kol vėl taptų ankstesnis žmogus ir niekas nedrįstų jo badyti pirštais. Tada jie visi kaip vienas pultų prieš jį ant kelių, maldaudami, kad sugrįžtų, jei būtų atgavęs protą. Nebuvo jis miręs. Tiesiog slapstės kur nors. Karstas, kurį atvežė, buvo pilnas akmenų. Jis pasikeitė pavardę, dabar – De Vetas, būrų generolas. Padarė klaidą, kad kovojo su kunigais. Ir taip toliau, ir taip toliau.

Nepaisant to, Blumą (toks jo tikrasis vardas) gerokai nustebino jų atsiminimai, nes devyniais atvejais iš dešimt jie buvo pasirengę atridenti statinę su degutu, ir ne vieną, bet tūkstantį, o vėliau – visiškai užmiršo, juk praėjo daugiau kaip dvidešimt metų[80]. Mažai įtikėtina, suprantama, kad tuose pasakojimuose yra nors šešėlis tiesos, bet, tarkime, yra, jis pamanė, net ir tada – grįžti labai nepatartina, viską apsvarsčius. Kalbant apie jo mirtį, kažkas juos akivaizdžiai erzino. Gal jis per daug nuolankiai užgeso nuo smarkaus plaučių uždegimo – kaip tik tada, kai jo įvairūs nepaprasti politiniai sumanymai buvo beveik įgyvendinti, o gal pasirodė, jog jis mirė dėl savo nerūpestingumo, nepanoro pasikeisti peršlapusių batų ir drabužių, todėl peršalo, bet nepasikvietė gydytojo ir gulėjo savo kambary, kol galiausiai, nepraėjus nė dviem savaitėms, numirė, visų apverktas, o gal, visai galimas daiktas, jie gailėjosi, kad patys prie to neprisidėjo. Aišku, net ir anksčiau niekas nežinojo apie jo kelius, nebuvo žinoma, kur jis yra, nors apytikriai visai kaip dainelėj „Alisa, kur esi“, net prieš jam pradedant veikti, prisidengus keliais slapyvardžiais, kaip antai Foksas ir Stiuartas, taigi ta draugo vežiko mintis nebuvo visiškai neįmanoma. Suprantama, tada jį kankino sąžinės graužatis, kaip apsigimusį vadą, – toks jis, be abejonės, buvo, – ir deramos vadui figūros, šešių pėdų arba mažiausiai – penkių pėdų dešimt ar vienuolika be batų, o ponai Tokie ir Tokie – jie, nesiekdami anam žmogui nė iki bambos, viską rikiavo, nors vaduotojų bruožai tarp jų buvo labai reti ir svetimi jiems. Tai, žinoma, liudijo moralą: dievaitis su molinėm kojom[81]. Ir dar – septyniasdešimt du patikimi jo ginklanešiai, įskundinėjantys jį ir besidrabstantys tarpusavy purvais. Visiškai tas pat su žudikais. Privalai ten sugrįžti – tas įkyrus jausmas tarytum traukia tave, kad parodytum pagrindinės *rôle* atlikėjo dubleriui kaip. Kartą, pasitaikius palankiai progai, matė jį, kai buvo daužomos surinktos formos „Insupressible“,

o gal tai buvo „United Ireland“, dovana, kurią jis labai brangino, ir, tikras faktas, jam padavė cilindrą, kai jį jam numušė ir jis pasakė „dėkoju“, neabejotinai buvo susijaudinęs, prisidengęs šalta veido išraiška, nepaisant nedidelio nesusipratimo, taip sakant, kol laukė, ir pralaukė – tai jam buvo įaugę į kraują. Tačiau, kalbant apie grįžimą, jums labai pasiseks, jei jūsų iškart neužsiundys šunimis. Paskui dažniausiai daugybė dvejonių. Tomas už, Dikas su Hariu – prieš. Vėliau, ir tai svarbiausia, pasirodai, kai valdžia jau kito rankose, ir privalai pateikti įgaliojimo raštus, kaip tas pretendentas Tišborno byloje. Rožė Šarlis Tišbornas, o laivas, kiek pamena, buvo vadinamas „Bela“, su juo anas, paveldėtojas, nugrimzdo į dugną, kaip vėliau parodė įkalčiai, be to, jis irgi turėjo tatuiruotę, padarytą tušu, lordas Belju, ar ne taip? Juk jis be jokio vargo galėjo sužinoti smulkmenas iš kokio bičiulio laive, paskui pagal duotą aprašymą, pakeitęs išvaizdą prisistatė sakydamas: Atsiprašau, mano pavardė Tokia ir Tokia, ar kokią panašią banalybę. Protingiau būtų buvę, pasakė misteris Blumas santūriajam pašnekovui, išties panašiam į tą įžymų asmenį, apie kurį buvo kalbama, iš pradžių patikrinti, kokia padėtis.

– Ta kalė, ta anglų kekšė jį sužlugdė, – pareiškė pastogės šeimininkas. – Ji įkalė pirmą vinį į jo karstą.

– Vis viena smarki bobikė, – pastebėjo *soi-disant* miesto tarybos sekretorius Henris Kempbelas, – ir daug jos. Mačiau portretą pas kirpėją. Turėjo vyrą lyg kapitoną, lyg karininką.

– Taigi, – džiūgaudamas pridūrė Ožkakailis. – Turėjo, bet minkštakiaušį.

Šis neįpareigojantis humoristinio pobūdžio indėlis privertė skambiai nusijuokti jo *entourage*[82]. O kalbant apie Blumą – jis be menkiausio šypsulio tik įdėmiai žvelgė durų link ir mąstė apie tą istorinį pasakojimą, kuris sukėlė ypatingą susidomėjimą tuo metu, kai norint pabloginti padėtį, buvo paviešinti faktai, o kartu – ir niekuo neišsiskiriantys jųdviejų meilės laiškai, pilni saldžių niekelių. Iš pradžių ryšiai buvo grynai platoniški, kol įsikišo gamta ir jie vienas prie kito prisirišo, paskui pamažu aistros pasiekė aukščiausią tašką, ir visas reikalas pasidarė miesto paskalų objektas, tada buvo suduotas didžiulis smūgis – daugelis bloga linkinčiųjų šios žinios tik ir laukė. Jie buvo tvirtai apsisprendę pagreitinti jo žlugimą, nors ta dalykas viešai buvo žinomas

nuo pat pradžios, bet ne tokia sensacija, kokia ilgainiui tapo. Vis dėlto, jei jų vardai buvo susieti, jei jis buvo paskelbtas jos mylimuoju, kodėl pasidarė taip būtina šitai skelbti nuo stogų paprastiems žmonėms, būtent tą faktą, kad jis dalijosi su ja miegamuoju, ką prisiekę patvirtino liudytojai, ir per sausakimšą teismo salę perbėgo virpulys, lyg elektros iškrova nupurtė visus, kai liudytojai prisiekė, kad matė jį tiksliai tokią ir tokią dieną su naktiniais drabužiais lipant kopėčiomis žemyn iš kambario viršutiniame aukšte, – buvo pasiekęs jį tokiu pat būdu, – faktas, iš kurio savaitraščiai, kiek linkę į gašlybes, paprasčiausiai susižėrė krūvas pinigų. O viso reikalo esmė buvo ta, kad *tai* buvo tik vyro, nesugebančio nieko padaryti[83], atvejis, nieko bendro tarp jų, išskyrus pavardę – ir tada atsirado tikras vyras, toks, kad net silpnybėm stiprus, krito apžavėtas šios sirenos ir pamiršo šeimyninius ryšius. Įprastas rezultatas – mėgautis mylimųjų šypsenomis. Netikėtai iškilo, nereikia nė sakyti, amžinas vedybinio gyvenimo klausimas. Ar gali tikra meilė, tariant, jog atsirado kitas vyrukas, egzistuoti tarp vedusių žmonių? Nors tai buvo absoliučiai ne jų reikalas, jei ji buvo svarbi jam, paglemžtam beprotybės bangos. Iš tiesų jis buvo didingo vyro pavyzdys, apdovanotas geriausiais talentais, palyginti su ta kariuomenės vidutinybe (tai buvo įprasto kasdien pasitaikančio „Sudie, mano galantiškas kapitone" tipo individas iš lengvųjų dragūnų, tiksliau, iš 18-o husarų pulko), ir neabejotinai ūmus (tai yra kritęs vadas – ne tas kitas), savito būdo, ir ji, žinoma, būdama moteris, greitai suvokė, jog labai tikėtina, kad jis prasimuš kelią į šlovę, ir tai jam, atrodo, beveik pavyko pasiekti, bet kunigai ir evangelijos tarnai, visi kaip vienas, iš pradžių ištikimi jo šalininkai, kartu su jo numylėtais iškeldintais nuomininkais, kuriems jis labai padėjo šalies kaimuose, gindamas jų teises taip uoliai, kad jie nė tikėtis nedrįso, labai pasigardžiuodami iškepė jam vedybinę žąsį išpildami degančias anglis jam ant galvos[84] – baisiai primena pasakėčios asilo spyrį. Dabar, žvelgiant retrospektyviu būdu į praeitį, viskas atrodė kaip sapnas. O sugrįžti – nieko blogiau negali nė būti, nes, savaime suprantama, pasijustum ne savo vietoj, mat ilgainiui viskas keičiasi. Štai kodėl, jis mąstė, Airištauno pajūris, vietovė, kur nebuvo jau nemažai metų, dabar atrodė kažkaip kitaip, taip nutiko, kad pasikeitė nuo to laiko, kai persikėlė gyventi į šiaurinę pusę. Tačiau šiaurė ar pietūs, o tai buvo tik aki-

vaizdus karštos aistros protrūkis, grynos ir paprastos, negailestingai ardančios planus, ir šitai tik patvirtino tą dalyką, apie kurį jis kalbėjo, juk ji irgi buvo ispanė ar pusiau, tokio tipo žmonės nieko nedaro bet kaip – dėl aistringo pietietiško laisvumo vėjais paleidžiama bet kokia padorumo skiautelė.

– Kaip tik patvirtina tai, ką sakiau, – kaistant krūtinei pasakė jis Stivenui. – Ir jei labai neapsirinku, ji taip pat buvo ispanė[85].

– Duktė Ispanijos karaliaus, – atsakė Stivenas, pridurdamas kažką nesuprantamo, atrodo, apie sudie ir likit sveiki, ispaniški svogūnai ir tą pirmąją žemę, pavadintą Negyvėliu, ir nuo Ramhedo iki Sicilijos tiek daug, tiek daug[86]...

– Išties? – iš netikėtumo leptelėjo Blumas, beje, nė kiek nenustebęs. – Niekad anksčiau nesu girdėjęs tokių gandų. Bet galimas daiktas, ypač turint omeny, kad ji ten gyveno. Taip, Ispanija.

Atsargiai, stengdamasis kišenėje neužkliudyti „Nuodėmių...“, kurios jam, beje, priminė apie negrąžintą laiku į biblioteką Keiplo gatvėje knygą, jis išsitraukė užrašų knygutę ir greitai peržiūrėjęs jos turinį pagaliau...

– Beje, kaip manote, – paklausė jis, mąsliai atrinkęs vieną išblukusią fotografiją: ją padėjo ant stalo, – ar tai ispaniškas tipas?

Stivenas – akivaizdžiai buvo kreiptasi į jį – pažvelgė į fotografiją ir išvydo didelių gabaritų damą, atvirai demonstruojančią savo kūnišką žavesį, nes buvo sulaukusi paties moterystės žydėjimo: vakarinė suknelė su pabrėžtinai gilia ta proga iškirpte, kad niekieno nevaržoma parodytų daugiau negu numanomą krūtinę... putlios lūpos pravertos, idealūs dantys, stovi apsimestinai ori šalia pianino, ant jo – „Senajame Madride“, savotiško žavesio turinti baladė, o tada – pati madingiausia. Jos (tos damos) akys, tamsios ir didelės žvelgė į Stiveną, pasiruošusios nusišypsoti kažkokiam susižavėjimą keliančiam objektui; už estetinį meistriškumą buvo atsakingas Lafajetas iš Vestmorlendo gatvės, pirmasis Dublino fotografijos menininkas.

– Misis Blum, mano žmona, primadona madam Merion Tvydi, – pažymėjo Blumas. – Fotografuota prieš kelerius metus. Maždaug devyniasdešimt šeštaisiais. Labai panaši, kokia tada buvo.

Sėdėdamas šalia jaunuolio jis taip pat žiūrėjo į fotografiją damos, dabar jo teisėtos žmonos, kuri, kaip jis užsiminė, buvo išsilavinusi

majoro Brajeno Tvydžio duktė, dar ankstyvoj jaunystėj pasirodė besanti gabi dainininkė, pirmąkart publikai nusilenkė vos saldžių šeliolikos[87]. Kalbant apie veidą, jo išraiška – iškalbingo panašumo, tačiau figūra ne tokia, kaip dera, nors į ją daug kas atkreipia dėmesį, bet su tuo apdaru ji atrodo ne geriausiai. Ji be vargo galėtų pozuoti visu ūgiu, jau nekalbant apie harmoningas iškilias linijas... Laisvu laiku, pats būdamas truputį menininkas, jis gilinosi į bendrą moterų formų raidą, nes atsitiktinai visiškai neseniai, šią popietę, Nacionaliniame muziejuje apžiūrėjo graikiškas statulas, puikiai išrutuliotus meno kūrinius. Marmuras geba atvaizduoti originalą, pečius, nugarą – visą simetriją. O visa kita – taip, puritonizmas. Tačiau jis geba ir beribę šv. Juozapo... bet nė viena fotografija negalėtų, nes tai – visai ne menas, ir tiek.

Tos dvasios įkvėptas, kuo mieliausiai būtų pasekęs seno jūrų vilko pavyzdžiu ir palikęs atvaizdą čia kelios minutėms, kad šis bylotų pats už save, dėl tos dingsties, kad jis... tam, kad anas galėtų pasigėrėti grožiu, jos laikysena scenoj buvo toks malonumas akiai, kurio fotoaparatas anaiptol nepajėgė deramai perteikti. Tačiau vargu ar tai atitiko profesinį etiketą, nors naktis buvo šilta, maloni, bet drauge ir nuostabiai vėsi, turint omeny metų laiką, nes saulė po audros... Ir iš tiesų jis jautė poreikį tuojau pat pasekti jūrininko pavyzdžiu, tartum kokio vidinio balso liepiamas, ir patenkinti galimą poreikį pajudėjus iš vietos. Bet vis dėlto sėdėjo nejudėdamas ir tiesiog žvelgė į mažumą suteptą fotografiją, suglamžytą ties iškilumais, nors jiems tai nė kiek nepakenkė, paskui supratingai nusisuko nenorėdamas, kad anas pasijustų, kaip numanė, dar labiau sutrikęs, kol vertino jos besikilnojančią *embonpoint*[88] simetriją. Faktiškai tos dėmelės tik teikė papildomo žavesio, visai kaip šiek tiek ištepti baltiniai, jie ne blogesni, faktiškai daug geresni, kai jau be krakmolo. O jei jos nebuvo, kai jis?.. Ieškojau lempos[89], apie kurią ji man sakė, dingtelėjo jam, bet tik trumpam – kaip praeinanti užgaida, nes jis prisiminė rytinę sujauktą lovą ir taip toliau, ir knygą apie Rubi su metam psichozes *(sic)*, kuri, matyt, parkrito visai tinkamon vieton, prie naktipuodžio, atsiprašom Lindlio Mario[90].

Jaunuolio kaimynystė jį aiškiai džiugino, tokio apsišvietusio, *distingué*[91] ir impulsyvaus ginče, neabejotinai geriausio iš viso būrio, nors nepasakytum, kad jis turi... ne, vis dėlto pasakytum. Beje, jis juk pripažino, kad portretas gražus, ir tai, kad ir ką sakytum, buvo tiesa, nors šiuo

metu ji gerokai stotingesnė. O kodėl gi ne? Tokie dalykai susiję su baisiu apsimetinėjimu, gėdos dėmė – visam gyvenimui, sensacijos bulvarinėj spaudoj apie tą pačią įgrisusią santuokinę painiavą, nepagrįsti kaltinimai neištikimybe su profesionaliu golfo žaidėju arba naujausiu scenos numylėtiniu, užuot visa tai aprašę tiesiai ir sąžiningai. Kaip juos suvedė likimas ir kaip jie prisirišo vienas prie kito, ir jų pavardes susiejo visuomenė, apie jas kalbėjo teisme ir apie laiškus, kupinus įprastinių sentimentų bei kompromituojančių posakių, nepaliekančių jokio šanso išsiginti, kad įrodytų, jog tie, nebūdami susituokę, atvirai apsigyvendavo du ar tris kartus per savaitę kokiame gerai žinomame pajūrio viešbutyje, ir jų santykiai, kaip panašiai ir būna, ilgainiui pasidarė intymūs. Paskui sąlyginis teismo nuosprendis, įsigaliojantis nuo tam tikro laiko, jei iki tada nebus panaikintas, ir Karališkasis Proktorius turi įrodyti, kodėl ne, o jam nesugebėjus to atšaukti, nuosprendis tampa galutinis. Bet, kalbant apie tai, tie du pažeidėjai, tematantys iš esmės tik vienas kitą, galėjo sau leisti viską ignoruoti, kaip jie ir darė, kol byla pateko į teismo įgaliotinio rankas ir jis, remdamasis įstatymu, pareiškė ieškinį nukentėjusios šalies vardu. Jam, Blumui, teko garbė asmeniškai būti šalia nekarūnuoto Erino karaliaus per tą *fracas*[92], kai nuversto vado – kuris, kaip visi žino, tvirtai laikėsi iki paskutinio kraujo lašo, netgi apjuodintas kaip svetimautojas – (vado) patikimi šalininkai, jų buvo dešimt ar tuzinas, o gal ir dar daugiau, įsiveržė į „Insuppressible“ spaustuvę, arba ne, „United Ireland“ (beje, visai netinkamas pavadinimas) ir plaktukais ar panašiais įnagiais sudaužė raidžių kasas – keršydami už šmeižikišką O'Brajeno[93] plunksnagraužių rašliavą, kuri jiems buvo tapusi duona kasdienine, lengva ranka drabstant purvais buvusio tribūno asmeninę dorovę. Nors buvo akivaizdžiai iš esmės pasikeitęs, jis tebeatrodė ryžtingas, kad ir – kaip visad – nerūpestingai apsirengęs, ir neleidžiąs abejoti, jog siekia užsibrėžto tikslo, tai padarė didelę įtaką svyruojantiems, kol jie, savo didelei nuostabai, užkėlę jį ant pjedestalo išvydo, kad jų stabo kojos – molinės, kad ir kaip būtų, ji pirmoji šitai suvokė. Kadangi toj visuotinėj sumaišty buvo ypač karšta, Blumas patyrė nedidelę traumą, – jį bjauriai alkūne bakstelėjo kažkoks vyrukas iš minios, kuri, suprantama, susirinko užeigoj, maždaug į paširdžius, visa laimė, nelabai stipriai. Jam (Parnelui) netyčia numušė skrybėlę, ir – tai tikras istorinis faktas – būtent Blumas, pa-

matęs, kas įvyko, pakėlė ją spūstyje, ketindamas grąžinti (ir atidavė jam nė kiek nedelsdamas), o jis, uždusęs, vienplaukis ir mažiausiai pasauly besirūpinantis savo skrybėle, buvo džentelmenas iš prigimties, pasiruošęs mirti už tą šalį, jis, iš tikrųjų ryžęsis tam daugiau dėl laurų nei dėl ko nors kito, bet tai jam buvo įskiepyta dar vaikystėj, sėdint ant motinos kelių, kaip žinojimas, kas yra geros manieros, ir šitai išryškėjo išsyk, nes jis pasisuko į davėją ir padėkojo jam su neprilygstamu aplombu tardamas: „Dėkoju, sere", bet balso tonas labai skyrėsi nuo tos teisinės profesijos puošmenos[94], kurio galvos apdangalą Blumas anksčiau padėjo patvarkyti, ryte, taigi istorija pasikartojo, tik kitaip – po bendro draugo laidotuvių, kai jie paliko jį vienišą su savo garbe, kai atliko liūdną pareigą, palydėję jo palaikus į paskutinę kelionę.

Kita vertus, jam labiau sopėjo širdį dėl rėžiančių ausį vežikų juokų ir tų, kurie tai padarė pajuokos objektu, be saiko šaipydamiesi, viską supranta, visus atsakymus žino, o iš tiesų net nesuvokia, ko patys nori, nes tai buvo tik dviejų žmonių, tik jų pačių reikalas, nebent ta aplinkybė, jog teisėtas vyras irgi čia buvo įveltas, mat gavo anoniminį laišką, siųstą vieno paprasto bernelio šnipelio, kuris užtiko juos kaip tik tą akimirką, besimylinčius, tiesiog susirakinusius rankomis, ir pasiryžo paviešinti jų neteisėtus poelgius, o viskas baigėsi šeimynine scena, kai paklydusi gražuolė maldavo parpuolus ant kelių savo šeimininko ir pono atleidimo, žadėdama nutraukti santykius ir daugiau neatidaryti jam durų, jei tik nuskriaustasis vyras pažiūrėtų į viską pro pirštus ir tartų, jog tai, kas buvo, pražuvo, su ašaromis akyse, nors galbūt kalbėjo nenuoširdžiai, nes, visiškai įmanomas daiktas, turėjo dar kelis kitus vyrus. Asmeniškai jis, labiau linkęs į skepticizmą, tikėjo ir nė kiek nesvyravo, sakydamas, jog kiekvienos moters kandidatų sąraše atsiras vyras arba vyrai – daugiskaita, netgi jei ji – geriausia žmona, ir jie puikiai sutaria drauge, turint omeny aną argumentą, ir vieną kartą, pamiršusi savo pareigas, ji nusprendžia, jog yra persisotinusi vedybinio gyvenimo, ir užsimano truputį paflirtuoti, leistis subtiliai suvedžiojama, kad atkreiptų jų dėmesį nederamais ketinimais ir galiausiai prisirištų prie kito – štai daugybės vis dar patrauklių ištekėjusių moterų, vis dar gražių, artėjančių prie keturių dešimčių, ir jaunesnių vyrų *liaisons* priežastis; be jokios abejonės, pakanka prisiminti keletą garsių atvejų, kai moterys aklai įsimylėjo.

Tik tūkstantį kartų liko apgailestauti, kad toks jaunuolis, kurį likimas taip dosniai apdovanojo protu, kaip jo kaimyną, švaisto savo vertingą laiką su ištvirkusiomis moterimis – šios galėjo apdovanoti miela dovanėle visam gyvenimui. Dabar palaiminga vienatvė – natūralus dalykas, bet vieną dieną jis ką nors ves prie altoriaus, kai pasirodys panelė Tikroji, bet šiuo metu damų draugija buvo *conditio sine qua non*[95], nors jis turėjo rimčiausių abejonių, bet ne dėl to, kad būtų norėjęs iškvosti Stiveną apie mis Fergiuson (labai galimas daiktas, ji buvo ta ypatinga kelrodė žvaigždė, atvedusi jį vėlai naktį į Airištauną), o todėl, kad norėjo sužinoti, ar šį bernelį labai nudžiugintų mintis pasipiršti anai panelei – kompanija kvailai besišypsančių panelių, neturinčių nė skatiko, du ar tris kartus per savaitę, įprasti, parengiamieji veidmainingi komplimentai ir pasivaikščiojimai įsimylėjėlių takais, gėlės ir čiokoliadukai. Įsivaizduoti jį be šeimos, benamį, apgaudinėjamą kokios pensiono šeimininkės, blogesnės už bet kokią pamotę, buvo pernelyg skaudu, juk jis toks jaunas. Tie keisti, netikėtai išpyškinami dalykai žavėjo vyresnįjį vyrą, kuris, nugyvenęs keliolika metų daugiau, beveik galėjo būti jo tėvas. Bet ką nors sotaus jis tikrai turėjo suvalgyt, kad ir – punšo su kiaušinio tryniu ir cukrumi su tikru motinišku maistu ar bent jau virtą naminį kiaušinį.

– Kelintą valandą pietavot? – paklausė jis liaunos būtybės su nuvargusiu, bet nesusiraukšlėjusiu veidu.

– Kažkada vakar, – pasakė Stivenas.

– Vakar! – sušuko Blumas ir tik tada prisiminė, jog jau rytojus, penktadienis. – A, norit pasakyt, kad jau po dvylikos?

– Tai tada – užvakar, – pasakė Stivenas pasitaisydamas.

Tiesiog apstulbintas tokios žinios Blumas susimąstė. Nors jų nuomonės ir ne visada sutapdavo, bet tam tikro panašumo tarp jų būta, lyg abiejų mintys, taip sakant, būtų tekėjusios ta pačia linkme. Jo amžiaus, kai mėgino užsiimti politika, maždaug prieš dvidešimt metų, kai buvo *quasi*[96] pretendentas į parlamentarus Fosterio Kartečės laikais[97], jis taip pat, kaip atminė, metęs žvilgsnį praeitin (ir tai jam teikė didelį pasitenkinimą), jautė slaptą pagarbą tokioms kraštutinėms idėjoms. Pavyzdžiui, kuomet iškeldintų nuomininkų klausimas, tada, dar pačioje užuomazgoje, vis dėlto pradėjo jaudinti žmonių protus, nereikia nė sakyti, jis neduodamas nė varioko ir aklai netikėdamas oficia-

liais teiginiais – kai kurie iš jų tikrai nebuvo verti net kritikos – iš pradžių faktiškai, kad ir kaip būtų, visiškai pritarė valstiečiams, pasidavęs naujų pažiūrų tendencijoms, silpnybė, kurią, supratęs savo klaidą, jis iš dalies ištaisė, ir jam net buvo papriekaištauta, kad savo radikaliomis pažiūromis, mat vienu metu propagavo sugrįžimą prie žemės, jis pralenkė net Maiklą Devitą, ir tai buvo viena iš priežasčių, dėl ko jį taip stipriai papiktino šmeižikiškos užuominos, šitaip įžūliai jam išsakytos per klanų susirinkimą pas Barnį Kirneną, taigi jis, nors neretai ir labai neteisingai suprantamas, bet mažiausiai iš visų mirtingųjų linkęs peštis, reikia tai pabrėžti, nukrypo nuo savo įpročių ir davė (metaforiškai kalbant) jam į nosį, nors, kiek tie reikalai buvo susiję su politika, jis net per daug gerai suvokė, kokius negrįžtamus nuostolius daro propaganda bei tarpusavio priešiškumas ir kokį vargą bei kančias jie, tai nulemta iš anksto, dažniausiai sukelia šauniems jauniems žmonėms – trumpai tariant, sunaikinami geriausi.

Kad ir kaip būtų, pasvėrus visus argumentus už ir prieš, ir turint galvoje, jog artinosi pirma, buvo pats laikas eiti miegoti. Problemą sudarė tai, kad buvo šiek tiek rizikinga vestis jį į namus, mat galėjo nutikti tokių dalykų (kažkas kartais nepajėgdavo suvaldyti nuotaikų), kurie viską sugadintų, visai kaip tąnakt, kai jis taip nesėkmingai parsivedė namo šunį (nežinomos veislės), šlubą viena koja, negalima sakyti, kad tie atvejai būtų buvę identiški ar atvirkščiai, nors tada irgi susižeidė ranką, prie Ontario terasos, šitai labai aiškiai prisiminė, visa tai patyręs, taip sakant. Kita vertus, jau buvo neabejotinai per vėlu siūlyti Sendimauntą ar Sendikouvą, taigi jis jautėsi truputį sutrikęs – kurią iš dviejų alternatyvų... Gerai pamąsčius, viskas byloja apie tai, kad jam dera iki galo išnaudoti šią progą. Iš pradžių susidarė įspūdis, jog anas mažumą nedraugiškas ir ne pernelyg kalbus, bet tai kažkodėl jam vis labiau patiko. Bet, vienas dalykas, anas galėjo, taip sakant, ir nesusižavėti šia mintimi, jei būtų apie tai užsiminta ir – dėl to jam buvo labiausiai neramu – jis nežinojo, kaip pradėti apie tai kalbą ir kokiais žodžiais išsakyti, bet, tarkime, anas priims pasiūlymą, jam tai asmeniškai suteiktų didelį malonumą, jei anas leistų jam padėti – kaip nors pasiūlyti truputį pinigų ar kokių drabužių, jei atsirastų tinkamų. Šiaip ar taip, vengdamas šiuo tarpu inertiško precedento, nutarė pasiūlyti Epso kakavos ir laikiną guolį nakčiai, be to, storą apdangalą ar du ir

apsiaustą, sulenktą pusiau – kaip pagalvę. Bent bus patikimose rankose, ir šilta kaip pas poną Dievą už pečiaus. Jis čia neįžvelgė jokių didelių nemalonumų, su ta išlyga, kad nekils koks kivirčas. Reikėjo veikti, nes linksmoji dvaselė, šiaudinis našlys, apie kurį jau kalbėjome, atrodė taip, lyg būtų prilipusi prie tos vietos, ir nebuvo panašu, kad kaip nors ypač skubėtų keliauti namolio, į savo numylėtą Kvynstauną, nors labiau tikėtina – į kokios senos kempinės viešnamį su pensininkėmis gražuolėmis, greta Šerifo gatvės – ten geriausia kelias artimiausias dienas ieškoti šios įtartinos asmenybės, iš eilės joms (undinėms) sukančios galvas tropikų istorijomis apie šešializdžius revolverius, stingdančios jomis iki kaulų smegenų ir protarpiais su šiurkščiu pasimėgavimu vis pamaigančios jų masyvias grožybes, užgeriant dideliais gurkšniais bulvinės krūminės ir, kaip įprasta, giriantis, kaip antai, kas jis toks esąs, iš tikrųjų XX – tai mano tikrasis vardas ir adresas, kaip pažymi *passim*[98] madam Algebra. Ir tuo pat metu be garso sau kikeno, prisiminęs savo sąmojingą atsakymą kūno ir kraujo gynimo čempionui apie tai, kad jo Dievas – žydas. Žmogus susitaikys su padėtimi, jei jam įkąs vilkas, bet tikrai įsius, jei įkąs avis. Pažeidžiamiausia jautriojo Achilo vieta – tavo Dievas buvo žydas, mat dažniausiai, kaip pasirodo, jie mano, kad jis kilęs iš Keriko prie Šenono[99] ar kokios Slaigou grafystės vietovės.

– Siūlau, – ilgai brandinęs mintį, pagaliau pareiškė mūsų herojus, atsargiai dėdamasis į kišenę jos fotografiją, – nes čia gana tvanku, tiesiog eime kartu ir aptariam tuos reikalus. Mano buveinė visiškai netoli. Šitų pamazgų negalima gert. Palaukit, aš tik užmokėsiu.

Žinoma, geriausias planas buvo pasišalint, paskui – kur vėjas pučia, jis mostelėjo, tuo pat metu atsargiai dėdamasis fotografiją, pastogės šeimininkui, bet neatrodė, kad jis...

– Taip, tai geriausia, – patikino jis Stiveną, o šiam, tiesą sakant, ar į „Varinę galvą“, ar pas jį, ar kur nors kitur – buvo daugiau ar mažiau...

Visokiausi utopiniai planai šmėsčiojo jo (Blumo) nenuilstančiose smegenyse. Išsimokslinimas (tikras dalykas), literatūra, žurnalistika, konkursiniai kūrinėliai, šiuolaikinė reklama, vandens gydyklos ir koncertinės kelionės po Anglijos pajūrio kurortus, kuriuose tiesiog prigrūsta teatro salių, visi bilietai parduoti – pinigai tik sukasi, duetai italų kalba, tarimas visai kaip tikrų italų, ir daugybė kitų dalykų, jokio rei-

kalo, aišku, skelbti nuo namų stogų visam pasauliui ir savo žmonai apie šitai, Dievas duos. Reikėjo tik žengti pirmą žingsnį. Kadangi daugiau nei įtarė, kad anas paveldėjo tėvo balsą, ir su juo siejo savo viltis, juk čia – lyg kortom išbūrus, visi šansai, taigi būtų gerai, ir, beje, nė kiek nepakenktų pakreipti kalbą, kad atitrauktų dėmesį taip, kad...

Vežikas laikrašty, kurį buvo nučiupęs, perskaitė, kad buvęs vicekaralius, grafas Kedougenas, pirmininkavo per samdomų karietų vežikų asociacijos pietus kažkur Londone. Ši jaudinanti žinia buvo sutikta tyla ir dviem žiovuliais. Paskui tasai senas egzempliorius kampe, – jam, kaip atrodė, dar buvo likę kažkokių gyvybės kibirkštėlių, – perskaitė, kad seras Entonis Makdonelis išvažiavo iš Justono į generalinio sekretoriaus rezidenciją, ar panašios reikšmės žodžius. Kodėl, atsiliepė aidas į šį domesį keliantį pranešimą.

– Duok užmest akį į tą literatūrą, dieduk, – paprašė senasis jūreivis, aiškiai parodydamas mažumą įgimto nekantrumo.

– Ale prašom, – atsakė pagyvenęs asmuo, į kurį buvo taip kreiptasi.

Jūreivis ištraukė iš savo futliaro žalius akinius, labai pamažu užsodino ant nosies, užkabino už ausų.

– Ar neprimatot? – pasidomėjo prielankusis personažas, panašus į miesto savivaldybės sekretorių.

– Nagi, – atsakė jūrų keliauninkas su Škotijos kalniečio barzda, kaip matyti, vyrukas, turintis kuklių literatūrinių ambicijų[100], įdėmiai žvelgdamas pro žalius kaip jūra iliuminatorius, taip nesunkiai galėtume juos apibūdinti, – skaitau su akuliorais. Tai dėl Raudonosios jūros smėlio. Kadaise, taip sakant, ir tamsoje galėjau. Mano mėgstamiausia buvo „Tūkstantis ir viena naktis“ ir „Raudona kaip rožė“[101].

Paskui grabinėdamas išskleidė laikraštį ir susimąstė apie vienas Dievas žino ką, apie rastą paskenduolį ar apie kriketininkų žygdarbius – Tūžmastingsas uždirbo šimtą su trupučių taškų Notsui[102], antrieji varteliai, o tuo metu (visiškai nekreipdamas dėmesio į Tūžmį) vartininkas kuo nuoširdžiausiai mėgino atvarstyti aiškiai naują ar mažai dėvėtą batą, kuris akivaizdžiai jam spaudė, nes jis niurnėjo keikdamas jį pardavusius, tie, kurie dar nebuvo visiškai užsnūdę, apie tai buvo galima spręsti iš veido išraiškos, tiesiog niūriai spoksojo į jį arba tarstelėjo kokią lėkštą pastabą.

Trumpai tariant, Blumas, įvertinęs padėtį, atsistojo pirmas, neno-

rėdamas piktnaudžiauti jų svetingumu, ir pirmiausia, tvirtas kaip ir jo žodis, pasiryžęs ta proga apmokėti sąskaitą, apdairiai ir išmintingai mostelėjo lobyno šeimininkui, neįžūliai vos pastebimai lyg išlenkdamas atsisveikinimo burnelę, kitiems nematant, ir rodydamas, kad suma jau paruošta, iš viso keturi pensai (ją neįžūliai ir sudėjo iš keturių variokų, tikrų paskutinių mohikanų), nes anksčiau buvo pastebėjęs išspausdintame kainoraštyje priešais, skirtame visiems lankytojams, aiškiai užrašytus skaičius, kava – 2 pensai, konditerijos gaminiai – t. p., ir tikrai, kitas duotų net dvigubai tiek, kaip sakydavo Veterapas.

– Eime, – paragino jis, – baikim šį *séanse*[103].

Matydami, kad gudrybė pavyko ir kelias laisvas, jie drauge paliko tą pastogę, arba trobelę, ir *élite* jūreivių bei kompanijos publiką, kurios niekas silpnesnis už žemės drebėjimą nebūtų galėjęs išjudinti iš josios *dolce far niente.* Stivenas, prisipažinęs, jog vis dar jaučiasi blogai ir yra nusikamavęs, stabtelėjo minutėlei prie tų... tų durų į...

– Vieno dalyko niekada nesupratau, – pasakė jis nepagalvojęs, kad būtų originalus, – kodėl jie nakčiai kavinėje sudeda stalus aukštyn kojom – tai yra kėdes aukštyn kojom ant stalų.

Į šitą ekspromtą niekuomet neklystąs Blumas atsakė nė akimirkos nesvyravęs, iškart:

– Kad galėtų rytą iššluoti grindis.

Sakydamas tai, vikriai šoktelėjo lanku aplink jį, atvirai ketindamas ir tuo pat metu atsiprašydamas, atsirasti savo kompaniono dešinėje, toks, beje, buvo jo įprotis, būti dešinėje, pagal klasikinę idiomą, opus jo Achilas. Nakties oro dabar iš tikrųjų buvo malonu įkvėpti, nors Stivenas ir silpnokai laikėsi ant savo kočėliokų.

– Jisai (tas oras) gerai jus paveiks, – pasakė Blumas, turėdamas omenyje ir pasivaikščiojimą, – tuojau pat. Svarbiausia pasivaikščioti ir tada pasijunti kitas žmogus. Čia netoli. Atsiremkit į mane.

Atitinkamai jis kaire ranka paėmė Stiveną už dešinės parankės ir atitinkamai nuvedė.

– Taip, – abejodamas pasakė Stivenas, pagalvojęs, kad jaučia neįprastą kito žmogaus kūną, liečiantį jį, be muskulatūros, glebų, ir visa kita.

Šiaip ar taip, jie praėjo pro sargo būdelę su akmenimis, žarijų indu, ir taip toliau, kur neetatinis municipaliteto darbuotojas, eksGamblis,

vis dar buvo visokeriopai nugrimzdęs, kaip sakoma, į Merfio glėbį, ir sapnavo gaivius laukus bei ganyklas žalias. O kalbant apie karstą, pridėtą akmenų, palyginimas buvo visai neblogas, juk iš tikrųjų jį ir užmėtė akmenimis tos septyniasdešimt dvi iš aštuoniasdešimt su trupučiu rinkiminių apygardų, kurios išdavė skilimo metu, o svarbiausia – išgirtoji valstiečių klasė, tikriausiai tie patys iškeldinti nuomininkai, kuriems sugrąžino žemės sklypus.

Taigi eidami susikibę už parankių per Peresfordo aikštę, jie ėmė plepėti apie muziką, meno formą, kuriai Blumas, kaip grynas mėgėjas, jautė didžiausią meilę. Vagnerio muzika, nors žinoma, savotiškai didinga, Blumui buvo truputį per sunki ir reikalaujanti susikaupimo, kai klausai pirmą kartą, bet štai – Merkadantės „Hugenotai“, Mejerbero „Septyni paskutiniai žodžiai ant Kryžiaus“[104] ir Mocarto „Dvyliktosios mišios“ – jis tiesiog mėgavosi ja, o „Gloria“ šiose buvo, jo nuomone, pirmaklasės muzikos, kaip tokios, apogėjus, prieš kurį visa kita – tik vaikų žaidimai. Jis be galo labiau vertino šventosios katalikų bažnyčios muziką, o ne tai, ką šioje srityje galėjo pasiūlyti konkurentai, pavyzdžiui Mudžio ir Senkio himnai arba „Įsakyk man gyventi, ir aš gyvenime būsiu tavo protestantas“[105], labiausiai už visus žavėjosi Rosinio „Stabat mater“, kūriniu, kur tiesiog apstu nemirtingų numerių, kuriuos jo žmona, madam Merion Tvydi, pavertė šedevrais, tikra sensacija, jis gali tvirtai pasakyt, dar pridėjusi jai laurų, o visi kiti liko visiškai šešėly, tėvų jėzuitų bažnyčioje Gardinerio gatvėje, šventasis pastatas buvo sausakimšas iki pat durų, jos paklausyt susirinko *virtuosos*, arba veikiau, *virtuosi*[106]. Visi kaip vienas tvirtino, kad jai niekas negali prilygti, pakanka pasakyti, jog pamaldų vietoje, kur paprastai skamba švento pobūdžio muzika, buvo girdėti visuotinis raginimas pakartoti. Bet apskritai, nors ir teikė pirmenybę tokioms operoms kaip „Don Žuanas“ ir „Marta“, savo žanro perlui jautė *penchant*[107], kad ir grindžiamą tik paviršutiniškomis žiniomis, griežtai klasikinei mokyklai, tokiai kaip Mendelsono. Kalbėdamas apie tai ir nė kiek neabejodamas, jog žino viską apie senas mėgstamas melodijas, jis paminėjo *par excellence*[108] Lajonelio ariją iš Martos“, *M'appari,* kurios, pakankamai keista, klausėsi arba, tiksliau, pasiklausė slapta vakar, tai privilegija, kurią labai brangino, sklindančios iš Stiveno tėvo lūpų, sudainuotos tobulai, tiesą sakant, nuodugniai išstudijuotas numeris,

kuriam visi kiti toli gražu neprilygsta. Stivenas, atsakydamas į mandagiai užduotą klausimą, pasakė negirdėjęs ir ėmė energingai girti Šekspyro dainas ar bent jau to ar maždaug to periodo, ir liutnininką Doulendą[109], gyvenusį Feterio skersgatvy, netoli Džerardo, žolininko, namų, jo – *anno ludento hausi, Doulandus*[110] – instrumentą jis ketino įsigyti iš misterio Arnoldo Dolmečo[111], kurį Blumas nelabai prisiminė, nors pavardė, savaime aišku, skambėjo pažįstamai, už šešiasdešimt penkias ginėjas, taip pat Farnebį ir sūnų su jų *dux* bei *comes*[112] didumu ir Berdą[113] (Viljamą), kuris grojo spinetais, kaip jis pasakė, Karaliaus koplyčioje ir visur kitur, kur tik juos rasdavo, ir tokį Tomkinsą[114], kūrusį visokius mažmožius bei daineles, ir Džoną Bulį[115].

Keliu, prie kurio jie kalbėdamiesi artėjo, už kabančios grandinės, traukdamas gatvių valytuvą, per grindinį žengė arklys, šluodamas plačią purvo juostą su tokiu triukšmu, kad Blumas suabejojo, ar jis teisingai nugirdo apie tas šešiasdešimt penkias ginėjas ir Džoną Bulį. Taigi pasiteiravo, ar tai tas pats Džonas Bulis, politinė garsenybė iš tos pačios vietos, nes šitai jį nustebino – dvi identiškos pavardės – koks sutapimas.

Greta grandinių arklys lėtai ėmė suktis, tai pamatęs Blumas, – jis, kaip paprastai, atidžiai dairėsi aplink, – švelniai truktelėjo ano rankovę, pajuokaudamas:

– Mūsų gyvybės šiąnakt pavojuje. Saugokimės garinio volo.

Ir jie sustojo. Blumas pažvelgė į arklio galvą, nė kiek nepanašią į vertą šešiasdešimt penkių ginėjų, išnirusią tamsoje taip arti, kad ji pasirodė kažkokia nauja, kitaip sudėtų kaulų ir net mėsos kitokios, nors aiškiai tai buvo keturkojis, šlauniakratis, juodapasturgalis, tabaluodegis, nusvirgalvis, – jis tiesė užpakalinę koją pirmyn, o to padaro šeimininkas sėdėjo ant vežimo sėdynės paskendęs mintyse. Toks geras vargšas gyvulys, jis pasigailėjo, kad neturi gabalėlio cukraus, bet, kaip išmintingai pagalvojo, – vargu ar gali būt pasiruošęs kiekvienam nenumatytam atvejui, kuris gali nutikti. Tai buvo tiesiog didelis, kvailas, nervingas, pusgalvis arklys, nieko nenutuokiantis apie jį supantį pasaulį. Bet juk net šuo, pagalvojo jis, tarkim, tas mišrūnas pas Barį Kirneną, jeigu būtų tokio dydžio, baisiausiai pergąsdintų, jei sutiktum. Bet tai ne gyvulio kaltė – kad jis toks atsirado, panašus į kupranugarį, dykumos laivą, iš suėstų vynuogių savo kuproje varantį bulvinę krūminę. Devynias dešimtąsias iš jų buvo galima laikyti narvuose

ar išdresuoti, nė vienas, išskyrus bites, negalėjo sumanumu prilygti žmogui; banginį – su harpūno smaigaliu, aligatoriui pakutenti sprandą, ir šis supras pokštą, nubrėžti kreida ratą aplink gaidį, tigras – mano erelio akis. Šie aktualūs svarstymai apie laukų gyvulius užėmė jo protą ir truputį užgožė Stiveno žodžius, o tuo metu gatvės laivas toliau manevravo ir Stivenas samprotavo apie labai įdomų seną...

– Apie ką aš kalbėjau? A, taip! Mano žmonai, – pranešė jis, nerdamas *in medias res*[116], – būtų labai malonu susipažinti su jumis, nes ji tiesiog dievina visokių rūšių muziką.

Šnairomis draugiškai pažiūrėjo į Stiveno profilį – gyvas jo motinos atvaizdas, visiškai nepanašus į įprasto tipo niekšą, kokiems jos nedvejodamos kabinasi ant kaklo, mat, galimas daiktas, buvo ne taip sudėtas.

Vis dėlto, turint galvoje, jog anas paveldėjo tėvo talentą, tai daugiau negu įtarė, jo protui atsivėrė naujos perspektyvos, kaip, tarkime, ledi Fingel koncertas Airijos pramonei paremti praėjusį pirmadienį ir aristokratija apskritai.

Dabar jis žėrė nuostabias variacijas apie ariją „Čia baigiasi jaunystė“, autorius Janas Piteris Svelinkas, olandas iš Amsterdamo, iš kur atvyksta palaidos damos. Dar labiau jam patiko sena vokiška Johaneso Jepo[117] daina apie skaidrią jūrą ir sirenų balsus, švelnių vyrų žudikių, – tai šiek tiek nugąsdino Blumą:

Von der Sirenen Listigkeit
Tun die Poeten dichten[118].

Jis padainavo šiuos pradinius taktus ir *extempore*[119] išvertė. Blumas linksėdamas galva pasakė, kad viską puikiai suprato, ir meldė jį tęsti, ką anas ir padarė.

Tokio fenomenalaus grožio tenoras, rečiausia gamtos dovana, kurią Blumas įvertino nuskambėjus pirmajai gaidai, be vargo galėjo, jeigu bus tinkamai lavinamas kokio nors pripažinto vokalo autoriteto, tokio kaip Bareklafas, be to, dar mokant skaityti natas, diktuoti savo kainą ten, kur baritonai buvo dešimt už pensą, ir netolimoj ateity savo laimingajam šeimininkui atverti *entrée*[120] į prašmatnius namus geriausiuose kvartaluose, finansinių magnatų, varančių didelį biznį, ir tituluotų asmenų, ten jis su savo laisvųjų menų bakalauro laipsniu (milžiniškas pranašumas savo ruožtu) ir džentelmeniškomis maniero-

mis, įgautų vis didesnę įtaką, geras įspūdis, neišvengiamai sulauktų didelės sėkmės, nes yra apdovanotas protu, kuriuo taip pat galima pasinaudoti tuo tikslu, ir visu kitu, kas reikalinga, tik štai drabužius reikia tinkamai prižiūrėti taip, kad galėtų sėkmingai įgyti jų prielankumą, bet tai jis, jaunas naujokas aukštosios visuomenės aprangos subtilybių sferoje, sunkiai suprato, kaip šis toks menkas dalykas galėtų pakenkti. Iš esmės tai buvo vos kelių mėnesių reikalas, ir jis jau regėjo jį, dalyvaujantį jų muzikiniuose ir meniniuose *conversaziones*[121], iškilmėse Kalėdų sezono metu, sukeliantį lengvą gražiosios lyties širdelių virpulį, supamą būrio damų, stiprių pojūčių ieškotojų, tokių atvejų, kaip jis žinojo, būta, ir jis pats kartais, labai to nevieširsim, jeigu tik panorėtų, galėtų lengvai turėti... Be to, žinoma, reikia turėti omeny piniginį atlyginimą, to jokiu būdu negalima pamiršti, šitai būtų geras priedas prie užmokesčio už mokymą. Tai nereiškia, skliaustuose pažymėjo jis, kad vien dėl šlykštaus pasipelnymo anas būtinai turi ilgesniam laikui pasirinkti kaip profesiją lyrinę programą, tačiau tai būtų žingsnis reikalinga kryptimi, be jokių taip ir ne, ir vertinant piniginiu bei dvasiniu požiūriu – nė kiek nesumenkintų jo orumo, o juk dažnai nepaprastai lauktas pasirodo besąs čekis, įteiktas kaip tik tuo momentu, kai yra labiausiai reikalingas, kai ir menkiausia smulkmena – pagalba. Be to, nors skonis pastaruoju metu tam tikru laipsniu suprastėjo, tokia originali muzika, tolima nuo visuotinės rutinos, greitai padėtų pasiekti didelio populiarumo, nes būtų tikra Dublino muzikinio pasaulio naujiena po įgrisusio nuvalkiotų, lengvai įsimenamų solo tenorams srauto, kurį pila ant patiklios publikos Aivenas Sent Ostelas ir Hiltonas Sen Džastis bei jų *genus omne*[122]. Taip, nė šešėlio abejonės, jis galėjo, kortos buvo jo rankose, ir turėjo pradinį kapitalą, kad išgarsintų savo vardą ir pajėgtų surengtų didelį koncertą King gatvės salės nuolatiniams lankytojams, bilietai užsakomi iš anksto, jeigu jį kas nors paremtų, pakylėtų laipteliu aukštyn, kaip sakoma, – bet didelis jeigu, – ir padėtų apeiti kliūtis, kurios dažnai sutrukdo pernelyg išgirtam princui iš šaunių vaikinų, ir tai nė per jotą neatitrauks jo nuo likusių dalykų, nes jis bus pats sau ponas ir turės marias laiko laisvomis valandėlėmis užsiimti literatūra, kai tik panorės, kadangi nebus kliūčių jo vokalinei karjerai nei sumenkins reputaciją – kad ir kas būtų – mat čia tik jo asmeninis reikalas. Iš tikrųjų, iniciatyva visada buvo

jo rankose, ir būtent dėl šios priežasties tas kitas, turėdamas nepaprastai smailą nosį ir užuosdamas naudą iš tolo, taip prie šio prilipo.

Kaip tik tada arklys... vėliau, pasitaikius palankiai progai, jis (Blumas) ketino, nė kiek nesikišdamas į privačius jo reikalus, pagal principą kvailiai patenka ten, kur angelai[123], paraginti jį nutraukti santykius su konkrečiu dar tik tobulėjančiu, nors jau ir pradėjusiu praktiką gydytoju, kuris, kaip pastebėjo, buvo linkęs blogai apie jį pasisakyti ir netgi tam tikru mastu, radęs bet kokį smagų pretekstą, jam nesant griežtai jį smerkti, ar kaip norite tai vadinkite, kas, kuklia Blumo nuomone, neigiamai charakterizavo jo charakterį, – žodžių žaismas nebuvo iš anksto numatytas.

Arklys, taip sakant, priėjo liepto galą, sustojo ir, aukštai pakėlęs išdidžią, pasišiaušusią uodegą, pridėjo savo kvotą, nuleido ant grendymo, kurį šepetys turėjo netrukus nuvalyti ir nublizginti, tris rūkstančius mėšlo rutulius. Lėtai, tris kartus, vieną po kito iš pilno krupo drėbtelėjo. O humaniškas jo važnyčiotojas laukė, kol jis (arba ji) baigs, kantrus apginkluotame dalgiais[124] kovos vežime.

Pasinaudodami ta *contretemps* petys prie peties Blumas su Stivenu praėjo tarp grandinių, skiriamų stulpelių, ir, peržengę purvo ruožą, pasuko Gardinerio gatvės link; Stivenas jau labiau pasitikėdamas, bet neką garsiau dainavo baladės pabaigą.

Und alle Schiffe brücken[125].

Vežikas nepratarė nė žodžio – gero, blogo ar abejingo. Tiesiog nulydėjo žvilgsniu dvi figūras, sėdėdamas žemagaliame vežime, abi juodos – viena apkūni, kita liesa – nužingsniavo geležinkelio tilto link, kad *jas sutuoktų tėvas Maheris*[126]. Eidami jie kartkartėmis sustodavo, paskui eidavo vėl, tęsdami savo *tête-à-tête* (kurio, savaime suprantama, jis visiškai negirdėjo) apie sirenas, žmogaus proto priešes, maišydami šias kalbas su daugybe kitų tos pačios kategorijos temų, apie uzurpatorius su istoriniais pavyzdžiais, o tas vyras valymo vežime – taip pat sėkmingai jį buvo galima pavadint ir snaudimo vežimu – jokiu būdu negalėjo jų girdėti, nes jie buvo per toli – tiesiog sėdėjo savo vietoje Gardinerio gatvės gale ir žvelgė į tolstantį jų žemagalį vežimą.

III

*K*OKIŲ ANALOGIŠKŲ *maršrutų laikėsi Blumas ir Stivenas grįždami?*

Abu išvien pajudėję normaliu pasivaikščiojimo žingsniu iš Berisfordo aikštės, jie nuėjo nurodyta tvarka Žemutine bei Vidurine Gardinerio gatvėmis ir Mauntdžoi aikšte, į vakarus; paskui, lėtesniu žingsniu, kiekvienas krypdamas į kairę, per neatidumą Gardinerio aikšte net iki pat Templ gatvės kampo, į šiaurę; tada, lėtesniu žingsniu, vis sustodami, krypdami dešinėn, Templ gatve į šiaurę, iki Hardviko aikštės. Prisiartinę, iš esmės nesulyginami, neskubriu pasivaikščiojimo žingsniu abu skersai kirto apskritą aikštę priešais Jurgio bažnyčią – bet kurio apskritimo styga yra trumpesnė už lanką, kurio galus ji jungia.

Apie ką diumviratas svarstė savo kelionės metu?

Muzika, literatūra, Airija, Dublinas, Paryžius, draugystė, moterys, prostitucija, dieta, dujinio apšvietimo arba elektrinio lanko bei kaitrinių lempų šviesos įtaka šalia augantiems paraheliotropiniams medžiams[1], sustatytos savivaldybės šiukšliadėžės, naudojamos neatidėliotinais atvejais, Romos katalikų bažnyčia, dvasininkų celibatas, airių tauta, jėzuitų švietimas, profesijos, medicinos mokslas, praėjusi diena, pragaištinga priešsabinės dienos įtaka, Stiveno apalpimas.

Ar Blumas atskleidė bendrus jų atitinkamų vienodų ir skirtingų reakcijų į tai, kas patirta, panašumo faktorius?

Abu buvo jautrūs meninės prigimties įspūdžiams ir labiau vertino muzikinius, o ne plastinius ar vaizdinius. Abu pirmenybę teikė ne salos, o kontinentiniam gyvenimo būdui ir gyvenamą vietą rinkosi šiapus, o ne anapus Atlanto. Abu, užgrūdinti ankstyvo namų auklėjimo ir paveldėję heterodoksinio pasipriešinimo atkaklumą, prisipažino netikintys daugeliu ortodoksinių religinių, nacionalinių, visuomeninių ir etinių doktrinų. Abu neneigė pakaitomis stimuliuojančio ir bukinančio heteroseksualinio magnetizmo įtakos.

Ar jų požiūriai į kai kuriuos dalykus buvo skirtingi?

Stivenas atvirai nesutiko su Blumo požiūriu į dietos svarbą bei piliečių saviugdą, o Blumas tylomis nepritarė Stiveno požiūriui į amžiną žmogaus dvasios reiškimąsi literatūroje. Blumas slaptomis sutiko su Stiveno pataisa, pagal kurią anachronizmu derėjo laikyti faktą, kad airių tautą iš druidizmo į krikščionybę Patrikas, sūnus Kalporno, sūnaus Potito, sūnaus Odiso, atvertė ne 432 metais, pasiųstas popiežiaus Celestino I, valdant Lijeriui, o 260 ar panašiai, valdant Kormakui Makartui (†266 po Kr.), kuris uždusо Slityje dėl ydingo maisto ryjimo ir buvo palaidotas Rosnary. Apalpimą, kurį Blumas aiškino skrandžio tuštumu, tam tikrais cheminiais junginiais su įvairiomis priemaišomis ir alkoholio stiprumu, dar padidintu protinės įtampos bei greitų sukamųjų judesių atpalaiduojančioje aplinkoje, Stivenas priskyrė tam, kad vėl pasirodė rytinis debesis (jų abiejų matytas iš dviejų skirtingų stebėjimo taškų, Sendikouvo ir Dublino), iš pradžių ne didesnis už moters plaštaką[2].

Ar egzistavo nors vienas dalykas, apie kurį jų nuomonės būtų vienodos ir neigiamos?

Dujinio arba elektrinio apšvietimo įtaka šalia augantiems paraheliotropiniams medžiams.

Ar Blumas jau anksčiau buvo kalbėjęs apie panašius dalykus savo naktinių pasivaikščiojimų metu?

1884 metais su Ouvenu Goldbergu ir Sesiliu Ternbuliu, naktį, pagrindinėse miesto gatvėse tarp Longvudo aveniu ir Lenerdo kampo, tarp Lenerdo kampo ir Singo gatvės, tarp Singo gatvės ir Blumfildo aveniu. 1885 metais su Persiu Epdžonu, vakarais, atsirėmęs į sieną tarp „Gibraltaro" vilos ir Blumfildo namo, Kramline, Aperkroso baronijoje. 1886 metais retsykiais su atsitiktiniais pažįstamais ir galimais pirkėjais ant laiptelių prie durų, priimamuosiuose, priemiestinių traukinių trečios klasės geležinkelio vagonuose. 1888 metais dažnai su majoru Brajenu Tvydžiu ir jo dukterimi mis Merion Tvydi, su abiem ir kiekvienu atskirai, ant kušetės Metju Dileno namuose Raundtaune. Kartą 1892 metais ir kartą 1893 metais su Džulijum Mastianskiu, abiem atvejais jo (Blumo) namų svetainėje Lombardo gatvėje, vakaruose.

Ką Blumas galvojo apie netolygią datų 1884, 1885, 1886, 1888, 1892, 1893, 1904 seką prieš jiems pasiekiant kelionės tikslą?

Jis galvojo, kad laipsniška individualaus tobulėjimo ir patirties sferos plėtra buvo regresyviniais santykiais susijusi su priešingu procesu – tarpindividualių santykių apribojimu.

Kokiais būdais?

Iš nebūties jis atėjo būti pas daugelį ir buvo priimtas; kaip esantis su esančiais jis buvo su kiekvienu, kaip ir kiekvienas su kiekvienu; išėjęs iš buvimo į nebuvimą, jis bus visų suvoktas kaip niekas.

Kokį veiksmą Blumas atliko jiems pasiekus kelionės tikslą?

Ant ketvirto iš eilės skirtingų nelyginių namų laiptelių, Eklz gatvės numeris 7^3, jis automatiškai įkišo ranką į užpakalinę kelnių kišenę, kad išsitrauktų durų raktą.

Ar šis ten buvo?

Buvo atitinkamoj kišenėj kelnių, kurias jis mūvėjo vieną dieną prieš tai.

Kodėl jis pajuto dvigubą apmaudą?

Todėl, kad buvo pamiršęs, ir todėl, kad prisiminė, jog pats sau dukart priminė nepamiršti.

Ką tuomet galėjo rinktis ši pora, sąmoningai (atitinkamai) ir per neatidumą likusi be raktų?

Įeiti arba neįeiti. Belsti ar nebelsti.

Blumo sprendimas?

Manevras. Atsirėmęs pėdomis į nykštukinę sienelę, jis perlipo per kiemo aikštelės tvorą, tvirčiau užtraukė ant galvos skrybėlę, sugriebė dviejose vietose už apatinės užtvaros dalies ir kraštų, palaipsniui nuleido kūną visu penkių pėdų ir devynių su puse colio ūgiu į kiemo vidų taip, kad liko tik dvi pėdos ir dešimt colių iki grindinio, ir sudarė sąlygas kūnui laisvai judėti erdvėje – paleidęs užtvarą gūždamasis pasiruošė kritimo smūgiui.

Ar jis nukrito?

Tai lėmė žinomas jo kūno svoris – vienuolika stounų ir keturi svarai pagal anglų svorio ir tūrio matų sistemą, kaip užfiksavo mechanizmas su padalomis, skirtas periodiškai pasisverti pas Frensį Froud-

meną, farmacijos specialistą, Frederiko gatvė 19, šiaurėje, per paskutinius Dangun Žengimo atlaidus, tai yra gegužės dvyliktą dieną keliamaisiais tūkstantis devyni šimtai ketvirtaisiais metais pagal krikščionių kalendorių (pagal žydų – penki tūkstančiai šeši šimtai šešiasdešimt ketvirtaisiais, pagal musulmonų – tūkstantis trys šimtai dvidešimt antraisiais), aukso skaičius 5, epakta 13, Saulės ciklas 9, sekmadienio raidės CB, romėnų indiktas 2, Julijaus periodas 6617, MXMIV[4].

Ar jis atsikėlė nesužeistas po sukrėtimo?

Atgaudamas stabilią pusiausvyrą atsikėlė nesužeistas, nors ir sukrėstas smūgio, pakėlė aikštelės durų skląstį, nukreipdamas jėgą į laisvai judančią jungę, ir pritaikęs jos atramos taškui pirmojo laipsnio svirties veikimo principą uždelsdamas pateko į virtuvę per greta esantį podėlį, naudodamasis trinties dėsniu uždegė degtuką, pasukęs čiaupą paleido lengvai užsiliepsnojančias anglies dujas ir įkūrė smarkią ugnį, – ją reguliuodamas sumažino iki ramios liepsnos, paskui pagaliau užžiebė nešiojamąją žvakę.

Kokią pavienių vaizdų seką tuo metu regėjo Stivenas?

Atsirėmęs į aikštelės tvorą pro permatomus virtuvės langus jis regėjo žmogų, reguliuojantį degančių dujų 14 žvakių šviesos stiprumo liepsną, žmogų, uždegantį žvakę, žmogų, nusiaunantį iš eilės abu batus, žmogų, išeinantį iš virtuvės ir laikantį 1 žvakės šviesos stiprumo žvakę.

Ar tas žmogus vėl pasirodė kur nors kitur?

Po keturių minučių jo žvakę spingsint buvo galima įžiūrėti pro pusiau permatomą pusapvalį stiklinį vėduoklės formos langą virš prieškambario durų. Prieškambario durys pamažu pasisuko ant vyrių. Atvirame tarpdury vėl pasirodė tas žmogus, be skrybėlės, su žvake.

Ar Stivenas pakluso jo ženklui?

Taip, patylom įėjo, padėjo uždaryti duris ir uždėti ant jų grandinę, paskui patylom nusekė per prieškambarį paskui to žmogaus nugarą, juostuotas pėdas ir šviečiančią žvakę, praėjo pro apšviestą siaurą durų angos plyšį kairėje ir atsargiai nusileido suktais laiptais žemyn, daugiau nei penkis laiptelius, į Blumo namų virtuvę.

Ką padarė Blumas?

Jis užgesino žvakę, stipriai pūstelėjęs į liepsną, patraukė dvi pušines kėdes su šaukšto formos sėdynėmis prie židinio, vieną Stivenui, – pasuko ją atlošo nugara į kiemo aikštelės langą, – kitą sau, jei prireiks, atsiklaupė ant vieno kelio ir židinyje sudėliojo laužą iš sukryžiuotų dervuotų pagalių, įvairiausių spalvotų popierių ir netaisyklingų geriausios Abremo anglies daugiakampių, po dvidešimt vieną šilingą už toną, iš misterių Flauerio ir Makdonaldo sandėlių, D'Oljero gatvė 14, vienu degtuku trijose vietose padegė išsikišusį popierių, išlaisvindamas potencinę energiją, glūdinčią kure, anglies ir vandenilio elementams laisvai susijungus su oro deguonimi.

Apie kokius panašius reginius pagalvojo Stivenas?

Apie kitus žmones, kurie kur nors kitur kitu metu, priklaupę ant vieno kelio ar ant abiejų, kūrė jam ugnį, apie brolį Maiklą Jėzaus draugijos koledžo ligoninėje Klongauz Vude, Salinse, Kilderio grafystėj, apie savo tėvą Saimoną Dedalą pirmojo buto Dubline kambary be baldų, Ficgibono gatvė trylika, apie savo krikšto motiną mis Keit Morkan jos mirštančios sesers mis Džulijos Morkan namuose, Ašers Ailend 15, apie savo motiną Mariją, Saimono Dedalo žmoną, Šiaurinės Ričmondo gatvės dvylikto namo virtuvėje tą 1898 metų švento Pranciškaus Ksavero atlaidų rytą, apie savo fakulteto dekaną, tėvą Butą, universiteto Koledžo medicinos fakulteto amfiteatre, Stiveno Gryno 16, šiaurėje, apie savo seserį Dili (Deliją) jų tėvo namuose Kabroje.

Ką išvydo Stivenas, pakėlęs akis nuo ugnies į vieno jardo aukštį ir pažvelgęs priešais esančios sienos link?

Po ringiuota penkių spyruoklinių durų skambučių eile – ištemptą įstrižai tarp dviejų kablių priešais nišą šalia židinio atramos išlenktalinijinę virvę, ant kurios kabėjo keturios mažos kvadratinės nosinės, sulenktos, neprisegtos, iš eilės vienas prie kito besiliečiantys stačiakampiai, ir porą pilkų moteriškų kojinių su siaurom plonų fildekoso siūlų keliaraiščių juostom, pėdos – įprastose vietose, prisegtų trimis tiesiais mediniais segtukais, du išoriniuose kraštuose, o trečias – sąlyčio taške.

Ką Blumas pamatė ant viryklės?
Ant dešiniosios (mažesnės) angos – melsvą emaliuotą prikaistuvį, ant kairiosios (didesnės) – juodą metalinį arbatinuką.

Ką Blumas padarė prie viryklės?
Jis perkėlė prikaistuvį ant kairės angos, pakėlė ir nunešė metalinį arbatinuką į kriauklę, kad vanduo, atsukus čiaupą, pradėtų į jį tekėti.

Ar pradėjo tekėti?
Taip. Iš 2400 milijonų galonų talpos Raundvudo rezervuaro Viklou grafystėj, sunkdamasis pro požeminį pagrindinių filtruojančių viengubų ir dvigubų vamzdžių akveduką, nutiestą už pradinę įrenginių kainą – 5 svarai už jardą – ir vingiuojantį pro Darglį, Retdauną, Dauns slėnį ir Kolouhilą į 26 akrų rezervuarą Stilorgene, atstumas 22 sausumos mylios, o iš ten, per pagalbinių rezervuarų sistemą su 250 pėdų aukščio nuolydžiu – iki miesto ribos prie Justeis tilto ir viršutinės Lysono gatvės – nors dėl užsitęsusios vasaros kaitros ir dėl to, kad kasdien suvartojama $12^1/^2$ milijonų galonų, vandens lygis nukrito žemiau už slenkstinės užtvankos ribą, ir miesto inspektorius bei vandentiekio įrenginių specialistas misteris Spenseris Hartis, statybos inžinierius, vadovaudamasis instrukcija, gauta iš vandentiekio komiteto, leido vartoti municipalinį vandenį tik namų reikmėms (numatydamas, kad išeitį galima rasti panaudojant netinkamą gerti vandenį iš Didžiojo ir Karališkojo kanalų, kaip buvo 1893 m.), ypač kai Pietų Dublino prieglauda nesilaikė jai nustatytos normos – per dieną elgetai 15 galonų, tiekiamų per 6 colių skaitiklį – ir buvo nubausta už tai, kad per naktį išeikvojo 20000 galonų – tokie, miesto savivaldybės juriskonsulto patarėjo misterio Ignatijaus Raiso, advokato, teigimu, buvo jų skaitiklio rodmenys, ir šitaip buvo padaryta žala kitiems piliečiams, save išlaikantiems mokesčių mokėtojams, mokiems, patikimiems.

Kuo Blumą, vandens mėgėją, vandens sėmėją, vandennešį, grįžtantį prie viryklės, taip žavėjo vanduo?
Savo universalumu, demokratine lygybe ir ištikimybe savo prigimčiai ieškant sau tinkamo lygio; didžiuliais okeanų plotais Merkatoriaus žemėlapy[5], neišmatuojama gilybe, daugiau kaip 8000 jūros sieks-

nių Sandemo rėvoje Ramiajame vandenyne, nežinančiomis ramybės bangomis ir paviršiaus dalelėmis, paeiliui aplankančiomis visas vietas jo jūrų pakrantėse, elementų nepriklausomybe, jūros būsenų įvairove, hidrostatiniu nejudrumu štilio metu, hidrokinetiniu pakilimu atskirų mėnulio fazių ir pavasarinių potvynių metu, nuslūgimu po viską siaubiančių audrų, poliarinių Arkties ir Antarkties ledynų sterilumu, klimatine ir prekybine svarba, persvara santykiu 3:1 lyginant su Žemės rutulio sausumos plotais, neginčytina hegemonija daugely kvadratinių mylių visame regione po subekvatorine Vėžio atogrąža, daugiatūkstantiniu pirmykščio baseino pastovumu, rusvai geltonu dugnu, gebėjimu skaidyti ir išlaikyti tirpale visas tirpias substancijas, įskaitant milijonus tonų pačių brangiausių metalų, lėta pusiasalių ir slūgstančių iškyšulių erozija, aliuviniais sąnašynais, svoriu, tūriu ir tankiu, ramumu lagūnose ir nedideliuose kalnuotų kraštų ežeruose, spalvų kaita karštosiose, vidutiniosiose ir šaltosiose juostose, transporto atšakomis žemyninėse, tekančiose per ežerus srovėse, ir įtekančiomis į vandenyną upėmis su intakais bei transokeaninėmis srovėmis, Golfo srove, šiaurėje ir pietuose nuo pusiaujo, nežabotumu vykstant povandeniniams žemės drebėjimams, vandens stulpais, arteziniais gręžiniais, proveržiais, srautais, verpetais, poplūdžiais, išsiliejimais, bangų plūsmais, upių baseinais, vandenskyromis, geizeriais, kriokliais, sūkuriais, urduliais, antplūdžiais, tvanais, staigiomis liūtimis, didžiule žemę gaubiančia ahorizontine kreive, šaltinių slaptumu ir latentine drėgme, aptinkama su gluosnio šakele ar hidrometriniais prietaisais ir iliustruojama skyle sienoje prie Eštauno vartų, oro prisodrinimu, rasos distiliacija, sudėties paprastumu, dvi dalys vandenilio ir viena dalis deguonies, gydomosiomis savybėmis, plūdrumu Negyvosios jūros vandenyse, atkakliu upeliukų skvarbumu, lomomis, sugadintomis užtvankomis, protėkiais laivuose, tuo, kad tinka valyti, malšinti troškulį, gesinti ugnį ir maitinti augalus, neklaidingumu, įkūnytu paradigmoje ir paragone, metamorfozėse, įkūnytose garuose, migloje, debesyse, lietuje, šlapdriboje, sniege, krušoje, jėga tvirtuose hidrantuose, formų įvairove ežeruose, įlankėlėse, įlankose, upės vingiuose, sąsmaukose, lagūnose, atoluose, archipelaguose, sąsiauriuose, fiorduose, siauruose kanaluose tarp salų, patvinu-

siose upės žiotyse, jūros atšakose, ledynų, ledkalnių, plaukiojančių ledo lyčių kietumu, paklusnumu verčiant dirbti hidraulinių malūnų ratus, turbinas, dinamas, elektros stotis, balyklas, odų raugyklas, brauktuvus, naudingumu kanaluose, upėse, jei jos tinkamos laivybai, plaukiojančiuose ir sausuose dokuose, potencija, gaunama naudojantis potvyniais ar vandens srovėmis, krintančiomis iš vieno lygio į kitą, povandenine fauna ir flora (anakustine, fotofobine), skaičiumi, jei ne tiesiogine prasme, prilygstančiu mūsų Žemės rutulio gyventojams, sudarančio 90% žmogaus kūno elemento visur buvimu, ežerų pakraščių, pragaištingų pelkių, išsivadėjusių gėlių vandens, stovinčių kūdrų mėnulio dilimo fazėje tvaiko kenksmingumu.

Kodėl, pastatęs puspilnį arbatinuką ant įsidegančių anglių, jis grįžo prie tebetekančios iš čiaupo srovės?

Kad nusiplautų nešvarias rankas su panaudotu citrina kvepiančiu Beringtono muilo gabalėliu, prie kurio tebebuvo prilipęs popierėlis (pirktu prieš trylika valandų už keturis pensus ir vis dar neapmokėtu), šviežiame šaltame niekad nekintačiame visad kintančiame vandenyje ir nušluostytų tai, rankas ir veidą, ilgu raudonkraščiu olandišku drobiniu rankšluosčiu, permestu per medinį besisukantį velenėlį.

Kokią priežastį nurodė Stivenas atsisakydamas Blumo pasiūlymo?

Kad jis yra hidrofobas, nepakenčia sąlyčio su šaltu vandeniu – nesvarbu, ar kalbama apie dalinį panirimą, ar visišką nugrimzdimą (paskutinį kartą maudėsi praėjusių metų spalio mėnesį), nemėgsta panašių į vandenį medžiagų, tokių kaip stiklas bei krištolas, ir nepasitiki minčių bei kalbos vandeniškumu.

Kas Blumui sukliudė duoti Stivenui patarimų apie higieną ir profilaktiką, taip pat paminėti išankstinį galvos sudrėkinimą ir raumenų susitraukimą, staiga aptaškius veidą, kaklą, krūtinės ir epigastrinę sritį prieš maudynes jūroje arba upėje, kadangi jautriausios šalčiui žmogaus kūno dalys yra sprandas, pilvas, rankos nykščio pakyla ir kojos padas?

Vandeniškumo nesuderinamumas su nepastoviu genijaus originalumu.

Nuo kokių dar panašių pamokomų patarimų jis susilaikė?
Dietos klausimu: apie proteino procentus ir atitinkamą kalorijų energiją bekone, sūdytoj jūros lydekoj bei svieste, pirmojo nebuvimą paskutiniajame ir antrosios gausumą pirmajame.

Kokias svečio savybes šeimininkas priskyrė prie vyraujančių?
Pasitikėjimą savimi, vienodus ir priešingus gebėjimus pulti į neviltį ir vėl atsigauti.

Koks vienlaikis reiškinys vyko vandens inde veikiant ugniai?
Virimo reiškinys. Švelniai įpūsta pastovios aukštyn kylančios ventiliacinės srovės tarp virtuvės ir kamino angos liepsna nuo greitai užsidegančio kuro, žabų kūlelio, išplito iki daugiašonių bituminės anglies gabalų, sudarytų iš suslėgta mineraline forma susisluoksniavusių ir suakmenėjusių pirmykščių miškų lapuočių, kurie savo ruožtu augalinę energiją gavo iš saulės, pirminio šilumos, perduotos per visur esantį, šviesą pernešantį diaterminį eterį, šaltinio (spinduliuojančio). Šiluma (konvekcinė), tam tikra judėjimo rūšis, skatinama tokio degimo, buvo pastoviai ir vis didėjančiom apimtim perduodama iš šilumos šaltinio esančiam inde skysčiui, išspinduliuojama per nelygų nepoliruotą tamsų geležies metalo paviršių, iš dalies atspindima, iš dalies absorbuojama, iš dalies perduodama, palaipsniui kėlė vandens temperatūrą nuo įprastinės iki virimo taško, temperatūros kilimą suvokiant kaip 72 šiluminių vienetų, reikalingų pašildyti vieną svarą vandens nuo 50° iki 212° pagal Farenheitą, sunaudojimo rezultatą.

Kas paskelbė apie temperatūros kilimo pabaigą?
Dvigubas pjautuvo pavidalo vandens garų išsiveržimas iš po arbatinuko dangčio, vienu metu iš abiejų pusių.

Kokiu asmeniniu tikslu Blumas galėjo panaudoti taip užvirintą vandenį?
Tam, kad nusiskustų.

Kokie skutimosi pranašumai naktį?
Minkštesnė barzda; minkštesnis teptukas, jei buvo sąmoningai paliktas po skutimosi iki skutimosi sustingusiose putose dubenėlyje; minkštesnė oda, jei netikėtai susidurtų su pažįstamomis moterimis neįprastu laiku atokiose vietose; galimybė ramiai pamąstyti apie

dienos įvykius; jausmas, lyg būtų švaresnis, nubudus po gaivesnio miego, nes dėl ryto garsų, nuojautų bei nerimavimo, pieno bidonėlio tarškesio, laiškanešio beldimo dukart, laikraščio, skaityto ir dar kartą perskaityto muilinantis, tos pačios vietos permuilinimo, krūpt, brūkšt, nuo minties, kam knisies, juk paties tai nelies, gali pagreitėti skutimosi tempas ir dėl to atsirasti įpjova, ant jos – pleistras, tiksliai nukirptas, paseilintas pridėtas ir prilipdytas, štai, ką reikėtų padaryti.

Kodėl šviesos trūkumas trikdė jį mažiau nei triukšmo buvimas?
Dėl jo stiprios putlios vyriškos moteriškos pasyvios aktyvios rankos lytėjimo pojūčio tikrumo.

Koks gebėjimas jai (jo rankai) buvo būdingas, bet su kokia priešinga įtaka?
Gebėjimas atlikti chirurginę operaciją, bet, kadangi jis nebuvo linkęs pralieti žmogaus kraujo, netgi tada, kai tikslas pateisina priemones, mieliau rinkosi, natūralia tvarka, helioterapiją, psichofizioterapiją, osteopatinę chirurgiją.

Kas buvo išdėliota ant apatinės, vidurinės ir viršutinės lentynos virtuvės spintelėje, kurią atidarė Blumas?
Ant apatinės lentynos penkios vertikalios pusryčių lėkštės, šešios horizontalios lėkštelės, ant kurių buvo padėti apversti dugnais į viršų pusryčių puodeliai, puodelis gėrikui su ūsais, neapverstas, ir Karūnos derbio lėkštelė, keturi balti auksakraščiai indeliai kiaušiniams, atverta zomšinė piniginė, kur buvo matyti monetos, daugiausia varinės, bei stiklinis indelis su kvapniais (violetiniais) saldainiais. Ant vidurinės lentynos – aptrupėjęs indelis kiaušiniams su pipirais, būgno formos statinaitė su stalo druska, keturios sulipusios juodosios alyvos, įvyniotos į alyvuotą popierių, tuščias indas nuo konservuotos Slyvio mėsos, pintas, ovalus, išklotas karna krepšelis su viena Džersio kriauše, pustuštis „Viljamo Gilbio ir Ko." gydomojo portveino butelis, pusiau išvilktas iš rausvo kaip koralai popieriaus rūbo, pakelis tirpios Epso kakavos, penkios uncijos rinktinės „Anne Lynch" arbatos po 2 už svarą sulamdytame maišelyje iš staniolo, cilindro formos dėželė su geriausiu kristalizuotu gabaliniu cukru-

mi, du svogūnai, vienas iš jų – didesnis, ispaniškas, sveikas, kitas – mažesnis, airiškas, perpjautas – padidėjusio paviršiaus – ir kvapnesnis, stiklainis „Airių pavyzdinės pieninės“ grietinės, rudo molio ąsotėlis su ketvirčiu pintos ir dar puodeliu rūgusio atskiesto pieno, šilumoje pavirtusio vandeniu ir rūgštokom išrūgom bei pusiau susitraukusia varške, tai, pridėta prie kiekio, kurį sunaudojo misteris Blumas ir misis Fleming pusryčiams, sudarė vieną standartinę pintą, kiek ir buvo iš pradžių pristatyta, du gvazdikai, puspensis ir nedidelis dubenėlis, kuriame gulėjo riekelė šviežio antrekoto. Ant viršutinės lentynos – komplektas uogienių stiklainių (tuščių), įvairių dydžių ir kilmės vietų.

Kokie daiktai, gulintys ant spintelės servetėlės, patraukė jo dėmesį?
Keturios daugiakampės dviejų suplėšytų ryškiai raudonų loterijos bilietų skiautės, numeriai 8 87, 8 86.

Kokie prisiminimai privertė jį laikinai suraukti antakius?
Prisiminimai apie aplinkybių sutapimą, – teisybė, keistesnė už pasaką, – signalizavusį apie Aukso taurės handikapo rezultatą; jų oficialų ir galutinį rezultatą jis sužinojo iš „Evening Telegraph“, vakarinio rausvo numerio, vežiko pastogėje prie Buto tilto.

Kur jis išgirdo ankstesnes užuominas apie rezultatą, laukiamą ar jau pasiektą?
Bernardo Kirneno licencijuotoje įstaigoje, Litl Britn gatvė 8, 9 ir 10, Deivio Berno licencijuotoje įstaigoje, Djuko gatvė 14, žemutinėje O'Konelio gatvėje, priešais Grehemo Lemono namą, kai tamsiaplaukis vyras įkišo jam į ranką reklaminį lapelį (vėliau išmestą), skelbiantį apie Eliją, Siono bažnyčios atkūrėją, Linkolno aikštėje, priešais „F. V. Svynio ir Ko.“ (ribota atsakomybė), vaistus paruošiančių ir išduodančių farmacininkų įstaigą, kai Frederikas M. (Bentamas) Lajensas, paskubomis iš eilės paprašė, peržiūrėjo ir sugrąžino jam paskutinės laidos „Freeman's Journal“ bei „National Press“ egzempliorius, kuriuos ketino išmesti (vėliau išmestus) ir nusinešė rytietiško „Turkiškų ir garinių pirčių“ pastato link, Leinsterio gatvė 11, veidui švytint įkvėpimo šviesa, rankose laikydamas lenktynių paslaptį, iškaltą pranašystės kalba.

Kokios padėtį švelninančios aplinkybės sumažino jo nerimastį?
Išaiškinimo sunkumai, nes kiekvieno įvykio svarba, jam atsitikus, pasirodo esanti tokia skirtinga, koks skirtingas būna akustinis aidas po elektrinės iškrovos, taip pat – kitas sunkumas: turimų nuostolių, jei buvo neteisingai išaiškinta, sulyginimas su bendra galimų nuostolių, atsiradusių dėl teisingo išaiškinimo, suma.

Jo nuotaika?
Jis nerizikavo, jis nesitikėjo, jis nebuvo apviltas, jis buvo patenkintas.

Kas jį patenkino?
Tai, kad nepatyrė jokio realaus nuostolio. Tai, kad suteikė akivaizdžią naudą kitiems. Šviesą pagonims.

Kaip Blumas ruošė lengvą užkandį pagoniui?
Jis įpylė į du arbatos puodelius po du bekaupius šaukštelius, iš viso – keturis, tirpios Epso kakavos ir toliau viską darė remdamasis vartojimo instrukcija, išspausdinta ant etiketės: į kiekvieną puodelį, praėjus pakankamai laiko, kad įvyktų infuzija, įdėjo nurodytus ingredientus, kad įvyktų difuzija, taip ir tokį kiekį, kaip buvo nurodyta.

Kokius viršnorminius ypatingo svetingumo ženklus parodė šeimininkas savo svečiui?
Perleisdamas savo, kaip simpoziarcho, teisę naudotis pritaikytu ūsams puodeliu su Karūnos derbio imitacija, padovanotu jam vienintelės jo dukters Milisentos (Mili), mainais pasinaudojo tokiu pat kaip svečio puodeliu ir rodydamas ypatingą dėmesį įpylė svečiui ir – gerokai mažiau – sau tirštosios grietinėlės, sutaupytos jo žmonos Merion (Moli) pusryčiams.

Ar svečias pastebėjo tuos svetingumo ženklus ir juos įvertino?
Šeimininkas atkreipė jo dėmesį į juos juokais, bet šis pažvelgė į tai rimtai, jiems begeriant juokarimtėj tyloje Epso masinės gamybos produktą[6], linksmybės gėrimą kakavą.

Ar buvo tokių svetingumo ženklų, apie kuriuos jis pagalvojo, bet nutarė parodyti anam ir sau kita proga, kad užbaigtų tai, ką pradėjęs?

Ketino užsiūti $1^1/_2$ colio skersmens skylę dešinėje savo svečio švarko pusėje. Padovanoti svečiui vieną iš keturių moteriškų nosinaičių, jeigu ir kai įsitikins, jog jos yra tinkamos dovanoti.

Kas gėrė greičiau?
Blumas, iš pradžių įgijęs dešimties sekundžių persvarą ir siurbčiojantis iš įgaubto šaukštelio, kurio rankenėle buvo perduodama pastovi šilumos srovė, trys gurkšneliai lyginant su vienu oponento, šeši su dviem, devyni su trim.

Kokia smegenų veikla lydėjo šį pasikartojantį veiksmą?
Padaręs grindžiamą stebėjimais, tačiau klaidingą išvadą, kad jo tylusis kompanionas yra paniręs į protinę kūrybą, jis apgalvojo malonumus, gaunamus iš literatūros, daugiau pamokomos negu pramoginės, nes pats ne vieną sykį telkėsi pagalbon Viljamo Šekspyro darbus, ieškodamas juose painių problemų, įsivaizduojamų arba iš tikro gyvenimo, sprendimo.

Ar jis rado jų sprendimą?
Nepaisant rūpestingo ir pakartotinio tam tikrų epizodų skaitymo su specialių terminų žodynu, nerado tekste pakankamo tikrumo, nes atsakymai nebuvo skirti visoms problemoms išspręsti.

Kokiomis eilutėmis baigėsi pirmasis originalus poezijos kūrinys, parašytas jo, potencialaus poeto, vienuolikos metų amžiaus, 1877-aisiais „Dobilo“ savaitraščio konkursui su trimis prizais, atitinkamai 10, 5 ir 2 šilingų 6 pensų?

Aš tikiuosi, kad manų
Neatmes spauda eilių
Ir priglaus jas jūsų rūmas.
Jeigu šitai padarysit,
Prašom vardą prirašyti:
Jūsų visad nuoširdžiai, Leopoldas Blumas.

Ar jis pastebėjo keturis veiksnius, skiriančius jį nuo jo laikino svečio?
Pavardė, amžius, rasė, tikėjimas.

Kokias anagramas jis sukūrė iš savo pavardės jaunystėje?

Leopold Blum
Elpodbomul
Moldopelub.
Bolopedum
Old Olebo, M. P.

Kokį akrostichą apie savo vardo sutrumpinimą jis (kinetinis poetas[7]) nusiuntė mis Merion Tvydi 1888 metų vasario 14-ąją?

Poetai muziką saldžią giria dažnai,
Oras dieviškais aidi garsais.
Lai ją aukština himnais karštais,
Daug mielesnė už dainą ir vyną nūnai
Išsvajota man Moli, o kita – niekai.

Kas jam sutrukdė pabaigti teminę dainą (muzika R. G. Džonstono) apie praeities įvykius arba šių dienų aliuzijas, pavadintą „Ak, jei Brajenas Boru galėtų sugrįžti ir pamatyti senąjį Dubliną", užsakytą Maiklo Gano, „Gaiety" teatro, Saut King gatvė 46, 47, 48, 49, nuomininko, kad būtų įtraukta į didžiosios kasmetinės Kalėdinės pantomimos „Sinbadas jūreivis" (autorius Grinlifas Vitjė, scenografija Georgo A. Džeksono ir Sesilės Hiks, kostiumai – misterio ir misis Vilenų, 1892 m. gruodžio 26 d. pastatė R. Šeltonas, asmeniškai stebint misis Maikl Gan, baletas – Džesi Nuar, klounada – Tomo Oto) antrojo vaidinimo (1893 m. sausio 30 d.) šeštąją sceną, deimantų slėnis, ir atlikta Neli Buverist, pagrindinės merginos?

Pirma, svyravimas tarp imperinių ir vietinių interesų – laukiamo deimantinio karalienės Viktorijos (gimusios 1920 m., karūnuotos 1837 m.) jubiliejaus ir nelaukto naujo minicipalinio žuvų turgaus atidarymo; antra, opozicinė kraštutinių sluoksnių nuostata atitinkamų vizitų, Jų karališkųjų didenybių Jorko hercogo bei hercogienės (tikro) ir Jo didenybės karaliaus Brajeno Boru (įsivaizduojamo) klausimo atžvilgiu; trečia, profesinio etiketo ir profesinių varžybų dėl pastaruoju metu pastatytų pastatų – Didžiosios poezijos halės Bergo krantinėje ir Karališkojo teatro Hokinso gatvėje – konfliktas; ketvirta, dėmesį nukreipiantys veiksniai – užuojauta dėl neintelektualios,

apolitiškos ir neaktualios Neli Buverist veido išraiškos ir geidulys, sukeltas Neli Buverist baltų, neintelektualių, apolitiškų ir neaktualių apatinių dalykų, kuriuos ji (Neli Buverist) vilkėjo; penkta, problemos parenkant atitinkamą muziką bei humoristines aliuzijas iš „Pokštų knygos visiems“ (1000 puslapių, ir pokštas kiekviename); šešta, homofoniniai ir kakofoniniai rimai, siejami su naujojo lordo mero Danieliaus Teilono, naujojo vyriausiojo šerifo Tomo Pailo ir naujojo generalinio prokuroro Danbero Plankito Bartono pavardėmis.

Koks ryšys egzistavo tarp jų amžiaus?

Prieš šešiolika metų, 1888-aisiais, kai Blumas buvo dabartinio Stiveno amžiaus, Stivenui buvo šešeri. Po šešiolikos metų, 1920-aisiais, kai Stivenas bus dabartinio Blumo amžiaus, Blumui bus penkiasdešimt ketveri. 1936-aisiais, kai Blumui bus septyniasdešimt, o Stivenui – penkiasdešimt ketveri, jų metų santykis, iš pradžių buvęs 16 ir 0, bus $17^1/_2$ ir $13^1/_2$, ta proporcija augs, o skirtumas, augant būsimų metų skaičiui, mažės, nes, jeigu proporcija, buvusi 1883-iaisiais, išliktų – darant prielaidą, jog tai įmanoma – nekintama iki 1904-ųjų, kai Stivenui sukako dvidešimt dveji, Blumui būtų trys šimtai septyniasdešimt ketveri, o 1920-aisiais, kai Stivenui bus trisdešimt aštuoneri – tiek, kiek dabar Blumui, Blumas būtų šešių šimtų keturiasdešimt šešerių, taigi 1952-aisiais, kai Stivenas pasiektų maksimalų potvaninį septyniasdešimties metų amžių, Blumas gyvenantis jau tūkstantis šimtą devyniasdešimt metų, būtų gimęs 714-aisiais ir dviem šimtais dvidešimt vieneriais metais viršijęs maksimalų prieštvaninį amžių, tąjį – Metušelacho[8], devyni šimtai šešiasdešimt devyneri, o jeigu Stivenas gyventų toliau ir pasiektų tą amžių 3072-aisiais po Kr., o Blumas jau būtų išgyvenęs aštuoniasdešimt tris tūkstančius tris šimtus metų ir būtų turėjęs gimti 81396 metais pr. Kr.

Kokie įvykiai galėjo paversti niekais tuos apskaičiavimus?

Abiejų arba vieno iš jų egzistencijos pabaiga, naujos eros arba naujo kalendoriaus paskelbimas, pasaulio žlugimas ir su tuo susijęs žmonių giminės išnykimas, neišvengiamas, bet nenuspėjamas.

Kiek ankstesnių susitikimų liudijo jų priešfaktinę pažintį?

Du. Pirmasis – Metju Dileno namų alyvų daržely, „Medinos“ vila,

Kimedž Roud, Raundtaunas, 1887-aisiais, dalyvaujant Stiveno motinai; Stivenui tuomet buvo penkeri, ir jis nenoriai padavė ranką sveikindamasis. Antrasis – Breslino viešbučio kavinėje lietingą 1892-ųjų sausio sekmadienį, dalyvaujant Stiveno tėvui ir senelio broliui; Stivenas tuomet buvo penkeriais metais vyresnis.

Ar Blumas priėmė pasiūlymą, su kuriuo į jį kreipėsi sūnus, paskui pakartojo tėvas?

Būdamas labai dėkingas, širdingai dėkodamas, tardamas nuoširdžiausią ačiū, reikšdamas padėką ir nuoširdžiai apgailestaudamas, jis atsisakė.

Ar jų pokalby apie tuos prisiminimus atsiskleidė trečioji juos siejanti grandis?

Misis Riordan, materialiai nepriklausoma našlė, Stiveno tėvų namuose gyveno nuo 1888 metų rugsėjo 1-osios iki 1891 metų gruodžio 29-osios, o 1892, 1893 ir 1894 metais gyveno „Miesto herbo" viešbuty, priklausančiame Elizabetai O'Daud, Praša gatvė 54, ten tam tikrą 1893 ir 1894 metų dalį ji buvo nuolatinė Blumo informatorė, šis irgi gyveno tame pat viešbutyje, tuo metu dirbo klerku pas Džozefą Kafą, Smitfildo 5, ir rūpinosi greta esančio Dublino gyvulių turgaus, Nort Sikjular žiedas, pardavimų apyskaita.

Ar jis jai padėjo kokiu nors ypatingu fiziniu gailestingumo darbu?

Šiltais vasaros vakarais kartais ją, negaluojančią našlę, gyvenančią iš kuklių, bet savo lėšų, stumdavo invalido vežimėlyje su lėtai besisukančiais ratais net iki Nort Sikjular žiedo kampo, priešais misterio Gevino Lou kontorą, ten ji kurį laiką likdavo per jo vienalinzį lauko binoklį atidžiai apžiūrinėdama neatpažįstamus piliečius tramvajų vagonuose, ant turistinių dviračių su pripūstomis pneumatinėmis padangomis, samdomose karietose, privačiuose ir išnuomotuose lando, šunų traukiamuose dviračiuose vežimėliuose, pakinkytuose poniais vežimuose ir brikelėse, važiuojančiose iš miesto į Fenikso parką ir *vice versa*.

Kodėl jis pajėgė šaltakraujiškiau ištverti šį savo budėjimą?

Kadangi jaunystėje dažnai sėdėdavo ir pro apskritą išgaubto daugiaspalvio lango stiklą stebėdavo nenutrūkstamą judrios gatvės permainų

reginį lauke, pėstieji, keturkojai, dviračiai, vežimai, važiuojantys prošal iš lėto, greitai, monotoniškai, ratu, ratu, ratu apvalaus skardingo rutulio lanku.

Kokie aiškūs, skirtingi prisiminimai liko kiekvienam iš jų apie ją, jau aštuoneri metai mirusią?
Vyresnysis atsiminė jos beziko kortas ir žaidimo figūrėles, skaiterjerą, tariamus turtus, reakcijų nerišlumą ir prasidedantį katarinį kurtumą; jaunesnysis – rapso aliejaus lempą priešais Nekalto prasidėjimo statulėlę, žalius ir kaštoninius šepečius, Čarlzo Stiuarto Parnelo ir Maiklo Devito garbei, rūkomąjį popierių.

Ar jam dar buvo likę kokių nors galimybių atjaunėti – ko jis, atskleidęs jaunesniajam kompanionui šiuos prisiminimus, dar labiau troško?
Gimnastika kambaryje, retsykiais praktikuota anksčiau, paskui pamiršta, aprašyta Judžino Sendou knygoje „Fizinė jėga ir kaip jos įgyti“, ypač tinkama komersantams, dirbantiems sėdimą darbą, pratimus reikėjo daryti protiškai susikaupus prieš veidrodį, kad judėtų įvairios raumenų grupės ir pamažu rastųsi malonus tvirtumo jausmas, dar malonesnis atsipalaidavimo pojūtis ir visų maloniausias naujai atgimęs jaunatviškas judrumas.

Ar ankstyvoje jaunystėje jis išsiskyrė ypatingu judrumu?
Nors sunkumų kilnojimas pranoko jo jėgas, o apsisukimas ant skersinio – jo drąsą, bet jis, kaip vidurinės mokyklos mokinys, pralenkė visus savo draugus ilgiausiai išlaikydamas vadinamąjį kampą ant lygiagrečių, nes turėjo neįprastai išsivysčiusius pilvo raumenis.

Ar kuris nors atvirai užsiminė apie jųdviejų rasinį skirtumą?
Nė vienas.

Kokios, išgrynintos iki paprasčiausios abipusės formos, buvo Blumo mintys apie Stiveno mintis apie Blumą ir Blumo mintys apie Stiveno mintis apie Blumo mintis apie Stiveną?
Jis galvojo, kad jis galvojo, kad jis – žydas, o jis žinojo, kad jis žinojo, kad jis žinojo, kad jis nėra žydas.

Kokios buvo, pašalinus nutylėjimų apribojimus, jų atitinkamos giminystės linijos?

Blumas – vienintelis vyriškos lyties transsubstancialus[9] Rudolfo Virago (vėliau Rudolfo Blumo) iš Sombatelio, Vienos, Budapešto, Milano, Londono ir Dublino ir Elen Higins, antros Džulijaus Higinso (anksčiau Karoly) ir Feni Higins (mergautinė pavardė Hegarti) dukters, palikuonis; Stivenas – vyriausias gyvas vyriškos lyties konsubstancialus Saimono Dedalo iš Korko bei Dublino ir Marijos, Ričardo ir Kristinos Gudlingų (mergautinė pavardė Gryr) dukters, palikuonis.

Ar Blumas ir Stivenas buvo krikštyti, kada ir kieno, dvasininko ar pasauliečio?

Blumas (tris kartus) – didžiai gerbiamo misterio Gilmerio Džonsono, laisvųjų menų magistro, asmeniškai, Švento Nikolo už miesto bažnyčioje Kume, Džeimso O'Konoro, Filipo Giligeno ir Džeimso Ficpatriko, visų kartu, po vandentiekio pompa Svods kaime ir didžiai gerbiamo Čarlzo Melouno, vikaro, Trijų Patronų bažnyčioje Ratgere. Stivenas (vienąkart) didžiai gerbiamo Čarlzo Meilono, asmeniškai, Trijų Patronų bažnyčioje Ratgere.

Ar jie manė, kad įgijo panašų išsimokslinimą?

Jeigu Stivenas būtų Blumas, Stumas būtų sėkmingai pabaigęs ponios mokyklą[10] ir vidurinę mokyklą. Jeigu Blumas būtų Stivenas, Blivenas būtų sėkmingai baigęs paruošiamąją, žemesniąją, vidurinę ir aukštesniąją vidurinės mokyklos klases, paskui, po imatrikuliacijos, pirmą, antrą ir baigiamąjį karališkojo universiteto kursą ir gavęs bakalauro laipsnį.

Kodėl Blumas susilaikė ir nepareiškė lankęs gyvenimo universitetą?

Dėl to, kad svyravo ir dvejojo, ar nebuvo jau apie tai užsiminęs Stivenui arba Stivenas užsiminęs jam.

Kokiems dviem temperamentams kiekvienas iš jų atstovavo?

Moksliniam. Meniniam.

Kokius įrodymus pateikė Blumas, kad patvirtintų, jog yra labiau linkęs į taikomąjį nei į grynąjį mokslą?

Kai kuriuos galimus išradimus, apie kuriuos jis svarstė mėgaudamasis tingaus pasisotinimo būsena, atsilošęs, kad geriau vyktų virškinimas, semdamasis įkvėpimo iš to, kad suvokė svarbą iš-

radimų, dabar dažnai pasitaikančių, bet kadaise revoliucingų, kaip antai aeronautinis parašiutas, reflektorinis teleskopas, spiralinis kamščiatraukis, saugus segtukas „žiogelis“, mineralinio vandens sifonas, kanalinis šliuzas su keltuvu bei užtvara, įsiurbianti pompa.

Ar šie išradimai daugiausia buvo skirti tobulinti vaikų darželio projektą?

Taip, nes paseno žaisliniai pistoletai, elastingos plaukiojamosios pūslės, azartiniai žaidimai, katapultos. Tarp jų buvo astronominiai kaleidoskopai, rodantys dvylika Zodiako ženklų, nuo Avino iki Žuvų, miniatiūriniai mechaniniai planetariumai, želatininiai rombai su skaitmenimis, kad geometriškai derintųsi su zoologiniais biskvitais, žaidimo kamuoliai – gaubliai, istoriniais kostiumais aprengtos lėlės.

Kas dar jį įkvėpė tai apmąstant?

Finansinė sėkmė, kurios sulaukė Efraimas Marksas ir Čarlzas A. Džeimsas, pirmasis – atidaręs turgų po vieną pensą, Džordžo gatvė 42, pietūs, antrasis – $6^1/_2$ pensų krautuvėlę, pasaulinę galanterinių smulkmenų mugę bei vaškinių figūrų parodą, Henrio gatvė 30, įėjimas 2 pensai, vaikams – 1 pensas; ir neišsemiamos iki šiol nepanaudotos reklamos meno galimybės, jeigu ją glaustai pateiktume triraidžiais monoidėjiniais simboliais, vertikaliai – maksimalaus matomumo (nuspėjamais), horizontaliai – maksimalaus ryškumo (iššifruojamais) ir gebančiais magnetiškai prikaustyti dėmesį, suinteresuoti, įtikinti, priversti apsispręsti.

Kokie tinkami pavyzdžiai?

K. 11. Kainou 11 šilingų – kelnės.

Raiktų namai. Aleksandras Dž. Raiktas.

Kokie netinkami pavyzdžiai?

Pažvelkite į šią ilgą žvakę. Apskaičiuokite, kada ji sudegs, ir nemokamai gausite porą mūsų ypatingų tikros odos batų; garantuotas šviesos stiprumas – 1 žvakė. Adresas: „Barklei ir Kukas“, Tolbeto gatvė 18.

Bacilžudys (milteliai nuo vabzdžių).

Ryškiaspindis (juodas batų tepalas).

Visadarys (kombinuotas kišeninis dviašmenis peiliukas su kamščiatraukiu, dilde nagams ir pypkės valytuvu).

Kokie visai netinkami pavyzdžiai?
Kokie namai be Slyvio konservuotos mėsos?
Nykūs ir tušti.
O su ja – lyg rojuj.
Pagaminta Džordžo Slyvio, Merčets krantinė 23, Dublinas, supakuota 4 uncijų pakeliuose, įdėta tarėjo Džozefo P. Nanečio, parlamento nario, Rotondos apylinkė, Hardviko gatvė 19, po nekrologais ir žinutėmis apie mirties metines. Pavardė ant etiketės – Slyvis. Slyvis mėspuody, užregistruotas firmos ženklas. Saugokitės padirbinėtojų. Pėsmuodis. Vlysis. Mospedis. Slevas.

Kokį pavyzdį jis pateikė, kad suteiktų Stivenui progą teikti išvadą, jog originalumas, nors ir duodantis atpildą, nebūtinai turi lemti sėkmę?
Apie savo paties sugalvotą ir atmestą iliuminuoto, nešulinio gyvulio traukiamo reklaminio vežimo, kuriame sėdėtų dvi madingai apsirengusios ir rašančios panelės, projektą.

Kokią sceną šios minties paskatintas sumanė Stivenas?
Vienišas viešbutis kalnų perėjoje. Ruduo. Sutemos. Židiny dega ugnis. Tamsiame kampe įsitaisęs jaunas vyras. Įeina jauna moteris. Sunerimusi. Vieniša. Ji sėdasi. Ji eina prie lango. Ji stovi. Ji sėdasi. Sutemos. Ji galvoja. Ant atskiro viešbučio popieriaus lapelio rašo. Galvoja. Atsidūsta. Ratai ir pasagos. Ji išskuba lauk. Jis pakyla iš savo tamsaus kampo. Pačiumpa vienišą lapelį. Prineša jį prie ugnies. Sutemos. Ji skaito. Vienišas.

Ką?
Pasvira, stačia ir pakrypusia į kairę rašysena: „Kvyns“ viešbutis, „Kvyns“ viešbutis, „Kvyns“ vieš...

Kokią sceną šios minties paskatintas atkūrė Blumas?
„Kvyns“ viešbutis Enise, Klero grafystėj, kur Rudolfas Blumas (Rudolfas Viragas) numirė 1886 metų birželio 27-osios vakare, nenustatytą valandą, išgėręs per didelę dozę mėlynosios kurpelės (akonito), pasiskyręs ją kaip neuralginį skystį, susidedantį iš 2 dalių

skysto akonito ir 1 dalies skysto chloroformo (jo nusipirko 1886 metų birželio 27 dieną 10 valandą 20 minučių iš ryto centrinėje Frensiso Denehio vaistinėje, Čerč gatvė 17, Enisas), po to, nors ir ne dėl to, kad 1886 metų birželio 27 dieną 3 valandą 15 minučių popiet nusipirko naują plokščią šiaudinę skrybėlę, ypač madingą (po to, kai, nors ir ne dėl to, kad minėtą valandą minėtoj vietoj nusipirko anksčiau minėtų nuodų), Džeimso Kaleno medžiagų parduotuvėje, Mein gatvė 4, Enisas.

Ar jis šią homonimiją priskyrė informacijai, ar aplinkybių sutapimui, ar intuicijai?
Aplinkybių sutapimui.

Ar jis nusakė žodžiais tą sceną savo svečiui, kad šis išvystų?
Jis pats buvo labiau linkęs matyti kito veidą ir klausytis kito žodžių – šitaip buvo realizuojamas potencialus pasakojimas ir išlaisvinamas kinetinis temperamentas.

Ar jis pastebėjo tik papildomą sutapimą antroje jam papasakotoje scenoje, pasakotojo apibūdintoje kaip „Palestinos vaizdas nuo Fasgio kalno", arba „Parabolė apie slyvas"?
Ji kartu su pirmesne scena ir kitomis, kurios nebuvo apsakytos, bet, kaip numanoma, egzistavo, taip pat esė įvairiomis temomis ar moralinės apotegmos (pvz., „Mano mėgstamas herojus"[11] arba „Atidėliojimas – tai laiko vagis"), sukurtos mokykliniais metais, kaip jam atrodė, sąryšy su asmeniniais veiksniais, išreiškė tam tikras finansinės, socialinės, asmeninės ir seksualinės sėkmės galimybes – nesvarbu, ar specialiai sukauptose ir parinktose kaip pavyzdžiai pedagoginėse temose (šimtaprocentinio vertingumo), skirtose paruošiamųjų ir jaunesniųjų klasių moksleiviams, ar pateiktos spausdinta forma, sekant Filipo Bjufoi, daktaro Diko ar Hebrono „Mėlynųjų studijų"[12] pavyzdžiu, kokiame nors leidinyje, turinčiame patikimą paklausą ir mokiame, ar išsakomos žodžiu kaip intelektinė pritariančių klausytojų, nebyliai vertinančių nusisekusį pasakojimą ir tvirtai pranašaujančių sėkmę, paskata pamažu vis ilgėjančiais vakarais po vasaros solsticijos, tas metas ateis po trijų dienų, tai yra antradienį, birželio 21 (šv. Aloyzas iš Gonzagos), saulė teka 3:33 ryto, leidžiasi 8:29 vakaro.

Kokia namų problema dažnai jaudindavo jo protą taip pat kaip ir kitos, jei ne daugiau?
Ką daryti su mūsų žmonomis.

Kokie buvo jo hipotetiniai ypatingi sprendimai?
Saloniniai žaidimai (domino, nušokdink į kampą, blusikės, paimk nesujudinęs, bilbokė, napoleonas, surink mostį, bezikas, dvidešimt penki, vargšas kaimynas, šaškės, šachmatai arba trik trak); siuvinėjimas, adymas arba mezgimas policijos globojamai draugijai vargšams aprengti; muzikiniai duetai, mandolina ir gitara, fortepijonas ir fleita, gitara ir fortepijonas; teisinių aktų perrašymas arba vokų adresavimas; dvisavaitinis varjetė vaidinimų lankymas; komercinė veikla – tarkim, su malonumu nurodinėjančios ir su malonumu klausomos šeimininkės savininkės vėsioje pieninėje ar šiltoje tabako krautuvėlėje darbas; slaptas pasitenkinimas erotiniu jauduliu vyrų bordeliuose, tikrinamuose valstybės ir mediciniškai kontroliuojamuose; draugiški nedažni vizitai pagal reguliarų, iš anksto nustatytą tvarkaraštį, taikant reguliarią dažną profilaktinę priežiūrą, pas pažįstamas neabejotino padorumo moteris kaimynystėje ir jų atsakomieji vizitai; vakarinio mokymo kursai, specialiai suplanuoti taip, kad humanitarinis lavinimasis būtų malonus.

Kokie jo žmonos nepakankamo protinio išsivystymo pavyzdžiai privertė jį pasirinkti paskutinį minėtą (devintąjį) sprendimą?
Laisvomis minutėmis ji ne vieną kartą yra prirašiusi popieriaus lapą ženklų bei hieroglifų, tvirtindama, jog tai – graikiški, airiški ir hebrajiški rašmenys. Nuolatos kintančiais intervalais paklausdavo, kaip teisingai rašyti didžiąją pirmą Kanados miesto *Quebec* pavadinimo raidę. Ji menkai išmanė politines subtilybes, vidines arba jėgų pusiausvyros, užsienio. Apskaičiuodama sąskaitas dažnai turėdavo pasitelkti pagalbon pirštus. Užbaigusi lakoniškus epistolinius rašinius palikdavo dailyraščio priemonę enkaustiniame pigmente, kad ją koroziškai veiktų geležies sulfatas, žaliasis akmenėlis ir juodasis riešutas. Neįprastus svetimos kilmės daugiaskiemenius žodžius aiškindavo fonetiškai arba remdamasi neteisinga analogija, arba ir vienaip, ir kitaip – metempsichozė (metam psichozes), *alias*[13], (melagis, paminėtas Šventame Rašte).

Kas apgaulingoje jos protinių gabumų pusiausvyroje kompensavo tuos ir panašius sprendimų, liečiančių asmenis, vietas bei daiktus, trūkumus?

Apgaulingas akivaizdus visų svarstyklių visų vertikalių pečių lygiagretumas, patvirtintas, remiantis jų konstrukcija. Jos nuomonės apie vieną asmenį tikslumo atsvara, patvirtinta bandymais.

Kaip jis bandė pataisyti tą santykinio neišprusimo padėtį?

Įvairiai. Palikdamas matomoje vietoje konkrečią knygą, atverstą konkrečiame puslapyje; užuominomis aiškindamas ir tardamas, kad ji turi neatskleistų žinių; atvirai išjuokdamas jos akivaizdoje kito, čia nesančio asmens nemokšišką liapsusą.

Kaip jam sekėsi mėginant ją mokyti tiesiogiai?

Suprasdavo ne viską, tik dalį, klausė susidomėjusi, perprasdavo nustebusi, rūpestingai pakartodavo, su didesniu vargu prisimindavo, lengvai pamiršdavo, abejodama vėl prisimindavo, klaidingai atkartodavo.

Kokia sistema pasirodė esanti efektyvesnė?

Netiesioginė įtaiga, žadinanti asmeninę motyvaciją.

Pavyzdžiui?

Jai nepatiko eiti per lietų su skėčiu, jam patiko moterys su skėčiais, jai nepatiko nauja skrybėlė per lietų, jam patiko moterys su naujomis skrybėlėmis, jis nupirko jai naują skrybėlę per lietų, jinai nešiodavosi skėtį su nauja skrybėle.

Sutikdamas su analogija, slypinčia jo svečio parabolėje, kokias garsenybes, sugrįžusias po ištrėmimo, jis paminėjo?

Tris grynosios tiesos ieškotojus, Mozę iš Egipto, Mozę Maimonidą, „More Nebukim"[14] („Suglumusiųjų Vadovo") autorių, ir Mozę Mendelsoną[15] – žmones tokius garsius, kad nuo Mozės (iš Egipto) iki Mozės (Mendelsono) neiškilo nė vienas, lygus Mozei (Maimonidui).

Ką apie ketvirtąjį grynosios tiesos ieškotoją, pavarde Aristotelis, pašnekovui leidus paminėtą Stiveno, pareiškė Blumas, nebūdamas tikras dėl teiginio teisingumo?

Kad minėtasis ieškotojas buvo rabino filosofo, kurio pavardė nežinoma, mokinys[16].

Ar buvo paminėti kiti anapokrifiniai garsūs įstatymo sūnūs ir išrinktosios bei atstumtosios tautos vaikai?

Feliksas Bartoldis Mendelsonas (kompozitorius), Baruchas Spinoza (filosofas), Mendoza[17] (boksininkas), Ferdinandas Lasalis[18] (reformatorius, dvikovos dalyvis).

Kokius senųjų hebrajų ir senųjų airių eilių fragmentus pacitavo svečias šeimininkui ir šeimininkas svečiui su balso moduliacijomis ir teksto vertimu?

Stivenas: Suil, suil, suil arun, suil go siocair agus, suil go cuin[19] (eik, eik, eik savo keliu, eik saugiai, eik atsargiai).

Blumas: Kifeloch, harimon rakatejch m'baad l'zamatejch[20] (tavo smilkiniai tarp plaukų yra kaip granato vaisiaus griežinėlis).

Kaip pagrindžiant žodinį palyginimą buvo atliktas grafinis abiejų kalbų garsinių simbolių palyginimas?

Gretinimo principu. Ant priešpaskutinio tuščio menkesnės literatūrinės vertės knygos, pavadintos „Nuodėmės saldybės" (kurią išėmė Blumas ir taip manipuliuodamas padėjo, kad jos priekinis viršelis susiglaudė su stalo paviršiumi), puslapio pieštuku (kurį parūpino Stivenas) Stivenas parašė airiškas raides, atitinkančias garsus gė, a, dė, em, paprastas ir modifikuotas, o Blumas savo ruožtu parašė hebrajiškas raides ghimel, aleph, daleth ir (nesant mem) pakaitalą goph, paaiškindamas jų aritmetines vertes kelintiniais ir kiekiniais skaitvardžiais, tai yra 3, 1, 4 ir 100.

Ar abiejų turimos žinios apie kiekvieną iš tų kalbų, išnykusią ir atgaivintą, buvo teorinės ar praktinės?

Teorinės, nes buvo apribotos tam tikromis gramatinėmis morfologijos bei sintaksės taisyklėmis ir praktiškai nepagrįstos žodynu.

Kokie sąlyčio taškai egzistavo tarp tų kalbų ir tarp tautų, kurios jomis kalbėjo?

Gomuriniai garsai, diaktritinės aspiracijos, įterptinės ir pavaldžiosios raidės – abiejose kalbose, jų senumas, abiejų buvo mokoma Šinaro

lygumoje, praėjus 242 metams po tvano, dvasinėje seminarijoje, įsteigtoje Fenijo Farseigo[21], Nojaus palikuonio, Izraelio pirmtako bei Heberio ir Heremono, Airijos pirmtakų, prosenelio, jų archeologinė, genealoginė, hagiografinė, egzegezinė, homilektinė, toponomastinė, istorinė bei religinė literatūra, apimanti rabinų ir kaldėjų darbus, Torą, Talmudą (Mišną ir Gemarą), Masorą[22], Penkiaknygę, Pelėkos karvės knygą, Balimoto knygą, Houto vainiką, Kelso knygą; jų išsklaidymas, persekiojimas ir atgimimas; jų sinagoginių ir ekleziastinių apeigų izoliacija gete (Šv. Marijos abatija[23]) bei masinio susirinkimo namuose (Adomo ir Ievos taverna); baudžiamųjų įstatymų draudimai nešioti nacionalinius drabužius ir nutarimai dėl žydų aprangos; Dovydo iš Siono restauracija Kanaane ir Airijos politinės autonomijos arba valdžios perdavimo galimybės.

Kokį himną iš dalies sugiedojo Blumas, nujausdamas daugialypį, etniškai nesuskaidomą išsipildymą?

Kolod balejwaw pnimah
Nefesch, jehudi, homijah[24].

Kodėl giesmė buvo nutraukta baigus pirmą dvieilį?
Dėl netobulos mnemotechnikos.

Kaip giedotojas kompensavo tą trūkumą?
Laisvai perpasakodamas bendrą turinį.

Dėl kokio bendro analizuojamo klausimo jie abudu sutarė?
Dėl nuolatinio paprastėjimo, kuris vyko nuo epigrafinių Egipto hieroglifų laikų iki graikiškos bei romėniškos abėcėlės sukūrimo ir yra pastebimas kalbant apie šiuolaikinės stenografijos bei telegrafo kodo užuomazgas dantirašty (semitiniame) ir įžambių brūkšnių penkiarumbiame ogamo rašte (keltiškame).

Ar svečias įvykdė šeimininko prašymą?
Dukart, pasirašydamas airiškais ir romėniškais rašmenimis.

Kokį girdimąjį įspūdį patyrė Stivenas?
Senoviškos, vyriškos, nežinomos melodijos gelmėje išgirdo glūdint praeities klodus.

Kokį regimąjį įspūdį patyrė Blumas?
Guviame, jauname, vyriškame, pažįstamame pavidale išvydo ateities lemtį.

Kokie buvo kvazivienalaikiai įsisąmoninti Stiveno ir Blumo slaptų asmenybių kvaziįspūdžiai?
Stiveno – regimasis: tradicinis hipostazės pavidalas, kurį Johanas Damaskenas, Lentulas Romietis ir Epifanijus Vienuolis[25] apibūdino kaip baltaodį, šešių pėdų aukščio, vyno tamsumo plaukais.
Blumo – girdimasis: tradicinis katastrofos ekstazės akcentas.

Kokias ateities karjeras galėjo padaryti Blumas praeityje ir kokiais pavyzdžiais sekdamas?
Bažnyčios, Romos, anglikonų ar nonkonformistų: pavyzdžiai – didžiai gerbiamas Džonas Konmis, S. J., didžiai gerbiamas T. Salmonas, teologijos daktaras, Trejybės koledžo rektorius, daktaras Aleksandras Dž. Daujis. Teismo, anglų ar airių: pavyzdžiai – Seimuras Bučas, karališkasis advokatas, Rufas Aizeksas, karališkasis advokatas. Scenos, šiuolaikinės arba Šekspyro epochos: pavyzdžiai – Čarlzas Vindemas, didis aktorius komikas, Osmondas Tirlas (†1901), Šekspyro vaidmenų atlikėjas.

Ar šeimininkas paragino savo svečią padainuoti su vokalinėmis moduliacijomis keistą legendą panašia tema?
Tikindamas – čia jų niekas neišgirsią, ši vieta esanti nuošali, atgavęs pasitikėjimą, mat užvirinti gėrimai – vanduo plius cukrus plius grietinėlė plius kakava – mechaniškai pamaišius ir sudarius sąlygas nusėsti kietesnėms liekanoms, jau buvo išgerti.

Padeklamuokite pirmąją (mažorinę) šios dainuojamos legendos dalį.

Mažasis Haris Hjuzas su draugais
Pažaisti kamuoliu norėjo.
Kai pirmą sykį Haris Hjuzas spyrė,
Per žydo tvorą kamuolys nuskriejo,
Kai antrą sykį Hjuzas spyrė,
Langai tuoj žydo išbyrėjo.

III

Mažasis Haris Hjuzas su draugais

Pažaisti kamuoliu norėjo.

Kai pirmą sykį Haris Hjuzas spyrė,

Per žydo tvorą kamuolys nuskriejo,

Kai antrą sykį Hjuzas spyrė,

Langai tuoj žydo išbyrėjo.

Kaip Rudolfo sūnus reagavo į pirmąją dalį?

Be jokių sumišusių jausmų. Šypsodamasis, žydas, jis klausėsi su malonumu ir žvelgė į neišbyrėjusį virtuvės langą.

Padeklamuokite antrąją (minorinę) legendos dalį.
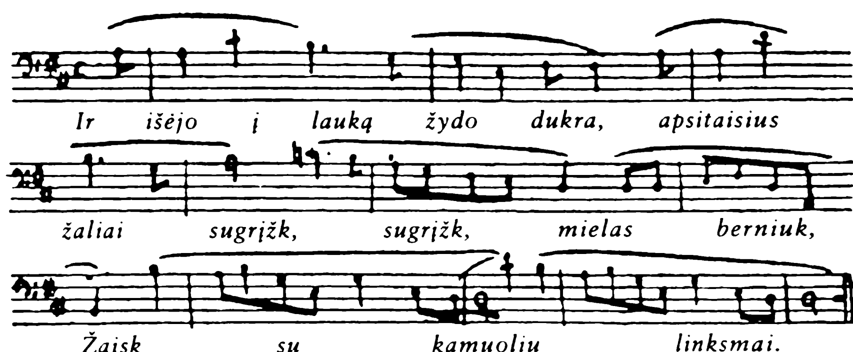
Ir išėjo į lauką žydo dukra,
Apsitaisius žaliai.
Sugrįžk, sugrįžk, mielas berniuk,
Žaisk su kamuoliu linksmai.

Neprašyk, aš negrįšiu
Be savo draugų,
Jeigu mokytojas išgirs,
Jis supyks iš tiesų.

Ji paėmė jį už rankos,
Baltos kaip lelija,
Ir vedės per namą lig kampo,
Kur niekas jo šauksmo neišgirs niekada.

Išsitraukė ji peilį tenai
Ir nupjovė mažą galvelę,
Jau su kamuoliu jis nebežais,
Nes atgulė į kapelį.

Ir išėjo į lauką žydo dukra,
Apsitaisius žaliai.
Sugrįžk, sugrįžk, mielas berniuk,
Žaisk su kamuoliu linksmai[26].

Kaip Milisentos tėvas reagavo į antrąją dalį?

Apimtas sumišusių jausmų. Nesišypsodamas klausėsi ir su nuostaba regėjo žydo dukrą, apsitaisiusią žaliai.

Glaustai nusakykite Stiveno komentarą.

Vienas tarp visų, mažiausias iš visų, jis yra iš anksto numatyta auka. Kartą dėl neapdairumo ir dukart sąmoningai jis meta iššūkį savo likimui. Šis ateina, kai jis yra visų apleistas, ir meta jam, nepasiduodančiam, iššūkį; kaip vilties bei jaunystės vizija, užvaldo jį, nesipriešinantį. Veda į keistą buveinę, į nuošalų kitatikio kambarį, ir ten, nepermaldaujamas, paaukoja jį, sutinkantį.

Kodėl šeimininkas (iš anksto numatyta auka) buvo liūdnas?

Jis norėjo, kad pasakojimas apie poelgį, papasakotas apie poelgį, priskiriamą ne jam, nebūtų jo papasakotas.

Kodėl šeimininkas (nepasiduodantis, nesipriešinantis) buvo ramus?

Veikė energijos tvermės dėsnis.

Kodėl šeimininkas (slaptas kitatikis) buvo tylus?

Jis pasvėrė galimas paskatas už ir prieš, svarstydamas apie ritualinę žmogžudystę: hierarchijos motyvas, gyventojų prietaringumas, paskalų su tiesos krislu skleidimas, turtų pavydėjimas, keršto jausmo įtaka, sporadiškai pasikartojantis atavistinis nusikalstamumas, švelninančios fanatizmo aplinkybės, hipnotinė įtaiga ir somnambulizmas.

Kuriai (jei kuriai nors apskritai) iš šių protinių ar fizinių negalių jis nebuvo visiškai atsparus?

Hipnotinei įtaigai: kartą pabudęs nepažino savo miegamojo; ne vieną kartą pabudęs kurį laiką nesugebėdavo pajudėti ar ištarti nors garso. Somnambulizmui: kartą miegant jo kūnas pakilo, susirietė ir nuropojo nešildančio židinio link, pasiekęs tikslą, susirietė, nešildomas gulėjo su naktiniais marškiniais ir miegojo.

Ar šis arba panašus reiškinys buvo būdingas kuriam nors jo šeimos nariui?

Dukart, Holis gatvėje ir Ontarijo terasoje, jo duktė Milisenta (Mili), būdama šešerių ir aštuonerių, per miegus iš baimės suriko ir į dviejų naktiniais rūbais apsirengusių asmenų klausimus atsakė tuščiu nebyliu veidu.

Ką dar jis atsiminė iš jos ankstyvos vaikystės?

1889 metų birželio 15-ąją. Irzlus moteriškos lyties naujagimis rėkia didindamas ir mažindamas kraujoplūdį. Vaikas, perkrikštytas Saulės Zuikučiu, ji krėsčioja krato savo taupyklę, skaičiuoja jo tris sagutes kaip monetas – vienas, diu, tlys; lėlytę, berniuką, jūreivį ji numetė šalin; šviesiaplaukė, pagimdyta dviejų tamsiaplaukių, jos protėviai buvo šviesiaplaukiai, seniai, išprievartavimas, Herr Hauptmanas Hainau[27], Austrijos armija, neseniai, haliucinacija, leitenantas Malvis, Britų karinis jūrų laivynas.

Kokių būta endeminių požymių?
Priešingai, nosies ir kaktos struktūra buvo paveldėta pagal tiesioginę giminystės liniją, kuri, nors ir su pertrūkiais, tolimų grandžių bus perduodama tolimesnėms ir tolimiausioms grandims.

Ką jis prisiminė apie jos paauglystę?
Ji nusviedė kampan savo lanką ir šokdynę. Djuko gatvėje maldaujama anglų turisto neleido jam padaryti ir pasiimti jos fotografijos (nenurodydama atsisakymo priežasties). Saut Sikjular kelyje Elzos Poteri draugijoje, sekama grėsmingos išvaizdos individo, nuėjo pusę kelio žemyn Stamerio gatve ir staiga pasuko atgal (nenurodydama krypties pakeitimo priežasties). Penkioliktų savo gimimo metinių išvakarėse ji parašė laišką iš Malingero, Vestmito grafystės, trumpai užsimindama apie vietinį studentą (nenurodydama fakulteto ir amžiaus).

Ar pirmasis išsiskyrimas, pranašaująs antrąjį, nuliūdino jį?
Mažiau negu įsivaizdavo, daugiau negu tikėjosi.

Į kokį antrą pradingimą jis tuo pat metu reagavo panašiai, nors ir skirtingai?
Į laikiną savo katės pradingimą.

Kodėl panašiai, kodėl skirtingai?
Panašiai, nes buvo akstinamas slapto tikslo – surasti naują vyriškį (Malingero studentą) arba gydančią žolę (valerijoną). Skirtingai – dėl skirtingų galimų grįžimų pas gyventojus ar į gyvenamą būstą.

Ar jų skirtumai buvo panašūs kitais atžvilgiais?
Pasyvumu, taupumu, tradicijos instinktu, nenuspėjamumu.

Pavyzdžiai?
Kadangi ji pasilenkdavo suėmusi savo šviesius plaukus, duodama surišti juos kaspinu (plg. su kate, išriečiančia sprandą). Be to, jos nepaaiškinamas spjūvis ant atviro ežero paviršiaus Stivens Gryn rajone, tarp apverstų medžių atspindžių, sukėlė koncentrinius vandens žiedų apskritimus, kurie savo pastovumo nekintamumu parodė mieguistos nejudrios žuvies buvimo vietą (plg. su kate, tykančia pelės). Vėlgi – kad prisimintų kokio garsaus ginkluoto susirė-

mimo datą, dalyvius, baigtį ir padarinius, ji tampydavo kasą (plg. su ausį prausiančia kate). Ir dar – Milutė kvailutė – ji sapnavo, kad be žodžių ir nieko neįsimindama kalbėjosi su arkliu, jo vardas buvo Džozefas, ir pašnekovui (arkliui) ji pasiūlė pilną ąsotį limonado – jį arklys (pašnekovas) lyg ir priėmė (plg. su snaudžiančia prie židinio kate). Taigi – pasyvumu, tradicijos instinktu, nenuspėjamumu jų skirtumai buvo panašūs.

Kaip jis panaudojo dovanas, – 1) pelėdą, 2) laikrodį, – kurios buvo padovanotos kaip santuokiniai talismanai, kad ją sudomintų ir pamokytų?

Kaip vaizdines priemones, kad paaiškintų: 1) kiaušinius dedančių gyvūnų prigimtį bei įpročius, skrydžio oru galimybes, kai kurias regėjimo anomalijas, šimtmetinį balzamavimo procesą; 2) švytuoklės principą, pasinaudojęs svambalu, krumpliaračio reguliatoriaus veikimą, įvairių pagal laikrodžio rodyklę judančių rodiklių ant nejudančio ciferblato padėčių apibūdinimo vertimą į žmonių arba socialinių konvencijų kalbą, kasvalandinio momento pasikartojimo kiekvieną valandą tikslumą, kai ilgoji ir trumpoji rodyklės sudaro tokį patį kampą, būtent kas valandą $5^5/_{11}$ minutės vėliau nei ankstesnę valandą aritmetine progresija.

Kaip ji atsimokėdavo?

Ji prisimindavo: 27-ojo jo gimtadienio proga ji padovanojo jam pritaikytą ūsams pusryčių puoduką, Karūnos derbio porceliano imitacija. Ji rūpindavosi: ketvirčių pradžioje arba maždaug tokiu laiku, jeigu jis ką nors nupirkdavo, bet ne jai, ji rūpindavosi jo poreikiais, nuspėdama troškimus. Ji žavėdavosi: kai jis paaiškindavo jai kokį nors gamtos fenomeną, ji tuoj pat panūsdavo gauti, tik ne pamažu įgyti, dalelę jo žinių, pusę, ketvirtį, tūkstantąją dalį.

Ką pasiūlė Blumas, diambulas, somnambulės Mili tėvas, Stivenui, noktambului?

Praleisti valandas, skiriančias ketvirtadienį (tikrąja šio žodžio prasme) nuo penktadienio (normalia prasme) ilsintis improvizuotoje patalpoje, esančioje tiesiai virš virtuvės ir tiesiogiai besijungiančioje su šeimininko ir šeimininkės miegamuoju.

Kokių įvairių pranašumų radosi ar galėjo rastis iš tokios improvizacijos pratęsimo?

Svečiui: patikima pastogė ir nuošali vieta studijoms. Šeimininkui: protinių gabumų atjauninimas, netiesioginis pasitenkinimas. Šeimininkei: įkyrios minties atsikratymas, taisyklingas italų kalbos tarimas.

Kodėl tie keli laikini atsitiktinumai, siejantys svečią ir šeimininkę, anaiptol nebūtinai turėjo panaikinti nuolatinę mokinio ir žydo dukters sąjungos galimybę arba patys būti tos galimybės panaikinti?

Todėl, kad kelias pas dukterį vedė per motiną, kelias pas motiną – per dukterį.

Į kokį atsitiktinį daugiaskiemenį šeimininko klausimą svečias vienskiemeniu žodžiu atsakė neigiamai?

Ar jis pažinojęs velionę Emili Siniko, žuvusią per nelaimingą atsitikimą Sidnio Pereido geležinkelio stotyje 1903 metų lapkričio 14-ąją.

Kokią besimezgančią, susijusią su šia tema pastabą neatsitiktinai nutylėjo šeimininkas?

Pastabą, kurioje aiškinama, kodėl jis nedalyvavo Meri Dedal (mergautine pavarde Gulding) laidotuvėse 1903 metų birželio 26-ąją, Rudolfo Blumo (paveldėta pavardė Viragas) mirties metinių išvakarėse.

Ar prieglobsčio pasiūlymas buvo priimtas?

Nedelsiant, be paaiškinimų, draugiškai, su dėkingumu jo buvo atsisakyta.

Kokias apsikeitimo pinigais operacijas atliko šeimininkas ir svečias?

Pirmasis be palūkanų grąžino antrajam vieno svaro septynių šilingų sumą (1 sv. 7 šil.), anksčiau antrojo perduotą pirmajam.

Kokie kontrapasiūlymai buvo iš eilės iškelti, priimti, pakeisti, atmesti, performuluoti kitais žodžiais, iš naujo priimti, ratifikuoti ir iš naujo patvirtinti?

Pradėti iš anksto paruoštą italų kalbos mokymo kursą, vieta – mokinamosios rezidencija. Pradėti vokalinio mokymo kursą, vieta – mokytojos rezidencija. Pradėti statinių, pusiau statinių bei peripatetinių intelektinių dialogų seriją, vieta – abiejų kalbėtojų rezidencija (jeigu abu pašnekovai gyventų toje pačioje vietoje), „Laivo" viieš-

butis ir taverna, Ebi gatvė 6 (savininkai – V. ir E. Koneriai), Nacionalinė Airijos biblioteka, Kilderio gatvė 10, Nacionaliniai gimdymo namai, Holis gatvė 29, 30 ir 31, viešas parkas, pamaldų vietos kaimynystėje, dviejų ar daugiau miesto pagrindinių gatvių sankryža, tiesios linijos, nubrėžtos tarp jų rezidencijų (jeigu abu pašnekovai gyvena skirtingose vietose), dalijimo pusiau taškas.

Dėl ko Blumui buvo problemiška realizuoti šiuos du vienas kitą paneigiančius pasiūlymus?

Dėl praeities neatitaisomumo: kartą per Alberto Henglerio cirko vaidinimą Rotondoje, Ratlendo aikštėje, Dubline, skatinamas intuicijos margaspalvis klounas, ieškodamas tėvo, išlipo iš arenos, per auditoriją prasiskverbė iki tos vietos, kur vienišas sėdėjo Blumas, ir garsiai pareiškė džiūgaujančiai publikai, kad jis (Blumas) yra jo (klouno) tėtukas. Dėl ateities nenumatomumo: kartą 1898-ųjų vasarą jis (Blumas) pažymėjo floriną (2 šilingus) trimis įbrėžomis rantytame krašte ir apmokėjo juo sąskaitą, pateiktą Dž. ir T. Deivių, šeimyninio verslo bakalėjininkų, Čarlemounto alėja 1, Grand Kenal, kad cirkuliuotų miesto finansų vandenyse ir galbūt aplinkiniu ar tiesioginiu keliu sugrįžtų.

Ar tas klounas buvo Blumo sūnus?

Ne.

Ar Blumui sugrįžo moneta?

Niekada.

Kodėl besikartojąs nusivylimas jį dar labiau prislėgtų?

Todėl, kad kritišku žmonių egzistencijos persilaužimo metu jis troško pagerinti daugelį socialinių sąlygų, nelygybės, godulio ir tarpusavio priešiškumo padarinį.

Taigi jis turbūt tikėjo, jog žmogaus gyvenimą, pašalinus šias sąlygas, galima niekad nesiliaujant gerinti?

Dar liko gentinės sąlygos, nulemtos gamtos, taip besiskiriančios nuo žmonių gyvenimo dėsnių kaip atskiros kūno dalys skiriasi nuo žmogaus kaip visumos; naikinimo būtinybė, kad būtų galima prasimaitinti; skausmingas individualios egzistencijos ribinių funkcijų pobūdis, gimimo ir mirties kančios; periodinės beždžionių ir (ypač)

žmogaus patelių menstruacijos, prasidedančios lytinio brendimo amžiuje ir besitęsiančios iki pat menopauzės; neišvengiamos nelaimės jūroje, kasyklose ir fabrikuose; kai kurios labai skausmingos ligos ir su jomis susijusios chirurginės operacijos, įgimta beprotystė ir paveldimas nusikalstamumas, dešimtadaliu sumažinančios žmonių skaičių epidemijos; katastrofiniai kataklizmai, siaubą paverčiantys žmogaus galvosenos pamatu; seisminiai sukrėtimai, kurių epicentrai – tankiai apgyvendintose srityse; pats gyvybinio augimo faktas patiriant metamorfozės konvulsijas, nuo vaikystės iki brandos ir pašlijusios sveikatos.

Kodėl jis liovėsi apie tai svarstęs?

Todėl, kad mažiau pageidaujamų fenomenų pašalinimas pakeičiant juos labiau pageidaujamais, buvo uždavinys, skirtas aukštesniam intelektui.

Ar Stivenas nusiminė kartu su juo?

Jis patvirtino savo, kaip sąmoningo, mąstančio gyvulio, svarbą, silogizmais pereidamas nuo to, kas žinoma, prie to, kas nežinoma, ir kaip sąmoningo mąstančio reagento tarp mikro- ir makrokosmo, neatšaukiamai sukurto ant tuštumos netikrumo.

Ar Blumas suprato šį teiginį?

Ne žodžius. Esmę.

Kas paguodė jį, nesupratusį?

Tai, kad jis, kaip kompetentingas neturintis rakto pilietis, energingai perėjo nuo to, kas nežinoma, prie to, kas žinoma.

Kokia tvarka pagal pirmenybę ir su kokia ceremonija buvo išeita iš nelaisvės namų į buveinės dykumą?

Žvakidėje degančią žvakę nešė
BLUMAS.
Diakono skrybėlę ant uosinės lazdelės nešė
STIVENAS.

Kokią atminimo psalmę intonuojant secreto[28]*?*

113-ąją, *modus peregrinus: In exitu Israel de Egypto: domus Jacob de populo barbaro*[29].

Ką padarė kiekvienas iš jų prie išėjimo vartų?
Blumas pastatė žvakidę ant grindų. Stivenas užsidėjo ant galvos skrybėlę.

Kokiam padarui išėjimo vartai tapo įėjimo vartais?
Katei.

Koks jiems atsivėrė vaizdas, kai iš pradžių šeimininkas, paskui svečias tylomis išniro, dvigubi tamsūs, iš tamsumos ties taku, iš namo prieangio į sodo prieblandą?
Žvaigždžių dangaus medis, nukabinėtas drėgnais nakties mėlio vaisiais.

Su kokiomis meditacijomis Blumas savo kompanionui demonstravo įvairius žvaigždynus?
Su meditacijomis apie vis progresuojančią evoliuciją; apie mėnulį, neregimą sinodinio mėnesio pradžioje, apie begalinį pienišką, švytintį, nekondensuotą Paukščių Taką, dienos šviesoje įžiūrimą tik stebėtojo, esančio apatiniame vertikalaus cilindrinio vamzdžio, kuris nukreiptas nuo paviršiaus Žemės centro link, gale, 5000 pėdų gylyje; apie Sirijų (Didžiojo Šuns alfą), nutolusį per 10 šviesmečių (57000000000000 mylių) ir tūriu 900 kartų pranokstantį mūsų planetą; apie Arktūrą; apie ekvinokcijų procesiją; apie Orioną su juosta ir šešiagubą saulę tetą, ir ūką, kuriame būtų galima sutalpinti 100 mūsų Saulės sistemų; apie mirštančias ir gimstančias naujas žvaigždes, tokias kaip Nova 1901-aisiais; apie paralaksą arba lėtą vadinamųjų nejudrių žvaigždžių poslinkį, iš tikrųjų amžinai judančių nuo nenusakomai tolimų erų į be galo tolimą ateitį, palyginti su kuria septyniasdešimt metų, vidutinio žmogaus gyvenimo amžius, tik be galo trumpas tarpinis epizodas.

Ar buvo priešingų meditacijų apie vis labiau mąžtančias involiucijas?
Apie geologinių periodų eras, įamžintas žemės plutos sluoksniuose; apie miriadus mažyčių entomologinių organinių esybių, slypinčių žemės ertmėse, po pajudinamais akmenimis, aviliuose ir sampylose, apie mikrobus, gemalus, bakterijas, bacilas, spermatozoidus; apie nesuskaičiuojamus milijonų bilijonų trilijonus neįžiūrimų molekulių, molekulinės traukos jėgos sutelktų ant vienos smeigtuko galvutės; apie žmogaus serumo visatą, sudarytą iš raudonųjų ir baltųjų kraujo kūnelių žvaigždynų, tie kūneliai – patys

tuščios erdvės, užpildytos kitų kūnelių žvaigždynais, kiekvienas jų nenutrūkstamame procese – atskira visata dalomų sudėtinių kūnelių, iš kurių kiekvienas vėl yra dalomas į toliau dalomas sudėtinių kūnelių dalis, dalmenys ir dalikliai – vis mąžta faktiškai nedalijami, kol pagaliau, jei progresas bus pakankamas, niekur niekada nieko nebus pasiekta.

Kodėl šiuos skaičius detalizuodamas jis nepasiekė tikslesnio rezultato?

Todėl, kad prieš keletą metų, 1886-aisiais, spręsdamas skritulio ploto problemą, sužinojo apie egzistavimą skaitmens, apskaičiuoto su santykiniu tikslumu taip, kad pasidarė toks didelis ir su tiek daug skaitmenų, pvz., devinto laipsnio devyni devintu laipsniu, jog gautas rezultatas užimtų 33 mažu šriftu prispausdintus tomus po 1000 puslapių; reikėtų nesuskaičiuojamos daugybės indiško popieriaus kvairų ir stopų, kad tilptų visi spausdinti sveiki skaičiai, vienetai, dešimtys, šimtai, tūkstančiai, dešimtys tūkstančių, šimtai tūkstančių, milijonai, dešimtys milijonų, šimtai milijonų, bilijonai, ir kiekvienos eilės kiekvieno skaičiaus ūko branduoly glūdi kondensuota potenciali galimybė pakelti bet kokiu laipsniu bet kurį laipsnį, iki didžiausio kinetinio nuodugnumo.

Ar jis manė, jog planetų ir jų palydovų apgyvendinimas kokia nors rase, atstovaujama kokios nors atmainos, ir galimybė, kad tą rasę socialiniu bei doroviniu atžvilgiu atpirks atpirkėjas, kelia mažiau problemų?

Tai buvo kitokio tipo sudėtingumas. Suvokdamas, jog žmogaus organizmas, normaliom sąlygom gebantis išlaikyti 19 tonų atmosferinį slėgį, pakeltas į didelį aukštį žemės atmosferoje artėjant prie demarkacinės linijos tarp troposferos ir stratosferos, patiria aritmetine progresija intensyvėjantį kraujoplūdį iš nosies, jam sunkiau kvėpuoti, sukasi galva, jis stengėsi išspręsti šią problemą, ir kaip darbinę hipotezę iškėlė mintį, kuri nėra neįmanoma, kad mokanti geriau prisitaikyti, kitokios anatominės sandaros gyvų būtybių rasė galėtų egzistuoti kitokia forma Marso, Merkurijaus, Veneros, Jupiterio, Saturno, Neptūno arba Urano pakankamomis bei ekvivalentiškomis sąlygomis, nors pasiekusi savo apogėjų žmonija, sudaryta iš įvairių formų būtybių su baigtiniais skirtumais, nors ir galiausiai – pana-

šių į visumą ir viena į kitą, tikriausiai ten, kaip ir čia, liktų neatšaukiamai ir nekintamai prisirišusi prie tuštybės, tuštybių tuštybės ir viso to, kas yra tuštybė.

O galimo atpirkimo problema?
Mažesnioji buvo įrodyta, pasitelkus didesniąją.

Kokios įvairios žvaigždynų ypatybės buvo paeiliui aptariamos?
Įvairios spalvos, rodančios skirtingą energijos laipsnį (balta, geltona, tamsiai raudona, ryškiai raudona, skaisčiai raudona); jų ryškumo laipsniai; jų didumas, įskaitant 7-ąjį; jų padėtys; vežikų žvaigždė, Volsingemo kelias[30], Dovydo vežimas[31]; žiedinės Saturno juostos, spiralinių ūkų susikondensavimas į dangaus šviesulius, vienas kitą veikiančių dvigubų dangaus šviesulių sukimasis; vienas nuo kito nepriklausomi vienalaikiai Galilėjaus, Simono Marijaus, Pjacio, Le Verjė, Heršelio, Galė atradimai[32]; sistemos, kurias pagal atstumų kubus ir apsisukimo laikų kvadratus bandė sudaryti Bodė ir Kepleris; kone begalinis gauruotų kometų spūdumas ir didžiulės elipsinės jų nutolimo bei grįžimo orbitos, nuo perihelio iki afelio; žvaigždinė meteoritinių akmenų prigimtis; Libijos potvyniai Marse maždaug tuo metu, kai gimė jaunesnysis astroskopas; kasmetinis meteoritų lietus, maždaug per šv. Lauryno atlaidus (kankinio, rugpjūčio 16): kasmėnesinis reiškinys, žinomas kaip jaunas mėnulis su senu ant rankų[33]; pripažinta dangaus įtaka žmonių kūnams; nepaprastai ryškios (1-ojo dydžio), švytinčios ir naktį, ir dieną (nauja šviečianti saulė, susidariusi susidūrus ir kaitroje susijungus dviem buvusioms nešviečiančioms saulėms), žvaigždės pasirodymas maždaug Viljamo Šekspyro gimimo metu, virš deltos gulsčiame, niekad nenusileidžiančiame Kasiopėjos žvaigždyne, taip pat radimasis žvaigždės (2-ojo dydžio), tos pačios kilmės, bet mažesnio ryškumo, kuri pasirodė ir dingo Didžiųjų Grįžulo Ratų žvaigždyne maždaug Leopoldo Blumo gimimo metu, ir kitos žvaigždės, tos pačios (galimas daiktas) kilmės, kurios (iš tikrųjų arba galimas daiktas) pasirodė ir dingo Andromedos žvaigždyne maždaug Stiveno Dedalo gimimo metu, ir pasirodė ir dingo Vežėjo žvaigždyne keleri metai po Rudolfo Blumo jaunesniojo gimimo bei mirties, ir pasirodė ir dingo kituose žvaigždynuose keleri metai po kitų asmenų

gimimo ar mirties; susiję su užtemimais, saulės ir mėnulio, reiškiniai nuo imersijos iki emersijos, vėjo nurimimas, šešėlio perėjimas per dienovidinį, sparnuotų gyvių tylumas, nakties ar prietemos gyvūnų pasirodymas, pragariškos šviesos išsilaikymas, žemės vandenų tamsa, žmonių blyškumas.

Jo (Blumo) logiška išvada apsvarsčius problemą ir numačius klaidos galimybę?

Kad tai nebuvo nei dangaus medis, nei dangaus grota, nei dangaus žvėris, nei dangaus žmogus. Kad tai buvo Utopija, nes neegzistavo joks žinomas metodas pereiti nuo to, kas žinoma, prie to, kas nežinoma; begalybė, kurią baigtine galima laikyti hipotetiškai pridėjus vieną kūną ar daugiau, tokio pat ar skirtingo dydžio; iliuzorinių kūnų, sustingusių erdvėje ir vėl išjudintų oro, judrumas; praeitis, kuri, galimas dalykas, liovėsi egzistavusi kaip dabartis prieš būsimiems žiūrovams pradedant savo tikrąją dabartinę egzistenciją.

Ar jį labiau įtikino estetinė reginio vertė?

Be abejonės, prie to prisidėjo daugelis poetų, kurie karštligiško prielankumo kvaituly ar patyrę atstūmimo pažeminimą apdainavo liepsnojančius, kupinus užuojautos žvaigždynus arba savo planetos palydovo šaltumą.

Tada ar jis teoriją laikė įtikima astrologinės įtakos Žemės nelaimėms teorija?

Jam atrodė, kad ją lygiai taip pat galima įrodyti, kaip ir paneigti, o terminologiją, vartojamą jos selenografiniuose planuose, lygiai taip pat galima priskirti verifikuojamai intuicijai, kaip ir klaidingai analogijai: sapnų ežeras, lietaus jūra, rasų įlanka, vaisingumo okeanas.

Kokie specifiniai panašumai, jo manymu, siejo mėnulį ir moterį?

Senovė, ankstesnė už žemės kartas ir jas pranokusi; dominavimas naktį; jo ar jos, kaip palydovo, priklausomybė; atspindima šviesa; pastovumas esant bet kokiai fazei, patekėjimas ir nusileidimas paskirtu laiku, pilnėjimas ir dilimas; priverstinis aspekto nekintamumas; neapibrėžti atsakymai į nieko neteigiančius klausimus; potvynio ir atoslūgio vandenų valdymas; galia žadinti meilę, malšinti aistrą, apdovanoti grožiu, išvesti iš proto, skatinti ir tarpininkauti nusi-

kalstant; kupinas ramybės veido neįskaitomumas; atskirto dominuojančio nenumaldomo tvaskaus objekto artimumo baisumas; audros ir ramybės ženklai; jaudinantis šviesos poveikis, judėjimas ir buvimas; kraterių įspėjimas, sausos jūros tyla; puikumas, kai yra matomas ar matoma; trauka, kai nematomas ar nematoma.

Koks regimas švytintis ženklas atkreipė Blumo – o šis atkreipė Stiveno – dėmesį?
Trečiame jo (Blumo) namo aukšte (užpakalinėje dalyje) žibalinės lempos su pakrypusiu gaubtu šviesa, krintanti ant ekrano pakeliamos užuolaidos, pirktos pas Frenką O'Harą, langų užuolaidos, karnizai ir sukamosios langinės, Ondžero gatvė 16.

Kaip jis paaiškino paslaptį neregimo asmens, savo žmonos Merion (Moli) Blum, apie kurią liudijo regimas nuostabus ženklas, lempa?
Netiesioginėmis ir tiesioginėmis žodinėmis aliuzijomis ir teiginiais; su tramdomu švelnumu bei susižavėjimu; apibūdindamas; mikčiodamas; su įtaiga.

Ar tuomet abu nutilo?
Nutilo, mąsliai stebėdami vienas kitą dviejuose abipusiško jųjonejo draugų veidų kūniškumo veidrodžiuose.

Ar jų neveikla tęsėsi neapibrėžtą laiką?
Stivenui pasiūlius, Blumui paraginus, abu, pirma Stivenas, paskui Blumas, prietamsy nusišlapino, šonas prie šono, šlapinimosi organus abipusiškai pavertę neregimais, nes pasinaudojo gaubiamosiomis plaštakų pozicijomis, žvilgsnius, pirmiau Blumas, paskui Stivenas, pakeldami į krintantį šviesų ir pusšviesį šešėlį.

Ar panašiai?
Jų šlapinimosi trajektorijos, iš pradžių nusidriekusios viena po kitos, paskui vienlaikės, buvo nepanašios: Blumo ilgesnė, lygesnė, neužbaigtos dvišakės priešpaskutinės lotynų abėcėlės raidės formos – jis paskutiniais metais vidurinėje mokykloje (1880) sugebėdavo pasiekti aukščiausią tašką, lyginant su visomis konkuruojančiomis tos įstaigos pajėgomis, 210 mokinių; Stiveno aukštesnė, su didesniu švilpesiu – jis paskutinėmis praėjusios dienos

valandomis šlapimą varančiomis priemonėmis buvo padidinęs atkaklaujantį pūslės slėgį.

Kokios skirtingos problemos kilo kiekvienam iš jų dėl neregimo girdimo paralelinio kito organo?
Blumui: dirglumo, pabrinkimo, standumo, reaktyvumo, dydžio, higieniškumo, plaukuotumo problemos.
Stivenui: bažnytinė apipjaustyto Jėzaus (sausio 1-oji, šventė, kai privalu išklausyti mišias ir susilaikyti nuo visokio nebūtino rankų darbo) vientisumo problema ir problema, ar dieviška apyvarpė, kūniškas vedybinis šventosios Romos katalikų apaštališkos Bažnyčios žiedas, saugomas Kalkatoje, buvo verta paprastos hiperdulijos[34], ar ketvirto laipsnio latrijos[35], taikomos tokioms atskiroms dieviškoms ataugoms kaip plaukai ir nagai.

Kokį dangaus ženklą jie abu pastebėjo vienu metu?
Žvaigždę, regimu dideliu greičiu nulėkusią per visą dangaus skliautą nuo Vegos Lyros žvaigždyne, virš zenito, anapus Berenikės Kasos žvaigždžių grupės, Liūto ženklo iš Zodiako link.

Kaip įcentrinis pasiliekantysis suteikė galimybę išeiti išcentriniam išvykstančiajam?
Įkišęs grublėtą vyriško rakto cilindrą į netvirtos moteriškos spynos skylę, apčiuopęs atramos tašką ant rakto auselės ir pasukęs jį iš dešinės į kairę, išstūmęs skląstį iš lizdo, spazmiškai truktelėjęs vidun atgyvenusias, iškleiptais vyriais duris ir atvėręs angą laisvai išeiti ir laisvai įeiti.

Kaip jie išsiskirdami atsisveikino vienas su kitu?
Stovėdami vertikaliai prie tų pačių durų, bet skirtingose jų slenksčio pusėse; jų atsisveikinančių rankų linijos susitiko neapibrėžtame taške, sudarydamos neapibrėžtą kampą, mažesnį už dviejų stačiųjų kampų sumą.

Koks garsas lydėjo jų besiliečiančių (atitinkamai) išcentrinės ir įcentrinės rankų susijungimą ir atsiskyrimą?
Varpų, Švento Jurgio bažnyčioje mušančių nakties valandą, skambesys.

Kokius šio skambesio atbalsius išgirdo kiekvienas iš jų?

Stivenas:

Liliata rutilantium. Turma circumdet.
Iubilantium te virginum. Chorus excipiat.

Blumas:

Dinu danu, dinu danu,
Dinu danu, dinu danu.

Kur buvo keletas kompanijos, kuri kartu su Blumu tą dieną šių varpų skambesio pakviesta nukeliavo iš Sendimaunto pietuose į Glasneviną šiaurėje, narių?

Martinas Kaningemas (lovoje), Džekas Paueris (lovoje), Saimonas Dedalas (lovoje), Tomas Kernenas (lovoje), Nedas Lambertas (lovoje), Džo Hainsas (lovoje), Džonas Henris Mentonas (lovoje), Bernardas Korigenas (lovoje), Patsis Dignemas (lovoje), Padis Dignemas (kape).

Ką Blumas, likęs vienas, išgirdo?

Dvigubą tolstantį kojų aidą dangiškos prigimties žeme, dvigubą žydo arfos virpesį aidžiame skersgatvy.

Ką Blumas, likęs vienas, pajuto?

Tarpžvaigždinės erdvės šaltį, tūkstančius laipsnių žemiau užšalimo taško arba absoliutaus nulio pagal Farenheitą, Celsijų ir Reomiūrą; pirmuosius artėjančios aušros ženklus.

Ką varpų melodija, rankos prisilietimas, žingsnių garsas ir vienatvės šiurpulys jam priminė?

Draugus, dabar jau įvairiais būdais ir skirtingose vietose numirusius: Persį Epdžoną (nukautas mūšyje prie Moder Riverio), Filipą Giligeną (džiova, Džervis gatvės ligoninė), Metju F. Keiną[36] (nelaimingas atsitikimas, nuskendo Dublino įlankoj), Filipą Moizelį (piemija, Heitsbario gatvė), Maiklą Hartą (džiova, Gailestingosios Širdies Motinos ligoninė), Patriką Dignemą (paralyžius, Sendimauntas).

Koks būsimas reiškinys paskatino jį pasilikti?

Trijų paskutinių žvaigždžių užgesimas, aušros sklidimas, naujo saulės disko pasirodymas.

Ar jis kada nors anksčiau buvo stebėjęs tokius reiškinius?

Kartą 1887-aisiais po užsitęsusių šaradų Luko Doilio namuose Kimeidže jis kantriai laukė pasirodant dienos reiškinio, atsisėdęs ant mūro sienos, nukreipęs žvilgsnį Micracho[37] pusėn, į rytus.

Ar jis prisiminė pirminius parareiškinius?

Judresnį orą, ankstyvą gaidį tolumoje, bažnytinius laikrodžius įvairiose vietose, paukščių muziką, vienišo ankstyvo keliauninko žingsnius, nematomo švytinčio kūno matomos šviesos sklidimą, pirmąjį auksinį kylančios saulės kraštelį, įžiūrimą žemai horizonte.

Ar jis pasiliko?

Giliai įkvėpęs sugrįžo, vėl kirsdamas daržą, vėl įeidamas į koridorių, vėl uždarydamas duris. Trumpai atsidusęs jis vėl paėmė žvakę, vėl užlipo laiptais, vėl prisiartino prie priekinio kambario durų antrame aukšte ir vėl įėjo.

Kas staiga jį, įeinantį, sulaikė?

Dešinio smilkinio plotelis jo kaukolės įdubos srity susilietė su kieto medžio kampu ir po be galo mažos, bet juntamos sekundės dalies, kai buvo perduoti ir užregistruoti ankstesni pojūčiai, tapo lokalizuotas skausmo pojūtis.

Aprašykite atskirų baldų išdėstymo permainas?

Sofa, apmušta violetiniu pliušu, iš vietos priešais duris buvo perkelta prie židinio, greta standžiai suvyniotos Britanijos vėliavos (permaina, kurią jis dažnai ketindavo įvykdyti); stalas, dengtas mėlynų ir baltų langelių šachmatinio rašto majolika, buvo pastatytas priešais duris, į tą vietą, iš kurios buvo pašalinta violetinė pliušinė sofa; riešutmedžio bufetas (kurio atsikišęs kampas akimirksnį jį, įeinantį, sustabdė) buvo perstumtas iš ankstesnės vietos šalia durų į palankesnę, bet pavojingesnę vietą prieš pat duris; du krėslai buvo patraukti iš dešinės ir kairės židinio pusių į vietą, kur anksčiau stovėjo stalas, dengtas mėlynų ir baltų langelių šachmatinio rašto majolika.

Aprašykite juos.

Vienas: žemas minkštas fotelis su tvirtais atsikišusiais porankiais ir nuožulniai pakreiptu atgal atlošu, keliantis buvo staiga atstumtas, todėl atsilenkė netaisyklingos formos kvadratinio užtiesalo kraštas

ir dabar ant plačios apmuštos sėdimos vietos centre buvo matyti į kraštus vis mažiau išblukęs plotas. Kitas: grakšti ištiestomis kojomis kėdė iš žvilgančių vytelių, pastatyta tiesiai prieš minėtąjį, jos karkasas nuo viršaus iki sėdynės ir nuo sėdynės iki apačios nulakuotas tamsiai rudai, sėdynė – pintas ryškus baltų nendrių skritulys.

Kokios reikšmės buvo teikiamos toms dviem kėdėms?
Panašumo, padėties, simbolikos, netiesioginio įrodymo, viršžmogiškumo liudijimo reikšmės.

Kas užėmė vietą, kurią iš pradžių užėmė bufetas?
Stačias pianinas („Cadby") su atvira klaviatūra, jo uždarytas karstas laiko porą ilgų geltonų moteriškų pirštinaičių ir smaragdinę pelelinę su keturiais panaudotais degtukais, iš dalies surūkyta cigarete ir dviem pakeitusiais spalvą cigarečių galiukais, ant piupitro – „Meilės senos saldžios dainos" (žodžiai G. Kliftono Bingemo, muzika Dž. L. Molojaus, atlikta madam Antuanetės Sterling) gaidos balsui ir fortepijonui sol mažor tonacija, atverstas paskutinis puslapis su paskutiniais paaiškinimais *ad libitum, forte,* pedalas, *animato,* išlaikyti, pedalas, *ritirando*[38], pabaiga.

Su kokiais jausmais Blumas pakaitomis stebėjo šiuos objektus?
Įsitempęs, keldamas žvakidę; su skausmu, jausdamas ant savo dešinio smilkinio patinimą nuo sutrenkimo; dėmesingai, sutelkdamas žvilgsnį į didelį blausų pasyvų ir grakštų ryškų aktyvų; su rūpesčiu, pasilenkdamas ir atversdamas užsilenkusį užtiesalo kraštą; linksmai, prisimindamas daktaro Malachio Maligeno spalvų sistemą, apimančią žalios spalvos gradaciją; su malonumu, pakartodamas žodžius bei ankstesnį veiksmą ir įvairiais vidinių pojūčių kanalais jusdamas, kaip laipsniškai plinta konsekvencinis malonus spalvų blukimo procesas.

Jo tolesnis veiksmas?
Iš atidarytos dėžutės ant stalo, dengto majolika, jis ištraukė juodą miniatiūrinį kūgelį, vieno colio aukščio, pastatė jį ant apvalaus pagrindo mažoje alavinėje lėkštutėje, pastatė žvakidę ant dešinio židinio atbrailos kampo, išsiėmė iš liemenės sulankstytą prospekto lapelį (iliustruotą), pavadintą *Agendath Netaim,* išlankstė jį, permetė akimis, suvyniojo į ploną cilindriuką, uždegė nuo žvakės lieps-

nos, kai įsidegė, prikišo prie kūgelio viršūnėlės, palaikė, kol ši ėmė rusenti, padėjo cilindriuką ant žvakidės pagrindo, pakreipdamas jo sveiką dalį taip, kad greičiau visiškai sudegtų.

Kas įvyko po šios operacijos?
Nukirsta kūginė miniatiūrinio vulkano kraterio viršūnė išleido vertikalų vinguriuojančių dūmų stulpą, kvepiantį rytietiškais smilkalais.

Kokie homotetiniai daiktai, išskyrus žvakidę, stovėjo ant židinio atbrailos?
Laikrodis iš dryžuoto Konemaros marmuro, sustojęs 1896 metų kovo 21 dieną 4:46 ryte, Metju Dileno vedybinė dovana; nykštukinis medis, ledinis medžio pavidalas po permatomu varpo formos gaubtu, Luko ir Karolainos Doilių vedybinė dovana; balzamuota pelėda, miesto savivaldybės nario Džono Huperio vedybinė dovana.

Koks pasikeitimas žvilgsniais įvyko tarp šių trijų objektų ir Blumo?
Triumò veidrodyje paauksuotais rėmais nykštukinis medis nepapuošta užpakaline puse įdėmiai žiūrėjo į tiesią pelėdos nugarą. Stovinti priešais veidrodį vedybinė miesto savivaldybės nario Džono Huperio dovana tyru, melancholišku, išmintingu, šviesiu, nejudriu, užjaučiančiu žvilgsniu įdėmiai žiūrėjo į Blumą, o Blumas miglotu, ramiu, giliu, nejudriu, užjaučiančiu žvilgsniu įdėmiai žiūrėjo į vedybinę Luko ir Karolainos Doilių dovaną.

Koks sudėtinis asimetrinis atvaizdas veidrodyje patraukė jo dėmesį?
Vienišo (ipsoreliatyvaus[39]) besikeičiančio (alioreliatyvaus[40]) žmogaus atvaizdas.

Kodėl vienišo (ipsoreliatyvaus)?
Neturėjo jis seselės nei brolelio,
Bet šio vyro tėvas – sūnus jo senelio.

Kodėl besikeičiančio (alioreliatyvaus)?
Nuo vaikystės iki brandos jis buvo panašus į savo motiną gimdytoją. Nuo brandos iki senatvės jis bus vis labiau panašus į savo tėvą gimdytoją.

Kokį paskutinį vaizdinį įspūdį jam perdavė veidrodis?
Optinis keleto apverstų netvarkingai sustatytų ir išdėliotų ne pagal

įprastą raidžių tvarką, švytinčių pavadinimais knygų ant dviejų lentynų priešais atspindys.

Sukataloguokite šias knygas.
„Tomo Dublino pašto žinynas“, 1886.
Deniso Florenso Makkarčio „Poetiniai kūriniai“ (knygos žymeklis – vario spalvos buko lapas).
Šekspyro „Raštai“ (tamsiai raudonas tymas, įspausta aukso spalva).
„Naudinga skaičiavimo lentelė“ (ruda drobė).
„Slaptinga Karolio II dvaro istorija“ (raudona drobė, įspaustinis įrišimas).
„Vaiko vadovas“ (mėlyna drobė).
„Kai mes buvome berniukai“, autorius Viljamas O’Brajenas, parlamento narys (žalia drobė, šiek tiek išblukusi, p. 217 žymeklis).
„Spinozos mintys“ (kaštoninė oda).
„Pasakojimas apie dangaus kūnus“, autorius seras Robertas Bolas (melsva drobė).
Eliso „Trys kelionės į Madagaskarą“ (ruda drobė, pavadinimas nusitrynęs).
„Starko ir Munro laiškai“, autorius A. Konanas Doilis, Dublino miesto viešosios bibliotekos, Keiplo gatvė 106, nuosavybė, išduota 1904 metų gegužės 21 (per Sekmines) iki 1904 birželio 4, pavėluota grąžinti 13 dienų (juodos drobės įrišimas su balta skaitmenų ir raidžių kortele).
„Kelionės po Kiniją“, autorius „Keleivis“ (aplenkta rudu popieriumi, pavadinimas parašytas raudonu rašalu).
„Talmudo filosofija“ (susiūta brošiūra).
Lokharto „Napoleono gyvenimas“ (be viršelio, paraštėse – pastabos, kuriomis menkinamos pergalės, perdedami knygos herojaus pralaimėjimai).
„Soll und Haben“, autorius Gustavas Freitagas (juodi kieti viršeliai, gotiškas šriftas, p. 24 žymeklis – cigarečių kuponas).
Hozjero „Rusų–turkų karo istorija“ (ruda drobė, du tomai, ant užpakalinės viršelio dalies priklijuota kortelė – Gariseno biblioteka, Gubernatoriaus aikštė, Gibraltaras.
„Lorensas Blumfildas Airijoje“, autorius Viljamas Olingemas (antras

leidimas, žalia drobė, paauksuotas dobilo įspaudas, ankstesnio savininko pavardė priešlapio pirmojoje pusėje ištrinta).
„Astronomijos vadovas“ (rudos spalvos viršelis atplėštas, 5 iliustracijos ant atskirų lapų, knygos tekstas – senoviniu korpuso šriftu, autoriaus išnašos apačioje – nonpareliu, paraštinės nuorodos – petitu, antraštės – mažuoju ciceru).
„Nežinomas Kristaus gyvenimas“ (juodi kieti viršeliai).
„Saulės taku“ (geltona drobė, be titulinio puslapio, pasikartojantis pavadinimas visų puslapių viršuje).
„Fizinė jėga ir kaip jos įgyti“, autorius Judžinas Sendou (raudona drobė).
„Trumpi, bet aiškūs geometrijos pagrindai“, parašyti prancūziškai F. Ignaco. Pardjė[41], į anglų kalbą išvertė Džonas Harisas, teologijos daktaras, Londonas, išspausdinta R. Neploko užsakymu Bifops Hede MDCCXI su dedikaciniu raftu jo garbingam draugui Čarlzui Koksui, efkvairui, parlamento nariui iš Sautvorko miesto, ant priešlapio rašalu kaligrafiškai užrašytas patvirtinimas, jog ši knyga yra Maiklo Galaherio, datuota 1822 metų gegužės 10 diena, ir prafoma afmens, kuris ją suras, jei knyga būtų pamefta ar kaip nors pradanginta, fugrąžinti ją Maiklui Galaheriui, dailidei, Daferi Geit, Enifkortis, Viklou grafystė, puikiaufia vieta pafaulyje[42].

Apie ką jis mąstė apverstų knygų atvertimo į reikiamą padėtį proceso metu?
Apie tvarkos būtinybę – viskam savo vieta ir viskas savo vietoje; apie moterims būdingą nepakankamą literatūros vertinimą; apie įgrūsto į bokalą obuolio ir įstatyto į pufą palinkusio skėčio nederamumą; apie nesaugumą slepiant kokį nors slaptą dokumentą už knygos, po ja arba tarp jos puslapių.

Kuri knyga buvo didžiausios apimties?
Hozjero „Rusų–turkų karo istorija“.

Kas antrame veikalo, apie kurį kalbame, tome buvo išspausdinta tarp kitų faktų?
Pavadinimas (pamirštas) lemiamo mūšio, kurį dažnai prisimena ryžtingas karininkas majoras Brajenas Kuperis Tvydis (nepamirštas).

Kodėl, pirma ir antra, jis nepasinaudojo veikalu, apie kurį kalbame?

Pirma, kad galėtų pritaikyti mnemotechniką; antra, todėl, kad po tam tikrą laiką trukusios amnezijos, atsisėdo prie didžiojo stalo ir ketindamas pasinaudoti veikalu, apie kurį kalbame, mnemotechnikos dėka prisiminė ginkluoto susirėmimo vietos pavadinimą – Plevna.

Kas jam, sėdinčiam, teikė paguodos?
Stovinčios stalo vidury statulos, Narcizo atvaizdo, pirkto P. A. Vreno aukcione, Bečelor alėja 9, atvirumas, nuogumas, poza, ramybė, jaunystė, gracija, lytis, patarimas.

Kas jam, sėdinčiam, kėlė susierzinimą?
Dviejų aprangos dalių, nereikalingų, kalbant apie vyrų kostiumą, ir neelastingų, kai kintant masei kūnas plečiasi, apykaklės (7 dydis) ir liemenės (5 sagos), varžantis ankštumas.

Kaip susierzinimas buvo numalšintas?
Jis nusiėmė nuo kaklo apykaklę – kartu su juodu kaklaraiščiu ir atlenkiama sąsaga – ir padėjo ant stalo kairėje. Atsagstė paeiliui atvirkščia tvarka liemenės, kelnių, marškinių ir apatinių baltinių sagas išilgai vidurio linijos, netolygiai apaugusios juodais garbanotais plaukais, trikampio forma besidriekiančios nuo dubens srities per pilvo apskritimą ir bambos įdubimą, išilgai vidurio iškilimų linijos iki susikirtimo su šeštaisiais krūtinės šonkauliais taško; ten ji išsišakojo, sudarydama statų atšakų kampą, į abi puses, ir baigėsi apskritimais, apibrėžtais aplink du tolygiai nutolusius taškus, dešinį ir kairį, ant išsikišusių pieno liaukų viršūnių. Jis paeiliui atsagstė kiekvieną iš šešių, išskyrus vieną, petnešų sagų prie kelnių, išdėstytų poromis, iš kurių viena buvo ne visa.

Kokie nevalingi veiksmai buvo atlikti vėliau?
Kairėje pusėje pošonkaulinėje srityje po diafragma dviem pirštais jis suspaudė odą apie randą, atsiradusį bitei įleidus geluonį prieš 2 savaites ir 3 dienas[43] (1904 metų gegužės 23-ąją). Apgraibom dešine ranka pasikasė, nors ir nejautė niežulio, įvairius taškus bei iš dalies atidengtos, visiškai apiplautos odos paviršius. Įsikišo kairę ranką į apatinę kairę liemenės kišenėlę, ištraukė ir vėl įdėjo atgal sidabrinę monetą (1 šilingo), kurią (turbūt) ten įkišo per misis Emili Siniko iš Sidni Pareid aikštės laidotuves (1903 metų lapkričio 17-ąją).

Sudarykite 1904 metų birželio 16 dienos biudžetą.

	Debetas	Svar.	šil.	pens.	Kreditas	Svar.	šil.	pens.
1	Kiaulės inkstas	0	0	3	Grynieji į rankas	0	4	9
1	„Freeman's Journal" egzempliorius	0	0	1	Komisiniai, gauti iš „Freeman's Journal"	1	7	6
1	Pirtis ir arbatpinigiai	0	1	6	Skola (Stivenas Dedalas)	1	7	0
	Tramvajus	0	0	1				
1	Patriko Dignemo atminimui	0	5	0				
2	Banberio bandelės	0	0	1				
1	Priešpiečiai	0	0	7				
1	Mokestis už knygos nuomos pratęsimą	0	1	0				
1	Pakas popieriaus laiškams ir vokai	0	0	2				
1	Pietūs ir arbatpinigiai	0	2	0				
1	Pašto perlaida ir ženkliukas	0	2	8				
	Tramvajus	0	0	1				
1	Kiaulės koja	0	0	4				
1	Avies risnė	0	0	3				
1	„Frajaus" šokolado plytelė	0	0	1				
1	Duona su soda	0	0	4				
1	Kava ir bandelė	0	0	4				
	Skola (Stivenui Dedalui) grąžinta[44]	1	7	0				
	BALANSAS	0	17	5				
		2	19	3		2	19	3

Ar nusirengimo procesas tęsėsi toliau?

Jausdamas lengvą, nepaliaujamą skausmą paduose, jis ištiesė vieną koją į šoną ir nužvelgė raukšles, gumbus bei patinimus, atsiradusius dėl to, kad pėdos buvo suspaustos ne vieną kartą vaikštant keliomis skirtingomis kryptimis, paskui pasilenkęs atrišo batraiščių mazgus, antrą kartą nusiavė vieną po kito batus, atplėšė šiek tiek sudrėkusią dešinę kojinę, pro kurios priekinę dalį vėl išlindo didžiojo piršto nagas, pakėlė dešinę koją ir atsegęs purpurinį elastinį kojinės paryšį nusimovė dešinę kojinę, pastatė nuautą dešinę pėdą ant kėdės sėdynės krašto, sugnybė ir švelniai nuplėšė išsikišusią didžiojo piršto nago dalį, pakėlė nuplėštą dalį prie šnervių, įtraukė gyvnagio kvapą, paskui su pasitenkinimu numetė šalin nuplėštą naginį gabaliuką.

Kodėl su pasitenkinimu?

Todėl, kad įtrauktas kvapas atitiko kitus kvapus, įtrauktus nuo kitų nagų gabaliukų, kantriai sugnybiamų ir nuplėšomų ponaičio Blumo, misis Elis pradžios mokyklos mokinio, kiekvieną vakarą, trumpai priklaupus vakarinės maldos ar ambicingų apmąstymų metu.

Į kokį galutinį siekį dabar susiliejo visi vienlaikiai ir keitę vieni kitus troškimai?

Ne paveldėti pagal majorato, gavelkaindo[45] ir minorito teisę ar įgyti neribotam laikui plačias, pakankamo dydžio žemes akrais, rūdais ir perčais, įstatymų numatytais žemės matais (įkainis – 42 svarai) su ganyklomis durpynuose, supančiuose baronijos namą su sargo būdele prie vartų ir privažiavimo keliu karietoms, nei, kita vertus, gauti vienabutį namą, sujungtą su kitais namais ar sublokuotą su kitu namu vilą, kokias vadina *Rus in Urbe*[46] arba *Qui si Sana*[47], bet sudaryti asmeninį sandorį ir sąžiningai užmokėjus nusipirkti dengtą šiaudais bungalo tipo 2 aukštų gyvenamąjį namą, fasadu pasuktą į pietus, su iškelta vėtrunge bei žaibolaidžiu, įkastu į žemę, su veranda, apaugusia parazitiniais augalais (vijokliais ar laukinėmis vynuogėmis), gelsvai žalios spalvos priebučio durimis, papuoštomis raštais kaip karieta ir apkaustytomis dailiais variniais apkaustais, su tinko fasadu, pakraigėje – paauksuoti raižiniai, iškilusį, jei įmanoma, ant nuolaidžios aukštumėlės, kad at-

sivertų malonus vaizdas iš balkono su akmeniniu parapetu į neužimtas ir neužimsimas gretimas ganyklas, ir stovintį 5 ar 6 akrų nuosavos žemės teritorijoje tokiu atstumu nuo artimiausio didelio kelio, kad jo šviesa naktį būtų matoma virš ir tarp dekoratyviai apkarpytų skroblų gyvatvorės šakų, pastatytą tokioje vietoje, kad būtų ne mažiau kaip 1 statutinė mylia nuo sostinės pakraščio, ne daugiau kaip 5 minutės kelio nuo tramvajaus ar traukinio (pvz., Dandramo pietuose arba Satono šiaurėje, nes abi tos vietovės, kaip teigiama bandymų ataskaitose, primena žemės polius tuo, kad ten tinkamas klimatas asmenims, sergantiems džiova), sodyba turi būti valdoma pagal oficialų ūkio paveldėjimo aktą, nuomos terminas – 999 metai, namų valdas privalo sudaryti 1 priimamasis su erkeriu (2 smailiosios arkos) su pritvirtintu termometru, 1 svetainė, 4 miegamieji, 2 tarnų kambariai, plytelėmis išklijuota virtuvė su virykle ir indų plovykla, poilsio salė su įtaisytomis sieninėmis spintomis baltiniams, deginto ąžuolo knygų spinta – joje „Encyclopaedia Britannica“ ir „New Century Dictionary“, įžambiai pakabinti nebenaudojami viduramžių ir rytietiški ginklai, pietų gongas, alebastrinė lempa, kabanti vaza, ebonitinis automatinis telefono aparatas su abonentų knyga šalia, rankomis austas Eksminsterio kilimas, kreminis fonas ir grotelių rašto pakraščiai, kortų žaidimų stalelis ant kojelės su nagais, židinys su masyviomis žalvarinėmis grotomis ir paauksuotos bronzos chronometras-laikrodis atbrailoje, tikslus garantuotas laikas, muša kartu su katedros kurantais, barometras su hidrografiniu jūrų žemėlapiu, patogūs minkštasuoliai, kampuose – trikampiai foteliukai, apmušti rubino spalvos pliušu, su geromis spyruoklėmis ir įdubusiu viduriu, trijų lankstų japoniška pertvara ir spjaudyklės (klubo stiliaus, prabangi vyno spalvos oda, blizgesys atnaujinamas minimaliomis pastangomis, naudojant sėmenų aliejų ir actą), piramidinis prizminis pagrindinis sietynas, lenkta medinė kartis su papūga, prijaukinta tūpti ant piršto (kalba kupiūruota), reljefiniai popieriniai sienų apmušalai po 10 šilingų už tuziną su įžambiu tamsiai raudonų gėlių kompozicijų raštu ir frizo karūna viršuje, laiptai – trys ištisiniai maršai paeiliui, pasukti stačiu kampu – iš poliruoto šviesaus ąžuolo, laipteliai ir laiptų pakopos, kam-

piniai stulpeliai, baliustrada ir turėklai su kylančiais aukštyn paneliais, dengtais kamparuotu vašku, vonia, karštas ir šaltas vanduo, vieta sėdėti ir dušas, klozetas mezonine su nepermatomu ištisinio stiklo ovaliu langu, sėdynė su pakeliamu viršumi, sieninis šviestuvas, žalvarinė grandinėlė su rankenėle nuleisti vandenį, porankiai, kėdutė kojoms ir meninė oleografija ant vidinės durų pusės; taip pat, kukliai – tarnų kambariai su atskirais sanitarinės higienos įrenginiais virėjai, kambarinei ir tarnaitei įvairiems darbams (atlyginimas pakeliamas 2 svarais po kiekvienų išdirbtų dvejų metų, už visokeriopai nuoširdų darbą kasmetinė premija (1 svaras), draudimas ir senatvės pensija (sulaukus 65 metų) po 30 tarnystės metų), bufetinė, sandėliukas, podėlis, ledainė, pagalbinės patalpos, rūsys anglims ir malkoms su vynine (paprasti ir putojantys aukštos kokybės vynai) garbingiems svečiams, jei pakviesti pietums (vakariniai drabužiai), visur – anglies monoksido dujinis apšvietimas.

Kokių dar patrauklių dalykų galėtų būti teritorijoje?

Kaip priedai: teniso ir skvošo kortai, krumokšnynas, stiklinė oranžerija su tropinėmis palmėmis, įrengta pagal geriausius botanikos reikalavimus, dirbtinė uola su vandens purkštuvu, avilys, sutvarkytas pagal žmonių principus, ant stačiakampių žolynų ovalios gėlių lysvės, užsodintos ekscentrinėmis skaisčiai raudonų ir geltonų kaip chromas tulpių elipsėmis, melsvai violetiniais svogūnais, krokais, darželinėmis raktažolėmis, kuokštiniais gvazdikais, kvapiaisiais žirneliais, pakalnutėmis (svogūnėlių galima įsigyti iš sero Džeimso Makkėjaus (ribota atsakomybė), didmeninė prekyba ir mažmeninis pardavimas, sėklų, svogūnėlių prekeivio ir medelyno savininko, cheminių trąšų agento, Sekvilio gatvė 23, viršutinė), vaisių sodas, daržas ir vynuogynas, nuo pažeidėjų saugomas mūrinės tvoros su stiklo duženom, užpiltom ant viršaus, malkinė su pakabinta spyna įvairiems inventorizuotiems reikmenims.

Kaip antai?

Raizgai unguriams, bučiai omarams gydyti, meškerės, kirvis, svertuvas, tekėlas, grumstadaužis, pėdų rištuvė, maišas avižoms prie karietos, sustumiamos kopėčios, 10 dantų grėblys, skalbimo klum-

pės, šienavartė, vartymo grėblys, ilgakotės medžių žirklės, puodas su dažais, kauptukas ir taip toliau.

Kokie patobulinimai galėtų būti įdiegti?

Triušidė ir paukštynas, balandinė, šiltnamis, 2 hamakai (ponios ir pono), saulės laikrodis, gaubiamas darželinio pupmedžio arba alyvų krūmo šešėlio, egzotiškas, harmoningai suderintas, skambus japoniškas varpelis, pritvirtintas prie kairiojo šoninių vartų stulpelio, talpi statinė su vandeniu, vejos pjovimo mašina su šonine išmetimo anga ir žolės dėže, vejos laistytuvas ir hidraulinė žarna.

Kokios susisiekimo priemonės buvo pageidaujamos?

Keliaujant į miestą – dažnai kursuojantis traukinys ar tramvajus iš atitinkamų stočių arba žiedo. Keliaujant į kaimą – dviračiai, begrandininis laisvaeigis kelioninis dviratis su pintu šoniniu vežimėliu arba traukiama priekabėle, asiliukas su nupintu iš karklo vytelių dviračiu vežimėliu arba grakštus fajetonas su darbiniu tvirtakanopiu arkliuku (keršas, kastruotas, 14 plaštakų aukščio).

Koks galėtų būti šios rezidencijos, statomos arba jau pastatytos, pavadinimas?

Blumo kotedžas. Sent Leopold. Flauervilis.

Ar galėjo Blumas iš Eklz gatvės įsivaizduoti Blumą iš Flauervilio?

Su duksliais grynos vilnos drabužiais ir Hariso tvido kepure, kaina 6 ir 8, patogiais sodininko batais su elastiniais įsiuvais, laikantį laistytuvą, sodinantį lygia eile jaunas eglaites, laistantį su žarna, karpantį, smaigstantį mietukus, sėjantį žolę, saulei leidžiantis stumiantį be pernelyg didelių įstangų – aplinkui kvepia šviežiai nupjauta žole – prikrautą piktžolių karutį, melioruojantį dirvą, kaupiantį išmintį, nugyvenantį ilgus metus.

Kokią intelektinių pomėgių programą buvo galima tuo pat metu įgyvendinti?

Momentinė fotografija, lyginamosios religijų studijos, folkloras, siejamas su įvairiais prietarais ir meilės papročiais, dangaus žvaigždynų stebėjimas.

Kokios lengvesnės pramogos?

Atvirame ore: daržas ir darbas laukuose, važinėjimas dviračiu lygiais skalda grįstais keliais, kopimas į vidutinio aukščio kalvas, maudynės nuošaliuose gėluose vandenyse ir netrukdomas irklavimas upe, plaukiant saugia plokščiadugne valtimi arba lengvu dviviečiu laiveliu su pagalbiniu inkaru tais plotais, kur nėra užtvankų bei slenksčių (vasaros periodu), vakarinis pasivaikščiojimas ar teritorijos apjojimas, žiūrint į nederlingą kraštovaizdį ir rūkstančius iš kūrenamų durpėmis plytų degyklų dūmus (žiemos periodu). Namuose: diskusija šilumoje ir ramybėje apie neišspręstas istorines bei kriminalines problemas; nekupiūruotų egzotiškų erotinių šedevrų lektūra; namų dailidės darbai su įrankių dėže, kurioje plaktukas, yla, vinys, varžtai, plačiagalvės alavuotos vinelės, grąžtas, replės, bukanosis oblius ir atsuktuvas.

Ar jis galėtų tapti džentelmenu fermeriu, grūdų ir galvijų augintoju?

Tai nebuvo neįmanoma: 1 ar 2 melžiamos karvės, 1 kūgis šieno iš kalnuotos vietovės ir būtinos ūkininkavimo priemonės, kaip antai sviesto muštuvis, ropių trintuvas ir t. t.

Kokios būtų jo pilietinės pareigos bei socialinis statusas, gyvenant tarp grafystės šeimų ir dvarininkų?

Nuoseklaus kilimo hierarchijos pakopomis tvarka: daržininkas, žemdirbys, sodininkas, gyvulių augintojas, o karjeros zenite – nuolatos čia gyvenantis magistrato narys arba taikos teisėjas su skiriamuoju šeimyniniu herbu ir deramu klasikiniu devizu (*Semper paratus*[48]), tinkamu būdu įrašytu teismo žinyne (Blumas, Leopoldas P., parlamento narys, taikos tarėjas, Šv. Patriko ordino riteris, teisės daktaras, *honoris causa*[49], Blumvilis, Dandramas) ir minimas teismo bei diduomenės žiniose (misteris Leopoldas Blumas su žmona išvyko iš Kingstauno į Angliją).

Kokią veiklos kryptį jis nubrėžė sau, užimančiam tokias pareigas?

Kryptį tarp perdėto atlaidumo ir pernelyg didelio griežtumo: pareigų vykdymą heterogeniškoje visuomenėje, sudarytoje iš sutartinių klasių, nuolatos kintančioje didesnės ar mažesnės socialinės nelygybės atžvilgiu, bešališką, homogenišką, neginčijamą teisingumą, re-

guliuojamą plačiausios amplitudės pakantos veiksnių, bet tikslų iki paskutinio fartingo turto, judamojo ir nejudamojo, konfiskavimo Karūnos naudai atveju. Būdamas lojalus aukščiausiai esamai šalies valdžiai, skatinamas įgimtos meilės tiesumui, jis išsikeltų tokius tikslus – griežtai prižiūrėti viešąją tvarką, užkirsti kelią daugeliui pažeidimų, nors ne visiems iš karto (nes viena reforma ar apribojimo priemonė, būdama tik preliminarus sprendimas, turi glūdėti galutiniame sprendime ir iš jo išplaukti), puoselėti įstatymo raidės (papročių, statutinės bei prekybinės teisės) viršenybę, duodant atkirtį slaptiems susimokėliams ir pažeidėjams, kurių veikla prieštarauja vietinės valdžios potvarkiams bei nurodymams, visiems feodalinių teisių, nebegaliojančių dėl senaties, gaivintojams (kai peržengiamos valdų ribos ir vykdomos smulkios prakurų vagystės), visiems pretenzingiems tarptautinio persekiojimo kurstytojams, visiems priešiškumo tarp tautų skatintojams, visiems niekdariams, giedros nuotaikos namuose drumstėjams, visiems užsispyrusiems namų sutuoktinystės ardytojams.

Įrodykite, kad jis mėgo tiesumą nuo ankstyvos jaunystės.

1880-aisiais vidurinėje mokykloje ponaičiui Persiui Epdžonui jis prisipažino, kad netiki Airijos (protestantų) bažnyčia (į kurią 1865-aisiais perėjo jo tėvas Rudolfas Viragas, vėliau Rudolfas Blumas, atsisakęs izraelitų religijos bei tikėjimo, tarpininkaujant Krikščionybės skleidimo tarp žydų draugijai), vėliau jos atsižadėjo ir pasirinko Romos katalikybę tuomet, kai ir dėl to, kad ketino vesti 1888-aisiais. 1882-aisiais, jaunuoliškos draugystės su Danieliu Megreinu ir Frensiu Veidu (nutrūkusios, kai pirmasis iš jų prieš laiką emigravo) metais, per naktinius pasivaikščiojimus jis propagavo kolonijinę (pvz., Kanados) ekspansijos teoriją[50] ir Čarlzo Darvino evoliucijos teoriją, aprašytą „Žmogaus kilmėje" bei „Rūšių atsiradime". 1885-aisiais jis viešai pasisakė už kolektyvinę nacionalinės ekonomikos programą, propaguojamą Džeimso Finteno Leiloro, Džono Fišerio Mario, Džono Mičelo, Dž. F. Ks. O'Brajeno[51] ir kitų, agrarinę Maiklo Devito politiką, konstitucinę Čarlzo Stiuarto Parnelo (parlamento nario, Korko miesto atstovo) taikos programą, Viljamo Juverto Gledstono[52] (parlamento nario, Midloutjeno, Škotija, atstovo) apribojimus bei reformą, ir patvirdindamas

politinius įsitikinimus susirado saugią vietą tarp vieno medžio atšakų Nortamberlendo kelyje, kad pamatytų, kaip į sostinę įžengia (1888-ųjų vasario 2-ąją) iškilminga 20000 deglininkų procesija, pasidalijusi į 120 amatų korporacijų, nešina 2000 deglų ir lydinti markizus Ripeną ir Džoną Morlius[53].

Kiek ir kaip jis ketino sumokėti už šią užmiesčio rezidenciją?

Kaip teigiama Darbščiosios užsienio aklimatizuotos nacionalizuotos draugiškos valstybės subsidijuojamos draugijos (įregistruotos 1874-aisiais) prospekte – daugiausiai 60 svarų per metus, tai sudarytų 1/6 garantuotų pajamų, gaunamų iš patikimų vertybinių popierių, arba 5% paprastų palūkanų nuo 1200 svarų kapitalo (pirkinio, už kurį bus sumokėta per 20 metų, pardavimo kaina), kurio 1/3 dalis turi būti sumokėta įsigyjant, o likusi suma, tai yra 800 svarų plius $2^1/_2$% palūkanų, – kaip metinė renta, kas ketvirtį lygiomis metinėmis įmokomis, kol bus padengta skola – pirkinį per 20 metų įsigyti suteikta paskola, tai sudaro 64 svarus rentos per metus, įskaitant žemės valdytojo mokestį; dokumentai, įrodantys nuosavybės teisę, turi būti saugomi skolintojo ar skolintojų, su išlyginiu punktu, kuriame kalbama apie priverstinį pardavimą, naudojimosi teisių atėmimą ir abipusišką kompensaciją laiku neįmokėjus sutartų sumų; kitu atveju visa sodyba tampa absoliučia nuomininko nuosavybe, pasibaigus sutartam laikotarpiui.

Kokios greito poveikio, nors nepatikimos priemonės galėtų būti paskata, norint pirkti nedelsiant?

Privatus bevielis telegrafas, kuris taškais ir brūkšniais perduotų nacionalinio žirgų 1 ar daugiau mylių bei furlongų handikapo (paprasto arba kliūtinio) rezultatą, laimėjus autsaideriui, už kurį buvo statyta santykiu 50 ir 1, 3 val. 8 min. po pietų Askote (Grinvičo laiku), o ta žinia būtų priimta Dubline 2.59 po pietų (Dansinko laiku). Netikėtas didelės piniginės vertės daikto radimas: brangus akmuo, vertingi nenaudoti arba antspauduoti pašto ženklai (7 šilingų vertės, rausvai violetinis, neperforuotas, Hamburgas, 1866; 4 pensų vertės, rožinio, melsvo perforuoto popieriaus, Didžioji Britanija, 1855; 1 franko vertės, pilkos akmens spalvos, tarnybinis, perforuotu pakraščiu, įstrižas perkainojimo spaudas, Liuksemburgas, 1878), antikinio dinastijos žiedo, unikalaus relikto radimas – ne-

įprastoje saugykloje arba neįprastu būdu: per orą (paleido skrendantis erelis), per ugnį (tarp suanglėjusių sudegusio pastato liekanų), jūroje (tarp plūduriuojančių sudužusio laivo likučių, prekių, išmestų į krantą, nuskendusiame kroviny ir komandos apleistame laive), ant žemės (kokio nors valgomo paukščio skrandyje). Ispanų kalinio dovana – senas lobis vertybėmis, monetomis ar aukso plytomis, patikėtas mokiai bankų korporacijai prieš 100 metų su 5% palūkanomis nuo bendros 5 000 000 (penkių milijonų svarų sterlingų) sumos. Sutartis su neapdairiu užsakovu dėl 32 paklausių prekių siuntų pristatymo su sąlyga, kad už prekes bus sumokėta grynais iš karto, pradedant nuo pirminės 1/4 penso sumos ir dauginant ją geometrine progresija iš 2 ($^1/_4$ p., $^1/_2$ p., 1 p., 2 p., 4 p., 8 p., 1 šil. 4 p., 2 šil., 8 p. – iki 32-os kainos). Grindžiamas tikimybės dėsnių studijomis, nuodugnus planas, kaip apiplėšti Monte Karlo banką. Amžinos skritulio kvadratūros problemos sprendimas, vyriausybės premija – 1 000 000 svarų sterlingų.

Ar buvo galima įsigyti didžiulius turtus industriniais kanalais?

Nekultivuojamos smėlingos dirvos dunamų panaudojimas, kaip siūlo Agendath Netaim, Bleibtreustrasse, Berlin, W. 15, užveisiant juose apelsinų plantacijas, melionų laukus ir iš naujo apsodinant miškais. Nereikalingo popieriaus, gyvenančių nutekamuosiuose vamzdžiuose graužikų plaukų, cheminių trąšų, turtingų žmogaus išmatų utilizacija, turint omeny didžiulę produkcijos apimtį pirmosios, didžiulį kiekį antrosios ir milžinišką daugį trečiosios medžiagos – šios kiekvienas normalus žmogus, vidutinės sveikatos ir apetito, kasmet pagamina – neskaitant šalutinių vandens produktų – iš viso 80 svarų (mišrus mėsinis ir augalinis racionas), ir šitą sumą reikia padauginti iš 4 386 035, bendro Airijos gyventojų skaičiaus, remiantis 1901 metų surašymo duomenimis.

Ar buvo platesnio užmojo projektų?

Projektas, kurį privalu sukurti ir pristatyti uosto komisijos nariams, išaiškinant, kaip eksploatuoti baltąją anglį (hidraulinę energiją), hidroelektrinės išgaunamą aukščiausioje potvynio pakilimo vietoje prie Dublino įlankos arba ties Pulafuko bei Pauerskorto krioklių viršūnėmis ir pagrindinių vandens arterijų baseinuose, kad būtų

pasiektas ekonominis 500 000 kWh elektros gamybos rodiklis. Projektas, kaip uždaryti pusiasalinę Nort Bul deltą Dolimaunte ir įrengti iškyšulio teritorijoje, kur dabar golfo laukai ir šaudyklos, asfaltuotą poilsinę aikštę su lošimo namais, kioskais, šaudymo galerijomis, viešbučiais, pensionais, skaityklomis, bendromis maudyklėmis. Projektas, kaip panaudoti šunų bei ožkų kinkinius, norint pristatyti pieną ankstyvą rytą. Projektas, kaip išplėtoti Airijos turizmą Dubline ir jo apylinkėse, naudojant benzinu varomas valtis, vandens keliu kursuojančias tarp Ailend tilto ir Ringsendo, šarabanus, vietinius siaurukus ir iškylų garlaivius, skirtus naviguoti palei pakrantę (10 šilingų asmeniui už dieną, įskaitant gido (kalbančio trim kalbomis) paslaugas). Projektas, kaip išvalius piktžoles iš Airijos vandens kelių atgaivinti keleivinį ir prekinį transportą. Projektas, kaip sujungti Gyvulių turgų (Nort Sirkjular kelias ir Praša gatvė) su krantinėmis (Šerifo gatvė, žemutinė, ir Ist Vol) tramvajaus linija, einančia lygia gretas su Link linijos bėgiais, nutiesta (taip, kad jungtųsi su Didžiąja Pietų ir Vakarų geležinkelio linijomis) tarp galvijų kiemo, Lifi geležinkelio mazgo ir Didžiojo Vidurio Vakarų geležinkelio galinės stoties, nuo Nort Vol 43 iki 45, netoli galinių stočių ir Didžiojo centrinio geležinkelio, Anglijos centrinės dalies geležinkelio, Dublino miesto garinių paketbotų kompanijos, Lankašyro ir Jorkšyro geležinkelio kompanijos, Dublino ir Glazgo garinių paketbotų kompanijos, Glazgo, Dublino ir Londonderio garinių paketbotų kompanijos (Lerdo linija), Britų ir airių garinių paketbotų kompanijos, Dublino ir Morkemo garlaivių, Londono ir Šiaurės Vakarų geležinkelio kompanijos padalinių Dubline, Dublino uosto ir dokų valdybos iškrovimo sandėlių ir Palgreivo pervežimo sandėlių, Merfio ir kompanijos sandėlių, Viduržemio jūros baseino, Ispanijos, Portugalijos, Prancūzijos, Belgijos bei Olandijos garlaivių savininkų ir agentų kontorų, be to, gyvulių pervežimo ir papildomų vežimų, vykdomų Jungtinės Dublino kompanijos, išlaidos turi būti kompensuojamos iš gyvulių augintojų mokesčių.

Kokią protazę[54] *postuluojant, sutartis dėl keleto tokių projektų taptų natūralia ir būtina apodoze*[55].

Jei garsių finansininkų (Blumo Pašos, Rotšildo, Gugenhaimo, Hir-

šo, Montefiorės, Morgano, Rokfelerio), valdančių šešiaženkliais skaičiais išreiškiamus turtus, sukauptus per sėkmingą gyvenimą, būtų garantuoti ištekliai, prilygstantys siekiamai gauti sumai, dovanojimo aktu su perdavimo dokumentais suteikta parama, aukotojui esant gyvam, ar po neskausmingos aukotojo mirties paliktas palikimas, susiejus kapitalą su palankia proga, sumanymas būtų įgyvendintas.

Kaip jis galiausiai galėtų tapti nepriklausomas nuo šių turtų?
Jei nepriklausomai nuo kitų rastų aukso gyslą.

Dėl kokios priežasties jis susikaupęs mąstė apie projektus, kuriuos taip sunku realizuoti?
Viena iš jo aksiomų teigė, kad panašiai mąstant, automatiškai ką nors apie save pasakojant ar ramiai prisimenant praeitį – jei tai praktikuojama reguliariai prieš naktinį poilsį – sumažėja nuovargis ir laiduojamas sveikas miegas bei atgaunamos gyvybinės jėgos.

Jo argumentai?
Kaip fizikas, jis patyrė, kad iš 70 žmogaus gyvenimo metų mažiausiai dvi septintosios, arba 20 metų, praeina miegant. Kaip filosofas, perprato, kad baigiantis bet kurio žmogaus gyvenimo keliui tik be galo maža jo svajonių dalis būna realizuota. Kaip fiziologas, tikėjo, kad dirbtiniu būdu galima sušvelninti žalingų faktorių, daugiausiai veikiančių užėjus snauduliui, poveikį.

Ko jis bijojo?
Ką nors nužudyti ar pats nusižudyti miegodamas, aptemus šviesiam protui – neprilygstamiems besąlyginiams gabumams, glūdintiems smegenų vingiuose.

Kokie dažniausiai būdavo jo baigiamieji apmąstymai?
Jis mąstydavo apie kokį nors ypatingą unikalų skelbimą, kuris priverstų praeivius su nuostaba sustot, apie reklamos naujovę be jokių pašalinių burbulų, redukuotą iki paprasčiausių ir veiksmingiausių ypatybių, apžvelgiamą vienu žvilgsniu ir derančią prie šiuolaikinio gyvenimo ritmo.

Kas buvo pirmame atrakintame stalčiuje?

Verio Fosterio dailyraščio sąsiuvinis, Mili (Milisentos) Blum nuosavybė, kai kuriuose jo puslapiuose – panašūs į schemas piešiniai, pavadinti „Tėteliukas“, jie vaizdavo didelę rutulio pavidalo galvą su 5 stačiais plaukais, 2 akis iš profilio, apkūnų liemenį su 3 didelėmis sagomis, 1 trikampę koją; 2 išblukusios fotografijos, Anglijos karalienės Aleksandros ir Mod Brenskum, aktorės ir profesionalios gražuolės; kalėdinis atvirukas, paveiksliuko pusėje – parazitinis augalas, užrašas Mizpah[56], data – 1892 Kalėdos, siuntėjų pavardės – nuo pono ir ponios Komerfordų, eilėraštukas: „Lai Kalėdos dovanos džiaugsmo, meilės, šilumos“; gabalėlis raudono, šiek tiek suskystėjusio kietojo lako, įsigyto iš misterių Hylių, specialių atsargų skyriaus, ribota atsakomybė, Deim gatvė 89, 90 ir 91; dėžutė su tuo, kas liko iš vieno groso paauksuotų „J“ tipo plunksnų, įsigytų tame pačiame tos pačios firmos skyriuje; senas smėlio laikrodis, kuris apsiversdavo, nes į jį buvo pripilta smėlio, kuris apversdavo; užantspauduota pranašystė (antspaudas niekada nesulaužytas), parašyta Leopoldo Blumo 1886-aisiais ir kalbanti apie Viljamo Juverto Gledstono 1886-ųjų Savivaldos Bilio (niekad neįsigaliojo) padarinius; Šv. Kevino labdarybės mugės bilietas Nr. 2004, kaina 6 p., 100 prizų; vaikiškas laiškas, datuotas pė mažąja, pirmadienis, turinys: tė didžioji Tėteliuk kablelis ka didžioji Kaip tu gyveni klaustukas a didžioji Aš tai labai gerai taškas iš naujos eilutės su puošniais užraitais Mili taško nėra; segė su kamėja, Elen Blum (mergautinė pavardė Higins), jau mirusios, nuosavybė; 3 mašinėle spausdinti laiškai, adresatas – Henris Flaueris, Vestland Rou pašto skyrius, siuntėjas – Marta Kliford, Dolfins Barn pašto skyrius; transliteruotas tų 3 laiškų siuntėjos adresas bei pavardė, viskas užrašyta slapta alfabetine bustrofedontine[57] taškine kvadrilinijine kriptograma (balsės praleistos) K.GD./TG.S.LM/T.LS.F/Z.GJ; anglų savaitraščio „Modern Society“ iškarpa, tema – fizinės bausmės mergaičių mokyklose; rožinis kaspinėlis, kuris puošė Velykų kiaušinį 1899-aisiais; du iš dalies išvynioti guminiai prezervatyvai su atsarginiais maišeliais, užsakyti paštu adresu: pašto dėžė 32, Čering Kros skyrius, Londonas, vakarų centrinė dalis, 1 tuzino kreminio popieriaus vokų, kurių dabar sumažėję iki 3, pakelis ir linuotas rašomasis po-

pierius su vandens ženklais; keletas įvairių Austrijos–Vengrijos monetų; Karališkosios ir Privilegijuotos vengrų loterijos kuponai; mažos didinamosios galios stiklas; 2 erotiniai fotoatvirukai, vaizduojantys: a) nuogos senjoritos (vaizdas iš užpakalio, pozicija – viršuje) ir nuogo toreadoro (vaizdas iš priekio, pozicija – apačioje) santykius burna, b) prievartinį analinį aktą – vyras vienuolis (visiškai apsirengęs, akys nuleistos) santykiauja su moterimi vienuole (iš dalies apsirengusia, akys pakeltos), užsakyti paštu adresu: pašto dėžė 32, Čering Kros skyrius, Londonas, vakarų centrinė dalis; iškarpa iš laikraščio su receptu, kaip atnaujinti gelsvai rudus batus; 1 p. vertės neantspauduotas pašto ženklas, šviesiai violetinės spalvos, karalienės Viktorijos valdymo laikų; Leopoldo Blumo matmenų lentelė, užpildyta reguliariai darant Sendou-Vaitlio pratimus su skridiniu ir praėjus dviem mėnesiams po jų (vyrams 15 šil., atletams 20 šil.), o būtent: krūtinė 28 coliai ir $29^1/_2$ colio, bicepsas 9 coliai ir 10 colių, ranka $8^1/_2$ colio ir 9 coliai, šlaunis 10 colių ir 12 colių, blauzda 11 colių ir 12 colių; 1 prospektas apie „Stebukladarį", geriausią vaistą pasaulyje nuo tiesiosios žarnos negalavimų, tiesiai iš „Stebukladario" Koventri Haus, Saut Pleis, Londonas, rytų centrinė dalis, adresuotas misis Blum, su trumpu lydraščiu, prasidedančiu: „Miela ponia".

Pacituokite žodžius, kuriais prospekto tekste buvo giriami šio stebuklus darančio vaisto pranašumai.

Jis gydo ir ramina jums miegant, kai sunku išleisti orą, padeda gamtai kuo ryžtingiausiai, akimirksniu tampa lengviau išskirti dujas, organai lieka švarūs, procesas vyksta natūraliai ir laisvai, pradinė 7 šilingų 6 pensų įmoka, ir jūs – kitas žmogus, o jūsų gyvenimas – vertas gyventi. Moterims „Stebukladarys" ypač naudingas, jas maloniai nustebina nuostabus poveikis – tartum šviežio šalto pavasarinio vandens gurkšnis kaitrią vasaros dieną. Rekomenduokite jį savo draugėms ir draugams – užteks visam gyvenimui. Įstatyti apvaliuoju galu – Stebukladarys.

Ar buvo liudijimų raštu?

Daugybė. Liudijo dvasininkas, britų karo laivyno karininkas, garsus autorius, finansininkas, ligoninės slaugė, aukštuomenės dama, penkių vaikų motina, išsiblaškęs elgeta.

Kas buvo pasakyta išsiblaškiusio elgetos liudijimo pabaigoje?

Kaip gaila, kad vyriausybė neaprūpino mūsų vyrų stebukladariais per Pietų Afrikos kampaniją! Kokia tai jiems būtų buvusi paguoda!

Kokį daiktą pridėjo Blumas prie šios daiktų kolekcijos?

Ketvirtą mašinėle išspausdintą laišką, kurį gavo Henris Flaueris (jei H. F. yra L. B.) iš Martos Kliford (suraskite M. K.).

Kokia maloni mintis kilo darant šį veiksmą?

Mintis, kad, be minėto laiško, jo patrauklų veidą, figūrą ir manieras praėjusią dieną palankiai įvertino ištekėjusi moteris (misis Džozefina Bryn, mergystėje vadinta Džosi Pauel), slaugė, mis Kalen (krikščioniškas vardas nežinomas), viena jauna panelė, Gertrūda (Gerti, pavardė nežinoma).

Apie kokią galimybę tai bylojo?

Apie galimybę artimiausioje ateity išmėginti savo vyriško žavesio galią, po prašmatnios puotos privačiuose apartamentuose elegantiškos kurtizanės – gražaus kūno, vidutiniškai apmokamos, turinčios įvairiapusiškos patirties, damos iš prigimties – kompanijoje.

Kas buvo antrame stalčiuje?

Dokumentai: Leopoldo Paulos Blumo gimimo liudijimas, įnašinis draudimo polisas 500 svarų sumai „Škotų našlių“ draudimo bendrovėje, atitenkantis Milisentai (Mili) Blum ir įsigaliosiantis jai sulaukus 25 metų kaip kaupiamasis polisas, 430 svarų, 462 svarų 10 šilingų bei 0 pensų ir 500 svarų vertės, atitinkamai, sulaukus 60 metų arba mirus, 65 metų arba mirus ir po mirties, arba kaip procentinis polisas (visiškai išmokėtas), 299 svarų 10 šilingų 0 pensų vertės, kartu su 133 svarų 10 šilingų 0 pensų suma grynaisiais pagal pasirinkimą; einamosios sąskaitos knygelė, išduota Alsterio banko Gryn Koledžo filialo, su finansine pusmečio, pasibaigusio 1903 metų gruodžio 31, ataskaita, balansas indėlininko naudai: 18 sv. 14 šil. 6 p. (aštuoniolika svarų, keturiolika šilingų ir šeši pensai), asmens grynųjų pajamų; liudijimas, kad turima 900 svarų suma 4% (vardiniais) Kanados vertybiniais popieriais (žyminis mokestis netaikomas); Katalikų kapinių (Glasnevino) komiteto išduoti kvitai kapui

pirkti; vietinio laikraščio iškarpa, kurioje kalbama apie pavardės pakeitimą pagal vienašalį įsipareigojimą.

Pacituokite šio skelbimo tekstą.
Aš, Rudolfas Viragas, šiuo metu gyvenantis Klanbresil gatvės 52-ame name, Dubline, persikėlęs iš Sombatelio, Vengrijos karalystė, pranešu, kad pasivadinau Rudolfo Blumo vardu ir pavarde ir nuo šiol visais atvejais ir visada prašom mane taip vadinti.

Kokie kiti daiktai, susiję su Rudolfu Blumu (tikroji pavardė Viragas), buvo antrame stalčiuje?
Neryškus Rudolfo Blumo ir jo tėvo Leopoldo Virago dagerotipas, padarytas 1852 metais fotografijų ateljė jų (atitinkamai) pirmos ir antros eilės pusbrolio Stefano Virago iš Sešfehervaro, Vengrija. Senovinė Hagados knyga, kurioje išgaubtais akiniais su raginiais rėmais pažymėtas padėkos fragmentas iš ritualinės Pesachos (Velykų) maldos; „Kvyns“ viešbučio Enise atvirukas, savininkas – Rudolfas Blumas; vokas, adresuotas „Mano brangiam sūnui Leopoldui“.

Kokios frazių nuotrupos iškilo iš praeities perskaičius tuos keturis žodžius?
Rytoj bus savaitė, kai gavau... beprasmiška, Leopoldai, būti... su tavo brangia motina... nebegalima daugiau ištverti... jai... man jau viskas baigta... būk geras Atui, Leopoldai... mano brangus sūnau... visada... apie mane... *das Herz... Gott... dein...*[58]

Kokius prisiminimus apie kenčiantį nuo progresuojančios melancholijos žmogų šie daiktai sukėlė Blumui?
Senas vyras, našlys, susivėlusiais plaukais, lovoje, užsidengęs galvą dūsauja; ligotas šuo Atas; akonitas, kurį vartojo, vis didindamas dozes granais ir skrupulais, kad nuramdytų vėl paaštrėjusią neuralgiją; pomirtinis nusinuodijusio septyniasdešimtmečio veidas.

Kodėl Blumas pajuto sąžinės graužatį?
Todėl, kad, būdamas nesubrendęs ir nepakantus, jis nepagarbiai žiūrėjo į kai kuriuos įsitikinimus bei papročius.

Pavyzdžiui?
Draudimas drauge vartoti mėsą ir pieną; savaitinis sumaištingai abstrak-

čius, užsispyrėliškai konkrečius dalykus kalbančių koeksreligingųjų ekstėvynainių pasitarimas; vyriškos lyties kūdikių apipjaustymas; antgamtiškas judėjiško Švento Rašto pobūdis; tetragramatono neišsakomumas; šabo šventumas.

Kokie jam dabar atrodė tie įsitikinimai bei įpročiai?
Ne daugiau racionalūs, negu atrodė tada, ne mažiau racionalus, negu kiti įsitikinimai bei įpročiai atrodė dabar.

Koks buvo pirmasis jo atsiminimas apie Rudolfą Blumą (dabar jau mirusį)?
Rudolfas Blumas (dabar miręs) retrospektyvia tvarka pasakoja savo sūnui Leopoldui Blumui (6 metų amžiaus) apie tai, kaip buvo persikėlinėjama ir apsistojama Dubline, Londone, Florencijoje, Milane, Vienoje, Budapešte, Sombately, reikšdamas pasitenkinimą (jo senelis matė Mariją Teresę, Austrijos imperatorienę, Vengrijos karalienę), duodamas komercinių patarimų (rūpinkis tik pensais – svarai patys savim pasirūpins). Leopoldas Blumas (6 metų amžiaus), skambant tiems pasakojimams, nuolatos žvilgčioja į Europos žemėlapį (politinį), vis pasiūlydamas įkurti biznio įmonių filialus įvairiuose minėtuose centruose.

Ar laikas lygiai taip pat, nors ir skirtingai, privertė pasakotoją ir klausytoją pamiršti tuos persikėlimus?
Pasakotoją – dėl praėjusių metų ir dėl to, kad vartojo narkotinius toksinus; klausytoją – dėl praėjusių metų ir dėl to, kad jo dėmesys buvo nukreiptas į šalutinius dalykus?

Kokie ypatingi pasakotojo bruožai buvo amnezijos padariniai?
Retkarčiais jis valgydavo nenusiėmęs skrybėlės. Retkarčiais, palenkęs lėkštę, godžiai išgerdavo kremo su agrastais sultis. Retkarčiais nubraukdavo nuo lūpų maisto likučius nuplėštu voko gabalėliu arba kokia kita pasiekiama popieriaus skiaute.

Kokie du senėjimo požymiai reikšdavosi dažniausiai?
Trumparegiškas monetų skaičiavimas apčiupinėjant jas pirštais, raugėjimas prisivalgius iki soties.

Koks dalykas jam teikė dalinę paguodą tai prisimenant?

Indėlio polisas, banko einamosios sąskaitos knygelė, akcijų valdytojo liudijimas.

Didindami kryžminių likimo smūgių, nuo kurių tos paspirtys jį saugojo, skaičių ir eliminuodami visas teigiamas ypatybes, paverskite Blumą nereikšmingu neigiamu iracionaliu nerealiu dydžiu.

Iš eilės, smukino vergystės link tvarka: neturtas – gatvės prekiautojas, pardavinėjantis netikras brangenybes, įkyrus piktybinių ar abejotinų skolų išieškotojas, mokesčių iš vargšų ir kitokių rinkliavų rinkėjas. Elgetystė – bankrutavęs apgavikas su niekingais turto likučiais, mokantis 1 šilingą ir 4 pensus už svarą skolos, skelbimų nešiotojas, reklaminių lapelių dalytojas, naktinis valkata, apkalbinėtojas palaižūnas, luošas jūreivis, aklas paauglys, persenęs antstolio padėjėjas, neprašytas svečias, lėkščialaižys, nuotaikos gadintojas, saldžialiežuvis ekscentriškas visuotinės pajuokos objektas, sėdintis parke ant suoliuko po išmestu skylėtu skėčiu. Visiškas skurdas – Kilmenheimo senelių namų (prie Karališkosios ligoninės) įnamys, Simpsono ligoninės, skirtos nuskurdusiems, bet gerbtiniems žmonėms, visiškai praradusiems sveikatą dėl podagros ar regėjimo negalios, įnamys. Negandos nadyras – nusenęs, bejėgis, netekęs pilietinių teisių, išlaikomas visuomenės, mirštantis, pamišęs beturtis.

Kokie su tuo susiję pažeminimai?

Šaltas anksčiau prielankių moterų abejingumas, energingų vyrų panieka, duonos kriaukšlelės priėmimas, apsimetantys, kad nepažįsta, atsitiktinai sutikti pažįstami, neregistruotų beglobių valkataujančių šunų lojimas, vaikai, apšaudantys supuvusių vaisių, menkos vertės ar beverčių, beverčių ar daugiau nei beverčių, sviediniais.

Kaip būtų galima išvengti tokios padėties?

Numirus (būsenos pakeitimas), išvykus (vietos pakeitimas).

Kuris variantas priimtinesnis?

Antrasis, pagal mažiausio pasipriešinimo kryptį.

Kokiais sumetimais remiantis, jis nėra visiškai nepageidaujamas.

Nuolatos su kuo nors gyvenant darosi sunku abipusiškai toleruoti asmeninius trūkumus. Vis giliau įsišaknija įprotis savarankiškai apsipirkti.

Tampa būtina ilgalaikį prikaustymą prie vienos vietos pakeisti neilgalaike viešnage.

Kokiais sumetimais remiantis, jis nebuvo iracionalus?

Suinteresuotos šalys susijungusios pasidaugino ir užmezgė vaisių, o kai tai įvyko, gimė ir buvo subrandinti palikuonys, jeigu tos pusės dabar būtų atskirtos, joms tektų vėl susijungti, kad pasidaugintų ir užmegztų vaisių, tai buvo absurdas, ir pakartotiniu susijungimu sudaryti pradinę besijungiančių pusių porą, tai buvo neįmanoma.

Kokiais sumetimais remiantis, jis yra pageidaujamas?

Kai kurių Airijos ir užsienio vietovių, pavaizduotų bendruose įvairiaspalviuose geografiniuose žemėlapiuose arba specialiuose kariniuose topografiniuose planuose, naudojant skaitmeninį mastelį ir brūkšnelius, patrauklumas.

Airijos?

Stačios Mouherio pajūrio uolos, vėjuoti Konemaros tyrai, Neso ežeras su nugrimzdusiu suakmenėjusiu miestu, Džajent Kozvej, Kemdeno fortas, Karlailo fortas, Tipererio Aukso slėnis, Arano salos, karališkojo Myto ganyklos, Brigitos guoba Kildery, Karalienės salos laivų statykla Belfaste, Samen Lyp, Kilarnio ežerai.

Užsienyje?

Ceilonas (su prieskonių sodais, tiekiantis arbatą Tomui Kernenui, firmos „Pulbrukas, Robertsonas ir Ko.", Minsingo skersgatvis 2, Londonas, rytinė centro dalis, ir Deim gatvė 5, agentui), Jeruzalė, šventasis miestas (su Omaro mečete ir Damasko vartais, galutiniu troškimų tikslu), Gibraltaro sąsiauris (neprilygstama Merion Tvydi gimtinė), Partenonas (su statulomis, nuogomis graikų dievybėmis), Volstryto birža (kontroliuojanti tarptautinius finansus), de Toros aikštė La Linėjoje, Ispanijoje (kur O'Hara iš Kameronų pulko nudūrė bulių), Niagara (kurios joks mirtingasis neperplaukė nenubaustas), eskimų (muilo valgytojų) žemė, uždraustasis Tibeto kraštas (iš kurio negrįžta nė vienas keliautojas), Neapolio įlanka (pamatęs gali ir numirti), Negyvoji jūra.

Kuo pasikliaudamas, kokiais ženklais vadovaudamasis?

Jūroje, šiaurės platumoje, naktį – Šiaurės žvaigžde, kuri yra iš Didžiųjų Grįžulo Ratų betos į alfą išvestos tiesės, pratęstos ir padalytos išorėje ties omega, ir stačiojo trikampio, sudaryto iš statmenų Didžiųjų Grįžulo Ratų tiesių alfa–omega ir alfa–beta, įžambinės susikirtimo taške. Sausumoje, pietų platumoje, dvisferiu mėnuliu, pasirodančiu kintančių sinodinio mėnesio fazių periodu užpakaliniame nevisiškai neperregimo nerūpestingos vaikštinėjančios moters sijono prorėžy, dieną – pagal debesies stulpą.

Kokiu skelbimu būtų pranešta apie išvykusiojo dingimą?

Premija – 5 svarai, dingo, buvo pavogtas ar paklydo išėjęs iš namų, Eklz gatvė 7, maždaug 40 metų vyras, atsiliepia šaukiamas Blumu, Leopoldu (Poldžiu), ūgis – 5 pėdos $9^{1}/_{2}$ colio, apkūnus, gelsvai žalsvo veido, gali būti užsiauginęs barzdą, paskutinį kartą jį mačiusių liudijimu, vilkėjo juodą kostiumą. Nurodytas atlygis bus sumokėtas suteikusiems informacijos apie jo buvimo vietą.

Kokiais universaliais dvinariais vardais jis būtų vadinamas, kaip esybė ir neesybė?

Duotais bet kam arba nežinomais niekam. Eilinis Žmogus arba Nežmogus.

Kokios dovanos – jam?

Nepažįstamųjų Eilinio Žmogaus draugų pagarba ir dovanos. Nemirtinga nimfa[59], gražuolė, Nežmogaus nuotaka.

Ar išvykusysis niekada niekaip niekur ir nebepasirodytų?

Jis amžinai klajotų, pats save privertęs nukeliauti net iki tolimiausių savo kometinės orbitos ribų, už nejudančių žvaigždžių, besikeičiančių saulių ir tik teleskopu įžiūrimų planetų, astronominių paklydėlių bei atsilikėlių, iki tolimiausių erdvės pakraščių, žengdamas iš žemės į žemę, tarp žmonių, supamas įvykių. Kur nors išgirstų beveik nesuvokiamą kvietimą sugrįžti ir kažkaip nenoriai, traukiamas saulės, paklustų jam. Tada, pranykęs iš Šiaurės Karūnos žvaigždyno, jis kuriuo nors būdu vėl pasirodytų, atgimęs, virš deltos Kasiopėjos žvaigždyne, ir po nesuskaičiuojamų klajonių

erų sugrįžtų kaip atstumtas keršytojas, teisingumo vykdytojas piktadariams, niūrus kryžiuotis, pažadintas miegantysis, su finansiniais ištekliais, pranokstančiais (prielaida) Rotšildo ar sidabro karaliaus turtus.

Dėl ko toks sugrįžimas taptų iracionalus?
Nepakankamas išėjimo ir sugrįžimo laike per abipusę erdvę sutapimas su išėjimu ir sugrįžimu erdvėje per vienpusį laiką.

Koks jėgų žaismas, sukeliantis inerciją, vertė išvykimą laikyti nepageidaujamu?
Laiko vėlyvumas, susijęs su delsimu, nakties tamsybė, susijusi su nematomumu; vieškelių nežinia, susijusi su pavojumi; poilsio būtinumas, slopinantis judėjimą; užimtos lovos artimumas, slopinantis pasiryžimą ieškoti šilumos (žmogaus), atmieštos vėsuma (baltinių); nuojauta, slopinanti troškimą ir susijusi su troškimu; Narcizo statulėlė, garsas be aido, trokštamas troškimas.

Kokie buvo užimtos lovos pranašumai, lyginant su neužimta?
Naktinės vienatvės pašalinimas, kokybinis žmogaus (suaugusi moteris), lyginant su ne žmogaus (stiklinis indas su karštu vandeniu), šilumos pranašumas, rytinio kontakto stimuliacija, lyginimo namuose ekonomija, jei kelnės rūpestingai sudedamos ir ištiesiamos visu ilgiu tarp spyruoklinio (juostuoto) ir vilnonio (su biskvito spalvos langeliais) matracų.

Kokias priežastis, kurias suvokė prieš pakildamas ir dėl kurių susikaupė nuovargis, iš eilės apibendrindamas tylomis paminėjo Blumas prieš pakildamas.
Pusryčių ruošimas (deginamoji auka); žarnų perpildymas ir iš anksto apgalvotas išsituštinimas (šventas tarp šventų); maudymasis (Jono ritualas); laidotuvės (ritualas Samuelio); Aleksandro Raikto skelbimas (Urimas ir Tumimas)[60]; lengvi priešpiečiai (Melchizedeko ritualas); vizitas į muziejų ir nacionalinę biblioteką (šventa vieta); knygų paieškos Bedfordo gatvėje, Merčents arka, Velingtono krantinėje (Simchato Tora); muzika Ormondo viešbutyje (Šira Širim)[61]; ginčas su storžieviu trogloditu Bernardo Kirneno

užeigoje (holokaustas); tuščias laiko tarpas, įskaitant kelionę karieta, apsilankymą gedulo namuose, išėjimą (tyrai); erotinis poveikis, sukeltas moters ekshibicionizmo (Onano ritualas); užsitęsęs misis Mainos Pjurfoi gimdymas (dejonių auka); apsilankymas misis Belos Koen viešuosiuose namuose, Tairono gatvė, žemutinė, 82, vėlesnės peštynės bei žioplių minia Byverio gatvėje (armagedonas); naktinė kelionė į vežikų pastogę ir iš jos, Buto tiltas (kaltės atpirkimas).

Kokią savaime iškilusią mįslę Blumas, rengdamasis pakilti ir eiti, kad baigtų svarstymus, nes kitaip nebaigs, nevalingai suprato?

Trumpo, staigaus, netikėtai išgirsto, garsaus, pavienio pokštelėjimo[62], sukelto negyvos įtemptagyslės medinio stalo medžiagos, priežastį.

Kokios savaime įsivėlusios mįslės pakilęs, eidamas, rinkdamas daugiaspalvius daugiaformius daugingus drabužius, valingai suprasdamas, neįminė?

Kas buvo Makintošas?

Kokią savaime akivaizdžią mįslę, svarstytą su nesistemingu atkaklumu 30 metų, Blumas, užgesinęs dirbtinę šviesą ir šitaip sukūręs natūralią prietemą, tylomis netikėtai įminė?

Kur buvo Mozė, kai žvakė užgeso?[63]

Kokius tobulos dienos netobulumus Blumas eidamas tylomis paeiliui išskaičiavo?

Laikinai nepasisekusius planus pakartoti reklamą, gauti tam tikrą kiekį arbatos iš Tomo Kirneno firmos („Pulbrukas, Robertsonas ir Ko.“, Deim gatvė 5, Dublinas, ir Minsingo skersgatvis 2, Londonas, rytinė centro dalis), patvirtinti, ar graikų moteriškos lyties dievybės turi užpakalinę tiesiosios žarnos angą, gauti bilietą (nemokamą ar mokamą) į „Lėją“ su misis Bendmen Palmer „Gaiety“ teatre, Saut King gatvė 46, 47, 48 ir 49.

Kokį nesančio veido vaizdą Blumas sustojęs tylomis prisiminė?

Jos tėvo, velionio majoro Brajeno Kuperio Tvydžio, Karališkųjų Dublino šaulių atstovo iš Gibraltaro bei Rihobeto, „Delfino klėties“ veidą.

III

Kokie pasikartojantys šio veido vaizdai hipotetiškai buvo įmanomi?

Tolstančio – nuo Didžiojo šiaurės geležinkelio galutinės stoties Eimjens gatvėje pastoviu tolygiu pagreičiu išilgai lygiagrečių linijų, susikertančių begalybėje, jeigu jas pratęstume; išilgai lygiagrečių linijų, besidriekiančių iš begalybės, su pastoviu tolygiu uždelsimu iki Didžiojo šiaurės geležinkelio galutinės stoties Eimjens gatvėje – grįžtančio.

Kokias įvairiarūšes asmeninės moteriškos aprangos dalis jis pastebėjo?

Porą naujų bekvapių pusšilkinių moteriškų kojinių, porą naujų violetinių keliaraiščių, porą didelio dydžio moteriškų kelnaičių iš plono indiško muslino, laisvo kirpimo, kvepiančių opoponaksu, jazminais bei turkiškomis „Murrati" cigaretėmis, su ilgu žvilgančiu segtuku, sulankstytų kreivalinijiniu būdu, puošnią batisto liemenėlę, apsiūtą nėriniuota juostele, plisuotą melsvo muaro apatinį sijonėlį; šie daiktai buvo netvarkingai išmėtyti ant stačiakampės skrynios, sutvirtintos keturiais kampų apkaustais, apklijuotos įvairiaspalvėmis etiketėmis, priekyje pažymėtos baltomis raidėmis užrašytais inicialais B. K. T. (Brajenas Kuperis Tvydis).

Kokius pastebėjo neasmeninius daiktus?

Komodą viena įskilusia koja, visiškai uždengtą kretoniniu obuoliukais išmargintu užtiesalu, ant kurio buvo padėta juoda šiaudinė moteriška skrybėlė. Oranžiniais rakteliais papuoštus indus, pirktus iš Henrio Praiso, krepšiai, galanterija, kiniškas porcelianas, metalo gaminiai, Muro gatvė 21, 22, 23, netvarkingai sustatytus praustuvėje ir ant grindų, t. y. dubenį, muilinę ir padėklą šepetukui (praustuvėje, drauge), ąsotėlį ir naktinį puoduką (ant grindų, atskirai).

Blumo veiksmai?

Jis sudėjo tos aprangos dalis ant kėdės, nusirengė likusias savo aprangos dalis, išsiėmė iš po velenėlio lovos galvūgalyje susagstytus ilgus naktinius marškinius, įkišo galvą bei rankas į atitinkamas naktinių marškinių kiaurymes, perdėjo pagalvę iš lovos galvūgalio į kojūgalį, kaip dera paruošė lovos baltinius ir įlipęs pateko lovon.

Kaip?
Apdairiai, kaip visada, kai patekdavo į kokią nors buveinę (savo nuosavą arba ne savo); rūpestingai, nes susiraičiusios kaip angys matraco spyruoklės buvo senos, o žalvariniai žiedai bei kabantys tarsi gyvatės strypeliai, veikiant spaudimui ir įtempimui, atsilaisvinę drebėjo; atsargiai, lyg žengtų į geidulio ar gyvatės guolį arba spąstus; pagarbiai, į pradėjimo bei gimimo, santuokos išsipildymo ir santuokos sulaužymo, miego ir mirties lovą.

Ką jo galūnės, pamažu tiesiamos, aptiko?
Naujus švarius lovos baltinius su papildomais kvapais, žmogaus kūną, moters, jos, žmogaus kūno atspaudą, vyro, ne jo, kelis duonos trupinius, keletą smulkių konservuotos atšildytos mėsos gabaliukų – juos pašalino.

Jeigu būtų nusišypsojęs, kas jį būtų privertę nusišypsoti?
Mintis, jog kiekvienas, kuris patenka, įsivaizduoja esąs pirmas patekęs, nors jis visada yra paskutinis iš ankstesnės eilės, net jeigu ir yra pirmas einančioje po jos, kiekvienas vaizduojasi esąs pirmas, paskutinis, vienas ir vienintelis, bet jis nėra nei pirmas, nei paskutinis, nei vienas, nei vienintelis eilėje, prasidedančioje begalybėje ir besitęsiančioje joje.

Kokia buvo ankstesnė eilė?
Tariant, jog Malvis buvo pirmas savo eilėje: Penrouzas, Bartelis D'Arsi, profesorius Gudvinas, Džulijus Mastianskis, Džonas Henris Mentonas, tėvas Bernardas Korigenas, fermeris Karališkos Dublino draugijos arklių parodoje, Magetas O'Railis, Metju Dilenas, Valentainas Bleikas Dilenas (Dublino lordas meras), Kristoferis Kalinenas, Lenehenas, italų rylininkas, nepažįstamas džentelmenas „Gaiety" teatre, Benjaminas Dolerdas, Saimonas Dedalas, Endriu (Mižnius) Berkas, Džozefas Kafas, Vizdemas Hylis, oldermenjas Džonas Huperis, daktaras Frensis Breidis, tėvas Sebastianas iš Maunt Argeso, batų valytojas prie centrinio pašto, Hjuzas E. (Pasiutėlis) Boilenas ir taip kiekvienas, ir taip toliau be galo.

Kokios mintys jam kilo, prisiminus paskutinį tos eilės narį ir paskutinį lovos valdytoją?
Mintys apie jo energiją (triukšmadarys), fizines proporcijas (afišų kli-

juotojas), komercinius gebėjimus (gaunantis viršų), jautrumą įspūdžiams (pagyrūnas).

Kodėl stebėtojas prie energijos, fizinių proporcijų ir komercinių gebėjimų pridėjo jautrumą įspūdžiams?
Todėl, kad kalbant apie pirmesnius tos eilės narius, jis pastebėjo vis dažniau išryškėjant tą patį gašlumą, plykstelintį ir pirmiausia skleidžiamą su nerimu, paskui rodant supratingumą, vėliau trokštant, galų gale su nuovargiu, su besikaitaliojančiais abiejų lyčių supratimo bei blogos nuojautos simptomais.

Kokie priešiški jausmai paveikė jo tolesnius svarstymus?
Pavydas, nepasitikėjimas, pasiaukojimas, dvasinė pusiausvyra.

Pavydas?
Priežastis: fizinis bei psichinis vyriškos lyties organizmas, ypač gerai pritaikytas užimti viršutinę padėtį energingo žmonių poravimosi metu, taip pat energingas stūmoklio judėjimas cilindre, būtinas norint patenkinti nuolatinį, nors ir ne veriamą geidulį, būdingą fiziniam bei psichiniam moteriškos lyties organizmui, pasyviam, bet ne bejausmiam.

Nepasitikėjimas?
Todėl, kad gamta, laisva, brandi ir nepastovi, pakaitomis yra ir traukos agentas, ir reagentas. Todėl, kad agento ir reagento trauka nuolatos kinta atvirkštine didėjimo ir mažėjimo proporcija, vykstant žiedinei plėtrai ir radialiniam įvedimo procesui. Todėl, kad kontroliuojamas mąstymas apie traukos fliuktuaciją panorėjus tapdavo malonumo fliuktuacija.

Pasiaukojimas?
Dėl: a) pažinties, užsimezgusios 1903 metų rugsėjį Džordžo Mizieso, krautuvininko, siuvėjo ir sukirpėjo, įstaigoje, Edeno krantinė 5; b) svetingumo, sulaukto ir parodyto atsakant, abipusio ir asmeniškai paskirstyto; c) sąlyginės jaunatvės, veikiamos ambicijų ir didžiadvasiškumo impulsų, kolegiško altruizmo ir įsimylėjėliško egoizmo; d) ekstrarasinės traukos, intrarasinio draudimo, viršrasinės privilegijos; e) artėjančio muzikinio turnė po provinciją, bendrų einamųjų išlaidų, grynų pajamų padalijimo.

Dvasinės pusiausvyros?

Tokios natūralios kaip bet kuris ir kiekvienas natūralus gamtos veiksmas, išreikštas, suprantamas, gamtos kūrinių atliktas natūriškoje natūroje[64] pagal jo, jos ir jų skirtingo panašumo natūrišką natūrą. Ne tokios negandiškos kaip kataklizminės planetos žūtis, jai susidūrus su juodąja saule. Mažiau smerktinos nei vagystė, apiplėšimas vieškelyje, žiaurus elgesys su vaikais ir gyvuliais, pinigų išgavimas, prisidengus melagingais pretekstais, klastotė, lėšų išeikvojimas, neteisėtas visuomeninių pinigų pasisavinimas, tautos išdavimas jai tikint tavimi, apsimetimas ligoniu, tyčinis kūno sužalojimas, nepilnamečių tvirkinimas, šmeižtas, šantažas, teismo įžeidimas, padegimas, išdavystė, sunkus kriminalinis nusikaltimas, maištas atviroje jūroje, sienos pažeidimas, įsilaužimas, pabėgimas iš kalėjimo, antgamtinių ydų puoselėjimas, dezertyravimas iš mūšio lauko, melagingas parodymas, brakonieriavimas, lupikavimas, žvalgyba karaliaus priešų naudai, dėjimasis kuo nors kitu, grasinimas fizine jėga, nužudymas dėl neatsargumo, tyčinė, iš anksto apgalvota žmogžudystė. Ne labiau nenormalios nei visi kiti prisitaikymo prie pasikeitusių gyvenimo sąlygų procesai, lemiantys abipusę kūniškojo organizmo ir susijusių su juo aplinkybių, maisto, gėrimų, įgytų įpročių, užvaldančių polinkių, rimtų susirgimų, pusiausvyrą. Daugiau negu neišvengiamos, neatitaisomos.

Kodėl daugiau pasiaukojimo negu pasitikėjimo, mažiau pavydo negu dvasinės ramybės?

Nuo paniekinimo (santuokos) iki paniekinimo (svetimavimo) nebuvo nieko kito, tik paniekinimas (poravimasis), tačiau santuokinis santuokiškai nuskriaustosios skriaudėjas nebuvo svetimaujančio svetimautojiškai nuskriaustosios skriaudėjo paniekintas.

Koks būtų atpildas, jeigu apskritai būtų?

Nužudymas – niekada, nes iš dviejų blogybių nieko gero nebus. Dvikova – ne. Skyrybos – ne dabar. Demaskuoti pritaikius mechaninį išradimą (automatinė lova) arba remiantis asmeniniu žodiniu paliudijimu (pasislėpęs liudytojas) – dar ne. Reikalauti atlyginti nuostolius veikiant teisiškai arba apsimesti, kad užpuolė, pateikiant kaip įrodymą patirtus (pačiam sau padarytus) sužalojimus – nėra ne-

įmanoma. Jei būtų parodytas menkiausias atlaidumas – sudaryti konkurencijos sąlygas (materialinės – klestinti konkuruojanti reklamos agentūra, moralinės – sėkmingai konkuruojąs intymumo srities varžovas), nuvertinimas, atstūmimas, pažeminimas, išsiskyrimas, kuriuo vienas išsiskiriantysis apsaugomas nuo kito, o išskiriantysis apsaugomas nuo abiejų.

Apie ką jis, kaip sąmoningas neapibrėžtumo tuštumos priešininkas, galvojo teisindamas savo jausmus?

Apie iš anksto nulemtą santuokinių ryšių trapumą; iš anksto sąlygotą daikto savyje neapčiuopiamumą; ilga trukme pasižyminčios įtampos, kai reikia ką nors padaryti, ir trumpumu pasižyminčio atsipalaidavimo, kai kas nors padaryta, neatitikimą ir neproporcingumą; klaidingą nuomonę apie moters silpnumą ir vyro raumeningumą; etikos kodeksų variacijas; natūralų gramatinės veikiamosios rūšies aoristo preterito teiginio (gramatinė sudėtis: vyriškos giminės veiksnys, monosilabinis onomatopėjinis tranzityvinis veiksmažodis su tiesioginiu moteriškos giminės papildiniu) virtimą, taikant prasmės neiškreipiančią inversiją, neveikiamosios rūšies koreliatyviu aoristo preterito teiginiu (gramatinė sudėtis: moteriškos giminės veiksnys, pagalbinis veiksmažodis ir kvazimonosilabinis onomatopėjinis būtojo laiko dalyvis su papildomu vyriškos giminės agentu); nepertraukiamą sėklintojų produkciją gimdant; nuolatinį sėklos gaminimą distiliuojant; triumfo, protesto ar pateisinimo tuštumą; išgarbintos dorybės beprasmiškumą; agnostinės materijos letargiją; žvaigždžių apatiją.

Kokiu galutiniu pasitenkinimu virto priešiški jausmai bei mintys, susiliejusios ir redukuotos iki savo paprasčiausių formų?

Pasitenkinimu visur buvimu, rytiniame ir vakariniame Žemės pusrutuliuose, visose gyvenamuose kraštuose bei salose, ištirtose ir neištirtose (pusiaunakčio saulės žemė[65], palaimintųjų salos, Graikijos salos, pažadėtoji žemė), riebaliniais priekiniais ir užpakaliniais moteriškais pusrutuliais, kvepiančiais medumi ir pienu, skleidžiančiais viltingą ir vaisingą šilumą, primenančiais pasaulietines šeimas plačiais linkiais, neveikiamais nuotaikų kaitos ar pasakymų prieštaringumų, išreiškiančių nebylų nekintamą brandų gyvuliškumą.

Regimi priešpasitenkinimo ženklai?
Didėjanti erekcija; simpatijos pajutimas; laipsniškas pakėlimas; atsargus atskleidimas; tylus įsižiūrėjimas.

Tada?
Jis pabučiavo putlius, nunokusius, gelsvus, kvapnius jos pasturgalio melionus, vieną ir kitą putlų melioninį pusrutulį, saldžią gelsvą vagą tarp jų, sunkiai įžiūrimu, ilgu, provokuojančiu, melionkvapiu bučiniu.

Regimi pasitenkinimo ženklai?
Tylus stebėjimas; atsargus pridengimas; laipsniškas nuleidimas; antipatijos pajutimas; mąžtanti erekcija.

Kokie veiksniai įvyko po šio tylaus veiksmo?
Mieguistas kreipimasis; ne toks mieguistas atpažinimas; augantis jaudulys; katechetinis klausinėjimas.

Kokias modifikacijas pritaikė pasakotojas klausinėjamas?
Neigiamas: jis nepaminėjo slapto Martos Kliford ir Henrio Flauerio susirašinėjimo, viešo ginčo licencijuotoje Bernardo Kirneno ir Ko. įstaigoje, ribota atsakomybė, Litl Britn gatvė 8, 9 bei 10, ir greta jos; erotinės ekshibicionistinės Gertrūdos (Gerti), pavardė nežinoma, provokacijos ir reakcijos į ją. Teigiamas: jis paminėjo „Lėjos" vaidinimą su Bandmen Palmer, „Gaiety" teatre Saut King gatvė 46, 47, 49, kvietimą pavakarieniauti Vino (Merfo) viešbutyje, Ebi gatvė 35, 36, ir 38, nuodėmingos pornografinės pakraipos knygą, pavadintą „Nuodėmės saldybės", anoniminę, autorius – aukštuomenės džentelmenas, trumpalaikį šoką, kurį sukėlė netinkamas judesys vykstant povaišinei gimnastikai, auka tapo Stivenas Dedalas (dabar jau visiškai atsigavęs), mokytojas ir autorius, vyriausias gyvas Saimono Dedalo sūnus, neturintis nuolatinės gyvenamosios vietos, taip pat aeronautinį žygį, kurį jis (pasakotojas) atliko matant liudytojui, minėtam mokytojui ir autoriui, nepaprastai operatyviai, su gimnasto lankstumu.

Ar pasakojimas buvo dar kaip nors pakeistas taikant modifikacijas?
Visiškai nebuvo.

Koks įvykis ar asmuo tapo pagrindine jo pasakojimo detale?
Stivenas Dedalas, mokytojas ir autorius.

Kokius veiklos apribojimus ir vedybinių teisių suvaržymus, taikomus jiems abiem, įžvelgė klausytoja ir pasakotojas pertraukinėjamo ir vis lakoniškesnio pasakojimo metu?
Klausytoja – vaisingumo apribojimą, nes vedybos buvo atšvęstos praėjus 1 kalendoriniam mėnesiui po jos 18-ųjų gimimo (1870 metų rugsėjo 8 dienos[66]) metinių, tai yra spalio 8 dieną, ir tą pačią dieną atliktas lytinis aktas; moteriškos lyties palikuonis gimė 1889 metų birželio 15 dieną, priešlaikinis aktas buvo atliktas anų metų rugsėjo 10, o visavertė lytinė sueitis, sėklai išsiliejant į gamtos duotą moters organą, paskutinį kartą įvyko 1893 metų lapkričio 27 dieną, 5 savaitės prieš gimstant antram (ir vieninteliam vyriškos lyties) palikuoniui 1893 metų gruodžio 29 dieną; jis mirė 1894 metų sausio 9 dieną, 11 dienų amžiaus, taigi lieka 10 metų 5 mėnesių ir 18 dienų periodas, per kurį lytiniai santykiai buvo nevisaverčiai, sėklai neišsiliejant į gamtos duotą moters organą. Pasakotojas – proto ir kūno aktyvumo suvaržymą, nes visaverčių protinių santykių tarp jo ir klausytojos nebuvo nuo pasakotojo ir klausytojos moteriškos lyties palikuonio lytinės brandos, kurią paliudijo menstruacijos 1903 metų rugsėjo 15 dieną, taigi lieka 9 mėnesių ir 1 dienos periodas, per kurį dėl to, kad tarp dviejų subrendusių moterų (klausytojos ir palikuonės) radosi iš anksto sąlygotas natūralus supratimas (per nesupratimą), buvo apribota visiška kūniškų veiksmų laisvė.

Kaip?
Įvairiais, nuolat kartojamais moteriškais klausimais apie vyriškus maršrutus – į kurią vietą, kurią valandą, kuriam laikui, kokiu tikslu, laikino nebuvimo, planuojamo ar įvykusio, atveju.

Kas regimas judėjo virš neregimų klausytojos ir pasakotojo minčių?
Lempos ir gaubto į viršų metamas šešėlis, kintanti skirtingų šviesos ir šešėlio gradacijų koncentrinių apskritimų eilė.

Kokia kryptimi buvo išsitiesusi klausytoja ir pasakotojas?
Klausytoja – rytų pietryčių, pasakotojas – vakarų šiaurės vakarų, palei

53-ąją šiaurės platumos paralelę ir 6-ąjį vakarų ilgumos meridianą, 45° kampu į Žemės ekvatorių.

Kokios būsenos, ramybės ar judėjimo?
Ramybės – savo pačių ir vienas kito atžvilgiu. Judėjimo – nes kiekvienas atskirai ir abu kartu buvo nešami į vakarus[67], atitinkamai pirmyn ir atgal, per amžius Žemei nepaliaujamai judant besikeičiančios niekados nesikeičiančios erdvės keliais.

Kokioje padėtyje?
Klausytoja – atlošusi galvą, pusiau gulomis ant šono, kairiojo, pakišusi kairę ranką po galva, dešinę koją ištiesusi tiesia linija ir padėjusi ant kairės kojos, sulenktos, *Gea-Tellus*[68] poza, patenkinta, atgulusi, apsunkusi nuo sėklos. Pasakotojas – atlošęs galvą, ant šono, kairiojo, sulenkęs dešinę ir kairę kojas, dešiniosios rankos rodomąjį pirštą ir nykštį atrėmęs į viršunosę, tokia poza, kokia įamžinta momentinėje nuotraukoje, padarytoje Persio Epdžono, nuvargęs vaikvyris, vyrvaikis gimdoje.

Gimdoje? Nuvargęs?
Jis ilsisi. Jis keliavo.

O su juo?
Sinbadas Jūreivis, Sinbadas Siuvėjas, Cinbadas Cypininkas, Žinbadas Žinovas, Minbadas Meistras, Ninbadas Nevykėlis, Ginbadas Garantuotojas, Kinbadas Kibirininkas, Pinbadas Paštininkas, Šinbadas Šūkautojas, Binbadas Bėgininkas, Dinbadas Kopūstininkas, Vinbadas Susikirtėlis, Linbadas Maišytarasis, Ksinbadas Džiovininkas.

Kada?
Pakeliui į tamsią lovą radosi kvadratinis apskritas Sinbado Jūreivio roko alkos[69] kiaušinis, Tamsinbado Šviesiadienio visų alkų rokų lovos nakty.

Kur?

TAIP NES NIEKAD DAR nėra šitaip buvę kad jis paprašytų pusryčių poros kiaušinių į lovą nuo Miesto herbo viešbučio laikų kai nuduodavo neva atgulė ir ligonio balsu vaizduodavo tokią didenybę kad sudomintų tą seną žabų kūlelį misis Riordan kurią tikėjosi gerokai numelšiąs o ji nepaliko mums nė fartingo viskas mišioms už save ir savo sielą didesnės šykštuolės nė būt niekad nebuvo visad gailėdavo 4p metilo spiritui išpasakojo man apie visas savo negales o jau kad imdavo neužsičiaupdama taukšti apie politiką žemės drebėjimus ir pasaulio pabaigą iš pradžių truputį pasilinksminkim Dieve gelbėk šį pasaulį jei visos moterys būtų tokios kaip ji prieš maudymosi kostiumus ir gilias iškirptes beje niekas ir neprašė kad ji juos dėvėtų manau ji buvo dievobaiminga todėl kad nė vienas vyras nepažvelgtų į ją du kartus keista jog neverte mūsų užsidengti veidų bet neabejotinai buvo išsimokslinusi moteris o jau jos nepaliaujami plepalai apie misterį Riordaną čia ir misterį Riordaną ten šitas manau džiaugėsi užsidaręs dangčiu nuo jos o jos šuo uosdavo mano kailius ir visada keldavo kraštą norėdamas palįsti po mano apatiniais sijonais ypač tada bet man iki šiol patinka kad jis mandagus su tokiomis senėmis padavėjais ir elgetomis jis tuščiai nesipučia bet visada jei kada nors jam atsitiktų iš tikrųjų kas rimta tai daug geriau gultis ligoninėn kur viskas švaru bet aš manau man tektų įkalbinėti jį visą mėnesį taip ir tuojau pat kitas klausimas atsiranda kokia ligoninės slaugė gulėtų ten kol jį išmestų lauk arba sesuo vienuolė kaip toji nepadorioj jo nuotraukoj iš jos tokia pat vienuolė kaip ir iš manęs taip nes jie tokie silpni tokie verksniai kai suserga jie be moters niekaip nepasveiktų o jei kraujas iš nosies ima bėgti tai žiūrėk o kokia tragedija ties saut sikjular nutaisė tokią priešmirtinę miną kai išsinarino koją per choro iškylą ant šugerlaufo Kalno pamenu tądien vilkėjau tą suknelę mis Stek atnešė jam gėlių geibiausių blogiausių kokias tik rado krepšio dugne[1] bet ką kad tik įsigautų į vyro miegamąjį su senos mergos balsu mėgina įsivaizduoti esą jis mirštąs dėl jos jau niekad neišvysiu tavojo veidelio nors jis tuomet atrodė panašesnis į vyrą barzda kiek ūgtelėjo begulint tėvas buvo toks pat be to nemėgstu aprišinėti ir matuoti kai

įsipjovė skustuvu kojos pirštą pjaustydamas nuospaudas išsigando kraujo užkrėtimo bet jeigu būtų toks dalykas kad aš susirgčiau tada pamatytume koks tas dėmesys tik suprantama moteris tai slepia kad nesukeltų tiek rūpesčių kiek jie taip jis kur nors pasidulkino esu tikra matyti iš apetito kad ir kaip būtų tai ne meilė antraip ne valgis jam rūpėtų o ji taigi arba tai buvo viena iš naktinių moteriškių jeigu jis ten iš tikrųjų buvo o ta pasakėlė apie viešbutį primelavo ir tiek kad nuslėptų viską suplanavo Hainsas mane užlaikė ką aš sutikau ak taip sutikau ar pameni Mentoną ir ką dar ką luktelk tą dičkį kūdikio veidu aš mačiau jį jis neseniai vedė flirtavo su jauna panele prie Pulo Miriaramos[2] atsukau jam nugarą kai jis išslinko lauk atrodė kad pakankamai nutuokia kas čia negerai bet jam pakako įžūlumo sykį man pasimeilinti ką jūs šaunuolis nepraustaburnis akys išvirtusios didesnių paikšų nesu mačiusi ir dar vadinamas advokatu tik kad nemėgstu ilgų kivirčų lovoj na o jei ne taip tuomet kokia nors kekšytė su kuria jis kur nors susiuostė ar slapčia užverbavo jeigu tik jos pažintų jį kaip aš taip nes užvakar jis kažką krebždino laišką kai įėjau į priekinį kambarį degtukų norėdama parodyti jam apie Dignemo mirtį laikrašty lyg kas man būtų pasakęs ir jis uždengė sugeriamuoju popierium nuduodamas kad susimąstė apie darbo reikalus tikriausiai laišką kokiai nors kuri tariasi radusi kvailelį nes visi jo amžiaus vyrai pradeda panėšėti į tokius ypač artėjant keturiasdešimtmečiui kaip jam dabar taigi kad tik meilikaudama išmelžtų iš jo kuo daugiau pinigų nėra didesnio kvailio už seną kvailį paskui kaip paprastai bučiuoja man užpakalį kad nuslėptų tai o man rūpi kaip pernykštis sniegas su kuo jis tai daro ar ką anksčiau yra turėjęs vis dėlto norėčiau sužinoti jeigu tik jiedu nesisukinės man visą laiką po nosim kaip su ta paleistuve Meri Ontarijo terasoj vizgina suktą užpakalį kad jį sujaudintų gan bjauru užuosti išsitepliojusių bobų kvapą sklindant nuo jo sykį ar du man kilo įtarimas pakviečiau kad prieitų arčiau radusi ilgą plauką ant jo švarko neskaitant ano kai įėjau į virtuvę apsimetė kad geria vandenį 1 moters jiems nepakanka aišku tik jis buvo kaltas gadino tarnaitę paskui pasiūlė pasodinti ją prie mūsų kalėdinio stalo jūs tik pamanykit na jau ne ačiū tik ne mano namuose vogė mano bulves ir austres po 2 ir 6 už tuziną eidama aplankyti savo tetos jūs tik pamanykit tai juk tikras plėšikavimas bet neabejoju kažkas tarp jų buvo aš tokius dalykus greit perprantu jis pasakė tu

neturi įrodymų kad tai buvo ji įrodymų o taip jos teta labai mėgdavo austres bet aš pasakiau ką apie ją galvoju siūlydavo man išeiti pasivaikščioti kad liktų vienas su ja nesižeminčiau tiek kad juos šnipinėčiau o tie keliaraiščiai kuriuos radau jos kambary penktadienį jai buvo išeiginė man užteko to jau per daug mačiau kaip iš pykčio užsiplieskė jos veidas kai prieš savaitę pranešiau kad atleidžiu geriau visai be jų apsieit pati kambarius tvarkau dar greičiau tik kad tas prakeiktas virimas ir šiukšlių išnešimas šiaip ar taip pasakiau jam arba ji išeina iš namų arba aš nė neprisiliesčiau prie jo pagalvojusi kad buvo su tokia purvina įžiūlia melage nevaleika į akis žiūrėdama ginčijosi ir dar dainuoja visur namuose tualete irgi nes žinojo kad gali pasipuikuoti taip nes jis turbūt ilgai be to neapsieitų taigi kur nors jam reikia tai padaryti o paskutinį kartą jis baigė man ant užpakalio kada tai buvo tą vakarą kai Boilenas stipriai suspaudė man ranką mums važiuojant palei Tolką į mano ranką įslydo kita ranka atsakydama tik spustelėjau jo plaštakos viršų nykščiu dainuodama jaunas gegužės Mėnulis kaip jis skleidžia meilę nes jis nutuokia apie mus nėra toks kvailas pasakė pietausiąs mieste ir eisiąs ir Gaiety nors aš jokiu būtu neketinu suteikt jam tokio malonumo nors Dievas žino jis vis šiokia tokia permaina juk negali visą laiką su ta pačia sena skrybėle nebent sumokėčiau kokiam mielam vaikinukui kad tai padarytų juk pati nepasidarysi aš patikčiau jaunam vaikinukui truputėlį jį sutrikdyčiau jei liktume vienu du neslėpčiau savo keliaraiščių tų naujųjų ir priversčiau jį paraudonuoti žvelgdama į jį suvedžiočiau jį žinau ką jaučia vaikinukai kuriems dar tik ant skruostų kalasi kuičiasi krapštosi traukia savo daiktą ištisą valandą klausimai ir atsakymai ar padarytumėt tą ir aną ir dar aną su angliakasiu taip su vyskupu taip padaryčiau nes papasakojau jam apie kokį nors diakoną ar vyskupą sėdėjo šalia manęs žydų Šventovės sode man mezgant tą vilnonį daikčiuką nepažinojo Dublino atvykėlis kas tai per vieta ir taip toliau apie paminklus įkyrėjo man su tom skulptūrom raginau jį dariau blogesnį nei yra apie ką galvojate kam skirtos jūsų mintys kas tai pasakykite man jo vardą kas pasakykit man apie Vokietijos imperatorių taip įsivaizduokite kad aš tai jis pagalvokit apie jį ar jaučiate jį norėjo padaryt pasileidėlę iš manęs[3] bet tai jam niekad nepavyks jam teks tai pamiršti dabar sulaukus tokių metų tiesiog pražūtis bet kuriai moteriai ir jokio čia malonumo nu-

duodi kad patinka kol jis baigia paskui kaip nori pati baik nuo to blykšta lūpos šiaip ar taip dabar tai jau padaryta kartą ir visiems laikams ir tegul visas pasaulis apie tai skalambija tik pirmas kartas paskui jau įprasta darai ir nebegalvoji kodėl negali pabučiuoti vyro prieš tai nepavaikščiojusi ir neištekėjusi kartais baisiausiai šito užsimanai kartais toks malonus jausmas perlieja visą kūną negali susilaikyt noriu kad koks vyras apkabintų mane ir bučiuotų savo glėby nėra nieko saldesnio už bučinį ilgą ir karštą iki pačių sielos gelmių nutvilko kone paralyžiuoja tik nemėgdavau išpažinčių kai eidavau pas tėvą Korigeną jis palietė mane tėve ir kas čia bloga jei palietė kur o aš kaip kvailė pasakiau ant kanalo kranto ne bet kurią būtent vietą tau vaike koją iš užpakalio o ar aukštai taip gana aukštai tą vietą kur sėdi taip o Dieve nejau negalėjo pasakyti tiesiai užpakalis ir baigt tas kalbas ką tai turi bendro o ar tu kaip jis tai apibūdino pamiršau ne tėve ir aš visada galvoju apie tikrą tėvą kam jam visa tai reikėjo žinoti jau buvau išpažinusi tai Dievui girdint jo ranka buvo graži putli delnas visada drėgnas neprieštaraudama palytėčiau jį ir jis neprieštarautų sprendžiu iš buliško sprando su tais pavalkais įdomu ar pažino mane klausykloj įžiūrėjau jo veidą jis aišku manojo nematė nė karto nepasisuko ir neišsidavė vis dėlto akys buvo raudonos kai jo tėvas numirė aišku moterims jie prarasti turbūt baisu kai vyras verkia jau nekalbant apie tuos norėčiau kad mane apkabintų šitaip pasipuošęs ir smilkalų kvapas nuo jų kaip popiežiaus be to su kunigu nepavojinga jei esi ištekėjus jis net per daug rūpinasi dėl savęs paskui moki kažkiek Jo Šventenybei popiežiui kaip išpirką už nuodėmes įdomu ar jis buvo patenkintas manim vienas dalykas man nepatiko prieškambary išeidamas taip familiariai pliaukštelėjo per sėdynę nors ir nusijuokiau aš ne arklys ir ne asilas ne turbūt prisiminė savo tėvą įdomu ar nemiega galvoja apie mane ar ką sapnuoja ar aš esu tam sapne kas jam dovanojo tą gėlę sakė kad pirko nuo jo dvelkė kažkokiu gėrimu ne viskiu ir ne alum o gal salstelėjusiu tepalu kuriuo klijuoja afišas kažkokiu alkoholiu mielai iš lėto pagurkšnočiau prašmatnių žalių ir geltonų brangių gėrimų juos geria cilindruoti dabitos kurie įeina pro tarnybines teatro duris sykį paragavau įkišusi pirštą iš to amerikiečio kuris kalbėjo apie pašto ženklus su tėvu dar voverę turėjo jis laikėsi iš paskutiniųjų kad neužmigtų po paskutinio karto kai išgėrėme portveiną ir suvalgėm konser-

vuotą mėsą puikaus sūroko skonio taip nes jaučiausi nuostabiai ir šitaip nuvargau kad kritau kaip akmuo tiesiai lovon kol mane pažadino griaustinis Dieve pasigailėk mūsų galvojau dangaus rūstybė mus užgriuvo kad nubaustų persižegnojau ir sukalbėjau Sveika Marija visai kaip baisieji griaustiniai Gibraltare lyg artėtų pasaulio pabaiga paskui anie ateina ir sako kad Dievo nėra o ką darytum jei viskas griūtų ir šėltų nieko tik atgailaut lieka o žvakė kurią uždegiau tą vakarą Vaitfrajers gatvės koplyčioj už gegužę matai ji ir atnešė laimę nors jis tik pasijuoktų sužinojęs nes niekad neina mišių į bažnyčią arba į susirinkimą jis sako kad siela kad nėra jokios sielos viduj pilkoji medžiaga nes nežino ką reiškia turėti sielą taip kai uždegiau lempą nes jis turbūt kokius 3 ar 4 kartus baigė tuo savo didžiuliu raudonu gyvulišku galu pamaniau net kad venos ar kaip po velnių jas vadina sprogs nors jo nosis nėra tokia didelė po to kai visa nusirengiau nuleidau užuolaidas po kelias valandas trukusio rengimosi kvėpinimosi ir šukavimosi o tas visą laiką styrojo kaip geležis ar kokia stora dalba matyt prisivalgė austrių gal kelis tuzinus turėjo stiprų dainingą balsą ne niekad gyvenime nepatyriau kad kas būtų turėjęs tokio dydžio net pasijunti iki galo užpildyta jis matyt suvalgė visą avį po to ir kas per sumanymas mus šitokias sukurt su didele skyle vidury kaip koks Eržilas įgrūda tavin nes tai viskas ko jie iš tavęs nori o akyse ryžtingos gašlios ugnelės net prisimerkiau vis dėlto sėklos ne tiek jau ir baisiai daug kai liepiau ištraukti ir pabaigt ant manęs pamaniau jei jau toks didelis tai tegu geriau taip nes paskui visko neišsiplausi o paskutinį kartą leidau jam baigti viduje gerai jie sugalvojo su tom moterim visas malonumas jiems bet jei patiems tektų tai pajusti tada sužinotų ką aš patyriau su Mili niekas nepatikėtų ir kai jai dantys kalėsi o Mainos Pjurfoi vyras leiskit spėti iš jūsų žandenų kasmet padaro jai vaiką arbą dvynukus reguliariai kaip laikrodis nuolatos ji prakvipusi vaikais o vieną tokį jie vadina aviuku ar panašiai garbanota ševeliūra primena negrą o Jėzau tas vaikas juočkis paskutinįsyk kai ten buvau visas jų debesis tik virsta vienas per kitą ir rėkia taip kad pati savęs negirdi manoma jog tai į sveikatą štai jie ir nenurimsta kol išpučia tave kaip dramblienę ar nežinau ką sakykime surizikuočiau ir susilaukčiau dar vieno bet ne nuo jo nors jeigu jis vestų neabejoju turėtų gražų stiprų vaiką bet nežinau Poldis turi daugiau sėklos taip būtų baisiai nuostabu spėju kad dėl to susiti-

kimo su Džosi Pauel laidotuvių ir minčių apie mane su Boilenu jis taip išsisėmė tegu dabar galvoja ką tik nori jei nuo to jam nors truputį palengvės žinau kad jie buvo mažumą susiburkavę kai pasirodžiau jis šoko ir sėdėjo su ja grynam ore tą vakarą kai laistėm Džordžinijos Simpson butą paskui norėjo pripūst man arabų esą tai tik dėl to kad jam nepatiko žiūrėt kaip ji ramsto sienas štai kodėl mes šitaip visų akivaizdoj susikivirčijom dėl politikos jis pradėjo ne aš kai pasakė kad Mūsų Viešpats buvo dailidė galų gale privedė mane iki ašarų žinoma moteris visąlaik tokia jautri paskui pati ant savęs pykau kad nusileidau nors ir žinojau kad aš jo silpnybė sakė Jis buvo pirmas socialistas o aš baisiai siutau kad negaliu jo išvesti iš kantrybės vis dėlto jis išmano daug visokių painių dalykų ypač apie kūną ir vidaus organus aš pati dažnai norėdavau sužinoti kas mūsų viduje skaitydavau namų daktarą visuomet girdėdavau jo balsą jam kalbant nors kambary būdavo pilna žmonių ir stebėdavau jį paskui apsimečiau kad esu jai abejinga dėl jo nes jis truputėlį pavyduliaudavo klausdamas pas ką eini o aš atsakydavau pas Flu ir jis padovanojo man lordo Bairono eilėraščius ir tris poras pirštinaičių taip viskas ir pasibaigė aš bet kuriuo metu galėjau kuo lengviausiai priversti jį susitaikyti žinau kaip netgi jeigu tarkime jis vėl su ja susidėjo ir vaikšto į pasimatymus kur nors sužinočiau tai sakykim atsisakytų valgyti svogūnus žinau daugybę būdų paprašyčiau kad atlenktų mano palaidinukės apykaklę arba išeidama užkabinčiau vualiu ir pirštinėmis o jau 1 bučinys ir jos gali sau eiti po velnių bet tiek to pažiūrėsim tegul sau eina pas ją o ji alpsta iš pasitenkinimo nuduoda kad yra pamišusi dėl jo per daug neimčiau į galvą tiesiog nueičiau pas ją paklausčiau ar tu jį myli ir pažvelgčiau jai tiesiai į akis ji manęs neapgautų bet štai jis ims ir įsivaizduos kad ji jį ir pasipirš saldžiai čiaušku pačiaušku kaip kadaise man nors turėjau velniškai sunkiai padirbėti kad išspausčiau tuos žodžius iš jo bet jis man patiko reiškia moka valdytis ir nebėgs iš paskos vos pamojus pirštu jau visai nedaug trūko kad pasipirštų man tąvakar virtuvėje kai kočiojau bulvių paplotėlius noriu tau kai ką pasakyti bet aš išsisukau suvaidinau kad pykstu rankos iki alkūnių aplipusios miltuota tešla šiaip ar taip per daug išsikalbėjau praėjusį vakarą pasakodama apie sapnus ir nenorėjau kad jis žinotų daugiau negu dera šitoji Džosi visada apkabindavo mane jam regint aišku dėl jo grabaliodavo mane o kai pasa-

kiau kad išsiprausiau nuo galvos iki pėdų kiek tik įmanoma paklausė manęs ar išsiprausei ir įmanoma moterys visada į tai nukreipia kalbą drebia riebiai reikia jam tik pasirodyti mato iš suktų akių truputį mirkčioja nuduoda kad jam tas pats kai jos ką nors pasako toks jau jis tai jį gadina bet man nė kiek nenuostabu nes tuo metu jis buvo labai gražus stengdavosi atrodyti kaip lordas Baironas mat pasakiau kad man patinka nors kaip vyras buvo net per daug gražus ir jis šiek tiek buvo prieš mums susižieduojant nors jai baisiai nepatiko tą dieną mane ištiko toks juoko priepuolis net žagsėjau negalėdama sustot visi plaukų segtukai išlakstė vienas po kito iš tankių plaukų kokius tuomet turėjau tu visada geros nuotaikos pasakė ji taip nes tai ją sudirgino nes ji žinojo ką šitai reiškia nes aš nemažai jai pasakodavau apie tai kas tarp mūsų būna ne viską bet pakankamai daug kad jai seilės imtų tekėti bet aš nekalta kad po vestuvių ji pas mus retokai užsukdavo įdomu kaip dabar atrodo pagyvenusi su savo kvaištelėjusiu vyru jos veidas buvo pradėjęs tįsti ir nykti kai mačiau ją paskutinįsyk turbūt ką tik buvo susiginčijusi su juo nes išsyk pajutau kad nori pradėti kalbą apie mūsų vyrus ir apdergti jį ką ji tada man papasakojo ak taip kad kartais griūna į lovą su purvinais batais kai užsigeidžia pamanykit gultis į lovą su tokiu padaru kaip tas kuris gali tave bet kurią akimirką pribaigt kas per vyras na tiek to kiekvienas kvailys savaip kvailioja Poldis šiaip ar taip kad ir ką darytų visuomet grįžęs valosi kojas į šiaudinį kilimėlį ar lietus lytų ar saulė šviestų ir visada nusiblizgina batus ir visada kilsteli skrybėlę kai eina gatve kaip tąkart anas dabar vaikšto įsispyręs tik į šlepetes reikalauja 10 000 svarų už atviruką tg tau galas o miela geguže ar tokie dalykai nenualintų taip kad kojas pakratytum tiesą sakant pernelyg kvailas kad net batus nusiautų ir ką iš tokio vyro peši geriau jau 20 kartų numirsiu nei ištekėsiu už kokio kito iš jų lyties aišku jis niekad nerastų tokios kaip aš kad taikstytųsi su juo kaip aš taikstausi gerai supranti mane gulkis lovon su manim taip širdies gilumoj jis ir pats tai supranta o prisiminkim misis Meibrik[4] kuri nunuodijo savo sutuoktinį už ką įdomu buvo įsimylėjusi kokį kitą vyrą taip paskui paaiškėjo matyt buvo piktadarė kad padarė tokį dalyką aišku kai kurie vyrai būna tiesiog nepakenčiami įsiutina baisiausiai ir visad bjauriausiais žodžiais kodėl tada prašo kad tekėtume už jų jei jau esam tokios blogos kaip pasirodo taip nes negali be mūsų gyvent ji įdėjo

jam į arbatą balto arseniko nugramdė nuo musių popieriaus ar ne įdomu kodėl jį taip vadina jeigu paklausčiau jo pasakytų tai iš graikų lieki toks pat protingas koks ir buvai iki šiol ji turbūt buvo pamišus dėl to vyruko jei taip rizikavo juk galėjo pakarti o jai tai nerūpėjo jei tokia buvo jos prigimtis ką ji galėjo padaryt pagaliau jie ne tokie gyvuliai kad pakartų moterį tikrai ar ne jie visi tokie skirtingi Boilenas apie mano kojos formą sakė išsyk pastebėjęs dar prieš mums susipažįstant kai buvau su Poldžiu Dublino Kepėjų bendrovės arbatinėj juokiausi ir stengiausi klausytis supau koją abu užsisakėme 2 arbatos ir paprastos duonos su sviestu mačiau kad jis žiūri su savo dviem seserim senom panom kai atsistojau ir paklausiau tos mergaitės kur tai rasti kas man rūpi kai man jau laša o dar tos juodos aptemptos kelnės kurias jis įkalbino mane nusipirkt sugaišti pusę valandos kol nusileidi visa apsišlapinau nuolat kokia nauja užgaida kas antrą savaitę ir aš taip ilgai dariau kad pamiršau ant sėdynės savo zomšines pirštinaites jų nebeatgavau kokia nors boba vagilė jis norėjo kad įdėčiau į Irish Times Dublino Kepėjų bendrovės arbatinėj moterų tualete Deim gatvėj radusį prašom grąžinti misis Merion Blum mačiau kaip jis žiūri į mano kojas man einant pro sukamas duris žiūrėjo kai atsigręžiau užsukau ten arbatos po 2 dienų tikėdamasi bet jo nebuvo jį ypač sujaudino nes užsidėjau vieną koją ant kitos kai buvom kitoj salėj pirmiausia jis norėjo išrinkti batus kurie per aukšti vaikščioti mano ranka taip pat graži o kad turėčiau žiedą su savo mėnesio akmeniu nuostabiu akvamarinu iškaulysiu iš jo ir auksinę apyrankę man nelabai patinka mano pėda vis dėlto kartą jam suteikiau malonumą pėda tąnakt po nevykusio Gudvino koncerto buvo taip šalta ir vėjuota gerai kad turėjom namuose romo užkaitinom su prieskoniais ugnis dar nebuvo užgesus kai gulėdamas ant kilimėlio prie židinio paprašė kad nusimaučiau kojines Lombardo gatvėje gerai o kitą kartą norėjo kad būčiau su purvinais batais pageidavo kad vaikščiočiau su jais po arklių mėšlą kur tik rasiu ką ir kalbėti aišku jis ne toks kaip visi normalūs žmonės kad aš ką jis pasakė galėčiau duoti Keti Laner 9 taškus į priekį iš 10 ir vis tiek išlošiu paklausiau ką tai reiškia aš pamiršau ką jis atsakė nes kaip tik pro šalį nešė specialų laikraščio priedą ir praėjo tas vyras garbanotais plaukais iš Lukeno pieninės jis toks mandagus atrodo kažkur esu mačiusi jo veidą anksčiau pastebėjau jį kai ragavau sviestą tad neskubė-

jau Bartelis dArsi taip pat jis šaipėsi iš jo kai tas ėmė mane bučiuoti ant choro laiptų man sudainavus Guno Ave Maria ko gi mes laukiam o mano širdie pabučiuok man tiesiai į kaktą ir tarki sudie tai mano žaidimėlis jis irgi buvo gana karštas nepaisant silpno balselio jį visada žavėdavo žemi mano tonai jei galima juo tikėti man patiko kaip jis judino lūpas dainuodamas paskui pasakė baisu kad mes tai darom tokioj vietoj ir kas gi čia baisaus kada nors jam papasakosiu apie tai bet ne dabar ir nustebinsiu jį taigi nusivešiu jį ten ir parodysiu tą vietą kur mes tai darėme ką gi patinka tau ar nepatinka susitaikyk su tuo jis mano kad nieko negali atsitikti ko nesužinotų jis nieko nenutuokė apie mano motiną[5] kol susižiedavome antraip niekad nebūtų manęs taip pigiai gavęs šiaip ar taip jis pats 10 kartų blogesnis mat maldavo manęs kad duočiau jam gabalėlį savo kelnaičių tą vakarą kai ėjome per Kenilvorto aikštę ir jis pabučiavo mano pirštinaitės akutę ir man teko ją nusimauti klausinėjo ar galima pasiteirauti kokios formos yra mano miegamasis taigi leidau jam pasilikti ją lyg būčiau pamiršus kad mane prisimintų mačiau kaip įsikišo ją į kišenę jis tikrai pamišęs dėl kelnaičių aišku kaip dieną visad spokso į tas begėdes ant dviračių sijonai užversti aukštyn iki bambos net kai mudu kartu su Mili pramogavom gryname ore toji su kreminės spalvos muslinine atsistojo tiesiai prieš saulę taigi jis matė iki paskutinio siūlelio ką jį buvo apsirengusi o kaip žiūrėjo į mane iš nugaros sekdamas iš paskos per lietų vis dėlto aš jį pirma pamačiau jis manęs dar nematė stovintį ant Harolds kros kampo su nauju lietpalčiu ryškiai margaspalviu kad pabrėžtų savo odos spalvą ir ruda skrybėle kaip paprastai panėšėjo į šelmį ką jis ten darė kur jokių reikalų neturėjo jie gali gaut ką tik nori iš bet kurio sijono o mes neturim teisės uždavinėti jokių klausimų bet jie pageidauja žinot kur buvai kur eini tiesiog pajutau kad eina kartu sėlina man iš paskos žvilgsnis įbestas man į kaklą laikės atokiau nuo namų jautė kad daros per karšta taigi sustojau ir truputėlį pasisukau tada pristojo prie manęs kad pasakyčiau taip kol iš lėto traukiau pirštinaitę stebėdama jį pasakė kad man su ažūrinėmis rankovėmis per šalta kai lyja tiesiog ieškojo progos prikišti rankas arčiau manęs ir kelnaitės kelnaitės kaip šlapias lapas prilipo kol prižadėjau duoti jam porą numovus nuo savo lėlės kad galėtų nešioti savo liemenės kišenėlėje o Maria Santissima[6] atrodė kaip tikras kvailys pertelžtas lietaus bet kokie puikūs dantys

net pasijutau išalkusi žiūrėdama į juos maldavo manęs kad pasikelčiau oranžinį apatinį sijonėlį su klostėmis kaip saulės spinduliai čia nieko nėra jis sakė atsiklaupsiąs į balą jei aš nepakelsianti toks užsispyręs taip ir būtų padaręs ir sugadinęs savo naują lietpaltį niekad nežinai kas jiems šaus galvon kai lieka vieni su tavim tiesiog galvą pametę dėl to o jei kas būtų ėjęs prošal taigi kilstelėjau truputėlį ir paliečiau jo kelnes kaip paskui darydavau Gardneriui savo žieduota ranka kad dar ko blogesnio nesumanytų juk tokia vieša vieta miriau iš smalsumo norėdama įsitikinti ar jis apipjaustytas jis visas drebėjo kaip kokia želė nekantrauja viską padaryt per greitai tada jokio malonumo o tėvas tuo metu laukė savo pietų jis pamokė kad pasakyčiau esą palikau pas mėsininką piniginę ir turėjau jos grįžt kas per Apgavikas paskui parašė man laišką su visais tais žodžiais kaip paskui drįso prisiartint prie bet kurios moters tokių kompanijos manierų buvo taip nejauku kai susitikom paklausė manęs ar neįžeidžiau aš nuleidau akis bet jis žinoma pamatė kad ne turėjo šiek tiek smegenų ne taip kaip tas kvailys Henris Doilis nuolatos ką nors sulaužydavo ar suplėšydavo kai žaisdavom šaradas man koktūs nevykėliai net jei būčiau žinojusi ką tai reiškia žinoma būčiau privalėjusi pasakyti ne vien dėl formos nesuprantu jūsų pasakiau argi tai nuskambėjo nenatūraliai žinoma kad natūraliai aišku tokių dalykų būdavo prirašinėta prie nupieštų moterų ant sienos Gibraltare kartu ir tas žodis kurio niekur negalėjau rasti tik kad vaikams dar per anksti į tai žiūrėti paskui parašydavo po laišką kasryt kartais dukart per dieną man patikdavo kaip jis meilinasi žinojo kaip užkariaut moterį atsiuntė man 8 dideles aguonas nes gimiau 8ą paskui ir aš jam parašiau tą vakarą jis pabučiavo mane į širdį Delfino klėty neįmanoma to apsakyti tiesiog pajunti tai ko dar niekad nebuvai patyrusi vis dėlto nemokėjo taip gerai apkabinti kaip Gardneris tikiuosi jis ateis pirmadienį kaip žadėjo tuo pat metu ketvirtą man bjaurūs tie kurie ateina bet kuriuo metu atidarai duris išgirdusi skambutį manai daržovės o ten kas nors o tu neapsirengusi arba staiga atsiveria apšniaukštos nešvarios virtuvės durys tądien kai senas šarmotaveidis Gudvinas užsuko dėl koncerto į Lombardo gatvę buvau ką tik pavalgiusi pietus visa įraudusi išsitaršiusi mat viriau įprastą troškinį nežiūrėkit į mane profesoriau teko pasakyti atrodau kaip baidyklė taip bet jis buvo tikras senas džentelmenas garbingesnio žmogaus

neįsivaizduotum tokiam nepasakysi manęs nėr namuose reikia dairytis pro užuolaidą laukan kaip su tuo pasiuntiniu šiandien iš pradžių pamaniau kad jis išsisukinėja jei atsiuntė man portveiną ir persikus mėgina apkvailinti mane nutariau net nervinis žiovulys pradėjo imti ir štai pažinau jo tataratat prie durų turbūt kiek pavėlavo nes buvo 1/4 po 3 kai pamačiau 2 Dedalo mergaites pareinant iš mokyklos niekad nežinau kiek valandų net ir tas laikrodis kurį jis man padovanojo atrodo niekad gerai neina reikėtų kad kas nors jį pataisytų kai numečiau pensą tam luošiui jūreiviui už Angliją tėvynę ir grožį kaip tik švilpavau myliu vieną žavią mergaitę aš net nepersirengiau švarių baltinių nepasipudravau nieko nuo šios dienos po savaitės turim važiuot į Belfastą tai gerai nes jam kaip tik reikia į Enisą jo tėvo metinės 27ą nebūtų malonu jeigu važiuotų kartu tarkim mūsų kambariai viešbuty būtų greta dar imtų visaip kvailioti naujoj lovoj negalėčiau jam liepti kad liautųsi ir nesuktų man galvos jeigu jis būtų gretimam kambary arba galimas daiktas koks protestantų dvasininkas pakosčiodamas pradėtų belsti į sieną kitą dieną niekaip nepatikėtų kad nieko nedarėm viskas labai gerai jei vyras bet neapgausi meilužio kai pasakiau jam kad mes niekad nieko nedarom jis aišku manim nepatikėjo ne geriau bus jeigu jis važiuos ten kur dera be to jam visada kas nors nutinka anąsyk kai važiavom į Malou koncertą Meribore užsakė mums abiem verdančios sriubos paskui suskambėjo išvykimo signalas o jis eina peronu pilstydamas sriubą sriubčiodamas pilnu šaukštu nė kiek nesijaudina o padavėjas iš paskos rėkdamas mes kaip kokie cirkininkai sumaištis nes lokomotyvas tuoj pajudės bet anas jam nemokės kol nebaigs sriubos tie du džentelmenai iš 3ios klasės vagono pasakė jis visiškai teisus taip ir buvo kartais jis būna toks užsispyręs kai įsikala ką į galvą dar gerai kad jam pavyko peiliuku atidaryt kupė duris antraip būtų mus nuvežę į Korką manau kad taip jam buvo atkeršyta o man taip patinka pasivažinėti traukiniu arba ekipažu su mielomis minkštomis pagalvėlėmis įdomu ar jis užsakys man 1ą klasę gal užsimanys tai padaryti traukiny duos konduktoriui arbatpinigių taigi o man rodos kokie nors idiotai kaip visad spoksos į mus išsproginę akis bukapročiai kokių reta tik tasai paprastas darbininkas buvo išimtis paliko mus kupė tąsyk kai keliavome į Houtą norėčiau ką nors daugiau apie jį sužinoti galbūt 1 ar 2 tuneliai paskui jam tenka žiūrėti pro langą tuo maloniau paskui

grįžti o tarkim aš nebegrįžčiau ką gi žmonės kalbėtų pabėgo su juo taip daroma karjera scenoje paskutinis koncertas kai dainavau kur daugiau kaip prieš metus kada tai buvo Šv. Teresės salėj Klarendono gatvėj dabar ten dainuoja geltonsnapės panelytės tokios kaip Ketlin Karni[7] ir panašios dėl to kad tėvas tarnavo armijoj dainavau sau nerūpestingą elgetą ir nešiojau sagę Lordo Robertso garbei kai turėjau visų tų dalykų žemėlapį o Poldis nepakankamai airis atrodo kad jis tai suorganizavo tąkart nepasakyčiau kad nesugebėtų sakykim jis pasistengė kad dainuočiau Stabat Mater visur vaikščiojo ir pasakojo neva kuria muziką himnui Veski geroji šviesa[8] aš įkalbėjau jį kol tie jėzuitai sužinojo kad jis masonas kliunkino pianinu Tavo vedamas nusižiūrėta nuo kažkokios senos operos o pastaruoju metu vaikščiojo su kažkokiu iš tų Šiner Feinų ar kaip ten juos vadina kaip įprasta taukšdamas nesąmones ir niekus jis sako kad tas žmogelis kurį man parodė tas be kaklo yra labai protingas ateities žmogus Grifitas ar tikrai na jis neatrodo toks ir tiek bet turbūt tai buvo jis žinojo kad vyksta streikas man kokti bet kokia užuomina apie politiką po karo ta Pretorija Leidismitas Blumfonteinas kur Gardneris leit Stenlis G 8as Batal 2as Rytų Lanks Pulk nuo vidurių šiltinės buvo gražus jaunuolis chaki uniforma aukštesnis už mane kaip tik tiek kiek reikia esu tikra jis irgi buvo drąsuolis pasakė kad esu gražutė tą vakarą kai pasibučiavom atsisveikindami prie kanalo šliuzo mano airiška gražuolė jis buvo pabalęs iš jaudulio mat turėjo išvažiuoti arba kad mus galėjo pastebėti nuo kelio vos laikėsi ant kojų o man buvo taip karšta kaip niekad jie galėjo pasirašyt tą savo taiką iš pat pradžių arba senas dėdulė um Paulis[9] ir kas buvo likę iš senųjų Kraugerių tegul sau kariauja tarpusavy užuot tęsę metų metus ir žudę kiekvieną padoriau atrodantį vyrą vidurių šiltine kad jį nors būtų kaip dera nušovę nebūtų taip blogai man patinka žiūrėti į pulką parade pamenu kai pirmą kartą pamačiau ispanų kavaleriją La Roke buvo nuostabu paskui žiūrėjau per įlanką iš Alkesiro į šviesas ant uolos kaip jonvabaliukai o tos parodomosios kautynės 15os akrų teritorijoje[10] Juodoji sargyba prošal su kiltais paradiniu žingsniu 10as husarų paties Velso princo arba ulonai o tie ulonai šaunuoliai arba šitie Dublino kurie pasiekė Tugelą[11] jo tėvas pralobo pardavinėdamas arklius kavalerijai ką gi galėtų man nupirkti elegantišką dovaną Belfaste po to ką gavo iš manęs ten yra puikių baltinių arba kokį elegan-

tišką kimono beje reikia nusipirkti naftalino rutuliuką kokį turėjau anksčiau ir laikyti stalčiuje su jomis būtų nuostabu pasivaikščioti su juo po parduotuves apsipirkti kitame mieste geriau paliksiu žiedą čia reikia jį vis sukti kol nutrauki per sąnarį o tai pagarsins visame mieste per laikraščius arba paskųs mane policijai nors turbūt pamanys kad mes susituokę ak tegul jie visi pasikaria labai man čia rūpi jis turi daugybę pinigų ir nėra vedęs taigi kam nors reikia jį papurtyti ak kad sužinočiau ar aš jam patinku žinoma atrodžiau blankokai kai pudruodamasi pažvelgiau į rankinį veidrodėlį veidrodis niekada neatspindi tavo išvaizdos be to visąlaik užgulęs džyrino mane stambiais dubens kaulais jis sunkus krūtinė plaukuota per tokį karštį dar gulkis po jais geriau įkištų iš nugaros kaip man pasakojo misis Mastianski jos vyras privertė ją kaip šunys daro ir kad iškištų liežuvį kiek tik gali o buvo toks tykus švelnus žvangina savo citrą ar kada suprasi tuos vyrus kaip jiems labiausiai patinka gražiai atrodė su tuo mėlyno audinio kostiumu madingas kaklaraištis ir kojinės su žydrais šilkiniais raišteliais jis neabejotinai turtingas matyti iš drabužių sukirpimo ir masyvaus laikrodžio bet visiškai pasiuto kelioms minutėms kai grįžo su specialiu priedu plėšė bilietus ir svaidėsi keiksmais nes prarado 20 svarų sakė praradęs dėl autsaiderio kuris laimėjo o pusę pastatęs mano vardu už tą kur Lenehenas patarė keikė jį dėdamas į šuns dienas šitas parazitas jis taip laisvai su manimi elgėsi po Glenkrio pietų kai grįžome atgal šitaip ilgai vilkomės per feterbedo kalną lordas meras tuomet pažvelgė į mane nepadoriu žvilgsniu Velas Dilenas tasai didelis pagonis pirmąkart jį pastebėjau valgant desertą kai triauškinau dantimis riešutus ir man knietėjo čiupti pirštais ir išnarstyt tą viščiuką toks buvo skanus paskrudintas toks minkštas neapsakomai tik nenorėjau kad mano lėkštėj viskas būtų švariai suvalgyta šakutės ir peiliai žuvims pjaustyt irgi buvo iš sidabro su praba neblogai tokių keletą turėti lengvai galėjau porą įsikišt į savo movą žaisdama visada restorane esi priklausoma nuo jų dėl pinigų už kiekvieną burnon įsidėtą kąsnelį turime būt dėkingos už tą patį apgailėtiną arbatos puodelį kaip už didžiausią komplimentą jog tave pastebėjo štai taip suskirstytas pasaulis šiaip ar taip jeigu jau taip turi būt man reikalingos mažiausiai dar dvi geros palaidinės pirmiausia bet aš nežinau kokios kelnaitės jam patinka turbūt kad visai nebūtų atrodo jis taip ir pasakė taip pusė mergaičių Gibral-

tare jų irgi niekad nedėvėjo nuogos kaip Dievas sukūrė ta andalūzietė kuri dainavo Manolą[12] nė nemėgino slėpti ko neturi taip ir antrą porą dirbtinio šilko kojinių vieną dieną pavaikštai jau nubėgusi akis galėjau šįryt nunešti jas atgal Luiriui ir pakelti triukšmą kad pakeistų tik nenoriu nervintis ir rizikuot kad susidursiu su juo ir sugadinsiu visą reikalą ir dar būtų neblogai tas aptemptas vaikiško dydžio korsetas kuris buvo reklamuojamas kaip pigi prekė Gentlewoman su elastiniais įsiuvais ant klubų jis atnaujino mano dabartinį bet vis tiek šlamštas kaip ten buvo sakoma esą suteikia figūrai grakštumo 11 ir 6 nebelieka nemielo akiai išplatėjimo nugaros apačioje nors kiek suliesėt mano pilvas taip pat truputį per didelis reikės atsisakyti porterio per pietus o gal jau jis man pradeda per daug patikti paskutinį kartą kai atsiuntė iš ORurko buvo nusivadėjęs kaip pamazgos jis kala sau lengvą pinigą jį vadina Lariu per Kalėdas atsiuntė tokį apgailėtiną siuntinėlį kaimiškas pyragas ir butelis gėralo tinkamo tik kiaulėms mėgino nuduot esą tai bordo tik nieko negalėjo įkalbėt kad išgertų Dieve įmanytų seiles taupytų baimindamasis kad gaus galą iš troškulio o gal padaryti keletą kvėpavimo pratimų įdomu ar ta priemonė nuo riebalų ko verta galiu padauginti liesos dabar nelabai madingos keliaraiščius tiek gero dar turiu pora violetinių kuriuos šiandien buvau užsimovusi tai viskas ką jis nupirko iš pirmo gauto čekio o ne dar tas veido losjonas vakar pabaigiau nuo jo oda buvo kaip nauja aš jam vis kartojau užsakyk toj pačioj vietoj tik nepamiršk vienas Dievas težino ar nupirko po visko ką jam pasakiau šiaip ar taip atskirsiu iš buteliuko o jei ne matyt teks praustis myžalais veikia kaip jautienos nuoviras arba vištienos sultinys su trupučiu apoponakso bei žibučių pamaniau kad ji pradeda pamažu šiurkštėti ir senti apatinė oda daug švelnesnė kur nusilupo nuo piršto kai nusideginau gaila kad ne visa tokia ir keturias pigias nosinaites iš viso už 6 šil aišku šiam pasauly be stiliaus niekaip viskas tik maistui ir nuomai kai tik gaunu ką tuoj švaistau sakyčiau gražiu stiliumi esu pasirengusi subert visą saują arbatžolių į arbatinuką kai seikėju ir košiu net jei nusiperku porą senų batų ar tau patinka šie nauji bateliai taip kiek kainavo aš visai neturiu drabužių rudas kostiumėlis sijonas megztinis ir vienas valykloj 3 ką tai reiškia bet kuriai moteriai apkarpyk seną skrybėlę aplopyk kitą vyrai į tave nežiūrės o moterys ims lipti ant kojų nes matys kad neturi vyro o dar viskas taip brangsta

kiekvieną dieną man liko 4 gyvenimo metai iki 35 ne kiekgi man iš viso bus 33 rugsėjį ar ne juk taip na o tarkime toji misis Gelbrait ji daug vyresnė už mane mačiau ją vaikščiodama praėjusią savaitę jos grožis pradeda vysti buvo graži moteris puikūs plaukai iki pat juosmens atmesdavo juos atgal štai taip kaip Kiti Oši Grantemo gatvėj 1as dalykas kiekvieną rytą pažvelgdavau per gatvę ir žiūrėdavau kaip ji šukuoja juos lyg būtų tuo žavėjusis ji mėgavosi tuo gaila kad su ja susipažinau tik dieną prieš mums išvažiuojant o toji misis Lengtri[13] Džersio Lelija kurią buvo įsimylėjęs Velso princas man rodos jis kaip pirmas gatvėj sutiktas vyras tik tiek kad turi karališką titulą visi jie vienodi tik norėčiau pabandyt su juodaodžiu buvo graži ir sulaukusi kiek 45 pasakojo kažkokią juokingą istoriją apie pavydų seną vyrą ir ką ten ji ir peilį austrėms atidarinėt jis išvažiavo ne liepė jai nešioti tokį skardinį daiktą o Velso princas taip jis turėjo austrių peilį šitokių dalykų negali būt kaip kai kuriose knygose kurias jis man parneša Meistro Fransua kažkokio14 kūriniai neva kunigo apie vaiką gimusį iš ausies nes jai žarnos iškrito puikus žodis kaip kunigui iš s-ės lyg kiekvienas kvailys nežinotų ką tai reiškia man užvis bjauriausias apsimetinėjimas o dar seno niekšo veidas visiems aišku kad tai netiesa ir Rubi ir Gražiosios tironės dukart man šitą parnešė pamenu kai priskaičiau iki 50 puslapio iki tos dalies kur ji pakabina jį ant kablio su virve ir plaka aišku moteriai nieko gero iš to prikurta nebūtų dalykų esą jis geria šampaną iš jos kurpaitės po baliaus kaip kūdikėlis Jėzus ėdžiose Inčikore[15] Švenčiausiosios Mergelės glėby aišku jokia moteris negali susilaukti tokio didelio vaiko kad išimtų iš jos iš pradžių pamaniau gal išlindo pro šoną nes kaip ji galėjo nueit ant puoduko kai užsimanydavo žinoma buvo turtinga dama ji jautėsi gerbiama Jo Karališkoji Didenybė buvo Gibraltare tais metais kai gimiau[16] lažinuosi jis ir ten rado lelijų ir pasodino medį ir pasodino ne vieną savo metu būtų galėjęs ir mane pasodinti jeigu būtų šiek tiek paskubėjęs tada manęs čia nebūtų dabar jam reikia mesti tą Freeman kur vos keletą varganų šilingų išpurto ir eit į kontorą ar kur nors kitur kur gautų nuolatinį užmokestį arba į banką kur jį pasodintų į sostą kad visą dieną skaičiuotų pinigus žinoma jam labiau patinka šalinėti namuose taip kad nėra kur pasislėpti nuo jo ką planuoji šiandien norėčiau kad jis nors pypkę rūkytų kaip tėvas bent įgautų vyriško kvapo arba nuduoda kad

valkiojas dėl skelbimų o juk galėjo toliau dirbti pas Kafą jei nebūtų košės prisiviręs paskui siunčia mane kad viską užglaistyčiau būčiau pasistengusi kad jį pakeltų iki valdytojo sykį ar du metė į mane tokį mirada[17] iš pradžių buvo baisiausiai formalus nuoširdžiai pagarbiai misis Blum o aš taip bjauriai jaučiausi su ta sena nudrengta suknele pamečiau diržėlį be jokios dekoltė bet jos vėl ateina į madą pirkau ją paprasčiausiai tam kad suteikčiau jam malonumą iš apdailos buvo matyti kad nieko gero gaila kad persigalvojau ir nenuėjau pas Todą Bernsą kaip pati pasakiau o į Ly ji buvo visai kaip ta krautuvė atsitiktinių daiktų išpardavimas daugybė šlamšto man bjaurios tos brangios parduotuvės nervina bet niekas nesiutina manęs taip kaip tai jog jis tariasi daug išmanąs apie moters drabužius ir maisto ruošimą meta viską ką gali pasiekti nuo lentynos į puodą jei tik klausyčiau jo patarimų kad ir kokią prakeiktą skrybėlę užsidedu ar ji man tinka taip šita gerai dėkis o toji kaip vestuvinis šakotis styro iškilusi per visą mylią virš galvos o jis sakė kad tinka o kita kaip puodo dangtis nusvirus iki pat nugaros kaip ant žarijų dėl tos pardavėjos Graftono gatvės parduotuvėj padariau klaidą kad atsivedžiau jį kartu o ji įžūli kokių reta kvailai šypsosi ir sako bijau kad per mus jam tiek vargo o kam tuomet ji ten reikalinga taip į ją pažvelgiau kad viskas iš galvos išdulkėjo taip jis buvo baisiai formalus ir nieko nuostabaus bet pasikeitė kai antrąkart pažvelgė Poldis kietakaktis kaip visada grynas vargas bet aš pastebėjau kad jis tiesiog ryja akimis mano krūtinę kai atsistojo man atidaryti durų šiaip ar taip labai gražiai pasielgė palydėdamas mane man labai gaila misis Blum patikėkit ne ypač pabrėžtinai pirmą kartą po to kai jį įžeidė o aš mat laikoma jo žmona tik šyptelėjau žinau mano krūtinė buvo atkišta priekin štai taip prie durų kai jis pasakė man labai gaila ir aš tikra tau taip ir buvo

taip manau jie pasidarė truputį stangresni šitaip jo čiulpiami taip ilgai kad pati užsimaniau papukais juos vadina nesusilaikiau nesusijuokus taip nuo to kad ir kaip būtų vos prisilies ir spenelis sustandėja tegu ir toliau taip daro o aš gersiu kiaušinius suplaktus su marsala kad jie papilnėtų dėl jo įdomu kas tos visos venos ir panašiai kažin kaip tai padaryta 2 tokie patys jei gimsta dvynukai manoma kad tai įkūnija grožį štai taip viršuj kaip tų statulų muziejuj vien neva dengia jį ranka kuo jos jau tokios gražios žinoma palyginti kaip atrodo vyras su dviem

pilnais maišais o dar tas daiktas nukaręs arba styrantis priešais tave kaip pakabas skrybėlėms nieko nuostabaus kad jį pridengia kopūstlapiu moteris tai grožis savaime aišku pripažinta jis sakė kad galėčiau pozuoti paveikslui nuoga vienam turtingam jaunuoliui iš Holis gatvės kai neteko darbo pas Hylį o aš pardavinėjau drabužius ir barškinau kavos rūmuose ar būčiau panaši į nimfos maudymąsi palaidais plaukais taip tik jaunesnė o gal aš truputį panaši į tą šlykščią kalę jo ispaniškoj nuotraukoj tos nimfos ar jos vaikščiojo maždaug taip aš jo paklausiau tas pasibjaurėtinas Kamerono kalnėnas[18] prie mėsos turgaus arba anas vargšelis raudona galva už medžio kur anksčiau buvo žuvies skulptūra kai ėjau pro šalį apsimetė kad šlapinasi atsisukęs tiesiai į mane kad matyčiau pakėlęs savo sijonėlį pačios Karalienės pulkas šauni buvo šutvė gerai kad Sario pulkas pakeitė juos jie visada mėgina tau parodyt kone kaskart kai eidavau pro vyrų tualetą prie Harketo gatvės tyčia kad pamėgintų tai vienas tai kitas norėdavo pamatyt mano akis lyg tai būtų 1 iš 7 pasaulio stebuklų o ir tų bjaurių vietų dvokas tą vakarą kai grįžau su Poldžiu namo po vakarėlio pas Kamerfordus apelsinai ir limonadas veikia maloniai ir varo šlapimą užėjau į 1 iš jų o buvo taip speiguota kad negalėjau išlaikyti kada tai buvo 93iais kanalas buvo užšalęs taip keli mėnesiai po[19] gaila galėjo pasitaikyt kokia pora kameroniečių pamatytų mane pritūpusią vyrų įstaigoj meadero[20] mėginau jį nupiešti paskui sudraskiau kaip sardelė ar kas nors panašaus stebiuosi kaip jie vaikšto ir nebijo kad gaus spyrį ar trinktelės kas ar panašiai ton vieton o tas žodis metam kažkaip ir kosės o jis aišku kaip pradės apie reinkarnaciją tokiais žodžiais kad liežuvį gali nusilaužt niekad nepaaiškins paprastai taip kad žmogus suprastum paskui ima ir pridegina keptuvės dugną viskas dėl jo Inksto šitas ne taip stipriai štai čia dar yra jo dantų žymė kur bandė įkąst man į spenelį net surikau argi jie ne pabaisos daro kad skaudėtų mano krūtinė buvo pilna su Mili būtų užtekę dviem kodėl gi jis pasakė kad gaučiau svarą per savaitę žindydama pamenu visa taip pritvinko rytą kai tas delikačios išvaizdos studentas kuris buvo apsistojęs nr 28 pas Sitronus Penrouzas vos nepamatė pro langą manęs besiprausiančios tik spėjau kilstelėti aukštyn rankšluostį prie veido štai kaip jis studentavo skaudėjo kai mėginau atjunkyti paskui jis pakvietė daktarą Breidį kad išrašytų man Beladonos jam teko čiulpt juos mat buvo tokie kieti sakė

kad saldesnis ir tirštesnis už karvės paskui norėjo mane melžt į arbatą na reikia pasakyt jis peržengia visas ribas kas nors turėtų jį pažaboti ak jei tik galėčiau prisimint nors pusę tokių dalykų ir parašyti knygą apie tai Meistro Poldžio raštai taip dabar oda daug švelnesnė kokią valandą buvo su jais esu tikra pažiūrėjau į laikrodį lyg kokį didelį kūdikį laikiau jie nori viską į burną visas malonumas kurį vyrai gauna iš moters aš juntu jo burną o Dieve reikia išsitiesti aš taip norėčiau kad jisai būtų šalia arba kas nors kad galėčiau duoti valią jausmams ir vėl pabaigt šitaip iki galo jaučiu viskas liepsnoja many arba jei galėčiau tai susapnuot kai jis privertė mane pabaigti 2ą kartą kuteno pirštu iš užpakalio aš baiginėjau kokias 5 minutes apsivijusi kojom paskui turėjau jį stipriai suspaust glėby o Dieve man norėjosi šaukt visokiausius dalykus pist arba šikt bet ką tiktai kad neatrodyčiau bjauriai be to dar linijos iš įtampos kas žino kaip jis būtų į tai pažiūrėjęs reikia mokėti apsieiti su vyrais ne visi tokie kaip jis ačiū Dievui kai kuriems patinka kai tu labai subtili tai darydama pastebėjau skirtumą jis tuo metu nekalba nutaisiau tą pačią akių išraišką plaukai besivoliojant kiek išsileido liežuvis iškištas tarp lūpų į jį tą pašėlusį gyvulį ketvirtadienis penktadienis viena šeštadienis dvi sekmadienis trys o Dieve neišlauksiu iki pirmadienio

iiiiiiionnnng kažkur švilpia traukinys kokie galingi tie garvežiai kaip dideli milžinai vanduo tik kunkuliuoja ir trykšta į visas puses per juos kaip Meilės senos saldžios daaainos pabaiga vargšai vyrai visą naktį pluša atskirti nuo žmonų ir šeimų prie kepinančių mechanizmų šiandien buvo taip tvanku gerai kad sudeginau pusę tų senų Freemanų ir Photo bits palieka daiktus kaip papuola išmėto visur jis darosi labai nerūpestingas o kas liko išmečiau į klozetą rytoj liepsiu jam kad man supjaustytų juos nes gulės visus ateinančius metus gautumėm keletą pensų klausinėjo kur praėjusio sausio laikraštis ir tie seni paltai juos aš iššveičiau lauk iš prieškambario nuo jų tik dar karščiau nulijo toks mielas gaivinantis lietutis vos man numigus dėl grožio maniau kad bus toks kaip Gibraltare dievuliau koks ten buvo karštis paskui pakilo toks levantinas[21] tamsu kaip naktį ir spindi uolos iškilusios aukštyn lyg didelis milžinas palyginti su jų 3 Uolų kalnu[22] jie mano jis toks aukštas tai šen tai ten raudoni sargybiniai tuopos visi įkaitę iki baltumo ir tinkleliai nuo moskitų ir lietaus vandens kvapas cisternose

žiūri į saulę be perstojo svilina išblukino mano gražiąją suknelę kurią tėvo draugė misis Stenhoup atsiuntė man iš Bon Maršė Paryžiuje kaip gaila mano brangiausia Dogerina[23] parašė ji buvo labai miela koks gi buvo jos antrasis vardas atvirukas tik kad praneščiau tau jog išsiunčiau mažytę dovanėlę ką tik išsimaudžiau malonioje karštoje vonioje ir dabar jaučiuosi toks švarus šunelis jai patiko tas vogeris[24] vadino jį vogeriu kažin ką duotų kad galėtų vėl sugrįžti į Gibą ir išgirsti tave dainuojančią senajame Madride ar Laukimą Konkonė[25] taip vadino tuos pratimus jis man nupirko tokį naujamadišką nesupratau to žodžio šaliką įdomus daiktas bet plyšta dėl menkiausio nieko vis dėlto man jie gražūs ar ne visuomet prisiminsiu tas mūsų žavingas arbatėles nuostabūs smulkių vynuogių paplotėliai ir aviečių vafliai dievinu juos taigi šitaip brangiausia Dogerina būtinai greičiau parašyk širdingi ji praleido linkėjimai tavo tėvui taip pat kapitonui Grouvui nuoš tavo xxxxx ji visai nebuvo panaši į ištekėjusią tikra mergaitė jis buvo daug vyresnis už jos vogerį baisiai jam patikau pamenu prilaikė koja vielą kad galėčiau peržengti bulių kautynėse La Linėjoj tąsyk matadoras Gomezas gavo dovanų buliaus ausį na ir drabužius mums tenka dėvėti kas juos ir išgalvojo pamėgink įkopti į Kilini kalvą paskui pavyzdžiui tame piknike visa suveržta korsetu nieko su tokiu nepadarysi minioje nei pabėgsi nei šalin atšoksi štai kodėl išsigandau kai tasai perpykęs senas Bulius pradėjo pulti banderillos[26] su juostomis ir tais 2 daiktais skrybėlėse o tie gyvuliai vyrai šaukia bravo toro aišku moterys irgi ne geresnės su puikiais baltais mantillas[27] paleidžia visus vidurius tiems vargšams arkliams gyvenime apie tokius dalykus nesu girdėjusi taip jis kone plyšdavo juokais žiūrėdamas į mane kai vaidinau amsintį šunį Belo skersgatvy vargšas gyvulys sirgo kas jiems atsitiko tikriausiai jau seniai negyvi abu prisimeni viską kaip per miglą pasijunti tokia sena žinoma aš kepiau tuos paplotėlius tada turėjau viską tarnaitę Esterą su ja lygindavome plaukus mano buvo tankesni ji parodė man kaip juos nugaroj sutvarkyt kai pakeli ir dar kažką kaip plaukų giją surišti mazgu viena ranka mes buvome kaip pusseserės kiek man tuomet buvo metų tą naktį kai kilo audra miegojau jos lovoj apsikabino mane abiem rankom paskui rytą mušėmės pagalvėmis na ir smagumėlis jis stebėdavo mane kai tik pasitaikydavo proga prie orkestro Alamedos alėjoj buvau su tėvu ir kapitonu Grouvu iš pradžių

pažvelgiau aukštyn į bažnyčią paskui į langus tada žemyn ir mūsų akys susitiko aš pasijutau lyg adatėlėmis dursčiojama man akys nušvito paskui pamenu pažvelgiau į veidrodį ir vos save pažinau taip pasikeičiau oda nuostabi nuo saulės dėl to jaudulio kaip rožė nesumerkiau tąnakt akių būtų negražu jos atžvilgiu bet galėjau laiku sustot ji davė man paskaityti Mėnulio akmenį[28] tai buvo mano pirmoji Vilki Kolinzo knyga Yst Lin aš skaičiau ir Ešlidato šešėlį misis Henri Vud Henrį Danbarą parašytą anos moters paskui paskolinau jam su Malvio nuotrauka kad pamatytų jog nesu be ir lordo Litono Judžiną Eramą jis man davė Moli bon[29] autorė misis Hungerford vien dėl to kad toks pavadinimas nemėgstu knygų kai pavadinime kokia nors Moli tarkim ana kur jis man atnešė apie vieną tokią iš Flandrijos[30] pasileidėlė kniaukdavo iš krautuvių viską kas po ranka pakliūdavo vilną šilką jardais pernelyg sunkia antklode esu užsiklojusi šitaip geriau neturiu nė vienų padorių naktinių marškinių šitie vis susigarankščiuoja po manim o dar su savo kvailystėm taip geriau tiesiog tirpdavau tuomet iš karščio baltiniai kiaurai permirkę prakaitu ant kėdės sulindo tarp užpakalio pusikių kai atsistojau buvo tokios riebutės kietos kai atsistojau pažiūrėti ant sofos pagalvėlių ir pasikėliau drabužius o tie vabalai naktį tiesiog tonom ir moskitų tinkleliai negalėjau perskaityti nė vienos eilutės Dieve kaip seniai atrodo ištisi šimtmečiai aišku jie niekad negrįžo ji deramai neužrašė savo adreso turbūt pastebėjo savo vogerį visi visąlaik išvažiuodavo tik ne mes pamenu tą dieną banguoja valtys su aukštais pirmagaliais supasi laivo kvapas Karininkų uniformos gavę leidimą į krantą man jūros liga jis nieko nesakė buvo labai rimtas buvau apsiavusi aukštai susagstomus batus mano sijonas plazdėjo jis pabučiavo mane šešis ar septynis kartus ar aš neverkiau taip atrodo verkiau ar beveik man drebėjo lūpos tariant sudie ji buvo pasipuošusi žavingu kelioniniu ypatingos mėlynos spalvos šaliu viena jo pusė atrodė labai neįprastai buvo nepaprastai gražus pasidarė taip velniškai liūdna kai jie išvažiavo beveik planavau pabėgti kvailė kur nors nuo viso to niekad nenustygstam ten kur esam tėvas ar teta ar vedybos lauki visada lauki kad atveeestų paaaas tave lauki tačiau neeeskuba jis čia jų prakeiktos patrankos šaudo griaudžia išstatytos visur kur pakliuvo ypač per Karalienės gimimo dieną viskas lekia į visas puses jei neatidarai langų kai generolas Ulisas Grantas[31] kas jis toks buvo ir

ką padarė atrodo buvo kažkoks didelis šašas išsilaipino iš laivo ir senasis Spreigas konsulas kuris ten buvo dar prieš potvynį išsipuošęs vargšelis juk gedėjo sūnaus o dar signalas keltis rytą būgnų dundesys ir bedaliai vargšai jaunuoliai kareiviūkščiai šmirinėja aplink su daviniais prismardina labiau nei ilgabarzdžiai žydai su savo dželibais[32] ir levitų draugija ir atšaukimo signalas patrankos šūvis raginantis grįžti už sienų ir sargybos viršininkas marširuoja su raktais rakina vartus ir dūdmaišiai ir tik kapitonas Grouvas ir tėvas kalba apie Rorkers Drift mūšį Plevną serą Garnetą Volslį ir Gordoną prie Chartumo pridegdavau jiems pypkes kiekvieną kartą kai išeidavo prigėrę senas velnias su savo grogu ant palangės pagauk jį gyvenime nepaliks nė lašo krapšto nosį galvoja kokią čia nešvankią istoriją paporinti kur nors kampe bet niekada neužmiršdavo kai ten būdavau išsiunčia mane kokiu pretekstu iš kambario berdamas komplimentus o kalba aišku tas Bušmilso viskis taip pat elgtųsi su bet kuria jam pasitaikiusia moterim man rodos jis senų seniausiai mirė stipriai užgėręs dienos kaip metai jokia gyva dvasia nė laiškelio neparašo nebent keletas tų kur pasiunčiau pati sau tiesiog pridėjau popieriaus gabalėlių taip nuobodu būdavo kartais nors imk nagais draskytis kai klausydavausi seno vienaakio arabo su asilišku instrumentu traukiančio ia ia aia komplimentai jūsų asiliškam bliovimui taip pat nuobodu kaip ir dabar rankas nusvarinusi žiūriu per langą ar nematyti kokio malonaus jaunuolio kad ir tam name priešais tasai medicinos studentas Holis gatvėje kuris krito į akį slaugei kai moviausi pirštines ir dėjausi skrybėlę prie lango norėdama parodyti kad išeinu visai nesuprato ką noriu pasakyt argi ne bukagalviai niekad nesupranta ką sakai net jei išspausdintum jiems ant didelio plakato net jeigu du kartus paduotumei paspaust jiems kairę ranką jis irgi nepažino manęs kai mažumą susiraukiau pamačiusi jį prie Vestland gatvės koplyčios kur suteka visas jų didis protas norėčiau perprasti tą pilkąją smegenų medžiagą visa ji jų uodegoj jei paklausite manęs tie kaimo sukčiai Miesto herbe proto turėjo daug mažiau nei jaučiai ir karvės kurių mėsą jie pardavinėjo ir anglininko skambutis to triukšmadario šunsnukio bandė mane apgaut ištraukia iš skrybėlės ne tą sąskaitą o jau kokios letenos ir puodus keptuves arbatinukus pataisyti ar neturit įskilusių butelių vargšui žmogeliui ir jokių lankytojų nei pašto nieko išskyrus jo čekius arba koks nors reklaminis skelbimas

kaip tas stebukladario atsiuntė jam su kreipiniu brangi Ponia tiktai jo laiškas ir atvirukas nuo Mili šį rytą matai ji parašė jam laišką nuo ko aš gavau paskutinį laišką o misis Dven ir kas jai dabar šovė galvon parašė po šitiek metų norėdama sužinoti manąją pisto madrileno[33] receptą Flui Dilen nuo to laiko kai rašė kad ištekėjo už labai turtingo architekto jei tikėčiau viskuo ką girdžiu vila su aštuoniais kambariais jos tėvas baisiai malonus žmogus buvo beveik septyniasdešimties visada geros nuotaikos nagi mis Tvydi ir mis Gilespi štai pajaninas jis turėjo ir kalto sidabro servizą kavai ant raudonmedžio padėklo paskui numirė taip toli man bjaurūs žmonės kurie pristoja su savo liūdnom istorijom kiekvienas turi savo rūpesčių vargšelė Nensi Bleik prieš mėnesį numirė nuo ūmaus plaučių uždegimo bet aš jos nepažinojau taip gerai tiek kad buvo daugiau Flui draugė nei mano tai nuobodybė atsakinėti jis visada pasakoja man ne apie tai neužsičiaupdamas tartum rėžtų kokią kalbą jums didelė netektis užuojauta nuolatos darau tą klaidą nomuoti su o tikiuosi kitą kartą jis parašys man ilgesnį laišką jei tik aš jam patinku ačiū Aukščiausiajam kad turiu tą kuris man gali suteikti ko labiausiai norėjau paguodė man truputį širdį juk nėra jokių šansų šičia ne taip kaip senais laikais aš taip trokštu kad kas nors parašytų man meilės laišką tasai jo buvo nelabai pasakiau jam kad gali rašyt ką tik panorės visada tavo Hju Boilenas senajame Madride kvailos tos moterys tiki ak meilė dūsauja[34] dėl to aš sriūbauju vis o jeigu taip parašė turėtų būti krislas teisybės tiesa ar ne bet šito kupina visa diena ir gyvenimas visada kas nors apie ką verta galvot kiekvieną akimirką ir viskas ką regi aplinkui kaip naujas pasaulis aš galėčiau atsakyti lovoj kad jis trumpam įsivaizduotų mane tik kelis žodžius ne kaip tie ilgi laiškai subraukyti skersai išilgai kuriuos Eti Dilen rašydavo tam vyrukui jis dirbo kažkuo keturiuose teismuose paskui ją metė iš parankinės laiškų knygos moterims kai pasiūliau jai parašyti keletą paprastų žodžių būtų galėjęs perprasti juos ir šiaip ir anaip nereikia perne pernelyg skubėti su tokiu pat atvirumu didžiausia žemiška laimė atsakyti kai peršasi džentelmenas dievuliau nieko daugiau ir nereikia viskas jiems labai gerai bet jeigu esi moteris kai tik pasensi gali tave lengvai nuspriegt išmest į patį pelenų dėžutės dugną

pirmasis buvo nuo Malvio gulėjau lovoj tąryt ir misis Rubio atnešė jį kartu su kava ji atsistojo ten ir stovėjo paprašiau jos paduot ir paro-

džiau į juos negalėjau prisiminti to žodžio segtukus plaukams kad atidaryčiau jį su horquilla[35] nepaslaugi senė o jis jai priešais pat nosį dirbtinių plaukų sruoga tokia tuščiagarbiška išvaizda negraži lyg jai būtų maždaug 80 ar 100 veidas vienos raukšlės ir tas religinis tironiškumas nes niekad negalėjo suvirškinti kad Atlanto laivynas turi pusę viso pasaulio laivų ir britų vėliava plevėsuoja virš visų jos carabineros[36] nes 4 girti anglų jūreiviai[37] atėmė iš jų tą uolą ir todėl kad pernelyg dažnai nevaikščiojau į mišias Santa Marijoj kad jai įtikčiau apsivyniojusi tuo šaliu nebent kai būdavo kokios jungtuvės ir visokios jos istorijos apie šventųjų stebuklus ir juoda švenčiausioji mergelė sidabrine suknele ir saulė 3 kartus šoka Velykų Sekmadienio rytą o kai kunigas ėjo su skambučiu pro šalį nešdamas paskutinį sakralumą[38] meldėsi už jo Majestad[39] jūsų gerbėjas pasirašė aš vos nepašokau iš džiaugsmo norėjau pakalbinti jį kai pamačiau krautuvės vitrinoj kad seka man iš paskos Kale Real gatve jis vos prisilietė prie manęs praeidamas nė nepagalvojau kad jis parašys ir paskirs pasimatymą užkišau už korsažo nešiojausi visą dieną vis skaitydama kiekvienoj užkampėj kol tėvas muštravo kareivius kad atspėčiau iš rašysenos arba ženklų kalbos pamenu dainavau ar įsisegsiu baltą rožę ir norėjau paskubinti tą seną kvailą laikrodį kad priartėtų toji valanda jis buvo pirmasis mane pabučiavęs vyras prie Maurų sienos kai mano mylimasis dar berniukas nė nenutuokiau ką reiškia bučiuotis kol jis neįkišo savo liežuvio man į burną jo burna buvo saldi jauna kelissyk pakėliau aukštyn kelį liesdama jį kad įsitikinčiau kaip ką aš jam pasakiau dėl juoko esu susižadėjusi su ispanų aristokrato sūnumi pavarde Don Migelis de la Flora ir jis patikėjo kad aš po 3 metų turiu už jo ištekėt daug tiesos pasakoma juokais štai gėlė kuri pražysta paryčiais keletą dalykų jam pasakiau apie save nemeluodama tiesiog kad galėtų vaizduotis ispanų merginų jis nemėgo man rodos kažkokia jo nepanorėjo aš sujaudinau jį ir jis man ant krūtinės suglamžė visas gėles kurias atnešė nemokėjo suskaičiuoti pesetų ir peragordų kol jo neišmokiau sakėsi kilęs iš Kapokvino prie Blekvoterio[40] bet susitikimas buvo per trumpas tuomet dieną prieš jam išvažiuojant gegužę taip buvo gegužė kai gimė Ispanijos sosto paveldėtojas aš visada tokia pavasarį norėčiau turėti po naują vyruką kasmet tenai pačiam viršuj po ta uolos patranka netoli Oharos bokšto pasakiau jam kad į jį trenkė žaibas ir viską apie tas senas

Barbario beždžiones kurias pasiuntė į Klafamą lakstė be uodegų demonstruodamos ką turi viena kitai ant nugaros misis Rubio[41] sakė jog patelė tai tikra senosios uolos skorpionė vogė iš Inso fermos viščiukus ir laidė akmenimis jei prieidavai arčiau jis žiūrėjo į mane buvau apsivilkus baltą palaidinukę atvirą prieky kad padrąsinčiau jį tik tiek kiek galėjau kad nebūtų pernelyg atvira jie kaip tik buvo pradėję apvalėti pasakiau kad pavargau mes prigulėm po kėniu laukymėj atokioj vietoj turbūt tai aukščiausia uola iš visų požeminiai urvai kazematai baisiosios uolų nuolaužos ir Sen Mikelės grota su ledo varvekliais ar kaip juos vadina nukarusiais žemyn ir kopėčiomis visi mano bateliai aplipę purvu esu tikra šiuo keliu beždžionės ir nukeliauja po jūra į Afriką[42] kai numiršta laivai toli toli kaip žaislai tai Maltos laivas plaukė taip jūra ir dangus galėjai daryt ką nori gulėt amžinai jis glamonėjo juos per drabužius jiems tai patinka jų apvalumas buvau palinkusi virš jo su balta ryžių šiaudelių skrybėlaite kad neatrodytų tokia nauja iš kairės mano veidas gražiausias mano palaidinė praskleista jam paskutinę dieną jis vilkėjo tokius permatomus marškinius įžiūrėjau jo rausvą krūtinę jis norėjo prisiglausti prie manosios savąja bet aš jam neleidau baisiai nusiminė pirmiausia baiminausi niekada nežinai gal džiova arba paliks mane su vaiku embarazada[43] senoji tarnaitė Inesa sakė man kad net ir lašo užtektų jei patektų į vidų kai pamėginau su Bananu bet baiminausi kad jis gali nulūžti ir likti kur nors many taip nes sykį išėmė iš vienos moters kažką panašaus buvo ten keletą metų aplipusį kalkėmis visi jie kaip pašėlę trokšta patekti ten iš kur atėjo jiems visad atrodo kad dar nepakankamai giliai paskui tu jiems nebereikalinga iki kito karto taip nes ten visada toks nuostabus pojūtis taip švelnu kaip mes pabaigėm taip o taip aš pasistengiau kad jis pabaigtų į mano nosinaitę dėdamasi jog nesu susijaudinus bet praskėčiau kojas neleidau čiupinėt savęs po apatinuku nes mano sijonas buvo prasegamas šone iškankinau jį taip kad vos galo negavo iš pradžių kutenau jį man patikdavo erzint tą šunį viešbuty hrrrr auvauvau užmerkė akis ir paukštis praskrido virš mūsų jis buvo neryžtingas bet man vis tiek patiko kad jam tai patinka dejonės kaip tą rytą kai priverčiau jį truputį parausti kai štai taip pasilenkiau virš jo atsagsčiau ištraukiau atsmaukiau odelę buvo tartum su akim tie vyrai vienos Sagos nuo juosmens ne toje pusėje Moli brangioji jis pavadino mane koks buvo jo vardas

Džekas Džo Haris Malvis ar ne taip man rodos leitenantas gan šviesių plaukų balsas visuomet besijuokiantis taigi aš pasiekiau kaiptenvadina viskas buvo kaiptenvadina turėjo ūsus sakė sugrįšiąs Dieve atrodo lyg vakar būtų buvę pas mane o jeigu būsiu ištekėjus jis taip padarys man ir aš jam prižadėjau taip prisiekiu dabar leisčiau jam užgult iškart galbūt jis miręs ar užmuštas o gal Kapitonas ar admirolas jau beveik 20 metų jei pasakyčiau po kėniu žinotų jei prieitų prie manęs iš nugaros ir uždengtų delnais akis kad atspėčiau kas tikriausiai pažinčiau jį jis dar jaunas apie 40 galimas daiktas vedęs kokią merginą iš to juodo vandens ir visiškai pasikeitęs jie visi pasikeičia daug silpnesnio charakterio nei moterys ji nė nenutuokia ką aš išdarinėjau su jos mylimu vyru kai jis dar net nesapnavo jos be to dienos vidury galima sakyti viso pasaulio akivaizdoj galima būtų apie tai parašyt straipsnį į Chronicle buvau kiek pašėlusi kai pripučiau seną maišelį nuo sausainių kur pirkom Benadi Bros ir susprogdinau Dieve tai buvo bum suklykė slankos ir balandžiai grįžome atgal tuo pačiu keliu kaip ir atėjom per vidurinę kalvą apeidami seną sargybos namą ir žydų kapines apsimesdami jog skaitome hebrajiškai ant jų aš norėjau pašaudyt iš jo pistoleto bet jis pasakė kad neturi nežinojo ką galvot apie mane kepurė su snapeliu vis pakreipdavo į šoną vos ištiesindavau HMS Calypso supau savo skrybėlaitę tasai senas Vyskupas sakė nuo altoriaus ilgą pamokslą apie tauresnę moters paskirtį apie merginas dabar važinėjančias dviračiais ir nešiojančias kepures su snapeliais ir apie naujas moteriškas sportines kelnes blumeres Dieve duok jam proto o man daugiau pinigų turbūt jas taip pavadino jo garbei niekada nemaniau kad mano pavardė bus Blum rašydavau ją spausdintinėmis raidėmis norėdama pažiūrėti kaip atrodys ant vizitinės kortelės arba treniruodavausi mėsininkui dėkinga M Blum kvepianti medum ponia Blum man sakydavo Džosi kai ištekėjau už jo na vis tiek geriau nei Bryn ar Brigs nubrigs arba tos baisios pavardės su sėdyne ponia Ramsėdynoi arba kokia kitokia sėdyne dėl Malvi irgi neinu iš proto bet tarkime išsiskirčiau su juo misis Boilen mano motina kad ir kas ji buvo galėjo man duot gražesnį vardą Dievas regi panašų į savo tokį gražų Lunita Laredo kiek buvo džiaugsmo kai bėgiojome Viliso keliu į Juerep ragą vingiuojantį užuolankom anapus Džersio jie kratėsi ir šokčiojo po mano palaidinuke kaip dabar mažučiai Mili kai ji bėga laiptais aukštyn man

patikdavo žiūrėti žemyn į juos šokinėdavau tarp pipirmedžių ir sidabrinių tuopų plėšydama lapus ir mėtydama į jį jis išvyko į Indiją žadėjo man rašyti tiems vyrams tenka trenktis iš vieno pasaulio krašto į kitą o ko jiems tikėtis apkabinti moterį sykį ar du ir tiek nors išplaukę juk gali kur nors nuskęsti arba išlėkti į orą tą sekmadienio rytą užkopiau ant Vindmilo kalvos su vaizdu į lygumas paėmiau kapitono Rubio jis jau buvo miręs žiūronus tokius kaip to sargybinio jis sakė paimsiąs vieną ar du iš laivo vilkėjau suknelę iš Bon Maršė Paryžiuje ir koralinį vėrinį sąsiauris žibėjo beveik įžiūrėjau Maroką Tanžero įlanką baltą ir Atlaso kalną su snieguota viršūne o sąsiauris kaip upė toks skaidrus Haris Moli Brangioji galvojau apie jį jūroje visą laiką paskui per mišias kai mano apatinukas per pakylėjimą ėmė slyst žemyn savaičių savaitėm laikiau tą nosinę po pagalve kad jausčiau jo kvapą jokių padorių kvepalų negalėjai nusipirkti tame Gibraltare tik tų pigių peau despagne kurie tuoj išsivadėdavo ir imdavo labiau dvokti nei kvepėti norėjau palikti jam ką nors atminčiai jis padovanojo man gremėzdišką Klado žiedą kad mane lydėtų sėkmė atidaviau jį Gardneriui kai jis vyko į Pietų Afriką kur būrai nužudė jį su tuo savo karu ir šiltine bet jiems vis tiek gerai įkrėtė tarytum jis užtraukė nelaimę kaip opalas ar perlas šiaip ar taip turbūt buvo gryno 16 karatų aukso nes labai sunkus aš ir dabar regiu jo nuskustą švariai veidą Tutūūūūūūūūūūtut tas traukinys vėl kaip rauda kadais tom nesugrįšiančiom mielom pražuvusiom dienom užmerkiu akis kvėpuoju lūpos atkištos bučiuoju liūdnas žvilgsnis atsimerkiu pianinas kol pasaulį apgaubė migla man bjaurus tas bėmig atskrieja meilės saldi ddaaaaaaaina išdainuosiu visu balsu kai vėl atsistosiu prieš rampos šviesas Ketlin Karni ir jos cyplių būrys mis Šita mis Ta mis Tokia žvirbliaperdžių būrys tik maivosi visur kalba apie politiką nors nusimano tiek pat kiek mano sėdynė bet kam pasiryžusios kad tik pasirodytų bent truputėlį įdomesnės airių namudės gražuolės aš kareivio duktė taigi o jūs kieno batsiuvių ar smuklininkų atleiskite karieta pamaniau kad jūs karutis kristų aukštielninkos ir kojas pakratytų jei kada joms nusišypsotų laimė pereiti per Alamedą įsikabinus į parankę karininkui kaip aš tą vakarą kai koncertavo karinis orkestras akys tik blizga mano biustas apie kokį joms nesvajot aistra Dieve padėk jų vargšėms galvelėms būdama 15 aš žinojau apie vyrus ir gyvenimą daugiau nei jos visos žinos sulaukusios 50 jos ne-

moka sudainuot tokios dainos Gardneris sakė kad nė vienas vyras negali pažvelgęs į mano lūpas ir dantis kai taip šypsausi nepagalvot apie tai iš pradžių baiminausi kad jam tokiam anglui nepatiks mano akcentas tai viskas ką man tėvas paliko be savo žymių šiaip ar taip aš turiu motinos akis ir figūrą jis visada sakydavo kad jie tokie pasipūtėliai kai kurie iš tų chamų o jis buvo visai kitoks atrodė numirs kaip jam patiko mano lūpos tegul jos iš pradžių susiranda vyrą į kurį negėda būtų pažiūrėt ir susilaukia dukters tokios kaip mano arba pažiūrėtume ar jos sugebėtų apsukt galvą kokiam piniguočiui kuris gali durt pirštu ir išsirinkt bet kurią iš jų kaip Boilenas kad padarytų 4 ar 5 kartus nepaleisdami vienas kito iš rankų taip pat ir balsą galėjau tapti primadona tik kad ištekėjau už jo atskrieja meeeilės sena žemai nuleist smakrą bet ne per daug kad nebūtų dvigubas Mano mylimosios pavėsinė per ilga bisui apie griovio supamą sodybą sutemose ir skliautuotus kambarius taip aš padainuosiu Vėjai pučiantys iš pietų kurią jis davė po to choro laiptų triuko aš pakeisiu nėrinius ant savo juodos suknelės kad būtų matyti papai ir aš nu taip kaip Dievą myliu nunešiu pataisyt didžiąją vėduoklę tegul jos sprogsta iš pavydo man panižta skylė visada kai pagalvoju apie jį jaučiu kaip noriu jaučiu kaip dujos susikaupė viduj geriau tyliai išleisiu nepažadinti jo o tai vėl apseilės juk nusiploviau kiekvieną kūno lopinėlį nugarą pilvą ir šonus jei turėtume nors vonią arba aš savo atskirą kambarį šiaip ar taip norėčiau kad jis miegotų atskirai lovoj o tai padeda savo šaltas kojas ant manęs nėra vietos net nusiperst Dieve arba nors truputį ant šono piano tyliai saaaaa tai tas traukinys toli pianissimo aaaaaal dar viena didaina

palengvėjo kad ir kur tu būtum dujų nelaikyk kas žino tas kiaulienos žlėgtainis kurį paskui užgėriau arbata buvo geras esant tokiam karščiui jokio blogo kvapo neužuodžiau esu tikra tas keistos išvaizdos vyras mėsininko krautuvėj tikras sukčius tikiuosi lempa nerūksta geriau suodžių į nosį prilįstų negu jis būtų palikęs dujas per naktį Gibraltare niekad negalėdavau ramiai ilsėtis lovoje vis keldavausi pažiūrėti kodėl aš taip velniškai nervinuosi dėl to nors žiemą man tai patinka lyg būtų kompanija o Dieve ten irgi buvo baisiausiai šalta tą žiemą man buvo tik apie dešimt metų ar ne taip aš turėjau didelę lėlę su visokiais neįprastais drabužėliais tai aprengdavau ją tai nurengdavau nuo kalnų gūsiais pūtė ledinis vėjas nuo kaipgi Nevados siera nevados

stovėjau prie židinio su trumpučiais marškiniais apsivilkau juos kad sušilčiau aš labai mėgdavau šokti su jais po visą kambarį paskui šmurkšt atgal į lovą esu tikra kad jaunuolis priešais visą laiką būdavo ten žiūrėdavo užsigesinęs šviesą vasarą o aš plikutėlė kaip naujagimis šoku ratu man tada labai patikdavo taip vaikščiot nuogai apsišlakstyti prie kriauklės išsitepti kremu tik kai ateidavo metas naktipuodžio ceremonijai aš irgi užgesindavau šviesą taigi tada jau mūsų būdavo 2 sudie mano miegui šią naktį vis dėlto tikiuosi jis ketina prasidėt su tais medikais išves jį iš kelio pradės įsivaizduoti kad vėl yra jaunas grįžta 4 ryto turbūt jei ne daugiau bent pakako mandagumo manęs nepažadinti apie ką jie gali plepėt visą naktį švaisto pinigus vis labiau girtėja geriau gertų vandenį paskui jis pradeda užsakinėti atnešk kiaušinių arbatos Findono menkutės ir karštą apteptą sviestu skrebutį manau netrukus pamatysim kaip jis sėdi lyg krašto karalius ir pradės mataruoti kiaušiny ne tuo šaukštelio galu žemyn aukštyn ir kur jis to išmoko o man smagu girdėti kaip jis vieną rytą susvyravo ant laiptų puodeliai sutarškėjo ant padėklo paskui žaidžia su kate ji trinasi tau apie kojas savo malonumui man įdomu ar ji turi blusų tokia pat netikusi kaip bet kokia moteris visada lyžu lažu man bjaurūs jų nagai įdomu ar jos mato ką nors ko mes nematome įsižiūrėdamos štai taip kaip ji kai tupi taip ilgai laiptų viršuje ir klausosi kaip aš visada laukdama o kas per vagilė tokią gražutę šviežutę plekšnę buvau nupirkusi manau nupirksiu rytoj truputį žuvies tai yra šiandien jau penktadienis taip ir padarysiu su baltu padažu ir juodųjų serbentų džemu kaip kadaise bet tik ne tie 2 svarų slyvų ir obuolių mišinio stiklainiai Viljamso ir Vudso iš Londono ir Niukaslio užtenka dvigubai ilgiau tik dėl tų kaulų man šlykštūs unguriai menkės taip nupirksiu gabalą gražios menkės visada perku kad užtektų 3 pamirštu šiaip ar taip man įgriso vis ta pati mėsa iš Baklio krautuvės nugarinės muštiniai jautienos koja kepsnys su šonkauliais avino sprandinė veršiuko plaučkepeniai jau vien pavadinimo užtenka o jeigu sakykime piknikas kiekvienas po 5 šilingus arba tegu jis užmoka ir pakviest jam dar kokią nors moterį ką misis Fleming ir nuvažiuoti į feri glen ar stroberi beds[44] pirmiausia jis imtų apžiūrinėti visų arklių kanopas kaip apžiūrinėja laiškus ne ten ne Boilenas taip ir keletas sumuštinių su šalta veršiena ir kumpiu tenai stovi maži nameliai žemai tarp sąnašų specialiai ten bet pasiutiškai karšta sako jis kad

ir kaip būtų ne banko atostogos man bjaurios tos besigrūdančios Meri En angliadėžės[45] išvažiuojančios visai dienai Žolinės pirmadienis irgi nelemta diena nieko nuostabaus kad jam įgėlė bitė geriau į pajūrį bet jau niekad gyvenime nelipsiu su juo į valtį po to kas nutiko prie Brei sakė valtininkui kad moka irkluoti jei kas paklaustų ar jis galėtų dalyvauti kliūtinio jojimo aukso taurės lenktynėse atsakytų taip paskui jūra pasišiaušė tas senas griozdas pradėjo kraipytis pasviro visu svoriu į mano pusę liepė man sukt į dešinę dabar suk į kairę o vandens srautas liejasi į valtį sunkiasi pro dugną jo irklas vis iššokdavo iš lizdo dar laimė kad mes visi nenuskendom jis aišku moka plaukti aš ne jokio pavojaus kad ir kas laikykis ramiai su flanelinėm kelnėm norėčiau jas nudraskyti nuo jo visų akivaizdoj ir skirti jam ką tasai vadina pėrimu kol pajuoduotų ir pamėlynuotų jam tai būtų baisiausiai į naudą tik kad tas ilganosis nežinau kas jis toks su tuo gražuoliu Berku iš Miesto herbo viešbučio ten buvo šnipinėjo kaip visad prasmuks ten niekas jo nelaukia jeigu iškyla koks kivirčas veidas net vemt noris nieko panašaus į meilę nepajutom vienas kitam tai 1 paguoda įdomu kas ten per knyga kurią jis atnešė man Nuodėmės saldybės parašyta aukštuomenės džentelmeno kokia nors dar viena misterio de Koko[46] manau kad žmonės davė jam tą pravardę nes vaikščiojo su savo vamzdeliu nuo vienos moters prie kitos negalėjau net pasikeist savo naujų baltų batelių visai sugadino sūrus vanduo ir skrybėlaitė kurią buvau užsidėjusi su plunksna visai ištaršyta išdarkyta kaip apmaudu ir pikta nes mane sujaudino jūros kvapas žinoma sardinės ir karšiai Katalonijos užutėky anoj uolos pusėj gražuoliai spindėjo sidabru žvejų krepšiuose senasis Luidžis beveik šimto metų kalbama jis kilęs iš Genujos ir tas aukštas senas vyrukas su auskarais man nepatinka kai ant vyro reikia ropštis kol pasieksi spėju kad jie visi jau seniai mirę ir supuvę be to man nepatinka naktį būti vienai tame dideliame barake atrodo teks su tuo susitaikyt neatnešiau nė trupučio druskos[47] kai atsikėlėm čia ta sumaištis muzikos akademiją jis mat ketino įrengti antro aukšto svetainėj ir varinę plokštelę pakabint arba privatų Blumų viešbutį pasiūlė tiesiausias kelias sužlugti kaip anksčiau jo tėvas sužlugo Enise ir visi tie planai apie kuriuos jis pasakojo mano tėvui ir man tik aš jį kiaurai permačiau pasakojo apie visas gražiąsias vietas kur galėtume nuvykti medaus mėnesio Venecija mėnesienoje gondolos ir Komo ežeras

turėjo vaizdelį iškirptą iš kažkokio laikraščio mandolinos ir žibintai o kaip gražu pasakiau bet kokį mano norą jis buvo pasiryžęs nedelsdamas įvykdyti tą pat akimirką ir dar anksčiau nori būti mano ponu tai panešk mano uzboną tegu jam duoda bulvinį medalį su ašutų virvele už visus tuos jo planus paskui palieka mus čia visai dienai niekada nežinai gal koks senis elgeta atsiras prie durų prašydamas duonos kriaukšlės pasakodamas savo ilgą istoriją o gal ir valkata įkiš koją tarpdurin kad sukliudytų man uždaryti panašus į tą užkietėjusį nusikaltėlį kaip jį pavadino Loyds Weekly News 20 metų kalėjime paskui išeina ir nužudo senutę dėl pinigų įsivaizduok jo vargšę žmoną ar motiną ar kas ji būtų tokio veido kad norisi lėkti šalin už kelių mylių negalėčiau ramiai miegot neužsklendusi visų durų ir langų ir nebūdama tikra bet būti užrakintai dar blogiau kaip kalėjime arba beprotnamy reikėtų juos visus sušaudyt arba devynuodegiu bizūnu šitoks didelis gyvulys kaip anas užpuolė vargšę senutę ir nužudė jos lovoje aš jam nupjaustyčiau juos taip ir padaryčiau ne todėl kad iš jo būtų daug naudos bet vis geriau negu nieko tą naktį buvau tikra kad virtuvėj girdžiu įsilaužėlį jis nusileido su marškiniais paėmęs žvakę ir žarsteklį lyg ieškotų pelės baltas kaip popierius tiesiog paklaikęs iš baimės tiek triukšmo sukėlė lyg tyčia kad ir įsilaužėliai išgirstų tiesą sakant neką ten ir pavogsi Dievas regi bet kalbu apie tą jausmą ypač dabar kai Mili išvažiavusi ir kas jam šovė galvon pasiuntė ten mergaitę mokytis fotografuoti dėl savo senelio užuot pasiuntęs ją į Skerio akademiją ten ji išsimokytų ne taip kaip aš viskas ką gavau tik mokykloj bet jis vis tiek ką nors panašaus padarytų dėl manęs ir Boileno štai kodėl jis tai padarė esu tikra šitaip jis visad rezga intrigas ir viską planuoja pastaruoju metu visai negalėjau jaustis nevaržoma su ja namuose pirma neužsirakinusi durų buvau visa įsitempusi ėjo nepasibeldus tąsyk kai užrėmiau kėde duris ėmiau užsimovus pirštinę plautis apačią taip veikia nervus paskui visą dieną trūnija kaip poniutė pasodint į stiklinį narvą tegu eina po du ir žiūri jeigu jis tik žinotų kad ji dėl savo nerangumo ir nerūpestingumo prieš išvažiuodama nulaužė tos mažos blizgančios statulėlės ranką pašaukiau mažą italų berniuką kad pataisytų taip kad neįžiūrėtum sujungimo siūlės už 2 šilingus nesiteikė net nusunkt man virtų bulvių aišku ji teisi saugo rankas kad nesuskeldėtų pastebėjau kad pastaruoju metu jis visą laiką kalbėdavo su ja prie stalo aiškindamas apie tai kas

rašoma laikraščiuose o ji dėdavosi suprantanti gudruolė žinoma paveldėjo iš jo giminės ir padėdavo jai apsivilkti apsiaustą bet jeigu jai atsitiktų kas bloga ji pasisakytų man o ne jam jis negali pasakyt kad aš apsimetinėju ar ne faktiškai aš per daug sąžininga man rodos jis galvoja kad aš išsikvėpusi ir padėta ant lentynos ką gi taip nėra ne nieko panašaus į tai pažiūrėsim pažiūrėsim dabar ji irgi jau neblogai įsifiltravo su dviem Tomo Diveno sūnumis mėgdžioja mane švilpauja su tomis išdykėlėmis Mario mergaitėmis šaukia ją prašom ar gali Mili išeit ji mums labai reikalinga kad ištraukų iš jos ką tik gali vakarais važinėdavosi po Nelsono gatvę Hario Diveno dviračiu gal ir gerai kad jis išsiuntė ją ten kur ji dabar ji jau buvo beperžengianti ribas užsimanė lankyti čiuožyklą ir rūko su jais cigaretes pro nosį užuodžiau nuo jos suknelės kai kandau siūlą siūdama sagą švarkelio apačioje ji nieko nenuslėps nuo manęs galiu pasakyti tik man nereikėjo siūti ant jos tai reiškia išsiskyrimą o paskutinįkart pudingas su razinomis irgi suskilo į 2 dalis matot visada pasitvirtina nesvarbu ką žmonės kalba jos liežuvis truputį per ilgas pagal mano skonį tavo palaidinukės iškirptė per gili ji man sako šaukia puodas katilo dugnas koks juodas teko perspėti kad nekeltų taip aukštai kojų sėdėdama visų akivaizdoje ant palangės regint visiems praeiviams visi žiūri į ją kaip į mane kai buvau jos metų aišku gali bet kokį seną skudurą užsidėti vis tiek gerai atrodo bet ir tokia žinote neliesk manęs kaip spektakly Vienintelis kelias karališkame Teatre patrauk savo koją nepakenčiu kai žmonės mane liečia mirtinai persigando kad galiu suglamžyt jos sijono klostes minioje kai tamsu nori nenori lietėsi jie visą laiką stengiasi prisitrinti nenustygsta vietoje kaip jaunuolis paskutinį kartą partery Gaiety kad pamatytų Byrbomą Try[48] Trilbi niekada ten nebeisiu kad mane šitaip maigytų dėl jokios Trilbi nors ir plika subine tegu apsitry kas dvi minutės vis paliesdamas mane ten o žiūrėjo į šoną manau jis kiek kvanktelėjęs paskui atrodo jį mačiau mėginant prisigretint prie dviejų madingai apsirengusių leidi priešais Švitcerio vitriną tie patys žaidimėliai pažinau jį iš karto veidas ir visa kita o jis manęs neprisiminė ji net nenorėjo kad ją pabučiuočiau išsiskiriant Brodstaune ką gi tikiuosi susiras ką nors kad apie ją šokinėtų kaip aš kai ji sirgo kiaulyte glandos ištinusios kur šitas o kur anas žinoma ji dar negali giliai jausti[49] aš pati niekada to iš tikrųjų nepatyriau kol man nesuėjo kiek 22 ar panašiai

visą laiką kur nors ne ten pataikydavo tik įprasti mergiški juokeliai kikenimas ta Koni Konoli rašo jai baltu rašalu ant juodo popieriaus užantspauduoja vašku nors ji ir plojo kai uždanga nusileido nes jis buvo toks gražus paskui buvome pakvietę Martiną Harvį pusryčiauti pietauti ir vakarieniauti vėliau pamaniau pati sau kad čia matyt bus tikra meilė jei vyras paaukoja savo gyvenimą dėl jos tuščiai manau labai nedaug liko tokių vyrų nors sunku tuo patikėti nebent man pačiai taip atsitiktų dauguma jų širdy nejaučia nė kruopelės meilės o mūsų laikais rasti tokius du žmones kurie būtų taip susigyvenę kad jaustų taip pat kaip ir tu jauti paprastai jiems truputį negerai galvoj ir jo tėvas buvo keistokas jei ėmė ir nusinuodijo dėl jos vis tiek gaila senio manau jis pasijuto pražuvęs ji visada baisiai žavėdavosi mano drabužiais tais keliais senais skudurais norėjo pasidaryti šukuoseną kai sueis 15 ir mano pudra tiktai sugadintų jai odą ji turės tam dar pakankamai laiko visas gyvenimas prieš akis žinoma ji nenustygsta vietoje žinodama kad turi gražias lūpas tokias raudonas gaila kad nebus tokios visąlaik aš irgi turėjau bet nėra prasmės graužtis ir rūpintis dėl tokių dalykų atrėžė kaip turgaus boba kai paprašiau kad nueitų pusės stouno bulvių tą dieną ristūnų lenktynėse sutikome misis Džo Galaher o ši apsimetė kad mūsų nepastebi savo dviračiam vežimėly su Frijeriu jaunesniuoju advokatu mat nebuvom pakankamai žinomi kol porąkart smagiai jai užvožiau per ausį še tau kad taip atsakinėji man o čia už įžūlumą aišku ji mane baisiai suerzino taip priešgyniaudama aš irgi buvau blogos nuotaikos nes kaipgi buvo radau kažkokią piktžolę arbatoj o gal neužmigau praėjusią naktį ko buvau užvalgius sūrio atrodo nuolatos jai kartojau kad nepaliktų taip sukryžiuotų peilių nes nėra kas ją suvaldo taip ji pati sakė ką gi jeigu jis nebaudžia jos prisiekiu aš pati nubausiu tai buvo paskutinis kartas kai ji atsuko savo ašarų čiaupą aš ir pati visai tokia pat buvau jie neišdrįs man įsakinėt namuose tai jo kaltė aišku laiko čia mus abi uždaręs kaip verges užuot pasamdęs kokią moteriškę seniai taip galėjo ar turėsiu vėl kada kokią tvarkingą tarnaitę žinoma ji matytų kaip ateina jis tektų jai pasakyt priešingu atveju atkeršys ar ne vargas su jomis ta senoji misis Fleming vaikščiok iš paskos ir viską paduok jai į rankas čiaudo ir perdžia į puodus na savaime aišku sena ir kitaip negali dar gerai kad aš radau tą seną supuvusią dvokiančią mazgotę užkrito už virtuvės spintelės paju-

tau kad kažkas ne taip paskui atidariau langus kad išeitų smarvė parsiveda į namus draugų ir linksmina juos kaip tąnakt kai grįžo namo su šunim kaip jums tai patinka o ką jei jis pasiutęs ypač Saimono Dedalo sūnų jo tėvas toks kritikuotojas užsidėjęs akinius su aukšta skrybėle per kriketo rungtynes o kojinėj didžiulė skylė juokingas derinys o sūnus susirinko visus prizus už kad ir už ką gavo juos vidurinėj įsivaizduokit perlipo per turėklus o jeigu koks mūsų pažįstamas jį matė turbūt dar ir didelė skylė liko jo prašmatniose gedulo kelnėse lyg neužtektų tos kur gamta davė atsitempė jį į šitą prišnerkštą virtuvę ar tik nekuoktelėjo jis aš klausiu gaila kad ne skalbimo diena juk ant virvės būtų kabėjusi pora mano senų gerų kelnaičių kad visi matytų bet ar jam tai rūpi ant jų tas senas kvailys išdegino lygintuvo formos žymę juk jis galėtų pagalvot kad tai kas kita o ji taip niekad ir neišlydė tų riebalų kaip liepiau bet vis tiek geriau tokia negu jokios dėl to savo paralyžiuoto vyro kuriam vis blogiau visada jiems kas nors negerai liga arba ji gulasi operacijai o jei ne tai geria ir jis muša ją o man vėl reikės ko nors ieškotis kiekvieną dieną vos atsikeliu ir še tau naujiena o Dieve Dieve na ką gi turbūt tik karstan atgulusi if Im let truputį pailsėsiu norėčiau atsikelti minutėlei jei galiu palauk o Jėzau palauk na taip man prasidėjo taip dabar aišku bet argi kitaip galėjo būti po to kai jis tiek stumdė kniso arė mane o ką dabar man daryt penktadienis šeštadienis sekmadienis taip žmogus gali ir iš proto išsikraustyti nebent jam tai patinka kai kuriems vyrams patinka Dievas regi visada mums kas nors negerai 5 dienos kas 3 ar 4 savaitės įprastas kasmėnesinis aukcionas argi tai paprasčiausiai nekelia šleikštulio tąnakt man irgi taip prasidėjo tą vieną ir vienintelį kartą kai patekom į ložę kurią jam parūpino Maiklas Ganas kad pamatytume misis Kendal ir jos vyrą[50] Gaiety už kažkokias draudimo paslaugas pas Drimius taip susijaudinau kad nors suriškit bet nepasidaviau mat kažkoks aukštuomenės džentelmenas taip įdėmiai žiūrėjo į mane žemyn per savo žiūronus o šalia jis man kalba apie Spinozą ir jo sielą kuri numirė matyt prieš milijoną metų šypsojausi kaip tik mokėdama o pati visa šlapia kaip baloj palinkusi į priekį lyg aš būčiau baisiausiai susidomėjusi teko išsėdėt iki paskutinės nuvalkiotos frazės nepamiršiu Skarlio žmonos[51] greitai greitai tai laikoma lengvabūdiška pjese apie svetimavimą tas idiotas balkone nušvilpė aną moterį svetimautoja suriko jis paskui

tikriausiai išėjo ir pasigavo kokią moterį gretimam skersgatvy kur vaikšto visais nuošaliais keliais kad kompensuotų norėčiau kad jis patirtų tai ką aš patyriau turbūt nešvilpautų tada lažinuosi katei ir tai geriau negu mums ar mes turim per daug kraujo ar ką o pasigailėkit aukštybėse liejas iš manęs kaip jūra šiaip ar taip neužtaisė man vaiko nors jo toks didžiulis nesinori sutepti švarių paklodžių ką tik patiesiau turbūt užsivilkau švarius baltinius štai ir prisišaukiau tai prakeikimas tai prakeikimas jie visad trokšta pamatyt kraujo dėmę ant lovos kad įsitikintų tavo nekaltybe tai viskas kas jiems rūpi tikri kvailiai irgi mat gali būti našlė arba daugiau kaip 40 kartų išsiskyrusi reikia tik raudono rašalo dėmės arba raudonųjų serbentų sulčių ne jos per tamsios o Džeimsi[52] leisk man pakilt iš tos fui nuodėmės saldybės ir kas išgalvojo moterų reikalus ir dar drabužiai maisto gaminimas vaikai ta prakeikta sena lova irgi žvanga kaip velniai pentinuoti turbūt mus girdėjo net kitoj parko pusėj paskui pasiūliau ištiest vatinę antklodę ant grindų ir padėjom pagalvę man po užpakaliu įdomu ar dieną maloniau manau kad taip ramiai manau nuskusiu tuos plaukus nuo jų tik karščiau atrodyčiau kaip jauna mergaitė tai nustėrtų kitą kartą kai užverstų man sijoną kažin ką duočiau kad galėčiau pamatyti jo veidą kur tas puodukas prapuolė tiktai ramiai baisiausiai baiminuosi kad jis po manim nesubyrėtų kaip ta sena naktipuodžio kėdutė įdomu ar aš nepasirodžiau per sunki atsisėdusi jam ant kelių aš tyčia paprašiau jį atsisėsti į krėslą kai pirmiausia kitam kambary nusivilkau palaidinukę ir sijoną jis buvo taip užsiėmęs tuo kuo jam nederėtų kad nepajuto manęs tikiuosi burnos kvapas buvo gaivus po tų pastilių ramiai Dieve pamenu kadaise galėdavau tiesiog šauti tiesia srove su švilpesiu beveik kaip vyras ramiai o Viešpatie kaip garsiai tikiuosi kad paviršiuj burbulai o tai reiškia pinigus nuo kokio nors vaikino ryte nepamiršti ten pakvepinti kertu lažybų jis niekada nėra matęs gražesnių šlaunų negu ta pažvelk kokios jos baltos o čia švelniausia vietelė kaip tik kamputy štai kokia švelni kaip persikas ramiai Dieve neatsisakyčiau būti vyru užgulčiau kokią gražuolę o Viešpatie kaip tu triukšmauji kaip džersio lelija ramiai ramiai o kaip vandenys teka Lahoran

kas žino ar ko neatsitiko mano viduriams o gal kas nors many auga juk nutinka toks dalykas kiekvieną savaitę kada paskutinį kartą aš per Žolinę taip tiktai kokios 3 savaitės reikia nueiti pas daktarą tik gali

būti panašiai kaip prieš ištekant už jo kai man baltosios skyrėsi ir Flui privertė mane nueiti pas tą seną išdžiūvusį kaip šakalys moterų ligų daktarą Kolinsą Pembrouko gatvėj jūsų vagina taip jis ją pavadino spėju kad būtent per tai ir įsigijo visus tuos paauksuotus veidrodžius ir kilimus pergudraudamas tas turtuoles iš Stivens gryn lėkdavo pas jį dėl kiekvieno menkniekio jos vagina ir jos cochinchina[53] jos turi pinigų taigi jaučiasi gerai netekėčiau už jo net jeigu jis būtų paskutinis vyras pasauly beje kažkas keista su jų vaikais visą gyvenimą uostinėja tas bjaurias kales klausė manęs ar tai ką padariau turėjo nemalonų kvapą o ką jis nori kad padaryčiau jei ne tai gal auksą kas per klausimas jei ištepčiau tuo jo seną susiraukšlėjusį veidą štai jums mano komprimentai tikiuosi tada sužinotų ar lengvai išleidote ką nusprendžiau kad jis kalba apie pinigus iš to kaip jis pasakė beje tai irgi labai šaunus išradimas man patinka po to nusileist kaip galima giliau į angą ir tada patraukti už grandinės kad srovė siūbtelėtų badydama kaip aštrios šaltos adatėlės ir smeigtukai vis dėlto kažkas tame yra manau kai Mili buvo maža visada iš to žinodavau ar ji turi kirminų ar ne bet nepaisant to mokam jam už tai kiek esu skolinga daktare viena ginėja prašom ir dar paklausė manęs ar man dažnai ta misija[54] iš kur tie seniai ir traukia tokius žodžius ta misija žiūrėjo į mane trumparegėm akim kaip gaidys pakreipęs į šoną galvą aš juo pernelyg nepasitikėčiau tarkime kad duotų man chloroformo[55] ar Dievas žino ko dar bet jis man vis tiek patiko kai atsisėdo rašyti taip griežtai suraukė kaktą nosis tokia inteligentiška o tu prakeikta melagė begėdė boba o nesvarbu juk čia bet kas žinoma išskyrus idiotą jam pakako proto kad suprastų tai viskas dėl to kad galvoju apie jį ir dėl jo beprotiškų kvailų susižavėjimo laiškų mano Mieloji visa kas susiję su jūsų žavingu Kūnu viską pabraukė kas kyla iš jo tai amžinas grožio ir džiaugsmo šaltinis turbūt nurašė iš kokios absurdiškos knygos aš tai pati pasidarau kartais 4 ar 5 kartus per dieną o aš pasakiau ne ar jūs tikra o taip pasakiau esu visiškai tikra tokiu tonu kad jis užsičiaupė žinojau ką jis dar pasakys kad tai tik įgimta silpnybė pati nežinau kodėl jis mane taip jaudino nuo pat pirmo vakaro kai susitikom gyvenau tada Rihobeto terasoj stovėjom ir žiūrėjom vienas į kitą gal 10 minučių lyg prieš tai jau kur nors būtume matęsi manau dėl to kad atrodau kaip žydaitė aš panaši į motiną jis linksmindavo mane pasakodavo visokius dalykus su tokiu

pusvangiu šypsniu visi Doiliai kalbėjo kad jis ruošiasi kandidatuoti į Parlamentą argi nebuvau apsigimus kvailė kad patikėjau jo plepalais apie savivaldą ir žemės lygą atsiuntė man ilgą nuobodžią dainą iš Hugenotų kad padainuočiau prancūziškai ir dar labiau sužibėčiau o beau pays de la Touraine[56] kurios taip nė karto ir nesudainavo aiškino tauškė niekus apie religiją ir persekiojimą neleis niekuo pasidžiaugti natūraliai paskui ar jis negalėtų kaip didžiausios malonės kai tik pasitaiko 1 proga tarkim buvo šansas Braitono aikštėj įlėkė į mano miegamąjį apsimetęs kad išsitepė rankas rašalu ir nori nusiplauti Albiono muilu su pienu ir siera tada jį paprastai naudodavau suvyniotas į permatomą popierių prisijuokiau iš jo tądien kad net pilvą suskaudo geriau neposėdžiausiu čia per naktį reikėtų gaminti natūralaus dydžio puodukus kad moteris galėtų ant jo patogiai atsisėsti jis atsiklaupia tai darydamas man rodos visam pasauly nerasi vyro su tokiais įpročiais pažiūrėk kaip jis miega padėjęs galvą kojūgaly kaip jis gali be kietos atramos dar gerai kad nesispardo kitaip išmuštų man dantis kvėpuoja padėjęs ranką ant nosies kaip indų dievas kurį jis man parodė vieną lietingą sekmadienį Kilderio gatvės muziejuj visas geltonas su prijuoste guli ant šono parėmęs ranka galvą styro dešimt kojų pirštų tai pasakė jis didesnė religija už žydų ir Mūsų viešpaties kartu sudėjus visos Azijos mėgdžioja jį kaip visus visada mėgdžioja manau kad ir anas miegodavo kojūgaly įgrūdęs savo didelę stačiakampę pėdą žmonai į burną tiek to velniai griebtų kaip dvokia tos servetėlės ak taip žinau tikiuosi šita sena spinta negirgždės oi taip ir maniau kietai miega kažkur gerai paūžavo ką gi už jo pinigus ji turėjo dėl jo pasistengti žinoma jis privalo sumokėti už tai iš jos o kokia nepatogybė tikiuosi aname pasauly mums bus geriau šitaip save varžyti Dieve padėk mums šią naktį bus gerai tai senas griozdas žvanganti lova man visada primena senąjį Koeną turbūt jis joje dažnai kasydavosi o jis galvoja kad tėvas nupirko ją iš lordo Napjė[57] kuriuo taip žavėdavausi būdama maža mergaitė nes aš jam taip pasakiau ramiai piano o man gerai savo lovoj Dieve mums čia neką geriau nei kur kitur po 16 metų kiek daug tų namų kuriuose gyvenom Raimondo terasa Ontario terasa Lombardo gatvė Holis gatvė o jis vaikštinėja sau ir švilpauja kaskart kai kraustomės tuos savo hugenotus arba varlių maršą įsivaizduodamas kad padeda žmonėms jau tie mūsų 4 baldai paskui Miesto herbo viešbutis vis blogyn sako

Komendantas Deilis nuostabi vietelė laiptų aikštelėj visuomet kas nors viduje meldžiasi paskui palieka visą savo smarvę visada žinau kas ten buvo paskutinis kiekvieną kartą kai jam pradėdavo sektis kas nors atsitikdavo arba pridrambloja kaip pas Tomą Hylį misterį Kafą ir Drimį vos kalėjiman nepateko už tuos senus loterijos bilietus o jie mat buvo mūsų išsigelbėjimas arba nueina kur ir ima įžūlauti tuoj pamatysim kaip jį išspirs lauk iš Freeman kaip ir iš kitur dėl tų Sinerių Feinų ar Masonų tada pažiūrėsim ar jį labai paguos tas nedidukas vyras kurį jis man parodė Koudis skersgatvy vienišas pėdina per lietų jis sako toks gabus paprastas airis iš tikrųjų matyt tikras sprendžiant iš paprastumo kelnių kurias mūvėjo palauk tai Jurgio bažnyčios varpai trys ketvirčiai valanda palauk 2 valandos ką gi tinkamas nakties metas grįžt namo lipt per turėklus į kiemą jeigu kas jį pamatė pirmiausia rytoj išmušiu jam iš galvos tą įprotį apžiūrėsiu jo marškinius arba pažiūrėsiu ar dar turi tą prancūzišką laišką užrašų knygutėj man rodos jis mano kad aš nežinau apgavikai vyrai ir 20 kišenių per maža jų apgaulėms o jei taip kodėl mes turim jiems sakyt net jeigu ir iš tikrųjų jie tavim nepatikės paskui apsikamšo lovoj kaip kūdikiai Aristokrato Šedevre kartą atnešė man lyg šito gero mums nepakaktų gyvenime neapsieitume be kažkokio seno Aristokrato ar kaip jį vadina nuo tų šlykščių paveikslėlių tik dar nemaloniau vaikai su dviem galvom arba be kojų štai kokių bjaurasčių jų galvos prikimštos nieko daugiau ir nėra jų tuščiose makaulėse reikėtų pusę jų nunuodyti mažomis dozėmis paskui arbatos ir skrebučių suteptų iš abiejų pusių šviežių kiaušinių spėju kad daugiau jau nieko nereiškiu kai vieną naktį Holis gatvėj neleidau jam savęs palaižyt vyras visada tironas iš pradžių pusę nakties miegojo nuogas ant grindų kaip daro žydai kai iš jų giminės kas nors miršta nevalgė pusryčių nepratarė nė žodžio norėjo kad jį palepinčiau taigi pamaniau kaip šiam kartui pakaks priešintis ir leidau jam o jis tai irgi ne taip daro galvoja tik apie savo malonumą gal liežuvis per plokščias arba aš pati nežinau pamiršta kad mes tiek to aš neliepsiu jam vėl tai padaryt jeigu pats nesusipras užrakinsiu jį anglies rūsy tegul miega kartu su tarakonais įdomu o gal tai Džosi eidavo iš proto gavusi mano senų skudurų jis juk apsigimęs melagis ne jis niekad neišdrįstų su ištekėjusia moterim štai dėl ko jis nori kad aš ir Boilenas nors jeigu kalbėsim apie jos Denį kaip ji vadina jį tai graudus

vaizdelis liežuvis neapsiverčia pavadinti jį vyru taip veikiau jis su kokia kalyte susiuostė netgi kai buvau su juo ir Mili Koledžo lenktynėse tasai Hornblaueris su vaikiška kepuraite ant paties pakaušio įleido mus pro užpakalinį įėjimą vis žvilgčiojo įsimylėjėlio žvilgsniu į tas dvi dirbančias aukštyn žemyn su sijonais iš karto bandžiau jam mirktelėt žinoma jokios naudos tai šit kaip išleidžiami jo pinigai štai misterio Padžio Dignemo vaisiai visi ten buvo tokie orūs tose iškilmingose laidotuvėse apie jas rašė laikrašty kurį atnešė Boilenas o būtų jie matę tikras karininko laidotuves čia jau iš tikrųjų šis tas nuleisti ginklai apvynioti būgnai vargšas žirgas žengia užpakaly apdengtas juodai L Blumas ir Tomas Kernenas tasai girtas mažas vyrutis kaip statinaitė nusikando liežuvį griūdamas vyrų tualete[58] apsvaigęs kažkurioj vietoj ir Martinas Kaningemas ir du Dedalai ir Feni Makkoj vyras galva kaip baltas kopūstas džiūsna su žvaira akim mėgina dainuot mano dainas bet jai pirma tam reikėtų iš naujo gimti apsivilkusi sena žalia suknia su gilia iškirpte nes niekaip kitaip negali patraukti jų dėmesio čia kaip pliuškentis lietingą dieną dabar aiškiai visa tai matau o jie tai vadina draugyste užmuša paskui laidoja vienas kitą ir visi turi žmonas ir šeimas ypač tasai Džekas Paueris kuris išlaiko bufetininkę žinoma ne kitaip jo žmona nuolatos serga arba ruošiasi susirgt ar tik atsigavinėja po ligos o jis vis dar gražus vyras nors ir truputį žilstelėjęs virš ausų šauni jie šutvė gerai bet mano vyras daugiau nebepaklius jiems į nagus jeigu įstengsiu sutrukdyt šaiposi paskui iš jo už akių gerai žinau kai tik jis pradeda tuos savo idiotizmus nes turi užtektinai proto kad neiššvaistytų paskutinio uždirbto penso pildamas jiems į gerkles ir žiūri savo žmonos ir šeimos menkystos vargšas Padis Dignemas vis tiek man kažkaip jo gaila ką darys jo žmona su 5 vaikais nebent jis buvo apsidraudęs toks mažas juokingas sukutis visada įsispraudęs į kokios užeigos kampą o ji arba jų sūnus laukia Bili Beili gal eikime namo nuo našlės šydo ji netaps gražesnė nors jis baisiai tinka jei esi graži kokie vyrai ar jo nebuvo taip jis buvo per Glenkrio pietus ir Benas Dolerdas bosas barotonas tą vakarą kai pasiskolino fraką kad padainuotų Holis gatvėj įsispraudęs įsibrukęs į jį šypsojosi savo dideliu lėlytės dolytės veidu panašiu į gerai gavusio rykščių vaiko sėdynukę jis atrodė lyg gavęs į kiaušinius ką ir sakyti neblogas vaizdelis scenoj įsivaizduok sumoki 5 šilingus už rezervuotas vietas tam kad pamatytum jį ir Sai-

moną Dedalą šitas visada pasirodydavo apsinešęs dainuodavo iš pradžių antrą posmelį senoji meilė kaip nauja buvo viena iš jo taip saldžiai dainavo mergina ant gudobelės šakos jis irgi visada buvo pasirengęs paflirtuoti kai dainavau su juo Maritaną Fredžio Mejerso privačioj operoj turėjo puikų didingą balsą Febe brangiausia sudie vaikeli visada dainavo ne taip kaip Bartelis dArsi vaikale sudie jis žinoma buvo apdovanotas balsu taigi menas čia niekuo dėtas kaip šiltas dušas užliedavo o Maritana gėlele laukinių miškų mes dainavome nuostabiai nors truputį per aukštai kaip mano registrui net perdėta tuo metu jis buvo vedęs Mei Gulding bet vis pasakys ar padarys ką nors kad viską sugadintų dabar našlys įdomu koks jos sūnus sako kad rašytojas ir bus italų kalbos profesorius universitete ir man reikia lankyti jo pamokas kur link jis suka rodydamas jam mano fotografiją nekaip aš ten atrodau geriau būtų darę ją draperijos fone tai niekada neišeina iš mados bet vis dėlto atrodau jaunai stebiuosi kad apskritai jos nepadovanojo drauge su manimi o pagaliau kodėl gi ne mačiau jį važiuojantį į Kingsbridžo stotį kartu su tėvu ir motina nešiojau gedulą tai buvo prieš 11 metų taip dabar jam būtų 11 bet kokia prasmė nešioti gedulą dėl to kuris buvo dar nei šis nei tas žinoma jis užsispyrė manau vaikščiotų gedulingai apsirengęs ir dėl katės jis dabar jau vyras o tada buvo nekaltas berniukas numylėtas vyrukas aprengtas lordo Fontlerojaus kostiumuku garbanotais plaukais kaip princas scenoje kai pirmąkart jį pamačiau pas Metą Dileną aš irgi jam patikau aš pamenu jiems visiems patinku palauk dėl Dievo taip palauk taip na taip juk jį šiandien išmečiau dėliodama kortas sąjunga su jaunu nepažįstamuoju nei tamsiu nei šviesiu kurį esi sutikusi anksčiau pamaniau kad tai reiškia jį bet jis nei jauniklis nei nepažįstamasis be to mano veidas buvo nusuktas į kitą pusę kokia buvo 7a korta po tos pikų 10 Kelionė sausuma paskui laiškas kelyje taip pat skandalas 3 damos ir būgnų 8 pasisekimas visuomenėj taip palauk išėjo visos ir 2 raudonos 8ės tai nauji drabužiai tik pažiūrėk ir dar kažką susapnavau taip kažką apie poeziją tikiuosi jo plaukai ne taukuoti ir ilgi krintantys ant akių ir ne styrantys kaip raudonodžio indėno kodėl jiems taip patinka juk visi tik juokiasi iš jų pačių ir iš jų poezijos aš visada mėgau poeziją kai buvau panelė iš pradžių maniau kad jis poetas kaip Baironas bet nė krislo jo povyzoj maniau kad jis visiškai kitoks man įdomu ar jis ne per jaunas jam

maždaug palauk 88ais aš ištekėjau Mili vakar suėjo 15 taigi 89ais kiek jam buvo metų tada pas Dilenus 5 ar 6 maždaug 88ais turbūt jam 20 arba daugiau aš jam ne per sena jeigu jam 23 ar 24 tikiuosi jis ne iš tų pasipūtėlių universiteto studentų ne kitaip nesėdėtų ten apačioj su juo nušiurusioj virtuvėj gurkšnodamas Epso kakavą ir nekalbėtų aišku jis apsimetė kad viską supranta turbūt pasigyrė baigęs Trejybės koledžą jis per jaunas kad būtų profesorius tikiuosi jis ne toks profesorius kaip Gudvinas tas jau buvo kuo tikriausias Džono Džeimsono[59] profesorius jie visada savo eilėse rašo apie kokią nors moterį ką gi manau tokių kaip aš jis nedaug teras kur dėl meilės švelniai atsidūsta gitara mitri kur poezija tvyro ore jūros mėlis ir mėnuo šviečia taip nuostabiai grįžtant naktiniu laivu iš Tarifos švyturys Europos iškyšuly gitara kuria grojo tas jaunuolis skambėjo taip išraiškingai ar aš kada nors ten sugrįšiu visi veidai nauji dvi žibančias akis pinučiai slėpė padainuosiu jam tai mano akys jeigu jis nors truputį poetas dvi akys tokios paslaptingai ryškios kaip pačios meilės žvaigždė argi ne gražūs tie žodžiai kaip meilės jauna žvaigždė bus permaina Viešpats regi atsiras supratingas žmogus su kuriuo būtų galima pakalbėt apie save o iš jo tik ir girdi Bilio Preskoto reklama Raikto reklama Tomo Velnio reklama paskui jei tik reikalai blogyn mes kenčiame su tikra jis labai įžymus aš norėčiau sutikti tokį vyrą Dieve o ne šitokių bandą be to jis jaunas kaip tie šaunūs jaunuoliai kuriuos mačiau Margeito paplūdimio maudyklėj toj pusėj kur uola stovi saulėj nuogas kaip Dievas ar panašiai paskui neria į jūrą su kitais kodėl visi vyrai ne tokie būtų paguoda moteriai kaip ta miela statulėlė kurią jis nupirko galėčiau žiūrėt į ją visą dieną garbanoti jo plaukai pečiai pirštas pakeltas liepia klausyk štai tikras grožis ir poezija tau man dažnai knietėdavo jį visą išbučiuoti ir jo mielą jauną galiuką toks paprastas neprieštaraudama paimčiau jį burnon jei niekas nežiūrėtų lyg prašosi pačiulpiamas toks švarus baltas atrodo su vaikišku veiduku padaryčiau tai per 1/2 minutės net jeigu truputį ir nuryčiau na ir kas juk tai kaip skysta košelė ar rasa nėra jokio pavojaus be to jis būtų toks švarus palyginti su tais kiaulėmis vyrais turbūt jiems niekad net nesisapnuoja jį nusiplaut nuo 1 metų galo iki kitų daugumai iš jų tik nuo to moteriai pradeda dygti ūsai esu tikra bus puiku jei tik sulaukusi savo metų galėsiu susipažint su jaunu gražiu poetu 1as dalykas rytą išmesiu ir pažiūrėsiu ar iškris

norų korta arba pabandysiu parinkt porą pačiai damai ir žiūrėsiu ar jis iškris skaitysiu ir studijuosiu viską ką tik rasiu arba truputį pasimokysiu atmintinai jei tik žinočiau kas jam patinka kad nelaikytų manęs buka jeigu jis galvoja kad visos moterys vienodos o aš išmokysiu jį kitų dalykų padarysiu taip kad pajus visu kūnu kol beveik apalps po manim tada apie mane parašys meilužis ir meilužė visų žiniai 2 mūsų fotografijos visuose laikraščiuose kai jis taps įžymus o bet ką gi man tada daryti su juo netgi jei[60]

ne ne tokiu būdu su juo jam nebūdingos nei geros manieros nei subtilumas apskritai nieko iš prigimties jei plekšnoja priėjęs iš už nugaros per užpakalį nes nevadinau jo Hju neišmanėlis neskiria poezijos nuo kopūsto štai ką gauni už tai kad neparodai kur jų vieta nusiauna batus o kelnės šičia ant kėdės prieš mane tokie įžūlūs net nepaklausę ar leidžiu ir stovi taip nepadoriai su pusmarškiniais kokius jie nešioja o tu žavėkis juo kaip kunigas ar mėsininkas ar tie seni veidmainiai Julijaus Cezario laikais žinoma jis savotiškai teisus kad leidžia laiką žiūrėdamas į tai kaip į juoką lygiai taip pat galima sugulti su kuo su liūtu Dieve esu tikra jis būtų dar geresnis patyręs Liūtas būtų o ką gi manau jog tai dėl to kad buvo tokie putlūs ir gundantys po trumpu apatinuku jis negalėjo atsispirt kartais ir mane pačią sujaudina vyrams gerai tiek malonumų gauna iš moters kūno mes jiems tokios apvalios ir baltos man visuomet knietėjo dėl įvairovės pabūti vyru tik tam kad pabandyčiau kaip su tuo jų daiktu taip padidėja toks kietas ir tuo pat metu toks švelnus kai palieti mano dėdė Maikas turi ilgą daiktą girdėjau sakant gatvės bernus praeidama Maroubouno skersgatvio kampą o mano tetos Šarlotos plaukuota nes buvo tamsu o jie žinojo kad pro-šal eina mergina aš nė neparaudau kodėl gi turėčiau juk tai tik gamta jis įkiša savo ilgą daiktą į mano tetos Šarlotos plaukuotą ir taip toliau o pasirodo tai kiša kotą į šepetį vėl viskas vyrams jie gali rinktis ką nori ištekėjusi moteris ar lengvabūdiška našlė ar panelė įvairiems skoniams kaip tuose namuose už Airiš gatvės ne mes tam kad būtume sukaustytos grandinėmis bet manęs jie nesukaustys visai po velnių nebijau jei jau pradėjau pasakysiu dėl kvailų vyrų pavydo kodėl mes visos negalim būti draugės užuot kivirčijusios jos vyras sužinojo ką mes darėm susitikę ką gi suprantama o jei sužinojo jau neištrinsi šiaip ar taip būtų jis coronado[61] kad ir ką paskui darytų ir tada puola į kitą

pašėlusį kraštutinumą dėl žmonos Gražiosiose tironėse aišku vyras niekad net nepagalvoja 2ą kartą apie vyrą taip pat ir žmoną jis nori moters ir ją gauna o kam dar mums buvo duoti tie visi troškimai norėčiau žinoti kol esu jauna nieko negaliu padaryti ar ne taip stebuklas kad prieš laiką nepasenau nevirtau susiraukšlėjusia ragana gyvendama su juo toks šaltas niekad neapkabina manęs nebent kartais per miegus ir tai ne tą galą pats to nežinodamas numanau ką jis turi bet kuris vyras kuris pabučiuotų moteriai užpakalį man būtų žlugęs po to jis apskritai pasirengęs bučiuoti visas neįprastas vietas ten nėra nė 1 kruopelytės išraiškingumo visos mes tokios pačios 2 gabalai taukų nesulauksi kad aš taip padaryčiau kokiam vyrui tfuu purvini gyvuliai užtenka vien minties bučiuoju kojas tavo senjorita čia yra kažkokios prasmės ar jis nepabučiavo mūsų prieškambario durų[62] taip pabučiavo na ir beprotis niekas nesupranta jo beprotiškų minčių tik aš vis dėlto aišku moteris nori kad ją apkabintų nors ir 20 kartų per dieną kad ji atrodytų jauna nesvarbu kas kad tik mylėtų ką nors arba kas nors ją mylėtų jei vyruko kurio tau trūksta nėra šalia kartais prisiekiu Viešpačiu galvodavau nueisiu pasivaikščiot po krantines kokį tamsų vakarą kur niekas manęs nepažįsta užverbuosiu kokį jūreivį tiesiai iš jūros kaip reikiant išalkusį kuriam nė kiek nerūpėtų kieno aš tik padarytų ką reikia kokioj tarpuvartėj arba kokį iš tų laukinės išvaizdos čigonų Ratfarneme įkūrė savo stovyklą netoli Blumfildo skalbyklos gviešdamiesi mūsų daiktų jeigu tik jiems pavyks nusiunčiau ten savo tiktai keletą kartų dėl pavadinimo pavyzdinė skalbykla o ji man nuolatos siųsdavo atgal kažkokius senus skalbinius senas kojines arba tą niekšiškos išvaizdos bičą gražiomis akimis lupantį rykštę jei užpultų mane tamsoje ir netaręs nė žodžio pabalnotų prie sienos arba kieno nors žudiką o ką jie patys daro tie rafinuoti džentelmenai su cilindrais tas karališkasis advokatas gyvena čia kažkur netoliese išėjo iš Hardviko skersgatvio tą vakarą kai bokso mačo lažybų laimėjimo proga pavaišino mus žuvimi per vakarienę aišku dėl manęs vaišino pažinau jį iš getrų ir iš eisenos o kai atsisukau po akimirkos tik pažiūrėt už jo stovėjo moteris taip pat išėjo iš ten kažkokia nevalyva prostitutė paskui jis grįžta į namus pas žmoną tik vėlgi matyt pusė tų jūreivių perpuvę nuo ligos savo didelius griaučius dėl švento Miko ridiko paklausykit jo ak neša vėjai mano atodūsius tau na tegu jis sau miega ir dūsauja

didysis siūlytojas Don Poldo de la Flora jeigu jis žinotų ką šįryt parodė kortos turėtų dėl ko dūsaut ir tamsus vyras kažkokia dilema tarp 2jų kalėjime nes Dievas žino ką jis daro ko aš nežinau o man tenka kūprintis virtuvėj ruošt jo šviesybei pusryčius o jis susivyniojęs kaip mumija tik ar tikrai taip padarysiu ar kas nors matė mane lakstančią norėčiau pamatyt save pačią tai darančią parodyk jiems dėmesį ir jie pradės su tavim elgtis kaip su mazgote man visai nerūpi ką kas nors pasakys pasauly būtų daug geriau jeigu jį valdytų moterys nepamatysi moterų einančių žudyti viena kitos liejančių kraują o kas matė kad moteris šlitinėtų prisigėrus kaip jie ar statytų paskutinį pensą ir praloštų arklių lenktynėse taip nes moteris kad ir ką ji darytų žino kur sustot tikrai jų visai nebūtų pasauly jeigu ne mes jie nežino ką reiškia būti moterim ir motina kaip jie galėtų kur jie visi būtų jei neturėtų motinos kuri prižiūrėtų juos ko aš niekad neturėjau štai kodėl manau jis dabar taip pašėlo šlaistosi naktį metė knygas ir studijas negyvena namuose dėl nuolatinių kivirčų šeimoje kaip man atrodo ką gi gaila kad tie kurie turi tokį puikų sūnų vis nepatenkinti o aš jokio neturiu ar jis buvo nepajėgus kad padarytų čia ne mano kaltė mes kartu pabaigėm kai stebėjau tuos du šunis užlipęs ant jos iš užpakalio vidury tuščios gatvės tai mane visai prislėgė turbūt nereikėjo jo rengti laidojant tuo mažu vilnoniu megztinėliu kurį pati numezgiau verkdama tokia aš buvau geriau būčiau atidavusi kokiam vargšui vaikui bet aš gerai žinojau kad daugiau neturėsiu kito tai buvo mūsų la mirtis nuo to laiko mes niekad daugiau nebuvom tokie kokie buvę daugiau nesileisiu į tas niūrias mintis man tik įdomu kodėl jis nenorėjo pasilikti nakčiai visą laiką jaučiau jog jis atsivedė kažkokį nepažįstamą kad nesibastytų po miestą kur pilna Dievas žino ko naktinėtojų ir kišenvagių jo vargšei motinai tai nepatiktų jeigu ji būtų gyva žlugdo save galbūt visam gyvenimui betgi malonus metas taip tylu man patikdavo grįžt po šokių namo nakties oras jie turi daug draugų gali su jais pasikalbėt o mes neturim nieko arba jis nori ko nors ko nepasieks arba tai kokia nors moteris pasiruošusi tau suvaryt peilį štai kas man bjauru kalbant apie moteris nieko nuostabaus kad jie taip su mumis elgiasi mes esam pasibjaurėtina kalių gauja manau mes tokios priekabios tampam nuo rūpesčių aš nesu tokia jis galėjo be vargo išsimiegot ant sofos kitame kambary manau kad jis gėdijosi kaip berniukas juk toks jaunas vos 20

manęs gretimam kambary būtų išgirdęs mane ant puoduko arrah[63] kas čia bloga Dedalas įdomu panašu į pavardes Gibraltare Delapaz Delagracia velniškai keistos jų pavardės ten tėvas Vilaplana iš Santa Marijos kuris man davė rožinį Rozales y Oreili is Cale las Siete Revueltas[64] ir Pisimbo ir misis Opiso iš Governor gatvės o kas per pavardė nusiskandinčiau pirmoj pasitaikiusioj upėj jei turėčiau tokią pavardę o mano die ir tos gatvelės Rojaus rampa Bepročių namų rampa Rodžerso rampa[65] Ramentų rampa ir velnio skylės laiptai ką gi nereikia manęs labai kaltinti kad aš kaip vėjo pamušalas žinau aš truputį tokia prisiekiu Dievu nesijaučiu nė viena diena senesnė negu tada įdomu ar susitvarkyčiau su savo liežuviu jei nors truputį ispaniškai como esta usted muy bien gracias y usted[66] matai ne viską pamiršau maniau jau išgaravo dėl gramatikos daiktavardis yra bet kurio asmens vietos ar daikto vardas gaila kad niekad nemėginau perskaityti romano kurį man paskolino bambeklė misis Rubio autorius Valera[67] ten klaustukai apversti aukštyn kojom ir taip ir anaip[68] visada žinojau kad mes galų gale išvažiuosim galiu jam pasakyt ispaniškai o jis man atsakys itališkai tada pamatys kad nesu tokia neišmanėlė kaip gaila kad jisai nepasiliko esu tikra tas vargšas jaunuolis buvo mirtinai pavargęs ir jam labai reikėjo gerai išsimiegoti būčiau galėjus atnešt jam pusryčius į lovą nedidelį skrebutį kad tik nepatiekčiau ant peilio tai blogas ženklas arba jeigu ta moteris suktų ratus salotos su rėžiukais ir kuo nors kvapniu skaniu virtuvėj yra kelios alyvuogės gal jam patiktų niekad nė pažvelgt į jas negalėjau Abrinese galėčiau pabūti criada[69] kambarys atrodo neblogai nuo tada kai jį pertvarkiau matai kažkas lyg man visą laiką kuždėjo kad turėčiau prisistatyt jis visai manęs nepažįsta būtų labai smagu ar ne aš jo žmona arba apsimesti kad mes su juo Ispanijoj o jis pusiau prabudęs nė nenutuokia kur esąs dos huevos estrellados señor[70] Viešpatie kartais man šauna į galvą tokie beprotiški dalykai būtų baisiai smagu jeigu tarkime pasiliktų pas mus kodėl gi ne viršuj kambarys tuščias ir Mili lova galiniam kambary galėtų sau rašyti prie stalo ir studijuoti nes tiek jis ir tekrebždina prie jo o jeigu rytais norėtų paskaitinėti lovoje kaip aš darau tuomet anas tegu paruošia pusryčius jei gali 1am tikrai paruoš ir 2iem neketinu dėl jo vestis nuomininkų iš gatvės jeigu jis laiko tokį gesabo namą su dideliu malonumu ilgai kalbėčiausi su protingu išsimokslinusiu žmogumi įsigyčiau porą mie-

lų raudonų šlepečių kaip tie turkai su feskomis pardavinėdavo arba geltonų ir gražų pusiau permatomą rytinį chalatą man jo taip reikia arba persikų žiedų spalvos palaidinukę kaip toji labai seniai pas Volpolą tiktai 8 ir 6 na bet duosiu jam dar vieną šansą atsikelsiu anksti rytą jau įgriso ta sena Koeno lova šiaip ar taip galima nueiti į turgų pažiūrėt daržovių kopūstų ir pomidorų morkų įvairiausių sultingų vaisių ten juos atveža šviežius ir gražius kas žino kokį pirmą vyrą sutikčiau jie rytais ieško šito sakydavo Meimi Dilen ir naktimis taip pat štai kaip ji vaikščiodavo į mišias kaip dabar norėčiau didelės sultingos kriaušės tirpstančios burnoj kaip tada kai apimdavo visokie įgeidžiai paskui jam sumesiu tuos kiaušinius ir arbatą į tą jo ūsams pritaikytą puodelį jos dovana jam kad lūpos dar labiau ištįstų manau jam patiks ir mano gardi grietinėlė žinau kaip padarysiu vaikščiosiu po namus pralinksmėjusi retsykiais bet ne per dažnai uždainuodama mi fa pietà Masetto[71] paskui pradėsiu rengtis ruošdamasi eiti presto non son più forte![72] apsivilkusi geriausius baltinius kelnaites tegul sau pagano kaip reikiant akis kad jam mikis atsistotų tegu žino jeigu pats to norėjo kad jo žmoną išpiso taip ir velniškai gerai išpiso iki soties bet ne jis 5 ar 6 kartus iš eilės ant švarios paklodės tebėra jo spermos dėmė nė nemėginsiu jos pašalinti lygintuvu tai turėtų jį patenkinti jei netiki pačiupinėk mano pilvą antraip padarysiu kad jam atsistotų įsikišiu jį pati esu nusiteikusi papasakot jam kiekvieną smulkmeną priversiu jį tai padaryti mano akivaizdoj tikrai to užsitarnavo tik jo vieno čia kaltė jeigu aš svetimauju kaip pasakė tas tipas galerijoj o ne taip jau baisu jei tik tokią nuodėmę esame padarę šioj ašarų pakalnėj Dievas regi ne taip ir baisu argi ne kiekvienas tik slepia tai manau kad moteris dėl to ir egzistuoja antraip Jis nebūtų mūsų tokių sukūręs tokių patrauklių vyrams tegu jeigu jis norės bučiuoti man užpakalį nusimausiu kelnaites ir atstatysiu jam tiesiai prieš nosį natūralaus dydžio tegu kiša liežuvį nors 7 mylias gilyn man į skylę sulenda į rudumą paskui pasakysiu kad man reikia 1 svaro arba gal 30 šilingų pasakysiu kad noriu nusipirkti apatinių baltinių tada jeigu duos man gerai nebus jam nuo to blogiau aš nenoriu išlupt iš jo viską kaip kitos moterys daro dažnai galėdavau išsirašyt čekį ir parašyt jo pavardę porai svarų kelis kartus pamiršo užrakint be to jis neišleis aš leisiu jam pabaigt man ant užpakalio su sąlyga jog nesuteps mano gerų kelnaičių o matyt to neįmano-

ma išvengti tiktai apsimesiu abejinga 1 ar 2 klausimai suprasiu iš atsakymų kai jis toks nieko negali nuslėpti pažįstu jį kaip nuluptą stipriai suspausiu užpakalį tarsiu keletą nešvankių žodelių uostyk pasturgalį arba laižyk šūdą ar bet kokią kitą nesąmonę kokia tik šaus galvon paskui pasiūlysiu o palauk dabar sūneli atėjo mano eilė būsiu tokia linksma draugiška o bet juk pamiršau tą prakeiktą bėdą tfu tu nežinai ar juoktis ar verkti toks mišinys kaip slyva su obuoliu ne reikės apsivilkti ką nors sena tuo geriau bus pabrėžtiniau jis niekad nesužinos ar jis tai padarė ar ne jam tik bet kokia sena drapana visai paskui nusivalysiu kaip niekur nieko tą jo misiją ir eisiu sau o jis tegu spokso aukštyn į lubas kurgi ji išėjo tai vienintelis būdas padaryti taip kad norėtų manęs ketvirtis po[73] koks nežemiškas metas manau Kinijoj dabar kaip tik keliasi ruošdamiesi dienai šukuoja savo kaseles ką gi netrukus vienuolės skambins prisikėlimui niekas neatsėlins ir nesugadins joms miego nebent koks prašalaitis kunigas ar du į naktines pamaldas žadintuvas pas kaimynus su pirmais gaidžiais čirškia tuoj vidurius išsikratys pažiūrėsim gal sugebėsiu nusnausti 1 2 3 4 5 kas per gėles jie išgalvojo kaip žvaigždės tapetai Lombardo gatvėj buvo daug gražesni prijuostė kurią jis padovanojo buvo kažkuo panaši bet užsijuosiau ją vos porą kartų geriau nuleisiu lempą ir dar pamėginsiu kad anksti atsikelčiau nueisiu į Lambo šalia Findleterio ir paprašysiu kad atsiųstų gėlių kad galėčiau pastatyti namie tam atvejui jei jis parsivestų jį namo rytoj tai yra šiandien ne ne penktadienis nelaiminga diena pirmiausia reikia nors truputį sutvarkyt namus atrodo kad juose dulkės kaupiasi man miegant paskui tebūnie muzika ir cigaretės aš galiu jam akompanuoti tik iš pradžių reikia su pienu nuvalyti fortepijono klavišus ką man apsivilkti ar įsisegti baltą rožę ar tų pasakiškų pyragaičių iš Liptono man patinka didelės prašmatnios parduotuvės kvapas po 71/2 pensai už svarą arba tų kitų įdarytų vyšniomis su rožiniu glajum 11 pensų už porą svarų kokį gražų augalėlį ant stalo gaučiau pigiau palauk kurgi neseniai juos mačiau man taip patinka gėlės norėčiau kad visi namai skęstų rožėse Dieve aukštybėse niekas neprilygsta gamtai laukiniai kalnai jūra ir plūstančios bangos gražūs kaimai su avižų ir kviečių laukais ir visokiausiais dalykais mieli gyvuliai vaikštinėjantys sau širdis džiaugiasi regint upes ir ežerus visokių formų bei rūšių gėles kvapai ir spalvos besistiebiančios net iš griovių raktažolės ir žibutės tai gamta o tie

kurie sako kad Dievo nėra man neverti nė sudilusio skatiko visas jų mokytumas kodėl jie patys ko nors nesukuria dažnai jo klausdavau ateistais ar kaip jie save vadina tegul pirma nusigramdo visą purvą nuo savęs paskui kunigo vaitoja kai miršta ir kodėl kodėl nes pragaro bijo dėl savo nešvarios sąžinės ak taip gerai juos pažįstu kas buvo pirmasis asmuo visatoj prieš bet kam atsirandant kas visa tai padarė kas ak šito jie nežino nei aš nežinau taigi prašom lygiai taip pat sėkmingai jie galėtų mėgint rytoj sustabdyti saulę kad ji nepatekėtų saulė šviečia tau[74] pasakė jis tą dieną kai gulėjome tarp rododendrų ant Houto apsirengęs buvo su pilku tvido kostiumu ir šiaudine skrybėle tą dieną kai pasiekiau kad jis pasipirštų man taip iš pradžių aš padaviau jam gabalėlį bandelės su kmynais iš savo burnos tai buvo keliamieji metai kaip dabar taip prieš 16 metų mano Dieve po to ilgo bučinio vos atgavau amą taip jis pasakė kad aš kalnų gėlė taip taigi mes esame gėlės visas moters kūnas taip tai buvo vienintelė tiesa kurią jis pasakė savo gyvenime ir šiandien saulė šviečia tau taip tai štai kodėl jisai man patiko nes mačiau kad jis supranta ar jaučia kas yra moteris ir žinojau kad visada galėsiu pergudrauti jį ir aš suteikiau jam tiek malonumo kiek galėjau vis jį padrąsindama kol jis paprašė mane pasakyti taip aš iš pradžių neatsakiau tik žvelgiau tolyn į jūrą ir dangų aš galvojau apie tokią daugybę dalykų kurių jis nežinojo apie Malvį misterį Stenhoupą Esterą tėvą ir senąjį kapitoną Grouvzą ir jūreivius žaidžiančius visi paukščiai skrenda ir stok ir plauk indus kaip jie tai vadino ant pirso ir sargybinį priešais tvirtovės komendanto namą su tuo daiktu ant balto šalmo vargšelis pusiau iškepęs ir ispanų paneles besijuokiančias apsigobusias šaliais ir jų aukštas šukas ir aukcionus rytais ir žydus arabus ir pats velnias žino ką dar iš visų Europos galų ir Hercogo gatvę ir paukščių turgų visi kudakuoja ir kvaksi priešais Lerbio Šeronso krautuvę ir vargšus asiliukus slydinėjančius pusiau užsimiegojusius ir neaiškius vyrukus su apsiaustais miegančius šešėlyje ant laiptų didelius dviračių vežimų ratus ir jaučius ir seną pilį tūkstančio metų senumo taip ir gražius maurus apsirengusius baltai turbanai kaip karalių prašo tavęs prisėsti mažutėse krautuvėlėse ir apie Rondą su senais posadas[75] langais dvi akis pinučių slepiamas meilužiui bučiuoti geležį ir vynų krautuves pusiau pravertom durim naktį ir kastanjetes ir tą naktį kai mes pavėlavome į laivą Algekirase aplink vaikštinėjo sargas

tylus su žibintu o ir tą baisingą srovę giliai apačioje ir jūrą jūrą kartais tamsiai raudoną kaip ugnis ir apie didingus saulėlydžius ir figos medžius Alamedos soduose taip ir keistas mažas gatveles apie rausvus mėlynus ir geltonus namus ir rožių darželius ir jazminus ir pelargonijas kaktusus ir Gibraltarą kur būdama mergaitė žydėjau kalnų Gėle taip kai įsisegiau rožę į plaukus kaip darydavo Andalūzijos merginos o gal įsisegsiu raudoną taip ir kaip jis bučiavo mane prie Maurų sienos ir aš pagalvojau ar ne tas pats jis ar kitas ir tuomet jo akimis paprašiau kad paprašytų darsyk taip ir jis paklausė manęs ar aš norėčiau taip pasakyti taip mano kalnų gėlele ir iš pradžių apkabinau jį taip ir priglaudžiau prie savęs taip kad pajustų mano krūtis jų aromatą taip ir jo širdis beprotiškai daužėsi ir taip aš pasakiau taip aš sutinku Taip.

Triestas–Ciurichas–Paryžius, 1914–1921

KOMENTARAI

Komentarus parašė Jeronimas Brazaitis ir Saulius Repečka. Komentarai parengti naudojantis šiais svarbiausiais šaltiniais: Stuart Gilbert *James Joyce's Ulysses* (rev. ed. London: Faber, 1952), William York Tindall *A Reader's Guide to James Joyce* (New York: Noonday Press, 1959), Robert Nicholson *The Ulysses Guide* (London: Mandarin, 1988), Colin MacCabe *James Joyce and the Revolution of the Word* (London: Macmillan, 1979), Frank Budgen *James Joyce and the Making of Ulysses* (London: Oxford University Press, 1972), Richard Elmann *Ulysses of the Liffey* (London: Faber and Faber, 1972), Don Gifford (with Robert J. Seidman) *Ulysses Annotated* (Berkeley and London: University of California Press, 1989), Hugh Kenner *Dublin's Joyce* (London: Chatto and Windus, 1956), Declan Kiberd *Student's Annotated Ulysses* (Harmondsworth: Penguin Books, 1992), *Encyclopaedia Britannica 2002 Print Set* (Encyclopaedia Britannica Inc.; 15th edition) David Pierce *James Joyce's Ireland* (New Haven and London: Yale University Press, 1992); taip pat labai naudingi buvo Jorno Bargerio paruošti *Uliso* komentarai internete (www.robotwisdom.com/jaj/ulysses).

ULISAS – SCHEMA (pagal Stuartą Gilbertą)

Skyrius	Pavadinimas	Vieta	Valanda	Organas	Menas	Spalva	Simbolis	Technika
	I DALIS							
1	Telemachas	Bokštas	8	–	Teologija	Balta, auksinė	Palikuonis	Pasakojimas (jauno)
2	Nestoras	Mokykla	10	–	Istorija	Ruda	Arklys	Katekizmas (asmeninis)
3	Protėjas	Pajūris	11	–	Filologija	Žalia	Potvynis	Monologas (vyro)
	II DALIS							
4	Kalipsė	Namai	8	Kepenys	Ekonomika	Oranžinė	Nimfa	Pasakojimas (suaugusio)
5	Lotofagai	Vonia	10	Lytiniai	Botanika, chemija	–	Komunija	Narcisizmas
6	Hadas	Kapinės	11	Širdis	Religija	Juoda, balta	Kapinių prižiūrėtojas	Inkubizmas
7	Eolas	Redakcija	12	Plaučiai	Retorika	Raudona	Leidėjas	Entimeminė
8	Lestrigonai	Užkandinė	13	Viršk. traktas	Architektūra	–	Policininkai	Peristaltinė
9	Scilė ir Charibdė	Biblioteka	14	Smegenys	Literatūra	–	Stratfordas, Londonas	Dialektinė
10	Klajojančios uolos	Dublino gatvės	15	Kraujas	Mechanika	–	Piliečiai	Labirintas
11	Sirenos	Baras	16	Ausis	Muzika	–	Bufetininkės	Fuginė *(Fuga per canonem)*
12	Ciklopas	Užeiga	17	Raumenys	Politika	–	Fenijas	Gigantizmas
13	Nausikaja	Uolos	20	Akis, nosis	Tapyba	Pilka, melsva	Mergelė	Pakilimas–nusileidimas
14	Saulės jaučiai	Ligoninė	22	Gimda	Medicina	Balta	Motinos	Embriono vystymosi
15	Kirkė	Viešnamis	24	Žygiavimo organai	Magija	–	Prostitutė	Haliucinacinė
	III DALIS							
16	Eumajas	Pastogė	1	Nervai	Navigacija	–	Jūreiviai	Pasakojimas (seno)
17	Itakė	Namai	2	Griaučiai	Mokslas	–	Kometos	Katekizmas (beasmenis)
18	Penelopė	Lova		Kūnas	–	–	Žemė	Monologas (moters)

II
NAUSIKAJA

Epizodas atitinka VI „Odisėjos“ giesmę, kurioje pasakojama apei tai, kaip giedrą vasaros vakarą Finikijos karaliaus Alkinojo duktė Nausikaja su draugėmis ateina į pajūrį skalbti. Baigusios darbą ir padžiovusios skalbinius merginos žaidžia kamuoliu. Jos nemato miegančio ant jūros kranto bangų išmesto Odisėjo. Jį pažadina azartiški merginų riksmai, ir Homero herojus – nuogas, nešvarus, apkibęs dumbliais – atsisėda. Pamačiusios jį tokį merginos išsibėgioja, bet Nausikaja pasilieka. Ji nuprausia Odisėją, aprengia ir palydi į karaliaus rūmus.

„Ulise“ šis pasakojimas įgauna ironišką atspalvį – karalaitė čia šluba ir banaliai jausminga Gerti Makdauel; Blumui-Odisėjui ji padeda atsipalaiduoti ir pasijusti geriau parodydama kelnaites (pasiekęs palaimingą orgazmą Blumas džiaugiasi nesimasturbavęs vonioje).

Epizodo pagrindas – Blumo ir Gerti kontaktas priešpriešinant vyrišką ir moterišką pasaulėvaizdį ir didžiausią dėmesį skiriant regai bei uoslei (epizodo organas – akys ir nosis), taigi mus tiesiog užplūsta įvairiausių kvapų bei vaizdų, aprašomų sąmonės srauto stiliumi, gausa. Beje, Gerti veikia tik šiame ir kitame („Kirkė“) knygos epizode. Taigi šią dalį galima laikyti tam tikru atokvėpiu prieš svarbesnius įvykius.

„Nausikajos“ technika – pakilimas ir nusileidimas; I dalis, pakilimas, parašyta pigios Viktorijos laikų noveletės forma, tai – jaunosios veikėjos veržlių banalokų jausmų bei iš romanų ir populiarių žurnalų perimtų neretai padrikų, trykštančių nevaržomu srautu minčių seka. II dalis, nusileidimas, introspektyvesnė, logiškesnė – misterio Blumo vidinis monologas.

1920 m. vasario 13 d. laiške Frankui Budgenui Jamesas Joyce'as šio epizodo stilių pavadino sentimentaliu, marmeladišku moteriškų kelnaičių stiliumi su smilkalų, giesmių, masturbacijos, troškintų moliuskų galvučių, tapytojo paletės, plepalų, daugžodžiavimo ir pan. priedais.

Epizodo menas – tapyba, laikas – 8-a valanda vakaro, simbolis – mergelė, spalva – pilka ir melsva.

„Nausikają“ Joyce'as parašė Trieste 1920 m. Tais pačiais metais ši dalis buvo pradėta spausdinti JAV žurnale „Little Review“, tačiau Niujorko visuomenei pasipiktinus ir apkaltinus leidėją pornografijos propagavimu teismo sprendimu kūrinį toliau spausdinti buvo uždrausta.

1 *Sendimaunto pakrantę* – šiuo keliu praėjo Stivenas Dedalas per rytinį savo pasivaikščiojimą; „Nausikajos“ veiksmo vieta – ta pati kaip ir „Protėjo“, Blumo monologas plėtojamas ten pat, kur skambėjo Stiveno monologas.

2 *kuklios bažnyčios* – Sendimaunto

pakrantėje stovi Marijos – Jūros Žvaigždės bažnyčia. Apie ją kalbama ir „Dubliniečiuose“.

3 *H. M. S. Belleisle* – H. M. S. – angl. trumpinys *Her Majesty Sailor* (Jos Didenybės jūreivis); Belleisle – Gražioji sala – Airija. Arthuras Griffithas, „Sinn Féin“ (Mes patys) organizacijos įkūrėjas (1904), vienoje savo esė kritikavo tuos „anglizuotus tėvus“, kurie rengia savo vaikus airius („mažojo airio namas yra jo tvirtovė“ – Joyce'o parodija) jūreiviškomis H. M. S. uniformomis.

4 *Flora Makflimsi* – turima omeny W. A. Butlerio (1852–1902) eilėraščio „Nėra ką apsivilkti“ herojė, modistė, pamišusi dėl apdarų.

5 *hauteur* (pranc.) – orumas.

6 *petite* (pranc.) – maža.

7 *T. C. D.* – *Trinity College Dublin* (Trejybės koledžas Dubline) trumpinys.

8 *daktaro Felo atvejis* – antipatiją reiškiantis posakis. Kilo iš tokios istorijos: griežtas Kristaus bažnyčios *(Christ Church)* koledžo dekanas Johnas Fellas (1625–1686) grasino savo auklėtiniui – satyrikui Thomui Browne'ui (1663–1704) jį atleisiąs, jei šis neišversiąs Marcialio epigramos 1, 33. Netrukus Browne'as pateikė laisvą vertimą: *I do not love you Dr. Fell / But why I cannot tell I Thought this / know full well I do not love you Dr. Fell.*

9 *šventasis Bernardas* – t. y. Bernardas iš Klervo (1090–1153) – vienas įžymiausių viduramžių Bažnyčios veikėjų.

10 *retroussé* (pranc.) – riesta.

11 *yra nusidėjęs... kiti yra jam nusidėję* – plg. Shakespeare'o „Karalių Lyrą“: „Esu aš nusidėjęs daug mažiau, negu kiti yra man nusidėję“ (vertė A. Churginas).

12 *Ora pro nobis* (lot.) – Melskis už mus.

13 *Tableau!* (pranc.) – paveikslas.

14 *Tantumer gosa cramen tum* – iškraipyti šv. Tomo Akviniečio himno „Tantum ergo Sacramentum“ („Štai didžioji paslaptis“) žodžiai.

15 *vandens įrenginys* – orig. *waterworks* – matyt, nuo Viktorijos epochoje madingų vyriškų laikrodžių „Waterbury“ pavadinimo.

16 *Panem de coelo praestitisti eis* (lot.) – dangišką duoną jiems davei.

17 *contretemps* (pranc.) – netikėtas nemalonus atsitikimas.

18 *Meilei užraktai ne kliūtis* – orig. *Love laughs at loksmiths* – G. Gollmano (1762–1836) pjesės pavadinimas, vėliau tapęs priežodžiu.

19 *Laudate Dominum omnes gentes* (lot.) – Šlovinkit Viešpatį, visos tautos (Ps 117).

20 *Ei, čiupkit, kol spurda* – orig. *Catchem alive* – Dublino žuvies pardavėjų šūksnis.

21 *Matoskopo* – vienas iš pirmųjų judančių paveikslėlių įrenginių. Išrastas 1895 m. Amerikos mustoskopo kompanijos. XX a. pradžioje paplito kaip erotinių nuotraukų demonstravimo priemonė.

22 *lingerie* (pranc.) – baltiniai.

23 *deshabillé* (pranc.) – laisva naminė suknelė.

24 *Lacaus esant* – iškraipyta itališka frazė *La causa e santa* (reikalas – šventas).

25 *Prancūziškas laiškas* – t. y. prezervatyvas (Dublino slengu).

26 *Aukštyn kaip raketa, žemyn kaip stagaras* – XVIII a. paplitęs aforizmas. Pirmą kartą pavartojo Tomas Pane'as nusakydamas Edmundo Burke'o požiūrį į Prancūzų revoliuciją.

27 *ghesabo* (jidiš) – mechanizmas.

28 Taip Džiuljinis pradėjo – italų tenoras Ginglini (1827–1865) pradėjo savo veiklą kaip damų „asistuotojas“, „linksmintojas“.

29 *Motulės Šipton* – mitinė burtininkė. Gyveno XVI a. ir išpranašavo kelias mirtis karaliaus dvare.

30 *Greisė Darling* – Grace Darling (1815–1842) – Farni salų švyturio prižiūrėtojo duktė. 1888 m. rugsėjo 7 d. ji su tėvu išgelbėjo devynis sudužusio laivo keleivius. Sudužusių laivų plėšikai patys nukreipdavo laivą į pavojingas vietas, uždegdami krante panašias į švyturių šviesas.

31 *O, kalnai ir viršūnės, aš vėlei su jumis* – eilutė iš airių dramaturgo Jameso Sheridano Noleso (1784–1863) pjesės „Vilhelmas Telis“ (1825).

32 *Faugh a ballagh* (air.) – teisingai *Fág an bealach* (duok kelią). Airijos karališkųjų šaulių devizas.

33 *tefilimas* – Blumas turi omenyje mezuzą (hebr. *Mezuzah*) – maldos dėžutę prie religingo žydo namų durų.

34 *Buenas noches... hermosa* (isp.) – labas vakaras, senjorita. Vyras myli gražią mergaitę.

35 *Laukinio iš Borneo... miestą* – eilutė iš humoristinės dainos.

36 *Škotų našles* – „Škotų našlės“ – („Scottish Widows“) – škotų gyvybės draudimo filialas Dubline.

37 *Duona, numesta ant vandens* – aliuzija į Mokytojo Koheleto knygą (Koh 11, 1): „Mesk savo duoną ant vandens“.

38 *Ku kū* – orig. *Cucckoo*. Šis žodis čia vartojamas ir kaip žodžio *cuckold* (žmonos apgautas vyras) sinonimas.

SAULĖS JAUČIAI

Šis epizodas atitinka Homero „Odisėjos“ pasakojimą apie tai, kaip Odisėjas su savo vyrais išsilaipino Trinakrijos saloje, netoli Saulės dievo Helijo jaučių ganyklos. Odisėjas užmigo, o jo palydovai, nepaisydami Kirkės perspėjimų, jaučius papjovė ir suvalgė. Už tokį elgesį jie buvo griežčiausiai nubausti. Į laivą trenkė perkūnas, visi vyrai žuvo, išskyrus Odisėją.

Jaučiai nuo Egipto dievo Apio laikų laikomi vaisingumo simboliu. Nusikaltimu vaisingumui šiame epizode sąlygiškai tampa kompanijos, laukiančios misis Pjurfoi gimdymo baigties, šnekos. Jaučių ir karvių motyvas, atsiradęs pirmame epizode (pienininkės funkcija), kartojamas antrame epizode misterio Dyzio straipsnyje, dar sykį minimas ketvirtame epizode Mili laiške, šiame epizode pasiekia kulminaciją (čia pilna „karvių, jaučių, jautukų“, kalbama net apie dirbtinę karvę, pagamintą Pasifajos aistrai patenkinti, *mort aux vaches* (mirtis karvėms – sako Lenehenas).

Trinakrijos salą „Saulės jaučiuose“ atitinka Gailestingosios Motinos gimdymo namai, Helijo vaidmenį atlieka gimdymo namų vadovas gydytojas Hornas, jaučius ganančios nimfos – gailestingosios seserys.

Gimdymo namuose susirinkusi kompanija pajuokia natūralų vaikų gimdymą, ir tik vienintelis Blumas išlaiko pagarbą bei užuojautą, jis gina natūralų vaisingumą (epizodo organas – gimda). Moralinė epizodo idėja yra ta, kad, pasak paties

Joyce'o, „sterilizuojant sueities aktą daromas nusikaltimas vaisingumui" (skyriaus simbolis – motinos), kontraceptinės priemonės vadinamos „vaikžudžiais".

Vaisius gimdoje atskirais raidos periodais įgauna skirtingą išvaizdą (tai simbolizuoja atskiros konkrečios epizodo detalės), taigi ir visas epizodo veiksmas aprašytas kaip tam tikra raida ir perteiktas skirtingais stilistiniais modeliais (pasakojimo technika – embriono raidos). Vaizduodamas vaisiaus augimo procesą Joyce'as pateikė anglų literatūros evoliuciją nuo ankstyviausių anglosaksų kūrinių iki XX a. (taigi tai – ir literatūros raida). Iš viso epizode tyrinėtojai įžvelgia 32 stilistinius modelius, iš kurių paskutinis – paties autoriaus, jis kupinas įvairiausių žargonų ir simbolizuoja iš gimdos išsivadavusį, laisvės oro gurkšnį įkvėpusį, besispardantį ir nerimstantį kūdikį (nebe embrioną). Pats rašytojas savo laiškuose teigia: „Kiekviena šios sekos dalis yra susieta su kuriuo nors dienos įvykių epizodu, be to, su natūraliomis embriono raidos stadijomis bei faunos evoliucijos periodais apskritai".

Be abejonės, „Saulės jaučiai" – vertimo požiūriu viena sudėtingiausių knygos dalių (beje, ją sudėtingiausiu kūrinio epizodu laikė ir autorius, ją rašydamas, jo teigimu, jis sugaišo maždaug 1000 valandų). Mėgdžiojamiems anglų literatūros kūriniams neįmanoma rasti lietuviškų analogų: pirmieji mūsų raštijos paminklai – Gedimino laiškai – parašyti lotyniškai, pirmoji lietuviška knyga – pasirodė tik XVI a., o „Saulės jaučių" imituojamų pirmųjų anglų autorių darbai datuojami ankstyvaisiais viduramžiais. Buvo nutarta, nesiremiant jokiu konkrečiu analogišku lietuvišku veikalu, siekti perteikti tik kalbos stilistiką, ypatingą dėmesį skiriant sintaksei. Leksika, kiek įmanoma, sąmoningai nearchajinama ir neiškraipoma. Šitai būtų galima daryti imituojant, tarkime, XVII–XVIII a. tekstus, tačiau kokią leksiką reikėtų vartoti norint imituoti IX a. tekstą? Beje, senovinės anglų leksikos vengia ir pats Joyce'as, stengdamasis perteikti vien rašymo stilių. Sakykime, imituodamas X–XI a. datuojamą tekstą, rašytojas vartoja žodį *surgical* (chirurgijos, chirurginis), kuris anglų kalboje atsirado tik XVI a.

Žinoma, šitoks šio skyriaus vertimo būdas – tik vienas iš galimų.

Epizodo laikas – 10-a valanda vakaro, menas – medicina, spalva – balta.

1 *Deshil Holles Eamus* – kalbų mišinys. *Deshil* – Declanas Kiberdas šį žodį kildina iš airiško *deisal* – paskui Saulę, Saulės judėjimo kryptimi, į pietus; *Holles* – Dublino gatvės pavadinimas. *Eamus* (lot.) – eime; taigi frazė reiškia – eime į pietus Holis gatvės link. Sušukdami triskart senovės Romos žyniai prašydavo vaisingumo dievų malonės. Skyriuje didžiulis dėmesys skiriamas vaisingumui, jo technika – „embriono raidos".

2 *Horhornai* – Hornas – gimdymo namų vadovas; šiame skyriuje jis – Saulės dievo Helijo personifikacija. Taip pat *horn* angliškai – ragas; pavardė, ištarta mikčiojant – tai tartum aliuzija į jaučio ragus.

3 ...*opapa!* – pribuvėja sveikina gimusį kūdikį.

4 *Visuotinai...* – šiuo sakiniu pradedamas pirmas stilistinis modelis. Remiantis Joyce'o laišku su „Saulės jaučių" planu, paprastai manoma, kad čia mėgdžiojami Romos istorikų Salustijaus ir Tacito darbai. Tačiau jų

stilius – glaustas ir aiškus. Pasak Stuarto Gilberto, šis pasibaisėtinas sakinys gali būti skaitomas kaip viduramžių lotynų kalba parašyto traktato apie vaiko gerovę – primenančio, tarkime, „Epistolae Obscurorum Virorum“ – pažodinis vertimas, atliktas pamišusio vokiečių docento“. Ši pastraipa nurodo anglų kalbos šaknis, vaizduoja neapvaisintą kaušinėlį ir chaosą prieš kūrimą.

5 *Idant štai dėl ko...* – antras stilistinis modelis: viduramžių lotyniškos kronikos mėgdžiojimas.

6 *...ketinimas jų buvo sutartas* – t. y. planas įsteigti Dubline gimdymo namus (XVIII a.).

7 *Lig užgimdamas...* – trečias stilistinis modelis, ankstyvosios aliteracinės anglosaksų prozos atstovų Elfriko (Aelfric, apie 955 – apie 1010 m.) ir Vulfstano (Wulfstan g.? – apie 1023 m.) mėgdžiojimas.

8 *Kažin koks vyras...* – X a. anglosaksų elegijos „Klajūnas“ („The Wanderer“) stiliaus mėgdžiojimas; vertimas į anglų kalbą – 1966 m., naujausia redakcija – 1986 m. („The Norton Antology of English Literature“).

9 *baltos sesės* – aliuzija į Helijo dukras.

10 *Dėl to paprastas žmogau* – ketvirtas stilistinis modelis – sekama XV–XVI a. prozos pavyzdžiu; konkrečiai pjese „Paprastas žmogus“ („Everyman“, 1509–1519).

11 *Ir kolei jie šnekėjo* – penktas stilistinis modelis – sekama Belgijoje sukurtu sero Johno Mandeville’o (apie 1300–1371) kelionių aprašymų rinkiniu „Sero Džono Mandevilio kelionės“. Pirmiausia šis kūrinys buvo išleistas prancūziškai (1356), o vėliau išverstas į anglų kalbą (1375).

12 *mielaširdystės ruime* – t. y. Gailestingosios motinos ligoninėje *(Mater Misericordiae Hospital)*.

13 *Mahaundo* – menkinamasis Mahometo vardas. Taip jį vadino kryžiaus žygių dalyviai, laikydami Mahometą pagonių stabu.

14 *Ir tas mokytas riteris* – riterių romanų imitacijos pradžia. Konkrečiu pavyzdžiu galėtų būti Thomas’o Malory kūrinys „Artūro mirtis“ („Morte d’Arthur“, 1400).

15 *pranklinq* – orig. *franklin* (angl. nekilmingas laisvas smulkus žemvaldys).

16 *Alba Longos* – taip airiai vadino Škotiją. Dar vienas jų atėjimo iš pietų pėdsakas: tokį pavadinimą turi senovinis Italijos miestas, lotynų genties sostinė, pagal padavimą, įkurta Enėjaus sūnaus.

17 *negalima leisti, kad motina mirtų* – protestantams priklausiusioje Rotundos ligoninėje buvo laikomasi tokio požiūrio, o katalikiškoje Holis gatvėje – priešingo.

18 *Šventam Ultanui* – airių šventasis (VII a.), vaikų ir našlaičių globėjas.

19 *gimimą neįmanomą* – Stivenas smerkia kontracepciją kaip žmogaus prigimčiai prieštaraujančią nuodėmę.

20 *švento Potino* – turimas omeny III a. galų šventasis Futinas (Foutinas). Jo vardas tariamas panašiai kaip sueitį reiškiantys lotyniški ir prancūziški žodžiai (plg. *fotus foutre* ir pan.). Toliau: *effectu secutu* (lot.) – kitu veiksmu, tolesniu padariniu.

21 *gimimo ir mirties grašį* – t. y. mokestį už krikštą ir palaidojimą. Žandikaulio kaulas susiformuoja trečiąjį embriono mėnesį, todėl jo herojus „atsakė... parėmęs delnu smakrą“.

22 *pardi* – sen. anglų kalba *pardy* reiškė leopardą ir panterą. Taip pat tai

iškraipytas Blumo vardas: Leopoldas – Leopardas.

23 *savo draugo sūnų* – čia pirmą kartą knygoje aiškiai parodomas prarastojo Radžio ir Stiveno, kurį dar galima išgelbėti, ryšys.

24 *Kaip tiktai šiuo metu* – XVI a. Elžbietos laikų kronikos imitacija.

25 *vikaras Brėjaus* – populiarios baladės veikėjo, kunigo, keičiančio savo religines pažiūras pagal politinę situaciją, elgesio modeliu Stivenas primena popiežiaus Pijaus X dviveidiškumą.

26 *Omnis caro ad te veniet* (lot.) – visa, kas gyva, veržiasi prie tavęs.

27 *omnipotentiam deiparae supplicem* (lot.) – visagalį dievišką prašymą.

28 *laimėjo mus* – Stivenas, kalbėdamas apie Švč. Mergelę, pabrėžia jai skirtą Šventosios Dvasios įkvėpimą, lygindamas jį su meno idėjos atsiradimu bei jos virtimu kūnu – meno kūriniu.

29 *anastomoze* – iš gr. *anastomōsis* – sujungimas, susiejimas.

30 *vergine... figlio* (it.) – mergelė motina, dukra tavo sūnaus (plg. Dante, „Rojus", XXXIII, 1).

31 *parce que... Dieu!* (pranc.) – todėl, kad mesjė Leo Taksilis sakė mums, jog dėl jos nepatogios padėties reikia kaltinti šventą balandį, prisiekiu Dievo viduriais!

32 *Entweder... oder* (vok.) – arba... arba.

33 *Staboo Stabella* – Gogarčio kūrinio pavadinimas. Tikriausiai iškraipyta lot. frazė *Stabulum Stabilia* – patikima buveinė (arba: smuklė; poet. ganykla).

34 *Trumpai kalbant* – „lotynizuotos" prozos pavyzdys. Ją reprezentuoja keturi autoriai: Richardas Hookeris (1554–1600), Johnas Miltonas (1608–1674), Jeremy Tayloras (1613–1667) ir Thomas Browne'as (1665–1682).

35 *Ut novetur... mysterium* (lot.) – tegu paslaptis viso kūno lyties būna pažinta. Pasak Dono Giffordo, tai – „parodijinis neegzistuojančio himno pavadinimas".

36 *virginalės* – virginalė – arfos rūšis (iš. lot. virginālis), spinetas.

37 *paranympų* – pabrolių ir pamergių (iš. gr. *paranymphos – para+nymphē* – pažodžiui – žmogus už nuotakos).

38 *konubialinio* – vedybinio (iš. lot. *conubium* – vedybos, *conubialis* – vedybinis).

39 *proskeniumo* – t. y. avanscenos (iš gr. *proskēnion – pro+skēnē* – prieš sceną).

40 *Bomauntu ir Lečeriu* – vardai, sudaryti remiantis žodžių žaismu. Bomauntas – *Beau* (pranc.) + *Mount* (angl.) – užlipęs gražuolis. Lečeris – *lecher* (angl.) – ištvirkėlis.

41 *Oksperdo* – orig. *Oxtail* – jaučio uodega. Pasak tyrinėtojų, tekstas šioje raidos stadijoje prilygsta embrionui, kai jis turi aiškiai matomą uodegą.

42 *Orate, fratres, pro memetipso* (lot.) – melskitės, broliai, už mane patį. Iškreipta vienos mišių maldos frazė, ironiškai pabrėžiant *tipso:* angl. *tipsy* – įkaušęs.

43 *Ješurumas* – hebrajiškas malonybinis Izraelio vardas („teisingasis").

44 *Clan Milly* – iš air. *clann* – šeima, giminė, ir *mileadh* – mileziečiai, ankstyvieji Airijos gyventojai, kuriuos, pagal padavimą, į šalį atvedė Milezijaus, mitinio Ispanijos karaliaus, sūnūs apie 1300 m. pr. Kr.

45 *ubi... quomodo* (lot.) – kur... kada.

46 *Senosios seserys* – t. y. likimo deivės parkos.

47 *Tofetą... Edenvilį* – Tofetas ST vieta, kur vaikai buvo aukojami Molochui;

Edenvilis – Stiveno ironiškai pramintas rojus.

48 *Étienne, chanson* (pranc.) – Stivenai, dainą.

49 *krištolinį Kūrėjo rūmą* – ironiška užuomina apie garsųjį stiklinį statinį, iškilusį Londone 1851 m. pasaulinės parodos proga.

50 *Pažvelki... kūmas* – George'o Shepardo Burleigh vaikiško eilėraštuko „Namas, kurį pastatė Džekas", parodija.

51 *Bet ar jaunuolio Gyrūno baimę* – alegorinio Johno Bunyano romano „Piligrimo kelionė" („Pilgrim's Progres", 1675) stiliumi šiame epizode nagrinėjama neapibrėžta, maištinga Stiveno būsena.

52 *Taigi ketvirtadienį, birželio šešioliktą* – dešimtas stilistinis modelis. Mėgdžiojamas Samuelio Pepyso (1633–1703) prozos dienoraštinis stilius. Pasak J. S. Athertono, šiam epizodui galima priskirti ir Pepyso draugą Johną Evelyną (1620–1706), tačiau, kaip pabrėžia tyrinėtojas, Joyce'as naudojosi antologija, kur Pepyso dienoraštis buvo pateiktas labai nemokšiškai suredaguotas, pilnas stilistinių iškraipymų, taigi čia Pepysą ar Evelyną esą „sunku atpažinti".

53 *kuris buvo papistas* – George'as Moore'as perėjo iš katalikybės į protestantizmą, tapdamas anglų sąjungininku viljamitu.

54 *Karaliaus bibliją* – t. y. protestantišką karaliaus Jokūbo bibliją.

55 *ima Komuniją* – vaikščioti į anglikonų bažnyčią ir priiminėti Komuniją nurodė metodizmo pradininkas Johnas Wesley; vėliau to buvo atsisakyta.

56 *Malakijo rinkinio* – turima omeny pranašo Malachijo knyga (ST).

57 *iš indų kalbos* – pajuokiamas Russelo žavėjimasis indų mistika; minimas laikraštis „Irish Homestead".

58 *Čia Lenehenas prisiartino* – atkuriamas Danielio Defoe (1661–1731) stilius. Joyce'as tyrinėjo šio autoriaus kūrybą, daug rašė apie ją; tai vienas iš keturių rašytojų (kiti – Flaubertas, Ibsenas ir Ben Johnsonas), kuriuos jis perskaitė „iki paskutinės eilutės".

59 *Pauliaus liaudimi* – t. y. vargetomis, dažnai sutinkamais Šv. Pauliaus katedroje.

60 *Mort aux vaches* (pranc.) – mirtis karvėms.

61 *meškaduobės* – t. y. meškų pjudymo duobės.

62 *Aš tave suprantu* – Jonathano Swifto (1667–1745) stiliaus parodija, konkrečiai mėgdžiojama „Statinaitės pasaka" („A Tale of a Tub").

63 *ūkininkas Nikolas* – Nicholasas Breakspearas, popiežius Adrianas IV (1154–1159) – vienintelis popiežius anglas, kuris 1155 m. davė Henrikui II (karaliavusiam 1154–1189) bulę, suteikiančią teisę valdyti Airiją ir padovanojo auksinį žiedą su smaragdo akimi.

64 *tikinčiųjų tėvas* – turimas omeny Henrikas VIII, valdęs Angliją 1509–1547 m. ir gavęs iš popiežiaus Tikėjimo gynėjo titulą (už traktatą „Septynių paslapčių patvirtinimas").

65 *valdovo Hario vardu* – šis Haris – tai Anglijos karalius Hernikas VII (valdė 1485–1509), kuris Airijoje pritaikė angliškus žemės įstatymus, labai žalingus šalies žemdirbystei. Frazė „tik žalia žolė jam" reiškia, kad anglai pavertė Airiją ferma, maitinančia jų amatininkiją.

66 *viešpats Haris pasiuntė ūkininką Nikolą* – čia Haris – vėl Henrikas VIII,

ūkininkas Nikolas – popiežius Klementas VII, „pasiuntė" – gerokai pašlijo Anglijos ir Romos santykiai.

67 *Bos Bovum* (lot.) – bulių bulius.

68 *neilgai trukus susidraugavo* – Henrikas VIII 1541 m. buvo paskelbtas Airijos karaliumi; pagal 1536 m. aktą – karalius valstybės ir bažnyčios galva.

69 *susigrąžintų svarbiausią Amerikos dalį* – arba iš naujo atrastų Amerikos žemyną. Stivenas smerkia Airijos moteris už masinę emigraciją.

70 *Popiežius... kovą* – pirma eilutė – iš antipapistinio gatvinio kupleto, antra – iš Roberto Burnso eilėraščio apie „garbingą neturtą" („For A' That and A'That").

71 *Studentams kaip tik baigiant* – tryliktas stilistinis modelis; mėgdžiojamas XVIII a. apybraižų autorių Richardo Steele'o (1672–1729) ir Josepho Addisono (1672–1719) stilius. Addisono siekį tobulinti visuomenės skonį bei papročius Joyce'as laikė veidmainišku, todėl pateikia karčią parodiją, derindamas puošnų pasaulietinį toną ir nešvankų turinį.

72 *Puošio Gražeivos ir Ištižėlio Liežuvininko* – orig. *Fopling Popinjay ir Milksop Quidnunc* – panašius vardus Steele'as duodavo savo satyrinių feljetonų veikėjams.

73 *vežioti malkas į mišką* – orig. *to carry cools to Newcastle* (vežioti anglis į Niukaslį, t. y. daryti jau atliktą, nereikalingą darbą).

74 *Talis... anteponunt* (lot.) – toksai jau didelis yra mūsų amžiaus ištvirkimas, o kviritai, kad mūsų moterys daug mieliau renkasi gašlius geidulingų pusvyrių kutenimus, o ne galingus romėnų centurionų glėbius bei pirmarūšes erekcijas. Stilius Cicerono, tačiau frazė ne jo; tai ne citata ir ne kokios nors žinomos sentencijos parafrazė.

75 *Čia klausytojas, kuris buvo* – mėgdžiojamas Lawrence'o Sterne'o (1713–1768) „Sentimentalios kelionės po Prancūziją ir Italiją" (1768) stilius.

76 *visavis* – pranc. *vis-à-vis* – priešais, esąs priešais.

77 *Mais... compliments* (pranc.) – bet žinoma... ir tūkstantis linkėjimų.

78 *marchand de capotes* (pranc.) – apsiaustų pirklys; *livre* – livra, tačiau čia akcentuojamas *capote* – slengu prezervatyvas.

79 *Le Fécondateur* (pranc.) – apvaisintojas.

80 *avec lui* (pranc.) – su juo.

81 *ventre biche* (pranc.) – frazeologizmas: gyvenimas verda, eina gerai.

82 *sans blague* (pranc.) – be juoko, prasimanymo.

83 *il y a deux choses* (pranc.) – yra du dalykai.

84 *Visuotinio, nerūpestingo draugijos linksmumo įkaršty* – penkioliktas stilistinis modelis: mėgdžiojamas airių dramaturgo, poeto, prozininko Oliverio Goldsmitho (1728–1774) romano „Verkfildo dvasininkas" stilius.

85 *enceinte* (pranc.) – nėščia.

86 *Bet grįžkime prie misterio Blumo* – mėgdžiojama moralizuojanti ir filosofinė Edmundo Burke'o (1729–1797) proza.

87 *mots* (pranc.) – žodžiai.

88 *trūkstamą jungtį* – t. y. jungtį tarp žmogaus ir beždžionės.

89 *daugiau nei pusę mums skirtų metų* – Blumui – 38-eri.

90 *Todėl jis atvirai išsakė savo mintį kaimynui* – Richardo Brinsley

Sheridano (1751–1816), airių kilmės dramaturgo ir politiko, parlamentinės retorikos stiliaus sekimas.

91 *Efeso matrona* – iš antikos laikų atkeliavęs siužetas apie seksualią našlę.

92 *Bet dėl kokių ypatybių* – aštuonioliktas stilistinis modelis; pamfletinis XVIII a. satyriko, pasivadinusio Džunijaus (Junius) slapyvardžiu, stilius. Rašytojo tapatybė buvo nustatyta palyginti neseniai – tai seras Philipas Francisas (1740–1818), Gibbono mokytojas.

93 *keturių procentų* – 17-ame skyriuje sužinosime, kad Blumas turi kapitalą keturių procentų vertybiniais popieriais.

94 *pelikanas* – viduramžiais pasiaukojimo ir Kristaus simbolis.

95 *Hagarai* – apie neleistinus Blumo santykius su tarnaite bus kalbama 15-ame skyriuje; Hagara – Abraomo tarnaitė, kuri nuo jo pastojo.

96 *Su apdairumu* – mėgdžiojamas garsaus istoriko Edwardo Gibbono (1737–1794) stilius (konkretus kūrinys „The Decline and Fall of the Roman Empire").

97 *Didingosios Portos* – t. y. Osmanų imperijos, kurioje valdovo palikuonio gimimas būdavo pagerbiamas daugybe ceremonijų.

98 *akardinis foetus in foetu* – akardija (a + gr. *kardia* – širdis) – įgimtas širdies nebuvimas; *foetus in foetu* (lot.) – gimstantis vaisius.

99 *aprosopija* – veido nebuvimas (iš gr. a + *prosopon* – veidas), embriono raidos sutrikimas.

100 *agnatija* – žandikaulio nebuvimas (iš gr. a + *gnathos* – žandas, žiotys), embriono raidos sutrikimas.

101 *Sturzgeburt* (vok.) – staigus gimdymas.

102 *primafacie* (lot.) – iš pirmo žvilgsnio, akivaizdus.

103 *madam Grizel Styvens atvejis* – garsaus Dublino gydytojo sesuo (1653–1746). Ji dažnai vaikščiodavo prisidengusi vualiu ir dėl to kilo apkalbos, kad jos veidas primenąs kiaulės snukį.

104 *plazminę atmintį* – teosofų aprašyta dvasios galia atminti visus savo įsikūnijimus.

105 *malonų švarų senelį* – užuomina į vienos nešvankios dainelės eilutę.

106 *Tačiau nuo Malachio pasakojimo* – dvidešimtas stilistinis modelis. Mėgdžiojamas gotikinio romano pradininko Horace'o Walpole'o (1717–1797) stilius (konkrečiai jo kūrinys „Otranto pilis", 1784), primenami Synge'o pjesių dialogai.

107 *Štai jums išvaizda – regit mane* – airiškos idiomos, reiškiančios „Štai atpildas, kuris mane ištiko", angliška kalkė.

108 *soulth... bullawurrus* – *soulth* (air.) – vaiduoklis, *bullawurrus* (air.) – šmėkla, čia: žmogžudystės tvaikas.

109 *Erse kalba* – t. y. airių kalba, bet ją taip vadina tik anglai, tiesiogiai nesusidūrę su Airija.

110 *Lex talionis* (lot.) – atpildo įstatymas.

111 *Vienišas namas šalia kapinių* – užuomina į kitą gotikinį romaną – airių rašytojo Josepho Sheridano Le Fanu (1814–1873) kūrinį „Namas ties šventoriumi" („The House by the Churchyard", 1863).

112 *Koks yra žmogaus sielos amžius?* – nostalgiškas eseisto Charleso Lambo (1775–1834) stilius su parodijos elementais. Šis rašytojas buvo plačiai žinomas kaip populiarių „Odisėjos" ir Shakespeare'o pjesių perpasakojimų autorius.

113 *nuotakos naktį* – merginos vardas Braidi (Bridie) tariamas panašiai kaip angliškas žodis *bride* – nuotaka.

114 *fiat* (lot.) – tebūnie.

115 *Balsai susilieja* – mėgdžiojamas romantikas Thomas de Quincey (1785–1859). Joyce'as žavėjosi šiuo rašytoju ir cituodavo jo kūrybą iš atminties. Konkretūs kūriniai – „Anglų pašto karieta" (1849) ir „Anglo opiumo rūkytojo išpažintis" (1822).

116 *Lacus Mortis* (lot.) – Negyvoji jūra.

117 *arklio ženklas* – Pegaso žvaigždynas. Kai jis pateka, Mergelė (pasak astrologų, veikianti gimdą) nusileidžia.

118 *Alfa* – t. y. Tauro Alfa, pagrindinė žvaigždyno žvaigždė, dar vadinama Aldebaranu.

119 *Frensis priminė Stivenui* – dvidešimt trečias stilistinis modelis; mėgdžiojamas Walteris Savage'is Landoras (1775–1864), sukūręs esė rinkinį „Įsivaizduojami pokalbiai" („Imaginary Conversations", 1824–1853), kuriame senovės istorijos bei literatūros veikėjai kalbasi XIX a. temomis.

120 *nepaliks savo motinos našlaite* – kartojamas motyvas: vaikas išgalvoja sau vieną iš tėvų. Taip pat: Kristaus ir Dievo Motinos santykių inversija. Stivenas ironiškai sutapatinamas su pasaulio atpirkėju.

121 *Periplepomenas* – graikų k. šis žodis reiškia keliaujantį prekeivį vaisiais.

122 *Baso* – Basas aludaris (alaus rūšis „Bass") buvo Karūnos šeimininko Baso dėdė.

123 *Vis dėlto, tiesą sakant* – dvidešimt ketvirtas stilistinis modelis; pasak J. S. Athertono, šis epizodas – sąmoningas prasto, netaisyklingo, kalbos šiukšlių pilno stiliaus pavyzdys. Manoma, kad Joyce'as naudojosi įprastų anglų kalbos klaidų žinynu.

124 *Tolesnė diskusija* – mėgdžiojamas Thomaso Babingtono Macaulay (1800–1859), anglų istoriko ir eseisto, stilius. Stengdamasis pagyvinti istoriją, jis rašė vaizdingai ir emocingai, kartais net prasilenkdamas su faktais.

125 *Namų gyventojo* – t. y. Diksono.

126 *Geriau čia, pačioje pradžioje, pažymėkime* – mėgdžiojamas garsaus anglų biologo pozityvisto, talentingo rašytojo Aldouso Huxley tėvo, T. H. Huxley (1825–1895) stilius.

127 *nisus formativus* (lot.) – formuojančio polinkio.

128 *succubitus felix* (lot.) – apačioj gulinčios laimingos.

129 *kalipedija* – t. y. geras auklėjimas (gr. *kali* + *paidea*).

130 *Ak. Lic. KKGKAN* – t. y. akušerijos licenciatas, Karaliaus ir karalienės gydytojų kolegijos Airijoje narys.

131 *Tuo metu gydytojo meistriškumo* – mėgdžiojamas Charleso Dickenso (1812–1870), kurio Joyce'as nemėgo, stilius. Imituojama pabrėžtinai, beje, net tris sykius minimas Dodžio vardas – tai aliuzija į mažybinę Deivido Koperfildo vardo formą.

132 *accouchement* (pranc.) – gimdymas.

133 *lordo Bobsio* – t. y. sero Fredericho S. Robertso; jis buvo Kandagaro, Pretorijos ir Voterfordo grafas, kariuomenės vadas anglų ir būrų kare.

134 *Esama nuodėmių* – imituojamas rašytojo, kardinolo Johno Henry Newmano (1801–1890) stilius. Šį autorių Joyce'as ypač vertino ir vadino vienu iš geriausių anglų prozininkų, bet skyrė jam tik trumpą pastraipą todėl, kad, pasak

I. S. Athertono, „neturėjo su juo bendrų idėjų ir temų“.

135 *Nepažįstamasis vis dar stebėjo* – mėgdžiojamas šiek tiek pretenzingas, kaprizingas anglų rašytojo Walterio Paterio (1839–1894) stilius.

136 *a flair* (pranc.) – kaip sako nuojauta.

137 *kiek tamsesnę draugę* – t. y. būsimąją Moli Blum („švelnaus gegužės vakaro“ scena buvo prisiminta skyriuje „Hadas“).

138 *Ketverių ar penkerių berniūkštis* – Stivenas Dedalas.

139 *alles Vergängliche* (vok.) – viskas praeina; pirmoji baigiamojo Goethe's „Fausto“ himno eilutė.

140 *piazzetta* (it.) – aikštelė.

141 *Pasižymėk tai ateičiai* – trisdešimtas stilistinis modelis; mėgdžiojamas garsaus anglų sociologo, filosofo Johno Ruskino stilius. Joyce'as vertino šį autorių ir juo sekdamas rašė dar mokykloje, o vėliau yra pastebėjęs, kad jis „veda anglosaksų atskalūnus į pažadėtąją žemę, apsiginklavęs karučiu“ (skyriuje „Scilė ir Charibdė“ jam skirtas pabaigos sakinys: „Saulės karutis virš tilto arkos“). Savo pagarbą Ruskinui Joyce'as išreiškė po jo mirties parašytoje esė „Vainikas iš laukinio alyvmedžio“.

142 *Pas Berką!* – mėgdžiojamas garsaus XIX a. istoriko ir filosofo Thomo Carlyle'o (1795–1881) stilius. Joyce'o kūrybai jis didelės įtakos neturėjo, bet šiam epizodui skirtas svarbus vaidmuo – pagarbinti gyvenimą ir vaisingumą (epizodas atitinka pačią devinto nėštumo mėnesio pabaigą).

143 *coelum* (lot.) – dangus.

144 *maltusiečiais* – t. y. anglų dvasininko ir ekonomisto Thomo Roberto Malthuso (1766–1834) sekėjais. Jis dėl žemės maisto resursų išsekimo pavojaus reikalavo reguliuoti gyventojų skaičių.

145 *homerį* – senovės žydų saiko matas, lygus vienuolikai bušelių.

146 *tavo garbanos permirkusios* – pagal šį ženklą (Teis 6, 36–38) Gedeonas sužinojo, kad Izraelį išgelbės jo ranka.

147 *Derbiui Dalmenui ir jo Džoanai* – senyva pora (kaip priežodis), baladės „Laiminga senyva pora“ herojai.

148 *šitai* – t. y. kontracepciją.

149 *Ameriką* – aliuzija į Johno Donne'o (1572–1631) eilutę iš 19-os elegijos „O mano Amerika! Mano atrastoji žeme!“ Čia pirmą kartą anglų poezijoje mylimoji palyginama su Amerika.

150 *Deine... Euters* (vok.) – tu melži savo karvę Širdgėlą. Geri jos saldų pieną iš tešmens.

151 *pienas žmonių giminės* – plg. leidi Makbet kaltinimą savo vyrui, kad jo prigimty per daug „žmogiško gerumo pieno“. Lietuviškame A. Churgino „Makbeto“ vertime: „Bet aš labai bijau, kad tavo kraujas / Per daug atskiestas pienu žmoniškumo“.

152 *bonnyclaber* (air.) – rūgpienis.

153 *Per... bibendum* (lot.) – dabar išgerkim už deives Partulą ir Pertundą. Partula – romėnų gimdymo deivė, Pertunda – sanguliavimo ir nekaltybės netekimo.

154 *Visi išgertuvėsna op* – trisdešimt antras stilistinis modelis – paties Joyce'o. Pasak autoriaus, tai – pasibaisėtinas įvairių anglų kalbos tarmių, slengo, airių kalbos mišinys. Taip pat čia aptiksime ir įvairiausių kitų kalbų bei šnektų, žargonų ir sąmoningai laužomų kalbos normų margumyną.

155 *Bonafides* – iš lot. *bona fides* – sąžiningas ketinimas, visai atvirai,

be jokio kėslo. Čia žaidžiama airiškos šios frazės vartosenos prasminiu atspalviu – turimi omeny „patikėtiniai“, kuriems ir po 11 val. vakaro duos alkoholinių gėrimų (tai tuo metu Airijoje draudė įstatymas).

156 *Timotį Apdaužytą Kaušą* – žinomas XVIII a. Dublino smuklininkas.

157 *Benedicat... Filius* – telaimina tave Visagalis Dievas, Tėvas ir Sūnus.

158 *Denzil gatvės vyrukai* – taip dar vadinami airių „nenugalimieji“.

159 *En avant mes enfants!* – pirmyn, mano vaikai!

160 *Ir jie nuėjo penkis parasangus* – sakinys iš graikų kalbos vadovėlio, parašyto pagal Ksenofonto „Anabasį“.

161 *Ma mére m'a mariée* – mano motina mane ištekino. Vienos blevyzgų dainelės pradžia.

162 *Palaimos britų!* – parodijuodamas aštuonių dvasinių palaimų išvardijimą Kalno pamoksle, Joyce'as dar mokydamasis mokykloje sudarė aštuonių britų palaimą sąrašą.

163 *Ratamplan* – plg. pranc. *rataplan* – būgnijimas.

164 *Druidrumo leidykloj* – t. y. leidykla „Dun Emer Press“ Dundrumo miestely. Ją įkūrė Yeatso seserys, Yeatsas čia vadinamas Eisu.

165 *Silentium!* (lot.) – tylos!

166 *Butelis... bažnyčia* – Joyce'o sukurtos aštuonios britų palaimos.

167 *Arba aukštai ant ešafoto* – žodžiai iš dainos „Dieve, išgelbėk Airiją“.

168 *Ragis* – orig. *rugger* – mažybinis regbio pavadinimas.

169 *Mani nėri soldi* – oig. *Me nantee saltee* – indų-anglų k. žargonas (Indian *pidgin*); iš *I have no salt* – aš neturiu druskos, t. y. pinigų.

170 *Staiga sustojo* – žodžiai iš amerikiečių dainos „Senelio laikrodis“ (aut. Henry Work, 1876).

171 *egnogo... prerijų austre* – gėrimai, kuriais gydomos pagirios: egnogas – alkoholis (paprastai romas), kiaušinis, pienas; prerijų austrė – į alkoholinį gėrimą įmuštas žalias kiaušinis, praryjamas vienu gurkšniu.

172 *Rodo?* – t. y. kiek laikrodis rodo; orig. vartojamas paskutinis angliško frazeologizmo *How goes the enemy* (Kuri valanda? ar pan.) žodis.

173 *...alebleistrinis* – dvigubas kalambūras: 1) *all be plastered neck,* turint omeny *alabaster* – alebastrinis; 2) visas prisigėręs kaklas (veikėjas svajojo apie 31 litrą – ankerį – romo), nes *plastered* slengo kalba – girtas.

174 *hoi polloi* (gr.) – prastuomenė.

175 *Artisto pranešimas* – t. y. telegrama, kurią Stivenas pasiuntė Maligenui į „Laivą“.

176 *Tė Kinčui* – t. y. Kinčo – Stiveno tėvui Saimonui Dedalui.

177 *Džokai šaunus Hailentmenai* – Džokai orig. Jock – anglų slengu „kareivis“, škoto pravardė. Hailentmenas – irgi škotas (*Hielentman* – iškr. *Highlandman* – škotų kalnietis).

178 *kmynų, kad neneštų vynu* – t. y. kad kmynai nustelbtų alkoholio kvapą burnoje.

179 *Venus Pandemos* (lot.) – „visaliaudinė“ Venera, parduodamos meilės deivė.

180 *Les petites fammes* (pranc.) – mažosios moterys.

181 *Apkabino švelniai Sarą* – eilutė iš Roberto Burnso eilėraščio „Ar nežinote, kur kapitonas Griausmas“.

182 *Jeigu... vardą* – parodijuojama Thomaso Moore'o daina „Jeigu tas, kuris garbina tave, būtų pasakęs nors vardą“.

183 *Machree, Macruiskeen* – iš air. *mo chroí, ma chrúisín* – mano širdis, mano ąsotis.
184 *Ex!* – angl. sutr. – puiku!
185 *ad lib* (lot.) – čia: kiek tik nori.
186 *spykyzi* – iš amerikiečių slengo *speakeasy* – prohibicijos laikais taip buvo vadinama vieta, kur buvo nelegaliai pardavinėjami alkoholiniai gėrimai.
187 *Ir buvo pas kirpėją* – į Bentamo Lajenso išvaizdos pasikeitimą Blumas atkreipė dėmesį skyriuje „Lotoso valgytojai".
188 *kaip Grehemas* – orig. *grahamise* – atplėšti voką palaikius virš garų (kaip padarė telegramų nešiotojas Stivenas Hendas). Žodis kilęs nuo anglų Vidaus reikalų ministro Jameso Grahamo (1792–1861) pavardės. Jis įsakė perskaityti italų revoliucionieriaus G. Mazzini korespondenciją.
189 *Medenas stato už Mediną, tikras medinas* – orig. *Madden back Madden's a maddening back* (Madden – ir pavardė, ir anglų k. beprotis; frazė pažodžiui verčiama taip: Medenas stato už beprotį, beprotiškos lažybos). Medinas – liet. tarm. laukinis, miškinis.
190 *Orivar, mon vjo* – iškraipyta pranc. frazė *au revoir, mon vieux* – sudie, drauguži.
191 *mišia mišina* – orig. *misha mishinnah* – iškraipyta hebrajų k. rinkinio nuosprendis, t. y. teismo nuosprendis, remiantis rinkiniu kaltinimų, kurie nebuvo įtraukti į Mozės kodeksą.
192 *Nos... nostra* (lot.) – gersim žalią nuodą ir duosim velniui, kas liks.
193 *Bonsoir la compagnie* (pranc.) – labanakt kompanijai.
194 *longbrekas* – norima pasakyti *legbrekas* – taip krikete vadinamas apgaulingas kamuolys, o čia – balius.
195 *A la vôtre!* (pranc.) – į jūsų!
196 *Dastis Roudzas* – Dono Giffordo nuomone, čia turimas omeny Dulkinasis Roudzas – XX a. pradžios amerikiečių komikso herojus, valkata ir nevykėlis; Declanas Kiberdas mano, jog tai talentingo kriketininko vardas.
197 *Jubiliejinį avinėlį* – dubliniečių posakis, reiškiantis varganus trupinius (pagal menką sausą davinį, 1897 m. išdalytą varguomenei karalienės Viktorijos jubiliejaus proga).
198 *Bovrilą* – taip vadinama susmulkinta jautiena, ji dedama į patiekalus, iš jos daromas sultinys.
199 *Ričmondo* – Ričmondas – Dublino psichiatrinė ligoninė.
200 *picanninies* – taip Pietų Afrikoje, Vakarų Indijoje ir Australijoje slengu vadinami juodaodžių arba aborigenų vaikai.
201 *tiens, tiens* (pranc.) – nagi, nagi.
202 *Jenacis* – turimas omeny belgų lenktynininkas, Gordono Beneto taurės varžybų (1904 06 17) dalyvis.
203 *inyah* (air.) – tikrai.
204 *Mes dviese, tarė ji* – parodijuojamas Dante's Gabrielio Rossetti eilėraštis „Palaimintoji mergelė" („The Blessed Damozel").
205 *Laetabuntur... suis* (lot.) – tedžiūgauja savo lovose.
206 *tipas juodais skarmalais* – t. y. gedulo drabužiais apsirengęs Blumas.
207 *Ut implerentur sciptuarae* (lot.) – kad išsipildytų, kas parašyta.
208 *Kristikliau* – *orig. Christicle;* pasak Declano Kiberdo čia sujungti trys žodžiai: *Christ* – Kristus, *canticle* – giesmė, *testicle* – sėklidė.

209 *...šunkeliais nuėję (...) bagažai!* – parodijuojami karštai skelbiantys idėjines doktrinas Amerikos evangelistai.

210 *mikstūros nuo kosulio...* – dažnai geriama neturtingų dubliniečių dėl jos alkoholinio poveikio.

KIRKĖ

X „Odisėjos“ giesmėje Homeras pasakoja, kaip aplankęs lestrigonus jo herojus su savo vyrais išsilaipino Kirkės saloje. Nutarę ištirti salą, jie pasidalijo į dvi grupes, tačiau vieną jų ištiko nesėkmė – Kirkė vyrus pavertė kiaulėmis. Išsigelbėjo tik šios grupės vadovas Eurilokas. Grįžęs pas Odisėją, jis prisiekė, jog nuo kerų jį apsaugojusi magiška žolė.

Hermis padovanojo šią žolę ir Odisėjui, ragindamas drąsiai stoti prieš jos burtus, nes antraip iš jo bus atimtas vyriškumas. Odisėjas galiausiai įveikė Kirkę, mylėjosi su ja ir ji kiaules vėl pavertė žmonėmis.

Jameso Joyce'o „Kirkė“ (burtininkę atitinka epizodo herojė Bela Koen) – tai Blumo ir Stiveno vidinio pasaulio vizija, realizuota dramine forma. Mes atsiduriame herojų pasąmonės stichijoje, į paviršių iškeliami ir dramatizuojami slapti troškimai, prisiminimai, fantazijos, baimės, ima veikti negyvi objektai, vieno veikėjo ypatybės priskiriamos kitam, panašiai kaip viduramžių teatre materializuojamos metaforos. Epizode pasirodo beveik visi romane anksčiau minėti veikėjai, jie savotiškai išvardija, reziumuoja dienos įvykius.

Tik pasirodžiusio scenoje Blumo pasąmonės stichija tiesiog šėlsta; ieškodamas Stiveno, jis žingsniuoja per fantasmagorišką Dublino viešnamių kvartalą (epizodo organas – „ėjimo organai“, kojos) ir susitinka savo senelį, tėvą, motiną, jaunystės meilę misis Bryn, Gerti Makdauel, nimfą iš paveikslo, kabančio Blumų miegamajame, o jį persekiojantis šuo net septynis kartus pakeičia savo veislę. Pirmiausia atskleidžiamos dvejopos – airiškos ir žydiškos – herojaus šaknys, paskui jis vaizduojamas kaip socialinė asmenybė (politiko, lyderio, valdovo ambicijos), vėliau gilinamasi į intelektinį pasaulį ir priartėjama prie tamsiosios instinktų sferos; apie Blumą „Kirkėje“ sužinome nemažai naujo, šis veikėjas pasirodo esąs visiškai kitoks, nei apie jį anksčiau manėme. Blumas iš pradžių feminizuojamas, paskui, atgavęs savo talismaną – bulvę (Homero magiškos žolės atitikmuo), susigrąžina vyriškumą ir sunkią valandėlę galės tėviškai pasirūpinti „betėviu“ Stivenu.

Epizodo menas – magija, simbolis – prostitutė, veiksmo vieta – viešnamis, laikas – vidurnaktis, pasakojimo technika – haliucinacinė.

1 *klaidžiojančiomis ugnelėmis* – klaidžiojančios ugnelės, arba žaltvykslės, yra pikta lemiantis ženklas; šią nuojautą dar pagilina ypatinga šio „sapno-pjesės“ scenografija.

2 *Kairiaranki!* – orig. *kithoque:* iš air. *citeog* – kairiarankis; antra reikšmė – nerangus žmogus, slunkius.

3 *Kavenas, Kathilas ir Beltarbetas* – miestai Kaveno grafystėje; jos gyventojai garsėjo nevaldomumu.

4 *introit* (lot.) – įvadinė giesmė.

5 *Vidi... Alleluia* (lot.) – ir pamačiau aš vandens srovę, ištrykštančią iš šventovės dešinės pusės. Aleliuja. Iš tiesų – tai povelykinio laikotarpio sekmadieninių mišių antifonas (plg. Ez 47).

6 *(Altuis aliquantulum)... ista* (lot.) – (gerokai garsiau.) Ir visi jie priėjo prie šito vandens.

7 *Falopijaus vamzdis* – vamzdelis, jungiantis kiaušides su gimdos ertme (pagal atradėjo, italų anatomo Gabriello Fallopio (1523–1562) pavardę).

8 *(Triumphaliter)... sunt* – (triumfuodamas.) Ir buvo jie išgelbėti.

9 *linkse* – orig. *lynx* – iš lot. lūšis. Aliuzija į Linčo pavardę – Lynch.

10 *la belle dame sans merci* (pranc.) – gražiąją damą, nežinančią gailesčio.

11 *ad... meam* (lot.) – pas deivę, linksminančią mano jaunystę.

12 *Aurora borealis* (lot.) – Šiaurės pašvaistė.

13 *triukus* – orig. *hattricks* – kriketo terminas, žymintis tris iš eilės įmuštus kamuoliukus.

14 *juodosios Marės* – orig. *black Maria* – taip slengu Dubline buvo vadinama policijos mašina.

15 *Žvėries pėdsakas* – plg. Apr 13, 16–17.

16 *gyvsidabrio* – orig. *mercury*; buvo manoma, kad tai – vaistai nuo sifilio. Taip pat: Merkurijus – Odisėjo patarėjas pakeliui pas Kirkę.

17 *Buenas... esta* (isp.) – labas vakaras, senjorita Blanka, kaip vadinama ta gatvė?

18 *Sraid Mabbot* – *sráid* (air.) – gatvė, *Mabbot* – gatvės pavadinimas.

19 *Slan leath* – air. *slán leat* – viso labo.

20 *ugnies rijiko* – turimas omeny 12-o skyriaus Pilietis. Kai kurie Gėlų lygos nariai reikalavo uždaryti viešnamius, kad jie nediskredituotų „gero Airijos vardo“. „Šnipą“ Blumas stengiasi nuraminti simboliškais airiškais posakiais.

21 *gojum* – žr. kom 23.

22 *Ja, ich weiss, papachi* (vok. ir jidiš) – taip, aš žinau, tėveli.

23 *Goim nachez* (jidiš) – pagonių džiaugsmas, laimė.

24 *Ti trema un poco il cuore?* (it.) – ar tau virpa truputį širdis?

25 *per „Livermoro krikščionis“* – „Livermoro krikščionys“ – juodai nusigrimavusi, negrų repertuarą atliekanti baltųjų dainininkų grupė. Jie ir broliai Bohee gastroliavo Dubline 1894 m.

26 *Irvingą Bišopą* – Irvingas Bishopas (1849–1898) JAV telepatas; jo seansai buvo išpopuliarėję devintajame XIX a. dešimtmetyje.

27 *Là ci darem la mano* (it.) – tada eisime susikibę už rankų.

28 *pragaro vartų* – pragaro vartais Dubline buvo vadinama sankryža, kur prasideda Meklenburgo gatvė, pagrindinė miesto viešnamių „arterija“.

29 *Dabar gaudyk kaip laukines žąsis* – orig. *wildgoose chase this* – galimas atitikmuo: „gaudyk vėją laukuose“. Laukinėmis žąsimis buvo vadinami tie airių patriotai, kurie paliko savo gimtinę; šiuo atveju toks yra Stivenas.

30 *rencontres* (pranc.) – susirinkimus, netikėtus susitikimus.

31 *Chacun son goût* (pranc.) – kiekvienas pagal savo skonį.

32 *Fido* – tipiškas šuns vardas.

33 *Leo ferox* (lot.) – žiaurų liūtą.

34 *Donnerwetter!* (vok.) – po velnių!

35 *„Irish Times“* – šiame laikrašty Marta perskaitė Blumo skelbimą.

36 *Lijono paštas* – tokio pavadinimo prancūzų pjesė (1850) apie garsųjį 1796 m. teismo procesą, kuriame vietoj tikro nusikaltėlio Lesiurko nuteistas panašus į jį Diuboskas, tuo metu buvo labai populiari Anglijoje.
37 *Šitbrolet* – orig. *shitbroleeth*. Šv. Rašte (Ts 12, 6) duodama žodžio forma *shibboleth* (liet. šibolet). Efraimo gyventojai, kurie dėl specifinio š garso nesugebėdavo šio žodžio ištarti, būdavo užmušami.
38 *Džimis Bladsou. Prie kranto laivelį laikyk* – Džimis Bladsou (Jimmy Bludso) – amerikietis autorius. „Prie kranto laivelį laikyk" – eilutė iš jo baladės.
39 *corpus delicti* (lot.) – nusikaltimo sudėtis, esmė.
40 *Prima facie* (lot.) – pirmas dalykas, pirmiausia.
41 *„karvelio krūtinė"* – „karvelio krūtinė" – med. iš šonų suspausta, į priekį išsikišusi krūtinė.
42 *Po pensą nuo kiekvieno svaro* – tiek Blumas pasiruošęs mokėti savo numanomiems kreditoriams.
43 *Misis Jelverton Bari* – iškraipyta XVIII a. airių oratoriaus ir teisininko Barry Yelvertono (1736–1805) pavardė.
44 *Džekas Latenas* – realus asmuo (Jack Latten); susilažinęs jis šokdamas nuėjo 36 km kelią nuo Dublino iki Naoso.
45 *Jis užsideda juodą kepurę* – juodą kepurę užsidėdavo britų teisėjai, skelbdami mirties nuosprendį.
46 *Mersio siaubas* – Haris Korikas buvo kilęs iš Liverpulio, pro kurį teka Mersio upė.
47 *Mano šeimininko balsas!* – aliuzija į garso įrašymo studijos „His Master's Voice" („Jo šeimininko balsas") pavadinimą ir emblemą, kurioje vaizduojamas besiklausantis gramofono šuo.
48 *iki Karlou* – pagal airių sukilėlių dainos „Sekite paskui mane iki Karlou" pavadinimą.
49 *lašišos šuolį* – mitologinio airių didvyrio Cuchulainno, gynusio šalį nuo priešų antikiniais laikais ir aprašyto ankstyvojoje airių literatūroje, kovos šuolis.
50 *cechinai* – cechinas – auksinė Venecijos moneta.
51 *Schorach... Hierushaloim* (hebr.) – esu juodbruvė, bet graži, o Jeruzalės dukros (plg. Gg 1, 5).
52 *Cui bono* (lot.) – kieno nuodai?
53 *locum tenens* (lot.) – laikinas pavaduotojas.
54 *Cead Mille Failte* (air.) – šimtas tūkstančių sveikinimų.
55 *Mah Ttob Melek Israel* (hebr.) – koks gražus tavo karalius, Izraeli (plg. sk. 24, 5)
56 *Kol Nidre* – žydų atpirkimo malda „Visi priesakai".
57 *traškučio krūmo* – kasmetinės (per šv. Stepono dieną) negyvo paukštelio (traškučio, arba karetaitės) laidojimo ceremonijos dalis.
58 *imperatorių prezidentą ir karalių premjerą* – Joyce'as pajuokia airių nacionalistų neapsisprendimą, kokia turinti būti jų nepriklausoma valstybė – monarchija ar respublika.
59 *Uždėjęs dešinį delną ant savo sėklidžių* – pasak kai kurių šaltinių, tai buvo būtina priesaikos detalė senovės Airijoje.
60 *Gaudium... carneficem* (lot.) – didelį džiaugsmą jums skelbiu. Turime budelį.
61 *Likimo Akmens* – škotų karalių atributas prieš karaliaus sostą.
62 *Koh-i-Noor briliantas* – Koh-i-Noor

(persiškai „Ryškumo kalnas“) – 102 karatų brangakmenis, nuo 1894 m. priklausantis Britų karūnai.
63 *Copula Felix* (lot.) – laimingas saitas.
64 *Bonafide Sabaoth* – lotynų ir hebrajų kalbų mišinys – garbingai, dieviškoji kariuomene!
65 *Trisdešimt du* – t. y. po vieną iš kiekvienos Airijos grafystės.
66 *Morituri te salutant* (lot.) – mirštantieji tave sveikina.
67 *billet doux* (pranc.) – meilės laiškeliai.
68 *Tikras Danielius* – Shakespeare'o pjesėje „Venecijos pirklys“ Šailokas šitaip sveikina teisėją; užuomina apie biblinio Danieliaus sumanumą.
69 *Piteris O'Brajenas* – tuometinis airių teisėjas (Peter O'Brien), 12-ame skyriuje pavadintas Piteriu Melagiu, garsėjo proangliškomis nuotaikomis ir machinacijomis.
70 *Mendeso ožys* – Mendesas – miestas prie Nilo, jame ožio pavidalu buvo garbinamas Oziris.
71 *Skaisčiai raudonos tarnaitės* – taip įžeidžiamai puritonai vadino Romos katalikų bažnyčią.
72 *Sgeul... capall* – iškraipyta airių kalba (pasak Declano Kiberdo, trys pirmi žodžiai turi būti *sgéul I mbar...*) – iš piršto laužta istorija kaip vežimas be arklio.
73 *virgo intacta* (lot.) – nekalta mergelė.
74 *hipsospadija* – taisyklingai – hipospadija: įgimtas vyro šlaplės atsivėrimas varpos apačioje.
75 *fetor judaicus* (lot.) – žydiškas kvapas.
76 *Nasodoro... Panargyvos* – Nasodoro (it.) – auksanosis, *Goldfinger* (angl.) – auksapirštis, *Chrysostomos* (gr.) – auksaburnis, *Maindorée* (pranc.) – auksarankis, *Silversmile* (angl.) – sidabrinė šypsena, *Silberselber* (vok.) – pats sidabrinis, *Vifargent* (pranc.) – gyvasis sidabras, *Panargyros* (gr.) – visas sidabrinis.
77 *Leopoldi autem generatio* (lot.) – štai Leopoldo kilmė.
78 *et vocabitur nomen eius Emmanuel* (lot.) – ir pavadins jį Emanueliu.
79 *Vincento O'Brajeno* – Vincentas O'Brienas – airių kompozitorius ir dirigentas, 1898–1902 m. Dublino choro vadovas.
80 *Žaliaakis baisūnas* – taip Shakespeare'as „Otele“ įvardijo pavydą.
81 *Benedeto Marčelo* – Benedetto Marcello (1689–1739), italų kompozitorius, sukūręs muziką pirmoms 50 Dovydo psalmių.
82 *„Coela enarrant gloriam Domini“* (lot.) – dangus skelbia Dievo šlovę.
83 *hiperfriginė ir miksolidinė* – muzikiniai terminai, nurodantys muzikos atlikimo būdą: veržli ir niūri.
84 *Mais nom de nom* (pranc.) – bet velniai griebtų.
85 *Jetez... passe* (pranc.) – audringai leisk laiką. Jaunyste reikia naudotis.
86 *Žydagraikis yra graikažydis* – aliuzija į Mathew Arnoldo „judaizuotos“ ir „helenizuotos“ visuomenės teoriją.
87 *Tu puikiausiai atsimeni* – „Jaunuolio menininko portrete“ Linčas išklauso teorinius Stiveno samprotavimus.
88 *Laikas, du laikai ir pusė laiko* – 42 mėnesiai – tiek laiko moteris, pagimdžiusi berniuką, „bus maitinama ir saugoma nuo gyvatės“ (Apr 12, 13–14). Šis laikas (1260 dienų) – vėlesniųjų Dievo tautos išmėginimų simbolis.
89 *Il vient... plus* (pranc.) – jis ateina. Štai aš! Žmogus, kuris juokiasi! Pirmykštis žmogus! Ponai ir ponios, prašom statyti! Statymas baigtas! Daugiau nepriimame.
90 *Meno Trikojo* – Meno trikojis – dievo

Mananaano atributas ir Meno salos herbo detalė.

91 *senosios šlovės vėliava* – t. y. JAV vėliava.

92 *Kreole Sjū* – „Kreolė Sjū" – amerikietiškos dainos pavadinimas.

93 *Pasakykit mamai, kad būsit ten* – amerikiečių liaudies dainos variacija.

94 *Stokite angelų pusėn. Būkite prizmė* – dviejų Benjamino Disraelio frazių variacija. 1864 m. pasisakydamas prieš Charleso Darwino teoriją jis paklausė: „Klausimas toks: žmogus – beždžionė ar angelas. Aš stoju angelų, pusėn". 1849 m. vienoje kalboje jis pasakė: „Žmogus visuomet žvelgia į pasaulį per spalvotą savo atmosferos prizmę".

95 *Ingersoliu* – Robertas Ingesolis (1839–1899) – JAV juristas, oratorius, evangelijų ir mokslo vertybių propaguotojas.

96 *barnum* – t. y. cirkas, taip vadinamas pagal garsaus cirko savininko Barnumo pavardę.

97 *Tai, kas iš grožio* – Johno Keatso poemos „Endimionas" (1818) pradžia („A thing of beauty is a joy forever").

98 *Tanderadžis* – miestelis Armos grafystėje.

99 *Mananaanas Makliras* – šį vaidmenį savo paties parašytoje pjesėje „Deirdre" 1902 m. atliko Raselas, žemės ūkio judėjimo organizatorius.

100 *Om!.. Ma!* – George'o Russello mistiniai žodžiai; pasak jo, tokiais garsais užmezgamas ryšys su kosminėmis jėgomis ir dvasiomis. Toliau: *paimandras* – pirmasis hermeneutinis traktatas, kurio autorystė priskiriama Hermiui Trismegistui; *punardžanam* – dvasinis gimimas; *Šakti* – induistų dievo Šivos žmona.

101 *Lipotis Viragas* – Blumo senelis.

102 *Bazilikogramatas* (gr.). – raidžių karalius, žodžio hierogramatas (senovės Egipto šventųjų knygų saugotojas) variacija.

103 *Granpapachi* (jidiš) – senelis.

104 *gofero medžio* – medis, tik vieną kartą minimas Šventajame Rašte. Goferas *(gōper)* – hebrajiškas jo pavadinimas. Kai kurie tyrinėtojai mano, kad tai *Cladrastis luted.* Kiti teigia, kad tai visžalis kiparisas. Iš jo, pasak Šventojo Rašto, buvo pastatyta Nojaus arka (plg. „Statyk sau arką iš gofero medžių", Pr. 6, 14).

105 *Hipogrifas* – mitinis gyvūnas, kurio priekinė dalis – kaip grifo, o užpakalinė – kaip arklio.

106 *trakštelėjo smegenyse?* – panašiai, grįždama iš transo būsenos, paskutiniame XIX a. dešimtmetyje klausdavo plačiai pagarsėjusi mediumė Leonore Piper.

107 *Rualdo Kolombo* – italų anatomas Rualdus Colombus (1516–1560) teigė, kad jis pirmasis atrado klitorį.

108 *Argumentum ad feminam* (lot.) – argumentas, taikomas moteriai.

109 *priapiškiems* – t. y. susijusiems su sen. graikų ir romėnų derlingumo ir vyriškos galios dievu Priapu.

110 *penki tūkstančiai penki šimtai penkiasdešimtaisiais* – pagal žydų kalendorių 5550 m. atitinka 1789 m.

111 *Elefantuliazė* – tokios formos žodžio nėra, bet egzistuoja terminas elefantiazė – limfinės sistemos liga, taip pat plg. senovės graikų poetės Elefantės vardą; jos erotinių kūrinių neišliko.

112 *Prisikimšau pilvą ankščių jovalo, kurį ėdė kiaulės* – aliuzija į NT, Lk 15, 16.

113 *šitas* – t. y. Blumas. Stivenui šmėstelėjo mintis, kad Blumas galėtų būti jo dvasinis tėvas.

114 *Ci... tutto* (it.) – apgalvokite tai. Jūs viską griaunate.

115 *Paukštį, kuris gali giedot, bet negieda* – anglų patarlės dalis; ji baigiama taip: reikia priversti giedoti.

116 *Pilypas Girtasis ir Pilypas Blaivusis* – tuo metu Europoje populiarus anekdotas apie Pilypą Makedonietį, Aleksandro tėvą: būdamas girtas, jis neteisingai išsprendė vienos moters bylą, ir ta moteris pagrasino paskųsianti „Pilypą girtą Pilypui blaiviam". Išsiblaivęs Pilypas pakeitė savo sprendimą.

117 *Zoe mou sas agapo* (gr.) – gyvenime, aš tave myliu.

118 *Flipertis Džipertis* – vienas iš Shakespeare'o „Karaliaus Lyro" velniūkščių, liet. vertime vadinamas Flibertidžibetu.

119 *yoni... lingamui* (sanskr.) – vaginą... peniui.

120 *yadganą* (sanskr.) – užpakalį.

121 *Devynios glorijos už nušautą vyskupą* – glorija – pašlovinimas (malda „Glory Be"), taip pat Dublino slengu – gėrimas; frazė „nušauti vyskupą" slengu reiškia lytinį santykiavimą, kai moteris viršuje.

122 *Verfluchte Goim!* (jidiš) – prakeikti pagonys!

123 *Jis turėjo dvi kaires kojas* – pasak Dono Giffordo, kūdikėlis Jėzus su dviem kairėm kojom nupieštas vienoje „Kelso knygos" („Book of Kells", VIII a.), senovės airių rankraščio, iliustracijoje.

124 *Jis buvo Judas Jakchas, Libijos eunuchas, popiežiaus išpera* – Judas Jakchas – arba Virago išgalvota būtybė, arba tarp šių vardų turi būti kablelis. Judo Iskarijoto kultas buvo puoselėjamas kainitų sektoje (II a.), jie, kaip tvirtinama, turėjo „Judo Evangeliją"; Jakchas (Bachas), kaip „kenčiantis dievas", pagal tradiciją buvo gretinamas su Kristumi.
Libijos eunuchas – turėtų būti Lidijos; tai II a. ereziarchas Montanas, asketas ir pamokslininkas. Flaubert'o „Gundyme" jis vaizduojamas bendraująs su kainitais bei Judu ir pabrėžtinai vadinamas eunuchu.
Toliau parodijuojama Kristaus gimimo istorija.

125 *Lokomotorinė ataksija* – žmogaus judėjimo aparato sutrikimas.

126 *Panteras* – pagal vieną iš krikščionių priešininkų versijų Romos centurionas Panteras buvo Jėzaus Kristaus tėvas. Šią versiją veikale „Prieš celsą" pamini ir atmeta Origenas.

127 *Sudraskė jos ausies būgnelį* – viduramžiais buvo tikima, kad Kristus Šventosios Dvasios buvo pradėtas per Marijos ausį.

128 *Makkry* – orig. *MacChree* – iš air. *mo chroí* – mano širdis.

129 *Dreck!* (jidiš) – šlamštas!

130 *Sraigto vienuoliai* – Sraigto ordino vienuoliais save vadino XVIII a. Dublino teisininkų ir rašytojų draugija, garbinusi linksmą gyvenimo būdą.

131 *Konservijo... tonas* – Joyce'o vaikystės eilėraštukas, kurį, kaip minima „Jaunuolio menininko portrete", dažniausiai deklamuodavo jo tėvas.

132 *Svengalio* – Svengalis – populiaraus George'o du Maurier (1834–1896) romano „Trilbi" („Trilby", 1894) herojus, turėjęs demoniškų hipnotizavimo galių.

133 *Mini Hok* – Minnie Hawck (1852–1929) – amerikiečių operos dainininkė, gastroliavusi Dubline, į ją prisižiūrėjęs ir jos prisiklausęs jaunasis Joyce'as, būdamas draugų namuose, apsirengdavo jų šeiminin-

kės, ponios Sheehy suknelėmis ir parodijuodavo dainininkę.

134 *Galinga būtybė* – tolesnis epizodas – aliuzija į pagrindinių Leopoldo von Sacherio romano „Venera su kailiniais" herojų Severino (Blumas) ir Vandos (Bela) sadomazochistinius santykius.

135 *Hendi Endi* – to paties pavadinimo Charleso Leverio romano („Handy Andy", 1842) pagrindinis komiškas herojus.

136 *Blum* – atidavęs savo talismaną ir paklusęs Belai-Kirkei, Blumas feminizuojamas ir paverčiamas kiaule. Bela virsta Belo – vyru, kuris netrukus pareikš esąs totorius.

137 *tobuliausio meistro poza* – masonų ritualas: keliami iš eilinių į meistrus masonai apiplaunami kniūbsti.

138 *„Vice Versa"* (lot.) – atvirkščiai. Šioje mokyklinėje pjesėje pagal Thomaso Hatry (1854–1936) romaną vaidino ir pats Joyce'as – tik ne moterišką vaidmenį.

139 *Juodosios Bažnyčios* – turima omeny Dubline, Mauntdžoi gatvėje, stovinti protestantų bažnyčia iš juodo akmens.

140 *blasé* (pranc.) – visko persisotinęs; matęs ir šilta, ir šalta.

141 *Schema... Echad* (hebr.) – klausyk, Izraeli! Viešpats yra mūsų Dievas, vien tik Viešpats! (Įst 6, 4).

142 *Pulafuka* – orig. *Poulaphouca* – krioklys į pietus nuo Dublino.

143 *Peccavi!* (lot.) – nusidėjau!

144 *Sėdinčio Buliaus* – Sėdintis Bulius (apie 1831–1890) – garsus indėnų sju genties vadas.

145 *Nekum* – iš lot. *necatum* – nužudyk.

146 *motušės Alfonso* – vienuolės kartais prisiimdavo šventųjų vyrų vardus.

147 *Reinardai* – klasikinis lapino vardas, atėjęs iš viduramžių bestiarijaus „Lapinas Reinardas".

148 *Passée* (pranc.) – čia: pasenusi.

149 *Jos paršavediška pižė suloja* – senas mitologinis motyvas, kai kurie autoriai (pavyzdžiui, Ovidijus savo „Laiškuose iš Ponto", IV, 10, 25) rašė, jog iš ten sklido ir Scilės lojesys, simbolizuojantis seksualinį konfliktą, atsisakymą.

150 *Dans... état* (pranc.) – šiame bordelyje, kur valdo mus geismai (eilutė ir François Villono eilėraščio „Baladė apie didžiąją Margo".

151 *brevi manu* (lot.) – duoti ne visą grąžą.

152 *Liuciferis* – firminis angliškų degtukų pavadinimas.

153 *Proparoksitonas* – žodis, kurio priešpaskutinis skiemuo kirčiuotas.

154 *mirusi ir ištekėjusi* – orig. žodžių žaismas: *dead ant married* (mirusi ir ištekėjusi) skamba panašiai kaip *dead and burried* (mirusi ir palaidota).

155 *Prieš šešiolika metų* – Stivenas prisimena pirmųjų mokslo metų įvykį iš „Jaunuolio menininko portreto" ir autoriaus biografijos. Jis jau buvo minėtas skyriaus „Eolas" epizodėly „Jūs tai galite"!

156 *Dona nobis pacem* (lot.) – duok mums ramybę.

157 *„Dievų sutemų"* – „Dievų sutemos" – Wagnerio opera (1874).

158 *Hangende... kaput* – žodžiai iš Wagnerio operos „Valkirija". („Neišsipildęs geismas, įtari žmona pražudys mus visus").

159 *...piršto atspaudą ant pikšos* – pasak Biblijos, Kristus šventam Petrui liepęs: „...nueik prie ežero, užmesk meškerę, paimk pirmą užkibusią žuvį, ją pražiodęs rasi saterą". Taigi piršto atspaudas – švento Petro.

160 *Veidrodis prieš gamtą* – plg. Shakespeare'o „Hamleto" žodžius: „tarytum veidrodį laikyt prieš gamtą" (vertė A. Nyka-Niliūnas.)

161 *Tas garsus juokas byloja apie tuščią protą* – žodžiai iš Goldsmitho kūrinio „Paliktas kaimas" („The Deserted, Village", 1770).

162 *Kaip mano Oldfelou uždusino Tjuzdimoną* – Oldfelou – pažod. angl. senas bičiulis, Tjuzdimona – ketvirtadieninė.

163 *...matuojamas* – Blumas nori pasakyti, kad ir Napoleonas buvo pavadintas „moterišku vyru", kai anglai kruopščiai tyrinėjo jo kūną po mirties.

164 *Ištekėa antą kaktražmušėa parmą* – orig. *Weda seca whokilla farst;* iškraipyti Shakespeare'o „Hamleto" žodžiai: „Tik ta, kuri – o prigimtie menka! / Nužudė pirmąjį sava ranka"; (vertė A. Nyka-Niliūnas).

165 *Et exaltabuntur cornua iusti* (lot.) – ir teisiųjų ragai bus išaukštinti (Ps 75, 10). Ragai čia – galybės įvaizdis.

166 *...klausyklą* – prašomas Pasifajos Dedalas pagamino medinę karvę, į kurią įlindusi karalienė patenkino savo geismą rinktiniam Poseidono buliui. Ji – Minotauro motina.

167 *dessous troublants* (pranc.) – gundančiais apatiniais baltiniais.

168 *Ho... qu'il a!* (pranc.) – O lia lia, koks storas jo straublys.

169 *Demimondaines* (pranc.) – demimondo damos.

170 *piéce de Shakespeare* (pranc.) – Shakespeare'o kūrinys.

171 *double entente cordiale* (pranc.) – dvigubo nuoširdaus supratimo.

172 *mon loup* (pranc.) – mano vilke.

173 O *merde alors!* (pranc.) – na ir šūdas!

174 *...raudonas erelis* – pasak Declano Kiberdo – tai Joyce'ų šeimos herbo detalė; Dono Giffordo teigimu – tai Joyce'ų šeimos iš Golvėjaus grafystės, nesusijusios su autoriumi, herbas.

175 *Šiaurės Gaidžio* – Šiaurės Gaidys – škotų hercogo Gordono, vieno aršiausių 1798 m. sukilimo malšintojų, pravardė.

176 *Per vias rectas!* (lot.) – tiesiu keliu. Frazė pirmą kartą nuskambėjo 2-ame „Uliso" skyriuje „Nestoras". Šiuo epizodu, ypač Oranžistų ložės šūksniais, autorius parodo, kad Johnas Blackwoodas tikrai balsavo prieš uniją.

177 *Kur mano augūro lazda?* – „Jaunuolio menininko portrete" Stivenas, stovėdamas ant Airijos nacionalinės bibliotekos laiptų, jautėsi kaip antikos augūras, iš skrendančių paukščių ratų pranašaujantis ateitį.

178 *nei su madam Leget Bern, nei su Levinstounu* – turimi omeny madam Legget Byrne ir Lewinstone'as – Dublino šokių mokytojai.

179 *Keti Lener* – Katty Lanner (1831–1915) – garsi Londono choreografė ir baletmeisterė, austrų kompozitoriaus Josepho Lannerio duktė.

180 *Tout... place!* (pranc.) – visi žengia pirmyn! Nusilenkiam! Visi grįžta į savo vietas!

181 *Carre... Balance* (pranc.) – kvadratas! Poromis į priekį!

182 *Avant!.. Croisé!* (pranc.) – pirmyn! Aštuoniukė! Skersai! Pasisveikinam! Paliečiam rankas! Keičiamės!

183 *Les tiroirs!.. dos!* (pranc.) – Rateliais! Damų grandinė! Didelis ratas! Nusisukam!

184 *Boulangére!.. Escargots!* (pranc.) – kepėja! Rateliai! Tiltai! Mediniai arkliukai! Sraigės!

185 *Dansez!.. Remerciez!* (pranc.) – šokam su savo damomis! Keičiam damas! Dovanojam savo damai puokštę! Padėkojam!

186 *Pas seul!* (pranc.) – atskirai!

187 *Tutti* – it. muz. terminas – visi.

188 *Mirties šokis* – Augusto Strindbergo pjesės (1901) apie paslaptingą mirusiųjų įtaką gyviesiems pavadinimas.

189 *peras iš statinės* – lordas Guinnessas, gavęs pero titulą už alaus darymą.

190 *Maligenas sutinka sielvartaujančią motiną* – ironiška aliuzija į ketvirtąją Kryžiaus kelio stotį. Teigiama, kad jaunystėje Maligeno prototipas Gogarty, grįžęs į namus išgėręs, taip pasveikino savo susirūpinusią motiną.

191 *Lemūre...* – taip romėnų mitologijoje vadinamos mirusių artimųjų dvasios.

192 *Ah non, par example!* (pranc.) – ak ne, pavyzdžiui!

193 *Non serviam!* (lot.) – netarnausiu (plg, Jer 2, 20).

194 *Nothung!* – Notungas – stebuklingas Zigfrido kardas Siegfriedo Wagnerio „Nibelungų žiede".

195 *inkog* – iš lot. *incognitus* – nepažįstamas.

196 *penktojo iš Jurgių ir septintojo iš Edvardų* – turimas omeny Edvardas VII – Anglijos monarchas 1904 m. ir Jurgis V – jo įpėdinis.

197 *Ne jiems svarstyt kodėl* – eilutė ir lordo Tennysono eilėraščio „Kavalerijos brigados ataka" („The Charge of light Brigade").

198 *Kaip sako daktaras Sviftas...* – Johnathanas Swiftas savo pamflete „Audinių pirklio laiškai" (1724) rašė: „Vienuolika gerai ginkluotų vyrų turbūt susitvarkys su vienu vienmarškiniu vyru".

199 *Garbingas apsimetimo menas* – aliuzija į posakį „garbingas savigynos menas" – taip vadino boksą (*self-pretence* – apsimetimas; *self-defence* – boksas).

200 *Enfin... oignons* (pranc.) – na, tuomet – tai tavo pupos (pažodžiui: svogūnai).

201 *Doli Grei* – populiarios būrų dainos „Sudie, Doli Grei!" herojė.

202 *Rachaba* – Jericho paleistuvė, kuri padėjo priešams (Jok 2, 25).

203 *filirenistai* – prekiautojai taika; 1899 m. Rusijos imperatoriaus Nikolajaus II iniciatyva buvo surengta konferencija Hagoje, paskui buvo patvirtintas tarptautinis tribunolas ir reglamentuotos karo vedimo sąlygos. Be to, Hagoje buvo paskelbta deklaracija apie visuotinę taiką, tačiau, praėjus vos 5 metams po konferencijos, „taikdarys" pradėjo karą su Japonija.

204 *užmušti kunigą ir karalių* – Blake'o laikų posakis; Blake'as juos abu laikė prievartos simboliais.

205 *„Défence d'uriner"* – šlapintis draudžiama.

206 *Mahak makar a back* – iškreipta arabiška frazė: „Su tavimi veidmainis tėvas tavo"; masonų malda.

207 *Tegul mano šalis miršta už mane* – šią frazę ištarė Joyce'as Velykų sukilimo (1916) metu. (Bet kokio nacionalizmo pasmerkimas.)

208 *Karaliai ir vienaragiai!* – galimas daiktas, užuomina į vaikišką dainelę apie liūtą ir vienaragį, pavaizduotus britų herbe.

209 *Bonjour!.. jaunes* (pranc.) – Sveiki! Ta sena ragana pageltusiais dantimis. Ezra Poundas panašiai pavadino Europos civilizaciją – „sena kalė be dantų".

210 *Donas... Henesis* – vardas sudarytas iš garsių airių emigrantų („laukinių žąsų") pavardžių; Johnas Pope'as Hennessy (1834–1891) – proangliškos orientacijos airių politikas.

211 *Werf... footbooden... porcos... todos* – šveisk... žemėn (iškraipyti vokiški žodžiai), kiaulės... pomidorų (iškraipyti ispaniški žodžiai).

212 *Žalia – virš raudonos* – airių dainos pavadinimas; autorius Thomas Davisas.

213 *Ça se voit aussi à Paris* – tą patį išvysi ir Paryžiuj.

214 *Bet prisiekiu šventu Patriku!* – plg. Shakespeare'o „Hamleto" žodžius: „O taip, Horata. Ir dar gilus, šventuoju Patriku prisiekiu" (vertė A. Nyka-Niliūnas).

215 *Sena kiaulė, ėdanti savo paršiukus* – pirmąkart Stivenas taip apibūdina Airiją „Jaunuolio menininko portrete" (V d.).

216 *allana* (air.) – mano vaikelis.

217 *Ochone!* – air. *ochón* – deja.

218 *Soggart Aroon?* – taisykl. *air. Sagart a Rúin* – dainos apie pagarbą kaimo kunigams pavadinimas; autorius – Johnas Banimas (1798–1842).

219 *Erin go bragh!* – taisykl. air. *Éirinn go bráth* – Airija – amžinai.

220 *Maher šalal haš baz!* – Dievo įsakymas Izajui (Iz 8, 1) – greitai (imk) grobį, skubėk plėšti.

221 *Heinsas Lavas* – orig. Haines Love; *hainé* (pranc.) – neapykanta, *love* (angl.) – meilė.

222 *Introibo ad altare diaboli* (lot.) – užlipsiu ant velnio altoriaus.

223 *corpus Meum* (lot.) – mano kūnas.

224 *acushla* – air. trumpinys iš *a choisle mo chrói* – plakimas mano širdies, papr. reiškia „mielasis, brangusis".

225 *Exit... suspendit* (lot.) – Judas išėjo. Jis išbėgo ir pasikorė (plg. Mt 27, 6).

226 *Kabroj* – 1904 m. ten gyveno Joyce'ų šeima.

227 *...meno ir menų...* – žodžiai iš masonų priesaikos.

III

EUMAJAS

Epizodas atitinka XVI Homero „Odisėjos" giesmę. Joje pasakojama, kaip Odisėjas pagaliau išlipa į savo karalystės Itakės krantą. Pirmoji jį sutinka Atėnė, ir jie sutaria dėl vieno dalyko – Odisėjui negalima iš karto rodytis rūmuose, nes jį Penelopės gerbėjai nužudys. Gerokai pakeitusį išvaizdą Odisėją Atėnė siunčia į kilnaus kiauliaganio Eumajo trobą, čia svečias sodinamas už stalo ir vaišinamas. Odisėjas porina šeimininkui išgalvotas istorijas apie save.

Į trobą, išvengęs pretendentų žabangų ir norėdamas sužinoti naujienų apie savo motiną Penelopę, ateina ir Telemachas. Kadangi Atėnė buvo papasakojusi Odisėjui, kaip sūnus ieškojo tėvo ir tikėjo, kad jis grįš, Itakės karalius pagaliau pasisako, kas esąs.

Šiuo epizodu pradedama trečia, baigiamoji, Dublino odisėjos dalis. Veiksmo laikas – pirma valanda nakties. Du herojai, vyrai, nuo pat ryto ieškoję vienas kito, pagaliau liko dviese. Jie užsuka į vežiko pastogę (epizodo veiksmo vieta), kurios šeimininkas Ožkakailis – Eumajo atitikmuo. Epizodo pasakojimo (beje, pasako-

tojas neidentifikuotas ir tai kelia tyrinėtojų susidomėjimą; kai kurie jų „Eumajo" naratyve įžvelgia gerokai vėlesniems laikams būdingą depersonalizuotą, struktūralistinę žmogaus sampratą) techniką lemia herojų nuovargis – ji įvardyta kaip „pasakojimas (seno)" – kalba čia nerišli, triviali, gremėzdiška, stokojanti lankstumo, gyvumo, frazės neretai nebaigiamos, kartojamos. W. Y. Tindallas, kalbėdamas apie šią dalį, diagnozuoja sakinių „nervinį išsekimą", taip atskleisdamas priežastį, dėl kurios epizodo organas – nervai.

„Eumajo" pagrindas – svarbiausias „Odisėjos" motyvas: sugrįžimas; kalbama apie jūreivio Merfio (skyriaus simbolis – jūreiviai, o menas – navigacija), kitų jūrininkų, Parnelo, Blumo sugrįžimą. Taip pat ne mažiau svarbi, su grįžimu susijusi pasakojimo gija, – asmens atpažinimo bei tapatumo motyvas.

1 *metęs akmenį pasiektum* – šiuo tiesiogiai išverstu frazeologizmu – *a stonethrow away* – pradedamas akmenų ir uolų motyvas; vėliau, kai bandelė bus palyginta su plyta, akmenys, duona ir plytos sudarys vieną iš šio skyriaus trejybių.

2 *Jehuvo* – Jehuvais Airijoje vadindavo vežikus; pagal ST minimo Izraelio karaliaus Jehuvo vardą: plg. „Iš važiavimo būdo atrodo, kad tai Nimšio sūnus Jehuvas. Paprastai jis važiuoja kaip pasiutęs!" (2 Kar 9, 20).

3 *Jupiterio Pluvijaus* – t. y. Jupiterio kaip lietaus nešėjo.

4 *a propos* (pranc.) – čia: tarp kita ko.

5 *O pasakyk man, kur ta pasakiška duona?* – Portijos dainos frazė iš Shakespeare'o „Venecijos pirklio".

6 *En route* (pranc.) – pakeliui.

7 *confrères* (pranc.) – broliai, kolegos.

8 *atsakyti į pasveikinimą* – panaši scena aprašyta Joyce'o apsakyme „Mirusieji" – naktinis sargas neatsako į Gabrieliaus Konrojaus pasveikinimą. Todėl Stivenas ir „pradėjo prisiminti (...) ar buvo paminėta..." Ankstesniame epizode jis nutarė pamąstyti apie Ibseną – „Jaunuolio menininko portrete" beveik toje pat vietoje rašoma: „Ibseno dvasia praskriejo pro jį".

9 *qui vive* (pranc.) – čia: budrus.

10 *brolelį Bekoną* – egzistuoja legenda, kad anglų vienuolis ir filosofas Rodgeris Baconas (1214–1292) sukūrė kalbančią bronzinę galvą.

11 *haud... disco* (lot.) – pats pažinęs bėdą išmokau padėti kenčiančiam.

12 *Karlą Rozą* – turimas omeny Carlas Rosa (1842–1882), vokiečių smuikininkas ir dirigentas, dažnai gastroliuodavęs Dubline.

13 *rara avis* (lot.) – retas paukštis.

14 *raconteur* (pranc.) – pasakotojas.

15 *Puttana... sui* (it.) – pasileidėlė madona, kas gi duoda mums puspensį! Ką – ne taip? Subinė supuvus! Tiesiai šviesiai. Dar pusė sovereno. Ką jis čia plepa. Sukčius! Nudėk jį!

16 *sangfroid* (pranc.) – šaltakraujiškumu.

17 *hoi polloi* (gr.) – daugybė, masė.

18 *protégé* (pranc.) – globotinis.

19 *Bella Poetria!* – iškraipyta itališka frazė „puiki poezija". Taisyklingai – *Bella Poesia!*

20 *Belladona voglio* (it.) – gražuolė moteris aš noriu.

21 *Alisos Ben Bolt* – kalbama apie populiarią anglų dainą; joje pasakojama, kaip po dvidešimties metų grįžęs pas žmoną jūreivis randa ją mirusią.

22 *Enokas Ardenas* – Lordo Tennysono poemos veikėjas, jūreivis, kuris po

ilgų metų grįžęs namo randa žmoną ištekėjusią už jo draugo.

23 *Keoką O'Lyrį* – Johno Casey eilėraščio herojus, fleitininkas, po ilgų klajonių grįžęs į gimtus namus.

24 *post mortem* (lot.) – čia: gimęs po mirties.

25 *tristiebis „Rouzvyn"* – šis laivas minimas 3-ame ir 9-ame skyriuje.

26 *Choza de Indios. Beni Bolivia* (isp.) – indėnų trobelės. Beni, Bolivija.

27 *Tarjeta... Chile* (isp.) – pašto atvirukas, senjoras A. Budenas, Beke galerija, Santjagas, Čilė.

28 *Holihedo* – uostas Velse, 65 mylios nuo Dublino.

29 *Boidas mirtų iš sielvarto* – dubliniečių posakis, reiškiantis rizikingas išlaidas (kilo nuo Dublino vyriausiojo bankroto bylų teismo teisėjo W. J. Boyde'o pavardės.

30 *venue* (pranc.) – vieta.

31 *vedančios iš proto minios* – aliuzija į Thomaso Hardy romano „Toli nuo vedančios iš proto minios" („Far from the Manding Crowd", 1874) pavadinimą.

32 *coup d'oeil* (pranc.) – vaizdas, reginys.

33 *Šilkinis Tomas, Greis O'Meli, Jurgis IV* – Šilkinis Tomas užėmė Houto iškyšulį, kuriame buvo stambus uostas (1534); Greis O'Meli pagrobė lordo Houto sūnų ir paveldėtoją po to, kai šeimininkas buvo nesvetingas jai ir jos palydovams, grįžtantiems iš Anglijos; Jurgis IV išsilaipino Houte savo vizito į Airiją metu (1821).

34 *ypač pavasarį, kai vaizduotė jaunų* – Alfredo Tennysono eilėraščio „Loklė Hol" („Lockley Hall", 1842) eilutės parafrazė.

35 *nuo kolonos* – nuo Nelsono kolonos iki Houto kursavo tramvajus.

36 *dénouement* (pranc.) – atomazga.

37 *„kur nežinojimas yra palaima"* – citata iš Thomaso Gray eilėraščio „Odė apie tolimą Itono koledžo ateitį" („Ode on a Distant Prospect of Eton College", 1742).

38 *entre nous* (pranc.) – tarp mūsų.

39 *soi-disant* (pranc.) – vadinamasis, tariamasis.

40 *gaivius miškus ir ganyklas žalias* – eilutė iš Johno Miltono elegijos „Lisidas" (1638) – ji jau buvo minėta 2-ame skyriuje.

41 *minutiae* (lot.) – smulkmenos.

42 *tėvas iš Skiberyno* – airių baladėje „Senasis Skiberynas" tėvas svetimoj šaly pasakoja sūnui, kaip jis paliko gimtinę Didžiojo bado metais.

43 *Bijokite... sielą* – aliuzija į Mt 10, 28: „Nebijokite tų, kurie žudo kūną, bet negali užmušti sielos. Verčiau bijokite to, kuris gali pražudyti ir sielą, ir kūną pragare".

44 *instanter* (lot.) – tučtuojau.

45 *paterfamilias* (lot.) – šeimos tėvas.

46 *corruptio per se* ir *corruptio per accidens* – sugedimas iš vidaus ir sugedimas atsitiktinai. Stivenas ką tik nusakė šv. Tomo Akviniečio dvasios nemirtingumo apibrėžimą.

47 *in toto* (lot.) – visais atžvilgiais.

48 *sine qua non* (lot.) – būtina sąlyga.

49 *Jis man primena Romos istoriją* – Stivenas iš ryto mąstė apie Cezario likimą.

50 *confidente sotto voce* – tvirtu tyliu balsu.

51 *actekus* – dublinizmas – pasak Figgordo, Blumas, matyt, turėjo omeny asketus.

52 *Liudvigą* – Williamo Ledvidge'o (1847–1823), garsaus Dublino baritono, atlikusio Vanderdekeno vaidmenį „Skrajojančiame olande" (1877), scenos vardas.

53 *de rigueur* (pranc.) – būtinai.
54 *Roberto ruba roba sua* (it.) – Roberto pavogė jo apdarą (greitakalbė).
55 *Mis Portinari* – Beatričė Portinari, Dante's meilė, vadinama mis, nors buvo ištekėjusi už Simono de Bardi.
56 *san Tomaso Mastino* – itališkai šventas Tomas Buldogas, arba Dievo šuo – t. y. Tomas Akvinietis.
57 *norvegų barža* – turima omeny suomių (o ne norvegų) barža „Palme", ji sudužo 1895 m. ne prie Daunto salos, o Dublino įlankoje.
58 *au fait* (pranc.) – išmanantis reikalą.
59 *soirée* (pranc.) – vakaras, pobūvis...
60 *crescendo* – muz. garsumo stiprėjimas.
61 *jos Achilo kulnas* – Anglijos Achilo kulnu Airiją pavadino Karlas Marxas, vėliau šį palyginimą išpopuliarino Bernardas Shaw.
62 *Džemą Malinzą* – kalbama apie medicinos mokslų daktarą, daugiausia gydžiusį valstiečius.
63 *liaison* (pranc.) – ryšys.
64 *Švelnus atsakymas užgesina įniršį* – plg. Pat 15, 1: „Švelnus atsakymas nuramina pyktį".
65 *Ex quibus... secundum carnem* (lot.) – iš jų... Kristus... kūno atžvilgiu. Plg. Rom 9, 5: „Jiems priklauso protėviai, ir iš jų kūno atžvilgiu yra kilęs Kristus".
66 *turi tokią vyriausybę, kokios nusipelnė* – prancūzų filosofo ir diplomato Josepho de Mestre'o (1753–1821) aforizmas.
67 *tarp Skinerio alėjos ir Ormondo prekyvietės* – turimas omeny tradicinės pietų ir šiaurės Dublino amatininkų kovos XVII a.
68 *karingumo gumbo ar panašios liaukos* – anksčiau buvo manoma, kad agresiją kai kuriems žmonėms sukelia suaktyvėjusi skydinės liaukos veikla.
69 *pro rata* (lot.) – proporcingai.
70 *Ubi patria... vita bene* (lot.) – kur tėvynė, ten gera gyventi. Blumas iškraipo lotynišką aforizmą *ubi bene, ibi patria* – kur gerai, ten ir tėvynė.
71 *fauborg Saint-Patrice* (pranc.) – šventojo Patriko rajonas.
72 *dénouement* (pranc.) – atomazga.
73 *antrą* – kai kurie komentuotojai tvirtina, kad Joyce'as turėjo omeny ne 2-ą skyrių, kuriame kalbama apie prekybą moterimis, bet 11-ą skyrių – jame kalbama apie baudžiamąją atsakomybę už homoseksualizmą, tačiau supainiojo arabiškus ir romėniškus skaitmenis.
74 *Kornvolio atvejis* – matyt, turima omeny valdininkų Kornvolio ir Frencho homoseksualizmo byla (1883).
75 *Kad šviesi valandėlė taptų dar šviesesnė* – eilutė iš Isaaco Wattso (1674–1748) eilėraščio apie bitę.
76 *melo grafinė linija* – orig. kalambūras *tell a graphic lie* – pranešk grafinį melą.
77 *Pasimylėjimas airiškai* – vieno Gėlų lygos nario ir jo sužadėtinės pažado sulaužymo byla.
78 *pirmas laiškas žydams* – ironija: laiškas hebrajams, arba žydams, tėra vienas.
79 *po Komisijos posėdžio penkioliktame kambary* – 1890 m. gruodžio 6 d. posėdžio metu antiparnelitų frakcija, vadovaujama Timo Healy, suskaldė Airijos parlamentinę partiją ir pareikalavo Parnello atsistatydinimo. Po jo mirties dar ilgai sklandė gandai, kad jis – gyvas ir jį laidojant į karstą buvo pridėta akmenų.
80 *daugiau kaip dvidešimt metų* – iš tiesų nuo Parnello mirties iki „Uliso" įvykių nebuvo praėję nė 13 metų (tiksliau – 12 metų ir 8 mėnesiai).

81 *dievaitis su molinėm kojom* – jį sapnavo karalius Nebukadnecaras; pranašas Danielius tai aiškina kaip silpnumo ženklą (Dan 2, 31–34).
82 *entourage* (pranc.) – kompanija, aplinka.
83 *vyro, nesugebančio nieko padaryti* – Blumas kalba apie Parnello mylimosios vyrą – kapitoną O'Shea.
84 *išpildami degančias anglis jam ant galvos* – plg. Rom. 12, 20: „Verčiau, jei tavo priešininkas alksta, pavalgydink jį; jei trokšta, pagirdyk jį. Taip darydamas, tu krausi žarijas ant jo galvos".
85 *ji taip pat buvo ispanė* – Blumas klysta, nors iš tiesų Kitty O'Shea ten gyveno metus.
86 *iki Sicilijos tiek daug...* – Stivenas Blumui atsako vaikiškos dainelės eilute: „Duktė Ispanijos karaliaus", toliau kalba nuotrupomis iš anglų baladės „Saldžiosios ispanų damos" („Sweet Spanish Ladies").
87 *saldžių šešiolikos* – žodžiai iš Jameso Thorntono baladės „Kai tau buvo saldūs šešiolika" („When You Were Sweet Sixteen", 1898).
88 *embonpoint* (pranc.) – apkūnumas, pilnumas.
89 *Ieškojau lempos* – eilutė ir Thomaso Moore'o eilėraščio „Daina apie O'Rurką" („The Song of O'Ruark"), jame kalbama apie tai, kaip vyras grįžta namo ir sužino, jog jo mylimoji pabėgo su kitu.
90 *Lindlio Mario* – Lindley Murray (1745–1826) – garsus gramatikas, jis prisimintas dėl netaisyklingos Moli kalbos.
91 *distingué* (pranc.) – puikus, ypatingas.
92 *fracas* (pranc.) – triukšmas.
93 *O'Brajeno* – Williamas O'Brienas (1852–1928) – vienas iš antiparnelitų frakcijos lyderių.
94 *teisinės profesijos puošmenos* – turimas omeny Johnas Henry Mentonas.
95 *conditio sine qua non* (lot.) – būtina sąlyga.
96 *guasi* (lot.) – neva, lyg ir.
97 *Fosterio Kartečės laikais* – t. y. XIX a. devintojo dešimtmečio pradžioje: W. E. Fosteris (1818–1886) buvo vyriausias Airijos sekretorius 1880–1882, gavo Kartečės pravardę, kai leido policijai kartečėm vaikyti mitingus.
98 *passim* (lot.) – visur, įvairiose vietose.
99 *kilęs iš Keriko prie Šenono* – Carrick-on-Shannon – miestas Leitrimo grafystėje: autorius eilinį kartą pajuokia „provincialų vietinių nacionalistų įsitikinimą, jog Airija vis dar tebėra civilizuoto pasaulio centras" (Declanas Kiberdas).
100 *literatūrinių ambicijų* – Declanas Kiberdas mano, jog lakios vaizduotės skaitytojai čia gali įžiūrėti Joyce'o nupieštą autominiatiūrą: akulioriai – labai svarbi jo, kaip rašytojo, darbo priemonė.
101 *„Raudona kaip rožė"* – žodžiai pasakyti apie jaunąją vedybų ceremonijoje, Coleridge'o aprašytoje „Senojo jūrininko eilėrašty" („The Rime of the Ancient Mariner").
102 *Notsui* – t. y. Notingemui.
103 *séanse* (pranc.) – posėdis, susirinkimas, seansas.
104 *Merkadantės... Mejerbero* – Blumas eilinį kartą supainiojo kompozitorius, iš tiesų yra atvirkščiai.
105 *Mudžio ir Senkio himnai arba „Įsakyk man gyventi, ir aš gyvenime būsiu tavo protestantas"* – Moody ir Sankey – baptistų pamokslininkai, sukūrę daugybę karštų amerikietiškų

evangelinių himnų. „Įsakyk man gyventi“ – eilutė iš Roberto Henricko (1591–1674) kūrinio „To Anthea“; likusi eilutės dalis – išgalvota Blumo.

106 *virtuosi* – it. meno retenybių žinovai, mėgėjai.

107 *penchant* (pranc.) – polinkis, prielankumas.

108 *par excellence* (pranc.) – aukščiausio laipsnio, geriausias, tobuliausias.

109 *Doulendą* – turimas omeny Johnas Dowlandas (1563–1626) – liutnininkas ir kompozitorius.

110 *anno ludento hausi, Doulandus* (lot.) – grodamas išsėmiau metus, Doulendas.

111 *Arnoldo Dolmečio* – Arnoldas Dolmetschas – „Uliso“ įvykių laikais Londone gyvenęs muzikantas ir instrumentų meistras. Joyce’as planavo užsisakyti pas jį liutnią.

112 *dux bei comes* – tema bei atsakymas. Giles Famaby ir jo sūnus Richardas buvo garsūs XVII a. kontrapunktinės muzikos kūrėjai.

113 *Berdą* – Wiliamas Byrdas (1543–1623) – garsus anglų kompozitorius, karalienės Elžbietos kapelos vargonininkas, chorinės ir sakralinės muzikos kūrėjas.

114 *Tomkinsą* – pasak tyrinėtojų, čia, matyt, turimas omeny Thomasas Tomkinsas (1572–1656), madrigalų kūrėjas.

115 *Džoną Bulį* – Johnas Bullis (1562–1629), vargonininkas, Oksfordo universiteto muzikos profesorius.

116 *in medias res* (lot.) – į pačią esmę.

117 *Johaneso Jepo* – Johannesas Jeepas (1582–1650), vokiečių muzikantas ir kompozitorius.

118 *Von... dichten* (vok.) – sirenų klastas / poetai apdainuoja.

119 *extempore* (lot.) – ekspromtu.

120 *entrée* (pranc.) – įėjimas.

121 *conversaziones* (it.) – vakarai, pobūviai.

122 *genus omne* (lot.) – visi tokios pat rūšies.

123 *kvailiai patenka ten, kur angelai* – aliuzija į Alexanderio Pope’o eilutę iš „Esė apie kritiką“ („Essay in Criticism“, 1711) – „kvailiai veržiasi ten, kur angelai bijo įžengti“.

124 *apginkluotame dalgiais* – keltų mitologijos atgarsis: prie jų kovos vežimų neretai būdavo pritvirtinami dalgiai.

125 *Und alle Schiffe brücken* (vok.) – ir visi laivai sujungt tiltai – beprasmybė. Rusų komentuotojas S. Choružyj spėja, kad Stivenas bando prisiminti eilutę *Welches das schiff in Unglück bringt*, bet vietoj angl. *broken* (sudužę) pasako vok. *brücken* (tiltas).

126 *kad jas sutuoktų tėvas Maheris* – eilutė iš Samuelio Loverio dainos „Žemagalis vežimas“.

ITAKĖ

Homero „Odisėjoje“ herojaus pripažinimui ir įsitvirtinimui savo rūmuose skiriamos net 6 giesmės (XVII–XXII). Jose pasakojama, kaip Odisėjas su Telemachu persirengę slapta grįžta į namus (Blumas patenka į savuosius patyliukais perlipęs kiemo tvorelę). Nė vienam nepatinka vaizdas, kurį jie čia išvysta. O vienas aistringas Penelopės gerbėjas į Odisėją sviedžia suoliuką (Blumas atsitrenkia į jam nesant perstatytą krėslą).

Penelopė skelbia varžybas – kas įtemps Odisėjo lanko templę ir taikliai paleis strėlę (Odisėjo lanką pagal Joyce'o planą atitinka protas, išmintis), tam ji ir teiks pirmenybę. Niekas iš pretendentų nepajėgia to padaryti. Pavyksta tik persirengusiam seniui – Odisėjui. Varžybos vyksta toliau. Odisėjas ir Telemachas sumaniai įvilioja pretendentus į didžiąją salę. Odisėjas vėl įtempia lanką, ir strėlė įsminga realiausiam pretendentui Eurimachui („Ulise" tai – pasiutėlis Boilenas) į krūtinę. Tuomet durys užrakinamos ir visi siekiantys Penelopės rankos jaunikiai išžudomi (Joyce'ui bet kokia fizinė prievarta ir kraujo praliejimas atrodė visiškai nepriimtini dalykai, todėl Blumas įveikia Moli meilužius – jų net 25, nors toks skaičius tik Blumo vaizduotės padarinys – ramybe bei išmintimi, jis priima tikrovę tokią, kokia ji yra).

„Itakei" autorius parinko klausimų–atsakymų formą. Viename iš laiškų Frankui Budgenui Joyce'as šį skyrių įvardijo kaip „matematinį katekizmą", pasak rašytojo, „visi įvykiai yra suskaidyti į savo kosminius, fizinius ir psichinius ekvivalentus: tarkime, Blumo šuolis į kiemą, vandens leidimas iš čiaupo, šlapinimasis kieme, rūkomasis kūgis, uždegta žvakė ir statulėlė, taigi skaitytojas ne tik sužinos viską ir sužinos tiesiausiu, objektyviausiu būdu, bet ir Blumas su Stivenu galiausiai pavirs dangaus kūnais, keliauninkais, primenančiais žvaigždes, į kurias jie žiūri".

Tyrinėtojų manymu, šiame epizode mėginama pasiekti tokį kūrinio aukščiausio pakilimo tašką, kuriame žmogus (ne tik herojus, bet ir skaitytojas) sugebėtų objektyviai spręsti apie save. Skaidydamas ir apibendrindamas autorius sukuria naują požiūrį į žmogų, naują antropologiją, būdingą vėlesniems laikams. Kartu su „Scile ir Charibde" ir „Saulės jaučiais" tai – intelektiniu požiūriu turiningiausias skyrius. Nors Blumo „moksliškumą", atskleidžiamą samprotavimais apie hidrauliką, mikrobiologiją, astronomiją bei kitus mokslus, tyrinėtojų įprasta vertinti skeptiškai, pavyzdžiui, W. Y. Tindallas tai vadina „natūralizmu arba literatūra su mokslinėmis pretenzijomis" ir prieina prie išvados, kad „iš tikrųjų nieko moksliško čia nėra", nes „konstrukcija labiau panaši į Rabelais negu į Newtono". Tačiau būtina pabrėžti tai, kad tikrojo mokslinio tikslumo šiame skyriuje anaiptol ir nebuvo siekiama, todėl neretai Blumo matematiniai samprotavimai primena matematinį kvailiojimą.

Epizodo organas – skeletas, pasakojimo technika – beasmenis katekizmas, laikas – 2-a valanda nakties, menas – be abejonės, mokslas, simbolis – kometos. Skyriui buvo parinkta ir spalva – Paukščių Tako, bet vėliau Joyce'as jos atsisakė.

1 *paraheliotropiniams medžiams* – paraheliotropiniai augalai lapus pasuka į šviesą.

2 *ne didesnis už moters plaštaką* – plg. 1 Kar 18, 44: „Žiūrėk, mažas debesėlis, ne didesnis už žmogaus plaštaką, kyla nuo Jūros". Šį rytinį debesį Stivenas regėjo 1-ame skyriuje, Blumas – 4-ame. Tuo, kad plaštaka moters, pabrėžiamas Stiveno rankos moteriškumas, apie kurį buvo kalbėta 15-ame skyriuje.

3 *numerio* 7 – skaičius 7 – šventas Rytų ir Homero pasaulio skaičius, ypatingų galių jam teikė babiloniečiai, finikiečiai, egiptiečiai ir graikai.

4 *aukso skaičius... MXMIV* – aukso skaičius 5 – metų numeris 19 metų

Mėnulio–Saulės kalendoriaus cikle; epakta – Mėnulio fazės poslinkis, lyginant su pirmaisiais 19 metų ciklo metais; Saulės ciklas – metų numeris 28 metų cikle; sekmadienio raidės CB pirma raidė rodo kelinta diena (šiuo atveju 1904 m. sausio 3 d., pirmas metų sekmadienis), antra – ar metai paprasti, ar keliamieji (B); romėnų indiktas 2 – metų eilės numeris 15 metų indiktiniame (mokestiniame) metų cikle; Julijaus periodas 6617 – metų numeris cikle, kurį sudaro 7980 metų (kartą per tiek metų sutampa visi trys minėti ciklai); MXMIV – 1904 m.

5 *Merkatoriaus žemėlapy* – Gerardus Mercator (1512–1594) – olandų mokslininkas, geografas, savo pirmąjį pasaulio žemėlapį nubraižė 1538 m.

6 *masinės gamybos produktą* – orig. *massproduct* galima suprasti ir kaip „mišių produktą“. Pasak Websterio, botanikai kakavą apibūdina graikišku žodžiu *Theobromo,* o tai reiškia dievo maistą.

7 *kinetinis poetas* – „Jaunuolio menininko portrete“ Stivenas kinetiniais vadino įvairių troškimų sukeltus žmogaus jausmus. Tikras menas – ne kinetinis, o statinis.

8 *Metušelacho* – ilgiausiai gyvenęs Biblijoje minimas žmogus. Plg. Pr 5, 27: „Taigi iš viso Metušelachas gyveno devynis šimtus šešiasdešimt devynerius metus“.

9 *transsubstancialus* – matyt, turima omeny tai, kad Blumo tėvas yra miręs, o Stiveno – gyvas, t. y. konsubstancialus.

10 *ponios mokyklą* – t. y. ponios Elis mokyklą. Žr. 5-ą skyrių.

11 *„Mano mėgstamas herojus“* – tokia tema mokykloje Joyce'as rašė esė apie Odisėją.

12 *„mėlynųjų studijų“* – apybraižos apie Dublino skurduomenę (1903); Heblonas – rašytojo Josepho O'Connoro pseudonimas.

13 *alias* (lot.) – kitaip; matyt, turimas omeny biblinis melagis Ananijas.

14 *„More Neubkim“* – Mozės Maimonido filosofinis traktatas (1190); arabiškas pavadinimas „Dalâhat-al-hā'irin“; „More Nebukim“ – 1204 m. vertimas į hebrajų kalbą.

15 *Mozę Mendelsoną* – Moses Mendelssohnas (1729–1786) – Vokietijos žydas, filosofas ir teologas.

16 *mokinys* – tarp žydų ilgai gyvavo legenda, kad Aristotelis ir Platonas buvo susipažinę su rabinų išmintimi ir skelbė savo idėjas remdamiesi ja.

17 *Mendoza* – Danielis Mendoza – 1792–1795 m. Anglijos bokso čempionas.

18 *Ferdinandas Lasalis* – Ferdinandas Lassalle'is (1825–1864) – žydų teisininkas, marksistas, įkūręs Vokietijos socialdemokratų partiją; žuvo dvikovoje.

19 *suil... cuin* – pasak Declano Kiberdo, taisyklingai užrašytos šios eilutės atrodytų taip: *siúl, siúl, siúl a rúin; siúl go socair a gus siúl go ciúin;* jos verčiamos „eik, eik, eik, mano meile, eik ištikimybėj, eik ramybėj“. Tai airių meilės dainos „Siúl a Rúin“ priedainis.

20 *hifeloch... l'zamatejch* – iškraipyta „Giesmių giesmės“ eilutė (4, 3) – „tai skruostai kaip dvi granato pusės, slepiamos šydo“.

21 *Fenijo Farseigo* – apie jį kalba Geoffrey Keatingas knygoje „Žinių apie Airiją pagrindai“ („Foras Feasa ar Éirinn: The Basis for the Knowledge of Ireland“, 1625). Ji buvo išleista Airijoje 1902 m. ir Joyce'as ją skaitė.

22 *Masorą* – Masora – biblinės hebrajų kalbos ir hebrajiškos Biblijos faktų aiškinimo sistema. Toliau: „Pelėkos karvės knyga“ – ankstyvosios airių literatūros rinkinys („Leabhar na hllichre: The Book of Authors“, apie 1095 m.), pasakos, kelionių aprašymai, meilės istorijos; Balimoto knyga – XV a. knyga apie antikinę išmintį; Houto vainikas – IX a. evangelijos rankraštis su miniatiūromis, rastas prie Houto kalno; Kelso knyga – garsiausias iš keturių airiškų evangelijų rankraščių (VIII a.), dabar saugomas Trejybės koledže Dubline.

23 *Šv. Marijos abatija* – žydų sinagoga Dubline.

24 *Kolad ...homijah* – paslaptingoj širdies gelmėje narsi ir nesutramdoma Judėjos dvasia; pirmos sionistinio himno „Viltis“ (1878) eilutės. Dabar – Izraelio himnas.

25 *Johanas Damaskenas, Lentulas Romanas ir Epifanijus Vienuolis* – Johannesas Damascenus (apie 675–799) – vienas iš graikų Bažnyčios tėvų; Lentulas Romietis – išgalvotas apokrifo „Lentulo laiškai“ (apie XII a.) autorius; Epifanijus Vienuolis – šv. Epifanijus Kiprietis (apie 315–403), Kristaus išvaizdos aprašinėtojas.

26 *Mažasis Haris... linksmai* – viduramžių anglų baladė, grindžiama legenda (ją, beje, mini ir Chauceris) apie 1255 m. žydų nukankintą berniuką.

27 *Hauptmanas Hainau* – Hauptmannas Hainau (1786–1853) – austrų armijos generolas, žiauriai numalšinęs revoliuciją Italijoje ir Vengrijoje.

28 *secreto* (lot.) – slaptai.

29 *modus... barbaro* (lot.) – kaip svetimšaliai: kai Izraelis išėjo iš Egipto, Dovydo namų, svetimos tautos. Šią giesmę gieda sielos Dante's „Skaistyklos“ pradžioje.

30 *Volsingemo kelias* – t. y. Paukščių Takas.

31 *Dovydo vežimas* – Mažieji Grįžulo Ratai.

32 *vienalaikiai... atradimai* – Galileo ir Simonas Marius vienu metu atrado Jupiterio palydovus, G. Piazzi 1801 m. atrado pirmą asteroidą, J. Le Verrier ir J. Galle drauge atrado Neptūną, W. Herschelis 1781 m. atrado Uraną.

33 *jaunas mėnulis su senu ant rankų* – astronominis reiškinys, kai jauną ir seną mėnulius galima matyti kartu. Anglų k. mėnulis yra moteriškos giminės, štai kodėl Blumas vėliau mąsto apie mėnulio ir moters bendrumus.

34 *hiperdulijos* – hiperdulija – katalikybės teorijoje ir praktikoje – Kristaus motinos Marijos kultas.

35 *latrijos* – latrija – ko nors garbinimas kaip dievo; katalikų teologijoje – Dievui rodoma pagarba.

36 *Metju F. Keiną* – Mathew F. Kane buvo Martino Kaningemo prototipas. Pagal jo laidotuves, įvykusias 1904 m. liepos 10 d., rašytojas aprašė Dignemo laidotuves.

37 *Micracho* – hebr. *Mizrach* – tekanti saulė.

38 *ad libitum... ritirando* – pagal pageidavimą, garsiai, gyvai, sulaikant.

39 *ipsoreliatyvaus* – reliatyvaus savo atžvilgiu.

40 *aliorealiatyvaus* – reliatyvaus kitų atžvilgiu.

41 *Pardjė* – Igace'as Pardies (1636–1673) garsus prancūzų matematikas, Newtono kritikas.

42 *pafaulyje* – vietoje s vartojama raidė f (pradedant „Bifops Hede“ turi būti

„Bišops Hede"), matyt, byloja apie Blumo mieguistumą, norą baigti svarstymus ar pan. Joyce'o tyrinėtojai šio atvejo nekomentuoja.

43 *prieš 2 savaites ir 3 dienas* – iš tikrųjų prieš 3 savaites ir 4 dienas iki „Uliso" įvykių dienos, 1904 metų birželio 16 dieną.

44 *Skola (Stivenui Dedalui) grąžinta* – pavyzdingas šeimos tėvas „pamiršo" mokestį už tramvajaus bilietą į naktinį miestą, mokestį Belai Koen, kompensaciją (1 šil.) už Stiveno sudaužytą lempos gaubtą.

45 *gavelkaindo* – orig. *gavelkind* – specifinė turto paveldėjimo forma, kai mirusiojo žemė padalijama tarp 1) sūnų, 2) visų palikuonių vyrų, 3) visų genties ar klano narių (ypač Airijoje ar Škotijoje).

46 *Rus in Urbe* (lot.) – kaimas mieste.

47 *Qui si Sana* (it.) – pažodžiui: kas sveika.

48 *Semper paratus* (lot.) – visada pasiruošęs.

49 *honoris causa* (lot.) – gerbiant nuopelnus.

50 *kolonijinę (...) ekspansijos teoriją* – kolonijinė ekspansija – nepriklausomybės siekis: pvz., Kanada plėšdama savo kolonijas vis mažiau priklausytų nuo Didžiosios Britanijos.

51 *Džeimso Finteno Leiloro... O'Brajeno* – kalbama apie XIX a. Airijos radikalus. Jamesas Fintanas Laloras (1807–1849) reikalavo nacionalizuoti krašto fermas ir išvyti anglų okupantus, Johnas Fischeris Murray (1811–1865) – „Jaunosios Airijos" narys, Johnas Mitchelas (1815–1875) – leidinio „The Nation" leidėjas, buvo ištremtas iš Airijos už raginimą maištauti, 1872 m. grįžo į tėvynę ir buvo išrinktas parlamento nariu, J. F. X. O'Brienas (1828–1905) – prisiekęs respublikonas.

52 *Viljamo Juverto Gledstono* – Williamas Ewartas Gladstone'as, liberalus Airijos premjeras, pasisakė prieš Britų imperijos ekspansiją ir už taikias kolonijų reformas.

53 *Ripeną ir Džoną Morlius* – Riponas ir Johnas Morley – du anglų politikai, simpatizavę Airijai.

54 *protazę* – (lot. *protasis*) formalioje lotynų gramatikoje šiuo terminu apibrėžiama šalutinio sudėtinio sakinio dalis, kurioje iškeliama kokia nors sąlyga (šalutinis sąlygos aplinkybės sakinys). Taip pat šis žodis gali reikšti uždavinį, principą ir pirmąją dramos ar eilėraščio dalį, įvadą.

55 *apodoze* – (lot. *apodasis*) pagrindinė sudėtinio sakinio dalis, kurioje pateikiama išvada (pagrindinis sakinys), teiginys. Logikoje – išvada, išvadinis argumentas.

56 *Mizpah* (hebr.) – sargybos bokštas.

57 *alfabetine bustrofedontine...* – orig. *alphabetic boustrophedontic* – sistema, kurios pagrindas – inversija: užrašant žodį kiekviena raidė, skaičiuojant iš vieno abėcėlės galo, pakeičiama raide, atitinkančią ją pagal eilę iš kito galo; kad praleista balsė, rodo taškas. Taigi lietuviškai užrašytas Blumo „laiškų damos" adresas toks: MARTA DROFILK DOLFINS BARN (pavardė užrašyta panaudojus dvigubą inversiją: iš kito galo).

58 *das Herz... Got... dein...* (vok.) – Širdis... Dievas... tavo...

59 *Nemirtinga nimfa* – Kalipsė, kuri suvedžiojo Odisėją pažadėjusi jam nemirtingumą.

60 *Urimas ir Tumimas* – iš hebr. *Ūrīm ir tummīm* – šviesa ir teisybė.

61 *Šira Širim* (hebr.) – Giesmių giesmė.

62 *pokštelėjimo* – aliuzija į „Odisėją“: Dzeusas sukelia griausmą rodydamas, kad palaiko Odisėją, paskelbusį karą Penelopės jaunikiams.

63 *Kur buvo Mozė, kai žvakė užgeso* – vaikiška mįslė, atsakymas – tamsoje.

64 *natūriškoje natūroje* – orig. *natured nature* – viduramžių filosofijos lot. termino *natura naturata* (reiškiančio pasyvius, netiesioginius sąlygotus būtinybės gamtos aspektus) kalkė.

65 *pusiaunakčio saulės žemė* – t. y. Žemės poliai, poliarinės šalys.

66 *rugsėjo 8 dienos* – Moli gimimo diena sutampa su Dievo Motinos gimimo diena. Toliau minima rugsėjo 15 d. – Dievo Motinos Kančios diena. 10 metų, 5 mėnesiai ir 18 dienų – klaidingai apskaičiuotas laikotarpis.

67 *į vakarus* – matyt, turima omeny tai, kad neišvengiamai artėja žmogaus gyvenimo pabaiga, saulėlydis; Saulė žvelgiant iš Žemės juda iš rytų į vakarus, o Žemė sukasi iš vakarų į rytus.

68 *Gea-Tellus-Gea* – Gėja, senovės graikų deivė – Žemės Motina; *Tellus* (lot.) – žemė.

69 *roko alkos* – rokas – arabų mitologijoje paukštis milžinas; jis minimas ir pasakojimuose apie Sinbadą – šis išmatavęs jo kiaušinio dydį. Alka – arkties paukštis, kuris, kaip būdavo manoma, susukęs lizdą padeda vieną didžiulį kiaušinį. Didelis nestandartinis taškas skyriaus pabaigoje, įvairių tyrinėtojų nuomone, gali reikšti įsčias, gimdą, miegą (sąmonės aptemimą), įrodymų pabaigą ir pan.

PENELOPĖ

Šiame, paskutiniame, „Uliso“ epizode autorius iš esmės laikosi tik simbolinio paralelės su Homero „Odisėja“ aspekto: ištikimoji Penelopė – Žemė Motina, moteris-simbolis, o jos audžiamas ir ardomas audinys – judėjimas.

Moli Blum guli lovoje ir stengiasi užmigti. Ji girdėjo, kaip vėlyvą valandą jos vyras grįžo namo su jaunuoju Dedalu, išklausė vyro pasakojimą apie dienos įvykius (kaip paaiškėjo iš ankstesnio skyriaus „Itakė“, kai kuriuos iš jų, tarkime, apsilankymą viešnamy jis nutylėjo) ir dabar vėl mėgina užmigti.

Epizodas grindžiamas dviem pamatiniais tikslais – sukurti moters-simbolio kalbą ir įkūnyti moterį – tos kalbos autorę. Tekanti tartum upė, besiliejanti, judanti lyg Žemė kalba – svarbiausia šios moters sąmonės srauto ypatybė. Srautas pradedamas ir baigiamas žodžiu „taip“ – didžiuoju gyvenimo teiginiu.

Epizodo technika įvardijama kaip moters monologas, jame nerasime nė vieno skyrybos ženklo, išskyrus paskutinį tašką (didelis, juodas taškas ankstesnio skyriaus pabaigoje, kai kurių tyrinėtojų nuomone signalizuoja, jog autoriaus pasiryžo galutinai atsisakyti literatūros tradicijų bei gramatikos reikalavimų ir šiame epizode tai parodė vizualiai, pasitelkęs natūralią moters galvoseną). Monologe įžvelgiami 7 atsikvėpimai (8 bangos), kuriuos nurodo naujos pastraipos; Moli nepaiso jokių gramatinių suvaržymų – žodis be aiškios priežasties gali būti pradedamas ir didžiąja, ir mažąja raide, skaitvardžiai pakeičiami parankesniais skaičių simboliais. Manoma, kad šitokio rašymo būdo prototipas –

Joyce'o žmonos Noros Barnacle laiškai (tai rašytojas pripažino viename, gerokai prieš „Penelopę" rašytame laiške broliui). Joyce'as buvo tvirtai įsitikinęs, kad „Penelopėje" atskleidė tikrąją moters prigimtį, sakrališkąjį Ewig-Weibliche. Žinoma, anaiptol ne visi tyrinėtojai tam pritaria.

Epizodo veiksmo laiko rašytojas nekonkretino ir apibrėžė begalybės ženklu, epizodo organas – kūnas, simbolis – žemė; meno ir spalvos nėra, juk kalba pati Moteris.

1 *dugne* – kaip savo biografui Frankui Budgenui nurodė pats Joyce'as, šiame skyriuje žaidžiama keturiais pagrindiniais žodžiais, kurie reiškia pagrindines moters kūno vietas; visus juos perskaitome jau pirmame puslapyje. Tai *breasts* (krūtys), *arse* (užpakalis), *womb* (gimda), *cunt* (pizė), tekste jie keičiami eufemizmais *because* (nes arba todėl, kad), *bottom* (sėdynė arba dugnas), *woman* (moteris), *yes* (taip).

2 *Pulo Miriaramos* – miriarama (žodžių „miriadai" ir „panorama" junginys) – tai paveikslas, sudarytas iš daugybės atskirų dalių, kurias galima sudėlioti įvairiais būdais ir taip sukurti skirtingus vaizdus.

3 *norėjo padaryt pasileidėlę iš manęs* – Moli manymu, Poldis su savo įvairiais neišsenkamais troškimais kuo daugiau sužinoti apie moterį yra nuėjęs per toli.
Į „Ulisą" perkeltos Joyce'o ir jo žmonos Noros Barnacle intymaus gyvenimo detalės: kaip paaiškėjo iš išspausdintų laiškų, rašytojas klausdavo ir apie jos masturbacines fantazijas, ir apie išpažintis bažnyčioje.
Joyce'o kūrybos tyrinėtojas ir biografas Richardas Ellmannas tai aiškina kaip „įsišaknijusį rašytojo troškimą pažinti kitą asmenį už meilės ir neapykantos, išaukštinimo bei gėdos – net už pačios žmogaus prigimties ribų".

4 *misis Meibrik* – Florence Maybrick (1862–1941), namų šeimininkė iš Liverpulio, 1889 m. nuteista už tai, kad nunuodijo savo vyrą. 1904 m. sausį išėjo į laisvę

5 *apie mano motiną* – pasak Dono Giffordo, Blumas, matyt, nežinojo, kad Moli motina – žydė. Declano Kiberdo teigimu, galimas daiktas, kad ji buvo prostitutė.

6 *o Maria Santissima* (isp.) – o švenčiausioji Marija.

7 *Ketlin Karni* – Dono Giffordo teigimu, jos prototipas buvo žinoma Dublino dainininkė Olive Kennedy.

8 *Veski geroji šviesa* – turimas omeny kardinolo Newmano religinis himnas (1833).

9 *um Paulis* – kalbama apie Paulį Krugerį (1825–1904), būrų valstybės veikėją ir Pietų Afrikos Transvalio respublikos prezidentą (1883–1900). Pietų afrikiečių anglų tarme jis buvo vadinamas „dėdule".

10 *15os akrų teritorijoje* – teritorija Fenikso parke Dubline, kur vykdavo karinės pratybos. Toliau: *Juodoji sargyba* – škotų kalniečių pulkas; *šitie Dublino* – Dublino karališkieji šauliai.

11 *pasiekė Tugelą* – Dublino karališkieji šauliai pasiekė Tugelos upę, norėdami išlaisvinti apsuptą Leidismito miestą (1899–1900), tačiau netrukus buvo nublokšti ir patyrė didelių nuostolių.

12 *dainavo Manolą* – manola (isp.) – jauna madridietė; turima omeny daina „Madrido mergaitė".

13 *misis Lengtri* – Lillie Langtry (1857–1929), paprasto airio žmona. Ji tapo

Velso princo (vėliau karaliaus) meilužė ir garsia aktorė. Vyrą paliko 1881 m. Buvo kilusi iš Džersio salos, todėl ją vadino Džersio Lelija.

14 *Meistro Fransua kažkokio* – turimas omeny François Rabelais (1488–1552).

15 *Inčikore* – Inčikore, vienoje iš Dublino parapijų, buvo įrengta prakartėlė su vaškinėmis figūromis; ją Joyce'as lankė vaikystėje.

16 *...tais metais kai gimiau* – iš tiesų Jo Karališkoji Didenybė, t. y. Velso princas, lankėsi Gibraltare tik 1859 m. ir 1876 m., o Moli gimė 1870 m. Ji jau ne pirmą sykį apsirinka, kalbėdama apie savo metus.

17 *mirada* (isp.) – įdėmus žvilgsnis.

18 *Kamerono kalnėnas* – škoto Richardo Camerono (1648–1680) sekėjų (presbiterijonų) pulko, dislokuoto Gibraltare, kareivis. Netrukus: žuvies skulptūra – žvejo skulptūra Gibraltaro Alamedos sodų parke.

19 *keli mėnesiai po* – t. y. keli mėnesiai po sūnaus mirties.

20 *meadero* (isp.) – pisuaras.

21 *levantinas* – rytų vėjas Viduržemio jūroje (pučiantis nuo Viduržemio jūros rytų pakrantės šalių – Levanto).

22 3 *Uolų kalnu* – kalnas netoli Dublino.

23 *Dogerina* – žodis čia, matyt, reiškia dožo dukterį (isp. *dogaressa* – dožo žmona). Be to, pirmasis žodžio skiemuo *dog* angliškai reiškia šunį. galbūt tai viena iš priežasčių, kodėl Moli netrukus palygins save su švariu šuneliu.

24 *vogeris* – orig. *wogger* (iš angl. *wog* – slengu nebaltasis, rytietis, tamsiaodis vyras, Vidurio Rytų šalių gyventojas (arabas, indas ir pan.); taip pat Dublino slengu *woger* – penis.

25 *Konkonė* – kalbama apie populiarių vokalinių pratimų vadovėlio autorių Giuseppe Concone (1801–1861). „Senajame Madride" ir „Laukimas" populiarių to meto dainų pavadinimai.

26 *banderillos* – Moli nori pasakyti *banderilleros* (isp.) – banderiljerai, pėsti koridos kovotojai, apsiginklavę banderolėmis – ietimis.

27 *mantillas* (isp.) – vualiai.

28 *Mėnulio akmenį* – Williamo Wilkie Collinso (1814–1887) romanas (1868). Toliau: *Yst Lin* – rašytojos Ellen Wood, labiau žinomos kaip Henry Wood (1814–1887) romanas („East Lynn", 1861); *Ešlidato šešėlį* – Henry Wood romanas „Ešlidato šešėlis", („The Shadow of Ashlydat", 1863); *Henrį Danbarą* – Mary Elizabeth Braddon (1837–1915) romanas „Henris Danbaras" („Henry Dunbar", 1864); *Judžiną Eramą* – lordo Edwardo Bulwerio Lyttono (1803–1873) romanas „Judžino Eramo išbandymas ir gyvenimas" („The Trial and Life of Eugene Aram", 1832).

29 *Moli bon* – turimas omeny Margaret Hungerford (1853–1897) romanas apie gražuolę šviesiaplaukę „Moli Bon" („Molly Bown", 1878).

30 *iš Flandrijos* – kalbama apie Danielio Defoe (1659–1731) romaną „Mol Flanders" (1722).

31 *Ulisas Grantas* – Ulysses Grant (1822–1885) – armijos generolas, JAV prezidentas (1869–1877), lankėsi Gibraltare 1878 m. lapkričio 17 d.

32 *dželibais* – dželibai – ilgi apsiaustai su gobtuvais.

33 *pisto madrileno* (isp.) – madridietiškas pomidorų ir raudonųjų pipirų patiekalas.

34 *meilė dūsauja* – žodžiai iš dainos „Senajame Madride".
35 *horquilla* (isp.) – plaukų segtukas.
36 *carabineros* (isp.) – karabinieriai.
37 *4 girti anglų jūreiviai* – anglų ir olandų būrys (1800 žmonių) užėmė Gibraltarą 1704 m. Ispanų garnizoną sudarė tik 150 žmonių.
38 *paskutinį sakralumą* – Moli nori pasakyti „paskutinį sakramentą". Orig. vietoje *viaticum* – Paskutinis patepimas vartojamas žodis *vatican* – Vatikanas, popiežiaus valdžia.
39 *Majestad* (isp.) – Didenybė.
40 *prie Blekvoterio* – upė Miunsterio grafystėje; orig. *Blackwater* (black – juodas ir *water* – vanduo). Netrukus Moli mintyse praskries kalambūras „iš to juodo vandens" (orig. *on the black water*).
41 *misis Rubio* – ji ir kapitonas Rubio – vis sugrįžtančios *ruby* (rubinas; ryškiai raudona spalva) temos motyvai. Stuartas Gilbertas teigia, jog tai aliuzija į finikietišką misterio Blumo prototipą, nes finikiečius helėnai vadino raudonodžiais.
Tema siejasi ir su tuo, jog Europa buvo raudonai geltono Fenikso dukra ir didžioji Mino, išradėjo Dedalo patrono, močiutė.
42 *nukeliauja po jūra į Afriką* – ta pati nemokančių plaukti beždžionių rūšis gyvena abipus Gibraltaro; dėl to ir atsirado legenda apie „kelią į Afriką".
43 *embarazada* (isp.) – nėščia.
44 *feri glen ar stroberi beds* – orig. *furry glen or stawberry beds* – pažodžiui kvailių slėnis ir žemuogių lysvės; įsimylėjėlių mėgstamos vietos Fenikso parke vakarinėje Dublino dalyje.
45 *Meri En angliadėžės* – orig. *Mary Ann coalboxes* – kalbama apie moteris, apsirengusias geriausiais išeiginiais juodais ir baltais drabužiais.
46 *misterio de Koko* – turimas omeny Charles Paul de Kock (1798–1871), produktyvus prancūzų rašytojas, kurio „švelniai pornografiniai" romanai apie Paryžiaus gyvenimą turėjo didelį pasisekimą. Jo pavardė tariama taip pat kaip angliškas žodis *cock* – gaidys, o slengu – penis, vėliau Moli svarstyme pavirtęs „vamzdeliu".
47 *neatnešiau nė trupučio druskos* – Airijoje paplitęs prietaras: į naujus namus, kad šeima juose laimingai gyventų, reikia įžengti su žiupsneliu druskos.
48 *Byrbomą Try* – anglų aktorius ir režisierius Herbertas Beerbohmas Tree 1895 m. spalio 10–11 d. Dubline atliko pagrindinį vaidmenį spektaklyje „Trilbi" (pagal George'o Du Maurier romaną „Trilby", 1894.
49 *dar negali giliai jausti* – pasak Declano Kiberdo, Moli čia naiviai sulygina aistrą su orgazmu.
50 *misis Kendal ir jos vyrą* – tai aktorė Magde Grimston ir jos vyras Williamas Grimstonas. Kendalai – jų pseudonimas.
51 *Skarlio žmonos* – „Skarlio žmona" – tai Johno Greeno perdirbta itališka pjesė, rodyta Dubline 1897 m. Joje svetimavimas teisinamas, o finale paklydėlė grįžta į teisėtos sąjungos prieglobstį.
52 *o Džeimsi* – pasak Declano Kiberdo, dubliniečiai neretai šį vardą vartodavo kaip Jėzaus pakaitalą. Taip pat, šio tyrinėtojo nuomone, čia galime įžvelgti ir kreipimosi į Jamesą Joyce'ą aliuziją.
53 *cochincina* (isp.) – pasaulio kraštas, užkampis.
54 *misija* – orig. *omissions*. Moli dėl

mieguistumo arba blogai nugirdusi vartoja žodį *omissions* (praleidimas, nepaisymas), nors nori pasakyti *emissions* (išskyrimas, emisija).

55 *chloroformo* – seras Williamas Wilde'as, garsus Dublino chirurgas ir rašytojo Oscaro Wilde'o tėvas, tuo laiku buvo apkaltintas, kad vienai pacientei skyrė per didelę chloroformo dozę, norėdamas ja pasinaudoti.

56 *o beau pays de la Touraine* (pranc.) – o nuostabi Turenės šalis; arija iš Meyerbeero operos „Hugenotai".

57 *Napjė* – lordas Robertas Napier (1810–1890) buvo Gibraltaro gubernatorius 1876–1883 m.

58 *griūdamas vyrų tualete* – šis įvykis aprašytas „Dubliniečių" apsakyme „Dievo malonė".

59 *Džono Džeimsono* – turimas omeny žinomas airiškas viskis „John Jameson".

60 *daryti su juo netgi jei* – pasak kai kurių tyrinėtojų, staigūs Moli minčių posūkiai atspindi mūsų planetos skriejimo erdvėje trajektorijos pakitimus, nes herojei yra paskirtas ir šio skyriaus simbolio – Žemės – vaidmuo.

61 *coronado* (isp.) – dvasininkas su tonzūra; Moli, matyt, norėjo pasakyti *cornudo* – raguotas vyras.

62 *ar jis nepabučiavo mūsų prieškambario durų* – pasak Dono Giffordo, turimas omeny žydų ritualas, kai bučiuojamas slenkstis.

63 *arrah* – airiškas keiksmažodis.

64 *Cale las Siete Revueltas* (isp.) – Septynių posūkių gatvė.

65 *Rodžerso rampa* – orig. *Rodgers;* tariama taip pat kaip ir slenginis XVII anglų k. žodis *roger* – penis.

66 *como... usted* (isp.) – kaip gyvuojate, ačiū, labai gerai, o jūs?

67 *autorius Valera* – Donas Giffordas patikslina: Juan Valera y Alcala Galiano (1824–1905).

68 *ir taip ir anaip* – ispanų rašytinėje kalboje klausiamieji sakiniai prasideda „¿", o baigiasi „?".

69 *criada* (isp.) – tarnaitė.

70 *dos... señor* (isp.) – kiaušinienės iš dviejų kiaušinių, senjore.

71 *mi fa pietà Masetto* (it.) – man taip liūdna, Mazeto; eilutė iš „Don Žuano".

72 *presto non son più fortel* (it.) – staiga mano jėgos silpsta; eilutė iš „Don Žuano".

73 *ketvirtis po* – „dabar yra 3.15 ryto" grąžina mums realybės jausmą Wiliamas Yorkas Tindallis. „Uliso" veiksmas jau tęsiasi 19 valandų ir 15 minučių (taigi pasakojimo trukmė ne 18 valandų, kaip įprasta manyti).

74 *saulė šviečia tau* – šią frazę (saulė pateka jums – *il sole s'è levato per lei*), kaip teigia Brenda Maddox rašytojo žmonos Noros Barnacle biografijoje, Norai Trieste pasakė jos gerbėjas Roberto Prezioso, o ji persakė šiuos žodžius Joyce'ui.

75 *posadas* (isp.) – svečių namai.

James Joyce

U L I S A S

Romanas

Dailininkas Alfonsas Žvilius
Korektorė Audronė Daugnorienė
Maketavo Dalia Kavaliūnaitė

Joyce, James
Jo-94
Ulisas: romanas / James Joyce; iš anglų kalbos vertė Jeronimas Brazaitis, vertimo bendraautoris Saulius Repečka. – Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2005. – 430 p. Kn. taip pat: Komentarai, p. 392–430.

ISBN 9986-39-371-X

Jamesas Joyce'as (Džeimsas Džoisas, 1882–1941) – rašytojas, be kurio neįsivaizduojama pasaulio literatūra. Reikšmingiausias jo romanas „Ulisas" (1922) atskleidžia šiuolaikinio žmogaus dvasinio, moralinio, mokslinio bei religinio gyvenimo aspektus, panašiai kaip Homero „Odisėja" atskleidė pagrindinius antikos žmogaus gyvenimo principus.

UDK 820(417)-3

2005 01 28. 24,7 leidyb. apsk. l. Užsakymas 85. Tiražas 4000.
Išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla,
K. Sirvydo 6, LT-01101 Vilnius.
450-oji leidyklos knyga.
www.rsleidykla.lt / info@rsleidykla.lt
Spausdino UAB „Vilniaus spauda",
Viršuliškių skg. 80, LT-05131

Jamesas JOYCE'as (Džeimsas Džoisas, 1882-1941) – rašytojas, be kurio neįsivaizduojama pasaulio literatūra. Reikšmingiausias jo romanas *Ulisas* (1922) – be abejo, vienas iš garsiausių XX a. bet kokios meno formos šedevrų, šis kūrinys atskleidžia svarbiausius šiuolaikinio žmogaus fizinio, dvasinio, moralinio, mokslinio bei religinio gyvenimo aspektus, panašiai kaip Homero *Odisėja* atskleidė pagrindinius antikos žmogaus gyvenimo principus.

Aš užminiau tiek daug mįslių bei galvosūkių, kad profesoriai per šimtmečių šimtmečius ginčysis dėl to, ką turėjau omeny, ir tai – vienintelis tikras būdas pasiekti nemirtingumą.
Jamesas Joyce'as

Tai magiška procedūra... naujojo pasaulio sąmonės homunkulas – mūsų pasaulio dienos baigėsi ir patekėjo naujas pasaulis.
Carlas Gustavas Jungas

ISBN 9986-39-371-X